

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

PREKEN, VERHANDELINGEN EN BRIEVEN

10 VOLUMES

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

VOLUME 9

HET KONINKRIJK DER HEMELEN INGENOMEN DOOR GEBED

**LEVENSBSCHRIJVING VAN
W. HUNTINGTON**

Door

WILLIAM HUNTINGTON, SS
(SS = Saved Sinner; gezaligd zondaar)

IN HET ENGELS UITGEGEVEN
JOHN BENETT,
LONDEN, 1835

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2012

INHOUD 9^e volume

1. HET KONINKRIJK DER HEMELN INGENOMEN DOOR GEBED

Een verslag van de overbrenging van de auteur vanuit het koninkrijk van satan tot het koninkrijk van God.

2. DE NAAKTE BOOG VAN GOD

Zichtbare tentoonspreading van de oordelen van God over de vijanden van de waarheid.

3. DE LAATSTE WIL EN TESTAMENT VAN WILLIAM HUNTINGTON

Een dienstknecht van Christus en om Zijnentwil ook van de Kerk.

Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, Jesaja 38: 1.

4. HET ZALIG STERVEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

Meegedeeld in twee brieven.

5. OVERZICHT HUNTINGTONS LEVEN EN STERVEN

6. OVERZICHT HUNTINGTONS PUBLICATIES

HET KONINKRIJK DER HEMELN INGENOMEN DOOR GEBED

Oorspronkelijke uitgave:

THE KINGDOM OF HEAVEN TAKEN BY PRAYER

Een verslag van de overbrenging van de auteur vanuit het koninkrijk van satan tot het koninkrijk van God.

... Wordt het koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld. Matthéüs 11 : 12.

Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. Collossen 1:13.

FOURT EDITION, WITH ADDITIONS.

LONDON:

PRINTED BY T. BENSLEY.

Sold at Providence Chapel on Monday and Wednesday Evenings, and at Monkswell-Street Meeting on Tuesday Evenings; by W. Baynes, No. 54, Paternoster-Row; Elvey and Green, No.93, and J. Baker, No. 226, Oxford-Street; R. Huntly, No. 4, Duke-Street, Grosvenor-square; J. Cobbin, No. 14, Hertford-street, Fitzroy-square; R. Mockford, Lewes, Suffex g T. Barfton, Swinegate, Grantham, Lincolnshire; and by A. Batten, fen. Wellwyn, Herts: 1798.

TOELICHTING

William Huntington werd geboren 2 februari 1745 in een arbeiderswoning buiten het dorp Cranbrook in Zuid Engeland. Hij was de zoon van Elisabeth (overleden 26-4-1781) die gehuwd was met William Hunt. Echter, William Huntington's natuurlijk vader was Barnabas Russel, de boer waar William Hunt werkte.

In 1762 trok Huntington naar Frittenden. Daar leerde hij Susan Fever kennen. Susan werd zwanger en kreeg een zoon. Haar ouders dwongen Susan afstand te nemen van Huntington. In 1769 verliet William Frittenden en trok naar Mortlake. Hij veranderde zijn naam Hunt en liet zich Huntington noemen. Daar trouwde hij met Mary Short. Philpot schrijft dat zij in verstand en manieren een onopgevoede vrouw was.

De dood van zijn kind Ruth, een halfjaar later, was het middel tot zijn bekering. In 1771 verhuisde William naar Kingston aan de Thames. In december 1773 werd zijn ziel gered en brak voor hem het Jubeljaar aan. In de zomer van 1774 verhuisde het gezin naar Ewell. Rond zijn 30^e jaar werd William geroepen om te preken. Hij begon op verzoek van een buurvrouw. In december 1775 verhuisde hij naar Ditton, 14 mijl van Woking. In 1782 vertrok hij naar Londen.

Daar publiceerde hij in 1784 zijn boek: *"Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed."* Hij beschrijft zijn ervaringen tot circa 1775. Zijn boek was een vervolg op: *"De bank des geloofs"*.

Vanaf 1780-1813 gaf Huntington ca. 90 boeken of brochures uit. Ná zijn dood volgden er nog meer.

In 1858 vertaalde ds. H. J. Budding te Goes *'Het koninkrijk der hemelen'*. Het boek werd door diverse uitgevers herdrukt Ca.

1960 gaf de "West-Friese Boekhandel" het boek uit in de gangbare spelling. Van deze uitgave is - met correcties - gebruik gemaakt voor de digitale versie.

Opnieuw beleefde het boek herdrukken bij diverse uitgevers.

In 1998 gaf Den Hertog Houten een nieuwe geïllustreerde versie uit, hertaald door mevr. G. H. C. Pas-Donker.

In 1996 gaf Den Hertog Houten een nieuwe beschrijving uit: *Van kolendrager tot predikant*, beschreven door L. J. van Valen.

VOORBERICHT

Waarde lezer.

Omdat mijn genadige God mij nog steeds tot een *Bank des Geloofs* verstrekt, kom ik u weer eens door de drukpers met een bezoek vereren. Of u mij vriendelijk of boos zult aanzien, weet ik niet en ik zal er ook niet naar vragen. als u op mijn gezelschap gesteld bent, spreek dan met mij en onderzoek mij, want de wijze man zegt: "De wijsheid in het hart eens man is als diepe wateren, maar een man van verstand zal die uithalen", Spreuken 20:5. als mijn gezelschap u bevalt, ruim mij dan een plaatsje in op één uwer boekenplanken, het zal u niets kosten, een standplaatsje is genoeg. U kunt mij dan naar uw eigen zin opnemen en weer neerzetten. Draag er alleen zorg voor mij wat achteraf te plaatsen, want als één van mijn vijanden u komt bezoeken, zou u evenals Jona gevaar lopen, uw goede naam te verliezen.

- Maar wellicht is mijn lezer iemand, die de waarheid liefheeft en voorstaat, en niet voor mensen vreest. Als dat zo is, hoeft u mij niet weg te houden, want wat mijzelf betreft, ik ben voor de mensen niet bang, als u uzelf maar niet voor hen schaamt. En als u mij nu hebben wilt, en mij gebruiken totdat ik versleten ben, dan kunt u mij gemakkelijk weer krijgen, voor een weinig meer, dan u een pak kaarten kosten zou.
- Misschien is mijn lezer iemand, die een verachter van hartewerk is, en in vleeselijke gerustheid leeft, met een beetje kennis in het hoofd, en nog wat uitwendige zedigheid erbij. Is dat zo, dan hebt u Uw lamp gekregen. U ontbreekt niets, dan olie in uw vat, dat is: "de Geest der genade in uw hart." Dit laatste moet u bezitten, voordat u ervan verzekerd kunt zijn, dat u een vat der barmhartigheid bent.
- Maar misschien is mijn lezer te oud om te leren en in zijn eigen ogen te wijs, om door een *kolendrager* onderwezen te worden. Als dat zo is, zal ik mijn best maar niet doen om uw wijsheid te betwisten, want ik zou liever redeneren "met een arm en wijs jongeling, dan met een oud en zot koning, die niet meer weet van vermaand te worden," Pred. 4:13. Wees er echter van verzekerd dat Gods Woord een *lamp* genoemd wordt, Psalm 119:105.

Een puur beschouwelijke kennis, is een lamp die wordt meegenomen door velen, namelijk door de helft van alle mensen die belijden dat ze ware christenen zijn. "*En vijf van haar waren wijs, en vijf waren dwaas*", Matthéüs 25:2. Als wij uitwendig veranderen onder het Evangelie, gaan wij huichelachtig "de Bruidegom tegemoet", Matthéüs 25:1. Let erop: de voeten gaan uit de wereld en voegen zich bij hen die voor het oog rechtvaardig zijn, maar het hart is nog gericht op aardse zaken. Maar als de Geest van God niet in uw hart woont, hebt u geen olie in uw lamp, Matthéüs 25:8 en geen schat in uw aardse vat, 2 Korinthe 4:7. Zonder de Geest Gods kunt u geen kennis hebben van God en Goddelijke zaken, want "zij worden geestelijk onderscheiden", 1 Korinthe 2:14. Het is Gods Geest Die ons kennis geeft van "de dingen die ons van God geschonken zijn", 1 Korinthe 2:12. God openbaart ze aan Zijn kinderen door Zijn Geest, 1 Korinthe 2:10. Die gezegende Geest is de olie waarmee wij gezalfd worden en Hij is de "zalving Die ons leert van alle dingen", 1 Johannes 2:27 en ons verzegelt tot de dag der verlossing.

Daarom geldt: Indien gij de Geest van Christus niet hebt, komt gij Hem niet toe, Rom. 8:9. U bent niet wijs gemaakt tot zaligheid, 2 Timótheüs 3:15. U bent een dwaze maagd en u zult eens roepen om de inwerking van Gods Geest. "Geeft ons van uw olie", Matthéüs 25:8. Dit zal het verzoek zijn dat iedere dwaze maagd overal ter wereld

zal doen, als te middernacht het geroep zal weerklinken om de arbeiders te roepen uit de wijngaard en dit zal een nacht zijn "wanneer niemand werken kan", Johannes 9:4. Hoedt u er daarom voor om te vertrouwen op wat verstandelijke kennis, want u kunt er zeker van zijn, dat die lamp niet zal blijven branden bij de komst van een vertoornd Rechter, Spreuken 13:9. "Onze lampen gaan uit", zeiden de dwaze maagden, Matthéüs 25:8. Hoe kon het ook anders, als er geen olie was om de lamp te voeden en geen gouden pijp des geloofs om de olie van het oliekruijke naar de lampen te brengen, Zacharia 4:2, 3. U kunt zo veranderd zijn dat u velen bedriegt, ja, u kunt preken en ook bidden en vol geestdrift en ijver zijn, zodat u bijna of zelfs geheel de uitverkorenen misleidt. Maar al uw geestdrift, vreugde, ijver en gaven zullen verdorren als de wortel der zaak niet in u gevonden wordt, Job 19:28. U zult dan steeds dieper vallen, want God zegt dat "die dwaas is van lippen, omgeworpen zal worden", Spreuken 10:8.

Dan zult u gaan slapen in vleeselijke zorgeloosheid en ongevoeligheid, zoals er staat geschreven: Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap", Matthéüs 25:5. De wijzen en de dwazen werden sluimerig en vielen in slaap. De wachters begonnen hen, die in dezelfde staat verkeerden als de gemeente van Laodicéa, te waarschuwen en hen te zeggen dat de Zaligmaker aan de deur klopte en gereed was om binnen te komen en "de aanzittende gasten te overzien", Matthéüs 22:11. De wachters gaven hen vervolgens de raad die de Heere hen gegeven had, namelijk dat ze zouden kopen goud, beproefd, komende uit het vuur, opdat zij rijk mochten worden, en witte klederen, opdat zij mochten bekleed worden, en de schande van hun naaktheid niet geopenbaard zou worden, en hun ogen zouden zalven met ogenzalf, opdat zij zien mochten dat de Rechter aan de deur stond, Openbaring 3:18.

Nu ze zó wakker geschud en uit hun slaap ontwaakt waren, riepen ze uit: "Ik slaap, maar mijn hart waakt: het is de stem mijns Liefsten, Die klopt", Hoogl. 5:2, (Eng. vert.) *De Bruidegom komt!*

Nu begonnen ze om zich heen te kijken. De Zaligmaker begon hen opnieuw te roepen, nu Hij hun aandacht had gewekt: "Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik, wees dan ijverig en bekeer u", Openbaring 3:19. Nu bestrafte Hij hen en Zijn kastijdende hand lag zwaar op hen. Onder deze kastijdingen en verdrukkingen zonken ze weg in "de smeltkroes der ellende", waarin God hen keurde, Jesaja 48:10, en ze kwamen als goud uit deze vurige beproeving, Job 23:10. Ja, ze ervoeren dat de beproeving huns geloofs, veel kostelijker was dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, 1 Petrus 1:7. Dit maakte hen "rijk in het geloof, en erfgenamen des Koninkrijks" dat aanstonds geopenbaard zou worden, Jakobus 2:5.

Nu ze de schatten van het geloof ontvangen hadden, aanschouwden ze met een oog vol medelijden hun Heere, Die zo vaak was beschimpt en Die ze zo zeer geminacht hadden door hun geestelijke traagheid en slaperigheid. Ze weenden en bekeerden zich, zoals Hij hen gebod. De hand des geloofs deed opnieuw helende kracht van Christus uitgaan, Markus 5:30. Ze voelden dat er kostelijke verkoeling kwam van het aangezicht des Heeren, zoals er staat geschreven: "Tijden der verkoeling zullen zijn gekomen van het aangezicht des Heeren, en Hij zal gezonden hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt is. Welke de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen", Handelingen 3:19-21.

Meer genade werd hen geschonken. Zij werden gereinigd en geheilgd en bekleed met de bedekking van Gods Geest, Jesaja 30:1. Dit was hun witte kleed, Openbaring 3:18. Nu ze dit witte kleed gekregen hadden, zagen ze dat ze gereinigd en genezen waren. Ze zagen duidelijk hun aandeel aan Christus, hun bewijzen werden klaarder, Gods getuigenis was zoet voor hen en dit was "de olie in hun vat" of de ogenzalf van de grote Geneesheer.

Mijn lezer, zo waren hun lendenen omgord en hun lampen bereid, zo brandden hun lampen en hadden ze hun klederen aan. De vrouw van het Lam had zich bereid, Openbaring 19:7. Ziet, nu klopt de Bruidegom weer en zegt: "Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen", Openbaring 3:20. Zij antwoordden: "Kom, Heere Jezus, kom haastiglijk." Onmiddellijk werd de deur geopend en "die gereed waren, gingen met Hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten", Matthéüs 25:10. De Meester was opgestaan van de troon der genade en gaan zitten op de oordeelstroon en de deur der genade was gesloten.

1. Nu komen de keurige Farizeeën met woorden uit hun gebedenboek. Ze zeggen niet: "*Lieve Heere, verlos ons*", of "*Hoor ons toch, lieve Heere*." Nee, er was haast geboden, zij moesten hun gebed kort houden, zoals Petrus toen hij wegzonk in de zee. "Heere, Heere, doe ons open!" Matthéüs 25:11. De woorden "Heere, Heere" werkten op de dag des oordeels niet méér uit aan de poort der genade, dan de bede "Hoor ons toch, lieve Heere", uitwerkt aan de troon der genade, als de Geest Zich er niet aan paart. Ze merkten echter dat de Heere geen behagen schepte in het herhalen van woorden, maar dat Hij trouw was aan het woord dat Hij had laten optekenen, namelijk dat: "Niet een iegelijk die zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is", Matthéüs 7:21. En dit is Zijn wil, namelijk dat wij geloven in de Naam van de Zoon van God tot onze rechtvaardigmaking.

2. Ten tweede moeten wij ons bekeren met *een evangelische bekering* die ons tot God leidt en niet met een wettische bekering alleen, zoals Judas ook had, want deze drijft ons van God af.

3. Ten derde moeten wij God aanbidden in geest en waarheid; "want de Vader zoekt ook dezulken die Hem alzo aanbidden", Johannes 4:23. God dienen in de Geest wil zeggen dat de Geest ons drijft, dat wij naderen tot God met een geestelijk gemoed en een geestelijk verstand, 1 Korinthe 14:15, en met geestelijke genegenheden, zodat wij bidden als de Geest over ons komt, 2 Samuël 7:27, met woorden die de Geest ons geeft uit te spreken, Handelingen 2:4. De woorden van Zijn mond moeten de overdenkingen van ons hart zijn, Psalm 19:15.

We moeten bidden in het geloof, Jakobus 1:6. Wij moeten in geestelijke hoop en verwachting ploegen, Spreuken 13:12 en Habakuk 2:1.

Ja, wij moeten bidden tegen alle dingen die kwaad zijn, naar de overtuiging die de Geest in ons werkt, 1 Korinthe 4:10.

We moeten bidden om elke zegening die noodzakelijk is, naar de overtuiging die de Geest in ons werkt, Hebreeën 4:16. Wij zullen merken dat deze gezegende Geest ons zal helpen in onze zwakheden, en ons gewillig zal maken als wij onwillig zijn, vurig als wij dodig zijn en zelfs vrijmoedig als wij reden hebben om ons te schamen en schaamrood te worden, Dan. 9:7-9. Ja, Hij zal ons geloof schenken en maken dat wij God Vader durven te noemen, zoals de verloren zoon deed, zelfs toen hij in een vergelegen land was, Lukas 15:18. Deze gezegende Geest bidt voor ons naar de wil van God en nooit tegen Gods wil in, Rom. 8:26, 27. God in waarheid aanbidden wil zeggen dat wij bidden om wat wij echt missen, Matthéüs 5:6, en dat wij bidden tot de enige ware God, Die wij Schriftuurlijk en bevindelijk kennen, en dat wij door de Geest mogen aanschouwen hoe heerlijk al Gods luisterrijke eigenschappen schitteren in Christus Jezus, de Persoon en het Offer, naar Wie alle ceremoniële typen, beelden en

schaduwen heenwezen. God aanbidden in waarheid wil zeggen, dat ons hart en onze lippen zich verenigen, Spreuken 3:26, dat wij bidden tegen elke zonde en dwaling waarop de Geest ons wijst, dat wij bidden om elke zegen die God ons naar Zijn belofte zal geven en daarbij pleiten op een Schriftplaats en zo tot God naderen met Zijn eigen woorden, Hos. 14:3.

Dit is God dienen in geest en waarheid en als de lezer dit op deze wijze probeert te doen, zal hij merken dat "de Geest onze zwakheden mede te hulp komt" en dat Hij bidt voor ons "met onuitsprekelijke zuchtingen", Rom. 8:26, zelfs als hij Hem heeft bedroefd. Als vrucht van deze tussenkomst van de Geest, zal hij Gods gedachten aangaande hemzelf leren kennen, zijn ziel voor Hem uitstorten, Hem al zijn benauwdheid bekendmaken en zijn last op Hem werpen, zoals Hanna, die goede, worstelende vrouw deed, voor ze opstond van haar knieën te Silo, en haar gezegende "gezicht stond niet langer droevig", 1 Samuël 1:18, (Eng. vert.)

Als mijn lezer een vreemdeling is van alles wat ik over het gebed heb gezegd, heeft hij nog nooit gebeden. Misschien heeft hij gebeden gelezen of zijn gebeden opgezegd, maar hij heeft nog nooit zo gebeden dat God acht sloeg op zijn gebed. God schenkt niet meer aandacht aan gebeden die slechts met de lippen worden uitgesproken dan ik let op een papegaai die naar mij roept op de weg, terwijl hij niet weet wat hij zegt of wie hij naroept.

Misschien heb ik echter mijn lezer al beledigd door te lang bij dit belangrijke onderwerp te blijven stilstaan. Als dat zo is, dan kunt u gemakkelijk van mij verlost worden door te doen wat enige anderen die christenen genoemd worden, met mijn boekje *Het Arminiaanse Geraamte* hebben gedaan, dat is, mij in het vuur gooien. Als u het voornemen zou hebben om dat te doen, dan zou u niet de eerste zijn die de duivel heeft aangepord om de boekrollen van de waarheid te verbranden. Jojakim, de koning van Juda deed hetzelfde, Jer. 36:23. Al het loon dat hij kreeg vanwege zijn goddeloze verachting van God, was de brandende wraak van God "over hem en over zijn zaad", "over de inwoners van Jeruzalem en over de mannen van Juda", Jer. 36:31.

Sommigen hebben echter wel mijn *Arminiaanse Geraamte* verbrand, maar ik heb hetzelfde gedaan als God Jeremia beval te doen, dat wil zeggen: ik heb een ander boek geschreven. Als ik God in de eenzaamheid diende, zou ik niet aan de wereld bekendgemaakt hebben hoe God met mijn ziel heeft gehandeld, want in de Schrift vind ik niet veel voorbeelden van zulke christenen die beschreven wat zij ondervonden, hoewel er wel een paar kunnen zijn. Een predikant moet echter verkondigen en op schrift stellen wat hijzelf heeft ondervonden, opdat zijn hoorders zeker zullen weten dat hij een predikant is "geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus, en God de Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft", Galaten 1:1.

Als een man zijn eigen bevinding predikt, overtuigt dit Gods kinderen, dat de Geest van God in hem is als "een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven", Johannes 4:14. Als hij spreekt, zal er water blijven opspringen uit deze kostelijke fontein, zodat hij altijd stof heeft om te spreken, zoals er staat geschreven: 'stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. En dit zei Hij van de Geest, Dewelke ontvangen zouden die in Hem geloven', Johannes 7:38, 39. Het doel hiervan is dat de ingewanden der heiligen verkwikt zouden worden, Filemon 1:7. Als iemand van de preekstoel spreekt over de werkingen, de zoete vruchten en het getuigenis van de Geest der wijsheid in zijn eigen ziel, waardoor zijn ziel wordt bevestigd, dan geeft hij de rechtvaardigen gelegenheid om de zaken waarvan zij getuigen, te toetsen aan hetgeen hijzelf getuigt. Als hij zijn getuigenis staft met de Schriften, worden zij ertoe gedrongen om hetzelfde te doen. Als hij een bedrieger is, hebben zij het recht om hem

als een bedrieger te veroordelen, maar als hij de Geest van God heeft, zullen ze hem aannemen en strijden voor zijn geloofsgetuigenis. Zo stelt de Wijsheid zich voor de vierschaar die door Haar kinderen wordt gespannen, zoals er staat geschreven: "Doch de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al Haar kinderen", Lukas 7:35.

Als een predikant dat doet, is hij met eer bekleed en moet hij geëerd worden als een boodschapper van de Allerhoogste, Maléachi 2:7, of als een gezant van God, Ef. 6:20. Hij moet altijd vragen: "Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?", Jozúa 5:14, "Wat heeft de HEERE gesproken?", Num. 23:17, "Is uw komst met vrede?", 1 Samuël 16:4, of: "Is het vrede?", 2 Koningen 9:18.

Zo overtuigt een dienaar ons ervan dat zijn leer niet is naar de mens en ook niet door mensen is bedacht. Hij leert ons namelijk dat hij haar niet van mensen heeft geleerd, noch er op school in is onderwezen, maar dat hij haar heeft ontvangen "door de openbaring van Jezus Christus", Galaten 1:12.

We hoeven er geen waarde aan te hechten als iemand ons van de preekstoel zegt, dat hij is geordend door de eerwaarde bisschop van één of ander groot bisdom, want God zegt ons in Zijn Woord dat er *geen heren* zullen zijn over Zijn erfdeel, 1 Petrus 5:3, maar dat de grootste apostel "aller dienstknecht zal zijn", Markus 10:44. En als hij ons zegt, dat hij wel tien, twintig of dertig jaar gewijd is geweest, moeten wij daar geen aandacht aan schenken, want wij lezen dat de duivel zelf zich kan voordoen als een dienaar van God, ja, hij neemt zelfs de gedaante van engelen aan die "gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen", Hebreëen 1:14. Zo staat er geschreven: "Want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts", 2 Korinthe 11:14.

Uit de Schrift blijkt duidelijk dat de duivel veel dienaren zendt die het ambtskleed dragen. Ja, hij zond enige valse leraars die zelfs deden alsof ze apostelen waren, zoals er staat geschreven: "Want zulke valse apostelen zijn bedrieglijke arbeiders, zich veranderende in apostelen van Christus. En het is geen wonder, want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts. Zo is het dan niets groots, als ook zijn dienaars zich veranderen als waren zij dienaars der gerechtigheid, van welke het einde zal zijn naar hun werken", 2 Korinthe 11:13,15. In hun dagen zonden de leden van het Sanhedrin, vele schriftgeleerden en oversten uit die geen kennis van Christus hadden, zoals er staat geschreven: "Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd?" Johannes 7:48. De paus van Rome heeft duizenden uitgezonden en de duivel heeft de paus geordineerd en gezonden, zoals er staat geschreven: "En de draak gaf hem zijn kracht en zijn troon en grote macht", Openbaring 13:2. Izébel, de verleidster, zond veel profeten uit in haar dagen, zoals u kunt lezen: "Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het ganse Israël op de berg Karmel, en de vierhonderd en vijftig profeten van Baäl en de vierhonderd profeten van het bos, die van de tafel van Izébel eten", 1 Koningen 18:19. Ja, de duivel sprak door de mond van vierhonderd profeten tegelijk om de oude Micha, de profeet van God, tegen te staan, zoals u kunt lezen: "Nu dan, ziet, de HEERE heeft een leugengeest in de mond van al deze uw profeten gegeven", 1 Koningen 22:23. Hun aantal vindt u in het zesde vers.

Als iemand ons zou zeggen dat hij in Oxford of Cambridge gestudeerd had, is dat toch te kort. Velen hebben bij hun bevestiging gezegd dat ze in hun hart "van de Heilige Geest gedreven werden", 2 Petrus 1:21, terwijl ze niet meer kennis hadden van de Heilige Geest dan Nicodémus, toen hij dacht dat de wedergeboorte betekende, dat iemand opnieuw in de buik van zijn moeder inging. Daarom stelde de Zaligmaker de

vraag: "Zijt gij een leraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?", Johannes 3:10. Als de leraar nog zo weinig wist, hoe zou het er dan met de leerlingen voorstaan?

Er zijn wel mensen van hogere scholen en universiteiten af gekomen, die God nooit had gezonden en dit hebben zij duidelijk laten blijken in hun leven en leer. Ja, iemand kan zelfs in een ware kerk bevestigd zijn, zoals velen in onze dagen, en toch nooit door God gezonden zijn, zoals er staat geschreven: "En in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond een murmuring der Grieken tegen de Hebreëen, omdat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden." De apostelen gaven toen het bevel: "Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes, let hierop! En der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak." Onder deze zeven was "Nikolaüs, een jodengenoot van Antiochië", Handelingen 6:1, 3, 5. In Openbaring 2: 6 en 15 staat geschreven over de verderfelijke leer van Nikolaüs en het verderfelijke leven van zijn volgelingen: Alzo hebt ook gij, die de lering der Nikolaïeten houden, hetwelk Ik haat."

Uit de Schrift blijkt mij heel duidelijk dat iedere vredeboode een zoon des vredes moet zijn: "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u", Johannes 14:27. "En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede zij dezen huize", Lukas 10:5. Een gezant moet aantonen wie hem gezonden heeft en een boodschapper moet vertellen waar hij zijn boodschap gekregen heeft.

Duidelijk is dat de Heilige Geest heeft laten optekenen wie de profeten en apostelen, van de eerste tot de laatste, heeft gezonden. Van Henoch, de zevende van Adam en de eerste mens die in het openbaar profeteerde, Judas vers 14, wordt gezegd dat hij wandelde met God, wat wijst op zijn vereniging met God door de Geest. Ook wordt er vermeld dat hij "voor zijn wegneming getuigenis gehad heeft, dat hij Gode behaagde", Hebreëen 11:5. Petrus zegt ons dat de Geest van Jezus, Die in Noach woonde, Gods Woord bracht tot de mensen die voor de zondvloed leefden, "de geesten die in de gevangenis zijn", namelijk in de hel, "die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach" tot het geduld van de Heere was uitgeput, 1 Petrus 3:19, 20. Daarna zei God tot Noach: "Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens", Genesis 6:3. De Schrift zegt ons dat God, Abraham riep en dat God Zelf tegen Abimelech zei, dat hij een profeet was, Genesis 20:7. Mozes zegt ons hoe God aan hem verscheen in de braambos, hoe Hij Zichzelf en Zijn Naam openbaarde, welke bevelen Hij hem gaf en welke vruchten hij zag op het uitvoeren van deze bevelen. Samuël zegt ons, hoe de Heere Zichzelf aan hem openbaarde te Silo door Zijn Woord, en aan gans Israël bekendmaakte dat Samuël "bevestigd was tot een profeet des HEEREN", 1 Samuël 3:20, 21.

U vindt ook vermeld hoe Elisa geroepen werd van achter de ploeg en hoe Hij hem twee delen van Zijn Geest schonk. Jesaja zegt u ook, hoe hij de Heere zag "op een hoge en verheven troon" en hoe vreselijk hijzelf was in zijn eigen oog, toen hij uitriep: "Ik ben een man van onreine lippen", Jesaja 6:1, 5. Hij zegt ons hoe de kool van het altaar, die het leven schonk, op zijn tong werd gelegd om deze Gods woorden te doen spreken, om zijn ongerechtigheid weg te nemen en om hem te reinigen van schuld, hoe de Heere hem onderwees met een krachtige hand, hoe Hij hem uitzond om te prediken en wat zijn boodschap was, Jesaja 6:9, 10. Dezelfde profeet zegt, dat al Gods kinderen van de Heere geleerd zullen zijn, Jesaja 54:13. Ezechiël vertelt u in hoofdstuk 11:1 ook, hoe hij door God geroepen en gezonden werd. De profeet Habákuk zegt u, hoe God hem beproefde voor hij uitgezonden werd: "HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet? Hoe lang roep ik geweld tot U, en Gij verlost niet? Waarom laat Gij mij

ongerechtigheid zien en aanschouwt de kwellings?", Habákuk 1:2, 3. De profeet zegt ons welke uitwerking dit op hem had: Als ik het hoorde, zo werd mijn buik beroerd, voor de stem hebben mijn lippen gebeefd, verrotting kwam in mijn gebeente, en ik werd beroerd in mijn plaats. Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid", Habákuk 3:16. Hij maakt u ook bekend, dat hij bad en daarna post vatte op zijn uitkijktoren. Hij zegt: "Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing. Toen antwoordde mij de HEERE, en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt. Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen, zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven." En nu komt het: "Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem, maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven", Habákuk 2:1--4.

De profeet Jeremia beschrijft eerst in zijn boek, Gods handelingen met hem: "Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende: Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd. Ik heb u de volken tot een profeet gesteld." Lees Jeremia 1: 4 --10.

Ook Amos zegt u hoe God hem geroepen heeft, want er staat geschreven: "Toen antwoordde Amos en zei tot Amazia: Ik was geen profeet, en ik was geen profetenzoon, maar ik was een ossenherder, en las wilde vijgen af. Maar de HEERE nam mij van achter de kudde, en de HEERE zei tot mij: Ga heen, profeteer tot Mijn volk Israël." Hij brengt zijn tegenstander een zeer bittere profetie: "Nu dan, hoor des HEEREN woord: Gij zegt: Gij zult niet profeteren tegen Israël, noch druppen tegen het huis van Izak. Daarom zegt de HEERE also: Uw vrouw zal in de stad hoereren, en uw zonen en uw dochters zullen door het zwaard vallen, en uw land zal door het snoer uitgedeeld worden, en gij zult in een onrein land sterven, en Israël zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd", Amos 7:14 --17. Dit is zijn roeping, zijn boodschap en de standvastigheid waarmee hij deze bracht. De tijd ontbreekt mij echter om te spreken over de roeping en de opdracht van alle profeten.

De apostelen zeggen ons ook hoe Christus hen Zijn wil heeft geopenbaard, zoals er staat geschreven: "Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve", Johannes 15:16. Hij gebod hen ook om heen te gaan en het Evangelie aan alle creaturen te prediken, Markus 16:15, zodra zij de kracht van de Heilige Geest uit de hoogte ontvangen hadden, Handelingen 1:8. Op de dag van het pinksterfeest zat een gedeelde tong als van vuur op een iegelijk van hen, Handelingen 2:3. Waarom openbaarde de gezegende Geest Zich, in de vorm van een tong? Om te tonen dat Hij hen zou inspireren, zodat ze de verborgenheden van de hemel, met Goddelijke welsprekendheid zouden verkondigen in alle talen, zoals er staat geschreven: "Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen uit allerlei tongen der heidenen grijpen zullen", Zacharia 8:23. En waarom openbaarde Hij Zich als een vurige tong? Om te tonen dat hun hart zou branden van liefde tot God, Lukas 24:32, dat hun verstand zou schijnen als een kaars, Lukas 11:36, dat hun hele ziel brandende zou zijn van ijver voor de eer van Christus en dat het woord van de Heilige zou zijn als een vlam, Jesaja 10:17. Dit maakt een dienaar tot "een vlam des vuurs", Hebreeën 1:7. En zij waren "een brandende en lichtende kaars", Johannes 5:35. Hij openbaarde Zich als een verdeelde of gespleten tong om te tonen, dat zij als Gods mond, de uitverkorenen van de verworpenen en het kostelijke van het snode moesten scheiden, Jeremia 15:19, dat zij een zuiver onderscheid zouden maken tussen de Wet en het Evangelie en "het woord der waarheid recht zouden snijden", 2 Timótheüs 2:15.

Zo leert Hij ons, lezers, om wel onderscheid te maken tussen de Personen van de heerlijke Drie-eenheid, maar hun Wezen niet te delen, ja, aan iedere Persoon in de Drie-eenheid Zijn Eigen werk toe te schrijven bij het zaligen van de mens, maar ook staande te houden dat zij samen hun eigen eer en de eeuwige zaligheid van de mens zoeken. Hij leert ons ook om onderscheid te maken tussen de inzetten van mensen en de waarheid van God, tussen de leer van God en "leringen der duivelen", 1 Timótheüs 4:1, tussen een godsdienst die door de mensen is uitgedacht en de inzetten die door God overgeleverd zijn. Daarom openbaart de Heilige Geest Zich, in de vorm van "een verdeelde tong als van vuur" en overal waar Hij predikt door middel van een instrument, maakt Hij het hart brandende met Zijn eigen vlam, of laat Hij de zondaar "in zijn dubbele doodsstaat, als geschikt voedsel voor het eeuwige vuur."

De Zaligmaker zegt: "De goede mens brengt het goede voort uit de goede schat zijns harten", Lukas 6:45, en David roept allen die God vrezen op, om te komen en te luisteren naar wat God aan zijn ziel gedaan heeft.

Persoonlijk denk ik altijd, dat een predikant een onbekende Christus predikt Die niet aan zijn ziel is toegepast, als ik hem nooit hoor spreken over het werk van Gods Geest in zijn eigen ziel en over zijn roeping tot de bediening. Iedere christen met een bevindelijk leven, zou aan hem moeten twijfelen. Het verkondigen en op schrift stellen van de geleende getuigenissen van andere mensen, maakt iemand niet tot "een dienaar des Geestes", 2 Korinthe 3:6, op zijn best is iemand dan een dienaar van de dode letter.

Misschien zal mijn lezer echter tegenwerpingen maken en zeggen, dat de roeping van de profeten en de apostelen op wonderlijke wijze geschiedde en dat de wonderen nu zijn opgehouden. Het is waar dat ze in bepaalde opzichten opgehouden zijn, maar in geestelijke zin worden al deze wonderen nog steeds verricht. Heeft Christus Lazarus opgewekt uit het graf? Ja, en door Zijn eigen Geest wekt Hij dode zielen op uit het graf van het bederf, waar zij aanvankelijk liggen en waar zij hun ziel heel diep hebben bedolven onder dadelijke overtredingen. Zo staat er geschreven: "Toen zei Hij tot mij: Mensenkind, deze beenderen zijn het ganse huis Israëls. Ziet, zij zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden. Daarom, profeteer, en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal uw graven openen en zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk, en Ik zal u brengen in het land Israëls. En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben geopend, en als Ik u uit uw graven zal hebben doen opkomen, o Mijn volk. En Ik zal Mijn Geest in u geven, dat is de geestelijke opstanding, en gij zult leven, en Ik zal u in uw land zetten, en gij zult weten, dat Ik, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE", Ezechiël 37:11 --14. Dit komt overeen met de woorden van de Zaligmaker: "De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven", Johannes 5:25. Ook het wonder van het bestraffen van de golven van de zee wordt nog steeds verricht, want ik lees dat de goddelozen in het vervolgen van de rechtvaardigen, zijn als "een voortgedreven zee, want die kan niet rusten, en haar wateren werpen slijk en modder op", Jesaja 57:20. Maar het is God "Die het bruisen der zeeën stilt, het bruisen harer golven en het rumoer der volken", Psalm 65:8.

Ook Zijn wonderen als het openen van de mond van de stommen, het openen van de oren van de doven en het vast maken van de ledematen van kreupelen niet opgehouden, want ik lees: Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden en der doven oren zullen geopend worden. Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen, want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis", Jesaja 35:5, 6.

Als een ziel dit ondervindt, schudt zij het knellende juk van het priesterschap van zich af en gooit zij de schaapskleren weg, waarmee zoveel wolven zich kleden, namelijk haar formuliergebeden. Als de Heilige Geest de kreupele doet springen als een hert, zal hij zeker met God kunnen wandelen zonder krukken. Als hij dat niet doet, is hij een bedrieger, omdat hij onnodig leunt op houten krukken, terwijl hij tot eer van de Geest, de wereld ervan zou moeten overtuigen dat hij door een wonder, het gebruik van zijn ledematen weer heeft teruggekregen.

Dit brengt mij in gedachten wat ik eens las in een kostelijk traktaatje over Gods voorzienigheid, geschreven door professor Franck. In zijn beschrijving van de vruchten van het werk van de Geest in het hart van zondaren, zegt hij: "Het aantal gebedenboeken en liturgieën, waarvan maar al te veel mensen heel hun godsdienst maken, wordt steeds kleiner en mensen worden ertoe gedrongen om meer waarde te hechten aan de dingen die zij in hun hart ondervinden dan aan het boek buiten hen. Sommigen hebben hun krukken weggelegd uit vrees, dat zij het gebruik van hun ledematen zouden verliezen door te vaak hun krukken te gebruiken." *Voetstappen der Voorzienigheid*, pag. 47.

Ook worden er nog steeds onvruchtbare vijgenbomen vervloekt, want er zijn nog steeds zoveel verdorrende bomen die geen vrucht dragen, Lukas 13:7, of hun vruchten zijn zo slecht, dat ze niet gegeten kunnen worden, Jeremia 24:8. Gods verschrikkelijke bijl ligt al aan hun wortel, ja, hun gezicht en hun lippen getuigen er beide van dat ze verdord zijn, onder de brandende toorn van God, Lukas 8:6 en Joël 1:12.

Er worden ook nog steeds veel vissen gevangen, want ik lees dat iedere dienaar van het Evangelie, een "visser der mensen" is, Matthéüs 4:19 en Ezechiël 47:9, 10. Iedere oprechte gelovige, die wordt gevangen in het net van het Evangelie, is een vis. Zulke mensen zullen vergaderd worden in het Koninkrijk, en de slechte vissen zullen weggeworpen worden.

Bovendien gaat het bestraffen van de winden nog steeds door, want ik lees dat Hij nog steeds de winden van dwaling verbiedt om te waaien, tot Hij een zegel heeft gezet op het hoofd van de dienstknechten des Heeren, Openbaring 7:3.

In geestelijke zin kunnen wij deze wonderen nog steeds vinden in de wereld. Wij zien ze in het hart van Gods verborgen, in wie al Gods fonteinen zijn, zoals er staat geschreven: "Al Mijn fonteinen zullen binnen u zijn", Psalm 87:7.

Zo spreken de Schriften ons, lezer, over Gods handelingen met Zijn dienstknechten in oude tijden, en Hij is nu nog dezelfde God als Hij toen was, zoals u leest: "Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid", Hebreeën 13:8. U ziet ook dat er nog steeds geestelijke wonderen gewerkt worden. Ja, wij kennen zelfs nog het wonder van het spreken "met nieuwe tongen", Markus 16:17, want ik ben er vast van overtuigd dat, als er tien mannen uit tien verschillende landen, die elk een andere taal spraken, zouden komen om te luisteren naar een preek die in het Engels werd gehouden, Gods Geest het woord met zo'n overtuigende kracht op hun hart zou toepassen, als Hij hen zou willen bekeren, dat Hij hen in hun eigen taal zou doen zien wat er in hun gedachten omging, dat Hij hen Gods ongenoegen over de zonde zou doen gevoelen en begrijpen, en hun ellende en hun staat voor God zou leren kennen. De Geest van God leert hen bevindelijk dat het Koninkrijk van God niet bestaat in woorden, maar in kracht, 1 Korinthe 4:20. Als ik dat wilde, zou ik een levende getuige kunnen vinden van hetgeen ik hierboven heb gezegd, maar ik zie daarvan af. Ik ben voor mijzelf echter net zo'n groot raadsel en zo'n groot wonder, als het grootste raadsel

of wonder dat ik in het Woord van God vind en ik kan mijzelf evenmin ontraadselen als de hele Bijbel.

Als God Zijn wet schrijft in het hart van een mens en in zijn binnenste indrukt, kan hij, voor zover hij dit gevoelt, de Bijbel met troost lezen. "Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan", Johannes 13:7. Zijn hart en de Bijbel zijn een gesloten boek voor hem, en hij kan de zegels daarvan niet verbreken. Dit merkt hij vaak als hem kritische vragen worden gesteld. Soms kan hij spreken over zaken waarover hij nog nooit heeft nagedacht, en hij verwondert zich daar evenveel over als degene die dit hoort. De tijd zal echter komen dat het voorhangsel, dat van boven gescheurd is, tot beneden toe geopend zal worden en dan zal hetgeen ten dele is, tenietgedaan worden en zal het volmaakte komen, 1 Korinthe 13:10, dan zullen wij zien, gelijk wij gezien worden en kennen, gelijk wij gekend zijn. Nu "is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is, 1 Joh 3:2.

Lezer, laat dit uw verwachting en uw hoop zijn. Hoop op de dingen die u niet ziet en beoefen tenslotte ook lijdzaamheid, zoals er staat geschreven: "Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid", Rom. 8:25. Uw hoop zal tenslotte veranderen in aanschouwen, als de verborgenheid van God en de verborgenheid van de ongerechtigheid, voleindigd zullen zijn.

Misschien heeft mijn lezer het gerucht gehoord dat de laatste tijd is verspreid, namelijk dat de kleine traktaatjes die door mij zijn geschreven, niet echt van mijn hand zouden zijn. U kunt de mensen echter zeggen dat ik iedereen uitdaag, om enig boek te laten zien, waaraan ik mijn geschriften heb ontleend, behalve de Bijbel, en dat gezegende Boek mag ik het mijne noemen, omdat God het in mijn hart geschreven heeft en mij om niet gegeven heeft, Johannes 17:8. Dus de kennis van Goddelijke zaken en de woorden zijn geheel van mij afkomstig, zoals *aartsbisschop Bunyan* zegt.

Ik heb geen verklaring in mijn bezit, ook heb ik er nooit één bezeten en hoop ik er nooit één in mijn bezit te krijgen. De reden waarom ik ze niet wil hebben, is dat ik bang ben dat ze de Geest zullen uitblussen en dat ik er laks door zou worden in het studeren, waarna ik mijn toevlucht zou nemen tot een verklaarder om stof te vinden voor mijn preek en God daar niet om zou bidden.

Kort gezegd, God heeft mij tot nu toe, stof gegeven om te preken en daarom wil ik mijn oude Vriend aankleven en wijsheid van Hem begeren. Ik merk dat ik op deze wijze, vaak iets nieuws heb om over te spreken. Vaak is het dan ook gebeurd dat ik een paar minuten voor ik de preekstoel op zou gaan, nog geen woord kon bedenken en ik dan in antwoord op enige gebeden, genoeg stof kreeg om anderhalf uur te preken. De woorden werden mij zo snel in de mond gegeven als ik ze kon uitspreken, zoals er staat geschreven: "En die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden", Spreuken 11:25. Ja, ik heb ook gemerkt, dat voor mij bewaarheid werd wat de wijze man sprak, hoe meer ik uitdeelde, hoe meer ik ontving, Spreuken 11:24, of wat de Zaligmaker zei: "Zo wie heeft, die zal gegeven worden", Markus 4:25. Zo bleek het vaak te zijn, aangezien mijn kruik aan het einde vaak even rijkelijk vloeide, als aan het begin.

Ik geloof dat de lezer nooit zal merken, dat ik iets aan het papier toevertrouw dan de kennis die ik zelf van God ontvangen heb. De reden hiervoor is dat er zoveel preken in de wereld zijn die in onze dagen zijn uitgegeven, die ik zeer uitnemend vond en daarom had ik zeer veel achting voor de schrijvers daarvan. Sinds men mij echter enige boeken heeft geleend, zodat ik daar mijn mening over kon geven, heb ik de mijnen

gezien waaruit zelfs hele boekdelen zijn gedolven. Dit stuitte mij erg tegen de borst en heeft mij voor altijd genezen van letterdieverij. Ook begeer ik niet te pronken met het getuigenis van een ander.

Sommigen van die grote mannen echter, die naar mij is verteld, mijn geschriften hebben veroordeeld, hebben enkele bladzijden daaruit, die nooit het licht zagen voor ik ze uitgaf, uitgegeven als van henzelf. De geleerde Charnock en Herman Witsius lijken zeer veel bij te dragen, aan veel van deze nieuwe uitgaven, hoewel de schrijvers daarvan niet eerlijk genoeg geweest zijn om dat te erkennen. Ze weten zelf het best welke redenen ze hiervoor hebben.

Ik moet mijn lezer ook meedelen dat ik op andere wijze aanstoot heb gegeven, hoewel ik mij niet voorneem ooit te erkennen dat ik die heb verwekt. Ik heb een gedeelte uit het boek Job geciteerd en dat onder aan mijn traktaatje gezet, namelijk de tekst "de wortel der zaak wordt in mij gevonden", Job 19:28. De reden hiervoor was dat ik eens preekte over deze tekst, en deze verklaarde, aan de hand van mijn eigen bevinding en bewees uit het Woord van God. De mensen die deze preek beluisterden, erkenden dat ik kennis had aan deze zaak. Daarom plaatste ik deze tekst onder aan mijn traktaatje en ik dacht er niet aan dat ik daarmee zoveel belijders zou ergeren, in wie die wortel niet gevonden werd.

Ik ondervond echter dat *het oude Kentse spreekwoord* waar is, dat zegt, dat de ene man nog eerder een paard mag stelen, dan de ander over een heg mag kijken. Zo heb ik het ervaren, want ik kan schrijvers noemen, die tientallen bladzijden hebben overgeschreven en als hun eigen pennenvrucht hebben uitgegeven, zonder daarvoor veroordeeld te worden. Ik paste echter op mijzelf toe wat God mij om niet had gegeven, en dat is een misdaad voor de mensen, hoewel het dat niet is voor God. Niemand veroordeelt Job, omdat hij zegt dat deze wortel in hem gevonden wordt, hoewel hij tegelijkertijd "in zijn ogen rechtvaardig was", Job 32:1, en hij had dit slechts gehoord van God met het gehoor des oors. Ze zullen mij echter niet toestaan om dit te zeggen, hoewel mijn ogen de Heere even duidelijk gezien hebben als Job, bij zijn bevrijding.

Ik zal mijn lezer nu een eerlijk verslag geven, van Gods handelingen met mij. Als ik dat heb gedaan, kan ik een beroep doen op Hem en op de Schrift, om alles te bevestigen en zal ik ook een beroep doen op het geweten van alle ware godgeleerden in de wereld. Ja, ik daag ze allemaal uit om dit te weerspreken, terwijl ik een Bijbel in mijn hand heb. Niemand kan het levende getuigenis van Gods Geest weerspreken, zoals er staat geschreven: "Al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, er is niet toe te doen, noch is er af te doen, en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht", Pred. 3:14.

Sommigen hebben gevraagd wat ik bedoel met **S.S.** achter mijn naam en men heeft daar verschillende betekenissen aan gegeven. Ik zal de lezer nu uitleggen wat ik ermee bedoel.

U weet, dat wij geestelijken, erg graag eretitels dragen. Sommigen worden geestelijke heren, bisschoppen in het Hogerhuis genoemd, hoewel alleen de Personen van de eeuwig geprezen Drie-eenheid zulke Heeren zijn. Anderen worden doctor in de godgeleerdheid of kanunnik, hoewel God niemand zo'n titel geeft. Daarom heb ik niet de vrijmoedigheid in mijn geweten om mijzelf D. D. (Divinity Doctor, = doktor in de Godgeleerdheid) te noemen, hoewel enige honderden mensen onder mijn bediening, geestelijk geheeld zijn. Ook heb ik geen 14 pond over, om de doctorstitel te kopen.

Omdat ik in deze omstandigheden verkeer, kan ik mijzelf geen *Geestelijk Heer* noemen, omdat Petrus, de vijand van de paus, dat veroordeelt. Ik kan mijzelf ook niet (Lord high Vicari) *Heer Aartsbisshop* noemen, omdat het hoogste gezag in de Bijbel, alleen aan koningen wordt toegekend en niet aan dienaren van het Evangelie. Omdat ik mij door geldgebrek nooit D. D. *doctor in de Godgeleerdheid* zal kunnen noemen en mijzelf geen M. A. (Master of Arts) *doctorandus in de letteren* mag noemen, omdat ik niet genoeg heb geleerd, moet ik mijn toevlucht wel nemen tot de letters *S.S.*

Hiermee bedoel ik, dat ik een '*sinner saved*' (gered, of gezaligd zondaar) ben, dat ik wijs gemaakt ben tot zaligheid of, zoals Lukas het zegt, dat ik kennis der zaligheid heb in de vergeving van mijn zonden. Dit is ware wijsheid, alle wijsheid die niet zover reikt, is van geen nut voor de ziel en als wij wandelen in de zalige genieting van vergeving en vrede, wandelen wij in de aangename weg van de wijsheid.

Ik vertrouw dat niemand het mij kwalijk zal nemen, dat ik mijzelf, "een verlost zondaar", noem. Ja, ik heb het getuigenis van sommige Godgeleerden, die zich vermomden en mij kwamen beluisteren, dat hetgeen ik zeg, de waarheid is. Nog niet lang geleden was er één, die bekende dat hij hetgeen ik zei, niet kon tegenspreken, maar, voegde hij er bij, *ik was een ongeletterd en ongeleerd mens*. Laat mij toe zijn belijdenis aan de toetssteen van de waarheid te beproeven, en zie dan of er geen tegenspraak in zijn belijdenis was.

"Gelijk ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid die hem gegeven is, u geschreven heeft, en ook in al zijn zendbrieven sprekende van deze dingen. In welke sommige dingen zijn, zwaar om te verstaan, welke de ongeleerde en onvaste mensen verdraaien, gelijk ook de andere schriften, tot hun eigen verderf", 2 Petrus 3:15,-16. Deze Godgeleerde nu, bekende, dat ik de waarheid niet verdraaide, want wat ik zei, kon hij niet tegenspreken, en de tekst zegt, dat juist diegene ongeleerd is, die de Schriften verdraait. Weeg mij nu in die balans, en volgens zijn eigen getuigenis ben ik een geleerde.

Wat meer zegt, de Heilige Geest heeft een vraag gericht, tot iedere letterwijze in de hele wereld, die onwetend is van Gods woord en de kracht van hetzelfde, welke vraag nog nooit is beantwoord, en die u in Jeremia 5:5, 6 kunt vinden: "Hoe zegt gij dan, wij zijn wijs en de wet des Heeren is bij ons? Ziet, zekerlijk te vergeefs werkt de valse pen der Schriftgeleerden. De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen. Ziet, zij hebben des Heeren woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?" Op zijn best genomen, is hun wijsheid slechts een strik voor hun zielen, want "God vangt de wijzen in hun arglistigheid."

Ik neem het niemand die God vreest kwalijk, dat hij een tot anderen gezonden schrijver aanhaalt. Maar dat neem ik sommigen kwalijk, dat zij datgene wat zij niet kunnen overbluffen, veroordelen, en dat zij dan op hetzelfde ogenblik, schrijven en prediken, hetgeen zij hebben overgenomen alsof het van henzelf was. Dit is, datgene opbouwen, waar zij door woorden hun uiterste best op hebben gedaan om het ter neer te werpen. Dezulken maken zichzelf tot overtreders.

Lezer, vaarwel, eeuwige liefde zij met u, terwijl ik mijzelf, in het aangezicht van iedere tegenstander, onderteken, de eerlijke kolendrager, en Uw gewillige dienaar, tot Uw bevel in alle Godzaligheid.

William Huntington S.S.

BERICHT

Toen ik voor het eerst een verhaal van de handelingen van God met mijn ziel, de wereld inzond, raadden sommige vrienden mij aan, om over mijn vroegere leven te zwijgen, opdat sommigen daaruit geen vrijheid zouden nemen, om ongestoord in hun zondige leven te volharden. Toen ik merkte dat het geschrift hoe langer hoe groter werd, stemde ik met hun verzoek in. Maar sedert ik door de Heere meer in het openbaar te voorschijn ben gebracht, staan er veel vijanden op, die op mijn hinken wachten en waken.

En daar zij, als "verlost zondaar", (S. S.) niets tegen mij kunnen inbrengen, zijn zij verplicht in de oude mijn te graven, en datgene op te rakelen wat God begraven heeft. Echter dank ik God, dat het niet in 's mensen macht is, om de wonden opnieuw te doen bloeden, die op een Goddelijke wijze genezen zijn, en door de hemelse medicijnmeester gezond gehouden worden. Omdat deze tegenstanders inzien, dat het nodig is de kolendrager te belasten, hem te bevleken en te besmeuren, opdat hij met die krans zou weglopen, en omdat zij dikwijls in verlegenheid geraakt zijn om stof van verwijt te kunnen vinden, heb ik in deze vierde druk, enige van de zwartste trekken van mijn leven openbaargemaakt, opdat zij mogen worden in staat gesteld, hun "loffelijk bedrijf" voort te zetten zonder genoodzaakt te zijn, "woorden der valsheid" uit het hart voort te brengen.

Zij mogen mij uit deze levensbeschrijving met genoegen, zowel een *hoereerder* alsook een *struikrover* noemen, - hetgeen volgens mij, genoeg oorzaak voor beschuldiging is - en als zij dan met hun zwarte lijst klaar zijn, dan zal ik in Christus Jezus "de volkomenheid der schoonheid" zijn, "zonder vlek of rimpel voor de troon Gods," en niet minder dan, "een gezaligd zondaar," onder de mensen. Het is mij niet aangenaam deze dingen te moeten vertellen, onder welke schuld ik zo verschrikkelijk geleden heb. Maar "daar de bitterheid van de dood geweken is" door de kennis van vergeving, vertrouw ik dat "mijn aangezicht" staande zal blijven. En ik moet staande blijven, ziende, dat de Heere er de "verlossing" van is, Ps. 42:12.

Sommigen zijn er - het is waar - zeer op gesteld, om een ander zijn naam te bekladden, opdat hun eigen heerlijkheid niet zou verduisterd worden. Daardoor echter wordt maar zelden een Christen bedrogen, die de geest van onderscheid bezit, die kennis heeft om geesten te onderscheiden, en uit de gelaatstrekken heeft leren lezen. Het wordt toch dikwijls gezien dat de beschuldiger, evenals Kaïn, *met een vervallen gelaat* te voorschijn komt, terwijl het aangezicht van de beschuldigde, evenals dat van Mozes, glinstert. Het gelaat van belijders is gewoonlijk betrokken of helder, volgens het getuigenis van hun eigen consciëntie.

Geloofd zij God voor een geheiligd kruis, nog meer voor een geheiligd hart, maar bovenal, voor een heiligende Christus!

William Huntington S. S.

HET LEVEN VAN DE SCHRIJVER VÓÓR ZIJN BEKERING

Ik ben geboren in het woud van Kent, zoals in het vervolg van deze levensgeschiedenis vermeld is. Mijn vader was een dagloner, die in de winter voor zeven of acht schellingen en in de zomer voor negen schellingen per week werkte, hetgeen maar een sober loon is om er een huisgezin van te onderhouden. Mijn moeder kreeg elf kinderen, van welk getal ik de tiende ben, terwijl onze eeuwige Hogepriester, zo neerbuigend goed is geweest, om mij als de tiende van dat huisgezin te nemen, Jesaja 6:13 en Luc. 17:17. Mijn begeerte en mijn gebed is nu, dat Hij meerdere van ons nemen mocht, want ik kan niet vinden dat er in onze familie, vanaf jaren tevoren, iemand is bekeerd geworden, uitgenomen hij, die mijn vermeende vader is.

Van de elf kinderen, zijn er vijf jong gestorven, en zes zijn er nog in leven n.l. vijf dochters en ik, die de enige zoon en erfgenaam ben. Daar mijn ouders zeer arm waren, en geen onderstand van de gemeente kregen, hadden wij kinderen, een treurig lot, zodat wij zelden wisten wat het was, de buik vol te hebben. Uitgenomen eens in de week, en wel op de Sabbatdag, als ons vergund werd te weten, wat een stukje vlees was. Maar het gebeurde dikwijls dat huishuur of enige andere schuld moest betaald worden, en in zulke gevallen bleef het vlees achter. Deze droge Sabbatten waren voor ons kinderen, ware treurdagen, en tot onze grote droefheid kwamen zij maar al te dikwijls voor.

Daar ik met honger, koude en bijna met naaktheid te kampen had, werd mij het leven in mijn kindsheid zo verbitterd, dat ik dikwijls heimelijk wenste een beest te zijn, want dan zou ik in de velden mijn honger hebben kunnen stillen.

Mijn familie stuurde mij naar school bij een oude man en vrouw, met de naam Boyce. Daar leerde ik het alfabet. Ik leerde er ook een beetje spellen, in een boekje voor beginnende lezers en daarna in het Nieuwe Testament en tenslotte leerde ik er een beetje lezen. Ik herinner mij, dat de juffrouw mij in deze plaats berispte, omdat ik iets verkeerd deed en mij zei, dat God Almachtig, lette op de zonden van kinderen. Lange tijd kon ik deze woorden niet vergeten, ik kon niet bedenken wie deze almachtige God was en ik kon niet begrijpen hoe Hij wist welke zonden ik deed, zonder dat mijn moeder Hem dat vertelde.

Er was toen een zekere Godfrey, die commies was in de stad, met een streng en afstotelijk gezicht. Ik zag dat hij een stok droeg waarop cijfers stonden en dat er een inktkoker hing aan de knoop van zijn jas. Ik stelde mij voor, dat God Almachtig, deze man gebruikte om acht te slaan op de zonden van kinderen en deze op te schrijven. Eens ging ik naar de marktplaats en hield hem heel nauwlettend in de gaten. Ik kwam tot de conclusie dat hij altijd haast had, omdat hij zo snel liep, en ik dacht dat het wel nodig was dat hij zich zo haastte, omdat hij veel te doen had als hij moest nagaan, welke zonden kinderen deden. Ik zag hoe hij de stad rondging, de ene winkel in en de andere uit. Vanaf die tijd beschouwde ik hem als een zeer geducht mens, en de grootste vijand die ik in de hele wereld had, en vermijdde ik hem zoveel mogelijk. Als hij mij echter onverwachts tegenkwam, wanneer hij de hoek omging, zou u mij met een veertje tegen de grond hebben kunnen slaan. Ik liet mijn hoofd hangen en zag hem naar de ogen tot ik uit het gezicht verdwenen was, en dan vluchtte ik weg, terwijl alleen mijn geweten mij achtervolgde. Deze man boezemde mij lange tijd veel angst in, en heeft mij veel gebeden doen opzenden.

Ik kwam te weten dat de straf op de zonde, na de dood voltrokken zou worden. Daarom haatte ik het kerkhof meer dan elke andere plaats in de parochie, en men zou mij daar zelden in het donker aantreffen. Ik zou liever een grote omweg maken dan mijn schuldige geweten over die betoverde plaats slepen.

Omdat mijn familie het schoolgeld voor mij niet langer kon betalen, werd ik van school gehaald. 's Winters werd ik dagelijks naar het bos gestuurd om brandhout te rapen en 's zomers ging ik met mijn moeder en mijn zussen aren lezen, zodat ik spoedig vergat wat ik had geleerd.

Mijn moeder vroeg echter aan de boer - die mijn vader was - om mij op een kosteloze school te plaatsen, wat hij ook deed. Hier leerde ik spellen en lezen in het Nieuwe Testament en ook een beetje schrijven. Ik kreeg echter nooit een echt spelboek en leerde zelfs niet rekenen, ik leerde alleen maar een beetje schrijven en lezen in het Nieuwe Testament. Deze school was gratis voor arme kinderen, als ze vrienden konden krijgen die hen erop plaatsten, gegoede mensen betaalden voor hun kinderen. Het was hier vaak een zeer grote kwelling voor mij, te zien hoe goed boerenzonen het hadden met etenstijd, terwijl ik gewoonlijk half verhongerd rondsloop.

Rond deze tijd kwam er een groot aantal Franse krijgsgevangenen. Zij zouden in het kasteel Sissinghurst, in de parochie Cranbrook, in hechtenis gehouden worden. Onder deze gevangenen waren verschillende officieren, die op hun woord van eer, vrij mochten rondlopen en in de stad een verblijfplaats houden. Zij hadden een kleine jongen die boodschappen voor hen deed, hen hielp en gewoonlijk met hen wandelde. Hij was ongeveer net zo oud als ik, wat gezetter, maar niet zo lang. Het gebeurde eens dat ik naar school was gestuurd na een zeer karig ontbijt en 's middags van huis moest gaan zonder gegeten te hebben. Toen ik langs een veld kwam dat het balveld genoemd werd, omdat het bestemd was voor cricket en andere sporten, zag ik deze kleine, Franse jongen aankomen op de weg voor mij, met een groot brood onder zijn arm. Ik zag het brood en omdat ik heel veel honger had, dacht ik erover om het te grijpen. Zoals Mozes deed toen hij de Egyptenaar doodde, keek ik ginds en herwaarts en toen ik zag dat de kust veilig was, greep ik het brood en brak er zoveel af als mij goed dacht, terwijl ik de jongen de rest liet houden. Hij voer uit en ging hevig te keer, hij rende op mij af, foeterend en scheldend in zijn eigen taal, die ik niet verstond. Ik bleef echter staan waar ik stond en maakte hem met mijn norske blik duidelijk, dat mijn vuist het pleit zou beslechten als hij niet rustig wegging. Ik geloof dat hij dat begreep en daarom foeterend en dreigend wegging. Het zou goed geweest zijn als hij even weinig begrepen had van mijn daad als ik van zijn woorden, want ik begreep niets van wat hij zei.

Niet lang na deze diefstal ontmoette ik onderweg helaas enkele Franse officieren, met de jongen die ik had bestolen. Zodra de jongen mij zag, begon hij hard te roepen en maakte hij hen duidelijk, - dat nam ik aan omdat hij naar mij wees, - dat ik de dief was die hem zijn brood had ontstolen. Hij herhaalde dikwijls de woorden "het brood verorberen". Ik verwachtte dat ik achtervolgd zou worden, maar de officieren lachten erom en besteedden er verder geen aandacht aan. Ik denk dat zij op grond van mijn uiterlijk tot de slotsom kwamen, dat ik niet tot de verachtelijkste dieven behoorde, maar dat ik slechts iemand was die stal "om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger had", Spreuken 6:30.

Dit was de enige roof waartoe de honger mij ooit dreef, hoewel ik vaak iets weggenomen heb uit appelboomgaarden en uienvelden, maar deze behoorden gewoonlijk aan de boer, die mijn vader is.

Ik geloof dat arme kinderen, als ze zo worden opgevoed, ertoe worden gedreven om te stelen totdat ze er tenslotte aan gewend raken. Velen beginnen te stelen om in leven te blijven en ze gaan ermee door tot ze hun leven verliezen vanwege het stelen.

Wat ik zo jong moest lijden vanwege gebrek aan de eerste levensbehoeften, liet een erg diepe indruk na in mijn hart en gaf mij zo'n medelijdend hart voor de armen, dat ik, toen ik de Heere voor het eerst leerde kennen, nauwelijks een penning in mijn zak kon houden. Sinds ik echter in Londen ben geweest en heb gezien hoe huichelaars op zo'n verachtelijke wijze voordeel weten te halen uit mijn medelijden, heb ik geleerd evenveel op mijn hoede te zijn voor de bedelende belijder als voor de geslepen Arminiaan. Er is veel nodig van de voorzichtigheid van de slangen, om aalmoezen op de juiste wijze uit te delen. Er zijn mensen geweest die mij op de preekstoel verzoekschriften overhandigden, die getuigden van de grootste verdrukkingen en vervolgingen om Christus" wil. Deze waren ondertekend door achtenswaardige mensen uit de omgeving, naar werd gezegd. Nadat er geld was ingezameld, bleek echter dat ze bedriegers waren, - zonder kennis van God en Zijn dienst - en de namen van deze mensen, waren zonder hun medeweten onder deze verzoekschriften geplaatst. Dezelfde mensen hebben zich sindsdien op dezelfde wijze aan mij opgedrongen, maar hun geheime plannen werden openbaar en het geld werd aan goede doelen gegeven.

Er zijn in deze dagen handen, die de kerk beroven en die geld uit mijn zakken hebben gekregen en door mijn toedoen ook uit de zakken van anderen hebben geklopt, voor een bedrag van meer dan 200 guinjes. Ik geloof echter dat zij nooit de plaag van hun hart hebben gevoeld, noch hun behoefte aan Christus. Zij belijden slechts met hun mond en bedelen in Zijn Naam. Ik geloof dat er van al het geld dat in onze dagen gegeven wordt, nog geen 10 pond op de 1000 pond, gaat naar huisgenoten des geloofs. De duivel verhardt het hart van zijn kinderen en zendt hen naar mensen die hen vreemdelingen zijn. Hij maakt hen zo verschrikkelijk vasthoudend, dat ze zich op geen enkele wijze zullen laten afschepen. Ze zullen schreeuwen en jammeren als een krokodil, tot ze krijgen wat ze willen en u uitlachen om uw dwaasheid als ze hun zin hebben. Als mijn lezer graag aalmoezen wil geven, moet hij zelf uitkijken naar goede doelen, want er zijn veel waarlijk begenadigde mensen die liever op hun knieën zouden vallen, tot God zouden roepen en veel zouden lijden, dan dat ze hun zaak bij de mensen bekend zouden laten worden.

Ik heb hierover een zoete les geleerd uit het 6^e hoofdstuk van Johannes. De Zaligmaker gaf de schare van Zijn volgelingen tweemaal te eten, maar toen ze Hem volgden over de zee van Tiberias, spijzigde Hij hen, met Zijn woorden over de verkiezing van eeuwigheid en ware Godzaligheid. "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke" en "tenzij dat gij het vlees van de Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen", Johannes 6:44 en 53. "Gij zoekt Mij, omdat gij van de broden gegeten hebt en verzadigd zijt" Johannes 6:26. Zo stuurde Hij de huichelaars weg met een hongerige maag en een scherp verwijt. Maar laten wij tot het verhaal terugkeren.

Ik bleef op deze school tot ik een gemakkelijk hoofdstuk uit het Nieuwe Testament kon lezen en een beetje aan elkaar kon schrijven. Toen werd ik van school afgehaald om te gaan werken bij mijn vader, namelijk de man die dat had moeten zijn. Mijn werk was dorsen in een schuur. Hier was sprake van hard werken, slecht eten, kou en armoedige kleren. Ik had echter ook enige blijde dagen toen ik dit werk deed, want de boeren in dat gebied gaven de mensen die hun koren dorsten, bij het wannen altijd een maaltijd. Deze dagen kwamen eens in de drie weken voor. Het waren goede dagen, maar zulke dagen waren er te weinig.

Het gebeurde eens op een dag waarop wij zouden wannen, dat mijn vader al voor mij was weggegaan en dat ik hem blij volgde. Tot mijn grote droefheid en teleurstelling begon het echter te regenen. Ik wist dat wij daardoor het koren niet zouden kunnen wannen, omdat de regen, als deze op de grond viel, het koren nat zou maken en het onmogelijk zou maken om het kaf van het koren te scheiden. Ik was misnoegd, omdat wij het koren niet konden wannen als het regende en als wij dat niet deden, kregen wij geen maaltijd. Terwijl ik hierover nadacht, kwam deze vreselijke verzoeking in mijn gedachten op, namelijk dat wat God deed, indruiste tegen de wensen van de mensen. Als ik bad om een mooie dag, zou het zeker gaan regenen, maar als ik zou zweren dat ik wist dat het zou gaan regenen, zou het zeker niet gaan regenen. Ik gaf gehoor aan deze afschuwelijke verzoeking en zwoer verschillende keren op een verschrikkelijke wijze dat ik zeker wist dat het zou gaan regenen en het klaarde op en regende niet. De vader der leugenen leek dus de waarheid te spreken. Wij wanden het koren en ik kreeg mijn maaltijd. Toen ik echter over deze verzoeking ging nadenken, was ik zeer verbaasd. Ik stelde veel vragen over God en wilde weten wie de duivel was. Ik kreeg genoeg te horen om mij ervan te overtuigen dat ik vreselijk tegen God gezondigd had, en dat mijn afschuwelijke eden van de satan kwamen. Als ik dacht aan deze vreselijke verzoeking, zonk ik vaak weg in overpeinzing en werd ik vervuld met veel angst en vrees. Het maakte mij 's nachts en overdag ook, vaak bang om alleen te zijn. Gewoonlijk bad ik keer op keer het gebed des Heeren als ik alleen was, maar als het gevaar geweken was, stopte ik daarmee.

Toen ik ongeveer twaalf maanden bij mijn vader had gewerkt, was ik vastbesloten dat ik niet langer zo'n honger wilde lijden, als ik mij daaraan kon ontworstelen. Ik ging daarom na of er een boer was die een jongen van mijn leeftijd gebruiken kon. Mij werd verteld dat er een kleine landeigenaar was die een jongen nodig had om hem aan tafel te bedienen, voor zijn paard te zorgen enzovoorts. Ik volgde deze man naar de markt en vandaar naar de herberg, waar ik met hem sprak. Hij zei mij dat hij een jongen nodig had, maar dat hij mij niet in dienst zou nemen, tenzij ik het met hem eens zou worden, dat ik hem drie jaar zou dienen. De reden hiervoor was dat zijn jongens hem altijd verlieten als ze het werk onder de knie hadden. Hij zei dat hij mij in die periode twee jassen, twee vesten en twee hoeden zou geven en niet meer loon dan 20 shilling per jaar. Ik vertelde hem dat ik niet meer kleren had dan hij nu zag, als dit kleren genoemd konden worden. Hij antwoordde dat mijn fooien genoeg zouden zijn om linnengoed en andere benodigdheden te kopen. Hij voegde daaraan toe, dat de jongens vroeger de fooien deelden met de dienstmeisjes, maar dat dit voortaan niet meer zo zou zijn, de fooien zouden voor mij zijn. De overeenkomst werd gesloten en spoedig brak de gelukkige dag aan. Zo schamel als een ellendig vat des toorns maar gekleed kan zijn, ging ik naar mijn nieuwe betrekking. Toen mijn buik gevuld was, werd ik enige tijd ziek, maar tenslotte genas ik.

Toen ik hier zo'n zes à zeven maanden was geweest en gemerkt had dat mijn fooien erg klein waren, gebeurde het op een dag dat de officieren van het Kentse leger onthaald werden op een feestmaal. De fooi die ik toen kreeg, bedroeg 13 shilling. De dienstmeisjes klaagden dat ze tweederde daarvan wilden hebben. Mijn meesteres luisterde naar hun klachten en beval mij om te delen. Dit was hard, omdat ik de 13 shilling voor zoveel dingen nodig had. Ik zette de overeenkomst aan mijn meesteres uiteen, maar haar eisen lieten niets aan duidelijkheid te wensen over: ik moest delen of mijn betrekking opgeven. Ik vroeg mijn moeder om raad over deze zeer moeilijke zaak en zij gaf mij de raad om mijn geld te houden. Ik gehoorzaamde haar, maar het kostte mij wel mijn betrekking. Ik kreeg het bevel om onmiddellijk naar de kleedkamer te

gaan, daar mijn livrei af te leggen en weer mijn oude lompen aan te trekken. Daarna moest ik naar huis gaan en weer honger lijden. Ik moest hard werken voor 4 penny's per dag en bleef dat bijna een jaar doen. Het speet mij dat ik de raad van mijn moeder had opgevolgd en mijn betrekking had opgegeven, maar ik mocht nergens een vaste woonplaats vinden, voor ik was geleid naar de plaats waar ik naar Gods raad de dierbare Verlosser zou ontmoeten en het werk op mij zou nemen waartoe ik van eeuwigheid was voorbestemd. Nadat ik voor vier penny's per dag had gewerkt, kreeg ik een betrekking bij een landheer, Cook genaamd. Deze betrekking kreeg ik in antwoord op mijn gebed, zoals verteld wordt in mijn boek: De geloofsbank. In deze plaats groef ik dieper in de verborgenheid van de ongerechtigheid dan ooit tevoren, want er was een stalknecht die wel duizend jongens kon bederven. "Een enig zondaar verderft veel goeds", Pred. 9:18. Omdat ik de man graag mocht, dronk ik alles wat deze slechte leermeester uitkraamde in. Dit verhardde mijn hart zo zeer en maakte mijn gemoed zo verdorven, dat ik alle vrees van mij afzette, alle teugels afwierp, al mijn beloften aan God brak en een deïst werd. Hoe ik deze plaats verliet, wordt in het bovengenoemde boek verteld. Nadat ik verschillende maanden geen betrekking had gehad, ging ik naar Battle-abbey. Terwijl ik mij daar ophield, bleef ik verhard in de zonde, behalve de enkele keer dat gedachten aan de dood mij bezetten. Ik probeerde die echter te onderdrukken en mij zoveel mogelijk in gezelschap te begeven.

Toen ik deze plaats verliet, kwam ik in dienst bij een geestelijke in Frittenden in het Kentse Woud, ongeveer vier à vijf mijl van Cranbrook.

Maar ik ga nu een onaangename gebeurtenis vertellen, die ik liever wilde begraven dan weer ophalen. Er zijn echter veel christenen die zich veel moeite getroost hebben en vele mijlen hebben afgelegd om onderzoek te doen naar deze onaangename gebeurtenis om haar zo aan het licht te brengen. Om in zekere zin, de misdaden van mijn jonkheid te erven, Job 13:26, hoewel ik de schuld daarvan niet hoeft te dragen, zal ik de namen van deze ijverige onderzoekers niet noemen en niet proberen hen te schande te maken. God heeft beloofd dat Hij dat Zelf zal doen en ik twijfel er niet aan dat Hij Zijn woord zal houden.

Nadat ik de hierboven genoemde geestelijke, enige weken had gediend, raakte ik bevriend met de kleermaker van die plaats. Soms gaf ik hem als kleermaker de opdracht, om te maken wat ik wenste. Deze man had een dochter, zijn enig kind, en zij was heel mooi, als ik tenminste een oordeel mag vellen over deze ijdele en voorbijgaande zaak, Spreuken 31:30 en Jesaja 28:1. Haar schoonheid wekte mijn liefde echter niet op, hoewel ik die bewonderde, want ik wist nog niet wat liefde was. Enige maanden was ik goed bevriend met dit gezin. Omdat ik opgewekt van aard was en vol zat met grappen, kreeg ik een zeer vertrouwelijke omgang met dit kleine meisje met haar zwarte ogen. Ik dacht echter niet aan verkering en mijn genegenheid voor haar ging niet verder dan die van een buurman.

Eens op een avond ging ik naar huis om een lantaarn aan te steken om die mee te nemen naar de kerk, omdat ik met enige andere jonge mannen de klokken zou gaan luiden. Toen ik de kaars aanstak, maakte ik wat schertsende opmerkingen tegen het meisje, die, naar ik meen, de vader van het meisje deden vermoeden, dat er sprake was van een liefdesverhouding tussen mij en zijn dochter. Hij maakte mij toen duidelijk dat hij liever wilde dat ik vertrok. Ik verbaasde mij daar nogal over, omdat er niets aanstootgevends was in de dingen die ik had gezegd. Hoewel ik vol zat met grappen en vaak gevatte antwoorden gaf - ik geloof dat ik zo was geboren en het werd erger bij het opgroeien - had ik toch een afkeer van ongepaste opmerkingen in het gezelschap van vrouwen. De man waarschuwde mij echter vriendelijk om bij zijn huis vandaan te

blijven. Omdat ik van mening was dat ik een nogal belangrijk man was, ging ik zwaar beledigd naar huis en was ik vastbesloten om nooit opnieuw vriendschap te sluiten.

Enige dagen later stuurde de moeder van het meisje een jongen naar mij toe, omdat ze met mij wilde praten, maar ik weigerde te gaan. Enige tijd later kwam de moeder zelf en ze zei mij, dat zijzelf mij niet graag wilde zien, maar haar dochter wel. Duidelijk verontrust zei ze, dat ze helemaal niet wist dat er een liefdesverhouding was tussen ons. Ik zei haar dat ik daar ook helemaal niet van wist, want ik had nog nooit iemand het hof gemaakt. Ik had hier ook nooit over gesproken met haar dochter en er zelfs nooit over gedacht. Ik kon ook niet geloven dat het meisje genegenheid koesterde voor mij, want hoewel ik trots en hoogmoedig was, kon zelfs mijn trots mij er niet van overtuigen dat ik ooit mooi geweest was. Eerlijk gezegd is het gemis van deze voorbijgaande schaduw, mij in de dagen van mijn ijdelheid wel tot droefheid geweest. Om weer tot het verhaal terug te keren, ik ging met de vrouw mee naar huis en wachtte tot ze haar dochter gehaald had. Toen zij beneden kwam en ik zag dat zij echt genegenheid voor mij koesterde, was ik erg ontroerd. Ik nam haar op mijn knie en probeerde haar zo goed mogelijk te liefkozen. Terwijl ik handelde als een toegenegen zuster, gedroeg de patiënt zich als veroveraar en nam mij onmerkbaar gevangen.

Toen ik haar verdriet had verlicht en de neerslachtige geest van mijn patiënt had opgevrolijkt, ging ik naar huis. Ik merkte echter spoedig dat ik net zo verstrikt geraakt was in het labirint van de liefde, als mijn patiënt, want zij had mij door het hart geschoten en mij ongevoelig gemaakt voor alles, behalve voor haarzelf. Ik geloof dat ik evenveel jaren voor Susan Fever zou hebben kunnen dienen als Jakob voor Rachel. Ik had haar zó lief dat ik het niet kon verdragen om haar niet te zien. Ik, die maar kort tevoren al mijn bekwaamheid had aangewend, moest mij nu tot mijn patiënt wenden voor medicijnen.

Vanaf die tijd maakten de vader en de moeder van het meisje er geen bezwaar tegen, dat ik kwam als de geliefde van het meisje. Niet dat er enigszins te verwachten was dat ik ooit een vrouw zou kunnen onderhouden, maar zij deden het met name voor haar, want ze was niet alleen mijn lieveling, maar ook die van hen. Ik geloof dat ik toen ongeveer zeventien jaar was of iets ouder, en de jonge vrouw was iets jonger, zodat er geen tijd verloren ging. Ik merkte echter dat mijn hart zo vol was van liefde, dat mijn hoofd gonsde van alle aangename gedachten aan het huwelijk en het overdenken van alle bittere teleurstellingen daarvan. Een vrouw leek het enige te zijn wat ik nodig had en ik dacht dat het hoog tijd was voor mij om een huwelijksverbintenis aan te gaan. Ik maakte mij zorgen, omdat ik geen werk had. Als ik een vrouw trouwde terwijl ik slechts door zware arbeid in ons levensonderhoud kon voorzien, zou ik mijzelf en mijn vrouw in grote zorgen brengen vanwege de armoede. Ik dacht er voortdurend over na hoe ik haar zou kunnen onderhouden als ik haar trouwde, maar ik zag geen mogelijkheid. Daarom werd mijn dwaze hart voortdurend gekweld.

Ik besepte dat ik in een even groot gevaar verkeerde vanwege haar schoonheid, als Abraham en Izak vanwege de schoonheid van Sara en Rebekka, toen ze in Egypte en Gerar verkeerden. Zij noemden hen hun zuster, omdat ze bang waren dat ze hen ontnomen zouden worden. Zo was het ook met mij. Ik merkte dat het zeer onwaarschijnlijk was dat ik haar ooit zou kunnen onderhouden en ik was er ten volle van overtuigd dat zij vanwege haar schoonheid een echtgenoot zou krijgen.

Ik stierf duizend doden als ik eraan dacht dat zij mij zou ontgaan. Vaak zag ik mijzelf zitten in de vesting van de jaloezie als een teleurgestelde minnaar. Al deze pijnlijke overwegingen waren echter het gevolg van gedachten aan de toekomst, want ik was in

geen enkel opzicht een gekrenkte minnaar. Zij was namelijk de ingetogenste, teerste, gelijkmatigste, wijste, inschikkelijkste mens die ik ooit had ontmoet en ze zou een uitnemende vrouw zijn geweest, als God haar in Zijn voorzienigheid had geworpen in de schoot van iemand die haar waard was.

Ik ben er echter ten volle van overtuigd *dat huwelijken in de hemel gesloten worden*, want nooit hadden twee mensen elkaar hartelijker lief dan wij, of hadden twee mensen zich meer aan elkaar verbonden met wederzijdse beloften en geloften dan wij. Maar iedere inspanning bleek tevergeefs, *want zij die God niet heeft samengevoegd*, zullen zelfs door iets onbetekenends van elkaar gescheiden worden.

Sinds ik beter kan oordelen, heb ik vaak geprobeerd mij een oordeel over haar te vormen. Onder de mensen heb ik nooit iemand gevonden met een beminnelijker karakter. Hoewel Salomo merkte *dat er niet één op de duizend vrouwen trouw was*, merkte ik dat dit eerste meisje mij trouw was en ze was ongetwijfeld mooi.

Ik denk nu echter anders over schoonheid dan toen, want ik vind dat ware schoonheid bestaat in het beeld van Jezus Christus dat door de Heilige Geest in de ziel wordt ingedrukt. Dan ontvangen wij ook de Goddelijke genadegaven van de gezegende Geest van waarheid en liefde, en wordt het hart van de verborgen mens versierd met een kennelijke reinheid van gemoed, kuisheid van wandel en evangelische bescheidenheid. Dit is schoonheid in de ogen van de oneindige God en hiervoor hebben wij het getuigenis van God Zelf. Dit zal altijd aantrekkelijk, bekoorlijk en bewonderenswaardig zijn in de ogen van alle goeden, en niet minder afstotelijk, verschrikkelijk en veroordelend voor alle slechte mensen.

Ik geloof echter dat God velen, uiterlijke schoonheid heeft gegeven tot een vloek en een strik. Het is een strik die God Zelf gespannen heeft, en de satan vangt er met Gods instemming duizenden in. Dat de hemel er geen waarde aan hecht, is duidelijk als wij zien, hoe velen ermee begiftigd zijn onder de vele duizenden in deze grote stad, die zich als Peninna, verhuren om brood, 1 Samuël 2:5, en die naar mijn mening, scherp bestraft worden door het natuurlijke instinct dat in dieren van ieder soort gevonden wordt. God spreidt vaak een net en staat de helse vogelvanger toe om er zondaren in te vangen: "Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, dat hij gegrepen zal worden in Mijn jachtgaren", Ezechiël 17:20. God heeft enige wetten gegeven aan weerspannige en eigengerechtigde mensen, die niets dan kwaad voortbrengen. Anderen heeft Hij rechten gegeven, die slechts de dood brengen. Vaak schenkt Hij ook de gaven van schoonheid en vruchtbaarheid, opdat ze zich daarmee zouden verontreinigen en ze duivelen zouden zogen, zoals er staat geschreven: "Daarom gaf Ik hun ook besluiten, die niet goed waren, en rechten, waarbij zij niet leven zouden. En Ik verontreinigde hen in hun giften", Ezechiël 20:25, 26.

Het is mij vaak opgevallen, hoe weinig beroemde, aardse schoonheden, geschreven staan op de Goddelijke lijst van 's hemels gunstelingen. In de Bijbel worden maar heel weinig schoonheden genoemd. Van de kinderen van Kaïn wordt gezegd dat ze schoon waren, Genesis 6:2. Hun gezicht kon vleselijke belijders en misschien zelfs ware christenen bedriegen, maar nergens wordt vermeld dat zij genade ontvangen hadden. Wij lezen dat Sara, Rebekka en Rachel met schoonheid begiftigd waren en ook genade ontvangen hadden. Verder lezen wij dat echter maar van heel weinig mensen. In de tijd van de apostelen, toen de Goddelijke schoonheid zo duidelijk uitblonk, horen wij nauwelijks spreken van natuurlijke schoonheid. Het is met schoonheid zoals het is met veel andere dingen. Wat grote achting geniet onder de mensen, heeft slechts weinig waarde in de ogen van God: "Doch de HEERE zei tot Samuël: Zie zijn gestalte niet

aan, noch de hoogte zijner statuur, want Ik heb hem verworpen, want de mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan", 1 Samuël 16:7. Misschien zal ik met mijn woorden over schoonheid wel aanstoot geven, maar ik kan een beroep doen op een vrouw die begiftigd was met genade en schoonheid en die het in dezen geheel met mij eens zal zijn: "De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid, maar een vrouw die de HEERE vreest, die zal geprezen worden. Geeft haar van de vrucht harer handen, van geloof, en laat haar werken van liefde haar prijzen in de poorten" van het oordeel op de oordeelsdag, Spreuken 31:30.

Ik hoop dat mijn lezer het mij niet kwalijk neemt dat ik van het pad van het verhaal ben afgedwaald, maar ik vind het moeilijk om mijn voeten voortdurend op dit pad te houden. Daarom ben ik blij dat ik zo nu en dan wat stappen kan zetten in de grazige weiden.

Deze moeilijke, maar toch ook heerlijke omgang met haar, die ik zou willen omschrijven als *aangenaam lijden*, duurde ongeveer een jaar. Ik merkte dat ik een warme en blijvende genegenheid voor haar had en een grote begeerte om haar tot de mijne te maken. Vaak werd ik echter gekweld door angst voor teleurstelling, omdat alles scheen samen te spannen om een huwelijk onmogelijk te maken.

Nadat ik ongeveer anderhalf jaar had verkeerd in deze toestand van kwijnend geluk, leek zich een deur voor mij te openen om een vak te leren. Ik had mijn betrekking opgezegd en één van mijn zwagers beloofde mij zijn vak te leren, namelijk het maken van vuurwapens. Ik probeerde het vak zo goed mogelijk te leren en verwachtte binnen korte tijd vakman en echtgenoot te zijn. Zo nu en dan wandelde ik 's middags naar Frittenden, een wandeling van ongeveer 30 mijl. In mijn ogen was dit, net als de jaren waarin Jakob moest dienen, erg kort.

Het liep hier echter slecht af. Mijn zwager dronk veel, veronachtzaamde zijn werk en het ging slecht met zijn zaken. Ik had nog niet zoveel maanden voor hem gewerkt, toen ik zag dat hij zo niet kon doorgaan. Ik verliet hem. Hij liep weg en liet mijn zus voor zichzelf zorgen. Een huwelijk was nu verder weg dan ooit. Bittere teleurstelling en ijdel genoegen, vormen de hele verzengde oogst van arme stervelingen die in het vlees zaaien en een goede oogst verwachten van die verdorven aarde.

Ik was er nu slechter aan toe dan ooit. Mijn kleren waren slecht, zodat ik geen betrekking kon aannemen en ik had niet genoeg geleerd om mijn brood met mijn vorige vak te verdienen. Wanneer ik als daggelder bij de boeren in het Kentse Woud probeerde geld opzij te leggen voor kleren, was dit hetzelfde als wanneer iemand per keer een stuiver probeerde te winnen uit de steenovens van de Farao, terwijl een dubbele taak verricht moest worden en geen materialen werden verstrekt. Ik had voor een tijd geen werk en mijn toekomstige schoonvader en schoonmoeder, naar ik hoopte, begonnen hun zoon zonder toekomst zeer koel te bejegenen en ik geloof dat zij heimelijk de genegenheid van hun dochter voor mij wilden doen bekoelen. Ik verwonder mij daar niet over, want ik had niets dan teleurstellingen ondervonden en ik was even grillig als een Arminiaans profeet en even wild als het veulen van een ezel.

Na enige tijd ging ik werken bij een zager in de zaagkuil. Daar werkte ik hard en het lukte mij om mij redelijk netjes in de kleren te steken. Na verloop van tijd was er echter minder werk en mijn maat had niets meer voor mij te doen. Ik hoorde toen van een man die op zee voer en te Rolvenden in Kent woonde. Hij wilde een koetsier voor zijn rijtuig en zo kwam ik bij hem in dienst. Toen ik dit aan de vrienden van mijn

geliefde vertelde, leken ze blij te zijn en ze koesterden enige hoop dat mijn afwezigheid en de afstand, een einde zouden maken aan onze omgang. Verschillende mensen hadden zich hierover bedekt uitgelaten om haar ouders af te raden mij aan te moedigen in de omgang met hun dochter, omdat zij een veel betere partij kon krijgen dan mij, van wie niets dan armoede te verwachten viel. Dit werd mij verteld door de ouders van het meisje en daarbij gaven zij mij enige keren de hint dat ik daar niet meer moest komen. Ik begreep hen goed, maar zij gedroegen zich hierin zeer beleefd, omdat ze merkten dat het meisje zeer aan mij was gehecht.

Naderhand werd mij de reden hiervan verteld, namelijk dat een zekere man, die een huis bezat in Maidstone en met stoffen door het land trok, genegenheid had opgevat voor het meisje, dat ik tot vrouw wilde nemen. Omdat ze van mij niets verwachtten, besloten ze hem aan te moedigen. als mogelijk wilde ik dit echter voorkomen. Deze zonde bleef echter niet ongestraft, want God heeft mij er pijnlijk voor gekastijd.

Toen de dag aanbrak dat ik mijn betrekking zou aanvaarden, ging ik langs bij mijn meisje om haar te zien. Ik haalde haar over om twee of drie mijl met mij mee te gaan. Ik dacht onderweg dat zij wel nooit mijn vrouw zou worden en vroeg mij af of ik haar ooit weer zou zien. Ik moest haar dit vertellen. Zij beloofde mij echter trouw te blijven, maar ik twijfelde daaraan, omdat haar ouders mij anders bejegenden dan vroeger. Zij sprak enige woorden om dit te bekrachtigen en zei dat ze nooit zou voldoen aan hun verzoek door de levensgezel van een ander te worden. Ik had toen drie jaar omgang met haar gehad en toen ik afscheid nam van haar, verliet ik haar met een bezwaard hart en droeg ik een bezwaard hart met mij mee. Ik had voor altijd afscheid van haar genomen, want ik heb haar nooit meer gezien vanaf dat ogenblik tot nu toe.

Toen ik op de plaats van mijn bestemming kwam, was ik zeer moedeloos en terneergeslagen. Omdat er echter drie vrolijke vrouwen met mij in betrekking waren, dreef dit haar soms gemakkelijk uit mijn gedachten. Ik stuurde haar een brief en vroeg haar te komen en mij op een bepaalde weg te ontmoeten. Toen ik daarheen ging, vond ik haar niet, mij werd later gezegd dat zij met haar vader was gekomen, maar dat ze zich in de weg vergist hadden. Ik stuurde haar nog twee of drie brieven, maar ik kreeg geen antwoord. Naderhand werd mij gezegd dat haar vader ze opende en haar niet gaf. Toen ik dit merkte, probeerde ik de genegenheid van een ander te winnen om zo, als mogelijk, mijn eerste meisje geheel te vergeten. Soms dacht ik dat het was gelukt en dan was ik als een vogel die uit een kooi werd gelaten. Hoe ik echter ook mijn best deed, het meisje dat ik toen had, kon mijn liefde nooit zo opwekken als het andere meisje. Mijn eerste meisje kwam altijd op de eerste plaats. Hoe meer ik mij tegen de liefde verzette, hoe meer deze mij kwelde. Onder deze last zwoegde ik vele jaren.

Nadat ik elf maanden in die plaats geweest was, had ik eens 's nachts een droom. Zie, ik droomde dat drie mannen mij achtervolgden en hoewel ik de snelste was, struikelde ik en viel en zij grepen mij. Ik werd wakker en zie, het was een droom! Ik kende de mannen over wie ik had gedroomd en ik wist dat één van hen de hoofdveldwachter was. Ik kon echter niet bevroeden wat de droom betekende, dus kalmeerde ik weer en viel in een diepe slaap. Ik had dezelfde droom als daarvoor: ik viel en werd gegrepen. Ik werd voor de tweede keer wakker en zie, het was een droom.

Omdat ik nu verontrust was, stond ik om vier uur in de morgen op, het was toen zomer. Zodra ik de deur had opengedaan, zag ik die mensen ervoor staan. Zij vertelden mij waarvoor zij kwamen en dit verbaasde mij zeer, omdat ik daar nooit eerder over had gehoord, noch van het meisje, noch van haar ouders. Ik had er ook nooit aan gedacht, hoewel mijn geweten mij wel had gezegd wat ik had verdiend en verwachten kon.

Ze zou echter in geen geval mijn vrouw worden, ze was bestemd voor een ander en ik heb de vrouw gekregen die voor mij bestemd was. Ik geloof dat deze dingen net zo vast liggen in Gods besluiten als de zaligheid van Gods uitverkorenen. Ik zal de draad van mijn verhaal echter weer oppakken.

Ik ging naar boven en vertelde mijn meester over deze zaak. Hij schreef een brief aan een advocaat uit de omgeving en liet die door mij wegbrengen. Ik bezorgde de brief en ging toen met de mannen naar Cranbrook, waar ik de vader van het meisje en de gerechtsdienaren ontmoette. Toen ik voor de rechtbank verscheen, werd in opdracht van de magistraten een vonnis opgesteld, waarin het bedrag stond dat ik moest betalen. Ik was hen echter voor door te zeggen, dat dit niet nodig was als ik haar zou huwen. De vader van het meisje zei, dat ik haar niet zou krijgen en de gerechtsdienaren zeiden hetzelfde. De reden daarvan was dat ik op dat moment tot hun parochie behoorde en zij waren bang dat de parochie een groot gezin zou moeten onderhouden. De advocaat, aan wie mijn meester de brief had gestuurd, ontraadde het mij ook. Ik meende dus dat ik niet behoefde te betalen. Mij werd echter te verstaan geven dat ik moest betalen, hoewel de man mij zijn dochter weigerde te geven, omdat ze heel jong was. Wij scheelden echter niet meer dan een jaar en omdat ze oud genoeg was om moeder te zijn, was ze ook oud genoeg om mijn vrouw te worden. Ik wist echter niet meer van de wet, dan de wet van mij, dus moest ik doen wat zij zeiden. Ik betaalde eerlijk wat mij toen gevraagd werd. Mij werd opgelegd ieder kwartaal een bepaald bedrag te betalen, wat ik stipt deed tot het God behaagde Zijn kastijdende hand op mij te leggen. Daarom moest ik mijn betrekking opgeven en omdat ik enige tijd ziek was, kwam ik in geldnood, zodat ik het bedrag niet kon betalen.

Omdat ik in mijn betrekking te Charren opnieuw gekastijd werd, zoals verteld wordt in mijn boek *De Geloofsbank*, bleef ik arm, zodat het onmogelijk was voor mij om het geld te betalen. Daarom verliet ik Cranbrook zodra ik weer gezond was.

Na mijn vertrek merkte ik dat ik bij tijden evenzeer naar haar verlangde als vroeger en het was mij tot een kwelling dat ik erin had toegestemd om het geld te betalen, omdat mijn aanhoudende ziekten het mij onmogelijk maakten om dat te doen. Als ik dat echter niet deed, kon ik niet terugkeren, uit vrees voor gevangenschap, en alle hoop dat ik haar als vrouw zou krijgen werd geheel afgesneden. Zo werd de deur achter mij gesloten en waar ik ook heenging, ik droeg niets dan de kwelling vanwege mijn hopeloze liefde met mij mee. Ook begon mijn geweten op ongewone wijze te spreken vanwege mijn daden, zodat bij tijden de slaap van mij week en ik hele nachten mijn ogen nauwelijks sloot. Toch zocht wrede jaloezie vertwijfeld troost in de overtreding zelf, want ik zou nooit hebben kunnen verdragen dat ik haar als een reine maagd zou geven in de handen van een ander, na alle moeiten vanwege mijn teleurstelling in de liefde. Om duidelijk te zijn, ik was blij dat ik mijn geliefde prijs niet uit mijn handen had laten glippen, zodat ze een mededinger zou kunnen behagen of genoeg zou kunnen schenken met de eerbare "tekenen van haar maagdom", Deut. 22:15,-20.

Maar ondanks het medicijn van deze jaloezie lag mijn schuldige geweten vaak open, voor God de wonden heelde met dit verschrikkelijke medicijn. Ik hield echter mijn geloften en beloften tot ik hoorde dat zij met een ander was getrouwd en als ik het mij goed herinner, hoorde ik voor mijn huwelijk dat zij overleden was.

Omdat God steeds in ongenoegen op mij neerzag en ik veel verdrukkingen moest lijden, was het onmogelijk voor mij om het geld te betalen. Maar enige tijd nadat ik door genade geroepen was en ik merkte dat God in de weg van Zijn voorzienigheid, Zijn vriendelijk aangezicht enigszins over mij deed lichten, ging ik naar Marden in

Kent naar een vermogende boer, die Mainard heette en die ik goed kende. Omdat mij was gezegd dat hij het Evangelie voor waar hield, vertelde ik hem hoe God met mij had gehandeld en vroeg hem naar Frittenden te gaan en de zaak voor mij met de parochie in orde te maken. Ik zei hem dat ik hem het geld spoedig zou teruggeven. Hij weende toen hij hoorde welke genade God mij had geschonken en beloofde de zaak in orde te maken. Hij maakte zijn belofte echter niet waar, wat ik toeschrijf aan zijn vergeetachtigheid of aan zijn onwil om dit te doen. Zodra God mij in Zijn voorzienig bestel wat geld had geschonken, stuurde hij echter de gerechtsdienaren naar mij toe. Hoewel ik wist dat zij op grond van de wet het geld niet van mij konden eisen vanwege haar huwelijk en om andere redenen, betaalde ik de parochie eerlijk dertig pond, naast het bedrag dat ik al eerder had betaald.

Om kort te zijn, lezer, mijn misdaad werd uitgewist:

- *uit het boek van Gods gedachtenis*, toen de Zaligmaker het Heilige der heiligen binnenging met Zijn bloed.
- Zij werd bijna twaalf jaar geleden uitgewist *uit het boek van mijn geweten* door de toepassing van de verzoening van de Zaligmaker.
- De kwitantie die ik heb in mijn studeerkamer, bewijst dat zij is uitgewist *uit de boeken van de parochie* van Frittenden in Kent.

Zo, mijn waarde lezer, heb ik u een juist verslag gegeven, hoe deze zaak in de hemel en op de aarde werd afgehandeld. Ik geloof dat mijn geliefde broeders die zich zo beijverd hebben om het nieuws te brengen en zo vaak wijzigingen hebben aangebracht in het verhaal, deze zaak ook graag zullen laten rusten, zodra ik in mijn graf gelegd ben. Ik denk echter niet, om duidelijk te zijn, dat allen zich zo ergeren aan de misdaad, maar ik ben bang dat sommigen zich meer ergeren aan de schittering van Gods overvloedige genade. Ik vrees dit, omdat ze de eerste vaak met een zeker genoegen vermelden, maar met klaarblijkelijke droefheid over de laatste horen spreken. Maar genoeg hierover, ik zinspeelde hier slechts terzijde op.

Ik geloof vast dat ik, niettegenstaande alle geruchten die over mij worden verteld en alle misdaden die ik heb begaan, op die grote dag gevonden zal worden onder degenen "die met vrouwen niet bevlekt zijn", die maagden genoemd worden, Openbaring 14:4. De reden van mijn vertrouwen is dat "die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam", 1 Korinthe 6:18, dat wil zeggen dat hij zondigt tegen zijn eigen vlees en bloed. Maar ons vernederd lichaam moet veranderd worden, Filipp. 3:21, "vlees en bloed kunnen het Koninkrijk Gods niet beërven, en de verderfelijkeit beërft de onverderfelijkeit niet", 1 Korinthe 15:50.

Ik moet nu echter tot mijn verhaal terugkeren en mijn lezer een andere misdaad bekendmaken, die naar het oordeel van sommigen "een misdaad is bij de rechters", Job 31:11, en die te maken heeft met mijn naam.

Verschillende dingen zijn gezegd over deze gewichtige zaak, zonder dat men in aanmerking heeft genomen dat iemand die een twee-mens is, recht heeft op twee namen. Uit de Schrift blijkt dat namen aan verandering onderhevig zijn, tenzij ze onveranderlijk zijn vastgesteld door het Goddelijk zullen. Voorbeelden hiervan zijn: "Uw naam zal voortaan niet Jakob genoemd worden, maar Israël zal uw naam zijn", Genesis 35:10, "uw naam zal wezen Abraham" en "haar naam zal zijn Sara", Genesis 17:5, 15, "gij zijt Simon, de zoon van Jonas, gij zult genaamd worden Cefas", Johannes 1:43.

Wat mij betreft kan ik nergens vinden dat iemands naam niet veranderd mag worden, tenzij het Goddelijke zullen eraan verbonden is. Dit is echter slechts terzijde om mijn rechtschapen beschuldigers te laten weten, dat ik mijn toevlucht kan nemen tot de Schrift en dat er "hoop is voor Israël, dezen aangaande", Ezra 10:2. Ik neem hiertoe echter niet mijn toevlucht omdat ik mijn overtreding wil goedpraten. Ik weet namelijk dat rechtschapen mensen die mij beschimpen, zullen zeggen, dat iemand de wetten van zijn land moet gehoorzamen. Dat is waar, maar iemand kan een gebod overtreden zonder dat hij het weet of zijn geweten hem waarschuwt, en u weet dat God de zonden van onwetendheid wil verzoenen. Ook denk ik dat geen enkele wet in tegenspraak zou moeten zijn, met de wetten van de Goddelijke Wetgever. Als er zulke wetten zijn, zal mijn lezer, als hij een christen is, deze niet gehoorzamen. Er was nooit een martelaar die moest lijden, die niet door op de één of andere wet een beroep te doen, zijn leven had kunnen redden. Door de wetten van hun land te overtreden, hielden deze martelaren echter hun geweten vrij voor God.

Genoeg hierover, ik moet verder vertellen over deze verschrikkelijke gebeurtenis en dat zonder hoop op beloning voor mijn eerlijkheid. Nijd duldt geen lof en zelfs niet tegenover de genade. De wijze man zegt: "Wie zal voor nijdigheid bestaan?", Spreuken 27:4. Als niemand kan bestaan in haar tegenwoordigheid, kan er in haar boezem geen goede naam gevonden worden.

Ik heb vaak gemerkt dat sommige ellendige zielen onmiddellijk na mijn preek, naar anderen zijn gegaan die leraars in Israël schenen te zijn, met de vraag: "Hoe bevalt u deze dominee?" Het antwoord van de leraar luidde dan: "Ik zou hem liever horen als hij zijn naam niet veranderd had." Anderen hebben gepoogd die ernstige overtreding te rechtvaardigen, door te verklaren dat ik de naam van mijn echte vader heb aangenomen. Geen van beide groepen spreekt de waarheid en het ligt ook niet in het vermogen van al mijn vrienden, om deze "arme Moor" te reinigen. De reden is dat God Zelf hem heeft gewassen en, naar ik geloof, ook schoon houdt in de ogen van sommigen.

Omdat ik merkte dat nijd een goede zaak zo slecht mogelijk deed voorstellen en liefde een slechte zaak zo goed mogelijk en omdat ik de eerste groep het zwijgen wilde opleggen en de tweede meer duidelijkheid wilde geven, zei ik dat ik alles zelf openbaar zou maken en dat ik mijn mening erover zou geven. Ik hoop dat dit voldoende zal zijn, omdat men goed weet dat ik vanaf het begin, oog- en oorgetuige ben geweest. Ik hoop dat ik door dit bekend te maken van een groot deel van mijn huidige, nutteloze arbeid verlost zal worden. Als de Voorzienigheid mij namelijk naar een vreemde plaats heeft geroepen om te preken, komt er, zodra ik van het spreekgestoelte afgekomen ben, een hele groep kinderen van deze leraars, - net als een vlucht duiven, - die mijn naam willen weten. Ze vertellen mij welk een troost zij hebben genoten door te lezen over mijn bevindingen en door mij nu te horen preken. Een zekere ds. X beroofde hen echter van al hun troost door een lang en verschrikkelijk verhaal, dat niet over mijn persoon ging, noch over mijn goddeloos leven, maar over mijn naam. Het kostte mij dan een uur hard werken om dit mysterie voor hen te onthullen en terwijl ik de nieuwsgierigheid van deze arme mensen met betrekking tot mijn naam bevredigde, kwamen de vogels uit het Evangelie en pikten al het zaad weg dat ik in hun hart had proberen te zaaien, Matthéüs 13:4. Zodoende heeft mijn naam de duivel wel eens wat winst opgeleverd. Omdat ik deze naam echter zelf heb verzonnen, ben ik vastbesloten om hem voor te zijn en er zelf iets mee te verdienen. De kinderen van de duivel zijn rijk genoeg en niemand kan zich er, naar ik meen, aan ergeren dat ik zelf iets met mijn

naam probeer te verdienen, want ongetwijfeld heb ik net zoveel recht om ergens mijn voordeel mee te doen als hij.

Als ik een nauwkeurig verslag heb gegeven van deze verborgenheid die de mensen zo in verwarring heeft gebracht, zal ik ter rechtvaardiging van mijn zaak, beroep aantekenen bij alle mogelijke hoven. Als één van mijn zogenaamde vrienden een Goddelijke of zedelijke wet kan aanwijzen die mij tot de dood of de banden veroordeelt, hoop ik dat hij het mij in antwoord hierop duidelijk zal maken, opdat ik het lot zou kunnen doen vallen op hem, om wie deze storm over ons gekomen is. Ik heb echter genoeg gezegd over de geschiedenis en voldoende inleidende woorden gesproken. Nu over de verborgenheid en de uitleg van de naam.

Het zij daarom bekend aan ieder die het bovenstaande verneemt, dat ik naar Tunbridge Wells ging toen ik Cranbrook verliet.

Daar kreeg ik eerst werk en daarna kreeg ik een betrekking bij iemand die een lijkwagen en rouwkoetsen had. Toen de zomer voorbij was, werd ik ziek en gaf ik mijn betrekking op. Omdat ik geen geld had, moest ik met hevige koorts in een stal liggen tot het God behaagde mij weer gezond te maken. Dat gebeurde toen ik mijn laatste guinje aan de dokter gegeven had.

Na mijn herstel gaf iemand mij een shilling en daarmee ging ik de eerste dag naar Lewes in Sussex, en vandaar naar Brighthelmstone. Vandaar ging ik naar Shoreham en stak om twaalf uur in de nacht met de pont over van herberg "The Woolpack", De Wolbaal naar Broadwater. Daarna ging ik uit geldgebrek onder een heg liggen slapen. 's Morgens stond ik op en liep naar Arundel, waar ik werk kreeg. Ik werkte een paar dagen en kreeg onderdak bij mijn baas, die mij erg graag scheen te mogen en zeer tevreden was over mijn werk. Omdat mijn hart en mijn hoofd echter geen rust vonden, was er ook geen rust voor mijn voeten. Opeens kreeg ik op een avond, vlak voor bedtijd, een neiging om naar Chichester te gaan. Mijn baas probeerde mij daarvan af te houden, maar dat was te vergeefs. Mijn hoofd werkte en mijn voeten moesten ook werken. Dus rekende ik af met mijn baas, ik geloof dat ik een shilling en een paar halve stuivers kreeg. Daarmee ging ik naar Chichester en kwam tussen elf en twaalf uur bij de stadspoorten. Omdat deze echter gesloten waren, ging ik het veld in. Daar stond een schuurtje met een kar erin. Ik klom erin en sliep tot vier uur 's morgens. Toen stond ik op en pakte het weinige dat ik had, terwijl ik niet veel meer gevoel had dan een lijk. Tegen de tijd dat ik mijn ledematen weer kon gebruiken, waren de poorten van de stad open. Ik ging de stad binnen en liep daar zo lang als mij goed dacht. Daarna kocht ik eten van de shilling die ik had gespaard. Met een paar halve stuivers op zak vertrok ik, met de bedoeling naar Londen te gaan. Dat was niet meer dan 62 mijl, maar toen ik te Guildford kwam, waren mijn omstandigheden verre van rooskleurig. Ik was koud, moe en uitgeput, mijn geld was op en ik had niets te verhandelen dan een zeer goede zakdoek. Deze gaf ik aan de waardin van "The Blue Anchor", (Het Blauwe Anker) net over de brug, voor een pint bier, wat brood en kaas en mijn overnachting. Op dat avondmaal liep ik de volgende dag naar Epsom, waar ik werk kreeg en enige maanden bleef. Toen overviel mij weer een andere 'loopziekte' en vertrok ik naar Knockwell Beaches bij Wverhead in Kent, waar ik een poosje werkte. Na mijn vertrek uit die plaats trok ik wat rond, tot ik een paar weken voor Kerstfeest te Stratford in Essex kwam. Hier trok ik eropuit op zoek naar werk, tot mijn geld helemaal op was en ik moest slapen onder een hooiberg te Lower Layton bij erg koud vriesweer. Ik moest drie hele dagen en nachten vasten en ik denk dat er voorgoed een einde aan mijn zwerven gekomen zou zijn, als ik wat langer had moeten vasten. Maar de Heere had mij echter voor ander werk bestemd en ik zou genade ontvangen, wanneer het echt nodig was.

Ik heb de bovenstaande omstandigheden niet verteld, om de 'nijd' tot medelijden te bewegen. Nee, alles wat ik verwacht is dat ik haar zo, schaamrood zal maken en haar mond zal stoppen. Ik heb dit vooral verhaald om mijn vrienden te laten weten dat ik in zekere mate al had betaald voor mijn dwaasheid, voor zij mij deze betaald zetten met "de gesel der tong", Job 5:21.

Na dit lange vasten opende de Voorzienigheid een deur voor mij om brood te krijgen. Ik ging aardappels rooien in het gezelschap van zestig Ieren en werkte voor een boer die Moles heette.

Mijn volgende zwerftocht bracht mij naar Danbury, waar ik werkte tot ik ziek werd, zoals verhaald wordt in *De Geloofsbank*. Vandaar ging ik naar Malden en daar vandaan weer terug naar Danbury. Toen ging ik naar Chelmsford en vandaar naar Billercay, naar Hornden on the Hill, naar Tilbury Fort en Gravesend. Vandaar ging ik naar Greenhithe, waar ik werk kreeg. Ik moest namelijk een nieuwe moestuin maken voor een zekere meneer Colcraft.

Nu heb ik mijn lezer naar de plek gebracht waar die ellendige naam voor het eerst werd gebruikt. Ik neem mij voor alles zo nauwgezet mogelijk te vertellen, opdat ieder woord bevestigd zal worden.

Nadat ik werk gekregen had in Greenhithe, liep ik alleen wat rond en overdacht hoe de zaken stonden. Ik zei: "Ik verkeer hier in gevaar, deze plaats is niet meer dan 28 mijl verwijderd van de plaats waar mijn kleine zoon en erfgenaam woont, om wie ik zo heb moeten dwalen. Ik ga nu werken, niet ver van de hoofdweg die leidt naar de stad waar ik vandaan kom. Ongetwijfeld zal ik worden opgemerkt door iemand die dat maar al te graag zal verder vertellen. Als ik de driemaandelijke termijn had kunnen betalen, zou ik mijn geboorteplaats, die mij toen zo lief was, niet hebben moeten verlaten. Als ik maar kleren had waarin ik gezien kon worden en geld in mijn zakken, zou ik maar al te graag teruggaan naar mijn geboorteplaats en de hele zaak in orde maken. De koorts die mij steeds achtervolgt, zal het voor mij echter onmogelijk maken om ooit netjes gekleed te gaan of het geld te betalen. Is er enige hoop voor mij om de vrouw te trouwen? Nee. De vader gaf geen toestemming, de overheidsdienaren gaven geen toestemming en rechterlijke ambtenaren gaven geen toestemming. Als de vader mij zijn dochter niet wilde geven toen ik goed gekleed was en wat geld had, zou hij dan toestemming geven nu ik alleen maar lompen draag? Nee, er is geen enkele reden om te hopen. Stel je voor dat de gerechtsdienaren voor mij zouden komen, ik heb geen geld. Dat is zo, maar sommigen zeggen dat het mogelijk is dat iemand voor een jaar de gevangenis in gaat. Wel, het zij zo, die gevangenschap zou niet veel erger kunnen zijn dan de vrijheid die ik nu geniet. Bedenk echter wat het is, om van de ene politierechter naar de andere gesleept te worden, zo onverzorgd en haveloos gekleed! Ja, dat zou echt erger zijn dan de dood. Er is geen reden om te hopen, daarom is het beste wat ik kan doen, uit hun buurt blijven. Als ze mij niet grijpen, hebben ze mij niet. Als ik er ooit bovenop zou komen en voorspoedig zou zijn in de wereld, zal ik het geld erheen brengen en het met ere betalen. Maar helaas! Er is nog een ander kwaad. Mij werd namelijk verteld dat men in zulke gevallen de namen van mensen bekendmaakt en een beloning uitlooft aan degene die een tip kan geven. Als dit zo is, zijn er natuurlijk genoeg mensen die dit nieuws zouden willen doorgeven voor tien shilling of zelfs voor tien stuivers. Dit is, naar ik zei, erg belangrijk en moet goed overdacht worden.

Als ik mijn naam verander, is dat vrees ik, niet zonder gevaar. Ik heb hierin zowel raad als voorzichtigheid nodig om de juiste koers te varen en aan alle gevaren te ontkomen. De naam van mijn vader is **Hunt** en de man die mijn echte vader is, heet **Russel**. Hij

heeft echter zoons die het goed hebben en zij zouden mij voor het gerecht kunnen dagen, omdat ik zijn naam aanneem, hoewel hij nooit heeft ontkend dat ik zijn zoon ben. Als ik mijn naam verander, kan ik op grond van de wet vervolgd worden en als ik mijn naam laat zoals deze is, kunnen de kranten mensen op mijn spoor zetten. Er is maar één uitweg voor mij en dat is het toevoegen van letters: *een toevoeging is geen verandering en geen diefstal*. Op deze wijze ontkomt er veel onrechtvaardigheid uit menselijke wetten.

Toen de gedachte aan toevoeging bij mij opkwam, zei ik: "Goed bedacht, de letters i, n, g, t, o, n moeten toegevoegd worden aan Hunt, samen wordt dit dan **Huntington**. Zo werd de zaak opgelost, zonder dat ik schuldig was aan verandering of aan het plegen van diefstal, want de letters van het alfabet behoren aan iedereen toe. Vanaf dit ogenblik stond het vast, ik maakte ook nooit een vergissing, zodat iemand erachter kon komen. De wijsheid en de ijver die ik aan de dag legde bij het bedenken hiervan en bij de snelle afhandeling van deze zaak, zijn een scherpe bestraffing voor mijn aanklagers vanwege hun traagheid. Er zijn namelijk honderden mensen die zich jaren hebben ingespannen om de letters van deze naam af te scheuren, maar ze hebben nog niet één letter kunnen verwijderen, terwijl ik, die tamelijk zwak ben in het samenstellen, dit in minder dan een uur gedaan heb.

Met deze naam werd ik wedergeboren en met deze naam werd ik gedoopt met de Heilige Geest. Daarom doe ik een beroep op ieder weldenkend mens met de vraag of een mens niet het recht heeft om de naam te dragen waarmee hij geboren en gedoopt werd. Ik had geen naam voor mijn eerste geboorte, die naam werd mij later gegeven. Ik droeg echter de naam Huntington vóór ik voor de tweede keer ontvangen werd en werd ermee geboren. Zo "is het oude voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden", 2 Korinthe 5:17. Sommigen willen echter een oude naam geven aan een nieuw schepsel, maar God heeft hen daartoe geen duidelijk bevel gegeven.

Ik denk dat mijn lezer graag wil weten of *mijn eerstgeboren zoon* nog leeft of niet. Ik antwoord hierop: "Ja, hij leeft" en als God mij daartoe in staat stelt, wil ik, wanneer ik een beetje geld opzij kan leggen, een cadeautje kopen en daarheen gaan om mijn zoon te zien voor ik sterf. Ik geloof dat hij nu 21 jaar is en hij woont bij een boer van goede naam te Tenterden, acht mijl van Cranbrook in het Woud van Kent.

Zij die zeggen dat ze overeenkomsten tussen familieleden goed kunnen zien, zeggen dat hij zó op zijn vader lijkt in karakter en uiterlijk, dat het onmogelijk is dat men vergeet hoe de vader was, terwijl de zoon leeft. Welke naam hij draagt, weet ik niet. Ik heb ook geen tijd gehad om daarnaar te informeren, omdat ik zoveel te stellen had met mijn eigen naam.

Misschien wil mijn lezer echter weten, waarom zoveel goede mensen zoveel ophef maken over een naam, terwijl ik hen mijn volledige naam heb verteld en meer dan dat. Als ze willen, mogen ze de toevoeging er gerust afhalen, maar ik voor mij zal dat nooit doen, want ik houd er niet van om voortdurend te blijven veranderen.

Om de waarheid te spreken als in de tegenwoordigheid van God, het is *niet de naam* die aanstoot geeft, anders zouden de wereldlingen mij ermee om de oren slaan. Er is echter nooit meer dan één van deze mensen geweest, die mij erover heeft aangesproken. Ook wordt de aanstoot niet verwekt door iets laakbaars uit mijn leven, want als dat zo was, zou ieder die God vreest, met name zij die het meest van mij weten, mij verwerpen. In plaats daarvan hebben zij mij echter lief. Om duidelijk te

zijn, het is de genade van God die zo overvloedig in mij is uitgestort, - hoewel ik de voornaamste der zondaren ben - die deze grote ergernis heeft verwekt. De mensen hebben echter gezegd dat mijn naam er de oorzaak van is, omdat zij zich schaamden om Gods genade als oorzaak aan te wijzen.

Maar misschien antwoordt de lezer toch: "Is het niet vreemd dat velen die ik voor Godzalig houd, zoveel zouden spreken over uw naam, terwijl zij duidelijk zien en horen dat God zo goed is dat Hij uw bediening kennelijk zegent?" Nee, mijn zoon of mijn dochter, het is niet vreemd, want u moet weten dat God, als dienaren van Christus hoogmoedig worden, beginnen uit te blinken in hun werk en wat opgeblazen worden in hun zelfgenoegzaamheid, ter vernedering een ellendig, verachtelijk, ruw instrument onder hen zendt met iets van het vuur dat zij zijn kwijtgeraakt. Als het gerucht van dit licht en dit vuur de oren van deze aanmatigende mensen bereikt, verwekt dit hen tot jaloezie. De duivel doet hier zijn voordeel mee en treedt op als advocaat van hun trots, die tot zijn klanten behoort. Dan stuurt hij hun jaloezie als raadgever en dictator. Jaloezie stelt de vurige predikant voor als iemand die wedijvert met hen om hun eer en zegt dat de glans van zijn genade hun heerlijkheid zal doen verbleken. Omdat zij merken dat hun waardigheid in het gedrang komt, proberen zij zich een naam te maken ten koste van de goede naam van hun broeder. Om dit te bereiken, trekken zij de stamboom van hun vermeende tegenpartij na, zonder te letten op zijn bekering tot God of de genade die hem geschonken is door God, "Die mildelijk geeft, en niet verwijt", Jakobus 1:5.

Als de nijdigheid hier de wortel van is, wie kan dan bij hen in de gunst komen? Niemand dan de vleierende huichelaar die de jaloezie voedt. Jaloezie spaart haar eigen voedster niet en nog minder haar tegenpartij. De duivel probeerde dit vergif in het hart van Johannes de Doper te leggen met behulp van enigen van zijn eigen discipelen en het tegen Christus te gebruiken, maar het lukte hem niet. Jozua moest Mozes met dezelfde jaloezie ten opzichte van Nadab en Abihu vervullen, maar Mozes verzette zich hiertegen en wenste dat zij allen profeten waren.

U weet dat de discipelen onderweg lang twistten over de vraag wie de meeste was, maar toen de Zaligmaker hen vroeg waarover zij twistten, zwegen ze uit schaamte om dit te erkennen. Zo is het nu ook, want anders zouden de mensen niet zoveel waarde hechten aan een nietszeggende naam die goed noch kwaad kan doen. Maar omdat de discipelen hierover begonnen te twisten, proberen wij deze twist voort te zetten.

Bij al dit geschreeuw gaat het erover wie de meeste is en dat is de onvervalste waarheid. Ik heb dit geleerd op de school van mijn eigen hart en er is ook veel van te vinden in de zwakheden van Gods kinderen die in de Schrift worden opgesomd. Wanneer het ons gebeuren mag, dat wij echter in heerlijkheid zullen mogen aanzitten met elkaar, zullen de eerwaarde Huntington en die verachte Hunt in zoete eensgezindheid verkeren met de heilige heer Onderzoeker, de ijverige heer Praatziek, doctor Spotvogel, dominee Nauwgezet en de goede oude katholieke, pastoor Naijver. Zij zullen zich allen op heerlijke wijze verenigen en eenstemmig zijn in het onophoudelijk prijzen van de Drie-enige Jehova en dat in alle eeuwigheid.

De verachtelijke Lea zal daar zijn zonder haar tedere ogen, Paulus zonder zijn verachtelijke rede of zwakke tegenwoordigheid des lichaams, David, de echtbreker, zal verkeren onder hen die met vrouwen niet beveelt zijn en Abraham, de afgodendienaar, zal de ware God aanbidden. Dan zal de mantel van de Liefde, allen in alle eeuwigheid geheel kunnen bedekken en de Sterfelijkheid met al haar zwakheden zal voorbijgaan en zelfs geen vlek of rimpel achterlaten.

Omdat wij echter begonnen zijn om over deze naam te spreken, zullen wij de geschiedenis ervan nog verder nagaan, als het moet onder de duizenden van Juda.

- Ik zal de lezer eerst zeggen hoe deze naam bekend werd.
 - Ten tweede zal ik medelen wie er het eerst lucht van kregen en
 - Ten derde zal ik iets medelen over de ijver van hen die dit wereldkundig maakten.
1. In de eerste plaats trouwde ik onder deze naam en hield de zaak zo geheim, dat zelfs mijn vrouw er negen jaar lang niet van wist. Toen ik het haar vertelde, verwachtte ik dat zij zeer verbaasd zou zijn, maar zij schonk er geen aandacht aan, omdat het haar meer om de man dan om zijn naam te doen was. Aan die zijde bleef ik dus verschoond van de gesel der tong.
Nadat ik door genade was geroepen, vertelde ik dit aan een goede man, met wie ik vertrouwelijk omging. Daarna zei ik het ook tegen sommige andere vrienden, omdat het mij erg begon te benauwen. Uit de Schrift bleek mij echter niet dat het zonde was, mijn geweten veroordeelde mij nooit omdat ik mijn naam langer had gemaakt en er is geen gebod dat het verbiedt en "waar geen wet is, daar is ook geen overtreding", Rom. 4:15.
Ik was echter bang dat de zaak van God eronder zou lijden, als het gerucht zou komen in de mond van dwazen. Ik kon er echter niets aan veranderen, omdat ik acht of negen jaar lang minder dan twaalf mijl van Ditton had gewoond. Uiteindelijk nam ik in het gebed de toevlucht tot God, opdat Hij het voor de wereld zou verbergen tot eer van Zijn eigen Naam. Om deze gunst te verkrijgen, heb ik veel smeekbeden opgezonden en veel tranen geplengd. Ik kreeg echter nooit verhooring in deze zaak, hoewel ik er zeer door werd gekweld, uit vrees dat het Evangelie om mijnentwil veracht zou worden.
 2. In de tweede plaats zal ik tonen hoe deze naam werd ontdekt. Ik werd eens uitgenodigd voor een preekbeurt te Sunbury in Middlesex, waar ik vroeger tuinman was geweest en men mij goed kende onder de naam Huntington. Terwijl ik daar preekte, werden wij heel erg lastig gevallen en omdat ik een wettelijke volmacht had, besloten wij deze oproerkraaiers aan te geven. Terwijl deze zaak in behandeling was, kwam er een timmerman om mij te horen preken. Hij heette Richard Hughes en was belijdend lid. Hij kwam mij nooit vertellen wie hij was en sprak ook nooit met mij, maar hij ging weg. Hij vertelde aan de oproerkraaiers dat hij mij kende, dat hij uit dezelfde stad kwam als ik, dat hij op dezelfde school gezeten had en dat ik Hunt heette. De oproerkraaiers wilden het niet geloven, omdat ze wisten dat ik enige jaren geleden in Sunbury had gewoond en dat ik toen dezelfde naam droeg als nu. Deze godsdienstige landgenoot van mij nam de moeite om naar Cranbrook te reizen. Daar ging hij naar een arme zus van mij en vertelde haar over mij. Hij zei dat ik in goede omstandigheden verkeerde en dat hij, als zij hem een brief zou meegeven, wat geld zou kunnen krijgen om in haar behoeften te voorzien. Dus schreef zij een brief, waarin zij vertelde wat ze nodig had en richtte die aan de heer William Hunt.

Deze brief werd meegenomen naar Sunbury en toen de volgende avond aanbrak waarop ik zou preken, werd hij aan mij overhandigd bij de deur van de plaats van samenkomst in aanwezigheid van bijna honderd oproerkraaiers, om voor hen te bevestigen dat het gerucht over mijn naam waar was. Ik ontving de brief, ging naar binnen en weende bitter, maar geloofd zij Christus, Hij heeft de belofte vervuld die

Hij heeft gedaan: "Zalig zijt gij, die nu weent, want gij zult lachen", Lukas 6:21. Ik geloof dat ik net zo erg heb gelachen toen ik deze geschiedenis opschreef, als ik ooit heb geweend bij het eerste gerucht over mijn naam. Ik denk dat de nijd zelf, dit nauwelijks zal kunnen lezen zonder te lachen. Maar mijn lezer zal graag willen weten waarom ik dit zo welgemoed schrijf. Ik antwoord dat het is, om mijn vrienden te laten weten dat zij wel geërgerd zijn, maar ik niet brand, 2 Korinthe 11:29. Ik zie ook niet waarom ik zou moeten branden, want hoewel zij een smet op mijn goede naam hebben geworpen, hebben ze geen last op mijn geweten gelegd. Mijn geest heeft niet meer te lijden van een "vloek zonder oorzaak" dan de aarde lijdt van de vlucht van de zwaluw van Salomo, Spreuken 26:2. Ik zal echter weer tot mijn verhaal terugkeren.

Nadat ik onder tranen mijn klacht had geuit, beklom ik de preekstoel om te preken. De mensen bij wie de eer van God weegt, en niet mijn beschuldigers, want ik denk dat deze verhard zijn, kunnen zich zelf wel voorstellen hoe ik mij voelde, te midden van zoveel vijanden, terwijl er reden was om mij te bestraffen.

De man die de brief had meegenomen, moest in *de rechtszaal van Hicks* getuigen tegen mijn vrienden en voor de oproerkraaiers om te zien, of dat wat er met mijn naam gebeurd was, hen tot voordeel kon zijn. God gaf mij echter in antwoord op mijn gebed deze belofte: "Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, waar geen vervaardheid was. Want God heeft de beenderen desgenen die u belegerde, verstrooid, gij hebt hen beschaamd gemaakt, want God heeft hen verworpen", Psalm 53:6. Deze belofte vervulde Hij spoedig, want de leider van de oproerkraaiers werd ontslagen en degene die het nieuws over mijn naam bracht, kreeg ook spoedig ontslag.

3. Ik zal nu spreken over de man die het eerst lucht kreeg van mijn naam. Het is een goede oude man, die vaak voor mij heeft gepreekt, iemand die grote bekendheid geniet onder de christenen. Hij werkt hard en doet zich vaak anders voor om een goede naam te behouden bij allerlei mensen en groeperingen. Ik bedoel niet de Vicar of Bray", maar iemand die soms dienst doet als koster bij een kapel. De naam van deze kapel reikt ons een sleutel aan, hij heeft geleerd wat iemand tot een predikant maakt, hij past zijn geweten aan de tijd aan, zijn leer aan elke gemeente en zijn woorden aan elk gezelschap. Om kort te gaan, zijn godsdienst is niet gegrond op "een ijzeren pilaar en koperen muren", Jer. 1:18, maar is als geribbelde kousen, die zich voegen naar elk been.

Helaas! Helaas! Parlementsleden en wethouders veranderen even gemakkelijk als stalhoudersknechten.

Wat? Zegt mijn lezer, is het mijn oude vader B die het nieuws bracht? Ja, echt waar, hij was het. *Wat? Zeggen sommigen van mijn hoorders, wij hebben hem horen zeggen tot God in zijn gebed, toen hij stond op uw preekstoel in de Margareth Streetkapel, dat hij het niet waard was om uw schoenriem te ontbinden.*

Ja, maar er zijn mensen die op de preekstoel iets heel anders zeggen dan wanneer ze eraf gekomen zijn. Als hij de huichelachtigheid van zijn hart net zo goed voelde als ik die zag, zou hij ootmoedig genoeg zijn om dit te erkennen. Toen hij met God sprak, verootmoedigde Bileam zich ook, maar toen de duivel en hij bij elkaar kwamen, veranderde hij zijn stem. Dat deed deze hulppredikant ook, want hoewel hij zich soms niet waardig achtte om mijn schoenen te poetsen, meende hij dat hij wel het recht had om mij net zo zwart af te schilderen als de duivel zelf. Hij liet nog een slecht gerucht rondgaan. Toen hij echter merkte dat mijn vrienden vastbesloten waren om hem voor het geestelijke gerechtshof te dagvaarden, schreef hij een brief, of liet die schrijven, om te herroepen wat hij had gezegd.

Is dit mijn oude vader B...s? Ja, en ik zal in zijn aanwezigheid alles wat ik gezegd heb, bewijzen. Ik zal nu spreken over de onvermoeibaarheid waarmee de goede, oude hulppredikant te werk ging.

De hulppredikant ging naar Sunbury om te preken. Ik noem hem hulppredikant, omdat ik niet te vrij met zijn naam wil omgaan, hoewel hij erg vrij met de mijne is omgegaan, "maar niet in waarheid, noch in gerechtigheid", Jesaja 48:1. Nadat deze hulppredikant het nieuws had gehoord, bracht hij het aan een goede oude man, een predikant in de stad, die veel spreekt over de uitnemendheid van een katholiek. De haat en de kwaadwilligheid die hij toonde ten opzichte van deze arme, kolensjouwende protestant, vormen een afdoende bewijs van zijn roomse inslag.

Ik zal zijn naam niet zwart maken, hoewel hij de mijne de afgelopen drie jaar zwart heeft gemaakt. Ik hoorde van alle kanten dat hij mijn naam tot zijn gewin probeerde te gebruiken en als ik er nog veel meer van hoor, zal ik in gedachtenis brengen de werken die Diotrefes deed, met boze woorden snaterende tegen ons. Hiermede echter niet vergenoegd zijnde, 3 Johannes: 10, zal ik al zijn daden openbaar maken en zal ik even vrij omgaan met zijn naam als hij met de mijne heeft gedaan, want ik ga ervan uit dat hij heeft nagedacht over Mattheüs 7:12 en dat hij mij heeft behandeld, zoals hij zelf ook behandeld wil worden.

Nadat de hulppredikant het nieuws aan de goede oude Diotrefes, de katholiek had gebracht, keerde hij terug naar Richmond. Onderweg van Richmond naar Kingston, waar hij zou preken, ging hij langs bij de heer Chapman, mijn geliefde vriend. Daar stalde hij mijn naam en nog enige andere zaken uit als koopwaar bij een veiling. Omdat er echter niemand was die dit aanpreef of kocht, trad Chapman zelf op als veilingmeester en wees al deze koopwaar toe aan het geweten van de verkoper door hem te zeggen, dat de duivel hem had opgestookt en uitgezonden om mijn arbeid nutteloos te maken voor de mensen. De goede, oude straathandelaar ging weg met een lang gezicht en zorgde ervoor dat hij daar nooit meer kwam.

Van Petersham ging hij naar Kingston en daar beklom hij het spreekgestoelte nadat hij zijn goederen had verkocht. Ik wilde dat ik mij had kunnen vermommen en dat ik bij de hulppredikant toegelaten zou zijn. Ik zou hem dan gevraagd hebben om zijn gedachten over het volgende onderwerp uit te spreken: "Gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uw volken", Leviticus 19:16. Als hij zijn punten goed had gekozen, zou hij een oordeel uitgesproken hebben over:

1. Zijn onverdroten ijver, want hij wandelde.
2. Zijn zoeken van de volksgunst, want hij mengde zich onder het volk.
3. Zijn werk en zijn beroep, want hij was achterklapper.
4. De onwettigheid van zijn roeping. Gij zult dat niet doen, "gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uw volken", Leviticus 19:16.

Als hij als straathandelaar zo getrouw was geweest, hoe kon hij dan als hulppredikant vrijuit gaan, zeker als de Rechter van levenden en doden hem, naar Hij bedreigd had, zou oordelen op grond van zijn eigen woorden? "Uit uw mond zal ik u oordelen, gij boze dienstknecht!", Lukas 19:22. "Die dan een ander leert, leert gij uzelfen niet? Die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?", Rom. 2:21. Berooft u begenadigde zondaren van hun goede naam en gaat u van huis tot huis om uw voordeel te doen met achterklappen? Weet u niet dat zij die zijn gebracht tot het geloof in de Geliefde, zijn "tot prijs der heerlijkheid Zijner genade", Efëze 1:6, en zult u Zijn heerlijkheid voor altijd wegnemen? Ik geloof dat deze hulppredikant veel mensen heeft bedrogen en als ik mij niet bedrieg, heeft zijn toegeschroefde geweten hem zelf bedrogen.

Ik was zo bedroefd toen dit gerucht voor het eerst de ronde deed, dat ik nauwelijks mijn ogen kon sluiten om te gaan slapen, zo erg bezwaarde het mijn geest. Als ik geld genoeg gehad had, zou ik het land verlaten hebben, omdat ik zo gekweld werd in mijn gemoed door vrees, dat ik schande zou brengen over dat zalige Evangelie, dat zoveel voor mij had gedaan.

Soms was ik verschrikkelijk opstandig tegen God Zelf en zei: "Heere, waarom bewaarde U mij niet voor de zonde toen ik jong was, als U wist waartoe U mij had voorbestemd? Als dit niet goed was in Uw ogen, waarom hoorde U mijn gebeden dan niet en verborg dit voor de wereld tot eer van Uw Naam? Of waarom schonk U mij niet in de weg der voorzienigheid de middelen om het land te verlaten? Waarom zette U mij niet uit mijn ambt en liet mij mijn dagen niet doorbrengen als een stille in den lande, zodat Uw zaak niet omwille van mij, gelasterd werd?"

Alle smeekbeden waren echter tevergeefs. De afgoderij van Abraham, de leugens van Jakob, de moord van Mozes, het overspel van David, de afvalligheid van Salomo, de bloedige vervolgingen van Paulus en de veranderde naam en eerstgeboren zoon van ds. Huntington moesten allemaal aan de vergetelheid ontruikt worden. Alle vertrouwen en roemen op een voorbeeldig leven moesten afgesneden worden, opdat wij niet op het vlees zouden betrouwen en de wereld zou zien, dat de grootste genade geplant kan worden en kan groeien en bloeien in de slechtste mensen. Zo zien wij genade in al haar luister en de menselijke natuur in al haar verdorvenheid. Zij die de verschrikkingen van God vanwege de zonde hebben gevoeld, en Gods vergevende genade hebben mogen ervaren, zullen nooit gebrek hebben aan stof om de lof van God te zingen, want zulke mensen kunnen "van goedertierenheid en recht zingen", Psalm 101:1.

Nadat de Heere dit gerucht meer dan twee jaar als een blok op mijn trotse hoofd had laten liggen, behaagde het Hem om de droefheid er geheel voor mij uit weg te nemen. Toen ik zag welk een inspanning en werk het betekende voor het hoofd en de benen van die arme huichelaars, die zich moesten vermoeien om het te verspreiden, moest ik erom lachen. Ik zag duidelijk dat God erdoor werkte, want er waren verschillende mensen, die van hetzelfde stempel waren als de hierboven genoemde, goede, oude hulppredikant, die sommigen van mijn vrienden lang voor tere, liefhebbende christenen hadden gehouden. Als deze mensen hen het nieuws over mijn naam brachten en daarin enig vermaak en genoegen hadden, waren mijn vrienden verbaasd dat mensen, voor wie zij zoveel achting hadden gehad, zich zo te goed deden aan as, terwijl ze wisten dat 'stof de spijs der slang zal zijn', Jesaja 65:25. Toen sommigen van mijn vrienden hen vertelden, dat ik hen dat zelf al veel eerder had verteld, raakten ze in verwarring. Schaamte bedekte hun gezicht en ze gingen bedroefd weg, omdat de duivel hen zo misleid had dat ze hun masker hadden afgelegd. Ze gingen weg uit schaamte en hun geweten hield ze bij ons vandaan. Zo werden ze van onder ons weggenomen.

Er zijn ook enige predikanten die op de preekstoel veel spreken over de mantel der liefde. Als er gesproken wordt over mijn zonde, is dat hen tot blijdschap, maar het vervult hen met walging als ze horen van de vruchten van mijn bediening. Ook zij zijn ontdoosd voor eenvoudige zielen. Daarom stellen deze mensen hun vertrouwen nu minder op hen en zien ze wat meer op Jezus, want ze hebben geleerd dat hun geloof niet vastligt in de mens of in de wijsheid des mensen, maar alleen in God.

Zo heeft God deze naam van mij, gebruikt als een wan om de huichelaars uit te zuiveren en te maken dat sommige eenvoudige zielen hun betrouwen niet langer stelden op sommige predikanten. Ik twijfel er niet aan dat Hij hem ook zal gebruiken

als een heet ijzer om sommige verworpenen te verharden en ook om velen uit nieuwsgierigheid onder mijn gehoor te brengen en mij voor hen tot een zegen te stellen. Zo werkt God door mijn naam, Hij werkt door mijn tong en Hij werkt door mijn pen, want ik geloof dat Hij zo neerbuigend goed is geweest dat Hij heeft gewerkt door elk boek dat ik heb geschreven. Ik weet dat Hij ook door dit verhaal zal werken, want Hij zal het geven in de handen van enige ellendige zondaren, die gebukt gaan onder de schuld van dezelfde zonde. Als zij zien dat ik genade heb verkregen, zal dat voor hen een reden zijn om te hopen. Dan zal God dit ook mij tot mijn troost bekendmaken, want ik weet zeker dat het Gods wil is dat ik dit in de openbaarheid breng. Dit leid ik af uit mijn aanvankelijke aversie en weerzin daartegen en uit mijn latere bereidwilligheid om dit uit te geven, uit het advies van goede mensen om dit te doen en uit de troost die ik genoot, toen ik het deed.

Zo heb ik u, mijn beste lezer, laten zien hoe deze naam werd geboren, hoe ze in gebruik genomen en geheim gehouden werd, hoe dit voor het eerst bekend werd en wie er het eerst lucht van kreeg, dankzij wiens onversaagdheid mijn naam in de wereld werd verspreid, hoeveel smeebeden ik voor de geheimhouding ervan opgezonden heb, hoe diep en hoe lang ik alles heb betreurd en hoe dit alles mij later tot vermaak is geweest.

- Ik zal nu eerst tonen welk een zoete winst, genade trok uit mijn dwaasheid.
 - Ten tweede zal ik proberen mij zo goed mogelijk te verontschuldigen, door bepaalde zaken te weerleggen.
 - Ten derde zal ik mij proberen te rechtvaardigen, door de juistheid van bepaalde zaken aan te tonen.
 - Ten vierde zal ik bewijzen dat al mijn beschuldigers schuldig staan aan dezelfde misdaad waarvan zij mij beschuldigen, namelijk het langer maken van namen, en mij op mijn beurt tegen hen keren.
 - Ten vijfde zal ik aantonen dat anderen, dezelfde vrijheid hebben genomen als ik door mij allerlei namen te geven.
 - Tenslotte zal ik eindigen met een ontzaglijke waarschuwing.
1. In de eerste plaats zal ik dus aantonen dat genade, zoete winst trok uit mijn dwaasheid. De zekerheid dat de Farao hem zou laten doden, deed Mozes Egypte verlaten. In de woestijn verscheen de Voorzienigheid op heerlijke wijze toen Mozes en zeven vrouwen twistten met de schaapherders uit Midian over het water, zodat zij de kudde van Jethro te drinken zouden kunnen geven. Vanwege deze vriendelijke daad werd hij uitgenodigd om naar het huis van de priester te komen. Hij vond spoedig genade in zijn ogen en werd zijn schoonzoon. Als ik mij niet vergis, was Mozes de geestelijke vader van zijn schoonvader. Ik geloof dat Mozes niet alleen kinderen verwekte bij Jethro's dochter, maar dat hij ook werd gebruikt om in Jethro een levende hoop te" verwekken. Zo was Mozes in dubbel opzicht, vruchtbaar in een vreemd land. Dit kunnen wij afleiden uit het achttiende hoofdstuk van Exodus, namelijk uit de raad van Jethro, Gods goedkeuring daarover, Mozes" zegen en Aärons offer. Bij dit gezin zou Mozes wonen tot de tijd aanbrak waarop hij Zijn God zou ontmoeten bij de Horeb, en daar zijn zending en opdracht zou ontvangen en tot hij het werk zou gaan doen, waartoe hij was voorbestemd, waarvoor hij was geboren en waarvoor hij was gered uit de rivier de Nijl. Zo ging het bij mij ook. Ik was natuurlijk zeer gesteld op mijn geboorteplaats en ik zou er niet om een kleinigheid vandaan zijn gegaan. Een levende getuige van mijn overspel verdreef mij uit deze plaats, en diepe armoede verhinderde mij om terug te keren. Dit kon ik niet helpen, want het is God, Die arm en rijk maakt. Ik

kon niet meer in mijn geboorteplaats komen en had genoeg van het dolen en de armoede. Tenslotte werd ik op de bestemde tijd geleid naar de bepaalde plaats, waar ik de God van Mozes zou ontmoeten en zien en waar ik in een visioen bekendgemaakt zou worden met de heerlijke verborgenheid dat ik moest gaan preken. Ik geloof dat dit onder Gods zegen is gesteld tot de zaligmaking van honderden mensen.

2. Dit brengt mij tot het tweede punt dat ik u heb voorgesteld, namelijk het verontschuldigen van mijzelf, zo goed als ik kan, door bepaalde zaken te weerleggen.

- In de eerste plaats is het duidelijk voor alle mensen, dat ik mijn naam niet veranderde of langer maakte om land in bezit te krijgen, zoals voor mij is gedaan door zoveel honderden mensen die men vrij van blaam acht.
- Hoewel mijn hulppredikant en anderen die zich zo druk gemaakt hebben over mijn naam, beschuldigd kunnen worden van de zonde van de begeerlijkheid, kunnen ze mij die zonde niet toedichten. Ik heb namelijk zo lang mogelijk voor het kind betaald en heb iemand gezocht om de rest voor mij te betalen voor ik dat zelf kon doen. Vervolgens leende ik wat geld en loste mijn schuld af, hoewel ik wist dat ze wettelijk gezien geen geld konden vorderen.
- Ten derde kan niemand op grond van een gebod of een voorbeeld uit Gods Woord, mij veroordelen omdat ik mijn naam langer heb gemaakt. 'Saul, de vervolger' werd veranderd in "Paulus, de prediker". Zowel de naam als het werk waren nieuw.
- Ten vierde was Hunt niet de naam van mijn echte vader en daarom had ik niet het recht om die naam te dragen of zo genoemd te worden.

3. Dit brengt mij tot mijn derde punt, namelijk mijn verdere rechtvaardiging door te tonen waarom dit goed was.

- In de eerste plaats zegt God, dat sommigen van Zijn uitverkorenen hun naam zullen veranderen, ja, zowel hun achternaam als hun voornaam. Zo staat er geschreven: "Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN, en die zal zich noemen met de naam van Jakob. En gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met de naam van Israël", Jesaja 44:5.
- Zo ziet mijn lezer dat ik toestemming heb van God om mij Jakob te noemen als ik dat wil en Israël mag mijn achternaam zijn als ik die wil dragen. Omdat ik echter niemand van zijn plaats heb verdrongen, wil ik de naam Jakob niet dragen, maar ik geloof dat ik door genade een Israëliet ben. Omdat ik de naam Jakob niet wil dragen, zal ik mijn eigen naam houden, die iets zegt over mijn staat en mijn roeping.
"William" betekent bijvoorbeeld "verdediging" en ik "ben tot verdediging van het Evangelie gesteld", Filipp. 1:17, (Eng. vert).

"Hunt" betekent "jacht" en als predikant word ik een jager genoemd, Jer. 16:16, en is het mijn werk om de sluwe vossen, Ezechiël 13:4 en Hoogl. 2:15, te jagen uit de toevlucht van de leugen, Jesaja 28:15, en "uit de kloven der steenrotsen", Jer. 16:16.

"Ing", de tweede lettergreep van mijn achternaam vormt het einde van veel woorden die duiden op slechte daden, zoals "fornicating, lying and swearing", echtbreken, liegen en vloeken. Dit wijst erop dat ik door grote genade heb gebroken met deze dingen. Ik wenste wel dat mijn vrienden deze lettergreep ook aan hun naam zouden toevoegen en het werk van de spotter niet meer zouden doen.

"Ton", de laatste lettergreep van mijn achternaam, heeft twee betekenissen. Ze duidt in de eerste plaats een gewicht aan van 2000 pond en wijst zo op alle ellendige zielen die mijn goede naam met smaad overladen, in de hoop verdrukking aan mijn banden toe te voegen.

De tweede betekenis van "ton" is een "groot vat" en duidt aan dat ik "een vat der genade" ben en dat ik veel genade nodig had om tot zo'n vat gemaakt te worden.

Mijn naam is dus geschikt als wij zien op mijn huidige staat en roeping en duidt op zoveel dingen die daarbij passen.

- In de eerste plaats op "verdediging",
- In de tweede plaats op "het jagen op huichelaars",
- In de derde plaats op "het einde van een goddeloos leven" en
- In de vierde plaats op "een vat der barmhartigheid". Wie anders dan een huichelaar zou van mij verlangen dat ik deze naam zou veranderen en, als ik dat deed, wie kon mij dan aan een betere naam helpen?

4. Ten vierde zou ik aanduiden dat al mijn beschuldigers zich schuldig gemaakt hebben door toevoegingen te maken aan namen die heiliger zijn dan de naam Hunt, want dat is op zijn best de naam van een dwaze sport. Zo zal ik de rollen omkeren.

In de eerste plaats zijn er verschillenden, die zich predikanten, geestelijken, heiligen, christenen, gelovigen, enzovoorts, noemen. Let erop dat ik niet zeg *dát* ze dat zijn, want hun werken doen mij daaraan twijfelen, daarom zij het verre van mij, dat ik hen rechtvaardigen zou, Job. 27:5. Ik zie echter dat zij zichzelf zo noemen en toch sommigen van hen, smaden, spotten, lasteren, roddelen en kwaadspreken. Verbind deze namen met hun werk, zoals ik dat ook heb gedaan, en zie of ze niet veel ergerlijker klinken dan de naam Huntington.

Bijvoorbeeld, een smadende predikant, een roddelende geestelijke, een kwaadsprekende christen, een spottende heilige en een lasterende gelovige. Klinken deze namen niet veel onaangenamer dan mijn eigen naam? Ik hoop dat ze deze heilige namen van de hunne zullen losmaken of dat ze dit ellendige werk zullen nalaten.

Maar, zegt mijn lezer, ze zouden zich ervoor moeten schamen om zulke namen te dragen. Dat is waar, maar ze schamen zich niet voor dit verachtelijke werk dat hen recht geeft op zulke bijnamen.

Zo heb ik, mijn lezer, geprobeerd, om mij op mijn beurt tegen hen te keren en heb ik mijzelf zo goed mogelijk gerechtvaardigd met de waarheid aan mijn zijde.

De toevoeging aan mijn naam heeft mij ook wat geld gekost, hoewel er geen parlementaire wet voor was. Op een keer, toen ik al enige tijd te Sunbury had gepreekt, werd er voorgesteld om een kleine kerk te bouwen op de grond van de man, in wiens huis ik toen preekte. Ik bood aan om er geld voor in te zamelen en hij bood zelf geld en de grond aan. Wij maakten een plan en de kosten van het gebouw werden geschat op ongeveer vijftig pond. Het gebouw zou onder verantwoordelijkheid van een bestuur vallen en alleen gebruikt worden als kerk. Daarom bracht ik er veertig pond voor bij elkaar, maar mij werd verteld dat de kosten voor het gebouw, 100 pond zouden bedragen, hoewel de heer Lloyd, die voor mij in Londen een kapel gebouwd had, zei, dat hij het voor vijftig pond zou kunnen bouwen. Hoe het ook zij, ik huurde een huisje

van de man, op wiens grond de kerk werd gebouwd, tegen de gebruikelijke huur van vijf pond per jaar met de bedoeling om een gang te maken door het huis naar de kerk. Er moest een contract gemaakt worden waarin de kapel en het huis werden beschreven. De huisbaas gaf hiertoe het bevel en ik betaalde er een halve guinje voor. Toen deze gang werd gemaakt, hadden de verhuurder en ik woorden. Daarop verliet ik hen en kwam daar nooit meer terug. De gang werd echter gemaakt en ik betaalde er bijna zeven pond voor. De gang en de kerk werden in bezit genomen door de heer Rhine, de Arminiaan, dezelfde persoon tot wie ik mij richtte in mijn Geloofsbrieven, in antwoord op zijn brief. Het contract waarvoor ik had betaald, was niet getekend. De verhuurder hield de sleutels en de heer Rhine en de verhuurder maakten gebruik van de gebouwen. Aan het eind van het jaar kwam de verhuurder bij mij om de huur. Ik weigerde deze te betalen, omdat ik de sleutels nooit ontvangen had, de gebouwen nooit gebruikt had en de contracten nooit getekend waren. De verhuurder vertelde echter aan enigen van mijn vrienden, dat hij een listig plan tegen mij had gesmeed. Mij werd een kopie van een gerechtelijk schrijven ter hand gesteld en de verhuurder snoefde, dat ik toch niet voor de rechtbank zou willen verschijnen vanwege de verlenging van mijn naam. Hij was in zijn eigen huis ooggetuige geweest van mijn zielsbenauwdheid, toen mijn naam voor het eerst aan het licht kwam. Daarom waren de brief van zijn advocaat en al zijn andere brieven gericht aan de heer Huntington. Om de oude wond echter open te rijten, stond er Hunt onderaan de brieven. De zaak werd in handen van een advocaat gegeven. De uitspraak was dat ik achttien guinjes moest betalen aan de verhuurder voor de huur en de veranderingen aan zijn huis en, dat mijn advocaat er twaalf kreeg voor zijn werk.

Zo ziet u, mijn lezer, dat sommige goede mensen misbruik gemaakt hebben van mijn naam en daar wat geld mee opgestreken hebben. De aannemer zei, dat ik alleen materiaalkosten voor de verandering van het gebouw hoefde te betalen, maar het kostte mij meer. Toen de kerk gebouwd werd, sprak ik hierover met iemand, die mij tien guinjes gaf. Hij zei mij dat het hem meer genoeg zou doen als ik het geld voor mijn eigen gezin gebruikte, omdat ik erg arm was en een groot gezin had. Hij wenste zelfs dat ik het voor mijzelf zou houden, maar ik gaf het voor het gebouw. De rechtszaak met de oproerkraaiers kostte twaalf guinjes, die ik moest betalen. Iemand gaf mij het geld, met de waarschuwing om het niet te gebruiken voor het betalen van de advocaat, maar om het voor mijzelf te houden. Ik gebruikte het echter om de advocaat te betalen. Zodoende kostte dit mij aanvankelijk veertig pond: twaalf guinjes voor de rechtszaak, bijna zeven pond voor de verandering, een halve guinje voor het contract en daarna nog dertig guinjes! Toch deed men het voorkomen alsof ik de verhuurder zeer veel onrecht had aangedaan. Gods Woord beveelt mij echter om het Evangelie getrouw te preken en daarnaar te leven en niet om gebouwen te laten optrekken voor anderen, zodat ze zich die kunnen toe-eigenen als hun persoonlijk eigendom. Toen ik erheen ging om die plaats van samenkomst in gebruik te nemen, zeiden vier van mijn vrienden mij, dat ik door de verhuurder was bedrogen. Ik wist echter dat het Woord van God niet altijd wordt verkondigd, om hen te zaligen die een deur openen om Christus te ontvangen. Simon de Farizeeër opende zijn deur om Christus te ontvangen, maar het was Maria Magdalena die de zaligheid ontving, terwijl Simon zonde aan zijn zonde toevoegde. Koning Hendrik VIII liet het Evangelie verkondigen, maar hij was geen profeet en zo is het met velen in onze dagen. Ik dank God echter hiervoor. Hij heeft mij een uitnemende les geleerd en ik hoop dat Hij mij in de toekomst wil leren om voor mijzelf te zorgen. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik zal nu tonen dat verschillende mensen, de vrijheid genomen hebben om mij nog andere namen te geven, naast mijn verlengde naam. Sommigen hebben mij dominee Zak genoemd. Deze naam werd zoveel gebruikt, dat een vreemdeling mij slechts kon

vinden als hij die noemde. In Londen noemden sommige kerkmensen mij een raadselachtig man, anderen een antinomiaan, anderen een dwaas en weer anderen een bezetene. Zo ben ik bekend onder verschillende namen, die mij zonder mijn toestemming gegeven zijn, hoewel sommigen mij niet toestaan om toevoegingen te maken bij mijn eigen naam.

Helaas is het echter niet mijn naam die aanstoot geeft, *maar de onverdiende genade van God, waardoor ik ben veranderd*. Als dat niet zo was, zouden ze mijn vorige ongerechtigheden niet gedenken en zich verwonderen over de verandering, zoals anderen hebben gedaan en zo God in mij verheerlijken, Galaten 1:24. De eerste discipelen verheugden zich niet omdat Paulus hen vroeger vervolgd had, maar omdat hij op dat moment sprak over het geloof.

Als mijn lezer echter teerhartig is, zal het hem wellicht nogal ergeren dat ik zo'n volledig verslag schrijf van deze schandelijke zaken uit mijn leven en denkt hij dat ik er wijzer aan gedaan zou hebben als ik het niet wereldkundig had gemaakt. Wat u hierover denkt is niet verstandig, want u moet weten dat God Zijn vrijgevinge hand opent, om iedere levende ziel te verzadigen. Ik geloof dat God mij nu gebruikt om verschillende andere mensen te voeden.

Er zijn bijvoorbeeld veel mensen die wat menselijke wijsheid in hun hoofd hebben, maar die de genade van God missen. Zij zijn gaan zitten in het gestoelte der spotters en "maken een mens schuldig om een woord." Zij liggen in hinderlaag voor hem "die hen bestraft in de poort", Jesaja 29:21. Zij lachen om een platvloerse uitdrukking, ook wanneer de arme spreekt wat recht is, Jesaja 32:7, zie kanttekeningen. Zij wachten tot ze enige van mijn woorden kunnen aangrijpen en mij ergens van kunnen beschuldigen. Als ik een fout maakte in de grammatica of een platvloerse uitdrukking bezigde, gingen deze honden tekeer tegen de waarheid en renden ze weg met de botten, terwijl de rechtvaardigen er het merg uit gezogen hadden. Zo "voedt hij zich met as, het bedrogen hart heeft hem terzijde afgeleid", dat wil zeggen hij is "afgeweken, zich gewend hebbende tot ijdelspreking", 1 Timótheüs 1:6, zodat "hij zijn ziel niet redden kan" van afkeurende opmerkingen, "noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand?", Jesaja 44:20, zolang hij daaraan vasthoudt. "Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden", hoe gepast die ook zijn, "maar in kracht", hoe verachtelijk de woorden ook zijn, 1 Korinthe 4:20. Zo ziet mijn lezer, hoe deze magere koeien gevoed worden in de wei en hoe slecht zij eruitzien nadat zij geprobeerd hebben de vette koeien op te eten.

Er zijn anderen die gezeten hebben onder evangeliedienaren die gezond zijn in de leer. Zij hebben in hun hoofd een beschouwende kennis gekregen van het verbond der genade. Omdat zij echter nooit de plaag van hun hart gevoeld hebben of in het geloof, de majesteit van God gezien hebben, hebben ze niets wat hen kan verootmoedigen. Zij proberen een paar Griekse en Hebreeuwse woorden uit te leggen en daarna leveren ze scherpe kritiek op de vertaling van de Bijbel. Hierdoor hebben zij van duizenden mensen atheïsten gemaakt, duisternis gebracht over het geweten van veel zwakkelingen in het geloof en de hoop van honderden doen wankelen. Sommige goede mensen die met dit werk zijn doorgegaan, zijn zich niet bewust van het kwaad dat zij daardoor hebben aangericht. Ik heb genoeg gezien wat mij de moed geeft om zo te schrijven.

Nadat deze verwijfde jongemannen van de ergste soort, een paar woorden uit de oorspronkelijke talen hebben verklaard, werpen ze zich op als critici om opmerkingen te maken over predikanten. Deze grote waanzin brengt hen ertoe om hun haar op te

maken en hun stoffelijke omhulsel te tooien met deftige kleren. Dan overtuigt hun oude vader, de duivel hen ervan, dat ze spoedig werk te doen zullen hebben. Als deze heertjes horen spreken over zaken die in het hart zijn doorleefd en merken dat godvruchtige mensen daar respect voor hebben, ergeren zij zich daaraan en proberen zij onmiddellijk iets verkeerd te vinden in het eertijds van de predikant en zien ze erop toe of hij in de toekomst niet struikelt. Als God de voet van Zijn dienstknecht laat struikelen om deze vossen te voeden, blazen zij samen deze misstap erg op en verkondigen zij alles in Gath en boodschappen het op de straten van Askelon. Dit zijn de mensen die de zonden van Gods volk opeten alsof zij brood aten, terwijl zij er niet aan denken dat allen "die tot ongerechtigheid waken, uitgeroeid zullen zijn", Jesaja 29:20.

Mijn verhaal zal voedsel zijn voor deze mensen en als ze het in handen hebben gekregen, zullen ze net als Delila, de Filistijnen bijeenroepen en zeggen: "Kom, want hij heeft ons verklaard alles wat er in zijn hart is." Er ligt geen geheim in zijn haarlokken, wat wij door onze volharding in het lasteren en smaden niet uit hem hebben gekregen. Hij heeft zijn eigen raadsel moeten uitleggen. Hoe eerlijk hij alles ook beleden heeft, wij zullen zijn bezoedelde kleren nooit verwisselen voor andere."

Anderen hebben er lang naar uitgezien dat ik zou struikelen en hun ogen weigeren bijna dienst. Ze zeggen echter vaak: "Houd hem in het oog, u zult spoedig zien wat er van zijn dromen worden zal."

Sommigen hebben mijn val voorzeggd en daar leven ze van. Hun boze geloof is de vaste grond van de boze zaken waarop zij hopen. Ik hoop echter dat het een bedrieglijk teken zal zijn van dingen die nooit gezien zullen worden.

Als mijn voet echter naar Gods goeddunken zou moeten uitglijden, om deze hongerigen wat onrein voedsel te geven, zouden ze toch niet kunnen zeggen: "Wij hebben hem verslonden." Geloofd zij God, ik kan net zo goed profeteren als zij en zeggen: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin, wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan, wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal de HEERE mij een Licht zijn", Micha 7:8. Zo leven sommigen van de hoop op wat er in de toekomst gebeuren zal.

Er is een man, die naar ik geloof, graag wijs wil zijn, die een grote hekel aan mij heeft gekregen, zonder dat ik hem ooit aanstoot gegeven heb. Hij ging naar de dwaas in het armenhuis te Shoreditch om te weten te komen of ik al dan niet gered zou worden. Volgens de betrouwbare informatie die ik heb gekregen, heeft hij enige troost geput uit de voorzegging van de tovenaars, die luidde dat als ik werd gered, er honderdvierienveertig duizend *én een* (144.001) mensen gered zouden worden. Als Arminiaans profeet toonde hij zijn onkunde van de hemelse geslachtsrekening, zoals allen die de uitverkiezing ontkennen altijd zullen doen, want hoe kan ik gerekend worden onder de uitverkoren Israëlieten, die gesproken zijn uit Jakob, terwijl ik een heiden van geboorte ben? Nee, ik verwacht dat ik gevonden zal worden onder de schare die niemand, of hij nu dwaas of nuchter is, tellen kan en waarvan gezegd wordt dat ze gekocht is uit alle natie, taal en volk. Wie zou denken dat een wijs man naar een Arminiaan zou gaan om mijn toekomstige staat vast te stellen, terwijl wij allemaal weten dat de arminianen nog nooit hun eigen leer hebben vastgesteld en hun hart zo veranderlijk is? Veel minder zullen ze er dus voor kunnen zorgen, dat de toekomstige staat van eeuwige heerlijkheid van een calvinist vastligt. De duivel diende deze leraar echter op dezelfde wijze als Achab, dat wil zeggen: *hij bedroog hem*. Satan wist namelijk evengoed als ik wanneer ik wedergeboren ben. Dit weet ik uit zijn onwil bij zijn vertrek, nadat hij mij zo vaak in het vuur en in het water geworpen had om mij te verderven.

Anderen volgen mij slechts, omdat ze af en toe horen dat ik een duister gedeelte uit de Schrift verklaar. Deze mensen verheugen zich voor een korte tijd in mijn licht. Anderen volgen mij omdat ik soms een grappige spreuk bezig of een gevat antwoord geef. Zij maken het Evangelie tot een deuntje of vioolspel. Voor hen ben ik een zanger of muzikant. "Gij zijt hun als een lied der minne, als één die schoon van stem is of die wel speelt, daarom horen zij uw woorden, maar zij doen ze niet", Ezechiël 33:32.

Anderen zijn er die de waarheid doen en tot het licht komen, Johannes 3:21, opdat uit Gods Woord mag blijken dat zij waarlijk God dienen en dat het beginsel van hun belijdenis ligt in Gods Geest. Zo wordt het Evangelie gepredikt als een getuigenis tegen sommigen, als "een reuk des doods ten dode", voor anderen, 2 Korinthe 2:16, maar ook tot eeuwige zaligheid van Gods uitverkorenen. "Er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven", Handelingen 13:48.

Nu ik mijn lezer een verslag gegeven heb van de geschiedenis en de raadsels rond deze wonderlijke naam en van andere dingen die in het donker geschiedden, zal ik vertellen welke redenen ik heb om dit verhaal uit te geven.

Mijn vrienden hebben mij er vaak toe aangespoord om het doen, maar ik had er geen zin in. Ten laatste ontdekte ik toch enige genegenheid bij mijzelf om het te doen, toen ik overdacht dat Mozes ook schrijft over het doden van de Egyptenaar en ik geloof dat hij door God daartoe gedreven werd. Ik heb mij vaak afgevraagd waarom God mijn gebeden niet verhoorde en dit duistere gedeelte van mijn leven verborgen hield voor de wereld en ik geloof dat Mozes net als ik zijn best deed om zijn misdaad verborgen te houden. Ik was zeer bevreesd en ontsteld toen het voor het eerst aan het licht kwam, net als Mozes was, toen hij vreesde en zei: "Voorwaar, deze zaak is bekend geworden", Ex. 2:14. Ik denk dat God Zelf deze misdaad en de mijne aan het licht bracht, naar Zijn belofte: "Want er is niets verborgen, dat niet openbaar zal worden, noch heimelijk, dat niet bekend zal worden en in het openbaar komen", Lukas 8:17. En de goddelozen, wier zonden in deze wereld vaak verborgen blijven, zullen zeker openbaar komen in de dag des oordeels, opdat hun ongerechtigheid getoond zal worden aan de hele vergadering en opdat ieder tot in aller eeuwen eeuwigheid tot hun schaamte en verachting zal kunnen zien wie zij zijn.

Aangaande vier dingen kreeg ik nooit verhoring van God in het gebed, hoewel ik Hem er zeer dringend om smeekte.

- Ten eerste vroeg ik of ik in het vlees zonder zonde mocht zijn.
 - Ten tweede vroeg ik om verborgen te worden voor de wereld en bewaard te worden voor haar ijdelheid, toen ik voor het eerst tot het genieten van Christus werd geleid.
 - Ten derde verzocht ik of God de ongerechtigheid van mijn jeugd verborgen wilde houden voor de huichelaars die mij haatten.
 - Ten vierde bad ik of ik bewaard mocht blijven voor schulden of tenminste zonder schulden mocht sterven, opdat ik de kinderen van de mammon hun god niet zou ontnemen, omdat ik had mogen ondervinden hoe lief mijn God mij is, hoewel Hij zeer veel van de hunne verschilt.
-
- Het eerste gebed was tegen het dagelijks kruis, dat iedere gelovige ziel is toebedeeld, daarom wist ik niet wat ik vroeg.
 - Het tweede gebed druiste in tegen het Woord van God, dat zegt: "Noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat. Laat uw licht also schijnen voor de mensen", Matthéüs 5:15, 16.

- Het derde was niet in overeenstemming met alles wat de Schrift zegt over de zwakheden van de heiligen en kon slechts mijn trots koesteren.
- Het vierde gebed heeft mij ertoe gebracht om mijn hart zeer ijverig te doorzoeken, want de schuld van de kerk ligt als een zware last op mij. Toch geloof ik dat ik zal zien dat deze van mij weggenomen is en dat ik de wereld net zo goed mag verlaten, in iedere zin van het woord, als ik daarin heb geleefd.

Als mijn lezer een stoutmoedige geest heeft, zal hij waarschijnlijk zeggen *dat hij zijn geliefde zonden wel wat kan koesteren, omdat de schrijver ook genade ontvangen heeft, ondanks al zijn ijdelheid, en dat zijn belijdenis niet ontkracht wordt door enig huichelen en hoereren.*

Alles wat ik in antwoord hierop kan zeggen is dat mijn zonden gedaan werden in grote onwetendheid en uit ongeloof en dat Gods wet wel verzoening kent voor zonden van onwetendheid, maar geen verzoening voor zonden die wij in onze vermetelheid doen. Het is een verschrikkelijke waarheid die ik u moet verkondigen, namelijk dat waar de wet geen ruimte laat voor een offer, het Evangelie ons Christus niet aanbiedt: "Mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetend gedaan heb in mijn ongelovigheid", 1 Timótheüs 1:13. Voor een weerspannige, vermete zondaar is er "geen slachtoffer meer over voor de zonden", Hebreëen 10:26. Ik dank God, omdat Hij mij berouw gegeven heeft over de zonde en vergeving gegeven heeft en ik hoop dat Zijn bijzondere genade mij steeds voldoende zal zijn.

Ik heb nu, mijn lezer, een eerlijk verslag gedaan van de zwarte bladzijden uit mijn leven en zal hem daarna een helderder gedeelte van mijn leven laten zien.

Ik hoop dat het verslag van het eerste deel een grond van hoop, en het verslag van het laatste deel een troostvolle bemoediging zal zijn voor hopen zielen.

De uwe om u te dienen,

William Huntington S. S.

HET KONINKRIJK DER HEMELEN

INGENOMEN DOOR GEBED

TWEEDE DEEL

Nadat ik lange tijd in het land had omgedwaald, kwam en vestigde ik mij ten laatste te Mortlake in Surrey, waar het ware werk, om mij uit de wereld te trekken, op mijn ziel invloed begon te krijgen. Door een plotselinge dood had ik mijn kind verloren, zoals in mijn *Geloofsbank* verteld is. Mijn vrouw ging als baker naar een kraamvrouw te Barnes, op een kleine afstand van Mortlake en terwijl zij op die plaats was, werd ik geheel alleen gelaten, zowel op mijn werk als thuis.

Terwijl ik op zekere dag aan het werk was, overdacht ik de vele ziekten, zielsberoerten, uiterste armoede en teleurstellingen, die ik in mijn levensloop ontmoet had. Ik beschouwde de arme, verdrukte en geplaagde staat waarin ik mij nu bevond, in verband met het verlies van mijn kind, en dat ik bijna geheel vreemdeling was, in een mij onbekende plaats.

Toen ik alles goed overzien had, murmureerde ik over mijn hard lot, en stond er geweldig tegen op, zodat ik dacht dat ik de taal van de goede, oude Jakob wel tot de mijne mocht maken, en zeggen: "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren van mijn leven geweest."

Maar plotseling werd het mij met kracht op het gemoed gedrukt, dat al dat kwaad mij, om mijn zonden wil was overkomen, en dat ik de Heere niet kende, vreesde, beminde of diende, zoals het behoorde, dat ik mij daarom al die verdrukkingen op de hals had gehaald en dat het nog een grote barmhartigheid Gods was, dat Hij *mij* niet, in plaats van het kind had weggenomen. Deze indruk ging gepaard met een zeldzame invloed van verbrokenheid van geest, zozeer zelfs, dat ik bij ogenblikken overstelpt was van droefheid en dat ik zo zielsverootmoedigd werd, dat ik de gehele dag treurende en wenende daar heenging, totdat "mijn ziel in mij was als een gespeend kind", Psalm 131:2.

Deze gemoedsgesteldheid ging voornamelijk gepaard met zelfmedelijden, omdat ik mij door mijn zonden had blootgesteld aan zoveel ellende in dit leven en, voor zover ik wist, aan nog meer ellende zou blootstellen in het toekomstige leven. Soms kende ik echter enige droefheid naar God, als ik eraan dacht dat ik de Almachtige zo had gekrenkt. Dit ging gepaard met de vrees dat Hij niet meer met mij verzoend zou willen worden.

Terwijl de Heere in mijn hart werkte, begon ik in het verborgen *de Naam des Heeren aan te roepen* in het gebed en nam iedere gelegenheid daartoe waar. Mijn gebeden waren gebeden die ik uit boeken had geleerd, met enige uitdrukkingen van mijzelf, waarmee ik belijdenis deed, omdat er geen formuliergebeden waren die de nodige woorden besteedden aan de ernstige kwalen van mijn benauwde geest. Deze neerslachtigheid en zwaarmoedigheid van mijn ziel, gingen gepaard met een dubbele zegen, want mijn hart dat vol was van berouw, dreef mij voortdurend uit tot God in het gebed en terwijl ik mijn ziel voor God uitstortte, had ik vrede in mijn gemoed tot ik opnieuw mijn zonden uit het verleden overdacht en zag op de toekomstige gevolgen

van mijn misdaden, namelijk het loon op de zonde. Dan moest mijn hart opnieuw zijn last dragen en merkte ik dat ik daarvan niet verlost kon worden, tenzij ik op mijn knieën ging voor God en zo met Hem sprak dat ik verlichting kreeg.

De andere zegen die deze zielsbenauwdheid mij bracht, was dat ze mij afhield van gezelschap. Ik had van nature een opgewekt karakter, waardoor ik veel kennissen kreeg. Toen ik echter steeds vaker in de duistere plaatsen van de dood verkeerde, merkte ik dat ik al mijn verlangen naar, liefde voor en vermaak in gezelschap geheel kwijtraakte, zodat mijn geest verdorde als het groene kruid voor al de vreugden van de stervelingen. Ik trok mij het liefste terug op het platteland, omdat dit de beste plaats was voor mij in de beroering van mijn gemoed. Tenslotte kreeg ik zelfs een hekel aan gezelschap en vluchtte voor al mijn kennissen. Ik woonde als een eenzame mus op het dak, als een roerdomp der woestijn en als een steenuil der wildernissen, Psalm 102:7, 8.

Omdat ik merkte dat mijn geest ongevoelig was voor gezelschap en ik geen rust vond voor mijn ziel, dan wanneer ik in het verborgen mijn knieën boog voor God, smeekte ik de Almachtige ernstig om te maken dat ik niet meer in het gezelschap van goddelozen zou verkeren. In antwoord daarop werd mij, naar mijn beste weten, door een stem ingefluisterd dat ik de plaats waar ik woonde, met al mijn kennissen, moest verlaten en nooit meer omgang moest hebben met wereldse vrienden. Dit maakte zoveel indruk op mij dat dit nooit meer uit mijn geheugen is gewist, door alle boze blikken of alle vriendelijkheid van de mensen en dat dit, naar ik geloof, ook nooit zal gebeuren. Hierdoor gedreven, ging ik naar Barnes om mijn vrouw op de hoogte te brengen van mijn besluit om uit die plaats te vertrekken en al mijn vrienden te verlaten en dat voor altijd. Ik noemde haar verschillende redenen hiervoor, maar verzweg de belangrijkste. Haar antwoord luidde: "Doe wat je wilt, ik zal met je meegaan naar de plaats die je kiest."

Ik heb er later vaak over nagedacht hoe de oude Jakob, Rachel en Lea bij zich liet komen in het veld en hen vertelde hoe hun vader met hem had gehandeld, over het visioen dat de Heere hem had gegeven en over het bevel van de Heere aan hem om terug te keren naar zijn eigen land. Hun nederige antwoord luidde: "Nu dan, doe alles wat God tot u gezegd heeft", Genesis 31:16. Een aangenaam, nederig antwoord, dat een vrome hulp past.

Ik lette nu op de hand Gods om te zien of er zich een gelegenheid voordeed voor mijn vertrek, maar iedere deur scheen voor enige tijd gesloten te zijn. Ik bleef echter dicht bij mijn kerk, probeerde alle gezelschap te mijden en nam iedere gelegenheid die zich voordeed te baat, om mijn ziel uit te storten in het gebed en mijn nood bij de Heere bekend te maken, Psalm 143:1. De grote bekommerdheid waaronder ik gebukt ging, nam niet het minst af, maar ik was voortdurend zwaarmoedig en teer gesteld, werd steeds vernederd door mijn verdriet en mijn geest was bezet met gedachten aan de toekomst.

Nadat mijn vrouw was teruggekeerd uit het gezin waar zij had gebakerd, kreeg zij een verschrikkelijke droom, die zij aan mij vertelde.

De droom was als volgt: de duivel was haar in haar slaap verschenen met een afschuwelijk voorkomen en wilde haar grijpen. Zij schreeuwde het echter uit en hij verliet haar onmiddellijk om mij op gewelddadige wijze vast te grijpen. Ik had haar destijds niet veel verteld over mijn zielsbenauwdheid, daarom wist zij niet hoezeer het relaas van haar droom mijn angst deed verergeren. Ik bewaarde haar woorden en overlegde die in mijn hart. Omdat ik geloofde dat zij een zeer vrome vrouw was, was

ik er ten volle van overtuigd dat dit vreselijke visioen spoedig voor mij bewaarheid zou worden. God weet dat dit ook spoedig gebeurde, zoals mijn lezer in het vervolg zal zien.

Ik dacht niet aan een vreselijke verzoeking die door Gods toelating over mij zou komen en mij mijn vreselijke vertrouwen zou ontnemen. Wat ik echter verwachtte, was dat de dood, het oordeel en de eeuwige verdoemenis het vreselijke gevolg van haar droom zouden zijn.

Omdat ik merkte dat ik dagelijks met meer moeilijkheden te kampen kreeg, wilde ik vertrekken uit de plaats waar ik toen woonde. Ik was namelijk bang dat mijn metgezellen mij eens zouden kunnen overhalen, om op de dag des Heeren mee te gaan naar een plaats van ijdel vermaak, want ik merkte dat ik weinig kracht had om tegen de zonde te strijden en wilde daarom zelfs de plaats mijden waar de verzoeking zich zou kunnen voordoen.

Ik ging naar de heer Low, een boomkweker te Hampton Wick, en vroeg hem mij in dienst te nemen, wat hij ook deed. Het was nu laat in de herfst, maar hij beloofde mij in dienst te nemen tot hij mij op een andere manier aan werk zou kunnen helpen.

Ik probeerde een gemeubileerde kamer te krijgen te Kingston, maar dat lukte niet. Daarom besloot ik dat ik beter iedere dag op en neer kon wandelen van Kingston naar Mortlake, dan te blijven in de betrekking waar ik bevriend was geworden met verschillende mensen in wier gezelschap ik niet graag meer verkeerde. Deze situatie duurde veertien dagen, maar tenslotte vond ik een huis te Kingston. Ik was vastbesloten nooit meer nader kennis te maken met iemand, tenzij hij godsdienstig scheen te zijn. Omdat ik in een vreemde plaats verkeerde, waar ik niet bekend was, werd ik niet zo verzocht om mij in gezelschap te begeven.

Ik begon nu ieder boek dat ik in handen kon krijgen, te lezen, ging getrouw naar de kerk, liet niet na in het verborgen en met mijn vrouw te bidden en probeerde bij God in de gunst te komen. Ik leerde een paar korte gebeden om die in mezelf op te zeggen als ik wandelde, aan het werk was of in bed lag. Naar mijn mening maakte ik zo de verloren tijd weer goed. Ik had hier echter met één moeilijkheid te kampen en die was dat wij op zaterdagavond naar de herberg moesten gaan om ons loon in ontvangst te nemen, waar iedere arbeider vier stuivers moest uitgeven. Hier kon ik niet onderuit, hoewel ik het als een strik ervoer. Ik moest wachten tot de ploegbaas mij had betaald en dat was soms pas om acht of negen uur. Gedurende deze tijd moest ik luisteren naar alle liederen die er gezongen werden en naar alle vuile gesprekken.

Ik merkte dat dit mijn godsdienstige gedachten verdreef en veel bressen sloeg in de armzalige, valse vrede die ik slechts door hard werken had verkregen. Om deze bressen te dichten, werkte ik echter gewoonlijk des te harder, zei meer gebeden op, las meer en stond 's morgens eerder op om meer werk te kunnen doen. Zo bracht ik mijn geweten tot rust door een dubbele hoeveelheid dode werken.

Omdat mijn kameraden merkten dat ik zo stil aan de tafel zat waar het loon werd uitgekeerd, terwijl zij zo vrolijk waren en dat ik nooit met hen sterke drank dronk tijdens het werk, dachten zij dat ik een godsdienstige ziekte had opgelopen. Daarop maakten zij mij tot een mikpunt van spot en hoon. Soms citeerde ik een gedeelte uit de Schrift om hen duidelijk te maken hoe hun einde zou zijn als ze in de zonde stierven zoals ze ook in de zonde leefden. Dit verwekte grote ergernis en maakte mijn hoofd tot een doelwit waarop iedere spotter zijn pijlen kon afschieten.

Enige tijd dachten zij dat ik een *Methodist* was, maar omdat ik nooit naar de samenkomst ging en in iedere woordenwisseling met hen pleitte voor de kerk, dachten ze dat ik beter wilde zijn dan andere mensen en godsdienstiger wilde zijn dan men eiste van hen die tot de *Anglicaanse Kerk* behoorden.

Omdat er naar ik meende, op mijn godsdienst niet zoveel meer was aan te merken en ik door hard te werken tenminste een deel van de verloren tijd had ingehaald, begon ik hoogmoedig te worden en werd ik vervuld met ijdele waan vanwege mijn eigen gerechtigheid. Omdat ik merkte dat ik ijverig en vlijtig bleef en nu gewend was geraakt aan deze godsdienstige levenswandel, kreeg ik een zeer hoge dunk van mijn eigen godsdienst, achtte ik mijzelf rechtvaardig en verachtte anderen. Ja, in mijn hart sprak ik tot de meeste mensen: "Houd u tot uzelf en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij", Jesaja 65:5. God liet echter toe dat ik verschillende keren in het verborgen struikelde op het pad van mijn godsdienst en dit laadde nieuwe schuld op mijn geweten. Deze prikkel bracht mij ertoe om wat nader te kijken naar de wortel van mijn godsdienst. Ik merkte dat ik God niet liefhad, maar dat ik er slechts op uit was om rust te krijgen voor mijn geweten, te ontsnappen aan de kwellingen van de hel en om rechtvaardig te schijnen voor de mensen.

Terwijl ik ontsteld was vanwege deze gedachten, rees deze overdenking in mijn gemoed: "stel dat je tot je dood volhardt in deze godsdienstige levenswandel, dan kun je tijdens je verdere leven slechts minder zonde doen, en zelfs dat kun je nauwelijks, want dagelijks zondig je met gedachten, woorden en werken en wat zal er worden van de zwarte boekrol die achter u ligt?"

Ik merkte dat ik, naarmate ik meer over deze dingen nadacht, dieper wegzonk in ellende. Daarom probeerde ik deze gedachten van mij af te zetten, want ik wilde geen rekenschap afleggen. Dit maakte dat ik niet langer zoveel waarde hechtte aan mijn eigen gerechtigheid. Ik dacht dat er in dat opzicht nog wel wat aan ontbrak. Mijn geweten sloeg mij vanwege mijn overtredingen uit het verleden en vanwege de zonden waar ik mij nu mee bezoodelde, wat mij ervan weerhield om te roemen en mij iets toonde van de huichelachtigheid van mijn hart. God kent de verhevene van verre en "Hij is machtig te vernederen degenen die in hoogmoed wandelen", Psalm 138:6 en Daniël 4:37.

Ik ga nu iets vertellen waarover ik mij bijna schamen moet. Maar ik ben vastbesloten om mijn lezer zowel de donkere als de lichte kant van het verhaal te laten zien.

Het liep tegen de lente en ik was zeer arm. Omdat mijn loon erg karig was en de huishuur erg hoog, moest ik alle moeite doen om in leven te blijven en mijn gezin netjes voor de dag te laten komen en zo te kleden dat wij in de kerk konden verschijnen. Eens kocht ik een stuk spek, waardoor ik geen geld in mijn beurs overhield, zodat ik geen groente meer kon kopen, hoewel ik wel wat groente nodig had om daarbij klaar te maken. Ik besloot echter om naar een akker te gaan die aan mijn baas toebehoorde, om wat raapstelen te stelen, zodat ik die met mijn spek kon koken. Ik wist dat mijn medewerkers mijn baas daarom hadden gevraagd en dat hij hun toestemming gegeven had om te nemen wat ze wilden. Ik had echter geen toestemming gevraagd en daarom was het voor mij diefstal als ik ze nam. Ik ging naar de akker, maar terwijl ik over het hek klom, werd ik zeer krachtdadig tegengehouden door mijn geweten.

Ik denk dat een leger soldaten mij niet beter had kunnen tegenhouden, dan de stem van Gods stedehouder in mijn hart. Ja, het leek wel alsof ik in een strik gevangen was. Minutenlang kon ik niet bewegen. Ik riep uit: "Wat is dit? Wat is dit?" Het antwoord luidde: "Gij zult niet stelen." Ik zei: "Mijn baas gaf de mannen toestemming om wat

groenten te nemen." Opnieuw kreeg ik een antwoord: "U hebt geen toestemming gevraagd." Ik keek om mij heen of ik iemand zag die sprak, maar er was niemand, de stem kwam van binnen. Ik dacht dat het geen grote misdaad kon zijn en daarom was ik vastbesloten om ze te nemen. Dus betrad ik de akker, maar ik werd weer teruggehouden door het krachtige verzet van mijn geweten, dat mij teruggedreef naar het hek. Daar stond ik nu en ik vroeg mij af wat deze stem en deze macht kon zijn. Of het mijn geweten was of iets anders kon ik niet zeggen, maar mijn geweten was er wel bij betrokken. Ik wilde die raapstelen echter beslist hebben, daarom zei ik dat ik het mijn meester de volgende dag wel vertellen zou. Nooit werd een ellendig schepsel meer gekweld dan ik, toen ik deze dingen van zo weinig waarde stal. Ik moest ze zo snel mogelijk wegnemen en gaf de stem steeds weer het volgende antwoord: "Ik zal mijn meester ervan op de hoogte brengen. Ik zal hem ervan op de hoogte brengen." Daarna rende ik zo snel mogelijk weg. Ik vertelde het hem echter nooit. Zo zal iemand zijn zonden gewaarworden, als zij hem vinden zullen, Num. 32:23 of, zoals Bildad zegt: "De treden zijner macht zullen benauwd worden, en zijn raad zal hem nederwerpen. Want met zijn voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren wandelen. De strik zal hem bij de verzenen vatten, de struikrover zal hem overweldigen. Zijn touw is in de aarde verborgen en zijn val op het pad. De beroeringen zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooien op zijn voeten", Job 18:7-11.

Diepe armoede is inderdaad een strik voor de mens, evenals overvloedige rijkdom. Ik geloof dat de vrome Agur dit had geleerd en daarom bad hij of hij voor beide uitersten bewaard mocht blijven: Armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood van mijn bescheiden deel, opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene en zegge: "Wie is de HEERE? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en de Naam mijns Gods aantaste", Spreuken 30:8, 9.

Het kostte mij heel wat pijn en moeite om mijn geweten te doen zwijgen over deze zaak. Het deed mij ook vaak kermen in het verborgen en ontdekte mij later aan veel van mijn eigen zwakheid. Ik werkte echter des te harder om dit, naar ik meende, weer goed te kunnen maken op de oude manier. Ik wist namelijk helemaal niet dat God zondaren, uit genade om niet zalig maakt. Daarom was al mijn arbeid tevergeefs, zoals er staat geschreven: "Zal ook een Moorman zijn huid veranderen of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen" Jer. 13:23.

Nadat ik vele maanden lang dit *wettische juk* op mijn nek had gedragen, terwijl ik in eigen kracht werkte en al mijn hoop op de hemel vestigde, op de wet van Mozes die de bediening van de dood en de verdoemenis is, ***behaagde het God om mij op zeer wonderlijke wijze te verlossen van deze zelfgenoegzaamheid en wettische hoop.***

Het gebeurde namelijk op een avond, toen ik naast het vuur zat en in mijn Bijbel las, dat ik kwam bij deze woorden: "*In die dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u*", Johannes 14:20.

Zodra ik deze woorden las, begon ik ze te overdenken. "Gij in Mij en Ik in u!" Wat betekenen deze woorden toch? Ik heb het bij het verkeerde eind. Mijn godsdienst is niets waard. Er is een verborgen betrekking tussen Christus en degenen die Hij wil redden, waar ik niets van weet. Terwijl ik hierover dacht, kwamen alle zonden waaraan ik schuldig was, mij voor de geest in al hun mismaaktheid en boosheid en werden ze mij ordentelijk voorgesteld, zelfs alle misdaden van mijn jeugd, zodat ik de misdaden van mijn jonkheid erfde, Job 13:26.

Toen ik mijn zonden in zo'n vreselijk licht zag, begon ik vol ontzetting te zien op Gods verschrikkelijke ongenoegen. Onmiddellijk werd mijn schuldige ziel zo bedolven

onder Gods toorn, dat "de toevlucht der leugen" geheel werd weggevaagd, Jesaja 28:17. Dit nam al mijn ijdele hoop weg, ontblootte mij van alles waarop ik tevergeefs steunde en liet niets over van het fundament van zand, dat ik voor mijzelf had gemaakt om daarop te staan. Ik zonk weg "in grondeloze modder, waar men niet kan staan, ik was gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomde mij" en ik vreesde dat "de put zijn mond over mij zou toesluiten", Psalm 69:3, 16.

Omdat ik zulke diepe indrukken had van Gods toorn, begon ik zeer harde gedachten te krijgen van de Allerhoogste, en wat nog erger is, ik begon Hem dodelijk te haten, Rom. 8:7. Nu werd de duivel op mij losgelaten en hij viel mij aan met hevige verzoeken om de Almachtige te lasteren en te vloeken.

Ik sprong op, mijn ogen puilden bijna uit mijn hoofd, mijn haar rees te berge en op mijn gezicht was de verschrikkelijke wanhoop en verbijstering van de verdoemden te lezen. Ik schreeuwde het uit voor mijn vrouw en zei: "Molly, ik ben voor eeuwig verloren, het is voor mij een hopeloze zaak, er is geen hoop of genade meer voor mij. Je weet niet welk een groot zondaar ik ben. Je weet niet waar ik ben of wat ik voel!" Ze scheen verbaasd toen ze mij zo zag, vroeg wat er aan de hand was en probeerde mij te troosten. Het was echter allemaal tevergeefs, want het woord "genade" kan slechts iemands ellende groter maken, als hij niet meer op God kan hopen.

Ik ging naar bed en lag bedroefd terneer, maar er was geen rust voor mij. Ik dacht dat het bed, de kamer, ja, alle andere dingen om mij heen draaiden en mijn ziel zonk zo snel weg onder Gods toorn, dat het was alsof ik per minuut duizend vaders wegzonk. Ik durfde niet te slapen, want ik dacht dat ik, als ik dat wel deed, met de rijke dwaas mijn ogen in de hel zou opheffen, want ik leed nu al smarten.

Om twee of drie uur in de morgen stond ik op en ging naar beneden. Ik knielde neer om in de Bijbel te lezen en probeerde te bidden. Maar o, die verschrikkelijke verzoeking om de Allerhoogste te lasteren, maakte mij zo beschroomd dat ik mijn ogen niet durfde opheffen. Ik kon alleen maar mijn zonden belijden, maar ik kon niet zeggen: "O God, wees mij zondaar genadig", Lukas 18:13. Ik ging naar mijn werk met een duizelig hoofd en wankelende benen als een dronken man.

Toen ik te Hampton Wick Green kwam, stond ik stil en keek naar de paarden, de stieren en de ezel en benijdde hun gelukkige staat. "O", zei ik, "jullie hebben geen zonden waarvoor je rekenschap moet afleggen en jullie hoeven niet te verschijnen voor een oordeelstroom! Jullie hoeven de toorn van God niet te dragen en de hel niet te vrezen! Als jullie sterven, is het met jullie afgelopen, maar de eeuwigheid is ons deel! O, dat ik net zoals jullie kon sterven en er niet meer zou zijn! O, dat ik toch verkeerde in de plaats van degene onder jullie die het het slechtst heeft! Maar ik ben een mens en een zondaar en de hel probeert zondaren te vangen!"

O, ellendige toestand! Naar welke kant ik ook keek, mijn zonde was steeds voor mij, Psalm 51:5 en mijn heimelijke zonden waren gesteld in het licht van Gods aanschijn, Psalm 90:8. In mij voelde ik de "prikkel des doods", 1 Korinthe 15:56. Ik had een schuldig geweten, nog steeds knaagde de worm die nooit sterft aan mijn verdorde levensboom en at daarvan, Jesaja 66:24 en Markus 9:44. Dit deed de bladeren van mijn belijdenis verdorren en mijn ontijdige vrucht afvallen als die van de olijfboom. Als ik eraan dacht dat God mij zou verdoemen, vervulde mij dit met harde gedachten over God en zelfs met haat ten opzichte van Hem. Ik voelde de pijlen van Zijn toorn al in mij, Job 6:4 en Psalm 38:2. Ik wist dat God mij had neergestoten, Job 32:13. Ik zou graag uit Zijn hand zijn gevlucht, Job 27:22, maar dat kon ik niet. Als ik trachtte te bidden, werd ik aangezet tot godslastering en dat stopte de mond van het gebed. Als ik

tot God probeerde op te zien, sloeg mijn geweten mij en de hemel leek van ijzer en de aarde van koper, Leviticus 26:19, zodat mijn gedachten niet vol hoop tot God konden opstijgen en de aarde mij voor Zijn oog niet kon verbergen. Ik wist dat de eeuwigheid geen einde heeft en toen ik wegzonk in wanhoop, ervoer ik dat de hel geen bodem heeft. In de peilloze diepte van de eeuwigheid vindt een anker nergens houvast en de onoverbrugbare kloof van Gods vaststaande besluit maakt het onmogelijk dat een vat des toorns, bereid voor het verderf, ooit de haven der rust bereikt, Lukas 16:26, of ergens anders aan land loopt of een haven vindt. O, wat een peilloze diepte! O, wat een gevaarlijke zeereis!

"Och", zei ik, "als ik voor Hem verschijn, zal "mijn mond mij verdoemen", Job 9:20. Als ik zou proberen om mij boven Hem te verheffen, zou ik dat niet kunnen: Hij is de Allerhoogste en is niet te evenaren. "Zo het aan de kracht komt, ziet, Hij is sterk, en zo het aan het recht komt, wie zal mij dagvaarden?", Job 9:19. "Heeft Hij enige dingen voor, tegen iemand, wie kan Hem daarvan afbrengen?", Job 23:13 (Eng. vert.). Hij is heilig en de schuldige kan niet tot Hem naderen. Hij is licht en het licht maakt mijn zonden openbaar. Daarom haat ik het licht, want Hij heeft onze zonden gesteld in het licht Zijns aanschijns, Psalm 90:8. Hij heeft mij vaak gewaarschuwd en ik heb volhard. Mijn geweten heeft mij een halt toegeroepen, maar ik heb mij daar krachtig tegen verzet. Hij heeft mij door ziekte tot aan de poorten van de dood gebracht en ik deed Hem geloven, die ik gestand zou doen als Hij mij oprichtte. Hij deed dit en ik verbrak al mijn beloften. Zijn geduld is uitgeput. Mijn eigen geweten veroordeelt mij. Mijn eigen hart verklaart mij schuldig, 1 Johannes 3:20. De vloek van God is in mijn woning, Spreuken 3:33. De toorn Gods blijft op mij, Johannes 3:36. De deur der genade is voor mij gesloten en "wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan", Matthéüs 7:13. O, dat ik nooit geboren was, Job 3:11. O, dat toch geen oog mij ooit had gezien! Waarom ben ik voortgekomen uit de buik van mijn moeder om moeite te aanschouwen? O, dat er geen hel was, geen komend oordeel, geen God, geen hiernamaals! Ja, ik ondervond deze woorden in mijn persoonlijk leven: "Uw hart zal de verschrikking overdenken", Jesaja 33:18.

Dan stoten wij inderdaad onze voeten aan de schemerende bergen en zitten wij in de schaduw des doods, Jeremia 13:16 en Matthéüs 4:16. Dit is de ruisende kuil en het modderig slijk, Psalm 40:3, dit zijn "de diepten der wateren", waar "men niet kan staan", Psalm 69:3. Dan roept de afgrond tot de afgrond bij het gedruis van Gods watergoten, terwijl zij overstromen en hun wraak uitgieten over de vaten des toorns, tot alle golven en baren over hen heen zijn gegaan, Psalm 42:8. Hiervan kunnen wij zeggen: "Hij besluit iemand, en er zal niet opengedaan worden", Job 12:14. Dit is het deel van de veroordeelden, Jesaja 8:21, dit wordt bedoeld met "binnenkamers des doods", Spreuken 7:27, de inwoning van duivelen, Matthéüs 12:43, het sombere land van de duisternis zonder vorm en orde en de angsten der hel, Psalm 116:3. Ondertussen wordt de ziel gekweld door de helse influisteringen, krijgt hij veelvuldig bezoek van duivelen en zijn trouwe bezoekers en voornaamste genoden zijn "in de diepten der hel", Spreuken 9:18.

Daar kan geen "zondeloze volmaaktheid"¹ het uithouden. Daar kan *atheïsme* het niet uithouden en deïsme of arianisme kunnen daar nooit gedijen. Nee, dergelijke beginselen kunnen alleen maar gedijen op de harde bodem van een gevoelloos geweten, dat met een brandijzer is toegeschroeid en hard gehouden worden door de niet aflatende bemoeienissen van de duivel en slecht gezelschap. Als God echter zo'n

¹ Dwaling van de Perfectionisten

geweten levend maakt door zijn brandende toorn erover uit te gieten, verschrompelen al deze beginselen en blijft er helemaal niets van over!

O, wat een verschrikkelijke gedachte dat zulke beginselen groeien en gedijen in het hart van mensen, terwijl ze nog nooit wortel geschoten hebben bij de duivelen! Ja, dat mensen zich zelfs inspannen om te zorgen voor zo'n bakermat van duivelse opvattingen in een land van hoop en onder het schijnsel van de zon der genade, terwijl die nooit gevonden wordt in het rijk der verdoemden! Maar waarom verwonder ik mij hierover? De reden is duidelijk: de duivel doet deze gedachten bij ons opkomen, omdat hij ze in de hel niet kan doen gedijen.

Ik werd nu bestookt met hevige verzoeken om een eind te maken aan mijn bestaan en mijzelf in de Theems te werpen. Lang werd ik ertoe aangezet om deze onbezonnen daad te begaan en soms putte ik troost uit de gedachte daaraan. De gedachte aan de schuld en de toorn die mij ook aan de andere zijde van het graf zouden volgen, weerhield mij toch vaak, als ik zo werd verzocht. O, de listigheid van die oude slang! Hij probeerde zelfs de dierbare Verlosser tot zelfmoord te bewegen door van Hem te verlangen dat Hij Zich van de tinne des tempels zou werpen.

Ik werd ook voortdurend geplaagd door die vreselijke verzoeking om alles wat goed is te vervloeken. Ik geloof niet dat ik daar gedurende veertien maanden één uur van verlost was, behalve wanneer ik sliep. Ik geloof dat de vrome Job hier vele jaren onder gezucht heeft, wat blijkt uit zijn vermoeden dat zijn kinderen daartoe verzocht zijn, zoals er staat geschreven: "Hij stond des morgens vroeg, en offerde brandoffers naar hun aller getal, want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen", Job 1:5. Vooral op dit punt probeerde de duivel het van Job te winnen, toen hij hem bij God aanklaagde: "Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan alles wat hij heeft, zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen", Job 1:11. Dit zei hij nog een tweede keer: "Doch strek nu Uw hand uit, en tast zijn gebeente en zijn vlees aan, zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen!", Job. 2:5. En ik weet zeker dat hij het gedaan zou hebben, als de Almachtige niet het Schild zijner hulp was geweest, Deut. 33:29, want er is geen ander schild dan een bloedende Zaligmaker, dat "de vurige pijlen des bozen kan uitblussen", Ef. 6:16. De satan liet echter geen middel onbeproefd, want hij maakte Jobs vrouw tot een werktuig van het kwade: "Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God en sterf", Job 2:9.

Dit was ook Paulus' doorn in het vlees, de "engel des satans", die hem met vuisten sloeg, 2 Korinthe 12:7, zoals wij kunnen afleiden uit het feit, dat doornen een teken zijn van de vloek die de zonde op de aarde heeft gebracht, Genesis 3:18 en uit de gelijkenis over toehoorders, bij wie het zaad tussen de doornen is gevallen, Matthéüs 13:7 en uit hetgeen Paulus daarover zegt: "Maar, die doornen der gierigheid en distelen draagt, die is verwerpelijc en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding", Hebreëen 6:8.

Ik geloof dat Salomo ook geen vreemdeling van deze verzoeking was, omdat hij daartegen waarschuwt in zijn geschriften: "Vloek de koning niet, zelfs in uw gedachte, en vloek de rijke niet in het binnenste uwer slaapkamer, want het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren, en het gevleugelde zou het woord te kennen geven", Pred. 10:20. De satan had de mond van Petrus in korte tijd met eden en vervloeken vervuld, toen hij hem mocht ziften. Hij zou nog verder zijn gegaan, als de Zaligmaker Petrus niet had ondersteund met Zijn gebed, opdat zijn geloof niet zou ophouden.

Ik geloof dat vloeken het werk is van allen in de hel, zowel duivelen als mensen, omdat dit is naar het rechtvaardige oordeel van Gods rechtvaardige wet. Daarom geloof ik dat degenen in de hel die daaronder lijden, de rechtvaardige Rechter, Die dit oordeel over

hen heeft uitgesproken, voortdurend in het aangezicht spugen. Daarom ook spant de satan zich in om hier arme zondaren ertoe te brengen om daarmee te beginnen, want hij denkt dat hij zijn doel heeft bereikt, als hij dat heeft bewerkt.

God heeft de slang of de satan, de koning van alle andere afvallige geesten, vervloekt. Hij is de grote misdadiger over wie het oordeel is uitgesproken en door hem is het oordeel van God gekomen over allen die tot zijn rijk behoren en hem tot een hoofd hebben. Zwoegend onder deze vloek of dit rechtvaardig oordeel, proberen zij veel ellendige zondaren ertoe te brengen, om de schuld van deze vloek te schuiven op de rechtvaardige Rechter, Die dat oordeel heeft uitgesproken en satans eeuwige ondergang heeft uitgesproken voor de vierschaar in Eden. *Doch God is getrouw, Die ons niet zal laten verzocht worden boven hetgeen wij vermogen, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat wij ze kunnen verdragen*, 1 Korinthe 10:13. O, wat een zoete en troostrijke belofte!

Ik was enige weken gebukt gegaan onder deze last van schuld en toorn. Ja, ik werd achtervolgd door vrees voor de dood en voor het oordeel, tot mijn krachten bijna waren uitgeput. Ik was ook bang, en dat zelfs zo erg dat ik er bijna krankzinnig van werd. Ik vreesde dat ik nog eens mijn mond zou opendoen en die verschrikkelijke godslastering aan mijn lippen zou laten ontsnappen op een onbewaakt ogenblik. Toen behaagde het de zeer barmhartige Heere mij enigszins te bemoedigen.

Toen ik op een morgen naar mijn werk ging en zuchtte onder de hachelijke toestand van mijn ziel en ik, naar mijn mening, zo ellendig was als een sterveling kan zijn zonder te sterven, kwam plotseling de volgende gedachte bij mij op: *"Ik vraag mij af in welk deel van de wereld Jezus Christus is geboren."*

In die tijd had ik echter niet meer kennis van Hem, van Zijn Persoon en van Zijn werk, dan een Arabier in de woestijnen van Arabië. Ik was namelijk altijd ter kerke gegaan in de Anglicaanse Kerk, waar predikanten vanaf de preekstoel niets laten horen over Christus, tot zij gaan eindigen en dan halen zij Hem er gewoonlijk bij als slotsom van hun zedenleer, die weinig beter is dan de heidense moraal. Ik vroeg mij echter af, waar Hij was geboren en het kwam mij voor dat Hij in het oosten was geboren, omdat onze geestelijken hun gezicht naar het oosten richten als zij de geloofsbelijdenis lezen. Ik liet mijn ogen toen naar het oosten dwalen en had mij vast voorgenomen, om mijn ogen, als mogelijk, precies op die plek te laten rusten door ze langzaam langs de noordelijke helft van de hemel te laten dwalen.

Toen mijn ogen echter op de zon bleven rusten, die op dat moment juist boven de heuvels was geklommen, vervulden de gedachten aan *de Naam en de geboorte van Christus*, mij met zo'n liefde en zachtmoedigheid als ik nog nooit had gevoeld. Dit vervulde mijn hart zo dat ik was als een ongeopende fles, Job 32:19 en ik kon mijzelf niet in bedwang houden. Ik barstte in tranen uit en weende zo luid, dat iemand mij op een afstand van 20 of 30 roeden, ca. 100 of 150 meter nog kon horen. Hoewel ik op dat moment helemaal niet wist wat Christus kwam doen en waarvoor Hij stierf, voelde ik in mijn hart een onverklaarbaar besef van Zijn lijden. Dit vervulde mij met liefde ten opzichte van Hem. Ik had medelijden met Hem en kreeg een grote afkeer van de joden, omdat ze Hem zo wreed hadden behandeld. Toch was ik echter nog zeer onkundig van de weldaden van het kruis.

De bruid zegt, dat Zijn Naam is een olie die uitgestort wordt, Hoogl. 1:3, en dat mocht ik ook ervaren. Wat zal dan de gemeenschap aan Zijn lijden en de zalige gemeenschap aan Zijn opstanding zijn, Filipp. 3:10?

Terwijl ik daar stond en ik versmolt in tranen, en hilde en weende over de geboorte, de Naam en het lijden van de Zaligmaker, hoorde ik een stem die tegen mij zei: "*Die overwint, zal alles beërven*", Openbaring 21:7.

Toen wist ik niet of deze woorden in de Bijbel stonden of niet. Ik vroeg het aan verschillende mensen, maar niemand kon het mij zeggen. Tenslotte vond ik ze echter, maar dit was zelfs enige maanden nadat ze tegen mij werden gesproken.

Ik zal echter de draad van het verhaal weer oppakken.

Ik ging naar mijn werk en was er vast van overtuigd dat God mij liefhad. Ja, verscheidene dagen lang had ik zo'n verootmoedigend besef van Zijn goedertierenheid, dat ik er zeker van was dat Hij met mij was, waarheen ik ook ging. Ik was zo vast overtuigd van Zijn eeuwige liefde voor mijn ziel, dat ik er zeker van was dat mensen en duivelen mij niet meer kwaad konden doen dan Gods oogappel, Zacharia 2:8.

Mijn ziel versmolt en ik weende en bad de hele dag als de zoete uitwerking van zo'n onverdiende liefde, die in mij werd uitgestort om zo'n hard en onboetvaardig hart als het mijne te verbreken.

Ik was echter nog niet verlost van de verzoeking. Ik werd nog steeds gekweld door de doorn in mijn vlees, of de vloeken van de duivel die op mij afkwamen vanuit de sterke burcht van de duivel. Deze burcht is de mens der zonde, het vlees, de natuurlijke verdorvenheid, ja, ze is het garnizoen van de duivel. Vanuit die vesting sloeg de engel des satans mij voortdurend met vuisten. Al deze tijd hadden deze aanvechtingen niet de gebruikelijke kracht, omdat de Heere bij mij was. Het was alsof men met een blaas een burcht bestormde of, zoals Paulus zegt, Gods genade was genoeg, hoewel de doorn niet weggenomen werd. Onder deze omstandigheden kon hij, zelfs in zijn zwakheden, roemen door de werking van soevereine genade.

Toen de volgende sabbat aanbrak, ging ik zoals gewoonlijk naar de kerk in Kingston. Na de dienst werd er een lofzang gezongen die eindigde met het woord "hallelujah". Dit was zeer aangenaam voor het oor en werd vaak herhaald door de verschillende partijen.² Terwijl zij dit gezang zongen, raakte mijn ziel zo in vervoering als nooit tevoren. Ik kon enige minuten niet zeggen *of ik in of buiten het lichaam was*.

Geloofd zij God, sindsdien heb ik vaak vergelijkbare ervaringen mogen hebben en ik weet dat ze van God kwamen. Het was iets van de goede, oude wijn, dat ondervond ik toen de Heere mij er voor de tweede maal iets van deed smaken. Ik geloof dat ik nooit nieuwe zal begeren, want ik weet zeker dat "de oude beter is", Lukas 5:39.

Toen deze onvergetelijke sabbat voorbij was, werd ik voor korte tijd beroofd van alle vreugde, zachtmoedigheid, hoop en hulp en liet God mij opnieuw wegzinken in de diepe en duistere afgrond van verschrikking. De verzoeking om God te lasteren was krachtiger dan ooit. Mijn toestand was des te hopeloziger door de vurige verzoeking, om te geloven dat er geen God is. Omdat ik, voor deze storm losbarstte, enige tijd had mogen genieten van de troost en de vreugde van de hoop, was deze verzoeking nog erger en vuriger dan ooit. Ik las echter in de Bijbel en bad dag en nacht tot God. Maar wat mijn zaak nog hopeloziger maakte was, dat twee Schriftgedeelten mij met al hun scherpste voor de geest kwamen. Het ene gedeelte was: "Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen rekenschap geven in de dag des oordeels", Mattheüs 12:36. Het andere gedeelte luidde: "Wij weten dat een iegelijk die uit God geboren is, niet zondigt", 1 Johannes 5:18.

² De dienst der engelen die juichen over de bekering van een zondaar

Deze Schriftgedeelten deden mijn ankerkabel afknappen en dreven mij schijnbaar weg van de plaats waar ik het anker, de hoop op God, uitgeworpen had. Toen ik merkte dat mijn hoop was weggenomen, werd ik neergeworpen in alle golven van toorn, verzoeking, verderf, moeite, verschrikking en wanhoop, waarin een sterveling kan verkeren. Hierdoor was ik ten einde raad. Ik werd nu opnieuw verzocht om deze strijd te beëindigen door in de Theems te springen en zo een punt achter mijn leven te zetten. God weerhield mij hier echter van.

Mijn lijden was des te zwaarder, omdat ik zeker geloofde dat God rechtvaardig is. Ik was er zeker van dat Hij Zijn dreigementen moest uitvoeren, anders zou Hij niet langer waarachtig zijn en dus ook ophouden God te zijn. Hoewel ik tevoren veel troost had genoten in mijn ziel, had ik nu geen licht over en inzicht in Gods Woord. Ik kon ook geen enkel schriftgedeelte verstaan, behalve die gedeelten die zich geheel tegen mij keerden en de rechtvaardige oordelen vanwege de zonde op mij afvuurden.

Opnieuw werd ik geplaagd door de verzoeking dat er geen God was en geen toekomend oordeel en dat de heilige Bijbel vals was. Daarom had ik geen reden om te beven voor Zijn Woord, Psalm 66:5. Omdat deze verzoeken wel met mijn wensen overeenkwamen, deed ik mijn uiterste best om er geloof aan te hechten en mijzelf ervan te overtuigen dat er geen God en oordeel zijn. Ja, ik wenste in mijn hart dat deze ingevingen waar zouden zijn, want dan zou ik tenslotte tot niets worden en net als het gelukkige dier ophouden te bestaan.

Ik vond daar echter geen veiligheid, hoe graag ik dat ook wilde, want de storm van Gods toorn verdreef mij al spoedig van deze ankerplaatsen. Daarom weet ik dat er, zelfs in dit leven, geen plaats is voor atheïsme en deïsme in een ontwaakte ziel. Als een mens zijn ogen opslaat in de hel, zal hij spoedig een rechtvaardig God zien en ook de verschrikkingen van Zijn toorn gevoelen. Dat zal onmiddellijk een einde maken aan al zijn atheïsme, want hij zal even gemakkelijk kunnen geloven dat hij dan geen straf zal lijden als dat er geen rechtvaardige Wreker bestaat.

Toen ik in deze ellendige staat verkeerde, wist ik niet waar ik heen moest gaan. Ik was arm en moest hard werken, hoewel ik van binnen al hard genoeg moest werken. Ik was ook bang dat deze vreselijke godslasteringen die mij ingegeven werden, mij op een dag zouden ontglippen en dat ik dan onmiddellijk verbannen zou worden uit het land der levenden. Dat zou ook echt gebeurd zijn als de Almachtige geen wacht voor mijn lippen had gezet en door Zijn eigen kracht de deur van mijn lippen niet had behoed, Psalm 141:3.

De vijand van mijn ziel probeerde het nu op een andere manier, omdat zijn plan om mij tot atheïsme te bewegen was mislukt. Hij gaf mij namelijk in dat de Almachtige nu probeerde, om mij te vangen met mijn eigen belijdenissen en mij te veroordelen op grond van mijn eigen woorden. Hij koos een zeer geschikte gelegenheid uit om mij met deze verzoeking aan te vallen. Hij deed dat namelijk toen ik nadacht over de kracht die ik kort geleden had gevoeld toen ik mij afvroeg, waarom de Allerhoogste mij voor een tijd in mijn ziel zoveel zoete weldaden had doen smaken en mij, nadat ik die zoete troost genoten had, voor de tweede keer in de hand van mijn kweller had gegeven, die zich zoveel moeite getroostte om mij zo vreselijk tegen Hem te doen zondigen, juist toen ik Hem zo graag met een rein hart en met een gewillig gemoed wilde dienen.

In antwoord hierop fluisterde de verleider mij in dat God dit deed om mij bekentenissen af te dwingen, opdat Hij daar als het ware Zijn voordeel mee zou

kunnen doen en mij, naar Zijn eigen woorden, als een boze dienstknecht uit mijn eigen mond zou oordelen, Lukas 19:22.

O, hoe haat, bestrijdt, bespot dat helse wezen de eeuwig geprezen Vader der barmhartigheden en God van alle troost, Die altijd met liefde vervuld is en genadig is en wat stelt hij Hem vaak verkeerd voor!

Tegenover de aanklager maakte de Heere echter Zijn woord waar, dat de poorten der hel de Zijnen niet zullen overweldigen. Ik geloof dat Hij met deze woorden de helse raad van duivelen bedoelt, omdat vroeger in sommige delen van het joodse land, rechtszaken werden gehoord en beslecht in de poorten van de stad en daar ook raad werd gehouden en zaken werden afgehandeld, zoals blijkt uit Ruth 4:1 en 2.

Toen ik op een dag aan het werk was, deed de eeuwig geprezen Heere mij echter Zijn belofte opnieuw met kracht voor de geest komen: *"Die overwint, zal alles beërven, en Ik zal hem een God zijn"*, Openbaring 21:7. Ik kreeg er een diepe indruk van in mijn gemoed, dat dit de strijd was die ik moest strijden en waarin ik de overwinning moest behalen als ik alle dingen wilde beërven. Als ik deze slag echter verloor, dan was alles voor altijd verloren, zoals mijn arme, verwarde geest meende. Daarna bedacht ik hoe ik te werk moest gaan om deze strijd te winnen en het kwam mij plotseling voor de geest dat ik, elke keer als ik door een vurige pijn getroffen werd, de Naam des Heeren moest prijzen en dat ik dag en nacht moest volharden in het gebed.

Ik begon onmiddellijk de Naam des Heeren te loven en de verzoeken gingen elkaar des te sneller opvolgen en kwamen met meer kracht dan ooit, ja, soms wel vier of vijf keer per minuut, dagen en maanden achtereen. Steeds herhaalde ik echter, zo snel ik het zeggen kon: "Gezegend zij de Naam des Heeren." Ik schudde onophoudelijk mijn hoofd, uit vrees dat ik naar de godslastering zou luisteren en deze onverhoeds zou uitspreken. Soms werd ik zo gekweld op deze manier, dat ik helemaal uitgeput raakte en bijna het bewustzijn verloor. Ja, ik was zóver weg dat ik niemand een redelijk antwoord kon geven en zelfs niet goed wist wat ik deed.

Omdat mijn medewerkers zagen dat ik voortdurend bewoog en prevelde met mijn lippen, kwamen ze tot de conclusie dat ik gek was en behandelden ze mij ook dienovereenkomstig.

Ik merkte nu dat mijn verstand soms bijzonder beneveld was, zodat ik nauwelijks kon werken of spreken. Bij tijden werd ik zo erg verzocht dat ik bang was dat ik mijn haren uit mijn hoofd zou gaan trekken, luid zou gaan roepen en verbijsterd zou gaan rondrennen, maar ik dacht dat ik dan onmiddellijk gek zou worden en dan zou alles verloren zijn. Ik merkte dat dit het doel van de vijand was, eerst wilde hij mijn vermogens aantasten en daarna kon hij mij dan doen vloeken en zweren als hij dat wilde. Ik streed hiertegen door voortdurend te bidden en de Naam des Heeren te loven en werd, zonder het te weten, ondersteund door mijn genadige God, in deze twijfelachtige strijd.

Als wij gedoopt worden in de Staatskerk, wordt *het teken van Christus' kruis* over ons gemaakt, als een teken dat wij ons niet moeten schamen om het geloof in Christus de Gekruisigde te belijden, maar dat wij dapper moeten strijden onder Zijn banier tegen de wereld, het vlees en de duivel. Ik wist tot op dat moment echter niet wat dit betekende.

Soms dacht ik dat ik niet zo gekweld zou zijn geweest in mijn gemoed, in de volle zin van het woord, als ik in de hel was geweest, want als de zonde daar is gebaard, wordt

ze onophoudelijk voortgebracht met verschrikkelijke godslasteringen. In die duistere plaats hebben de gekwelde geesten er een genoegen in, om de Allerhoogste te benijden en "de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart zonde, en de zonde voleindigd zijnde, baart de dood", Jakobus 1:15. Dit is de vrucht en het zaad van de hel, waar de eeuwige dood heerst.

De zonde heeft de dood gebaard en de dood het verderf, zoals er staat geschreven: "De eerstgeborene des doods zal zijn kracht verteren", Job 18:13; (Eng. vert.) O, wat een vreselijk geslacht tekent de Heilige Geest ons in het Woord van God! Van de satan wordt gezegd dat hij de vader der zonde is en deze in stand houdt. "Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen, want hij is een leugenaar en de vader derzelve leugen", Johannes 8:44. Alle zonde is uit de duivel en "door de zonde is de dood", Rom. 5:12 en door de dood kwam het verderf over ons! O, wat een helse broederschap!

O, geloofd zij God, Die ons Jezus Christus geschonken heeft. Hij heeft hen in Zijn oneindige wijsheid allemaal van de troon gestoten en door Zijn almachtige kracht heeft Hij onze zielen van hen verlost! Hij heeft over deze overheden en machten getriomfeerd aan het kruis en heeft ze in het openbaar tentoongesteld, Kol. 2:15. Zelfs nu stelt hij ze nog in het openbaar tentoon in het licht van Zijn Woord en Geest, en toont Hij hen aan allen als een overwonnen heirleger. Dit waren de machten der duisternis, die de overste der wereld aanvoerde om te strijden tegen de Zaligmaker, maar de dierbare Verlosser deed niets en had geen zonde waarmee hij iets kon beginnen, zoals er staat geschreven: "De overste dezer wereld komt, en heeft aan Mij niets", Johannes 14:30. "Dit is uw ure en de macht der duisternis", Lukas 22:53.

Toen de Zaligmaker Zijn hoofd boog en de geest gaf, vielen zij allen, zoals de heidense tempel viel onder de geestelijke kracht die werd gegeven aan het type van Christus, Simson. Toen Hij echter uit het graf verrees, klonk het "gegroet". De overste dezer wereld was buitengeworpen, Johannes 12:31. Toen Christus opvoer ten hemel, voerde Hij allen die ons kwelden mee als gevangenen, zoals er staat geschreven: "Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd", Psalm 68:19. "God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin", Psalm 47:6, de Heere der heirscharen, Die alles overwon en geweldig is in de strijd, Psalm 24:8. Zo heeft Hij ons zekerheid, gegeven dat wij al onze inwendige vijanden zullen overwinnen door Hem, zoals er staat geschreven: "Want Ik leef en gij zult leven", Johannes 14:19.

Deze tijding van de overwinning van de Zaligmaker, deed de machten der hel in zak en as neerzitten en de dood en het verderf moesten het tot hun droefheid erkennen. Eerst wordt er een vraag gesteld: "De wijsheid, vanwaar zal zij gevonden worden?", Job 28:12. In de tweede plaats wordt gevraagd waar de Wijsheid vandaan komt: "De Wijsheid dan, vanwaar komt zij, en waar is de plaats des verstands?", Job 28:20. Dan laat de Heilige Geest ons zien, wat de hel tot haar droefheid moet erkennen: "Het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht [namelijk het gerucht van de Wijsheid] hebben wij met onze oren gehoord", Job 28:22.

O, hoe bitter moet de triomf van de heerlijke Verlosser geweest zijn voor de inwoners van het rijk der duivelen, toen Hij hen had overwonnen en hen tot gevangenen maakte! Tot op deze dag laat Hij hen los en toomt Hij hun woede in als Hem dat goedgevallen. Zo staat er ook geschreven: "Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods", Openbaring 1:18. Dit moeten droevige tijdingen zijn voor allen die in de hel verkeren! Maar Immanuël, Die in eeuwigheid geprezen moet worden, zal heersen in de hemel. Hij zal heersen op grond van Zijn recht als Erfgenaam in het koninklijke gewaad van Zijn menselijke natuur, die geheiligd en verheerlijkt is, als de hoogste Vorst en enige Sleuteldrager. Ja,

Hij zal heersen in de hemel, terwijl de duivelen en de zonde, de dood en het verderf, hun tanden zullen knarsen in de hel.

Nadat ik vele weken zo neerslachtig was geweest, dacht ik erover om mij te begeven tot het gebruik van het sacrament van het Heilig Avondmaal om te zien of dat mij enige verlichting zou brengen. Ik had mij voorgenomen om er eerst over te spreken met de predikant van de kerk waar ik vaak heenging. Ik was echter niet van plan om te spreken over de verzoeken waaronder ik gebukt ging, want ik dacht dat hij zou menen dat ik gek was, als ik dat deed, en dat hij mij in de gevangenis zou zetten of mij zou doen stikken tussen twee matrassen, zoals men had gedaan met sommige mensen die door hondsollie honden gebeten waren. Ik geloofde dit echt en daarom wilde ik mijn zaak in geen geval bekendmaken. Zelfs deze verzoeking werkte door Gods genade mede ten goede voor mij, want ik verborg mijn toestand, omdat ik mij zorgen maakte over mijn veiligheid.

Om kort te gaan, zou een blinde leidsman, als ik mijn toestand aan hem had bekendgemaakt, mij waarschijnlijk romans en afleiding aanbevelen hebben, of iets anders om zo mijn geweten het zwijgen op te leggen. Zo zou hij mijn breuk genezen hebben "op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede, doch daar is geen vrede" Jer. 6:14. Omdat ik zo gesteld was op deze blinde leidslieden, zou ik zeer waarschijnlijk alles wat zij zeiden, maar al te graag geloofd hebben. God liet echter niet toe dat ik ooit met deze man sprak.

Ik ging verschillende keren naar hem toe, maar ik trof hem nooit thuis. Dit speet mij zeer, omdat ik erg op hem was gesteld, want hij scheen ijveriger te zijn dan alle anderen die ik ooit had gehoord. Ik aanbad hem bijna, want als ik hem op straat voorbijging terwijl hij zijn mooie gewaad droeg, ontzoonk mij het hart bij het zien van zo'n heilig mens als hij in mijn ogen was. Ik prijs God echter dat ik nooit met hem heb gesproken, want nadat ik verlicht was, ging ik hem beluisteren, maar de arme man was zo dood als een steen en zo blind als een vleermuis.

Ik meende in mijn dwaasheid, dat als er iemand naar de hemel zou gaan, dit de geestelijken en hun helpers zouden zijn, want ik dacht dat hun roeping hen Godzalig maakte. Ik was namelijk te blind om te begrijpen wat de Zaligmaker bedoelde toen Hij hen huurlingen noemde.

Hoe het ook zij, sinds de Heere mij Zijn Woord heeft doen verstaan, denk ik er eerlijk gezegd, anders over, want ik geloof dat er zelfs weinig dominees en hulppredikanten zijn, die op de weg naar de hemel zijn. De oude vraag die onder de Joden leefde, was: "Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeeën?", Johannes 7:48. En als ze niet geloofd hebben, zullen ze de hemel dan verkrijgen vanwege hun ongelooft? Nee, "die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden, Markus 16:16.

Omdat ik de predikant niet thuis trof, opdat ik met hem kon spreken over deelname aan het sacrament, besloot ik mij tot de hulppredikant te richten. Hij nam mij mee naar een kroeg om hem te trakteren op "rumpunch", rumdrank, voor zover ik geld had om dat te betalen! Dit zou mijn hopeloze toestand alleen maar erger gemaakt hebben, als de gedachte dat hij vanwege zijn ambt zo'n heilig man was, niet had gewerkt als een tegengif of bezwering tegen de duivel en de zonde. Toen mijn leidsman echter van de trap af kwam strompelen, gaf hij mij de raad om niet naar zijn meester of een andere predikant te gaan en hij gaf mij een goede raad. Toen hij echter afscheid van mij nam, zei hij dat hij mij zou zeggen wanneer ik mocht aangaan en waar ik moest knielen aan de tafel. Toen wees hij met zijn vinger naar de sterren en zei: "Ga daarheen, sla uw ogen daarheen. Als ik in uw situatie verkeerde, zou ik altijd daarheen gaan. Hij

bedoelde daarmee dat ik mij tot God moest wenden. Zo handelde hij, over het geheel genomen, als een trouwe wegwijzer, dat wil zeggen dat hij mij de goede weg wees, maar ik geloof dat hij zelf nooit een stap op die weg had gezet.

Toen de dag des Heeren aanbrak waarop het sacrament bediend zou worden, ging ik naar de tafel des Heeren, terwijl ik gebukt ging onder alle verschrikkingen van de verdoemden.

De hulppredikant leek zeer gedienschtig en zei mij wanneer ik mocht naderen, namelijk toen alle mensen van betere komaf waren aangegaan. Daarna wees hij mij waar ik mocht knielen, namelijk aan het laagste eind van de tafel. Ik geloof echter dat ik één van de gasten was die het meest welkom zijn aan de tafel, gelet op de zaken die nodig zijn voor de deelname aan het Avondmaal. Ik kon namelijk met mijn hele hart zeggen: "Ik heb oprecht berouw en voel hartelijke droefheid over mijn misdaden. De gedachtenis daaraan is smartelijk voor mij en de last is ondraaglijk." Ik ging ook niet naar de tafel van mijn zeer barmhartige Heere "in vertrouwen op mijn eigen gerechtigheid", maar ik vertrouwde op Zijn menigvuldige en grote barmhartigheden, want van het spinnenweb van mijn eigengerechtigheid en goede werken, waar ik vroeger op vertrouwde, Jesaja 59:5, was ik voor een groot deel verlost "door de Geest des oordeels en door de Geest der uitbranding", Jesaja 4:4. Ik ging echter weg met al mijn schuld en nood, net zoals ik was gekomen. Ik weet zeker dat er geen vergeving of vrede is voor een schuldig geweten, dan in het bloed van de Verlosser, ook is er geen leven voor een veroordeeld misdadiger, dan in Christus, het "Brood uit de hemel", Johannes 6:32. Mensen kunnen zich tevreden stellen met dorre vormen en gebruiken als ze dat willen, maar de ure der verzoeking zal over de gehele wereld komen, om hen te verzoeken, Openbaring 3:10. Dat zullen velen eens ervaren, die God nu beledigen met een dode vorm van hetgeen ze nog nooit hebben gevoeld. Zij zeggen bijvoorbeeld: "Verlos ons van de listen en aanslagen van de duivel, van Uw toorn en van het eeuwige oordeel." Ook vragen ze: "Richt hen die vallen op en verpletter tenslotte de satan onder onze voeten." Ze bidden ook: "Geef dat al het kwaad dat de duivel of de mensen door hun sluwheid en listigheid tegen ons proberen aan te richten, tenietgedaan zal worden." Deze smeekbeden worden wel geuit, maar ze worden niet tot God opgezonden, sommigen zijn half in slaap, anderen giechelen onderdrukt en lachen en weer anderen schieten de vurige pijlen van wellust uit hun ooghoeken. Als dit geen spotten met God is, wat is het dan wel?

Ja, ik denk dat dit een veel ergere schijnvertoning is dan de vertoning die wordt opgevoerd bij een maskeradebal, waar mensen zich werkelijk voordoen zoals God hen in Zijn Woord heeft getekend. De Schrift noemt goddeloze zondaren, duivels, onredelijke dieren en kinderen die op de markt zitten. Op een gemaskerd bal bootsen sommigen de duivel na: hier is geen sprake van een schijnvertoning, zo iemand is een duivel van binnen en van buiten.

Anderen dragen zulke maskers dat ze op een bok lijken, en onze Zaligmaker zegt, dat Hij deze bokken aan Zijn linkerhand zal zetten als Hij de wereld zal oordelen. Hier is geen sprake van bedrog. Zo iemand is een beest in zijn hart en een beest in zijn kleding.

Anderen imiteren kopers en verkopers en weer anderen zijn als kinderen die een bal of begrafenis naspelen en zeggen: "Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst, wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend", Lukas 7:32. En dit schouwspel is een beeld van de wereld, die door Christus een markt wordt genoemd, waar zondaren zich verkopen om het kwade te doen, zoals Achab of waar zij de wereld trachten te winnen, zoals de dwaas, en hun ziel verliezen. Zo vertonen de gemaskerden zich naar hun ware aard en dat is meer dan zij doen, die tot God naderen

met hun lippen, terwijl ze dood zijn voor Hem en in hun hart met Hem strijden. Daarom eren zij Hem tevergeefs.

Mijn dwaze hart was zo gehecht aan het priestergewaad en de toga, dat ik dacht dat niemand de wil van God kon kennen dan de mannen die gestudeerd hadden en versierd waren met zulke paapse lompen. Deze opvatting kwam mij duur genoeg te staan en als het mijn genadige God niet had behaagd om Zijn waarheid Zelf aan mij te openbaren, zouden de mensen mij spoedig naar het krankzinnigengesticht Bedlam hebben kunnen brengen en vandaar naar de hel, want "indien nu de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen", Matthéüs 15:14.

Ik stelde eens een vraag over de Schrift aan een Jood, maar die antwoordde mij: "U moet dat maar aan de rabbijnen vragen, zij kunnen het u vertellen, maar ik niet."

Ja, de diepgewortelde vijandschap in hun gemoed tegen de Zaligmaker en de opvatting dat Hij een bedrieger is, werd oorspronkelijk door de duivel gewerkt in het hart van de Joodse rabbijnen, zoals er staat geschreven: "En als zij heengingen, ziet, enigen van de wacht kwamen in de stad en boodschappen de overpriesters al de dingen die geschied waren. En zij, vergaderd zijnde met de ouderlingen en tezamen raad genomen hebbende, gaven zij de krijgsknechten veel geld, en zeiden: Zegt: Zijn discipelen zijn des nachts gekomen en hebben Hem gestolen, als wij sliepen." Het is nogal aannemelijk dat zij konden bewijzen dat de discipelen Hem gestolen hadden, toen zij in diepe slaap verzonken waren! Een leugen uit de mond van een priester zal echter geloofd worden. "En indien dit komt gehoord te worden van de stadhouder, wij zullen hem tevreden stellen en maken, dat gij zonder zorg zijt. En zij, het geld genomen hebbende, deden, gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op de huidige dag", Matthéüs 28:11-15. Er lag een tweevoudige dood besloten in deze leugen: de dood voor de soldaten die sliepen terwijl ze dienst hadden en de dood voor de ziel van allen die aan deze leugen geloof hechtten. De priester kon ervoor zorgen dat de mensen het geloofden, hoewel niemand anders dat kon. Wij zullen de stadhouder tevreden stellen en maken dat gij zonder zorg zijt. Daar bestond geen twijfel over.

Hoe gevaarlijk zijn letterwijsheid, welsprekendheid, een eerbiedwaardig voorkomen, een paaps gewaad en een kleed van voorgewende heiligheid, wanneer deze gepaard gaan met de onbeschaamdheid van geestelijken. Waar de duivel heerst en regeert in het hart, zullen mensen des te meer kwaad doen, naarmate zij meer kennis, welsprekendheid, uiterlijke luister en macht hebben. Als Aäron een kalf opricht, zijn er weinig knieën die zich niet willen buigen en wat door een priester uit de woestijn wordt goedgekeurd, zal worden aangenomen door de mensen te Bethel.

Ik geloof dat Elia er wel een reden voor had om een leren gordel te dragen. Ook Johannes de Doper had zijn reden om een kemelsharen mantel te dragen. Ongetwijfeld had de Zaligmaker er Zijn redenen voor dat Hij een kleed droeg zonder naad en Zijn apostelen uitzond met het bevel "dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen "twee rokken gekleed zijn" zouden, Markus 6:9. Een blinde wachter brengt een stad in gevaar, een bedrieglijke ambassadeur is een gevaar voor de staat en een blinde roerganger brengt de bemanning van het schip naar de ondergang en wanneer hij in de hel komt, is zijn naam Legio.

Soms werd ik als ik in de Bijbel las, enigszins bemoedigd door deze woorden: "Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden", Matthéüs 12:31. Enige minuten daarna kwam ik dan echter bij het volgende schriftgedeelte, dat het eerste, naar ik in mijn verwarring meende, tegensprak: "Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen

rekenschap geven", Matthéüs 12:36. Mijn geest en mijn verstand waren zo verward, dat ik deze twee schriftgedeelten niet met elkaar in overeenstemming kon brengen, ja, zelfs scheen het mij toe dat alle schriftgedeelten in het hele Boek elkaar tegenspraken. O, hoe blind is ieder mens van nature! "Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden", I Korinthe 2:14. De oorzaak van deze verwarring lag echter in mijn blinde verstand en niet in Gods Woord: Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid, er is niets verdraaids noch verkeers in. Zij zijn alle recht voor degene die verstandig is, en rechtmatig voor degenen die wetenschap vinden", Spreuken 8:8, 9.

Ik merkte dat deze langdurige en zware beproeving, mijn lichaam ernstig verzwakte en mijn verstand zeer aantastte. Het bracht mij bijna tot de poorten van de dood. Mijn leven hing steeds aan een zijden draad en dat vergde zoveel van mijn geest, dat ik mij tenslotte zo overgaf aan humeurigheid en gemelijkheid, dat ik mijzelf en mijn gezin zeer tot last werd. Het komt inderdaad zelden voor dat een misdadiger die wel bij zijn verstand is, blij is als het oordeel des doods over hem geveld wordt. Het is een slecht teken in het natuurlijke, maar nog veel meer in het geestelijke leven.

Ik volhardde in het lezen, hoewel ik niet verstond wat ik las, afgezien van de schriftgedeelten waarin bedreigingen stonden aan mijn adres. Ik bleef ook bidden, hoewel mijn gebeden slechts verwarde zinnen waren. Ik hield ook niet op om de Heere te prijzen, als ik onder deze vreselijke beproevingen verkeerde.

Ik spande mij ook vele maanden in om de sabbatdag heilig te houden, terwijl ik groot vertrouwen stelde op deze daad van gehoorzaamheid, ingeval ik mijn voornemen kon verwezenlijken. Verdrietig genoeg lukte het mij echter nooit om de dag des Heeren heilig te houden terwijl ik zo wanhopig was, want er gebeurde altijd wel iets wat mij op die dag, meer dan op alle andere dagen in de week, uit mijn humeur bracht. Ik kreeg vaak de aanvechting om op zondagmorgen om drie uur op te staan en naar een afgelegen bos te gaan en daar te blijven tot de nacht, opdat ik niemand zou zien die mij boos kon maken.

Maandenlang werd ik geplaagd door deze verzoeking. Helaas is er echter in een bos niet meer ware godsdienst dan aan boord van een schip, als het hart de genade van God mist. Ik dacht vaak dat mijn vrouw, toen ik in deze omstandigheden verkeerde, meer met mij in botsing kwam dan vroeger. Dit maakte dat ik zeer harde gedachten van haar kreeg. Geen gezin kan echter gelukkig zijn als de zinnebeeldige Hagar of de wet van Mozes, de scepter zwaait. Mijn lezer moet maar heengaan en leren wat dat is, Matthéüs 9:13.

Mijn vrouw wist toen nog niet wat diepe overtuigingen zijn, daarom kon zij mijn toestand niet begrijpen. Ik geloof dat ik haar geduld zwaar op de proef stelde, want mijn leven was mijzelf tot een last en "ik ging de ganse dag in het zwart", Psalm 38:7.

In de kerk spande ik mij net zo in om mijn geest en gedachten te bepalen bij de predikant, als ik mij inspande om de sabbat in ere te houden. Ik slaagde hier evenmin in, want ik kon mijn gedachten net zo min bepalen bij de gebeden of de preek, als ik een wereld kon scheppen. Ja, ik kon mijn gedachten zelfs niet bij mijn persoonlijke gebeden houden. De duivel bracht mijn gedachten namelijk in beroering en deed ze door mijn hoofd tuimelen, of ze waren geketend aan alle verschrikkingen van de wanhoop, zodat ik naar het woord van Paulus, geen goed woord kon spreken en geen goede gedachte kon voortbrengen. Er is geen mens die dit kan, ook als hij waarachtig van zijn zonden is overtuigd, want de Zaligmaker zegt dat zonder Hem, niemand iets kan doen, Johannes 15:5. Ik ben er zeker van dat een mens dat niet kan, tenzij de Geest

van Christus in Zijn neerbuigende goedheid in hem, beide het willen en het werken werkt. Dit is sterven aan de wet en ik stierf een langzame dood, zoals er staat geschreven: "En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, dat wil zeggen: met haar overtuigende kracht en in haar geestelijke betekenis, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven", Rom. 7:9. "Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht, want zonder de wet is de zonde dood", Rom. 7:8. "En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden. Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelfde gedood", Rom. 7:10, 11. Driewerf gelukkig is de ziel die gestorven is aan de wet, aan alle hoop op en verwachting van de wet, want zo'n ziel leeft Gode door Christus Jezus. Hij zal hier door het geloof leven en zich hierna ten volle mogen verheugen in God en dat tot in alle eeuwigheid.

Misschien is mijn lezer echter nooit in deze diepe wateren geweest en is hij bekommerd, omdat hij vreest dat hij "deel noch lot heeft in dit woord", Handelingen 8:21. Hierop antwoord ik dat u de Heilige Israëls geen beperkingen mag opleggen. Heeft God u gezegend *met droefheid naar God*? Deze werkt namelijk "een onberouwelijke bekering tot zaligheid", 2 Korinthe 7:10.

Verlang er toch niet naar, mijn lezer, om door dit land van verwarring te reizen. Als u een kind van God bent, zult u daar net zoveel van ontmoeten als uw geloof kan dragen. God had een bijzondere taak voor mij en daarom heeft Hij mij daartoe bekwaam gemaakt. Evangeliedienaren worden "vissers der mensen" genoemd en sommige geestelijke vissen die gevangen moeten worden, spelen tussen de rotsen van de dwaling. Sommige van de kronkelende vissen, zoals palingen, kruipen in de modder en sommigen zwemmen aan de oppervlakte van het genot en de ijdelheid. Elk van deze verkoren vissen heeft zijn eigen haak, Amos 4:2, of net, Matthéüs 13:47, nodig. Ik schrijf dit boek om te vissen op hen die in de modder of tussen de rotsen verkeren en daarom is het aas dat ik aan mijn haak doe hetzelfde als dat waarmee ik gevangen ben. Om die reden heb ik ook heel duidelijk gesproken over mijn verzoeken.

Sommigen die niet zoveel kennis hebben van Gods werk in het hart, zullen mij dat misschien zeer kwalijk nemen, maar waarom zou ik daar acht op slaan?

Dit is het getuigenis, en dit alleen, dat ik heb ontvangen van God, Die Zijn Zoon in mij geopenbaard heeft. Geen woord hiervan is huichelachtig, verzonnen of geleend. Niemand in heel Brittannië kan een einde maken aan deze roemtaal. David zegt dat hij de hele dag in God zal roemen en anderen zal vertellen wat God voor zijn ziel gedaan heeft.

Ik weet dat er veel arme zielen zijn die met zeer zware beproevingen te kampen hebben en die verzocht worden om hun zaak nooit openbaar te maken, want de satan weet, dat een kundige hand onder Gods bestuur, zijn sterke greep zal doen verslappen. Daarom vecht hij zulke mensen aan om hem tot hun geheime raadsman te maken, want wij weten dat hij niet verdeeld is tegen zichzelf, als dat zo was, zou zijn koninkrijk vernietigd worden.

Ik ben echter vastbesloten om openhartig te schrijven over mijn verzoeken, voor zover de Schrift ze vermeldt of er in bedekte termen naar verwijst.

De verzoeken die zeer vuil en zwart waren en waar de Schrift over zwijgt, zal ik voor mijzelf houden, tenzij er een arme, gekwelde ziel is die denkt dat niemand zulke verzoeken kent als hij. Met zo iemand wil ik graag in het geheim spreken.

Wat mij zeer heeft aangemoedigd om deze verhandeling te schrijven, is dat het God behaagd heeft om onder mijn bediening, veel zwaar beproefde mensen in de vrijheid

van het Evangelie te stellen, terwijl de bediening van anderen voor hen te weinig diepgang had. Ik weet dat de ontrouw zal zeggen dat dit getuigenis van God niet waar is. Ja, ik zou mij er zelfs over verwonderen als ze dat niet deed, aangezien God tweemaal in Zijn Woord heeft gezegd dat zij dit zal doen. Zo staat er geschreven: "Ziet onder de heidenen en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u, want Ik werk een werk in ulieder dagen, hetwelk gij niet geloven zult, als het verteld zal worden", Habakuk 1:5. Ook lezen we: "Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt, want Ik werk een werk in uw dagen, een werk hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt", Handelingen 13:41. Maar "zal hun ongelovigheid het geloof van God teniet doen? Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig", Rom. 3:3, 4.

Ik lees in de Schrift dat veel belijders zeiden, dat het getuigenis van Paulus niet waar was. Toch zette de Heere er Zijn grootzegel op, als een bewijs dat het Zijn werk was. En zij die verzegeld werden onder de verkondiging van Zijn getuigenis, brachten vrucht voort tot heerlijkheid van de grote Verzegelaar, Rom. 3:7, 8 en Galaten 3:1, 2.

Ik geloof dat ik altijd reden zal hebben om de Almachtige te prijzen, dat Hij mij geleid heeft in de weg waarin Hij mij leidde, hoewel dit een gevaarlijke weg scheen te zijn. Dit heeft mij tot groter nut gemaakt voor anderen en is onder Gods bestuur ook een middel geweest, om mijn hart voor struikelen te bewaren en mij te beschermen tegen veel valse leerstellingen, die er in onze dagen zo overvloedig zijn. Ik heb altijd gedacht dat de predikanten die door het werk van de wet geheel zijn ontbloot en die op een opmerkelijke wijze zijn uitgeleid door de openbaring van Christus aan hun geweten, nooit zo rieken naar arminianisme of de roomse leer als zij, die de plaag van hun eigen hart niet kennen. Ook brengt de trompet van de eersten vaak een zekerder geluid voort. Zij hebben de meeste bekwaamheid in de omgang met een gewond geweten en worden vergezeld van de beste kudde.

Als mijn lezer een ellendige, beproefde, terneergeslagen ziel is, zal hij ernaar hunkeren om mij een paar vragen te stellen. Ik vermoed dat het deze vragen zijn. Hij zal in zijn hart zeggen: "Ik heb gehoord van uw overtuigingen en van de overtuigingen waardoor anderen zijn geoefend. Ik heb gelezen over de overtuigingen van Jesaja, David, Job, Paulus en anderen. Ik heb ook gelezen over de overtuigingen van Kaïn, Judas, Achab en Saul. Ik kan het onderscheid tussen de eerste en de laatste overtuigingen niet zien. David zegt: "Ik heb gezondigd", 2 Samuël 19:20. Job zei: "Ziet, ik ben verfoeilijk, wat zou ik U antwoorden?", Job 39:37; (Eng. vert). Judas zei: "Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!", Matthéüs 27:4. David zei dat zijn zonde waren als een zware last die hij niet dragen kon en Kaïn zei: "Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde", Genesis 4:13.

Mijn lezer zegt: "Deze smart en belijdenissen vertonen zoveel gelijkenis, en ik ben bang dat mijn overtuigingen die zijn van de laatste groep mensen die u hebt genoemd. Ik wil nu graag het verschil weten tussen de overtuigingen die eindigen in een evangelische bekering en de overtuigingen van de weerspannige of afvallige, die leiden tot diepe wanhoop of tot hardheid van hart en zeer grote goddeloosheid."

Ik moet bekennen dat u mij een moeilijke, ingewikkelde vraag hebt gesteld en u moet een wijs en eerlijk antwoord krijgen op grond van hetgeen God heeft geopenbaard, omdat een onbezonnen, onschriftuurlijk antwoord een tijdlang zeer slechte gevolgen kan hebben. Ik zal daarom, als God mij daartoe bekwaam maakt, het beste antwoord geven dat u van een ongeletterde kolendrager verwachten kunt.

Ik las enige tijd geleden een boek, dat geschreven was door een man van zeer groot aanzien. Hij scheen geen plaats over te laten voor *het werk van de wet* en zei dat wij daar geen aandacht op hoefden te slaan. Ik geloof echter dat ik de bekwaamheid zal krijgen om dit vanuit de Schrift te weerleggen. Wij weten dat er een begin moet zijn en dat er arbeid moet zijn voor er een kind geboren kan worden. Zo gaat het ook met Gods kinderen: vroeger of later zullen er zielenweeën zijn, hetzij veel of weinig, om hen geboren te doen worden. Zo staat er geschreven dat zij geboort hebben "door het Woord der waarheid", Jakobus 1:18. Zij "lijden smart en arbeiden om voort te brengen", Micha 4:10 en worden wedergeboren uit de Geest, Johannes 3:5. Dan "drijft volmaakte liefde de vrees buiten", 1 Johannes 4:18 en worden zij op heerlijke wijze bevrijd uit de banden.

1. Ten eerste. Wat wil het zeggen om een mens van zijn zonden te overtuigen? Wij moeten met de wetten van God en het geweten aantonen dat hij schuldig is, zodat hij ervan overtuigd wordt dat hij deze wetten overtreden heeft. Wij moeten hem ertoe bewegen dat te erkennen door middel van een bekentenis, of een lang gezicht, zoals bij Kain, of door een zwijgen uit schuldbesef, zoals de overspelige vrouw. Dit toont aan dat iemand niets kan doen dan zijn schuld erkennen en daarom geen enkele pleitreden meer aanvoert. Deze man wordt oog in oog geplaatst met de volgende getuigen.
 - In de eerste" plaats zijn eigen gedachten.
 - In de tweede plaats zijn eigen geweten.
 - In de derde plaats de stem van een heilig God in Zijn rechtvaardige wet. Dit drievoudige getuigenis moet hem zeker veroordelen. Dan wordt het oordeel van die wet geopenbaard en dat is het bevel van de wettische bedeling tot zijn terechtstelling. Dit stopt de mond van de zondaar en hij schijnt veroordeeld te zijn door de wet van God, zodat hij wel moet erkennen dat hij het oordeel verdiend heeft en dat de Rechter geheel rechtvaardig is als Hij het oordeel uitspreekt.
2. Ten tweede. Wat zal een mens van zonden overtuigen en hem toch buiten Gods genade laten?
 - (1) Ik antwoord, dat het het oog van Gods recht is dat toornig neerziet op een opstandeling op het dwaze pad der zonde, en dat een helder zicht op de hand van God die tegen hem is uitgestrekt, hem ervan kan overtuigen dat zijn handelen lijnrecht indruist tegen de wil van zijn Maker, zoals er staat geschreven: "En het geschiedde in dezelve morgenwake, dat de HEERE in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren, en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren. En Hij stiet de raderen hunner wagens weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaren: Laat ons vlieden van het aangezicht van Israël, want de HEERE strijdt voor hen tegen de Egyptenaren", Ex. 14:24, 25.
 - (2) In de tweede plaats zal dit gebeuren, als de mond der waarheid een beroep doet op het geweten van een mens en hem ertoe brengt om zijn zonden echt te overdenken, zodat hij wordt aangeklaagd door de bewuste wetenschap dat hij schuldig staat aan de misdaad, waarvoor de mond der waarheid een beroep heeft gedaan op zijn geweten, zoals er staat geschreven: "En als zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst de steen op haar. Maar zij, dit horende, en van hun geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de één na de andere, beginnende van de oudsten tot de laatsten", Johannes 8:7, 9.

- (3) Ten derde zal een mens overtuigd worden, als een predikant de zondaar het oordeel aanzegt vanwege zijn zonde. Nadat de zonde beschreven is door een predikant, zal een mens overtuigd worden, hoewel dwaalleren dit tegenspreken en de wond proberen te helen. Dit zien wij in de dagen van Achab. Micha zei dat hij niet in vrede zou terugkeren van het slagveld en daarom werd hij gehaat en gevangen gezet. Vierhonderd profeten verklaarden dat hij voorspoedig zou zijn en dat de Heere de overwinning in de hand van de koning zou geven. Deze profeten behaagden de koning zeer, want zij profeteerden eenstemmig dat het de koning goed zou gaan. Ze moesten hun meester ook wel behagen, want zij waren profeten die hij zelf had aangesteld en zij werden op zijn kosten onderhouden en de duivel was in hen allen gevaren, zoals u leest in 1 Koningen 22:23. Ondanks dit alles kon hij de gedachte aan de dood, die hem door Micha was aangezegd, niet van zich afzetten, zoals wij lezen: "En de koning van Israël zeide tot Josafat: Als ik mij versted heb, zal ik in de strijd komen, maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstedde zich de koning van Israël en kwam in de strijd", 1 Koningen 22:30. De eerlijke stem van zijn geweten pleitte krachtig tegen de gunstige afloop die hem door de vierhonderd profeten was beloofd. En de voorzegging van die oude Micha werd vervuld te Ramoth in Gilead, door een pijl die in eenvoudigheid geschoten werd. Deze veroorzaakte een dodelijke wond en zijn koninklijke bloed werd daardoor een feestmaal voor de honden.
- (4) Ten vierde zijn er mensen, die veel in het gezelschap van de rechtvaardigen hebben verkeerd, die soms een vonk van vreugde van hun vuur in zich hebben gevoeld en die ooggetuigen zijn geweest van Gods voorzienigheid en verlossing in het tijdelijke en toch na dit alles, vijanden worden van de rechtvaardigen, op wie God, naar zij weten, in gunst neerziet. Deze zondaren worden soms door hun rechtvaardige wandel overtuigd en komen tot schuldbelijdenis, zoals wij zien in het geval van Saul: "Keer weder, mijn zoon David, gij zijt rechtvaardiger dan ik, want gij hebt mij goed vergolden en ik heb u kwaad vergolden. Gij zult voorzeker koning worden."
- (5) Ten vijfde kan een vraag die gesteld wordt aan een schuldige zondaar, door God Zelf in een weg van oordeel of door de mond van één van zijn dienaren, soms een zondaar schuldig verklaren en de pijnlijke pijl in zijn hart doen vasthaken, zoals er staat geschreven: "Waar is Abel, uw broeder? Daar is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept", Genesis 4:9, 10.

Wat was nu de uitwerking van al deze overtuigingen op deze mensen? Bracht het hen ertoe om hun zonden voor God te belijden? Nee, ze beleden ze slechts aan de mensen. "God strijdt tegen ons", zei het heirleger van de Farao. Sloegen zij hun oog op God om hulp? Nee, zij haatten het licht. Brachten hun overtuigingen hen tot God? Nee, ze renden des te verder van Hem af. Baden ze tot Hem? Nee. Hoopten ze op Hem? Nee. Waren ze overtuigd van het kwaad dat in hun eigen hart woonde? Nee. Waren ze overtuigd van hun ongelooft? Nee. Werden ze ertoe gebracht om de zonde te haten en zichzelf te verfoeien vanwege hun zonde? Nee, ze handelden te meer naar het goeddunken van hun eigen hart en waren toch des te wanhopiger. Zo bindt Achab de strijd aan. Ook blijft Saul David achtervolgen en neemt hij zelfs de toevlucht tot de tovenaars te Endor.

Ik zal nu proberen om mijn lezer te tonen, hoe de Geest een zondaar overtuigt, wat de vruchten zijn van deze handelwijze en hoe de overtuigingen onder het bestuur van de Heilige Geest werkzaam zijn.

In de eerste plaats stelt de wet des geloofs door de Geest, ons het recht van God en evenzeer de geestelijkheid van Gods wet voor ogen. Deze wet des geloofs heeft wel tot haar voornaamste voorwerpen de wet en het recht, maar is toch de wet van het nieuwe verbond, zoals er staat geschreven: "Ik zal Mijn wet in hun hart schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn", Jeremia 31:33. Wij worden eerst overtuigd van onze dadelijke overtredingen: "Mijn zonde is steeds voor mij", Psalm 51:5. In de tweede plaats worden wij overtuigd van de verdorvenheid van onze natuur. De profeet Jesaja zegt: "Wij allen zijn als een onreine", Jesaja 64:6. "Er is niets geheels aan ons", Jesaja 1:6. God de Geest overtuigt ons ervan dat de wet geestelijk is en alle gedachten van ons hart vleselijk zijn, ja, dat zelfs onze godsdienst zonde is en wij gaan deze schade en drek noemen, zoals Paulus deed. Zo staat er geschreven: "De wet is geestelijk, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde", Rom. 7:14. Ja, de Geest overtuigt ons ervan dat wij voortkwamen uit een baarmoeder die bezoedeld is met erfschuld, en dat wij van nature als kinderen des toorns onder de wet liggen, zoals er staat geschreven: "Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één", Job 14:4. "Hoe zou hij zuiver zijn, die van een vrouw geboren is?", Job 25:4. De Geest leidt ons tot de bron van het verderf, door de stromen te volgen, zoals er staat geschreven: "Ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen", Psalm 51:7. En vandaar leidt Hij ons tot Adams val, zoals er staat geschreven: "De mens nochtans, die in waarde is, blijft niet, hij wordt gelijk als de beesten, die vergaan", Psalm 49:13.

De Geest van God overtuigt ons niet alleen van onze dadelijke overtredingen tegen de letter van de wet, maar ook van onze inwendige verdorvenheid, boze gedachten en verwerpelijke gerechtigheid voor de geestelijkheid van die wet. Hij overtuigt ons er echter ook van dat er een Zaligmaker is en dat er genade is voor de gelovige, maar dat wij ongelovig zijn en Hem daarom niet kunnen toepassen. Zoals er staat geschreven: "En Die, (de Trooster) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, omdat zij in Mij niet geloven", Johannes 16:8, 9.

Ten tweede. *De Heilige Geest gaat ons daarna overtuigen van een toegerkende gerechtigheid of van de dadelijke gehoorzaamheid van de Zaligmaker aan de wet, die Hij als onze Borg heeft betaald en die door God, onze Schuldeiser, aanvaard is.* Dit toonde Hij door een engel te zenden om de steen weg te rollen van de mond van het graf. Zo heeft Hij Hem "uit de angst en uit het gericht weggenomen" en daarna de wereld uitgedaagd om uit te spreken wie Zijn broeders zijn. Ja, God heeft Hem uit het graf opgewekt, Hem aangenomen met de prijs die Hij als onze Borg had betaald,

en Hij heeft Zijn gehoorzaamheid aangenomen als onze volledige betaling door Hem, Rom. 5:21. Hij heeft Hem alle macht gegeven in de hemel en op de aarde, zoals u leest in Mattheüs 28:18. God zendt ons Zijn eigen Geest om ons te overtuigen van gerechtigheid, omdat Christus naar de Vader gegaan is, Johannes 16:10, tot een bewijs dat onze Borg is aangenomen, 1 Korinthe 15:27. Deze gehoorzaamheid van de Zaligmaker zal velen rechtvaardigen, zoals er staat geschreven: "Door de gehoorzaamheid van Eén zullen velen tot rechtvaardigen gesteld worden", Rom. 5:19. Christus Jezus heeft deze eeuwige gerechtigheid aangebracht, Dan. 9:24. God de Vader heeft deze aanvaard, Jesaja 26:21 en rechtvaardigt de zondaar daardoor.

Het Evangelie openbaart deze gerechtigheid van God en geen andere gerechtigheid, Rom. 1:17, en rekent deze toe aan de gelovige, hoewel hij daarvoor goddeloos was, Rom. 4:5. De Geest overtuigt ons van de noodzaak van deze gerechtigheid en openbaart dit alles aan het verstand. Als de Geest des geloofs werkt Hij het geloof in het hart en het geloof neemt deze gerechtigheid aan, zoals er staat geschreven dat zij is "tot allen en over allen die geloven", Rom. 3:22. Zo is "de rechtvaardigheid Gods geopenbaard, uit geloof tot geloof", Rom. 1:17, door een getrouwe God aan ieder die

verordineerd is tot het eeuwige leven door het geloof. Deze rechtvaardigheid heeft ook "getuigenis van de wet en de profeten", Rom. 3:21, en wordt gevonden bij ieder gelovig lid van Christus' geestelijke lichaam. Als een mens bekleed is met deze gerechtigheid, zal hij door God aangenomen worden en vrede vinden voor zijn geweten. Als de arminianen deze leer van de toegerekende gerechtigheid omver kunnen werpen, zullen ze de hele Bijbel omverwerpen en iedere ziel die nu in de hemel is, brengen onder de vloek van de wet van Mozes.

Laten wij nu bezien wat deze overtuigingen bewerken, onder het bestuur van God de Heilige Geest.

1. In de eerste plaats gaan deze geestelijke overtuigingen, gepaard met een uitzien naar God om hulp: "Mijn ogen zijn geduriglijk op de HEERE, want Hij zal mijn voeten uit het net uitvoeren", Psalm 25:15. Zo'n ziel ziet niet alleen op God om hulp te verkrijgen, maar hij begeert ook te weten wat dit werk in zijn geest is en daarom "komt hij tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden", Johannes 3:21. Zijn oog wacht op de Heere, zoals het oog van een man geslagen is op de hand van zijn heer, tot hij hem genadig is. De goddeloze handelt echter anders. Toen de Egyptenaren zagen dat het oog van het recht, vlammend neerzag uit de wolk, wendden zij hun ogen daarvan af en keerden zij die wolk de rug toe. Zo iemand "haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden", Johannes 3:20. Zo keerden ook de beschuldigers van de arme vrouw, Christus, het ware Licht de rug toe, zodra het geweten zijn werk had verricht.
2. In de tweede plaats gaan deze overtuigingen van de Geest ermee gepaard, dat wij onze voeten tot God keren, zoals er staat geschreven: "Ik heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen", Psalm 119:59. Ja, zij volgen God, terwijl de ketenen van schuld en de wettische banden hen drukken. Zelfs dan helpt de Geest hen om te roepen en te bidden, zoals er staat geschreven dat zij de Heere in boeien zullen navolgen en dat Hij hen zal leiden met smekingen en met bitter gewezen, Jesaja 45:14, Jer. 31:9. Maar hoe handelt de goddeloze? Wel, hij rent weg. De Egyptenaren vluchtten, de beschuldigers van de overspelige vrouw gingen één voor één weg en Kaïn ging heen van voor Gods aangezicht. Ik zal nooit geloven, dat Kaïn de last van Gods toorn net zo zwaar voelde drukken als sommigen van de uitverkorenen, want ik was nauwelijks in staat om een stuk gereedschap voor mijn werk te pakken of zelfs in de grond te graven en vele maanden lang was ik volkomen ongevoelig voor alle bekoorlijkheid van de stervelingen. Kaïn ging echter heen en trouwde in zijn nood een vrouw. Hij ging aan het werk, bouwde een stad en noemde die naar zijn zoon, om zo de goedkeuring van de wereld te krijgen.
3. In de derde plaats gaan geestelijke overtuigingen samen, met een hartelijke belijdenis in het verborgen voor God, zoals er staat geschreven: "Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij, mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela. Mijn zonde maakte ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de HEERE", Psalm 32:4, 5. Maar doet de goddeloze dan geen belijdenis? Ja, Judas beleed aan de hogepriester: "Ik heb verraden het onschuldig bloed!", Matthéüs 27:4. Deed de onboetvaardige Farao belijdenis? Ja, hij beleed aan Mozes: "Ik heb gezondigd tegen de HEERE, uw God, en tegen ulieden", Ex. 10:16. "Bidt vuriglijk tot de HEERE, dat Hij de vorsen van mij en van mijn volk wegneme", Ex. 8:8. Deed Kain belijdenis? Ja, hij boog onder de straf, maar beleed zijn zonde niet: "Mijn straf is groter dan ik kan dragen", Genesis 4:13, (Eng. vert.)
4. Ten vierde zal een ziel die door de Geest Gods is overtuigd, God aanroepen. Alle duivelen in de hel en alle vervolgers op de wereld, kunnen de mond van het gebed

niet stoppen als de Geest van de eeuwig geprezen God, Zijn intrek neemt in het hart. "De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen, ik vond benauwdheid en droefenis. Maar ik riep de Naam des HEEREN aan, zeggende: Och, HEERE, bevrijd mijn ziel", Psalm 116:3, 4. De gezegende Geest zal zulke mensen doen bidden bij de grootste tegenslagen, zoals wij zien bij Hiskia " In die dagen werd Hiskia krank tot stervens toe, en de profeet Jesaja, de zoon van Amos, kwam tot hem en zei tot hem: Zo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven. Toen keerde hij zijn aangezicht om naar de wand en hij bad tot de HEERE", 2 Koningen 20:1, 2. Zo lopen de uitverkorenen de Heere achterna met smeekbeden, zelfs als ze geketend zijn, en storten ze hun gebed uit als Gods kastijdende hand op hen drukt, Jesaja 26:16. "Maar de huichelachtigen van hart, leggen toorn op, zij roepen niet, als Hij hen bindt", Job 36:13, (Eng. vert.)

5. Ten vijfde brengt de bekering van een uitverkoren vat hem dicht bij God, zoals er staat geschreven: "Betuigende beiden Joden en Grieken de bekering tot God", Handelingen 20:21. Let hier op de woorden "tot God". Maar waarheen wordt een goddeloze gedreven door zijn berouw? Wel, verder van God af, zoals er staat geschreven: "Toen heeft Judas, die Hem verraden had, ziende dat Hij veroordeeld was, berouw gehad en heeft de dertig zilveren penningen, de overpriesters en de ouderlingen wedergebracht, zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! En als hij de zilveren penningen in de tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande verworgde zichzelf", Matthéüs 27:3-5. Zo werd de Schrift vervuld die zegt: "Indien het kwaad in zijn mond zoet is, hij dat verbergt onder zijn tong, hij dat spaart en hetzelfde niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt. Zijn spijs zal in zijn ingewand veranderd worden, gal der adderen zal zij in het binnenste van hem zijn. Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen, God zal het uit zijn buik uitdrijven", Job 20:12-15.
6. Ten zesde gaan de overtuigingen van de Geest gepaard met een verborgen hoop, die als een zeker anker, de ziel bewaart voor het omkomen in het verderf. Zo staat er geschreven: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God", Psalm 43:5. Maar waar is de hoop van de goddeloze? "De verwachting des huichelaars zal vergaan, wiens hoop afgesneden zal worden, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnenkop", Job 8:13, 14, (Eng. vert.)
7. Ten zevende hebben zij, die in geestelijke overtuigingen lopen, een vurig verlangen naar God, zelfs als ze voortdurend met tegenslagen te kampen hebben, zoals er staat geschreven: "De uitgestelde hoop krenkt het hart, maar de begeerte die komt, is een boom des levens", Spreuken 13:12. Ook lezen we: "Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht", Jesaja 26:9. Maar de goddelozen zeggen: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust", Job 21:14.
8. Ten achtste is iemand die door de Geest is overtuigd zo verootmoedigd, dat hij buigt voor de gerechtigheid van God wanneer deze hem wordt voorgesteld. Hij beschouwt zijn eigen gerechtigheid slechts als een wegwerpelijke kleed, ja, zelfs als drek, opdat hij Christus moge gewinnen, niet hebbende zijn eigen gerechtigheid die uit de wet is, maar de gerechtigheid die uit God is door het geloof. Zo hebben de uitverkorenen die de rechtvaardigheid uit de wet niet zochten, rechtvaardigheid verkregen. Van de huichelaars wordt echter gezegd dat ze "stijven van hart" en "ver van de gerechtigheid" zijn, zoals er staat geschreven: "Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen", Jesaja 46:12, 13. Zij weigeren deze gerechtigheid, zoals er staat geschreven: "Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet

onderworpen. Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft", Rom. 10:3, 4. Van de uitverkorenen wordt gezegd dat zij deze gerechtigheid verkrijgen. Zij die deze zoeken in de werken der wet, zijn echter verblind. Zo staat er geschreven: "Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid die uit het geloof is. Maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet, want zij hebben zich gestoten aan de Steen des aanstoots", Rom. 9:30,-32. En dit is de Steen waaraan de arminianen zich tot op deze dag gestoten hebben. Zij ontkennen en bespotten de gerechtigheid van de Zoon van God en maken hun eigen verdienste, waarop zij zich beroemen, tot grondslag van het gebouw, maar op wie deze Steen valt, "die zal hij vermorzelen", Matthéüs 21:44. God zegt: "Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken" Jes. 59:6.

9. Ten negende verootmoedigt de Geest van God de zondaar, en brengt hem ertoe om de soevereiniteit van zijn Maker niet slechts te erkennen, maar zich daar ook aan te onderwerpen, Job 42:6, en in te stemmen met de leer van de eeuwige verkiezing, Handelingen 22:14. Zo blijkt dat God "rechtvaardig is, en rechtvaardigt degene die uit het geloof van Jezus is", Rom. 3:26. Vleselijke overtuigingen zullen een mens er echter toe aanzetten om God een oneerbiedig antwoord te geven, zoals er staat geschreven: "Wat klaagt Hij dan nog?" Het antwoord van de Geest aan zulke mensen luidt: "Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot degene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alsoo gemaakt?", Rom. 9:19, 20. Zulke mensen strijden tegen Gods soevereiniteit en de leer van de verkiezing en verwerping, die Hij heeft geopenbaard, zoals alle arminianen doen tot op deze dag. Ja, ze strijden zelfs tegen God Zelf, maar ze zullen nooit de overhand krijgen, want God zegt: "Wee dien, die met zijn Formeerder twist", Jesaja 45:9. God heeft een verborgen strik gespannen voor het geestelijke Babylon en alle werkers van het kwaad, zoals er staat geschreven: "Ik heb u een strik gesteld, dies zijt gij ook gevangen, o Babel, dat gij het niet wist. Gij zijt gevonden en ook gegrepen, omdat gij u tegen de HEERE in strijd gemengd hebt", Jer. 50:24.

Zo ben ik, geachte lezer, wat van het pad afgedwaald dat ik had uitgestippeld om uw vermeende vraag te beantwoorden. Ik hoop dat God u in staat zal stellen, dit tot uw bemoediging te gebruiken. Maar ik zal nu de draad weer oppakken.

Ik had ongeveer 7 of 8 maanden te Kingston verkeer, gekweld door angst, zoals ik al eerder heb vermeld. Ik had net kracht genoeg om wat rond te lopen en om mijn werk te doen en dat was alles. Omdat ik toen veel te lijden had vanwege de wrede spot van mijn medewerkers, wilde ik die plaats heel graag verlaten. Het gebeurde eens dat de ploegbaas naar mij toekwam en mij meedeelde dat een welgesteld man te Sunbury een tuinman nodig had. Tegelijkertijd vertelde hij mij, dat de tuinman van deze man zijn keel had doorgesneden, nadat hij wat geld van zijn meester had verduisterd. Ik informeerde onmiddellijk naar deze betrekking en werd in dienst genomen. Een paar dagen later ging ik naar mijn nieuwe betrekking en mijn schuld, vrees, verschrikking en verzoeken vergezelden mij. Mijn vrouw ging toen op bezoek bij haar familieleden in Dorsetshire en bleef tien à twaalf weken bij hen. Ik was nu in een vreemde plaats aangekomen en mijn enige metgezel had mij verlaten. Het gezin dat ik diende, verkeerde in Londen. Ze hadden het huis kort geleden gekocht en namen zich voor om er niet in te trekken voor het gereedgemaakt was, en de tuinen netjes verzorgd waren. Ze hadden ook een oude vrouw in dienst, die voor het huis zorgde tot het

gereedgemaakt en ingericht was, zodat de familie ontvangen kon worden. Mijn nieuwsgierigheid drong mij ertoe om zeer nauwgezet bij de huishoudster te informeren naar de reden waarom de tuinman zijn keel had doorgesneden. Zij vertelde mij toen dat hij geld gekregen had van zijn meester om kleren van te kopen, maar dat hij dat, in plaats daarvan, allemaal had uitgegeven. Spoedig daarna werd er een brief gevonden die hij in zijn onvoorzichtigheid had laten vallen, die afkomstig was van een lid van de faculteit en een forse rekening bevatte voor genezing van een geslachtsziekte, met veel dreigementen omdat hij had verzuimd deze te betalen. Zij voegde hieraan toe dat men veronderstelde dat hij dit geld had gekregen onder het voorwendsel om kleding te kopen, terwijl hij er zijn rekening mee wilde betalen. Toen hij echter in gezelschap verzeild raakte, had hij alles uitgegeven. De mensen vermoedden dat dit de reden was van de gewelddadige aanslag die hij op zijn leven had gepleegd.

Ik vroeg toen *hoe hij het gedaan had*. Zij antwoordde dat de tuinman rond vier uur in de morgen thuiskwam, de trap opging en zijn keel doorsneed met een scheermes. Toen hij echter merkte dat hij het niet goed genoeg had gedaan, hield hij de wond dicht met zijn zakdoek, zodat hij niet zou bloeden op de trap, terwijl hij naar de keuken ging om zijn snoeimes te pakken. Daarmee sneed hij zich opnieuw in de keel en terwijl hij de wond weer dichthield met zijn zakdoek, ging hij de straat op en liep die op en neer tot hij viel vanwege het bloedverlies. Sommige mensen vonden hem en waarschuwden de burens. Hij werd naar huis gebracht en de dokter werd gehaald om de wond te hechten. Men meende dat deze dodelijk was, omdat er een diepe snee in de hals zat. De wond kon echter gehecht worden, maar vanwege het bloedverlies kreeg hij gedurende de operatie verschrikkelijke aanvallen. Omdat hij een sterk man was, waren er vijf of zes mannen nodig om hem vast te houden. Het was niet verwonderlijk dat de duivel hem zo te hulp kwam, nu hij hem zo dicht bij een verschrikkelijk einde had gebracht. Hij werd echter naar een ziekenhuis gebracht en ik kan mijn lezer niet vertellen of hij in leven gebleven of gestorven is.

Toen wilde ik de plaats zien waar hij deze daad van geweld had gepleegd. Dus wees zij mij de kamer en liet ze zien waar het bloed langs de planken naar beneden was gelopen. Ze hadden geprobeerd om dit schoon te maken, maar omdat de planken oud waren, konden ze de vlekken er niet uithalen. Toen vroeg ik hoe hij zich had gedragen toen ze de wond hadden dichtgenaaid en of hij kon spreken? Zij antwoordde: "Ja, hij was ternauwernood te verstaan", want de mensen hadden hem gevraagd hoe hij zo'n onbezonnen daad had kunnen verrichten en hij had gezegd: "Het was die zwarte man die daar in de hoek van de kamer staat, hij zei mij dat ik het moest doen en hij zette mij ertoe aan."

Toen deze omstandigheden verhaald werden, was dit als nieuwe brandstof voor het vuur van de toorn dat in mijn hart was aangestoken. Om het nog erger te maken, vertelde zij dat ik in dat bed zou moeten slapen. Ik dacht nu dat alles samenspande om mij tot de dood en het verderf te brengen. Ik werd de hele dag verzocht om te doen wat deze man had gedaan. God had toegelaten dat hij het deed en waarom zou Hij het mij niet toelaten? Ik dacht dat de verzoeken voor hem niet vuriger geweest konden zijn dan ze voor mij waren. God had hem verlaten en waarom mij niet, aangezien mijn gemoed dagelijks gekweld werd met zulke godslasterlijke gedachten tegen Hem?

O, de list van de duivel, eerst bedriegt hij de mens en daarna brengt hij hem tot de ondergang! Maar wie kan zich daarover verwonderen, als hij de gezegende Zoon van God aanzette tot zelfmoord door Hem de raad te geven om Zich van de tinne van de tempel te werpen, zoals er staat geschreven: "Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels, en zeide tot Hem: Indien Gij Gods

Zoon zijt, werp Uzelven nederwaarts, want er is geschreven dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot", Matthéüs 4:5, 6. U ziet dat de duivel de Schrift aanhaalde om zijn doel te bereiken, maar dat hij het gedeelte dat waarschuwde tegen het verzoeken, wegliet. Satan haalde de tekst uit Psalm 91:11 en 12 aan. Hij handelde verstandig met deze tekst, want hij liet precies acht woorden weg, namelijk "dat zij u bewaren in al uw wegen". De duivel wist dat ondoordachte vermetelheid Gods weg niet is en dat God niet verzocht wil worden. "Hoe wist de duivel dat?" zegt mijn lezer misschien. Uit eigen ondervinding, want de duivel was zelfs in de hemel vermetel geweest. Deze vermetelheid had hem ertoe aangespoord om de grenzen van de zaligheid te overschrijden en hem gebracht in de bodemloze put, waar hij altijd moet liggen onder de schuld van de grote overtreding. Satan liet nog een ander vers van dezelfde Psalm weg, vs. 13, dat tegen hem getuigde. Er was namelijk geschreven: "Op de felle leeuw en de adder zult gij treden, gij zult de jonge leeuw en de draak vertreden." Deze woorden werden bewaarheid voor Jezus, Die altijd bemind moet worden. Daarom bleef de Zaligmaker staande op de tinne, terwijl de duivel voorover viel, zoals er staat geschreven: "De verklager onzer broederen, is nedergeworpen", Openbaring 12:10. Christus wierp hem neer op de tinne van de tempel en op het vervloekte hout. Hier kunnen wij de listen zien waarmee de duivel zorgeloze zielen probeert te vangen. Hij is altijd waakzaam om voor zijn zaak te strijden, want, zoals de Zaligmaker zegt: "Indien de satan de satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld, hoe zal dan zijn rijk bestaan?", Matthéüs 12:26.

Ik denk dat ik nooit zo diep in wanhoop ben weggezonden als toen. Mijn zonden zweefden mij voortdurend voor ogen. Ik gevoelde de schuld van deze zonden zo goed. De Schriften richtten hun verschrikkelijke bedreigingen op mij, een zondaar. De hele dag waren mijn verzoeken zeer vurig. Ik moest slapen in een kamer waar de satan de overhand had gekregen op een medezondaar en tegelijkertijd was ik zo bevreesd en angstig dat ik bijna niet alleen durfde te lopen, omdat ik zo lang gekweld was door deze verschrikkingen. Ik ging met evenveel weersin naar bed als een os naar de slachtbank gaat, omdat ik vreesde dat iedere nacht mijn laatste zou zijn.

De oude vrouw die met mij in het huis woonde, merkte dat ik zo ernstig was en helemaal niets gaf om alle ijdele gesprekken. Daarom leende ze mij een boek, naar haar zeggen één van de beste boeken die ooit geschreven waren, namelijk: *De gehele plicht van de mens*.³

Dit boek drukte ik aan mijn hart, ik las erin bij iedere gelegenheid die zich voordeed, spande mij de hele dag zeer in, om te leven overeenkomstig de daarin genoemde regels en als ik een verkeerde stap zette, probeerde ik dit goed te maken door een dubbele taak te verrichten. Gedurende vele maanden ging ik zo te werk, maar het was allemaal te vergeefs, want hoe kan een blinde de wegen van God zien of een dode Goddelijke en geestelijke werken doen?

De satan kwam nu met de vurige verzoeking dat er geen God is, maar ik vocht dit aan vanuit mijn eigen ondervinding van Zijn verschrikkelijke toorn en zei: "Hoe kan ik deze ingeving geloven, terwijl Zijn toorn al in mijn hart is geopenbaard en iedere vloek in Zijn Boek aan mij is gericht?" De duivel antwoordde dat de Bijbel niet waar is en slechts door listige mensen geschreven is om het volk in verwarring te brengen en te bedriegen. Ik ging hier ook tegen in en de duivel antwoordde mij met even krachtige argumenten.

³ Richard Baxter

Het is voor mij dus in het geheel geen vraag waarom de duivel zo vaak 'een bekende geest', (in het Engels) genoemd wordt. Hij redetwistte als volgt met mij: Als de Bijbel waar is, zegt hij dat God liefhebbend is en medelijdend, barmhartig, genadig en gewillig om het gebed te horen en de noodduftigen te helpen, dat Hij gaarne vergeeft en gevonden zal worden van degenen die Hem zoeken. Welnu, kan enig schepsel Hem meer behagen dan jij hebt gedaan? Kan iemand meer bidden? Kan iemand genade meer nodig hebben dan jij? En heb jij gemerkt dat Hij genadig is? Heb je mij niet in de Naam van Jezus bestraft en tegen mij gebeden en heb ik u toch niet nog steeds in mijn macht? Ik zal je er weer toe brengen om te zondigen, ja net zo erg, als je ooit gedaan hebt. Ik zal maken dat je uitgeteerd raakt, als ik je tot het graf zal vervolgen." "Er is geen God", antwoordde de tegenstander, "en de Bijbel is ook niet waar."

Ik kon hem niet antwoordden en ik kon dit ook niet tegenspreken. Ik vroeg slechts: "Wie heeft de wereld dan gemaakt?"

Hij antwoordde: "Dat heb ik gedaan en ik heb de mensen ook gemaakt."

Ach!" zei ik. "Wat! Zouden de duivelen mensen maken?"

Het antwoord luidde: "Ja, ik heb jou gemaakt."

Ik zei: "Dan maken de duivelen de duivelen, want ik ben vervuld met duivelen."

Ik dacht dat deze strijd mij nog krankzinnig zou maken. Satan, die merkte dat ik bijna niet meer redelijk denken kon, bestookte mij vervolgens met een andere aanvechting, namelijk dat ik weer zijn werken moest doen omdat er geen God is, dat ik huichelachtig met hem gehandeld had omdat ik gevlucht was van zijn dienst, door naar God te roepen terwijl er niet zo'n Wezen is en dat hij mij meer dan alle andere mensen zou straffen als hij mij in de hel deed wegzinken, want hij was de pijniger. Ik riep uit: "O, wat zal er van mij worden? Wat zal er van mij worden?"

Hij antwoordde dat er voor mij geen weg ter ontkoming was dan het gebed tot hem en dat hij mij dan enige lankmoedigheid zou betonen als hij mij in de hel deed wegzinken. Ik moest mijn schop neerzetten en ophouden met werken. Ik ging naar het huisje waar ik mijn gereedschap opborg en zat daar, hinkend op twee gedachten. Zou ik een smeekbede richten tot de satan of zou ik tot God blijven bidden tot ik zeker was van de gevolgen?

Terwijl ik erover dacht om mijn knieën te buigen voor zo'n vervloekt wezen als de satan is, werd mijn hart opeens vervuld met een bijzondere vrees voor God, om mij daarvan te weerhouden. O, hoe goed is onze God! Hij zal Zijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Hem afwijken, Jeremia 32:40. Omdat ik in mijn hart deze grote vrees gevoelde die mij daarvan weerhield en ik bezet was met de gedachte dat ik God eens zou vinden, zei ik de tegenstander dat hij moest ophouden mij te verzoeken. Ik voegde daaraan toe dat zijn toestand niet beter zou worden als hij mij naar de hel kon slepen, want hij was al veroordeeld. Deze vrees sterkte mij zo dat ik zeer vrijmoedig werd en was bijna tegen de duivel opgewassen.

Ik zei hem dat hij veroordeeld was en hij kon dit niet tegenspreken. Dit maakte de aanvechting voor een tijd minder hevig en was in overeenstemming met het schriftgedeelte dat luidt: "Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden", Jakobus 4:7.

Ik stond nu op van mijn zitplaats en ging aan het werk. Ik hief mijn hoofd tot God op in gebed en daar verscheen een regenboog in al zijn schoonheid, de mooiste die ik ooit heb gezien, en deze scheen van het ene tot het andere einde van de hemel te reiken. Toen ik dit zag, riep ik hardop en zei tegen mijn beschuldiger: "Er is een God en de Bijbel is waar! Gods Woord zegt: "Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken, Genesis

9:13, en daar staat hij. Mijn ogen zien hem. Er is een God en Gods Woord is waar." De vijand kon hier niets op antwoorden, dus werd de verzoeking veel minder hevig en had ik een paar uur rust, niet van de verzoeking zelf, maar van de vurige kracht daarvan.

Ik zou niet zo openhartig over deze verzoeking hebben gesproken, als ik niet een vermelding van een dergelijke verzoeking in de Bijbel had gevonden. Satan verzocht de Zaligmaker om te geloven dat de wereld van hem was en hij had evengoed kunnen zeggen dat hij die gemaakt had, want de schepper van de wereld moet ook de eigenaar zijn. Satan wilde echter zelfs dat de gezegende Verlosser tot hem zou bidden en hem zou aanbidden, zoals er staat geschreven: "Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hoge berg, en toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid, en zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij, nedervallende, mij zult aanbidden", Matthéüs 4:8, 9. Alles zal het Uwe zijn", zei satan, "als U mij zult aanbidden." Zeg mij wat dit anders is dan te zeggen: "Ik zal U al deze dingen geven, als U zult neerknielen en mij daarom zult bidden"? Ik geloof dat onze dierbare Verlosser, Zijn discipelen hierover in het verborgen verteld heeft om hen te troosten in hun verzoeken. Omdat ze geen ooggetuigen waren geweest, zouden ze daar nooit van geweten hebben, als Christus het hen niet had verteld.

Naast deze eerste strijd doorstond Jezus veel meer zware beproevingen gedurende zijn omwandeling, zoals duidelijk blijkt uit deze woorden: "En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor een tijd", Lukas 4:13. Let hierop: "voor een tijd" en niet voorgoed. Ik geloof ook dat hij daarna nog veel beproevingen heeft gehad, wat de apostelen wisten toen zij onder zijn prediking zaten, zoals blijkt uit dat gedeelte, waar de Zaligmaker als Hij tegen Zijn discipelen spreekt over zijn verzoeken, zegt: "Gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken. Let hier op: "verzoeken", vele dus. En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft", Lukas 22:28, 29. Hier prijst en troost de geliefde Verlosser hen: "Gij zijt bij Mij gebleven in Mijn verzoeken, gij hebt Mij daarom niet de rug toegekeerd en Ik verordineer u het Koninkrijk." O, wat een lieflijke bemoediging voor hen en ook voor Petrus, die spoedig gezift zou worden op de zeef van de duivel, zoals blijkt uit de volgende verzen: "En de Heere zeide: Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude, en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders", Lukas 22:31, 32, of vertroost hen die verzocht worden.

Zo werd de gezegende Verlosser, "in alle dingen, gelijk als wij, verzocht, doch zonder zonde", Hebreeën 4:15.

Lezer, wordt u aangevochten? Schep troost uit deze overdenking: hoe kunnen arme, gewone soldaten aan de strijd ontkomen, als de duivel de strijd aanbindt met de overste Leidsman van onze zaligheid? Wij moeten mannelijk strijden onder de banier van de Zaligmaker tegen de wereld, het vlees en de duivel, en Christus" trouwe soldaten of dienstknechten blijven. Er loopt een ader van de verzoeken van de heiligen door de hele Bijbel en hoe zoet is die ader geopend voor mijn ziel, sinds de Heere mij uit mijn noden verlost heeft!

Ik ben er ten volle van overtuigd door het Woord des Heeren, dat de uitverkorenen, wanneer zij op het slagveld strijden tegen de duivel, strijden in een oorlog die God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest hebben uitgeroepen. In de eerste plaats heeft God de Vader die uitgeroepen: "En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad. Datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen", Genesis 3:15.

1. Deze woorden moeten niet alleen beperkt worden tot de mensheid van de Zaligmaker, maar ze moeten ook in figuurlijke zin opgevat worden. Ze zijn van toepassing op Zijn geestelijk lichaam, de verzenen zijn de zwaksten onder de uitverkorenen of de zwakken in het geloof, zoals degenen tegen wie Amalek, het type van de duivel, streed. Zo staat er geschreven: "Gedenk, wat u Amalek gedaan heeft op de weg, als gij uit Egypte uittoogt, hoe hij u op de weg ontmoette en sloeg onder u in de staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart, en hij vreesde God niet", Deut. 25:17, 18. Zo vermorzelt hij de verzenen. Het oog is het belangrijkste lid van het geestelijke lichaam van Christus, de verzenen zijn het minst belangrijk.
2. Ten tweede kwam de Zaligmaker Zelf om deze strijd aan te binden en toen riep Hij dezelfde oorlog uit voor ons: "Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard", Matthéüs 10:34, en vuur. Ja, zegt de Zaligmaker "de ure der verzoeking zal over de gehele wereld komen, om te verzoeken die op de aarde wonen", Openbaring 3:10. Maar Hij schenkt ons de belofte, van macht om te treden, zoals Zijn Vader die aan Hem gegeven heeft. Let op het woord "treden", het wordt aangehaald uit de belofte die God de Vader deed aan Christus, zoals er staat geschreven: "Op de felle leeuw en de adder zult gij treden", Psalm 91:13. En de Zaligmaker past dezelfde belofte op ons toe: "Ik geef u de macht om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands, en geen ding zal u enigszins beschadigen", Lukas 10:19.
3. Ten derde heeft God de Heilige Geest, de oorlog tussen de uitverkorenen en satan uitgeroepen. Merk op dat Christus één van de uitverkorenen is. Het was de Heilige Geest Zelf, Die het leger bijeen riep en de Zaligmaker naar het slagveld leidde, zoals er staat geschreven: "Toen werd Jezus van de Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van de duivel. En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste", Matthéüs 4:1, 2. Ik geloof dat het dezelfde gezegende Geest is, Die de uitverkorenen leidt tot dezelfde strijd. Satan heerst en regeert in ons aller hart zolang wij ongehoorzaam zijn, zoals de Schriften getuigen, maar het is de Heilige Geest, Die de sterk gewapende bindt en uitwerpt en "zijn gehele wapenrusting neemt waar hij op vertrouwde, en zijn roof uitdeelt", Luk 11:21, 22, zoals de Zaligmaker zegt. Wanneer de satan merkt dat hij onttroond is begint hij ons te bekampen, en de Heilige Geest leidt ons tot de strijd en is ons daarin tot een schild, door in het hart het geloof te werken dat Christus aangrijpt en ons leidt tot de verzoening van het Lam. Wij overwinnen de satan door het geloof in dat bloed, Openbaring 12:11. Dit toont ons de macht van satan, het dodelijke kwaad van de zonde, de zegevierende kracht van het geestelijke geloof en de genoegzaamheid van Christus als een schild van dat geloof, om "al de vurige pijlen des bozen uit te blussen", Ef. 6:16. Zo leidt het ons tot het bevindelijk kennen en genieten van de ondersteunende en troostende kracht van de gezegende Geest van God.

Toen God mijn ziel verlostte, was het mij tot grote troost dat ik zag, dat mijn verzoeken zoveel overeenkomst vertoonden met sommige verzoeken van mijn gezegende Meester. Ik was ook zeer verwonderd over die verborgen ondersteuning van God, waardoor "mijn mond met een breidel was bewaard", Psalm 39:2, zolang mijn tegenpartijder mijn gemoed zo zeer benauwde.

Maar ik zal terugkeren tot mijn onderwerp. Omdat ik merkte dat ik wat kracht had verzameld door het zien van de regenboog, werkte en bad ik nog ernstiger dan ooit. Als ik tien keer op een dag een ongepast woord sprak, begaf ik mij net zo vaak tot het

gebed en smeekte om vergeving, vastbesloten om schoon schip te maken. Ik vroeg wanneer het sacrament bediend zou worden en kwam te weten dat ik twee weken had om mij voor te bereiden. Dus begon ik dat te doen en ik verrichtte mijn dagelijkse taak zeer nauwgezet. Nu kwamen de meest verschrikkelijke aanvechtingen opnieuw, met meer kracht dan ooit tevoren. Toen ik dit merkte, was ik vastbesloten om de aanvechtingen, naar ik meende, wat minder hevig te maken door te vasten. Dit was meer dan ik verdragen kon, omdat ik hard werkte, zodat ik bijna bezweek toen ik naast het harde werk ook begon te vasten. Maar wat zal een schuldige zondaar niet doen, als hij ligt voor de poorten van de hel?

Toen de sabbat aanbrak waarop het sacrament bediend zou worden, ging ik naar de tafel met de grootst mogelijke angst en verschrikking. Toen ging ik terug naar mijn bank en weende en bad daar tot ik bijna flauw viel, zodat ik naar huis en naar bed moest gaan. Het strenge vasten had mij zo uitgeput dat ik bijna wegwijnde, enige tijd lang kon ik niets binnen houden. Ik merkte dat dit niet ging, daarom nam ik later nooit meer mijn toevlucht tot zulke uitersten.

Mijn tegenstander viel mij nu van een andere kant aan. Ik had het sacrament onwaardig ontvangen en daarom de grootste schuld op mij geladen. Waardige avondmaalgangers zijn mensen die vrij zijn van alle zonde, maar dat was ik niet en als een avondmaalganger ooit zondigde nadat hij het sacrament had ontvangen, was er geen genade voor hem. Hierdoor was ik ten einde raad. Ik kon 's nachts niet slapen, maar lag wenend en biddend in bed tot ik nat was van zweet en tranen, terwijl ik mijn tegenstander in de Naam van Jezus Christus gebood te vertrekken. Dit was echter allemaal tevergeefs, want mijn schuld en verzoeken bleven mij achtervolgen en vaak werd ik ertoe aangezet om te doen wat mijn voorganger had gedaan. Dit maakte mij bang om naar een mes of scheermes te kijken.

Omdat ik uitgeput was door deze langdurige beproevingen en ik de hele dag piekerde, begon ik heimelijk te wensen dat ik nooit over de dienst van God had nagedacht. Dan had ik wat genoeg kunnen hebben in deze wereld, als ik in de toekomst verdoemd zou worden. Daarom was ik vastbesloten om al mijn banden te verbreken, wat ook de gevolgen zouden zijn. Ik ging daarom naar de herberg, begaf mij in gezelschap en zo verdronk ik mijn angst enige tijd. Hoe ik mij de volgende morgen voelde, zal ik echter ter beoordeling overlaten aan hen die deze ellendige proef ook hebben gedaan. Ik bleef bij dit besluit en ging de volgende dag een parade van soldaten bekijken te Laylham Common. Dus begaf ik mij in gezelschap en knoopte luchtige, onbelangrijke gesprekken aan. Samen met de drank legde dit mijn geweten een tijd het zwijgen op.

Ik volhardde enige weken in deze losbandige levenswandel en deed mijn geweten geweld aan, terwijl ik mij zeer inspande om alle gedachten aan God en de toekomst te verdringen. Als mijn geweten toch sprak, antwoordde ik: Als ik verloren ben, zal ik niet alleen verloren gaan, de meeste mensen zullen mij gezelschap houden." Ik geloof dat ik deze woorden op mijn lippen nam. Is dit vrije wil? Ja, dit is de menselijke wil in al zijn vermeende rechtschapenheid! Zo ging ik door en had ik mijn ellendige voornemen, namelijk het verharderen van mijn geweten, in zekere mate verwezenlijkt.

Rond deze tijd kwam er een man uit Kingston met wie ik eens vriendschap gesloten had. Hij was een zeer deugdzaam man en las veel. Omdat hij wist dat ik ernstig was, bracht hij een met de hand geschreven preek voor mij mee, die hij van een zeker schrijver had overgenomen. Hij gaf mij deze preek cadeau en bij zijn vertrek ging ik met hem mee en trakteerde ik hem om mijn geweten te sussen. Ik wist dat dit mij heel wat inspanning zou kosten, als mijn geweten mij ooit weer te sterk werd. Toen ik terugkwam nam ik dit geschrift echter, en zag dat het een preek was over de tekst:

"Want Tofeth is van gisteren bereid, ja, hij is ook voor de koning bereid. Hij heeft hem diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van zijn brandstapel is veel, de adem des HEEREN zal hem aansteken als een zwavelstroom", Jesaja 30:33.

Ik nam het geschrift mee naar boven en las erin tot mijn haren te berge rezen. Ik dacht enige momenten dat ik echt in de hel was. Ik schreeuwde luid, want al de gruwelijke daden van opstand die ik had begaan nadat ik zoveel beloften had gedaan en aan de tafel des Heeren was geweest, klaagden mij aan. Ik moest wel zo gezondigd hebben dat er voor mij geen genade meer was. Ik dacht dat ik het vlees van mijn botten zou scheuren. Ik ging op mijn blote knieën lezen en bidden en deed God de gelofte dat ik nooit meer naar een kroeg zou gaan, gedurende de tijd dat ik te Sunbury woonde, als Hij mij vergeving zou schenken voor deze verschrikkelijke daad van opstand.

Er kwamen echter geen blijken van vergeving en daarom legde ik bijgelovig de Bijbel onder mijn kussen, om te werken als een magische kracht als de duivel mij 's nachts zou proberen weg te halen. Ik wikkelde mij in de kleren en lag daar tot ik zweette van zielenangst. "Toen het morgen werd, weende ik luid tot God, uit dankbaarheid aan Hem Die ik zo had beledigd, dat mij een andere dag was vergund, voor het verwachte, verschrikkelijke einde kwam.

Verscheidene weken hield ik mijn lichaam in de gaten om te zien of ziekte of een andere kwaal mijn schuldige ziel uit haar lemen tabernakel begon te jagen. Soms beeldde ik mij in dat ik erg ziek was en daaruit leidde ik af dat mijn lang verwachte einde nabij was. Maar als dan de volgende morgen aanbrak, weende ik opnieuw luid en zei: "Wat! Ben ik nog buiten de hel? O, goede en genadige Heere! Zou ik zo'n opstandeling laten leven als hij zo'n vijand van mij was als ik van U? Nee, ik verdien het, ik heb alles gedaan wat ik kon om Hem te krenken en daarom is dit mijn rechtvaardig loon."

Ik begon nu te denken dat God in het verborgen acht sloeg op mij, dat Hij medelijden had met mij en mij zou redden als Hij dat kon. Ik meende echter dat Hij dat niet kon doen, omdat ik dacht dat ik zo erg had gezondigd, dat Zijn geopenbaarde belofte niet meer voor mij gold. Ik wist dat het onmogelijk was voor Hem om te liegen of om Zijn belofte teniet te maken. Ik kon ook niet van Hem vragen, dat Hij de eer en de heerlijkheid van Zijn gezegende Majesteit zou blootstellen aan de verachting van dwazen en duivelen, om een ellendige als ik was te redden. Daarom begon ik Hem te beminnen, te beklagen en Zijn eer begon mij te wegen. Ja, ik zat neer onder deze overdenkingen, terwijl ik het zelfs eens was met mijn zekere verdoemenis. Ik was er in mijn gemoed ten volle van overtuigd dat God mij zelfs in de hel zoveel barmhartigheid zou betonen, als Zijn waarheid en rechtvaardigheid zouden toestaan. "God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou", Num. 23:19. Hij heeft gesproken en zou Hij het dan niet bestendig maken? Zijn vlekkeloze reinheid en Goddelijke waarheid verplichtten Hem daartoe. Daarom loofde ik Hem iedere morgen bij het ontwaken omdat Hij mij nog een nacht had gespaard. Ik was er zeker van dat Hij mij zou laten wonen in het land der levenden, zolang Zijn verborgen besluiten Hem dat toestonden en ik beklagde en loofde Hem met mijn hele hart.

Als er op enig moment een straal van troost in mijn gemoed scheen te vallen, zette ik die van mij af omdat ik niet wilde dat Zijn gezegende Majesteit, zou gaan buiten de bepalingen van Zijn geopenbaarde wil. Wat een arme, blinde ziel was ik toen! Maar God weet dat ik niet lieg en dat ik mijn lezer slechts de gehele waarheid vertel, zoals ik dit alles toen ervoer. Als ik niet meer kennis van God gekregen zou hebben, zou ik toch meer van God geleerd hebben dan welke aanhangers van Arminius ook, van wie ik ooit gehoord heb. Ik geloofde namelijk vast in Gods onveranderlijkheid, in Zijn rechtvaardigheid en in Zijn barmhartigheid, waar deze betoond kon worden met

handhaving van Zijn rechtvaardigheid. Verre was het van mij, dat ik zou denken dat God een leugenaar was als ik, zoals er staat geschreven: "Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig", Rom. 3:4.

Ik wilde wel dat de arminianen deze gulden regel zouden zien. Dan zouden ze nooit beweren dat wij vandaag kinderen van God kunnen zijn en morgen buitengeworpen kunnen worden als kinderen van de duivel. Zij zouden God ten minste net zo volmaakt moeten achten als zij zelf menen te zijn. Geen mens zal echter ooit duidelijk spreken over de onveranderlijkheid, getrouwheid, waarheid, heiligheid en rechtvaardigheid van God, tot hij in meerdere of mindere mate de strengheid van de wet heeft gevoeld. Ook zal niemand ooit zuiver kunnen preken over overwinnende genade, voor hij heeft ervaren dat de kracht daarvan een verandering in hem heeft gewerkt, die hij met al zijn inspanningen nooit bewerken kon.

Toen ik zo gesteld was, droomde ik eens dat ik een zeer indrukwekkend gebouw beklom. Ik was al een heel eind op weg naar de top, maar enige ellendige wezens bleven water in mijn gezicht gooien om mij bij het klimmen te hinderen. Ik liep dus direct gevaar om te vallen, wat naar ik dacht, onvermijdelijk mijn dood tot gevolg zou hebben, omdat ik al zeer hoog was en ik nergens steun aan had, maar mij slechts met handen en voeten vasthield terwijl ik het gebouw beklom. Ik bereikte echter de top en daar werd ik bevrijd van al mijn vrees en vervuld met vreugde. Onder mijn vreugdevolle gejuich ontwaakte ik en "ziet, het was een droom!"

Ik putte hier echter troost en hoop uit en leidde hieruit af dat ik grote moeilijkheden zou ontmoeten op mijn weg naar de hemel, maar dat ik daar tenslotte toch zou komen. Dit gaf mij nieuwe moed om in mijn pogingen te volharden, hoewel ik tegen de wind en het getij moest oproeien.

Ik was nu vastbesloten om van kerk naar kerk te trekken tot ik een predikant zou vinden, die mij de weg zou wijzen waarin God naar recht een zondaar kan zalig maken. Ik geloofde vast in Gods onveranderlijkheid, heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid en was er zeker van dat Hij noch Zijn rechtvaardigheid, noch Zijn genade zou krenken. Ik zag echter nog niet hoe ik gered kon worden, omdat Zijn rechtvaardigheid en heiligheid tegen mij, een zondaar, waren. Op grond van de droom dacht ik echter dat ik naar de hemel zou gaan. Ik was daarom vastbesloten om alle mogelijke aandacht te schenken aan de preken die ik hoorde, en slechts zou luisteren om te horen in welke weg een zondaar als ik, gered kon worden zonder schending van Zijn rechtvaardigheid. Dit was alles wat ik nodig had en dat alleen kon mijn behoefte voldoen. De andere lessen had ik al geleerd.

De volgende sabbat ging ik naar Kingston, naar mijn oude, geliefde predikant. Toen ik daar kwam werd mij verteld, dat er grote beroering geweest was in de stad, omdat de methodisten daar gekomen waren en dat de mensen geprobeerd hadden hen uit de plaats te verdrijven, omdat ze kwamen om onwetende mensen te misleiden en ellendige zielen van de kerk af te trekken. Ik antwoordde dat ik het erg vond dat de koning hen toestond om te preken. Daar voegde ik nog aan toe dat hier vervuld werd wat Petrus had gezegd, namelijk dat er valse leraren zouden opstaan en dat zulke ellendelingen het einde van de wereld zouden bespoedigen, dat ik niet graag zag komen.

Ik vroeg of veel mensen hen aanhingen en mij werd verteld dat verschillende mensen dat deden. Het deed mij verdriet dit te horen. Daarom achtte ik mijzelf gelukkig dat ik bewaard was voor deze "wolven in schaapskleren", zoals ik hen noemde en ging ik met mijn belaste geweten naar de kerk die mij lief was.

Zodra ik binnengegaan was in 'de ingewanden van mijn oude, betrouwbare moeder', bedauwde ik haar plaveisel met menige stille traan en zegende ik haar heilige muren in de Naam van de Heere der heirscharen. Toen ik was gaan zitten, keek ik naar haar eerbiedwaardige binnenkant en deed in het verborgen de gelofte, dat niets dan de dood ooit deze gevoelloze, vereerde ouder zou scheiden van haar arme, blinde kind.

Toen de predikant verscheen, merkte ik dat het de oude, geliefde dienstknecht was. Ik was blij hem te zien. Toen hij echter zijn tekst las, bracht hij mij in verwarring, omdat ik dacht dat hij ging preken voor het methodisme. Het was deze tekst: "En nu zeg ik ulieden: Houdt af van deze mensen en laat hen gaan, want indien deze raad of dit werk uit mensen is, zo zal het gebroken worden. Maar indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken, opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden", Handelingen 5:38, 39. Ik dacht dat hij de mensen zou waarschuwen om deze valse profeten niet te mishandelen. Hij deed dat echter niet. Hoewel hij genoeg inbracht tegen de methodisten om mij ervan te overtuigen dat hij een ware zoon van de kerk was, voer hij niet zo tegen hen uit als ik dacht dat hij moest doen. Spoedig zuiverde hij zich echter ook van deze aantijging, want hij zei ons dat de Kerk van Engeland zulke onopgesmukte, degelijke gebouwen had, dat de altaarkleden en versieringen er zó keurig uitzagen, dat de kerkorde zó apostolisch was, haar gebeden en inzamelingen zó gepast en dat ze, naar ik meen 1500 jaar, onwankelbaar op haar fundament had gestaan. Toen legde hij zijn hand op zijn hart en zei met bijzondere nadruk: "Ik zeg u vanuit mijn hart dat ze nooit omvergeworpen is en ik geloof dat dit ook nooit zal gebeuren." Hier zei ik in stilte *amen* op en daarmee was de zaak voor mij afgedaan. Kort gezegd, ik koesterde nog meer genegenheid voor hem dan ooit tevoren.

U hoeft ook niet bang te zijn dat zulk een godsdienst tenietgedaan zal worden, want ze heeft de wereld aan haar kant. Als de namen *moeder* en *kerk* aan het gebouw worden gegeven en de titel *vader in God* aan een dode predikant, zullen de huisgenoten altijd van hetzelfde stempel zijn. Het is zeker gewettigd als wij tot zulke vaders zeggen: "Wat genereert gij?" en tot zulke moeders: "Wat baart gij?"

Ik zal de draad echter weer oppakken.

Ik ging nu naar Sunbury als een overtuigd lid van de Kerk van Engeland en was vervuld met verontwaardiging ten opzichte van de methodisten.

Toen ik te Hampton kwam, keek ik op naar de kerk, nam mijn hoed af, boog mijn hoofd en zegende haar in de Naam des Heeren. Ik was voor de kerk nu een ijzeren pilaar en een koperen muur geworden en zou de methodisten niet ontzien hebben, als ik bekleed was geweest met het ambt van inquisiteurgeneraal. De volgende sabbat wilde ik wat verder weg naar een andere kerk gaan. Maar mij werd verteld dat er een predikant uit Londen te Sunbury zou preken. Ik was blij dat te horen, want ik was niet zo ingenomen met de predikant van Sunbury, omdat hij de hele week door het veld rondzwierf met een geweer in zijn hand, zodat ik nooit dacht dat hij een gewijde man was, behalve wanneer hij een toga aanhad. Hij wekte ook eens in de kerk mijn hevige afkeer op, toen hij, terwijl hij één van de schriftezinnen van die dag las, kwam bij de woorden: "Toen nu David in zijn huis te Jeruzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen, zijn bijwijven, die hij gelaten had om het huis te bewaren, en deed ze in een huis van bewaring en onderhield ze, maar ging tot haar niet in. En zij waren opgesloten tot op de dag van haarlieder dood, levende als weduwen", 2 Samuël 20:3.

Hij was zo opgewonden vanwege zijn wellustige gedachten dat hij giechelde en lachte en zijn best moest doen om niet luid te lachen. Ik zag hem nu met verontwaardiging aan en meende dat hij, als hij het kwaad van de zonde, de toorn van God en de helse pijnen voelde zoals ik, niet zo lichtvaardig zou handelen in Gods huis.

Mijn dwaze en blinde hart was allang in toga en tabbaard gewikkeld geweest, maar deze dingen maakten er zo nu en dan een scheur in.

Toen de volgende sabbat echter aanbrak, ging ik een predikant horen die uit Londen kwam. Ik had zeer veel achting voor elk woord dat hij sprak, maar ik zag nooit in mijn leven een dominee wiens haar zo vreemd gekapt was. Hij wordt in Londen de *macaronidominee* genoemd. Ik heb hem vaak zien hangen in de prentwinkels. Ongetwijfeld is er nooit zo iemand als hij geweest en zal er ook nooit meer zo iemand zijn, als God hem zal hebben afgesneden. 's Middags hoorde ik hem weer en ik was zeer op hem gesteld. Ik ging samen met mijn medearbeiders bij het hek staan om een buiging voor hem te maken en hartelijk afscheid van hem te nemen. Weldra zag ik hem uit de kerk komen met een liederlijke volgeling aan de arm en toen ze bij ons kwamen, wierpen ze zo'n verliefde blik op één van mijn medearbeiders en namen ze met zulke verliefde woorden afscheid van een ander, als *Oude Beau Nash* dat gedaan zou hebben van Kitty Fisher.

Ik keek hem nu vol verontwaardiging aan. "Helaas", zei ik, "waar moeten wij zoeken naar christenen, als zelfs geestelijken niet christelijk leven? Daar gaat een man die zijn ogen naar God opheft en op de preekstoel kijkt en spreekt als een engel. Als hij echter de kerk verlaten heeft, doet hij als de priesters te Silo, die de Heilige Geest, "zonen van Belial of van de duivel" noemt. Dit maakte nog een scheur in de toga en de tabbaard en ik begon de zaak van God, mijn Maker, te beklagen vanwege Zijn eer, die zij goddeloos schonden met hun wellustige gedrag.

Toen de volgende sabbat aanbrak, ging ik naar de kerk te Hampton, waar ik een lange, stevige jongeman zag met een eerbiedwaardig voorkomen. Het was iemand die ik nog nooit had gezien en van wie ik grote dingen verwachtte. Zijn tekst luidde: "Ga in uw binnenkamer, en uw deur gesloten hebbende, bid uw Vader, Die in het verborgen is", Matthéüs 6:6. Ik luisterde zo aandachtig mogelijk om te weten te komen in welke weg een zondaar verlost kan worden. Het was echter tevergeefs, want zijn woorden verdienden geen aandacht en hij zei niets over het gebed. Hij zei ons dat de deugd ons zou leiden tot het gebed en dat de Zaligmaker dit sprak tegen de Farizeeën, die er een vermaak in hadden om te bidden op de markten. In twaalf minuten maakte hij een eind aan al deze onsamenhangende gedachten en ik ging naar buiten, gekweld door alle verschrikkingen van de verdoemden. Ik ging naar het kerkhof en zag de blinde leidsman uit de kerk komen met een paar wellustige meisjes, één aan iedere arm. Ik merkte dat mijn teleurstelling mij zo met boosheid ten opzichte van hem had vervuld, dat ik mijn vuist tegen hem opstak en hem in mijn hart graag een pak slaag wilde geven. Ik was nu namelijk ten einde raad. Spoedig daarna passeerden mij twee mannen van aanzien en ik hoorde de één tegen de ander zeggen: "Ik zou nog liever thuis zitten en in mijn Bijbel lezen dan naar de kerk komen en luisteren naar zo'n man met al zijn onzin." Ik was blij dat ik die man zo hoorde spreken en dacht dat hij net als ik de weg naar de hemel zocht en teleurgesteld was.

Toen ik treurend naar huis ging, kwam de gedachte bij mij op dat de geestelijken wel wisten hoe God zondaren kon zalig maken, maar dat ze het ons niet wilden vertellen, opdat wij niet even wijs zouden worden als zichzelf, dat zichzelf dat pad had leren kennen, maar dat zij er ons onkundig van hielden om ons bij de kerk te houden. Deze gedachten maakten dat ik hen nog meer haatte, tot ik bijna geneigd was om volkomen met de toga en de tabbaard te breken.

De volgende sabbat ging ik echter weer naar mijn geliefde predikant en nam mijn vrouw mee naar de avondmaalstafel. Op die dag kregen wij een preek over liefde en over de schone vruchten van deze deugd en over het feit dat ze een "menigte van zonden bedekt". Ik vond dit een mooie preek, omdat er enige schriftgedeelten in voorkwamen. Er lag echter een hindernis op mijn weg, namelijk armoede. Als ik de hele wereld had bezeten, zou ik die helemaal gegeven hebben om één uur bevrijd te zijn van de verschrikkingen van de hel die ik toen gevoelde. Ik kwam tot de slotsom dat de liefde wonderen zou doen. Ik had echter geen geld om weg te geven, daarom wilde ik mijn armoede wel vervloeken. Dit bracht mij er ook toe om de rijken te benijden. Ik gaf echter zoveel ik kon, hoewel ik zelf zeer moest lijden vanwege mijn gemis aan levensbehoeften. Dit bracht mijn ziel echter geen verlossing en al mijn schuld en verschrikkingen bleven op mij drukken. En er is ook geen liefde die een menigte van zonden kan bedekken, dan de liefde die in God is en die Hij toonde toen Hij Zijn Zoon gaf, Wiens bloed reinigt van alle zonden en Wiens gerechtigheid een bedekking is voor al onze tekortkomingen.

De volgende sabbat ging ik naar de kerk te Upper Moulsey, waar eens in de veertien dagen gepreekt werd, het bleek niet de juiste dag te zijn. Ik ging daarom weer weg en begaf mij naar de kerk in Isleworth, waar mijn oren bekoord werden door het geluid van een orgel en dat was als het zingen van gezangen voor een benauwd hart. Ik was ingenomen met de predikant, hij gedroeg zich zoals het een predikant betaamt. Hij hield een lange verhandeling over de eigenschappen van de deugd, maar maakte haar oorsprong niet duidelijk en stelde haar ook niet op grond van de Schrift voor, als een regel waardoor de zondaar de zaligheid verwerft. Hoewel hij de deugd zeer aanpreef, zei hij ons niet of ze uit de hemel of uit de mensen was. Daarom kon ik de zaak niet tot op de bodem doorgronden en kon ik niet te weten komen wat deugd precies is. Het was niet voldoende dat haar eigenschappen beschreven werden, ik wilde weten wat de oorsprong van de deugd was. Als ze uit de hemel was, zou ik er naar ik dacht, om bidden. Als ze van nature groeide in het hart van de mens, wist ik dat ik er part noch deel aan had.

Zwaarmoedig en treurig ging ik naar huis, terwijl ik erover piekerde wat deugd toch kon zijn en ik steeds dieper wegzonk in wanhoop. Tenslotte kwam ik bij het park van Sir Philip Musgrove, waar ik rondliep tot middernacht. Plotseling werd ik vervuld met alle vertroosting der hoop. Ik prees God en weende luid. Ik sprak met God, knielde neer op het pad en bad en was zo gelukkig als mijn hart maar kon wensen. Dit bleef zo tot ik in mijn slaapkamer kwam, waar de man zijn keel had doorgesneden. Toen begon deze gemoedsgesteldheid wat te wijken. Ik had echter een klein boekje dat iemand mij had geleend, en dat de aanbeveling deed om God geloften te doen.⁴

Ik deed mijn kleren uit om daarna de Almachtige een gelofte te doen, als Hij mij in staat wilde stellen om mij geheel op Hem te werpen. Zo bond ik mijn ziel met talloze banden en weende over alle gedeelten van het geschreven verbond, die dit boek bevatte. Deze las ik terwijl ik op mijn naakte knieën lag en de gelofte deed om te voldoen aan alle voorwaarden die daarin werden genoemd.

Toen ik dit verbond had gesloten, ging ik naar bed en weende en bad het grootste gedeelte van de nacht. Ik stond 's morgens op, vol van alle ellendige voornemens van

⁴ However, having got a little book that a person had lent me, which recommended vows to be made to God, I accordingly stripped myself naked, to make a vow to the Almighty, if he would enable me to cast myself upon Him. Thus I bound my soul with numerous ties, and wept over every part of the written covenant that this book contained. These I read naked on my knees, and vowed to perform all the conditions that were therein proposed. Having made this covenant, I went to bed; wept and prayed the greatest part of the night; and arose in the morning, pregnant with all the wretched resolutions of fallen nature.

de gevallen natuur. Ik ging nu moedig strijden tegen de wereld, het vlees en de duivel, in mijn eigen kracht. Ik had mijzelf aan zoveel voorwaarden verbonden, dat het met mij, als ik op één punt te kort schoot, voor altijd gedaan zou zijn overeenkomstig mijn eigen verbond, als God met mij zou handelen naar mijn zonden en mij het loon op mijn ongerechtigheid geven zou.

Voor de week voorbij was, verbrak ik alles waartoe ik mij had verplicht en zonk nog dieper weg in de put van wanhoop dan ooit tevoren. Nu was er naar het scheen, geen hoop meer. Ik bad niet meer en wenste heimelijk dat ik in de hel was, opdat ik de ergste smarten zou kennen en bevrijd zou zijn van de vrees voor het ergste wat komen zou. Ik kreeg opnieuw aanvechtingen om te geloven dat er geen God is. Ik wilde niet meer vluchten voor de verzoeking en een echte of overtuigde atheïst worden, want ik wist dat ik veroordeeld moest worden als er een God is. Daarom beijverde ik mij om de verzoeking te geloven en die tot mijn vaste overtuiging te maken. "Maar ach", zei ik, "hoe kan ik dit doen? Want als ik dit geloof, dan kan ik niet meer in mijn eigen bestaan geloven en moet ik mijzelf ervan overtuigen dat ik geen gezond verstand en geen gevoel heb, want ik ben al in de hel. Er is niets wat de mensen in de hel voelen, waar ik nu niet iets van gevoel. De hel is een plaats waar nooit genade betoond zal worden en ik mag geen genade genieten. De hel betekent een scheiding van God en ik ben zonder God in de wereld. Onze staat is daar hopeloos en ik heb geen hoop. De hel is het voelen van de last van de zonde en ik ben zo zwaar belast als een sterveling kan zijn. Daar worden de zweepslagen van het geweten gevoeld en ik voel deze de hele dag. Daar zijn wij een metgezel van de duivelen en ik word van de morgen tot de avond door hen gekweld. Daar zullen wij verbijsterd nadenken over een eindeloze eeuwigheid en dat doe ik al. Daar zullen wij zondigen en ons verzetten tegen God en ik doe dat voortdurend. Daar zullen wij nadenken over onze vermetelheid en dwaasheid in het verleden en daar houdt mijn geest zich dagelijks mee bezig. Daar zullen wij zwoegen onder Gods onverdeelde toorn en ik doe dit onophoudelijk. Daar zullen wij liggen onder de kwellende scepter van de eeuwige dood en dat is voor mij al begonnen. Ach! Te geloven dat er geen God is, is hetzelfde als mijzelf overtuigen dat ik niet besta."

Mijn lezer, zo sloot de geopenbaarde toorn van God mij, buiten de sterke burcht van de duivel, waarin ik mij als in een schuilplaats van leugens, zo graag zou hebben verscholen. Ik begon nu zeer erbarmelijk te klagen over mijn zekere verdoemenis in de toekomstige wereld. Ook klaagde ik erover dat ik nog geen gat in de grond kon graven en zelfs geen stuk gereedschap voor mijn werk kon vasthouden. Daarom dacht ik dat ik mijn baas hiervan op de hoogte moest brengen, mijn werk op moest geven en mijn vrouw de raad moest geven om brood voor zichzelf en ons kind te zoeken. Zelf zou ik hongerend rondtrekken tot ik er niet meer was en hoe eerder ik stierf, hoe beter, want dan zou ik de ergste smarten van mijn eeuwige verdoemenis kennen. Ik spande mijzelf zeer in om ongevoelig te worden voor vrees, maar wat ik ook deed, het lukte niet.

Ik had echter een afspraak gemaakt om de volgende sabbat met iemand mee te lopen om te gaan kijken naar het nieuwe huis van Lord C., dat toen te Esher werd gebouwd.

Toen ik daar aankwam, vroeg ik waarom ze de muren zo ongewoon dik maakten. Mijn metgezel zei mij dat verschillende mensen net als ik deze vraag hadden gesteld en een verrassend antwoord van de eigenaar hadden gekregen, namelijk dat hun degelijkheid bedoeld was om de duivel buiten te houden! Ik antwoordde dat satan zijn intrek nam in een mens en niet in een gebouw en dat de muren niet aan hun doel konden beantwoorden. Toen ik wat meer hoorde van de gemoedsgesteldheid van de eigenaar,

maakte dit al het oude vuur in mij wakker. Ik nam echter wat sterke drank om het voor die dag te onderdrukken.

Toen wij weer naar huis gingen, sprak ik met mijn metgezel over de dienst van God. Hij zei tegen mij: "De mens kan niets doen."

"Niets doen?" Antwoorde ik, "waarom wordt ons dan bevolen om zoveel te doen?"

"O", zei hij, "je kunt niets doen wat God zal behagen. Ik heb de heer **Whitefield**, de heer **Romaine** en alle grote mannen in Londen gehoord en zij zeggen heel duidelijk dat je niets kunt doen."

Ik zei: "Wat zal er dan van ons worden?"

"Wel", zei hij, "de uitverkorenen zullen gered worden en niemand anders."

Ik zei: "Dan is er geen reden om de zaligheid te zoeken."

"Nee", zei hij, "je kunt er niets aan doen."

Ik bracht mijn vleselijke argumenten tegen deze leer naar voren, maar hij noemde enige Schriftplaatsen, die helemaal niets overlieten van mijn argumenten en mijn mond geheel stopten.

De volgende dag dacht ik na over deze *nieuwe leer van de uitverkiezing*, waar ik nooit eerder van had gehoord, behalve wanneer ik die tijdens de catechisatie had opgezegd. Ik deed echter mijn best om die uit mijn gedachten te zetten, maar ik kon het niet.

De volgende sabbat ging ik naar de kerk, toen een zeer oude man, een volslagen vreemde, voor ons preekte. Zijn tekst was: "De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking, en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld", Jakobus 1:27. Nadat ik deze preek had gehoord, keerde ik huiswaarts en ging weer aan het werk met *De gehele plicht van de mens*.

Enige dagen hadden wij vrede met elkaar en waren wij het redelijk eens, maar voor de week voorbij was, twistten wij en vloekten wij elkaar bijna. *De gehele plicht van de mens* kwam met zijn bedreigingen, omdat ik het juiste aantal stenen niet kon leveren en ik kon het boek wel vervloeken, omdat het zulke zware lasten op mijn schouders legde, die ik niet kon dragen, Matthéüs 23:4. Dus *De gehele plicht van de mens* en ik, twistten en gingen uiteen, sindsdien zijn wij geen vrienden meer geweest en ik geloof dat wij dat ook nooit meer zijn zullen in deze wereld of in de toekomst.

Wat het *Boek des verbonds* betreft of het boek dat geloften aanbeval, ik durfde niet meer te leven naar de regels van dit boek, want ik had alle grenzen overschreden die de schrijver had getrokken en had alle snode dingen gedaan waarover hij had geschreven.

Op een sabbat kreeg ik een oud gebedenboek in handen, waarin ik de *artikelen van de Anglicaanse Kerk* vond. Ik verwonderde mij daar zeer over, omdat ik ze nog nooit had gezien of gehoord. Ik las ze met verbazing en in deze artikelen zag ik, dat alles wat de man over de verkiezing had gezegd, waar was. Ik dacht echter niet meer aan die leer, omdat ik vreesde dat ik buiten zinnen zou raken als dit waar was.

Daarna ging ik naar de kerk in Moulsey, waar ik al eerder was geweest, en dit bleek de dag te zijn waarop hun predikant voorging. Ik hoorde hem spreken, maar ik wist niet wat hij zei of wat hij bedoelde. Dus ging ik weer naar huis met al mijn nood en ellende, zoals ik was gekomen. Dit is de staat waarin zij verkeren, die geestelijk arm en

behoefstig zijn zoals er staat geschreven: "De ellendigen en noodduftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst. Ik, de HEERE zal hen verhoren, ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten. Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinën in het midden der valleien. Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten", Jesaja 41:17, 18.

En waarlijk, als de Almachtige deze belofte niet vervuld had, zou ik mij hebben kunnen inspannen en zou ik hebben kunnen zoeken naar de weg des levens, tot ik gevallen was in de kaken van de eeuwige dood, want niet één predikant van alle predikanten die ik hoorde, wees ook maar één keer op de weg der zaligheid door een gekruisigde Zaligmaker.

Sommigen spraken over het geven van aalmoezen, anderen over de deugd en sommigen over het blijven bij de kerk. Maar een ontwaakte, verloren zoon zal aan dit alles niet genoeg hebben, als de boze pijn van de geestelijke honger zich in zijn geweten heeft gehecht.

Van alle mensen onder de hemel is een blinde leidsman iemand van de ergste soort. Hij stuurt zijn duizenden naar de geduchte rechterstoel van God met een leugen in hun hand, Jesaja 44:20, en hij volgt hen, bekleet met al hun bloed. Een blinde leidsman is de schorpioen van de zondaar, Openbaring 9:3, de adjudant van de duivel die leugens ontvangt en verspreidt en zondaren aanspoort om zich te verzetten tegen het Evangelie. Ja, hij is zelfs de staart van de duivel, zoals er staat geschreven: "Maar de profeet die valsheid leert, die is de staart. Want de leiders dezes volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt", Jesaja 9:14, 15. De tabbaard en de toga zijn ijdele klederen van priesterlijke heilichheid, om blinde en onwetende mensen te misleiden en de formuliergebeden zijn de goederen waarmee deze mensen kunnen handelen. Arme zondaren worden verkocht om ongerechtigheid te werken en de tienden en plichten zijn een prijs des bloeds.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik begon nu te denken dat er geen opgelapte gebeden meer waren die ik kon bidden en daarom probeerde ik meer gebedenboeken te lenen. Maar ach, ik kon geen boeken vinden die geschikt waren voor de verschillende breuken van mijn gewonde geest. Ik kon niet nalaten een bittere aanklacht te uiten aan het adres van de geestelijken, omdat ze de mensen niet voorzagen van meer boeken met betere gebeden. Ik zei tegen sommige oude mensen, die met mij aan de dis des Heeren gingen, dat de predikanten ons de weg waarin wij gered konden worden niet wilden verkondigen, opdat wij niet even wijs als zij zouden worden. Ik zei dat ze meer gebeden voor ons moesten schrijven en voegde daaraan toe dat ze allerlei gebeden moesten schrijven en dat er enige gebeden moesten zijn voor iedere zoekende. De gebeden in het boek dat ik had gekregen, waren namelijk niet geschikt voor mijn toestand, omdat mijn wonden te diep waren en omdat ze vermengd waren met geloften die ik niet durfde te doen en zaken die ik mij niet durfde voornemen, omdat ik ze niet gestand kon doen.

Ik merkte steeds dat mijn verzoeken het hevigst waren nadat ik een gelofte had gedaan, hoewel deze mij gewoonlijk wat verlichting bracht, op het moment dat ik haar deed. Ik geloof dat de satan er geen bezwaar tegen heeft als wij onze ziel door geloften binden, want hij is er zeker van dat hij ons vangen zal, tenzij vrije genade ons in staat stelt die na te komen.

Omdat ik geen gebeden kon vinden die geschikt waren voor mij, beleed ik gewoonlijk eerst mijn zonden aan God en besloot dan mijn belijdenis met een paar onsamenhangende gebeden, tot ik zo diep wegzonk dat ik enige tijd helemaal niet meer

bidden kon. Toen begon ik alle gedachten over genade uit mijn hoofd te bannen en ik merkte dat mijn hart vervuld werd met een vreselijke opstandigheid. Ik kwam tot de slotsom dat het einde van mijn verschrikkelijke reis spoedig zou aanbreken. Soms verlangde ik er heimelijk naar om de ergste smarten te kennen, want mijn verstand was zo aangetast dat ik mijn werk niet meer naar behoren kon doen of zelfs iemand, zoals ik al eerder heb gezegd, een redelijk antwoord kon geven. Dit vervulde mij met grote droefheid over mijn vrouw en kind en deed mij erover peinen wat er van hen worden zou. Ik was er zeker van dat ik niet lang meer in staat zou zijn om mijn brood te verdienen, omdat ik al te ver heen was. Ik was er ook ten volle van overtuigd dat er slechts een paar weken voor nodig waren om mij te brengen tot het graf of een krankzinnigengesticht.

Mij werd ook verteld dat mijn meester naar de kweker geweest was bij wie ik vandaan kwam om hem te vragen mij terug te nemen. Hij zei tot meneer Low dat ik mij vreemd gedroeg en één van de slechtst gehumeerde mensen was die hij ooit had gezien, want hij kon geen beleefd antwoord uit mij krijgen. En hij had ook gelijk, want ik dacht de hele dag aan de toorn van God, de verschrikkingen van de hel, de duisternis en het vuur in die plaats en mijn ellendige metgezellen in de misdaad, namelijk de duivelen en de zondaren uit de mensen. Ik zei: "Zwarte wanhoop laat geen plaats over voor hoop, daarom kan de zondaar geen bodem vinden en kan de eeuwigheid niet begrensd zijn." Dan kwam het Woord van God en bevestigde al mijn overdenkingen. "Een bodemloze put", zegt de Zaligmaker en "de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid", Openbaring 14:11. Altijd wanneer ik nadacht over de smarten van de hel, kwam mij een schriftplaats voor de geest om het bestaan ervan te bevestigen. Als mijn geest hiermee bezet was, kon ik niemand een goed antwoord geven. Als mijn baas mij wat vroeg, gaf ik hem hetzelfde antwoord als ik gaf op mijn verzoeken. Soms kreeg hij een antwoord van mij en ging weg, voor ik mijzelf voor de geest had gehaald wie hij was.

Mijn vrouw vertelde mij op een avond dat mevrouw haar had gevraagd te komen en dat zij daar de volgende morgen moest zijn. Ik wilde graag weten wat zij van haar verlangde. Mijn vrouw ging 's morgens naar haar toe en bleef enige tijd bij haar. 's Middags vroeg ik wat voor geheims er was. Zij vertelde mij dat mevrouw haar zeer voorkomend had ontvangen, en dat zij haar medeleven had betuigd en haar harde lot had beklagd.

"Mevrouw Huntington", zei ze, "ik heb medelijden met u, want u lijkt een bescheiden, keurige en ijverige vrouw, maar uw leven moet verschrikkelijk zijn."

"Waarom dan, mevrouw?" antwoordde mijn vrouw.

"Wel, u hebt zo'n ellendeling als man. Hoe kunt u met hem leven? Ik heb in mijn leven nooit zulke antwoorden van een man gekregen en ik heb ook nooit iemand gezien met zo'n humeur."

"Maar mevrouw!" zei mijn vrouw, "hij is een zeer goede echtgenoot voor mij."

Ik geloof dat zij mij zo goed mogelijk voorstelde. "Ik heb geen reden om te klagen, ik vraag mij af waarom u mij daarom beklagt."

Ik zei dat ik van mening was, dat mevrouw zeer hartelijk was, als ze zoveel belang stelde in haar geluk.

Hierop antwoordde mijn vrouw dat zij rood geworden was toen zij dit vroeg, en eerst niet had geweten hoe ze moest antwoorden. Ze zei ook dat ze haar haatte, omdat ze zich met ons bemoeide. Waarom hield ze zich niet met haar eigen zaken bezig?

Waarom mengde ze zich in onze zaken? Ze voegde eraan toe dat ze niet meer naar haar toe zou gaan, omdat ze haar niet mocht.

Ik was zeer ingenomen met de rechtschapenheid van mijn vrouw en ik geloof dat de arme, blinde ziel vanuit haar hart sprak. Ja, als mijn vrouw zich in deze omstandigheden tegen mij had gekeerd, zou ik de beproeving niet hebben kunnen verdragen. Sinds mijn vrouw echter weet wat overtuigingen zijn, heb ik evenveel geduld met haar moeten hebben als zij met mij.

Ik begon een hekel te krijgen aan de kerkgang, want ik kon de gebeden niet meebidden, behalve hier en daar een zin, en sommige mensen die zo lichthartig en lichtzinnig schenen te zijn in het huis van God, verwondden mij bijna ter dood toe. Ik had de hoop opgegeven ooit een predikant te horen die mij de weg zou verkondigen waarin een zondaar verlost kon worden, want sommigen riepen "Zie hier!" En anderen "Zie daar!" Hun leven leek net zo slecht te zijn als, of zelfs slechter dan dat, van de ellendige mensen en als zij op de preekstoel stonden, raffelden zij hun werk zo snel af, alsof hun ziel werd voortgejaagd tot ze hun preek hadden beëindigd.

Tenslotte nam ik mij voor om de Bijbel te gaan bestuderen om te zien of ik daaruit wat onderwijs zou krijgen. Mijn verstand was echter zo aangetast dat ik het ene gedeelte niet kon doen rijmen met het andere. Soms dacht ik dat de Bijbel geschreven is om mensen in verwarring te brengen, want ik meende dat ik alle Godgeleerden op de aarde wel kon uitdagen om alle gedeelten uit dit Boek met elkaar in overeenstemming te brengen, zodat ze niet tegenstrijdig waren of elkaar tegenspraken. Toch kon ik het Goddelijke gezag van de Bijbel niet loochenen, omdat mijn gevoelens zo volkomen strookten met Gods bedreigingen. Daarom wist ik dat de verdoemde ziel en Gods eeuwige oordeel beiden moesten staan of vallen. Als ik mij had kunnen bevrijden van alles wat ik voelde, zou ik gelijk een deïst geworden zijn. Maar ach! Mijzelf te overtuigen dat er geen helse pijnen waren, zou hetzelfde zijn geweest als mijzelf te overtuigen dat ik niet bestond. Ik zou hier enige van de ontzaglijkste gedeelten uit de Schrift kunnen noemen, die al hun pijlen op mij richtten. Ik zie daar echter vanaf, want het boek zou dan veel dikker worden dan ik eerst van plan was.

Toen ik zo zorgvuldig de waarheid zocht, begon ik te zien dat **de leer van de eeuwige verkiezing**, heel duidelijk naar voren komt in de Bijbel.

Hierdoor raakte ik nog meer verbijsterd dan ooit tevoren. Waar ik ook las, ik kwam deze leer tegen. Als ik haar tegenkwam in de profeten of in de brieven, sloeg ik er geen acht op. Als deze leer echter voorkwam in de vier Evangelisten, dacht ik dat het Christus" eigen woord was en zeker altijd vast zou blijven. Daarom nam ik mijn pen, inkt en papier en nam ik mij vast voor om elk bijbelboek nauwkeurig te lezen, om te zien wat iedere schrijver van de Schriften over deze leer had geschreven. Dit was een zware taak voor mij, omdat ik niet één hoofdstuk goed kon lezen. Ik begon er echter mee en las verschillende boeken, terwijl ik de hoofdstukken en de verzen opschreef waar de leer der verkiezing voorkwam. Hoe meer ik naar deze leer zocht, hoe duidelijker ze naar voren kwam, want de leerstukken van de eeuwige verkiezing en de absolute predestinatie schenen de voornaamste te zijn van de hele leer der Godzaligheid. Ik vluchtte echter naar de Evangelisten, in de hoop de leer van Christus daartegenover te stellen, om zo alle profeten te weerspreken.

Maar ach! Ik merkte dat Christus deze leer nog scherper preekte dan alle profeten samen, zoals blijkt uit de volgende Schriftgedeelten. "Gij zijt niet van Mijn schapen", Johannes 10:26. "Gij zult Mij zoeken en gij zult Mij niet vinden", Johannes 7:34. "Ik bid niet voor de wereld", Johannes 17:9. "En Hij zeide: U is het gegeven, de

verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan, maar tot de anderen spreek Ik in gelijkenissen", Lukas 8:10. "Maar die is het niet gegeven", Matthéüs 13:11. "Ik bid voor degenen die Gij Mij gegeven hebt", Johannes 17:9. "Ik stel Mijn leven voor de schapen", Johannes 10:15. "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen", Johannes 6:37. "Ik weet welke Ik uitverkoren heb", Johannes 13:18. "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke", Johannes 6:44. "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren", Matthéüs 20:16. En de engelen "zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden", Matthéüs 24:31. "Dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze", Johannes 6:39. Ik zag dat de leer van de predestinatie en de verkiezing, weerspiegeld werd in de ontzaglijke leer van de verwerping. Al deze leerstukken zijn door de hele Bijbel heen te vinden. Er zijn mensen die Christus niet verlost, want Hij zegt: "Ik stel Mijn leven voor de schapen", maar "gij zijt niet van Mijn schapen", Johannes 10:15, 26. Nee, want zij hadden zich verkocht om ongerechtigheid te werken. "Zo zal dat huis, hetwelk in die stad is, die een muur heeft, voor altoos blijven aan hem die dat gekocht heeft, onder zijn geslachten, het zal in het jubeljaar niet uitgaan", Leviticus 25:30.

Het zaad dat bekend stond vanwege haar boosheid, dat gesproten was uit de gemengde huwelijken in de wereld voor de zondvloed, dat in de tijd van de patriarchen zijn geboorterecht verkocht, dat onder de wet zondigde door zijn aanmatiging, en grote overtredingen beging in de tijd van de profeten, kwam tenslotte tot de onvergefelijke zonde onder de bedeling van het Evangelie. Deze zondaren dragen het teken van de verdoemenis, want als ze verkoren waren geweest, zou God hen niet toegelaten hebben om door te breken tot in de plaatsen waar geen hoop is, want de verkiezing staat als een wachter voor de peilloze diepte van de verdoemenis, zodat noch Abraham noch Lazarus daarover konden gaan. Laten de mensen zeggen wat ze willen: "De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja, ook de goddeloze tot de dag des kwaads", Spreuken 16:4. Dit zijn enige van de onpeilbare diepten en verborgen geheimen van de almachtige God. "Maar Zijn verborgenheid is met de oprechten", Spreuken 3:32, Psalm 25:14.

Ik ben sedert die tijd nooit vaster overtuigd geweest van de waarheid van deze leerstukken.

Ondertussen trok ik echter bijna de haren uit mijn hoofd en werd ik bijna waanzinnig. En ik geloof dat ik, wanneer ik in mijn zonde ter helle gevaren was, de leerstukken van de verkiezing en verwerping nog steeds zou hebben aangehangen, want de Bijbel scheen er vol van te zijn. Ik ben ervan overtuigd dat de duivelen niet onkundig zijn van deze leerstukken, omdat ze zich zo beijveren om boze mensen ertoe aan te zetten om met deze ontzaglijke waarheden van God te spotten. De geleerde Milton zinspeelt hierop in zijn tweede boek van *Paradise Lost*, (Het verloren paradijs):

Anderen zaten op een heuvel apart, verzonken in gedachten, meer verheven en peinsden diep over voorzienigheid, voorkennis, wil en lot, onveranderlijk lot, vrije wil, absolute voorkennis. Zij vonden geen eind, in kronkelende doolhoven van bespiegeling verdwaald.

Ik moet zeggen dat ik soms beefde als ik arminianen hoorde, die spotten met deze verheven leer en die er met hun dichtgeschroeide geweten en schaamteloze hart om lachten, en met meer onbeschaamdheid spraken over God dan de duivelen zelf durfden te doen. Zulke mensen hebben echter niet vaak in diepe wateren verkeer, want als dat zo was geweest, zouden ze geleerd hebben om te beven voor deze waarheden en er niet om te lachen en ook om met meer achting te spreken over de allerhoogste God. Ik weet dat er nooit iemand in deze wereld is geweest die God heeft opgetrokken uit de verschrikkelijke kuil waarin ik verkeerde, terwijl hij de leer van de vrije wil en de

zondeloze volmaaktheid aanhing. Nee, deze valse ijdelheden brengen ons in de verschrikkelijke diepte, zoals dat ook gebeurde bij Jona. Als wij ooit uit de buik des grafs komen door de kracht van Gods genade, dan zullen wij onze geloften betalen en met Jona erkennen, dat het heil des HEEREN is, Jona. 2:8, 9.

De Arminiaan denkt echter dat God net zo is als hij en dat Hij heen en weer zal bewegen als een treurwilg, iets zal zeggen en herroepen, ons vandaag door genade zal roepen en morgen zal verdoemen. Ik merkte echter, net als Job, dat Hij onveranderlijk is en dat niemand Hem kan afkeren, Job 23:13. Zo zegt Hij: "Ik, de HEERE, worde niet veranderd, daarom zijt gij niet verteerd", Maléachi 3:6.

Het schijnt mij toe dat sommige heidenen, een groter geloof hebben gehad in de onveranderlijkheid van de duivelen, dan sommige arminianen met wie ik heb gesproken, in de onveranderlijkheid van de Allerhoogste, zoals mijn lezer kan zien in het zesde boek van Vergilius Aeneas:

En hoe, antwoordde de vrouw, kon er bij de mens zo'n goddeloze wens of ijdele gedachte rijzen! Ongeroepen, onbegraven de overtocht te wagen en de helse vijanden te zien die de kust bewaken? Hoop niet dat u de loop van 't lot zult wijzigen door uw gebed, of de goden, onverbiddelijk streng, tot buigen brengen zult.

Ook lezen we:

"De moeiten zijn langdurig en onoverkomelijk, wanneer wij weer opklimmen tot het hemelrijk. Slechts weinig waren er, uitgelezen en verkoren, die door de goede Jupiter, of door hun eigen deugd, werden opgetrokken tot in de hemel daarboven."

Deze kennis hebben de heidenen verkregen door waarzeggende geesten. Het is een betreuwenswaardige gedachte dat de heidenen sommigen die dienaar van het Evangelie genoemd worden, zullen bestraffen. Daarover moeten wij ons echter niet verwonderen, want God heeft er al eerder voor gezorgd dat "het jukdragende stomme dier, des profeten dwaasheid heeft verhinderd", 2 Petrus 2:16.

Ik geloof dat ik altijd reden zal hebben om de Almachtige te prijzen, dat Hij mijn ziel op zo'n ordelijke wijze heeft gezaligd, door in mijn geest indrukken te geven van Zijn heiligheid, rechtvaardigheid, onveranderlijkheid, waarheid en getrouwheid aan Zijn Woord, zelfs voor Hij Zijn geliefde Zoon in mij heeft geopenbaard, zoals de Verlosser zo zoet verklaart: "Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij", Johannes 6:45.

Ik had nu met nieuwe problemen te kampen, namelijk dat al mijn werken, zoeken en bidden tevergeefs waren, want als ik geen verkoren vat was, zouden mijn gebeden nooit verhoord worden en zou ik nooit de verleidingen kunnen weerstaan, wat ik ook deed. Dit zegt de duivel over de zoete leer van Gods eeuwige verkiezing, en ik weet dat hij de uitlegger is die de arminianen tot op deze dag volgen.

Het jaar der vrijlating

Ik heb de lezer nu meegenomen tot de dag van gejuich. Het was in de winter, vlak voor Kerstfeest. Ik was toen bezig met het snoeien van leibomen. Op een dag was ik een perenboom aan het snoeien en terwijl ik diep in gedachten was en soms mopperde omdat ik maar niet van die godslasterlijke aanvechting bevrijd werd en al mijn gedachten gevangen gehouden werden onder de scepter van de eeuwige dood, zei ik tegen mezelf: 'O, wat een plaats moet de hel zijn! Ik heb het onderpand ervan al in mijn hart. Onze predikanten vertellen ons niet hoe wij verlost kunnen worden, hoewel ze het weten, ja, ze moeten het weten, omdat ze goed onderlegd zijn. Alle gebeden die

ik heb gelezen schieten te kort, en niet één van de predikanten noemt mijn toestand in zijn preken. *De volkomen plicht van de mens* houdt mij voor, wat ik niet kan vervullen. Hoe meer ik tegen de zonde strijd, hoe vuriger mijn verzoeken zijn en hoe vuiler mijn hart schijnt te zijn. Ik probeer heilig te leven, maar ik kan het niet. Ik probeer God te behagen en Zijn toorn te stillen, maar tevergeefs. Het gaat slechter en slechter met mij en Gods ongenoegen is des te heviger. Als ik naar de kerk ga, word ik slechts met droefheid vervuld, want de dominee wil graag zijn preek beëindigen, sommige mensen slapen en sommigen lachen, terwijl anderen slechts de schoonheid en de kleding van anderen bewonderen. Als ik de Bijbel lees, kan ik het ene deel niet rijmen met het andere. Als één gedeelte komt met een bemoediging en vertroosting, komt mij een ander gedeelte voor de geest dat geladen is met verschrikking en wraak en alles afsnijdt. De leer van de verkiezing is verschrikkelijk. Ik heb het uitgezocht en het is de waarheid. Ik heb geprobeerd om alle plaatsen op te schrijven waar erover gesproken wordt, maar ik kon het niet, want de Bijbel staat er vol mee. Als ik niet verkoren ben, zal ik nooit zalig worden, wat ik ook doe. Ik zal mij daarom niet meer inspannen, maar het ergste verwachten, wat ik spoedig kennen zal. O, als ik maar op aarde was geweest toen de Zaligmaker daar was! Ik zou Hem gevolgd zijn, hoe Hij ook met mij gehandeld zou hebben. Maar ach! De Joden waren een zeer begunstigd volk. O, dat ik een Jood geweest was. Maar dat ben ik niet, ik ben een heiden en ik ben een zondaar!

Ik ben een bijzonder schepsel. Als de geruchten waar zijn, ben ik een bastaard die verwekt is door de man van een andere vrouw, en ontvangen in de baarmoeder van de vrouw van een andere man. Ik ben de vrucht van dubbel overspel! Barnabas Russel was zeker mijn vader, ja, hij heeft het erkend. Ik lijk sprekend op hem en ik ben een waar beeld van hem. In het geheim erkende hij mij als zijn eigen kind. Hij heeft mij naar school gestuurd. Iedereen in mijn geboorteplaats lachte om mij en noemde mij "jonge Barnet".

En waar is die man der ongerechtigheid nu, van wie ik afstam? Waar? Wel, volgens het gebedenboek moet hij nu in de hel zijn, want daar staat: "Vervloekt is hij die ligt bij de vrouw van zijn naaste." En God zegt: "De hoereerder en overspeler zal God oordelen." "God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou", Num. 23:19. Bovendien getuigt zijn erbarmelijke en ellendige einde tegen hem. Hij stierf in de grootste angst, terwijl hij uitriep: "Doe wat je wilt met mij, als je mijn leven kunt redden." Dit heeft mijn moeder mij bekend en zij was zowel een oog- als een oorgetuige, want zij heeft hem tot het laatst verpleegd. Scheiden rechtvaardige zielen van de wereld in zulk een angst en wanhoop? Nee, "Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn", Psalm 37:37.

En wat zal er van mijn arme moeder worden? Dat weet God alleen, zij gaat trouw naar de kerk en neemt deel aan het Avondmaal en toch heeft zij jaren in overspel geleefd. Ikzelf ben met mijn arme zuster een levende getuige van deze bewering, en de man heeft erkend dat wij beiden zijn kinderen zijn. Als Gods genade het niet verhoedt, moeten mijn ouders gestraft worden. En hoe kunnen hun nakomelingen dan ontkomen? Dat kunnen ze niet, want "geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen, zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen", Deut. 23:2. En zal de hel niet zowel de ouders als hun zaad ontvangen? Ik zie geen weg ter ontkoming. O, ellendig einde! Ik zal hen haten tot in alle eeuwigheid, omdat zij mij op deze wereld hebben gebracht als de ellendige vrucht van hun wellustige omhelzingen, en zij zullen mij haten tot in alle eeuwigheid, omdat ik hun misdaad heb verzaamd en ben als venijn voor de prikkel van hun schuld.

Mijn moeders echtgenoot, - die mijn vader had moeten zijn, - was een arme, stille, godvrezende man, die jarenlang uit zijn bed verbannen werd door een ellendeling, die

zijn vrouw en zijn bed verontreinigde. Ik werd aan zijn tafel groot gebracht, hoewel het een karige tafel was. Ik was een bedrieger. Ik noemde hem vader, terwijl hij dat niet was, en hij noemde mij zoon en loog daardoor in zijn onschuld. God zal zijn geduld vergelden en het onrecht wreken en wij zullen voor alles betalen. *God bezoekt de misdaad der vaders aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Hem haten*, Exodus 20:5.

Welk recht heb ik om de naam van die vrome, gekrenkte man te dragen? Geen enkel en dat is jaren als een dolk in mijn hart geweest. O, dat ik een beest, een reptiel of een insect was geweest! O, dat ik kon ophouden te bestaan! O, dat de tijdelijke dood overal een eind aan kon maken! Maar er is een dag gesteld en God zal de wereld oordelen. Dan zullen alle verborgen zonden aan het licht gebracht worden. "En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?", 1 Petrus 4:18. O, dat ik toch maar meer gebedenboeken had en dat ik maar één gebed kon vinden dat op mijn omstandigheden van toepassing was! Maar ach, mijn geval is bijzonder, ik ben een bastaard" Bovendien is het zinloos om te bidden. Ik ben niet verkoren en als de Bijbel waar is, - en mijn ellendige staat getuigt dat ze echt waar is, - zullen alleen Gods uitverkorenen ooit zalig worden, zoals er staat geschreven: "En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs", Openbaring 20:15. O, dat er geen komend oordeel was! Maar ik weet dat het er is en dat het beslissende vonnis vaststaat, en ik zal spoedig de ergste smarten ervan kennen, want ik ben bijna krankzinnig en bijna dood!

Ik probeerde nu de uitverkiezing uit mijn gedachten te zetten, maar zeer veel Schriftplaatsen vielen mij tegelijkertijd in. Ik probeerde ertegen te argumenteren, maar zij legden alle mijn zwakke redenen het zwijgen op, staarden mij recht in het gezicht en brachten mij onder de diepste overtuigingen.

Als alle arminianen onder de hemel hun krachten zouden verenigen en ondersteund zouden worden door alle kracht en wijsheid van de duivelen, om te volharden in een goddeloze oorlog tegen de leer van de eeuwige verkiezing, dan zou naar mijn vaste overtuiging, die vlammeende waarheid hen in het gezicht vliegen, hun verwarde argumenten ontzenuwen, al hun tegenstand verbreken, hun vleselijke gedachten op de vlucht drijven en zeer spoedig alle zandgronden en alle vleselijke bolwerken die de meest goddeloze opstandelingen daartegen kunnen oprichten, wegnemen. Soms zal de waarheid hun geweten zo doen spreken vanwege hun trots, dat er zelfs in hun wanhoop een belijdenis van hun lippen geperst zal worden, die zal getuigen van de boosheid van hun hart, zodat iedere waakzame christen zal zien, dat ze in de strijd met de duivelen verenigd zijn, om te strijden tegen de soevereiniteit van de onveranderlijke en almachtige Jehovah."

Ik weet wat het is om smalend te spreken over de verkiezing, ik heb het zelf ook gedaan. Ik weet ook welke goddeloze oorlog er wordt gevoerd tegen de soevereiniteit van God, ik heb ook meegestreden. Ik zeg dit tot mijn schande. Ik ben er ook vast van overtuigd dat de waarheid van God het schild is van iedere ware christen, maar dat ze een dolk is in het geweten van ieder die er tegen strijdt. De verkiezing is echter één van de voornaamste waarheden en de waarheid zal nooit haar banier strijken, de vijand de rug toekeren of van het slagveld vluchten. Zij zal haar vaandel voeren, in weerwil van al haar vijanden, en terrein winnen en zij zal ook een eeuwige overwinning behalen.

Het is mijn wens dat degene, wie dat ook zijn mag, die het na mijn overlijden op zich neemt om één van mijn geschriften opnieuw uit te geven, de inhoud en de geest van mijn getuigenis voor God niet zal veranderen, maar dat hij het zo zal laten als ik het heb geschreven, zelfs met behoud van de kwade geest waarin het

volgens sommigen is geschreven. Ik kan er het best over oordelen waar ik het vandaan heb en hoe ik eraan kwam en in de dag des oordeels zal openbaar komen of het uit de hemel, de aarde of de hel was.

Ik zou echter liever de volkomen raad van God in een kwade geest neerschrijven als dat mogelijk is, dan doen wat één van mijn waardige beschuldigers doet, namelijk in de ene kerk het ene evangelie brengen en in de andere kerk een ander evangelie brengen. Men zou denken dat de dood van Uzza, de ontvangenis van Ismaël, het verlies van de vrouwen van Abraham en Izak en de ijdele poging om Paulus te verzoenen met de priesters en de oversten, ons voldoende zouden hebben gewaarschuwd en zo voor altijd een einde zouden hebben gemaakt aan de veronderstelling, dat het gedichtsel van de mens gebruikt wordt om Gods voornemen te bevorderen. Ik betwijfel of zulke mensen Gods inzettingen wel houden, omdat zij bedrieglijk handelen in Gods verbond. Ik zal bidden of God hen wil vergeven, "hoewel wraak doende over hun daden", Psalm 99:8.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Rechtvaardiging door het geloof

Terwijl ik op de ladder stond en peinsde over de leer van de verkiezing, wegzonk in moedeloosheid, of beter gezegd wanhoop, wenste dat ik meer gebedenboeken had en mopperde omdat ik er geen kon krijgen die geschikt waren voor mijn omstandigheden, omscheen mij snellijk een licht, Handelingen 9:3, snel als de bliksem en veel heerlijker dan "de glans der zon", Handelingen 26:13. Ik weet echter niet of ik dit zag met mijn vleselijke oog of niet, maar dit weet ik, dat het scheen in mijn hart, 2 Korinthe 4:6. Terwijl ik hierover nadacht, bracht dit licht mij alle schriftplaatsen die ik had gelezen, in gedachten, Johannes 14:26, en drukte die in hun geestelijke betekenis met ongewone kracht op mijn gemoed, Jer. 31:33.

In het visioen waren er twee rechte snoeren, die getrokken werden door de hele wereld en ik weet dat het Gods snoeren waren, die "mij in lieflijke plaatsen gevallen zijn, ja, een schone erfenis is mij geworden", Psalm 16:6.

Eén van deze snoeren werd gevormd door de beloften, de voorwaardelijke beloften, bedreigingen en vloeken, - deze behoorden de goddelozen toe, zij zijn hun deel van God, Job 20:29, - en de vloeken van de berg Ebal, Deut. 27:13.

Het andere snoer waren de onvoorwaardelijke beloften en de zoete nodigingen van Christus, en deze behoren Gods uitverkorenen toe. En in het visioen werd het menselijk geslacht verdeeld in twee groepen. Dit alles gebeurde voor mijn geestesoog en toen was er niets meer te zien. Het ene was "het richtsnoer der woestheid", Jesaja 34:11, het andere het snoer der erfenis, Psalm 78:55.

Dit alles gebeurde in één minuut. Het visioen staat mij nog steeds voor de geest en dat zal altijd zo zijn. Dit is Schriftuurlijk, want er staat geschreven: "Hij mat met twee snoeren om te doden en met een vol snoer om in het leven te laten", 2 Samuël 8:2. Dit zijn Gods snoeren en het komt overeen met zijn vloek van de Ebal en zijn zegen van de Gerazim. Dit waren ook de twee snoeren waarmee de apostelen werden uitgezonden om die uit te strekken, Psalm 19:5, 2 Korinthe 10:16.

Ik was geheel bezet met het overdenken van de voorstelling van deze *twee verbonden* en de twee soorten mensen die daaronder waren. Eén van deze snoeren moest zover worden uitgestrekt dat het reikte tot iedere pin van de tent, Jesaja 54:2. Het was alsof ik was omhuld door het volle licht van de zonnestralen. Mijn haren waren te berge gerezen en het bloed stolde in mijn aderen, uit vrees dat dit mij zou brengen tot mijn verschrikkelijke en lang verwachte einde, want ik wist niet tot welke groep ik zou behoren bij mijn sterven, omdat ik nog geen verzoening ontvangen had. Zo werd ook Paulus verlicht door het licht dat hem omscheen, - met dit visioen heb ik het mij vaak vergeleken, -maar het was drie dagen nadat het licht had geschenen, dat hij de Heilige Geest zo krachtig ontving, zoals u leest in het negende hoofdstuk van Handelingen.

Ik kwam nu van de ladder af en stond om mij heen te kijken, maar ik kon niets zien dan het visioen. Ik riep: "Wat is dit? Wat is dit? Wat is dit?"

Ik vreesde dat het iets was wat mij aan mijn eind zou brengen en dat ik geen deel zou hebben aan het zoete snoer van de beloften en nodigingen. Ik had gezien dat deze toebehoorden aan de uitverkorenen, die nadrukkelijk de erfgenamen der belofte genoemd worden.

Onmiddellijk hoorde ik nu een stem uit de hemel die tegen mij zei met duidelijke woorden: "DOE UW FORMULIERGEBEDEN WEG EN BID TOT JEZUS

CHRISTUS. ZIET U NIET HOE MEDELIJDEND HIJ TOT ZONDAREN SPREEKT?" Dit sprak Hij woord voor woord, ik denk dat ik ze nooit zal vergeten.

"Ik ben dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest", Handelingen 26:19, maar ik ging naar het schuurtje waar ik mijn gereedschap opborg, om te bidden. Toch kan ik mij niet herinneren dat ik op dat moment enig geloof had in de Zaligmaker of verwachtte dat ik verhoord zou worden of antwoord zou krijgen. Naar alle waarschijnlijkheid was ik daarvoor te diep gezonken. Ik dacht eerder dat dit visioen mij voorgoed aan mijn einde zou brengen. Daarom beefde ik en was ik bijna radeloos, omdat ik vreesde dat ik spoedig zou wegzinken onder dat ontzaglijke snoer van vreselijke bedreigingen en vloeken.

Toen ik bij mijn schuurtje kwam, deed ik, voor zover ik mij kan herinneren, wat ik gewoonlijk deed. Ik legde namelijk mijn blauwe voorschoot af en bedekte mijn hoofd en gezicht ermee. Ik was als de arme tollenaar, ik kon zelfs niet tot God opzien en was bang dat Hij mij zou verdoemen als ik probeerde dat te doen.

Ik knielde neer en begon onvoorbereid te bidden in de taal van een wanhopig mens, met deze woorden: *"O Heere, ik ben een zondaar en Gij weet het. Ik heb geprobeerd om mijzelf beter te maken, maar ik kan het niet. Als er een weg is overgebleven, waarin Gij mij kunt redden, red mij dan. Als dat niet zo is, moet ik verdoemd worden, want ik kan het niet meer proberen en dat zal ik ook niet doen."*

Juist op het moment dat de laatste zin van mijn lippen kwam, werd "de Geest der genade en der gebeden" in mijn ziel uitgestort, Zacharia 12:10, en ik begon aanstonds te spreken wat "de Geest mij gaf uit te spreken", Handelingen 2:4. Onmiddellijk begon ik te bidden met zo'n kracht, welsprekendheid, welbespraaktheid, vrijmoedigheid en vertrouwelijkheid, dat ik mij daarover zeer verwonderde. Het was net alsof ik opeens Arabisch had leren spreken, een taal waar ik nog nooit een woord van had geleerd. En de gezegende Geest van God stortte op krachtige wijze de zoete beloften uit alle delen van de Schrift uit in mijn hart, en kwam mijn zwakheden zeer te hulp door mijn stamelende tong, woorden te geven om met vrucht bij God te pleiten. Ja, die gezegende Geest bekwaamde mij zo, dat ik de Almachtige Zijn eigen beloften kon voorstellen, die van toepassing waren op mijn toestand, zodat de gezegende Majesteit Zich niet van deze banden kon bevrijden.

Nadat ik ongeveer een kwartier zo had geworsteld, ziet, *toen verscheen Jezus Christus op zeer heerlijke en duidelijke wijze aan mij, terwijl Zijn hele lichaam bekleet was met bloed!*

Hij verscheen aan mij als iemand die zeer onteerd en mishandeld was en toch wilde Hij medelijden met mij hebben. Ik wendde mijn ogen van Hem af, maar Hij volgde mij en verscheen nog steeds voor mij. Ik viel op de grond en lag op mijn gezicht, maar ik kon het gezicht niet kwijtraken. Nooit eerder had ik de zonde in zo'n licht gezien dan toen.

In het licht *van de wet* verschijnt de Heere ons als een ontzaglijk Wezen, want omdat de wet ons aan niets anders dan de zonde en de toorn van God tegen de zonde ontdekt, lijkt de Wetgever onze vijand te zijn. Dat vervult ons met een folterende vrees en omdat wij geen genade van Hem verwachten, moeten wij Hem wel haten. De wet openbaart geen medelijden, dus worden wij vervuld met zelfmedelijden. Zo wordt ons zondige ik het voorwerp van ons medelijden, en toont ons vleselijke gemoed zijn vijandschap, die zelfs tegen God gericht is, Rom. 8:7.

Maar het zien en voelen van de zonde, terwijl ik *de gedode Zaligmaker* zag, vervulde mijn ziel met verbolgenheid ten opzichte van mijzelf en mijn zonde, en deed mijn ingewanden rommelen van onuitsprekelijke liefde voor en medelijden en deernis met mijn zeer gekrenkte God en Zaligmaker. Er was onmiddellijk een einde gekomen aan

al mijn mopperen en ik riep uit: *"O, ik kan dit niet dragen. O, stuur mij maar naar de hel, naar mijn eigen plaats, want ik verdien het. Ik kan en zal niet klagen. O, stuur mij maar naar de hel! Tot nu toe heb ik niet geweten dat ik zondigde tegen Uw wonden en Uw bloed! Ik wist niet dat Gij zo hadt geleden voor deze ellendige! Ik wist nog niet dat ik iets van doen had gehad met Uw kruisiging! Ik kan mijn lijdende Heere en Zaligmaker niet om genade smeken. Nee, stuur mij naar de hel, want ik verdien het. O, ik zal nooit klagen, want ik weet dat het onterecht zou zijn, wanneer ik klaagde."*

Hoe meer ik Hem probeerde te vermijden, hoe dichter Hij mij naderde. Het gezicht werd steeds duidelijker en de indruk op mijn gemoed werd dieper. Hoe meer ik mijzelf veroordeelde en in de duisternis voor Hem probeerde weg te kruipen, hoe meer Hij mij toelachte en mijn ziel deed wegsmelten, en die vernieuwde en vertroostte.

Toen ik merkte dat ik Hem niet kon mijden, en de stralen die mij zo deden wegsmelten niet buiten kon sluiten, stond ik van de grond op en ging de tuin in. Hier merkte ik dat al mijn verzoeken waren opgehouden. Mijn harde gedachten van God en de verschrikkelijke denkbeelden die ik had, als ik Hem zag in Zijn rechtvaardige wet, waren geweken. Mijn zonden, die zoveel maanden voor mij hadden gestaan in al hun afgrijselijkheid en ontzaglijkheid, hadden hun vleugels uitgespreid en waren zover van mij geweken als het oosten verwijderd is van het westen, zodat niets het offer meer bedekte. Mijn duisternis werd verdreven door de stralen van de Zon der gerechtigheid en het leven en de onsterfelijkheid werden mij zo heerlijk voorgesteld, dat ik mijzelf geheel verloor in het vuur van de eeuwige liefde, dat mijn ziel vernieuwde en in vervoering bracht. Al de verschikkingen van de verdoemden en de overdenking van hun onherroepelijke lot weken, verwarring en wanhoop zonken weg in vergetelheid.

De onafhankelijke Jehovah, de God der legermachten, had die alle op de vlucht gejaagd. Hij zat alleen op de troon en had de macht over het veld en deed de banier van eeuwige liefde wapperen. De verschrikkelijke en ontzaglijke snoeren van dreigementen werden allen aan de voet van de berg gelegd en ik werd onder het verbondssnoer van Gods uitverkorenen gebracht, terwijl de onvoorwaardelijke beloften van een eeuwig Evangelie, die even talrijk zijn als de bladeren in de herfst, mij verzekerden van mijn aandeel in een volbrachte zaligheid.

Mijn gedachten werden vervuld met een zoete zekerheid, mijn hart werd bevestigd, mijn gemoed kwam tot rust, mijn twijfel en vrees weken tenslotte. Mijn geweten leek een verborgen koninkrijk, dat bestuurd werd door de Vredevorst, mijn genegenheid ontvlamde, mijn wil kende een zalige berusting en genade zwaaide met al haar vertroostende werkingen de hoogste scepter over ieder vermogen van mijn ziel. Zo moesten de zonde, de satan, het verderf, de verschikking, de wanhoop, het ongeloof, de ontsteltenis en de verwarring hun vlag strijken en werden verjaagd, overwonnen en verslagen voor het Goddelijke geschut van de zegevierende Verlosser, dat tevoorschijn werd gehaald uit die heerlijke wapenkamer, de verborgenheid van het kruis, waar God en zondaren elkaar ontmoeten.

Ik was naar het schuurtje gegaan terwijl ik gekweld werd door alle verschikkingen van de verdoemden en ik keerde terug met het Koninkrijk van God opgericht in mijn hart. O, gelukkig jaar! Gelukkige dag! Zalige minuut! Heilige plaats! Ja, geloofd zij mijn dierbare Verlosser, Die "mijn ziel gered heeft van de dood, mijn ogen van tranen, mijn voet van aanstoot", Psalm 116:8.

Ik probeerde nu te werken, maar ik kon dat niet, want ik kon geen gedachte voortbrengen en niets beminnen dan wat in de hemel was en het lag niet in mijn macht

om mijn gedachten vandaar terug te roepen, want mijn hart was, waar mijn schat was, Matthéüs 6:21.

Ik ging naar mijn schuurtje om gereedschap te halen, maar voor ik de plek bereikte, vergat ik wat ik wilde. Ik stond te beven, te lachen, te huilen en was vervuld met vreugde. Ik zei: "Wat heb ik nodig? Wat heb ik nodig?" Ik kon mij echter niet herinneren welk stuk gereedschap ik nodig had. Dus ging ik terug naar mijn werk en stond ernaar te kijken, maar mijn ziel was naar haar eigen woning opgestegen en de arme tuinman was alleen gebleven. Omdat ik niets kon doen zonder mijn ziel, was ik net als een machine zonder raderen. Nadat ik een poos had staan denken, bedacht ik dat ik een schoffel nodig had. Toen rende ik naar mijn schuurtje, terwijl ik onderweg voortdurend uitriep: 'schoffel, schoffel, schoffel, schoffel.' Voor ik echter het schuurtje bereikte, waren mijn gedachten aan de schoffel al verdwenen.

Ik ging toen voor de tweede keer terug en stond naar mijn werk te kijken, terwijl ik van vreugde luid lachte en weende. Toen ik weer een beetje helder was, herinnerde ik mij dat ik een hark nodig had. Toen ging ik opnieuw, zo snel ik lopen kon, naar mijn schuurtje, terwijl ik uitriep: "Hark, hark, hark, hark." Voor ik echter aan het eind van de reis gekomen was, ging de gedachte aan de hark dezelfde weg als die aan de schoffel, zodat ik mij geen van beide kon herinneren. Ik was nu net zo gesteld als de arme Petrus, toen hij zei: "Het is goed dat wij hier zijn", Matthéüs 17:4. Hij wist echter niet wat hij zei.

Ik ging nu voor de derde keer terug en gaf alle hoop op dat ik zou kunnen werken. Ik overdacht wat ik in dit geval moest doen. Als ik niet werkte, kon ik niet met een eerlijk geweten mijn loon ontvangen en als ik geen loon ontving, moesten mijn vrouw en kinderen lijden, vanwege gebrek aan brood. Zelf gaf ik niet om eten en ik geloof dat ik het zelfs niet gemist zou hebben, als ik uitgehongerd was geweest.

Al mijn pogingen om te werken waren echter vruchteloos. Jezus Christus was gekomen, het was voor mij het jaar der vrijlating, de aarde moest zelf vrucht dragen, want ik kon de grond niet bewerken. De dienstknecht was nu bevrijd van zijn heer en mijn handen waren "van de potten ontslagen", Psalm 81:7. Mijn ziel was opgestegen als met de vleugels van een duif en was weggevologen om deze dag te heiligen en ik was ook vastbesloten om dat te doen.

Daarom verliet ik de tuin en ging ik naar de weide van Sunbury, waar ik kon wandelen zoveel ik wilde, zonder lastig gevallen te worden. Daar loofde en prees ik God met een luide stem, zonder dat er iemand luisterde naar de heerlijke samenspraak die ik had met mijn dierbare Verlosser.

Toen ik daar kwam, was ik vervuld met verwondering, want de hele schepping leek wel een Goddelijk borduurwerk, zoals ik dat nog nooit had gezien. "Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof", Habakuk 3:3. Ik kon mijzelf met niemand vergelijken, of het moest zijn met iemand die in een donkere cel was opgesloten geweest vanaf zijn geboorte tot hij twintig of dertig jaar oud was, en toen losgelaten werd in de wereld op een heerlijke, zonnige dag en op een heuvel werd geplaatst, vanwaar hij het grootste gedeelte van de wereld in één oogopslag kon zien.

Ik zag nu overal de wijsheid van God, van het hemelgewelf tot zelfs het kleinste insect. Zijn almacht bleek uit de schepping en onderhouding van de wereld en uit de verschillende volken die erin wonen. Zijn trouw schitterde in de vervulling van Zijn belofte aan Noach. Zo staat er geschreven: "Voortaan, al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht niet ophouden", Genesis 8:22. Zijn alwetendheid en wijsheid worden getoond in de regering van een wereld waar zoveel verwarring en wanorde is vanwege de zonde. Om

kort te gaan, alles werkte mee om mijn ziel gelukkig te maken, mijn gedachten te bezetten, mijn gemoed bezig te houden en mijn vurigste genegenheid te doen uitgaan naar de Goddelijke Schepper en de Heerser over de hele aarde.

Ik knielde neer en smeekte mijn Zaligmaker om te mogen sterven. Ik smeekte Hem ernstig om mij tot Zich te nemen, opdat ik niet meer zou hoeven zondigen. Hierin werd ik echter niet verhoord.

Ik gebruikte zulke eenvoudige uitdrukkingen en was zo vertrouwelijk met mijn dierbare Zaligmaker, dat ik dat liever wil verbergen, omdat ik mij ervan bewust ben dat men mij een dweper zal noemen vanwege de vermelding van mijn onvermogen om een schoffel of een hark te pakken. Ik zou dit feit zeker niet vermeld hebben, als de Heilige Geest de eenvoudige woorden van Petrus niet had laten optekenen, toen hij verlangde dat Christus hem zou helpen om drie, aardse tabernakelen te bouwen, één voor Mozes, één van Jezus en één voor Elias, prachtige gebouwen waar de Heere en twee heerlijke geesten in zouden wonen! Gods Woord heeft ons echter meegedeeld *dat hij niet wist wat hij zei*. Toch denk ik dat niemand dan een dwaas, Petrus een dweper zal noemen, omdat hij begeerde het zalige gezelschap waarin hij verkeerde in Gods visioen, vast te houden.

Nadat ik het grootste gedeelte van de dag had doorgebracht in de weide, wandelde ik 's avonds naar huis en ging ik naar de broeikas om te bidden. Daar was niemand die mij kon storen, omdat de familie gedurende het winterseizoen in Londen was en slechts een oude vrouw in het huis had achtergelaten. Terwijl ik bad, vloeiende er in mijn hart zo'n onuitspreklijke vreugde, die steeds groter werd, en raakte mijn ziel in zo'n onbeschrijflijke vervoering, dat ik dacht dat ik al in de eeuwige heerlijkheid was. Omdat ik bang was dat er een engel naar mij gezonden zou worden, stond ik op en ging ik weg, want ik zou niet in staat zijn om dat gezicht te verdragen.

Ik ging het huis binnen, lachend en wenend, en zei tegen mijn beminde Verlosser: *"Ik mag genoeg van de hemel genieten. Hoe kan de hemel nog heerlijker zijn? Wat kan de hemel hier nog aan toevoegen? Ik begeer geen andere hemel, ik heb genoeg."*

Ik nam de Bijbel om te lezen en zodra ik deze geopend had, was ik zo verwonderd dat ik niet wist dat het hetzelfde Boek was. Het heerlijke licht scheen over de donkere en duistere Schriftgedeelten, want de dag was aangelicht en de Morgenster was opgegaan in mijn hart, 2 Petrus 1:19. Ik las de Bijbel in de taal van mijn eigen bevinding en kon de geest en de gevoelens van de geïnspireerde schrijvers begrijpen, van de poorten der hel tot de hoogste top van de geopenbaarde zaligheid. Mijn geest en bevinding konden hen volgen, waar ze mij dan ook voerden.

Ik merkte dat ik nu gekomen was "tot de berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen, en tot God, de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen, en tot de Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel", Hebreëën 12:22-24.

Ik las de Bijbel als de wil en het testament van mijn hemelse Vader en bij iedere belofte die ik zag, greep het geloof Christus aan, bracht Hem in mijn hart en schonk al Zijn zoetheid weg aan mijn ziel als een voorsmaak van de hemel. Voor mijn geloof was het even vanzelfsprekend om de beloften te zoeken als voor een kind om de borst te zoeken. Ik merkte dat ze verspreid waren door de Bijbel, "hier een weinig, daar een weinig", Jesaja 28:10. O, zoete vrucht, kostelijke oogst, uitgelezen maaltijd van "vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn", Jesaja 25:6.

De dreigementen, voorwaardelijke beloften en vervloekingen, konden mij geen vrees meer inboezemen en schoten hun pijlen niet meer op mij af. Jezus Christus schitterde lieflijk door het hele Boek en ik werd gezegend met de geest der openbaring. De gezegende Geest opende de verborgenheden en leidde mijn gemoed daarin op zoete wijze in, zodat ik kon zien dat de Schriften zo aangenaam van Jezus getuigen. Mijn geloof kon Hem zelfs zien in alle duistere gezegden, spreekwoorden, gelijkenissen, vergelijkingen, beelden, typen en schaduwen of waarin Hij verder ook gehuld was. O, gezegend zij Zijn heilige Majesteit! Gezegend zij Zijn heilige Naam! Hij heeft mijn ziel omgeven met zoveel heerlijke beloften, terwijl de koperen berg van de eeuwige verkiezing als tienduizend pilaren geplaatst is onder mijn verlostte ziel. Om kort te gaan, mijn hart was als de berg Sion, die niet kan wankelen.

Ik ging naar bed, maar ik kon niet slapen. Ik legde mij neer en lachte, weende, zong, loofde en prees God, mijn Zaligmaker, de hele nacht. Ik sprak hardop tegen Hem, zo vertrouwelijk als een man met zijn vriend en Hij antwoordde mij met de vreugde van mijn hart, als een voorwerp van Zijn onverdiende liefde.

Zo nu en dan probeerde ik mij mijn zonden weer te herinneren en trachtte ik mijn moeiten en verzoeken opnieuw te gevoelen, maar God had ze uit mijn geest en mijn geheugen gewist. Ze zijn later ook niet meer teruggekomen en ik ben ervan overtuigd dat dit ook nooit zal gebeuren. *Zo werden de zonden van Juda gezocht, maar ze konden niet gevonden worden, want ze waren er niet*, Jer. 50:20, zoals de Schriften getuigen. Want waar mijn zonden vroeger in slagorde stonden opgesteld, stond nu mijn dierbare Verlosser, en het kleed van Zijn menselijke natuur was "met bloed geverfd", Openbaring 19:13. Zo zag ik Hem vele maanden lang en ik geloof dat ik gedurende zes of zeven maanden dit gezicht niet geheel kwijtraakte.

Ik begon nu mijn Bijbel te onderzoeken om te zien of de visioenen van Christus, die de heiligen van oude tijden hadden, zouden overeenkomen met de mijne. Ik vergeleek ze met de volgende Schriftgedeelten en voor zover de Schriften mij daar grond voor geven, kan ik ze met alle vertrouwen openbaren.

- Het eerste schriftgedeelte dat ik vond, luidde: *"Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, let hierop: Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene"*, Zacharia 12:10.
- Het volgende schriftgedeelte is opgetekend in Job 42:5, 6: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as."
- Het volgende gedeelte is opgetekend in Jesaja 63:1 --3: "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen. Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van één, die in de wijnpers treedt? Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij." "Dit zei Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak, Johannes 12:41.
- Ook lezen we: "Verder zag ik in de nachtgezichten, en zie, er kwam Eén met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en Hij kwam tot de Oude van dagen, en zij deden Hem voor Dezelve naderen", Dan. 7:13, en "Toen ontzette zich de koning Nebukadnézar, en hij stond op inderhaast, antwoordde en zeide tot zijn raadsheren: Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen?

Zij antwoordden en zeiden tot de koning: Het is gewis, o koning. Hij antwoordde en zeide: Zie, ik zie vier mannen, los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen, en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons der goden", Dan. 3:24, 25.

- De volgende tekst luidt: "En boven het uitspansel, hetwelk was boven hun hoofden, was de gelijkenis eens troons, als de gedaante van een saffiersteen, en op de gelijkenis des troons was de gelijkenis als de gedaante eens mensen, daar bovenop zijnde", Ezechiël 1:26.
- Het volgende gedeelte is genomen uit Jozua: "Voorts geschiedde het, als Jozua bij Jericho was, dat hij zijn ogen ophief en zag toe, en zie, er stond een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in Zijn hand had. En Jozua ging tot Hem en zeide tot Hem: Zijt Gij van ons of van onze vijanden? En Hij zeide: Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN. Ik ben nu gekomen. Toen viel Jozua op zijn aangezicht ter aarde en bad aan, let hierop, Jozua was geen Ariaan en de Zaligmaker ontving deze aanbidding ook niet als schepsel en zeide tot Hem: Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht? Toen zeide de Vorst van het heir des Heeren tot Jozua: Trek uw schoenen af van uw voeten." Waarom? Opdat u staande kunt blijven in Mijn kracht, want anders zult u niet voorspoedig zijn in de strijd tegen de Kanaänieten. Dit moest hem ook duidelijk maken dat hij niet moest vertrouwen op het vernuft van mensen, maar op de aanwezigheid en macht van God. "Want de plaats waarop gij staat, is heilig. En Jozua deed alzo", Jozúa 5:13-- 15.
- Ja, het kwam mij ook weer in gedachten dat de Heere was verschenen aan Abraham, aan Mozes in het braambos en aan Jakob te Bethel.
- Ja, de tijd zou mij ontbreken om alles te verhalen, want Paulus zegt: "Daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broederen op eenmaal, van welke het merendeel nog overig is, en sommigen ook zijn ontslapen. En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien", 1 Korinthe 15:6, 8.
- Ook aan Johannes is Hij verschenen: "En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet. Ik ben de Eerste en de Laatste, en Die leef, en Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods", Openbaring 1:17, 18.
- Ja, zegt de Zaligmaker: "Ik zal Mijzelf openbaren aan degenen die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt." Ook zegt Hij: "De wereld zal Mij niet meer zien, maar gij zult Mij zien, merk dit op: maar gij zult Mij zien, want Ik leef en gij zult leven", Johannes 14:19.
- Dit komt ook overeen met de oude profetie: "En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees, en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien. Ja, ook over de dienstknechten en over de dienstmaagden zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten", Joël 2:28, 29. Geprezen zij Zijn Naam, dat doet Hij. Veel dienstknechten en dienstmaagden hadden deze onschatbare zegen en dit zielzaligende getuigenis ontvangen, zelfs onder het nietige middel dat ik als predikant was.

Toen de volgende sabbat aanbrak, ging ik zoals gewoonlijk naar de kerk, maar ik kon niet met de anderen meebidden, want ik had er genoeg werk aan om het gedrag van de gemeenteleden gade te slaan en te luisteren naar hetgeen ze zeiden. Het schokte mij dat ik mensen die in een Egyptische duisternis verkeerden, hoorde zeggen dat hun ogen Gods heil gezien hadden. Ik vond het niet minder ongerijmd dat losbandige mensen zonder genade, God smeekten om Zijn Heilige Geest niet van hen te nemen, dat eigengerechte farizeeërs zichzelf ellendige zondaren noemden, dat mensen die

gelooven in de vrije wil, verklaarden dat er niets geheel aan hen was, dat haters van God en de Godzaligheid baden, voor hun vervolgers en lasteraars en dat geestelijke misdadigers, God zeiden dat Zijn dienst volkomen vrijheid is. Zelf kon ik niet zeggen dat ik gekluisterd en gebonden was met de ketenen van mijn zonde. Om kort te gaan, de hele dienst leek een aaneenschakeling van weerzinwekkende tegenstrijdigheden en was niet minder dan een bespotting van God op plechtige wijze. Ik kon daar in geen enkel opzicht aan meedoen.

De mensen die naast mij zaten, sloegen mij zeer nauwlettend gade, omdat ik niet zoals gewoonlijk handelde. Ik bedoel het knielen en opstaan wanneer dat geboden wordt, het neerzitten en naar het oosten draaien, wanneer daarom wordt verzocht. Ik kon niet meer bewegen en de mensen merkten dat op. Gewoonlijk was ik zeer ijverig in het doen van boete en gaf ik sneller dan de beste onder hen opnieuw mijn woord. Maar nu zat ik slechts in de tent en keek toe. Ik meende dat ze allemaal naar mij keken en ik wilde graag naar buiten gaan, want ik dacht, - en daarin had ik gelijk, - dat ik in de gemeente van de doden verkeerde.

Tenslotte was de ergerlijke taak verricht en de predikant besteedde de preekstoel. Ik was vastbesloten om geen woord van zijn preek te missen als mogelijk, maar zo goed naar hem te luisteren als een criticus dat maar kan doen. Zijn tekst luidde: "Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof", 1 Johannes 5:4. Hij probeerde te bewijzen dat de Joden allen ongelovigen waren, maar dat wij, omdat wij grootgebracht waren in een land waar al lange tijd christelijke kerken waren gevestigd, allemaal gelovigen waren! En toen hij tot zijn slotsom kwam, dat deed hij met grote stappen, zei hij: "Als het geloof de wereld zal overwinnen, wat zullen de goede werken dan niet doen?" Deze laatste zin sprak hij met bijzondere nadruk uit, alsof hij wilde zeggen dat het gemakkelijk is om de overwinningen van het geloof te beschrijven, maar dat er geen woorden zijn voor de heldendaden van de menselijke verdienste! En dat is ook zo en wij kunnen ons niet indenken wat voor daden dit zijn, tenzij wij de grote menigte zouden kunnen zien die de menselijke verdienste gegrepen heeft en in de hel gevangen heeft gezet.

Tot dan toe had ik nooit geweten wat de profeet Jesaja bedoelt met deze woorden: "Hun wachters zijn allen blind, zij weten niet, zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen. Zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief. En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja, het zijn herders die niet verstaan kunnen", Jesaja 56:10,11. Ik merkte dat hij blind was, want hij kon niets zien van de duivel of zijn werken en daarom waren er geen beesten tegen wie hij kon blaffen dan de arme Joden. Hij kon echter slechts tegen hen blaffen met behulp van zijn aantekeningen. Dit zijn inderdaad blinde leidslieden, zoals de beminde Verlosser zegt, zij leiden duizenden in de beek en zichzelf ook.

Geloofd zij de Almachtige, Die ons beloofd heeft om Zijn uitverkorenen Zelf te onderwijzen en onze ogen te openen, zodat wij onze leraars zien. Zo staat er geschreven: "Maar uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw ogen zullen uw leraars zien", Jesaja 30:20. Geloofd zij God dat voor mij niet werd verborgen wie die leraar was. Jehova hield hem mij voor in zijn ware kleuren en ik toetste hem aan het woord van God, zoals ons wordt bevolen: "Beproeft de geesten, of zij uit God zijn", 1 Johannes 4:1. Ik bevond dat hij in Gods weegschaal lichter dan ijdelheid was.

Toen ik uit de kerk kwam, maakte ik mij los van de tabbaard, de toga, het gebouw en het doen van boete en liet ik alles achter me. Ik ervoer toen in werkelijkheid, wat ik vaak had beleden, *dat de dienst van God de volmaakte vrijheid is.*

Op weg naar huis werd ik gekweld door de aanvechting dat het onmogelijk was, dat ik, een man die geen hoofdstuk uit de Bijbel goed kon lezen, de geestelijke betekenis van Gods Woord zo goed begreep, terwijl de mannen met zulke uitnemende kennis onwetender leken te zijn dan kinderen. Ik vroeg: "Wat is dit dan?"

De verzoeker antwoordde: "Je slaapt en droomt."

Ik stond stil en luisterde daarnaar en zei: "Ik ben wakker en dit gebeurt echt."

"Nee", werd mij ingegeven, "je slaapt en droomt."

Ik was zo verbijsterd dat ik voelde aan mijn armen, mijn knieën, mijn hoofd en mijn jas en uitriep: "Daar staat het huis van jonker Boehm, daar staat het huis van mijn meester, daar is het uithangbord van de Magpye en ik sta op de weg. Het is echt zo, ik ben wakker, ik weet dat ik wakker ben."

De Schrift loste deze zaak op: "Ik ben verstandiger dan al mijn leraars, omdat Uw getuigenissen mijn betrachting zijn", Psalm 119:99. Ik heb sindsdien vaak nagedacht over de belijdenis van het ellendige Sion, toen God haar bevrijding bekendmaakte, zoals er staat geschreven: "Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij *gelijk degenen die dromen*. Toen werd onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich, toen zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft grote dingen aan dezen gedaan", Psalm 126:1, 2.

Nadat ik had aangetoond dat ik wakker was, liep ik naar huis en onderzocht *De gehele plicht van de mens* en enige andere oude boeken van dezelfde stempel en sprak een oordeel over hen uit dat overeenkomt met het vonnis dat is opgetekend in de Handelingen der Apostelen: "Velen ook dergenen die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid, en berekenden de waarde derzelve en bevonden vijftigduizend zilveren penningen. Alzo wies het Woord des Heeren met macht en nam de overhand", Handelingen 19:19, 20.

Ik onderzocht *de dogmatiek* van de Anglicaanse Kerk en merkte dat het wezen van de leer een plaats had in mijn hart. *Dit schijnen bijna alle leerstellingen van de gevestigde kerk te zijn, die, zoals blijkt uit de Schrift, overeenkomen met de leer der apostelen.* Het grootste deel van de overige leerstellingen schijnt geheel door de mensen te zijn opgesteld. Wat het is om een uiterste voorhof op te knappen, en om de onzichtbare Kerk of de verborgen schapen van Christus te beschermen, weet ik niet, het einde zal dit openbaren. Van de artikelen hoorde ik nooit voor ik 25 jaar oud was. Onze geestelijken doen er verstandig aan om ze verborgen te houden voor de mensen, want ze zouden een kaars zijn voor de gemeente en een bliksemflits voor het gezicht van de blinde leidsman, terwijl hij ze leest.

Ik zei tegen mijn vrouw dat de kerkmensen het allemaal bij het verkeerde eind hadden, ze waren niet wedergeboren en wisten ook niets over de geestelijke geboorte. Desondanks wilde ik een gesprek gaan voeren met twee of drie oude avondmaalgangers, die in mijn ogen de rechtvaardigsten onder hen leken te zijn.

Eerst ging ik naar een zekere heer Pease, die ik beschouwde als de oprechtste onder hen en ik had een lang gesprek met hem over de wedergeboorte en het geloof in de Heere Jezus Christus. De oude man luisterde aandachtig naar mij en omdat ik merkte dat hij mij het oor leende, probeerde ik met

grote ijver de waarheid op zijn hart te drukken. Ik dacht dat hij dit wel verstond, omdat ik het hem zo duidelijk vanuit de Bijbel uitlegde. Nadat hij lange tijd met grote aandacht naar mij had geluisterd en zijn toestemming en instemming had betuigd met

hetgeen ik zei, stelde hij mij de volgende vraag. Hij zei: "Mijnheer Huntington, u schijnt de Schrift zeer goed te verstaan. Ik denk dat u het volgende voor mij wel kunt ophelderen. U weet dat ik altijd deelneem aan het Heilig Avondmaal en aan de tafel zes penny's geef. Sommige mensen zeggen dat het sacrament ons geen goed doet, tenzij wij wat geven. Ik wil graag zeker weten of het sacrament ons minder nut doet als wij niets schenken dan wanneer wij wel geld geven."

Och, dacht ik, denkt hij dat het sacrament zijn ziel zal redden? Het kost hem maar zes penny's per keer om tot de plaats van zijn heil te naderen en hij wil die zes penny's voor zichzelf houden! Is hij die het heiligst schijnt, zo onwetend? Wat moeten de anderen dan niet zijn!

Toen sprak ik met een ander, die ik als de tweede onder hen beschouwde. Nadat ik twee uur met hem had gesproken, zei hij mij dat hij verbaasd was over mijn wijsheid en geloofde dat ik een oprecht man was, maar hijzelf was er vast van overtuigd dat wij een vrije wil hebben. Het leven en de dood werden ons voorgesteld en wij mochten kiezen wat ons behaagt. hoewel ik vaak met hem over dit punt redetwistte, kwam hij altijd uit bij de vrije wil en dus verliet ik hem ook. Hierna ging ik nog in twee kerken luisteren, maar ik merkte dat ze hetzelfde waren als de andere kerken. Daarom ging ik daar ook niet meer heen en zei tegen mijn vrouw dat ik geloofde dat er niemand wedergeboren was dan ik alleen. Net als Elia scheen ik helemaal alleen te zijn, als een ontijdig geborene. Op een zekere dag vroeg ik God wat er van dit alles zou worden. Het antwoord luidde: *"Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien"*, Johannes 3:3. Omdat ik niemand kon vinden, onder alle mensen die ik kende, die mij kon vertellen over de verandering van hart of de wedergeboorte, kreeg ik de aanvechting om te geloven dat ik ongelijk had, want de kudde van de Heere kon niet zo klein in getal zijn als ze scheen te zijn. Daarom probeerde ik weer in dezelfde nood terecht te komen als voorheen, want ik dacht dat ik het verkeerd moest hebben en mijzelf misschien wel misleidde. Ja, ik bad God zelfs of Hij mij eerder 25 jaar ellende wilde doen doormaken omdat ik ook 25 jaar gezondigd had, dan mij toe te laten om mijzelf te misleiden. Ik probeerde daarom om mij mijn zonden weer te herinneren en de toorn van God weer als gewoonlijk te voelen, maar dit was allemaal tevergeefs, want God had mijn zonden zover van mij weggedaan als het oosten verwijderd is van het westen.

Hierin vervulde God op lieflijke wijze Zijn belofte: "In die dagen en te dien tijde, spreekt de HEERE, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn, en de zonden van Juda, maar zullen niet gevonden worden, want Ik zal ze degene vergeven, die Ik zal doen overblijven", Jeremia 50:20. Hoe zoet zijn deze gezegende beloften voor mijn ziel geweest: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet", Jesaja 43:25. En ook: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk, keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost", Jesaja 44:22. Zo schenkt God "Zijn volk kennis der zaligheid, in vergeving hunner zonden", Lukas 1:77.

De predikant in wiens geweten deze kwijschelding van de zonde is betekend en verzegeld, is niet beschroomd om mensen of duivelen tegemoet te treden. Wat kan een bedroefde blik brengen op het gezicht van een mens dan een schuldig geweten? Als iemand vergeving heeft ontvangen, zal het levende getuigenis van Gods Geest in zijn geweten, hem met een onbevreesd gezicht doen werken in Gods dienst, want het is zoals David zegt: "Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God", Psalm 43:5. Ik loof God omdat Hij mij op zo'n opmerkelijke wijze vergeving heeft geschonken, want sinds ik ben geroepen om de vergeving der zonden te prediken in de Naam van Christus, heb ik de kracht gekregen om die zielzaligende waarheid te preken

met alle vrijmoedigheid en zonder enige twijfel, dat zij een onweerlegbaar bewijs is van onze eeuwige verkiezing en een zeker onderpand van onze eeuwige heerlijkheid.

Dit heeft men mij vaak kwalijk genomen, ik bedoel het preken van deze leer met zo'n vrijmoedigheid. Sommigen hebben dit toegeschreven aan trots, sommigen aan ongevoeligheid, sommigen aan onbezonnen aanmatiging, sommigen aan onfeilbaarheid, anderen aan zelfgenoegzaamheid en weer anderen aan de wens om bijzonder te zijn en niet te wensen dat er een andere predikant was dan ik.

Deze dingen maakten mij duidelijk hoe weinigen er zijn onder de vele belijders die de verzoening van Christus hebben ontvangen. Ik merkte echter dat de wetenschap dat mijn zonden vergeven waren, mij in staat stelde deze leer met zeer veel gezag te verkondigen en op het hart van de hoorders te drukken, zodat ik niet sprak als een wettisch schriftgeleerde, die niet weet wat hij zegt, noch wat hij bevestigt, 1 Timótheüs 1:7, of als de "duivelskunstenaars, die daar piepen en binnensmonds mompelen", Jesaja 8:19. Ik sprak ook niet als de roomse priester die handelt in de bullen van zijn heiligheid en de schuldige zondaar twintig absoluties verkoopt voor dertig shilling en hem dan in het vagevuur laat blijven of als de Arminiaan die gaat zitten op de stoel van Mozes en ons vervloekt, omdat wij niet geloven in een aantal veronderstellingen. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik ging naar huis en zei mijn vrouw dat iedereen het bij het verkeerde eind had en dat ik niet meer naar de kerk zou gaan, maar op de dag des Heeren thuis zou blijven. Dat deed ik dus ook en ik maakte enige gezangen die ik zong. Ik las uit de Bijbel, gaf enige uitleg aan mijn vrouw en bad en ik merkte dat de Geest des gebeds mij bijbleef. Deze sabbatten waren sabbatten in de ware zin van het woord, want de gehele dag was ik vervuld met godsvrucht.

Soms verzocht de satan mij als ik een geestelijke in zijn priestergewaad zag langsgaan om de eerbare lompen te bewonderen. Zo wilde hij mij weer binnen de oude, stenen muren terugbrengen, maar omdat ik vroeger zoveel geleden had, terwijl ik deze blinde leidslieden volgde, was ik vastbesloten om de schriftgedeelten, die onze dierbare Heere had laten optekenen om zulke arme, onwetende zielen te waarschuwen, te overdenken. Zo staat er geschreven: "En daar al het volk het hoorde, zeide Hij tot Zijn discipelen: Wacht u van de schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange klederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden, die der weduwen huizen opeten, en onder een schijn lange gebeden doen, dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen", Lukas 20:45-- 47. Ik zag aan de hand van deze schriftplaatsen dat zij geen bevel hadden ontvangen tot het dragen van toga's en roomse opschik, want God verbiedt het: "En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht, wanneer hij profeteert, en zij zullen geen haren mantel aandoen om te liegen", Zacharia 13:4.

Nadat ik de Bijbel had onderzocht bij het licht des Heeren, vergeleek ik onze geestelijken met de apostelen en profeten. Ik deed onderzoek naar de kleding van de apostelen en vergeleek die met de gewaden van onze geestelijken. Ook vergeleek ik de ootmoedige gebeden van de Zaligmaker en de gebeden van de apostelen met onze talloze, lange gebeden en onze gemeenten met het uitverkoren overblijfsel dat Gods dienstknechten van oude tijden volgde. Ik merkte dat er zeer grote verschillen waren tussen onze geestelijken en Gods dienstknechten.

Onze geestelijken rijden in koetsen, maar zij reisden te voet. Onze geestelijken dragen mooie gewaden, maar zij hadden slechts één mantel. Onze geestelijken pronken met mijters, maar zij hadden de voeten geschoeid met sandalen. Onze bisschoppen zijn heren, de apostelen waren dienstknechten. Onze geestelijken vergroten hun tiendschuren en stappen naar de rechter om te krijgen wat hen toekomt, maar zij mochten slechts eten en drinken wat hen werd voorgezet en mochten nooit naar de rechter gaan om één schoof of schapenvacht te krijgen. Onze geestelijken laten zich een shilling per preek betalen, hoewel hun preken in het algemeen geen cent waard zijn, maar de apostelen preekten "zoals de Geest hun gaf uit te spreken", Handelingen 2:4. Sommigen van onze geestelijken loochenen de werkingen van de Geest en haten hen die daarvoor strijden, maar de apostelen verklaarden: "Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe", Rom. 8:9.

Ik kwam tot de slotsom dat de Godsvreze die Christus in mijn geweten had gewerkt, over het geheel genomen volkomen in overeenstemming is met het Woord van God. Ze vertoont echter niet meer overeenstemming met de gevestigde godsdienst waarbij ik was opgevoed, dan de absolutie van de paus met de gezegende vergeving die toegepast is door de enige, verzoenende Zaligmaker. De eerste leidt tot de hel en de laatste is een onderpand van de hemel.

Toen ik mijn Bijbel las nadat mijn ogen geopend waren, was ik er verbaasd over dat ik zoveel jaren onwetend was geweest voor de betekenis van het Woord van God, die nu zo duidelijk bleek, en dat ik zo lang als een geblinddoekte was geleid, door mensen die zo weinig wisten van de Schrift en die slechts zichzelf voeden en de zielen van hun kudde van honger laten omkomen. Zo staat er geschreven: "Mensenkind, profeteer tegen de herders Israëls, profeteer en zeg tot hen, tot de herders: Alzo zegt de Heere HEERE: Wee de herders Israëls, die zichzelf weiden! Zullen niet de herders de schapen weiden? Gij eet het vette en bekleedt u met de wol, gij slacht het gemeste, maar de schapen weidt gij niet", Ezechiël 34:2, 3.

Geloofd zij de Heere, de God van Israël, Die door Zijn eigen Geest de vrijheid in mijn ziel heeft uitgeroepen en mij, als Nafthali, heeft gemaakt tot een "losgelaten hinde", Genesis 49:21, en mij bekwaam heeft gemaakt om te springen over de grenzen van het gedichtsel des mensen. Er is vaak op mij gejaagd, maar God heeft mij geleerd: "hoed u voor de honden", Filémon 3:2, (Eng. vert.)

O, de hemelse gemeenschap die mijn ziel genoot met Christus, toen ik verlost was! Ik beweede Hem de hele dag, terwijl Hij mij voortdurend voor ogen stond in Zijn besprenkelde kleren, en een krachtige stem uit de hemel deed deze zoete woorden in mijn hart weerklinken: "Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen", Matthéüs 5:3. Het zien van de gekruisigde Christus had zo'n uitwerking op mijn ziel, dat ik mij verfoeide in stof en as en vaak zei, dat ik Hem tot in alle eeuwigheid had moeten rechtvaardigen als Hij met mij had gehandeld naar mijn zonden. O, dat God de arminianen zou leiden naar deze gezegende plaats op heilige grond! Dan zouden wij niet meer horen van hun vrije wil, eigengerechtigheid, zondeloze volmaaktheid en de mogelijkheid om voorgoed te vervallen van de allesoverwinnende en algenoegzame genade van God. Maar ach, de geest der dwaling heeft hen in haar vleugels gevangen en wanneer zij losgelaten zullen worden, weet ik niet.

Eens had ik 's nachts een verschrikkelijke droom, namelijk dat het einde van de wereld was gekomen. Ik zag aan mijn rechterhand enige wonderlijke "rookpilaren", Joël 2:30, die zo groot waren dat ze de hele aarde verduisterden, Jesaja 8:22. Ik keek om mij heen

en zie, aan mijn linkerhand verscheen een "vlammend vuur", 2 Thess. 1:8. Ik was hier verbaasd over, maar niet zo verschrikt als ik had kunnen verwachten. Terwijl ik er in mijn droom over nadacht wat dit kon betekenen, kwam er zo'n wervelwind als ik nog nooit had gezien, Jesaja 66:15. Deze wind nam bijna alles wat op de aarde was mee en trok het de lucht in. De vogels werden weggeblazen en vlogen op wonderlijke wijze, tot ze tenslotte helemaal uit het gezicht verdwenen. "Ik zag, en alle vogelen des hemels waren weggevlogen", Jer. 4:25. Spoedig hierna week de duisternis en er verscheen enig licht. De wervelwind ging liggen en er was stilte. Ik keek nu op en daar stond al het zaad van Adam, dat zijn beeld droeg, en bedekte het aangezicht van de ganse aarde, Openbaring 20:12. Voor mij verschenen zes vrouwen en vier mannen. Zij vluchtten en schreeuwden tot de aarde weergalmde en hun haar was verward als het haar van krankzinnige vrouwen. Op hun bleke gezichten lag al de razernij van de duivelen en de vlammen van de toorn schenen iedere trek op hun gelaat te misvormen, zoals er staat geschreven: "Huult gijlieden, want de dag des HEEREN is nabij, hij komt als een verwoesting van de Almachtige. En zij zullen verschrikt worden, smarten en weeën zullen hen aangrijpen, zij zullen bang zijn als een barende vrouw. Een iegelijk zal over zijn naaste verbaasd zijn, hun aangezichten zullen vlamme aangezichten zijn", Jesaja 13:6, 8.

Dit is waarlijk een ontzaglijk Schriftgedeelte! Hun aangezichten waren als vlamme aangezichten! Zo moeten de goddelozen er dan uitzien, zoals er staat geschreven: Als een droom na het ontwaken, als Gij opwaakt, o Heere, dan zult Gij hun beeld verachten", Psalm 73:20. Terwijl ik met afgrijzen

keek naar dit verschrikkelijke toneel, vluchtten zij alle kanten op om een schuilplaats te zoeken voor de dreigende storm, Openbaring 6:16, maar zij vonden er geen, Job 34:22, want "alle oog zal Hem zien", Openbaring 1:7.

Terwijl ik dit jammerlijke gezicht aanschouwde, viel het mij plotseling in dat ik de Zaligmaker kende en onmiddellijk vloeide de zoetste kalmte, vol vrede en liefde in mijn ziel, zodat ik omhoog kon zien, mijn hoofd opwaarts kon heffen en kon geloven dat mijn verlossing nabij was, Lukas 21:28. En zie, toen ik zo mijn hoofd had opgeheven, verscheen de ontzaglijke Rechter echt, 2 Kronieken 18:18! "Het gericht zette zich, en de boeken werden geopend", Dan. 7:10.

Ik zal hier niet verder over uitweiden, maar ik lees dat Daniël, Henoch, Johannes en vele anderen hetzelfde visioen hebben gezien in hun dagen, daarom is het niets nieuws. Het komt mij vaak opnieuw in gedachten als ik groepjes geblankette dames zie wandelen op straat. Sommigen zijn bijna versleten door het harde werk en hun pijnlijke ogen, bleke gezichten en dunne kaken vertellen ieder die naar hen kijkt dat ze als het ware zijn weggekwijsd vanwege hun oneerbare contacten. Dit zijn de beelden die ik in het visioen zag en ik zal ze eens in werkelijkheid zien. Maar ik zal weer tot mijn verhaal terugkeren.

Ik hield de Bijbel dicht bij mij zo vaak ik daar de gelegenheid voor had, en ik ervoer dat mijn dierbare Verlosser zo lieflijk sprak tot mijn onwaardige ziel in de gezegende beloften van het Evangelie, dat het lezen van de Bijbel mij meer vermaak verschaftte dan een vrek heeft, als hij een wilsbeschikking leest& waarin hij wordt genoemd als de erfgenaam en in iedere paragraaf duizenden guldens vindt. Ik zag dat ik de erfgenaam der belofte was en de zoete beloften vloeiden met al hun rijke bemoedigingen in mijn hart, als mijn dorstige ziel ze indronk met de mond des geloofs. Ja, bij tijden schenen zij mij hun hele inhoud te schenken, tot mijn hart werd als een fles die geen lucht meer bevat, Job 32:19, (Eng. vert.)

En de kostelijke leer van de eeuwige verkiezing ondersteunde mij als tienduizend pilaren, en verleende mij alle zekerheid en vastheid die mijn onwaardige ziel nodig had vanwege alle stormen van het leven. Mijn dierbare Verlosser was zo neerbuigend goed voor Zijn onwaardige dienstknecht dat Hij de hele dag omgang met hem had. Als er twijfels of bezwaren rezen in mijn gemoed, gaf Hij antwoord door Zijn Woord. Als ik een last gevoelde, nam Hij die van mij af. Als ik eraan twijfelde of het werk wel waarheid was, vernieuwde Hij het opnieuw in mijn ziel. Als ik een moeilijk gedeelte in de Schrift tegenkwam, gaf Hij mij twee of drie gedeelten in, die waren als sleutels om het te ontsluiten en onderwees Hij mij op zoete wijze in de betekenis van dit gedeelte, waardoor mijn ziel werd bevestigd. Hij leidde mij terug tot mijn jeugd en toonde mij hoe Hij van de baarmoeder af met mij was geweest om mij te waarschuwen, het nodige te geven, om mij te bewaren als ik blootgesteld was aan de zonde en vastbesloten was die te doen, om mij in het leven te behouden en om mij te leiden tot deze bepaalde plaats, waar ik mijn Zaligmaker, Die eeuwig te prijzen is, zou ontmoeten. Dit is echt gemeenschap met Hem en gemeenschap in de ware zin van het woord!

Bij tijden leidde Hij mij in Zijn lijden en dood in en deed Hij mij zo'n gemeenschap met Hem gevoelen in Zijn lijden dat ik luid weende, alsof ik echt de pijn in mijn zij gevoelde, als ik dacht aan de wrede speer die Hem doorstak. Op andere ogenblikken verlustigde ik mij met zulke zoete overdenkingen van Zijn overwinning op het graf, dat ik, zoals Paulus zegt, gemeenschap met Hem had in Zijn opstanding. Dagelijkse ondervinding leert ons wat gemeenschap met Hem door de Geest inhoudt en iedere stap die wij in het geloof zetten, verklaart aan het hart van de christen wat de gemeenschap met Hem als met een vriend betekent en bewijst dat Hij de alomtegenwoordige God is, zoals er staat geschreven: "En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld", Matthéüs 28:20.

O, dierbare Metgezel, kostelijke Gast, zalige omgang, hemels vermaak, overdenking die de ziel verrijkt, gemeenschap die de ziel loutert! Dit laat geen plaats meer over voor de minste smet vanwege de schuld, voor enige bittere overdenking, dorheid, twijfel, angst, vrees of beschuldiging, maar doet ons waarlijk verwachten dat wij alles zullen ontvangen wat besloten ligt in de onuitsprekelijke Naam van Jehova en daarbij de hemel, Zijn zalige woonplaats. Dit is echt onze

dagen eindigen in het goede en onze jaren in liefelijkheden, Job 36:11.

Dagelijks had Hij vanaf de troon der genade gemeenschap met mij, zoals een man met zijn vriend. Ja, Hij sprak tot mij in Zijn eeuwige raad en toonde mij dat Zijn "uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid", Micha 5:1. Hij sprak ook met mij over de schepping en deed de hemelen de werken Zijner handen verklaren en het uitspannel de heerlijkheid van Zijn macht. In Zijn voorzienigheid toonde Hij Zijn vaderlijke zorg over mij en deed mijn nieren mij onderwijzen in de rampzalige val van de mens, Psalm 16:7. Mijn dagelijkse zwakheden verkondigden de lankmoedigheid van Zijn genade en Zijn traagheid tot toorn, terwijl alle verzoeken die ik had moeten doorworstelen, spraken van Zijn almachtige kracht en bewarende genade. Het getuigenis van Zijn Geest in mij en het woord van Zijn genade verkondigden even duidelijk Zijn trouw en waarheid. De onwetendheid en boosheid van zondaren toonden mij de waarheid van de ontzaglijke leer der verwerping. Dat ik zonder een geestelijke metgezel op de aarde scheen te zijn, versterkte mijn geloof in de leer van de eeuwige verkiezing en predestinatie.

O, gelukkige staat! O, zalige Verlosser, Die zo laag neerboog dat Hij vertrouwelijk wilde omgaan met zo'n onwaardige worm! Deze zoete gemeenschap met de dierbare Zaligmaker is mij van groot nut geweest, sinds ik in de bediening sta, vooral wanneer de arianen in de stad en op het platteland mijn oordeel in twijfel trokken. Als zij

namelijk kwamen met hun helse spitsvondigheden, kon ik altijd beuken op hun ijzeren borstwapen, Openbaring 9:9, of toegeschroefde geweten, 1 Timótheüs 4:2, met het wapen van mijn eigen bevinding. Zij hebben nooit geweten wat omgang en gemeenschap met Jezus betekent, als ze dat wisten, zouden ze Hem niet zo beschimpen.

Christus wordt in de Schrift een "beproefde steen" genoemd. De beste wijze om Zijn Godheid te beproeven, is tot Hem te gaan zoals ik deed, beladen met zonden, bedroefd vanwege de schuld, geplaagd door duivelen, vervloekt door de wet en gekweld door de angsten der hel, en dan tot Hem te bidden als de enige ware God. Als Hij de zondaar verlost, laat hem dan met David zeggen: "Die God is ons een God van volkomen zaligheid", en als Hij de zondaar een levende hoop schenkt laat deze dan erkennen, dat de Heere Jezus de Vader der eeuwigheid is en ook met David zeggen: "Bij de HEERE, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood", Psalm 68:21. Laat hem toch nagaan of er een andere god is die hem verlossen kan. Petrus zegt: "De zaligheid is in geen ander", Handelingen 4:12.

Ik bad echter tot Christus alleen en stond niet op van mijn knieën voor het Koninkrijk van God in mijn hart was opgericht. Ik denk dat de Ariaan, als de Zaligmaker hem net zo zou verhoren als Hij mij verhoorde, toen Hij mij van het gebed deed opstaan met een glans op mijn gezicht en een ziel die wegsmolt in de vlammen van de eeuwige liefde, zou zeggen met Elia: "De God, Die door vuur antwoorden zal, Die zal God zijn", 1 Koningen 18:24. Maar de arianen zijn veel erger dan de Baälsdienaars, want de laatsten zeiden op de voorstellen van de profeet: "Dat woord is goed", maar zij bleven steeds roepen: "O Baäl, antwoord ons!" Als Christus hen echter van hun dwalingen bevrijdt en van de zonde verlost, zullen ze Zijn Godheid erkennen en als ze wegzinken in eindeloze kwellingen en de rechtvaardigen zien in de schoot van God, zullen ze erkennen dat Hij "een rechtvaardig God en een Heiland" is Jes. 45:21.

Uit de Schrift blijkt duidelijk dat het eeuwige Koninkrijk zelf en de troon van dat Koninkrijk vast staan in de Godheid van de Zaligmaker, wat ook blijkt uit het getuigenis dat de Vader van Hem geeft: "Maar tot de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid, de scepter Uws Koninkrijks is een rechte scepter", Hebreeën 1:8. Zijn wijsheid en vermogen om dit profetische werk te verrichten, vloeien voort uit Zijn alwetendheid, die wijst op Zijn eeuwige Godheid, zoals er staat geschreven: "Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten. Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen", Jesaja 11:3. Dit moeten alle mensen wel doen. Maar nee, "Hij kende hen allen" en daarom "had Hij niet van node, dat iemand getuigen zou van de mens, want Hij Zelf wist, wat in de mens was", Johannes 2:24, 25.

Dat wij Hem op aarde genieten en gemeenschap met Hem hebben, is een afdoende bewijs van Zijn alomtegenwoordigheid. Zo staat er geschreven: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld", Matthéüs 28:20. Ook Zijn priesterlijke ambt kon Hij bekleden vanwege Zijn eeuwige macht en Godheid. "Ik heilig Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid", Johannes 17:19. Zijn Godheid was het altaar dat de gave heiligt, zoals er staat geschreven dat Hij "door de eeuwige Geest Zichzelven Gode, opgeofferd heeft", Hebreeën 9:14. En omdat Hij de eeuwige God is, is Hij Priester in eeuwigheid of eeuwig Priester. Hij is een onveranderlijk Priester en heeft een onveranderlijk priesterschap en dit is een afdoende bewijs van Zijn onveranderlijkheid. Dat Hij is aangewezen om de wereld te oordelen, bewijst dat Hij de alwetende God is, Die het hart doorzoekt en alle mensen oordeelt, zoals er staat geschreven: "Want God Zelf is Rechter", Psalm 50:6. Deze God is Christus, "want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven", Johannes 5:22.

Daarom is het niet vreemd dat Christus wordt aangeduid als het ware Licht, de Waarheid, het Leven, de Opstanding en het Leven, de rechtvaardige God en Heiland, de Schepper en Formeerder van alle dingen, God boven allen, geprezen in der eeuwigheid, Die alleen onsterfelijkheid heeft, in het licht woont, onze Heere, Die wij moeten aanbidden en Die alle engelen Gods moeten aanbidden. Ik zeg dat het niet vreemd is dat iedere volmaaktheid van de Godheid, aan Christus toegeschreven wordt. Toch is Christus niet meer dan een bloot schepsel volgens de onbeschaamde arianen! Maar waarom zou ik de Schriftplaatsen tegen de arianen vermenigvuldigen, als zelfs het getuigenis van de duivelen hen in het stof kan doen bijten.

Christus zegt tot Zijn discipelen: "Gij zult niet rabbi genaamd worden, want Eén is uw Meester, namelijk Christus, en gij zijt allen broeders", Matthéüs 23:8. Laten wij nu bezien wie naar het getuigenis van de duivel alleen de Meester van de apostelen is: "En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggende geest, ons ontmoette, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons de weg der zaligheid verkondigen. En dit deed zij vele dagen lang." Merk op dat dit geen overhaaste belijdenis was van de duivel en geen verspreking. Dit werd weloverwogen en herhaaldelijk gezegd. De duivel werd veranderd in een dorpsomroeper en moest de waarheid verkondigen tegen zijn wil in. "En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, daarover ontevreden zijnde", ik veronderstel dat hij deze hulp niet wenste. Hoewel Paulus dit niet kon tegenspreken, wist hij toch heel goed wie dit verkondigde. "Maar Paulus, daarover ontevreden zijnde, keerde zich om en zei tot de geest: Ik gebied u in de Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat." En de duivel paarde gehoorzaamheid aan de bovenstaande belijdenis. Satan had gezegd dat Paulus' Meester, de allerhoogste God was en Paulus beval de duivel nu in de Naam van Jezus Christus, zijn Meester, om zijn vesting te verlaten. Dus gehoorzaamde de duivel zo snel mogelijk, zoals er staat geschreven: "En hij ging uit ter zelfder ure", Handelingen 16:16 --18. Wie kan vanuit de Schrift de duivel met recht beschuldigen van arminianisme? Niemand, want de duivel gelooft en siddert, maar de ongelovige Ariaan lacht om deze waarheden. De duivel belijdt Christus duidelijk: "Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods", Lukas 4:34. De duivelen bidden tot Christus, zoals er staat geschreven: "En hij, Jezus ziende en zeer roepende, viel voor Hem neder en zei met een grote stem: Wat heb ik met U te doen, Jezus, Gij Zone Gods des Allerhoogsten? Ik bid U, dat Gij mij niet pijnigt!", Lukas 8:28. Satan kende zijn Rechter van oude tijden, hij wist ook welk vonnis er over hem was beschikt en hij probeerde de bepaalde tijd te weten te komen. Zo staat er geschreven: "Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor de tijd?", Matthéüs 8:29. Zo beleed satan de Rechter, Die hem zou pijnigen. De leer van het arminianisme zou, als deze aan de duivelen werd toegeschreven, hen zelfs beschaamd maken, want zij beleden Christus en baden Hem, of Hij hen niet in de diepte wilde doen storten maar hen wilde toelaten om "in die kudde zwijnen te varen", vs. 31. De Zaligmaker stond het hen toe en toonde toen Zijn macht door de zwijnen met de duivelen in de diepte te doen storten. Ik denk dat de arianen de duivelen zeer grote lafaards vinden, omdat ze tot Christus baden, Die toch slechts een schepsel is, en omdat daarna een heel legioen duivelen met de kudde zwijnen zeer hard op de loop ging vanwege een mondeling bevel van een bloot schepsel. Om kort te gaan, de Ariaan is noch God noch de mammon trouw, want eerst loochent hij het getuigenis dat God gaf van Zijn Zoon en dan hecht hij geen geloof aan de belijdenis van de duivelen. Hoe verbazend weinig weten zulke mensen dan van God, als ze in de Schrift kunnen lezen hoe satan Goliath van Gath aanzette, om de slagorden van de levende God te lasteren en wat een vernielingen satan aanrichtte in Egypte, toen God boze geesten onder hen zond. Is het na al deze verbazingwekkende daden aannemelijk dat satan zou vluchten

voor het aangezicht van Christus als Hij slechts een bloot schepsel was? Maar de Ariaan schijnt er zo op uit te zijn om zijn ziel aan de zaligheid te doen ontkomen, dat hij tot staving van zijn geliefde leerstuk, tegen al zijn kennis en zelfs tegen zijn gezonde verstand en rede moet spreken.

Ja, God heeft de arianen zo vaak laten vastlopen, dat zij hun vermogens waarop zij zich beroemden, moesten loochenen en duidelijk lieten zien dat ze niets wisten van de taalregels, en de schriften verdraaiden om een verkeerde uitleg of lezing te geven bij de puinhopen van hun dorre leer. Maar de Schrift moet vervuld worden, die zegt dat velen "verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook de Heere, Die hen gekocht heeft, verloochene, en een haastig verderf over zichzelf brengende", 2 Petrus 2:1.

Om kort te gaan, het komt mij voor dat de Ariaan smadelijker handelt met de Zaligmaker dan Judas, want Judas verraadde Zijn onschuldig bloed om geld en hing zichzelf daarna op, opdat hij spoedig in zijn plaats zou zijn en het loon van zijn ongerechtigheid zou ontvangen. Maar de Ariaan richt al zijn boosheid op de eeuwige macht en Godheid van de Zaligmaker en berooft Zijn verdienste daarmee van al haar Goddelijke genoegzaamheid, maakt Hem tot een bedrieger en de levende woorden van God tot het getuigenis van een schepsel. Zo steekt hij de angel van zeer grote schuld, die het hart doorboort, diep in zijn geweten en probeert hij door de verbreiding van zijn vervloekte ketterij anderen tienmaal meer een kind der hel te maken dan hijzelf is.

O, geprezen zij de dierbare Zaligmaker, Die Zijn verlore kudde rukt uit de tanden van zulke wolven in schaapskieren en haar Zelf onderwijst als haar Goddelijke Profeet. Het uitverkoren vat weet dat de Zaligmaker het ware Licht is, omdat Hij schijnt in zijn hart, 2 Korinthe 4:6. Hij weet dat Hij "de Opstanding" is, omdat Hij hem opgewekt heeft tot een nieuw leven, Rom. 6:4. Hij weet dat Hij de God des heils is, omdat Hij hem heeft verlost "van de toekomstige toorn", 1 Thess. 1:10. Hij weet dat Hij de God der heerlijkheid is, omdat de heerlijkheid van God en van Zijn Zaligmaker over hem is opgegaan, Jesaja 60:1. Hij weet dat Hij een God is Die het gebed hoort, omdat Hij hem "verhoort in de blijdschap zijns harten", Pred. 5:19. Hij weet dat Hij "de alleen wijze God" is, 1 Timótheüs 1:17, omdat Hij hem wijs maakt tot zaligheid en wijzer maakt dan alle mensen in de wereld, 1 Korinthe 2:14. Hij weet dat Hij de alomtegenwoordige God is, door de dagelijkse gemeenschap die hij met Hem heeft, 1 Johannes 1:2. Hij kan er ook niet aan twijfelen of Hij de Rechter van de levenden en de doden is, omdat zijn schuld hem is kwijtgescholden voor de rechtbank van zijn eigen geweten.

Dit is de verborgenheid die er is tussen Christus en de uitverkorenen en die geheel verborgen is "voor de wijzen en verstandigen", Matthéüs 11:25. Dit werkt een onuitsprekelijke vreugde in het hart van de gelovige, waar een vreemde zich niet in mengen kan, Spreuken 14:10.

Dit persoonlijke onderwijs dat de Zaligmaker mij gaf door Zijn Woord en Geest, zonder het gewone gebruik van de inzettingen, maakte dat ik graag alleen studeerde en mediteerde. Zelfs nu breng ik liever een hele dag alleen door in gemeenschap met Christus, dan een hele week in het gezelschap van alle evangeliedienaren in het koninkrijk. Ja, ik zou liever een dag alleen doorbrengen in gemeenschap met Christus dan in het gezelschap van de apostelen, zelfs als ze mij van de hemel een bezoek konden brengen.

Als wij de vreugde ervaren van een hartelijke vereniging en gemeenschap met Christus, wat kan onze vreugde dan nog groter maken? Christus is de hemel. Zijn tegenwoordigheid, het vuur van Zijn liefde en de glans van Zijn heerlijkheid, zijn een afschaduwing van de hemel. Als er een andere hemel is naast de heerlijke

tegenwoordigheid van Christus, zal ik die niet begeren. Als ik Christus heb, is Christus genoeg voor mij, zegt de psalmdichter, als hij Christus stelt tot zijn huis, zijn deel en het Voorwerp van zijn vurigst verlangen. "De HEERE is mijn Deel", zegt mijn ziel, Psalm 119:57. "Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht", Psalm 90:1. En: "Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken", Psalm 17:15. Ik zal ook verzadigd worden, want Hij is mijn leven en de lengte mijner dagen, Deut. 30:20. Want Hij leeft en wij zullen leven, Johannes 14:19.

Terwijl ik enige tijd deze zoete weg bewandeld had, vroeg iemand uit Sunbury mij mee te gaan en de methodisten te Richmond te beluisteren. Ik weigerde dit, omdat ik bang was dat ik daardoor enige dwalingen zou gaan aanhangen. Er waren mij namelijk vreemde dingen verteld over die groep mensen en ik dacht dat er enige waarheid in die geruchten zou kunnen schuilen. Hoe het ook zij, hij bleef proberen mij over te halen, tot ik tenslotte ermee instemde om te gaan. Voor ik met hem meeding, ging ik de trap op en smeekte God mij ervoor te bewaren ook maar één van hun dwalingen aan te nemen en mij te tonen of deze mensen het bij het rechte eind hadden of niet. Ik ging nu met de man mee en wij spraken veel onderweg. Ik meende dat hij de weg ter zaligheid in zijn hoofd had, maar de kracht ervan niet in zijn hart had ervaren.

Toen wij bij de kerk kwamen, scheen hij zeer teleurgesteld te zijn, omdat de voorganger niet de predikant was die hij verwachtte. De tekst was uit Jona: "sta op, roep tot uw God", Jona 1:6. Hij leek echter erg weinig gebruik te maken van zijn tekst, tenminste dat dacht ik. De man heette Weeks. Hij was misschien wel een goed mens, maar hij zei niets over de heerlijke vreugde die ik had gesmaakt. Het kwam mij voor dat hij geen man was die kon delven in de verborgenheden van Christus, maar dat hij zich liever inspande om de steen van de mond des puts af te wentelen.

De man die mij had meegenomen, was erg teleurgesteld en stelde mij veel vragen om te weten te komen of ik instemde met het gehoorde of niet. Ik zei hem dat ik wel dacht dat de predikant een goed mens was, enzovoorts. De volgende sabbat vroeg hij mij opnieuw mee te gaan. Ik wilde niet zo graag, maar omdat de laatste preek mij noch tot winst noch tot verlies was geweest, stemde ik in met zijn verzoek en ging. Toen wij daar kwamen, scheen mijn vriend zeer verheugd te zijn en zei hij mij dat dit de man was naar wie hij mij al eerder had willen laten luisteren. Hij heette Joss.

Ik luisterde zeer kritisch naar hem. Zijn tekst luidde: "Dankende de Vader, Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, in Dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden", Kol. 1:12-- 14. Deze man legde de tekst bekwaam uit en sprak op lieflijke wijze tot mijn hart. Door genade kon ik instemmen met alles wat hij zei. 's Avonds hoorde ik hem opnieuw en hij sprak toen over deze woorden: "En u die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring van de Heere Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht, met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn, dewelke zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte", 2 Thess. 1:7 --9.

Mijn metgezel wilde graag weten of ik instemde met de leer die de predikant had voorgehouden. Ik antwoordde: "Ja." Ik geloof dat Paulus geen betere preek gehouden zou kunnen hebben dan de eerste preek. Ik meende echt dat de oude, apostolische dagen weer teruggekomen waren, want de predikant met zijn grijze hoofd was op de weg der gerechtigheid en preekte de Bijbel, een boek waarover ik nog nooit had horen preken. Kortom, hij kwam zonder paapse gewaden of versieringen, hij scheen te

proberen zielen tot Christus Jezus te leiden en was slechts gewapend met een evangelisch geloof en de eenvoudige waarheid en dat is genoeg.

Ik heb vaak gedacht, en ik geloof dat dit ook waar zal blijken te zijn in de dag des oordeels, dat velen in onze dagen die veel geleerd hebben en zich vertonen in ambtsgewaad, die eerbied inboezemen bij hun gehoor, de gave der welsprekendheid hebben en kunnen putten uit een aantal goed en zorgvuldig gekozen evangelieteksten, tegelijkertijd verkeren onder de geest der dienstbaarheid. Iedere christen die verkeert onder de werkingen van de geest der liefde en der gematigdheid, kan dit opmerken en voelen door de dienstbaarheid en wettische ijver die zij brengen over degenen die onder hun gehoor zitten, want het zijn niet slechts woorden die hun uitwerking hebben op de kudde, - die raken slechts het verstand, - maar de kudde drinkt de geest van de herder in, of deze nu wettisch of evangelisch is. Omdat zulke predikanten geen bevindelijke beschrijving kunnen geven van de vrijheid van de Heilige Geest, zijn ze denk ik instrumenten om veel ellendige zielen in de ketenen te houden door, net als Mozes, de kudde naar de Horeb te leiden. De predikant kan anderen de vrijheid verkondigen, terwijl hij zelf een dienstknecht der verdorvenheid is, zoals de Schriften getuigen.

Eens hoorde ik iemand van deze stempel preken. Ik was zo onder de indruk van zijn eerbiedwaardige voorkomen, zijn welsprekendheid en zijn goed gekozen uitdrukkingen, dat ik dacht dat ik hem, als het in mijn vermogen had gelegen, wel naar het graf gevolgd zou hebben en toch verheugde ik mij slechts over zijn welluidende stem. Desondanks bracht hij mij onder zo'n wettische geest, dat ik, terwijl ik naar huis ging, kermde vanwege mijn harde hart tot mijn borst er pijn van deed en ik ervoer hoe mijn ziel daardoor nog lang in de strikken bekneeld bleef.

Ik ken enige mensen die het ene deel van de dag zitten onder een zeer evangelische predikant en het andere deel van de dag onder iemand die de wet preekte, en ze zien geen verschil. Ze komen van jaar tot jaar ook geen stap vooruit op de weg der bekering. Ik ben heel bang dat ze, als ze nog zeven jaar gediend hebben, nog even ver van de berg Gilead verwijderd zijn als nu, want de berg Sinai is als de bergen van Gilboa, waarop dauw noch regen valt. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Nadat ik ds. Joss had gehoord, ging ik naar huis en vertelde mijn vrouw dat ik een man had gevonden die de Bijbel preekte, - een wonder dat ik nog nooit had gezien, - dat hij preekte zonder tabbaard of toga, dat de mensen die methodisten genoemd worden, Gods uitverkorenen zijn en dat ik zelfs blij was met hun uiterlijk.

Ik begon nu na te denken over de kenmerken van een farizeeër en vermoedde zeer sterk dat mijn vrouw er één was. Vroeger had ik haar zeer geacht vanwege haar godsdienstigheid en had ik vaak gedacht dat ik, als mijn moeiten ooit voorbij zouden gaan, net zo zou zijn als zij, want ze scheen "een rechtvaardige die de bekering niet van node had". Op andere ogenblikken kwelde de gedachte mij dat zij op de grote dag in de heerlijkheid zou worden genodigd, terwijl haar arme echtgenoot in de hel geworpen zou worden. Daarom beschouwde ik haar soms als een engel des lichts, maar zag ik mijzelf als de laatste die ooit door God aangenomen kon worden. Mijn vrouw had mij verteld hoe ernstig ze altijd tot God had gebeden met het kleine gebedenboek dat ze had gekregen, of Hij mij, als ze met mij trouwde, tot een goede man en echtgenoot wilde maken en mijn hart wilde neigen om bij haar thuis te blijven. Hierover verwonder ik mij niet, omdat ik van nature vrolijk was en graag in opgewekt gezelschap verkeerde. Daarom kreeg ik steeds gezelschap van de ene of andere jongeman.

Nadat ik de toestand van mijn vrouw op onpartijdige wijze had gadegeslagen, merkte ik dat zij een farizeeër was uit de farizeeërs. Daarom bestormde ik voortdurend de troon der genade voor haar en God deed mij de staat van haar ziel zo zwaar wegen dat ik in zielennoed was tot ik mocht hopen dat Christus een gestalte gekregen had in haar hart. Ik had de staat van haar ziel voortdurend voor ogen en de gedachte dat wij bij het laatste oordeel voorgoed gescheiden zouden worden, maakte mijn gebeden des te vuriger.

Als hoofd van het gezin kende ik een vurig verlangen om God met mijn hele huis te vrezen en Gods dienst te betrachten. Ik dank God dat mijn vrouw mijn voornemen niet afkeurde. Ook weigerde ze nooit om haar knieën met mij te buigen in het gebed, ze was slechts enigszins bevreesd dat ik al te rechtvaardig zou worden en dat dit zelfs een gevaar zou vormen voor mijn verstand. Maar geloofd zij God, spoedig zag ik enige tekenen van een werk der wet in haar, wat een grote opluchting voor mij betekende en mij zelfs wat grond gaf om te hopen. Zo waren wij elkaar tot hulp. Zij had mij gezegd hoe ze vroeger voor mij tot God had gebeden en zo bad ik tot God voor haar. Ik geloof dat de gezegende Majesteit des hemels mij hierin ook hoorde. Enige zondagen nadat ik voor de eerste keer te Richmond was geweest, vroeg mijn vriend mij mee te gaan en het Woord van God te horen te Kingston, wat ik ook deed. 's Middags gingen wij in de consistorie zitten om het brood dat wij in onze zakken hadden meegenomen op te eten, en verschillende plattelanders die ook eten hadden meegenomen, zaten neer om met ons te eten. Nadat de predikant had gegeten, kwam hij uit het huis naar de consistorie en stelde de mensen veel vragen over hun ziel. Hij begon elk van hen om beurten aan te spreken en tenslotte was het mijn beurt. Dit was allemaal nieuw voor mij. Ik had nog nooit aan iemand verantwoording afgelegd over mijn godsdienst, ook kon ik mijn tong niet goed roeren en had ik geen woorden om mijn gevoelens uit te drukken. Ik vertelde hem dat ik wel wilde sterven en bedoelde daarmee, dat ik was verlost van de vreze des doods waaronder ik gebukt was gegaan. Ik zei dat ik spoedig hoopte te sterven, waarmee ik bedoelde dat ik had gebeden of ik sterven mocht. Ik zei hem ook dat ik onlangs een boek had gelezen waarin de raad werd gegeven, om het vijfde hoofdstuk van de Romeinenbrief goed te overdenken en dat ik dit met mijn hele hart gedaan had. Ik bedoelde dat ik het niet alleen gelezen had, maar al het gelezene zo in mijn hart had ondervonden. Hij schudde zijn hoofd en zei dat ik misleid was. Ik wist toen nog niet wat het woord "misleid" betekende, dus ik kon hem niet tegenspreken. Hij keek mij strak aan en toen hij zag dat ik lachte en opgewekt keek, vond hij dit een erg slecht teken. Hij vroeg toen hoelang ik het Evangelie had horen preken. Ik zei hem: 'slechts drie of vier keer.' Hij schudde zijn hoofd en vroeg de mensen of ze mij kenden. Ze zeiden: "Nee." Hij vroeg hen of ik daar eerder geweest was. Ze zeiden: "Nee, niet dat wij weten." Dus kon mijn stamboom niet worden nagetrokken en kon de predikant niet narekenen wanneer ik geboren was. Ik was een ontijdig geborene of "het beeld dat uit de hemel gevallen was", Handelingen 19:35. Er was iets wonderlijks geschied en toch kon ik niet vertellen vanwaar ik was.

De goede man probeerde mij een woord van veroordeling op het hart te binden, maar dat kon hij niet. Ik had daar al genoeg van ervaren. Toen hij zag dat ik zo gelukkig bleef onder alles wat hij zei, dacht hij dat ik "verhard was door de verleiding der zonde", Hebreëën 3:13. Omdat hij merkte dat hij mij verder niet van nut kon zijn, gaf hij mij op. Toen ik de consistorie verliet, schenen veel toehoorders medelijden met mij te hebben, omdat ze mijn rechtszaak hadden aangehoord en omdat het oordeel dat over mij was uitgesproken, luidde "misleid".

De goede man beklom de preekstoel en hield een preek over deze woorden: "En wanneer de onreine geest van de mens uitgegaan is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, vanwaar ik

uitgegaan ben, en komende vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd. Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde wonen zij aldaar, en het laatste van dezelve mens wordt erger dan het eerste", Matthéüs 12:43 --45. De predikant keek mij strak aan en onwetend richtte hij al zijn pijlen op mijn hoofd. Ik keek hem recht in het gezicht, luisterde zo aandachtig mogelijk en probeerde mijn geweten bloot te stellen aan alle pijlen die vanuit deze tekst konden worden afgeschoten, om te zien of er weer een wond toegebracht kon worden aan mijn geweten, dat de dierbare Verlosser zo lieflijk had geheeld. Maar alle pijlen kwamen niet ver genoeg of vlogen over mij heen en ik dacht al dat dit zou gebeuren, zodra hij zijn boog spande. "Jonathan en David alleen wisten van de zaak", 1 Samuël 20:39. Nadat deze preek was gehouden, ging ik naar huis en mijn vriend vroeg mij of het onderzoek van de predikant mij niet had verontrust. Ik zei hem van niet, want ik geloofde dat hij, als hij twintig jaar lang hel en verdoemenis tegen mij had gepredikt, nooit een bedreiging in mijn geest had kunnen prenten, want Jezus Christus Zelf had mijn ziel verlost. Daarom kon niemand mij meer in de nood brengen en lag het ook niet in mijn macht om mij daar weer in te brengen, zelfs als ik dit probeerde.

De bovenstaande gebeurtenis is mij van nut geweest sinds ik in de bediening sta. Ik heb erdoor geleerd dat het beter is om te zoeken naar de kracht van de godsdienst op het geweten, dan een geloofsbelijdenis te verwachten van de lippen van zuigelingen. Niet elke begenadigde ziel kan een geloofsbelijdenis opstellen, in het geestelijke lichaam zijn niet alleen ogen. Als de goede man was begonnen met de uitleg van een werk der wet in het hart, als hij had gesproken over verzoeken en zielenweeën en daarna de geboorte van een kind van God door de Geest had verklaard, zou hij hebben aangeroerd hoe het er met mij voorstond en zou hij het vuur hebben ontstoken. Hij zou mij dan in mijn eigen taal hebben aangesproken en zou zoveel uit mij gekregen hebben dat al zijn vragen beantwoord waren. Paulus werd zwak, opdat hij de zwakken zou winnen. Maar "de raad in het hart eens mans is als diepe wateren" en slechts "een man van verstand zal die uithalen", Spreuken 20:5.

Al deze tijd genoot mijn ziel een onuitsprekelijk heerlijk leven en een onbeschrijfelijke heerlijkheid. De gemeenschap met de Verlosser was zo aangenaam voor mijn ziel, dat ik dacht dat het onmogelijk was om nog op aarde te leven en daarom verwachtte ik maandenlang iedere dag, dat ik zou heengaan om met Christus te zijn of dat de dag des oordeels spoedig zou aanbreken. Daarom keek ik naar iedere wolk die voorbijging om te zien of de Zaligmaker daarop verscheen, want ik wist dat Hij zou "komen met de wolken des hemels", Markus 14:62. De taal van mijn ziel was: "Waarom blijven de gangen zijner wagens achter?", Richt. 5:28, of ik zei met de woorden van de geliefde apostel: "Ja, kom, Heere Jezus!", Openbaring 22:20.

De uren van de nacht waren doorgaans het zoetst voor mijn ziel, want God mijn Maker, gaf mij psalmen in de nacht, Job 35:10. Daarom verklaarde ik mijn ogen de oorlog en gunde ze geen sluimering of slaap. Ja, ik smeekte God om de slaap van mijn ogen weg te nemen. De Heere verhoorde mijn gebed niet geheel, maar Hij oefende in de slaap gemeenschap met mijn ziel, zoals er staat geschreven: "Ik slaap, maar mijn hart waakt, het is de stem mijns Liefsten, Die klopt", Hoogl. 5:2 (Eng. vert.). En als ik opstond in de morgen en de zon begon te schijnen, was het alsof de heerlijkheid van God mij omscheen in die zonnestralen, tot mijn geest in Zijn stralen wegsmolte, zoals er staat geschreven: "Mijn ziel versmelt", Psalm 119:28 (Eng. vert.).

Als ik mij tot het gebed begaf was dit de hemel op aarde, want mijn Zaligmaker wilde Zijn vreugde in mijn hart uitstorten voor ik daarom kon vragen, zoals er staat geschreven: "Eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden, terwijl zij nog spreken, zo zal Ik

horen", Jesaja 65:24. O, als het bed, de gordijnen, de heggen, de bossen, de bomen en de velden konden spreken, dan zouden ze getuigenis geven van de heilige overwinningen van mijn ziel! Maar ach! Alle taal is te arm om de heerlijke openbaringen van God de Zaligmaker aan Zijn uitverkorenen te beschrijven. Wij moeten hier net zo mee omgaan als de profeten en de apostelen: de draad opnemen en daarna weer afbreken, zoals er staat geschreven: "Ja, vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht", Jesaja 64:4. Ook lezen we: "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen", 1 Johannes 3:1,2. Ook staat er: "Dewelke gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt, in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde", 1 Petrus 1:8.

Mijn tegenstander, die geheel overwonnen was door het geloof in de dierbare Verlosser, begon mij nu op een andere manier te verzoeken, namelijk door mij te vervullen met medelijden ten opzichte van alle gevallen mensen die leefden in hun zonden en met hem in opstand komen tegen de besluiten van God. Dit was de eerste verzoeking waarmee ik te kampen had, nadat de Heere mij zo wonderlijk had verlost, en mijn arme, dwalende ziel werd in de strik gevangen, tot ik zelfs de aanvechting kreeg om medelijden te hebben met de gevallen engelen. Het doet ons versteld staan als wij zien hoever natuurlijke genegenheid of vleeselijke hartstochten een mens kunnen brengen als hij wordt overgelaten aan de satan, die veranderd is "in een engel des lichts", 2 Korinthe 11:14. Velen zien dit echter als het werk van de Geest en roepen dan uit: "Als ik zoveel medelijden heb met arme zondaren, hoeveel medelijden moet God dan niet hebben!" Hierop antwoord ik: "Gods medelijden overtreft het uwe net zoveel als de hemel hoger is dan de aarde en de voorwerpen van Gods medelijden en van het uwe verschillen evenveel als het oosten van het westen."

Nadat God mij had verlost van deze vreemde verzoeking om medelijden te hebben met duivelen, beesten en alle inwoners van de aarde en mij tegen Gods besluiten te verzetten, viel de satan mij op de volgende wijze aan: "Je bent zelf een uitverkoren vat en geniet onuitsprekelijke vreugde. Je gelooft in de leer der verkiezing. Maar kijk naar je arme vrouw en gezin. Denk je dat zij uitverkoren zijn? Wat zal er van hen worden?" Ik luisterde nu met alle aandacht en liet menige stille traan vallen, want ik vermoedde niet dat dit van de duivel kwam. Hij voegde hieraan toe: "Kijk naar de inwoners van deze gemeente, je kunt er niet één vinden die wedergeboren is. Wat zal er van hen worden?"

Nu begon mijn hart zich te verheffen tegen de leer van de verkiezing en de soevereiniteit van de Allerhoogste. De duivel bracht mij ook de Moren en andere heidense volken in gedachten, en vroeg mij wat ik nu dacht van de leer der verkiezing. Al die tijd versmolt mijn hart en stroomden de tranen uit mijn ogen, uit medelijden met mijn medescheepselen. Tegelijkertijd verzette ik mij tegen Gods besluiten.

De tegenstander vervulde mij daarna met medelijden ten opzichte van de beesten. Zij hadden het zo zwaar en werkten zo hard, maar er was geen hemel voor hen bereid. Hij deed mij ook over hen wenen.

Daarna vroeg de tegenstander mij wat ik dacht van de gevallen engelen. Hen werd geen genade aangeboden, zij werden bewaard in ketenen der duisternis tot het oordeel op de grote dag.

Vervolgens kreeg ik de aanvechting om medelijden te hebben met duivelen, wat mij deed beven. Onmiddellijk zag ik nu waar 'het rommelen van deze medelijdende ingewanden' vandaan kwam. De strik werd verbroken en ik werd bevrijd. Ik zal mijn lezer nu vertellen hoe ik verlost werd.

Ik had mijn betrekking te Sunbury verlaten en wachtte tot er een andere deur werd geopend in de weg der Voorzienigheid. Zolang ik geen betrekking had probeerde ik werk te krijgen, tot zich een gelegenheid voordeed om het beter te krijgen. Mij werd verteld dat iemand mensen nodig had om kersen te plukken, omdat er dat jaar een zeer grote fruitoogst was. Dus ging ik aan het werk en ik geloof dat er bijna twintig handen aan het werk waren. Op zaterdagavond werd ons gezegd dat wij zondagmorgen moesten komen werken. Dat weigerde ik. Mijn baas vroeg mij of ik een aanhanger van Whitefield was. Ik zei hem dat het zonde was om de dag des Heeren te ontheiligen en dat ik het niet zou doen. Dit bracht alle anderen ertoe om mij uit te jouwen. Ik bleef het mikpunt van hun spot, zolang ik met hen werkte. De week daarna, toen ik op de ladder aan het werk was en vaak van verschillende delen van het veld schimpscheuten hoorde, kwam mij het volgende in gedachten: "Waarom haten deze mensen mij? Alleen omdat God Zijn vrees in mijn hart gelegd heeft en mijn geweten teer gemaakt heeft als het gaat om Zijn eer. Ze zouden mij allemaal toejuichen als ik de duivel zou dienen en mijn eigen ziel zou vervloeken, maar omdat God in mij schijnt te werken, haten ze mij. Wat heeft God gedaan waardoor ze zo gekrenkt zijn, dat ze Hem zo beschimpen?" Mijn ingewanden waren nu ontstoken over mijn Heere, Die zo vaak werd onteerd. Hij deed mij zien op de kersenbomen die om mij heen stonden, om te zien hoe ze met fruit waren beladen als een zegen van God en om te letten op het gedrag van mijn baas en medearbeiders, die zulke zegeningen helemaal niet hadden verdiend. Ik zei bij mezelf. "God heeft deze bomen overladen met fruit, maar de mens zondigt des te meer. De arbeiders honen en lasteren de hele dag de Naam van God en de baas zegt dat wij op de dag des Heeren moeten werken, want anders zullen wij ze nooit allemaal kunnen plukken. Zo proberen zij door hun zonde een vruchtbaar land onvruchtbaar te maken. Als God deze overvloed niet had gegeven, zouden er niet half zoveel eden gezworen zijn en zou Zijn heilige dag niet zo ontheiligd zijn. Ik beled toen onder tranen voor God dat ik Hem moest rechtvaardigen als Hij nooit meer vruchten zou geven.

Vervolgens dacht ik na over het gedrag van de mensen in het algemeen en hun dagelijkse lasteringen van God, over de staat waarin wij eerst geschapen waren en de staat waarin wij onszelf door de zonde gebracht hadden, de haat die Christus had ontmoet en de wijze waarop God en Zijn Woord in Groot-Brittannië, Turkije en Italië werden gekrenkt. Ook dacht ik erover, hoe de duivelen tegen God hadden gewoed en Hem hadden gelasterd, wat ik ook in mijn ziel had gevoeld. Dit dreef mijn hart weer wenend uit tot God. Ik laakte de verkiezing nu niet meer en rechtvaardigde Hem in mijn hart.

Misschien bracht het de profeet Ezechiël wel enigszins in verwarring, toen hij zag dat God Zijn Israël en de profeten liet wegvoeren naar een vijandig land en dat Hij al de vaten van Zijn huis blootstelde aan de spot van dwazen. Maar toen God de profeet bracht in de kamer met de beelden en hem hun gruwelen in Zijn tempel toonde, zoals u leest in het achtste hoofdstuk, zag de profeet spoedig genoeg om hem ervan te overtuigen dat God rechtvaardig was, als Hij Zijn oordelen zou uitvoeren en Zich zou wreken aan een volk als dat was.

De week daarna werd ons weer bevolen om op de dag des Heeren te komen werken. Ik zei dat ik het niet zou doen en gaf de man die met mij fruit plukte de raad om het ook niet te doen. Ik meende dat hij het niet zou doen, omdat ik met hem had gesproken

over godsdienstige onderwerpen en hij scheen te luisteren en scheen in te stemmen met hetgeen ik zei. Desondanks zei hij mij, dat hij 's morgens zou komen, vijftien pence zou verdienen en dan zou stoppen.

De volgende dinsdag vroeg ik mijn medearbeider of hij op de dag des Heeren had gewerkt. Hij zei dat hij dat gedaan had. "En nadat wij dat gedaan hadden", zei hij, "gingen wij naar de kroeg en gaven elk vijftien penny's uit. Sommigen mishandelden de waardin en er is een bevel tot hun aanhouding uitgevaardigd."

"Gisteren", zo vervolgde hij, "konden wij geen werk doen."

Ik antwoordde: "Kunt u Gods afkeuring hierin niet zien? U werkte 's morgens en verdiende vijftien penny's. 's Middags gaf u het allemaal uit in de kroeg, - zo is God onteerd. Gisteren ging u weer naar de kroeg en gaf 18 penny's uit en kon een dag niet werken, bij elkaar is dit twee shilling en een halve kroon. Nu, wat hebt u gewonnen met het ontheiligen van de dag des Heeren en wat heb ik gemist? Ziet u de vloek des Heeren niet over alles wat u op die dag verdient?"

Ik had deze woorden nog niet gesproken of zijn voet gleed uit en hij viel van de bovenste sport van de ladder naar beneden en plukte nooit meer één kers, zolang ik dat werk deed. Enige dagen later werd mij verteld dat hij waarschijnlijk zijn arm niet meer zou kunnen gebruiken. Ik kon geen medelijden hebben met deze arme stumper, maar ik rechtvaardigde God in mijn ziel en beleed dat Zijn oordeel rechtvaardig was. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Nadat ik van deze verzoeking was bevrijd, was mijn gemeenschap met de Zaligmaker weer net zo zoet als altijd en de gedachte dat de satan in zo'n gedaante kon verschijnen en zo kon werken, ontstelde mij zeer. Wij hoeven ons daar echter niet over te verwonderen, de apostel zegt dat hij bij tijden veranderd wordt "in een engel des lichts", 2 Korinthe 11:14, en zo ervoer ik het ook. De tegenstander vocht mij vaak op dit punt aan maar het raakte mij niet, want ik was er ten volle van overtuigd dat alles wat mij ertoe aanzette om harde gedachten te hebben over God, Zijn wil te weerstaan of één van Zijn geopenbaarde waarheden te verachten of te bestrijden, van de duivel moest komen. Wij hebben toch het bevel gekregen om de Heere lief te hebben met ons ganse hart? En wie vader of moeder, vrouw of kinderen liefheeft boven Christus, is Hem niet waardig. Ik mag hier wel aan toevoegen dat zij die Hem niet boven al het aardse beminnen, nooit een hartelijke vereniging en gemeenschap met Hem hebben gehad.

Ik ging nog steeds iedere sabbat naar Kingston en omdat ik met enige vervolging te kampen had gehad, besloot ik aan sommigen van hen mijn hart bloot te leggen. Ik dacht dat ze wel medelijden met mij zouden hebben, omdat ik zo'n liefde voor hen gevoelde en zij zelfs engelen leken in mijn ogen. Ik vertelde dus aan één of twee van hen hoe de wereldlingen mij behandelden, maar ze spraken hard met mij. Ik was zoals Jozef met zijn veelervige rok, mijn broederen konden niet op vreedzame wijze met mij spreken. Dit deed mij kermend als een vrouw in barensnood, huiswaarts keren.

Ik ging nu tot mijn hemelse Vader en bad Hem om mij terecht te wijzen als ik dwaalde, om mij tot Zijn kind te maken als ik Zijn kind niet was, wat ik verder dan ook zou moeten lijden. Hij daalde af in mijn ziel "als een regen op het nagraas, als de druppelen die de aarde bevochtigen", Psalm 72:6. Hij vernieuwde alles wat Hij in mijn geest had gewerkt. Hij was mij zeer dierbaar en gaf mij zo'n toegang tot Hem en zo'n vrijheid om mijn ziel voor Hem uit te storten, dat ik echt ondervond wat David zegt: "Hij zal u

dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen. Zijn waarheid is een rondas en beukelaar", Psalm 91:4. Zo kwam er een einde aan al mijn gekerm en ik ondervond duidelijk hoe waar de tekst is: "Zij hebben het hart des rechtvaardigen door valsheid bedroefd gemaakt, daar Ik hem geen smart aangedaan heb", Ezechiël 13:22.

Ik overwoog wat ik in dit geval moest doen. Zij hadden mijn rechtszaak voor de rechtbank van een predikant aangehoord en hij meende dat ik misleid was. Dat geloofden zij dus ook.

Daarom dacht ik erover om hen de volgende sabbat uit de droom te helpen door hen te vertellen hoe God met mij had gehandeld. Dus begon ik hen die dag, toen er verschillenden van ons in de consistorie zaten te eten, te vertellen over mijn aanvechtingen en moeiten. Ik zei hen hoe ik Jezus had gezien, wat Hij voor mij had gedaan, hoe Hij mij voortdurend vertroostte en welke vreugde ik dagelijks mocht genieten.

Zodra ik hierover begon te spreken, stond één van hen, die ik beschouwde als de uitnemendste onder hen op, en ging naar buiten voor het oog van het hele gezelschap, en zijn vrouw volgde hem. Dus wilden ze liever in de kou zitten en daar hun maaltijd nuttigen, dan bij mij in de consistorie te blijven zitten. Anderen keken naar mij alsof ik Arabisch had gesproken, naar het scheen, vertelde ik hen zeer vreemde dingen. Omdat ik diepe wegen had moeten gaan en een slechte spreker was, scheen ik onder hen een gesprenkelde vogel te zijn.

Ik ging naar huis, zoals gewoonlijk, en kermde en weende tot God mijn Zaligmaker, Die mij weer antwoordde door mij vreugde in het hart te geven. En de gezegende Geest kwam mij zo lang te hulp in mijn zwakheden, dat mijn ziel in mij versmolt. Christus was zo dierbaar in Zijn gewaad dat in bloed was gedrenkt, dat ik medelijden met Hem had, over Hem weende en zo vertrouwelijk met Hem sprak dat ik dit niet wil verhalen, hoewel het Hooglied van Salomo er vol van is.

De volgende sabbat zou het brood gebroken worden. Toen de tafel was toegerust, verlangde ik ernaar om aan te gaan en deel te nemen, omdat ik zo'n liefde gevoelde voor Jezus en zo'n zoete gemeenschap met Hem ervoer. Toen de mensen opgingen naar de avondmaalstafel, begaf ik mij onder hen, want ik kon niet afblijven. Ik dacht dat ze allemaal naar mij keken. Naderhand kreeg ik echter een vriendelijke vermaning van een zekere heer Gates. Dit bracht mij weer in barensnood en deed mij kermend onder deze zielenweeën naar huis gaan. Zodra ik in een hoek voor mijn dierbare Zaligmaker kon neerknielen, boog mijn ziel zich terneer en uitte haar smart, Job 39:3. Toen was het goed tussen Hem en mij.

De volgende week kwam het mij in gedachten, dat ik mij zo slecht uitdrukte dat ze mij niet konden begrijpen. Dat zou de reden kunnen zijn dat ze niet in eendracht met mij konden samenzijn. Ik begon nu over deze zaken na te denken om hetgeen ik had ondervonden, begrijpelijk aan hen te kunnen voorstellen als wij elkaar weer zouden ontmoeten. Ik zocht heel veel Schriftplaatsen op om te bewijzen dat het werk in mij waarheid was. Dus begon ik de volgende sabbat opnieuw te spreken, maar zodra ik mijn mond opende, verlieten verschillenden van de oudste kerkgangers onmiddellijk de consistorie. Sommigen gingen naar de stad, sommigen zaten zoals gewoonlijk in de kou bijeen, en anderen gingen daarna altijd eten bij vrienden en kwamen nooit meer in de consistorie. Dit deed mij opnieuw vol smart huiswaarts keren, terwijl ik mij afvroeg wat dit kon betekenen.

Toen ik echter weer bij mijn dierbare Vriend, de Heere Jezus Christus kwam, was alles weer goed. Ik smeekte Hem om mij niet toe te laten mezelf te bedriegen en of Hij het mij wilde tonen als ik een huichelaar was en mij weer op het rechte spoor wilde brengen, wat ik daarom ook zou moeten lijden. Hij gaf mij geen antwoord uit de Schrift, dat wil zeggen dat Hij geen tekst toepaste, maar Hij gaf zoveel vrede in mijn ziel en verscheen als de Gekruisigde voor mijn geloofsoog. Ik ondervond wat de Verlosser had gezegd: "In de wereld zult gij verdrukking hebben", Johannes 16:33, maar als ik tot Hem ging merkte ik, dat ik in Hem vrede vond.

De volgende sabbat kreeg ik dezelfde oefening als tevoren en ging, zoals gewoonlijk, kermend naar huis. Ik kreeg nu zware aanvechtingen om de kerkgang maar op te geven en wenste heimelijk dat ik nooit in de nabijheid van een gemeente gekomen was, omdat ik in het verborgen zoveel vermaak in Christus vond. Later heb ik echter gezien dat God mij zo voorbereidde op de bediening, hoewel ik het toen nog niet wist.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Toen ik naar huis ging, kreeg ik hevige aanvechtingen om te geloven dat ik een huichelaar was, omdat allen die in mijn ogen zo schitterden vanwege hun Godsvrucht, weigerden om zelfs met mij in de consistorie te zitten. Dit Schriftgedeelte kwam mij voor de geest: "Een iegelijk die liefheeft Degene Die geboren heeft, die heeft ook lief degene die uit Hem geboren is", 1 Johannes 5:1. Dit deed mij vrezen dat ik niet wedergeboren was en dat deze zuivere zielen, die oude christenen waren, daarom zelfs mijn aanwezigheid verfoeiden. Dit dreef mij opnieuw uit tot de troon der genade in een zeer vurig gebed, wensende om liever te gaan door de landpalen van de veroordeelden dan een huichelaar te zijn, want huichelaars vond ik de slechtste mensen op aarde. Toen ik echter in het gebed tot Jezus ging, ondervond ik opnieuw dat alles recht lag. Ik verlangde dat Hij mij weer terug zou laten gaan tot mijn vorige moeiten, maar die deur was gesloten en ik ontving in mijn ziel meer licht en liefde dan ooit tevoren. Dit verwarde mij erg, omdat ik de wonderlijke liefde van de Heere niet kon rijmen met de haat van Zijn kinderen tegen mij.

De volgende sabbat bleef ik weg uit de gemeente en liep heen en weer van Hampton Wick naar Hampton Court Green. Omdat het koud was en er sneeuw op de grond lag, kon ik het niet helpen dat ik veel tranen stortte over mijn harde lot. Ik dacht dat zulke reine, heilige christenen als zij waren, zich verheugd zouden hebben wanneer ze zagen, dat zo'n arme, ellendige zondaar als ik, verlost was van wanhoop en radeloosheid en ik merkte dat mijn ziel graag zag, dat zondaren bekeerd werden tot het geloof in Christus. "Maar ach", zei ik, "ik heb het verkeerd, hun godsdienst is niet als de mijne, ik bedrieg me. Zij, kostelijke zielen, lijken wel engelen, zij kunnen het niet verkeerd hebben, ik ben degene die mij bedrieg. Ik zou ze allemaal wel aan mijn hart kunnen drukken, maar zij haten mij met een volkomen haat. O, dat ik maar nooit onder hen gekomen was! Bracht ik vrede? Nee, ik bracht verdeeldheid en dreef de mensen uit elkaar. Ze vluchtten voor mij weg, ze wilden niet bij mij zitten, met zo één wilden ze zelfs niet eten! Ik ben die man, ik heb de kudde van God verdeeld, de ene gaat die kant op, de andere deze. O, dat ik nooit onder hen gekomen was om deze verdeeldheid te zaaien! "Wie met Mij niet is, die is tegen Mij, en wie met Mij niet vergadert, die verstroot", Lukas 11:23. Ik ben die man. O, dat zo'n onwaardige ellendige als ik, zich maar op een gepaste afstand had gehouden! Ik zou veilig in de hemel zijn gekomen door het bloed van de Zaligmaker, zonder deze zuivere vergadering van heiligen te bezoedelen of te verstrooien. Maar ach, ik was altijd weerspannig en drong mijzelf op de voorgrond en dit zal tenslotte tot mijn ondergang leiden."

Toen ik 's avonds naar huis ging, lag alles weer recht tussen God en mijn geweten, maar ik wist niet wat dit alles betekende. Ik kon niet twijfelen aan hun godsdienst, want zij schenen zo heilig te zijn. Ik dacht ook echt dat ieder die een Bijbel en een gezangbundel droeg, zeker aan de poort des hemels verkeerde. En werd ik gedrongen om Gods Woord te verkondigen.

Roeping tot predikant

Spoedig daarna verhuisde ik naar Ewell in Surrey, waar er in een man en zijn vrouw werd gewerkt door middel van de gesprekken, die ik persoonlijk met hen had. Zij nodigden mij uit bij hen thuis en ik las, gaf uitleg en bad met hen. Toen anderen zagen dat er een verandering in deze mensen werd gewerkt, kwamen ze ook en gaf ik hen eveneens uitleg. Dit leidde er al spoedig toe dat men mij het leven zuur ging maken. Daarom verlangde ik ernaar om naar Kingston te gaan en de mensen erover te vertellen, omdat ik zoals Job zegt, dacht dat er medelijden betoond zou worden aan mensen die in moeiten verkeerden. Maar ach, toen ik melding maakte van mijn gesprekken met de mensen, nam de heilige man, - die hij naar mijn mening was, - het boek Ezechiël en las het hoofdstuk over de plicht van een wachter en het waarschuwen van zondaren, omdat anders hun bloed geëist zou worden van de wachter. Dit deed mij vol verwarring huiswaarts keren en ik werd ertoe aangezet om de dag te vervloeken dat ik bij de gemeente gekomen was en zo dit blijvende kruis over mijn ziel had gebracht, en iedere sabbat tot een dag van "klaagliederen en zuchting en wee" had gemaakt, Ezechiël 2:10.

Op weg naar huis kermde ik tot ik bijna bezweek en ik werd bijna wanhopig als ik bedacht dat zo'n ellendeling als ik zijn mond had geopend en zo aanmatigend was geweest. Dit zou het bloed van alle ongelovige zondaren die mij gehoord hadden, op mijn schuldige hoofd brengen. Daarom smeekte ik God onophoudelijk om vergeving en beloofde dit nooit meer te proberen. Maar toen het avond werd kwam de vrouw: "William, sta op, het huis zit vol met mensen die zijn gekomen om je te horen." De volgende woorden lieten mij niet meer los: "*Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods*", Lukas 9:62. O, wat een moeilijke arbeid! Ik ging wenend en weklagend naar het huis en bad God om mij deze aanmatiging te vergeven, terwijl ik Hem beloofde dat ik mij nooit meer tot dit gevaarlijke werk zou begeven. Toen ik begon te spreken, werd de mond van mijn tegenstanders gestopt en werd mij veel kracht en wijsheid gegeven. Dit vertroostte mij, maar toen ik begon te overdenken wat de volgende sabbat zou brengen, werd ik weer met mijn oude vrees vervuld.

Dus ging ik de volgende sabbat weer naar de consistorie en vroeg de predikant wat hij dacht van mijn spreken tot de mensen. Hij stelde mij dit werk voor als zo'n gewichtige taak dat ik bijna krankzinnig werd. Ik ging naar huis in zak en as en beloofde mijn mond nooit meer te openen als God mij deze misdaad vergeven zou. De week daarna kwamen twee of drie jonge mannen die te Epsom woonden en ontwaakt waren in hun geweten, mij een bezoek brengen. Ik sprak vrijuit met hen en zij schenen mij heel goed te begrijpen, maar ze waren zeer verbaasd dat ze mij zagen in zo'n armoedig huis en zulke slechte kleren, want ik had mijn werkkleren nog aan.

Na het gebed gingen ze weg, maar ze kwamen mij spoedig weer opzoeken en als mij bij mijn dagelijkse overdenkingen nieuwe zaken voor de geest kwamen, deelde ik die aan hen mee wanneer ze mij kwamen bezoeken, tot ik korte tijd later, regelmatig, twee keer per week, met hen begon te spreken.

De volgende zondag, toen ik in de consistorie zat, riepen de mensen de goede man die in de kerk zat, om voor hen te bidden in de consistorie. Hij kwam binnen en terwijl hij mij strak aankeek, vroeg hij mij of ik niet voor de mensen kon bidden. Ik zei hem dat ik in mijn gezin kon bidden en in het verborgen, maar dat ik geen woorden had om voor oude christenen te bidden. Hij gaf mij het harde antwoord dat mensen die zoveel

hadden ervaren als ik beweerde te hebben ervaren, zeker wel zouden weten hoe ze moesten bidden. Ik had hem al eerder horen bidden en vond dat zijn woorden goed geordend waren. Mijn gebeden waren echter een mengelmoes van verschillende gevoelens die zich aan mij opdrongen. Als ik gezondigd had, beleet ik dat. Als ik troost ontving op mijn belijdenis, loofde ik de Heere en als de moeilijkheden waren weggenomen, begon ik de Almachtige te loven. Mijn gebeden bestonden uit verschillende onsamenhangende delen en veranderden steeds van onderwerp. De gebeden van deze goede man waren zo goed geordend, daarom was hij de geschiktste persoon om te spreken voor een vergadering van oude christenen. Ik dacht dat God mij nog niet de gaven of vermogens geschonken had om in het openbaar te spreken, zodat ik het liever maar niet probeerde. Op weg naar huis was mijn ziel weer in grote nood en werd ik ertoe aangezet om te geloven dat het nog niet recht lag met mij, omdat ik niet zo kon bidden als de goede man. Daarom kermde ik in de bezorgdheid van mijn ziel, want ik vreesde dat ik mij bedroog. Ik zei: "Mijn taal verstaan ze niet, ik druk mij zo slecht uit. Ik heb hen verteld wat ik in mijn ziel heb ondervonden. Zij zijn vervuld met afschuw als ze mij horen spreken. De goede man verwondert zich erover dat ik niet kan bidden voor de mensen, omdat ik zoveel spreek over hetgeen Jezus Christus voor mij heeft gedaan. Ach, ik kan niet voor de mensen bidden, ik moet het verkeerd hebben. Och, dat ik toch voor de mensen zou kunnen bidden zoals die heilige man!" Toen ik opnieuw tot de Zaligmaker naderde in het gebed, was Hij nog steeds dierbaar voor mijn ziel en gaf Hij mij veel vrijmoedigheid om te spreken en mijn klachten voor Hem neer te leggen. Ik merkte dat ik alles kreeg wat ik ten beste van mijn ziel vroeg aan de Zaligmaker, hoewel mijn ellendige gebeden zo onsamenhangend waren. Ik begeerde echter de gave van het gebed, omdat ik meende dat de mensen dan meer met mij verzoend zouden zijn, vooral de goede man die vluchtte uit de consistorie en die in mijn ogen zo'n sierlijke christen was. Daarom smeekte ik God om die gave, want ik wilde graag dat zij mij zouden beschouwen als een geredde zondaar. Ik zou alles wel hebben willen doen om hen tevreden te stellen, want ik achtte hen zo, omdat ze zo heilig waren in mijn ogen.

Toen de volgende sabbat aanbrak, ging ik erheen, in de hoop dat God mij de gave van het gebed zou verlenen en mij in staat zou stellen om op gepaste wijze te spreken, als mij dat gevraagd zou worden. Ik dacht namelijk dat zij zich zo onvriendelijk ten opzichte van mij gedroegen, omdat ik niet kon bidden. Die dag kwam er een zeer begaafd predikant naar Kingston en hij toonde ons het verschil tussen genade en gaven. Alles wat hij over genade zei, kon ik in mijn ziel vinden en nog meer ook, maar toen hij ging aantonen dat er gaven waren zonder genade, zag ik dat ik geen van die gaven had. Toen hij het gevaar aantoonde van zulke gaven voor mensen zonder genade, brandde mijn hart in mij van vreugde. Ik dacht dat de hele preek voor mij bestemd was en zo ontving ik die dan ook.

Toen ik naar huis terugkeerde, had ik berouw in stof en as, omdat ik God had gesmeekt om gaven, terwijl er zoveel gevaar aan kleefde. Mijn ziel werd meer dan ooit getrokken om God lief te hebben, vanwege Zijn goedheid voor een onwaardig schepsel. "O Heere", zei ik, "ik zie dat gaven gevaarlijk zijn! Gij hebt ze in medelijden aan mij onthouden. Genade redt en die hebt Gij vrijelijk geschonken. In het verborgen gebed geeft Gij mij vrijmoedigheid om met U te spreken en schenkt Gij mij iedere geestelijke zegen die ik begeer. Gij wilt mij hierin echter mijn wens niet geven, opdat ik mij niet in hoogmoed zou verheffen. O, de goedheid van mijn God, dat Hij mijn gebed niet beantwoord had, toen ik Hem vroeg om datgene wat zowel de huichelaars als de meest oprechte kinderen Gods hebben ontvangen!"

Enige weken nadat ik de bovengenoemde preek had gehoord, werden wij teleurgesteld omdat er op de dag des Heeren geen predikant te Kingston kwam. Toen de mensen 's morgens, nadat de gemeente bijeengekomen was merkten, dat er geen predikant gekomen was, stelden ze voor om een gezang te zingen en te bidden voor de gemeente. Ik hoopte dat ze mij niet zouden uitnodigen om te spreken, omdat ik God had geloofd vanwege de onthouding van Zijn gaven aan mij. Zij vroegen mij echter op mijn beurt om een gebed uit te spreken. Ik begaf mij dus bevend tot het gebed en ervoer, dat God mij onmiddellijk "een deur des Woords" opende, Kol. 4:3, en dat bleef zo vanaf die dag. Ik ondervond echter wat de goede man bedoelde met het gevaar van gaven, door wat ik in mijn hart ervoer nadat er enige lofredes over mij waren uitgesproken. Ik was echter vastbesloten om de gave van het woord verder niet te gebruiken, tenzij ik werd gedreven door het verzoek van de gelovigen, of God mij daartoe drong. Ik las op een dag in het Nieuwe Testament en deze woorden kwamen met kracht op mij af, "Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft", Rom. 10:4.

Ik had nog nooit een juist zicht gehad op de leer van de **toegerekende gerechtigheid van Christus**. Ik had Christus aangegrepen als mijn "Alles in allen", maar nu leidde de Heere mij op zoete wijze in de verschillende delen van Zijn volbrachte verlossing. De openbaring van de gerechtigheid van Christus was voor mij als een tweede bekering. Ik zocht aanhoudend in de Bijbel naar deze gezegende leer en zag dat ze in het Oude en Nieuwe Testament werd onthuld. Waar ik deze vond, markeerde ik de vindplaats met inkt, tot ik een wolk van evangeliegetuigen aan mijn zijde had, die haar verdedigden. Ja, deze leer verscheen in een zeer helder licht.

Ik zag dat het de sluier was waarin onze geestelijke Izak Zijn bruid ontvangt, de rok die allen bedekt die liggen aan de voeten van Boas, het kleed dat de Zaligmaker voor Adam maakte en de huid die de dorre beenderen bedekt, nadat de Geest daarin gekomen is. Zo vervult de dierbare Verlosser, Die onder de wet geboren is, de wet die zegt: "Die twee rokken heeft, dele hem mede die geen heeft", Lukas 3:11. De Zaligmaker vervult dit gebod. Hij kleedt de naakten en voedt de hongerigen.

Vele weken achtereen zocht mijn ziel naar die leer die de ziel vertroost en versterkt en verheugde zij zich daarin. Sinds ik in de bediening ben, heb ik mij erover verwonderd als ik hoorde, dat mensen spotten met de eeuwige gerechtigheid van de Zoon van God en daartegen streden. De eigengerechtigte deed dat echter altijd en zal dat ook altijd doen. Niemand kan rechtvaardig zijn voor God, tot hij zich net als Job, leert te verfoeien in stof en as, of tot hij, net als Paulus, zijn eigen verdienste slechts schade en drek leert achten "om de uitnemendheid der kennis van Christus", Filipp. 3:8.

Al de tijd dat Job vasthield aan zijn eigen gerechtigheid, hield God hem op de mesthoop, een gepaste troon voor een zondaar in zo'n kleed. Toen hij echter bekende dat hij vuil was, maakte God hem tot een hogepriester en beval hij zijn vrienden om hun offers tot Zijn knecht Job te brengen, opdat hij voor hen zou bidden, want God zou hem aannemen. Ik zal echter de draad weer oppakken.

Ik kreeg nu een nieuwe aanvechting, namelijk dat er, wanneer ik ooit afvallig zou worden, geen slachtoffer meer zou zijn voor de zonde. Bij tijden was ik volkomen ontredderd door deze aanvechting. Mijn tegenpartij probeerde nooit mij ervan te overtuigen dat ik de Heilige Geest niet ontvangen had, maar gaf mij in dat sommigen tegen Hem gezondigd hadden en dat anderen de hemelse gave gesmaakt hadden. Als zij afvallig werden was het onmogelijk dat ze opnieuw vernieuwd werden tot bekering, en "die meent te staan, zie toe dat hij niet valle", 1 Korinthe 10:12. "Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens", Openbaring 2:10, en ook "maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden", Matthéüs 10:22.

Deze dingen spoorden mij ertoe aan om opnieuw in mijn Bijbel te zoeken, naar Schriftgedeelten die mijn hart zouden verzekeren en overtuigen van een behouden aankomst aan het einde van mijn reis, en mijn Verlosser, Die altijd geprezen moet worden, daalde zo laag neer dat Hij mijn gemoed ook hiervan overtuigde. De heerlijke leer van de volharding der heiligen werd op zoete wijze aan mijn ziel geopenbaard en hoewel er huichelaars afvallig worden en omkomen, is er nooit gezegd dat de rechtvaardigen uiteindelijk zullen omkomen, want "de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen", Job. 17:9. "De wet zijns Gods is in zijn hart, zijn gangen zullen niet slibberen", Psalm 37:31. Deze zalige leer scheen mij zeer kostelijk toe: "Niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken", Johannes 10:28. Zo heeft God ook onze ziel, op zeer heerlijke wijze verzekerd in de weg van de wedergeboorte. Deze heerlijke leer schittert door de hele Bijbel heen en ze werd ook op zoete wijze aan mijn hart geopenbaard. Zo stelde God mij in staat om mijn pad zuiver te houden, door dit te houden naar Zijn Woord, Psalm 119:9. Hij leidde mijn geloof op lieflijke wijze tot de zalige genieting van die gezegende leer, die ons verzekert van onze behouden aankomst in de heerlijkheid.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik sprak nog steeds regelmatig woorden van aansporing te Ewell Marsh en de mensen die naar mij kwamen luisteren, namen in aantal toe. Naar het scheen werkte God in een jongeman die uit Epsom kwam, door middel van mijn bediening. Tenslotte waren er vier mannen uit die plaats die naar mij kwamen luisteren en die, naar ik geloof, God nu vrezen. Een arme man uit Ewell, die ook naar de samenkomsten kwam, volhardt, naar ik meen, nog steeds in het geloof. Zijn vrouw, die hem eerst vurig bestreed en Gods Naam zeer ontheiligde, ging naar huis vol verwondering over mijn geheugen, nadat ze één keer was overgehaald om naar mij te komen luisteren, in plaats van God de eer te geven. Enige nachten later droomde zij dat het einde der wereld daar was. In haar benauwdheid riep ze uit:

"Er is licht te Ewell Marsh." Dat was de plaats waar ik woonde en preekte. Na deze gebeurtenis kwam ze altijd naar mij luisteren en ik hoorde haar ook nooit meer vloeken. Of ze nu nog zo is, weet ik niet. Ze had ook een arme dochter, die verlamd was en nooit had kunnen lopen, naar ik meen. Ook zij scheen zaligmakend geroepen te zijn door genade.

Er was ook een jonge man die Shepherd heette. Gedurende enige tijd kwam hij naar mij luisteren en ik had enige hoop voor hem. Ik probeerde hem te leren lezen, omdat hij nooit letters had geleerd. Nadat hij enige maanden met mij was omgegaan, haalde zijn vader hem over om mij te verlaten en naar de kroeg te gaan. Zo werd hij weer getrokken tot de dienst van de satan. Daarna wilde hij mij nooit meer ontmoeten, als hij dat kon vermijden. Eens trof ik hem echter en sprak hem zeer scherp toe. Toen betrok zijn gezicht en hij gaf mij geen antwoord. Het heil van deze jongeman woog mij zwaar en mijn hart weende om hem en ik vond dat zijn vader verschrikkelijk had gehandeld. Ik kon de gedachten aan deze jonge afvallige overdag en 's nachts niet uit mijn hoofd zetten, vooral omdat ik toen ik pas bekeerd was, zeer ijverig was voor Christus en Zijn zaak. God verlostte mij echter door een droom van deze bekommring. Ik droomde 's nachts eens dat ik een heftige woordenwisseling had met deze jongeman en dat ik hem bestrafte, omdat hij naar de stem van zijn vader luisterde in gewetenszaken, terwijl zijn ziel op het spel stond. Ik meende dat hij om mij lachte en terwijl hij lachte, brak het eind van de wereld aan. Ik meende dat ik de aarde zag wankelen als een dronkaard en daarna zag bewegen als de golven van de zee; golf na golf begon te rollen, klaar om weg te vluchten, zoals er staat geschreven: "Van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten", Openbaring 20:11. Ik keek hem strak

aan in mijn droom en zei: "Het einde van de wereld is gekomen. Nu, John, je zult zien of jij of ik gelijk had." Onmiddellijk werd zijn gezicht bleek, hij zonk weg in de aarde en ik zag hem nooit meer.

Dit voorval overtuigde mij ervan dat al mijn pogingen om hem terug te doen keren, tevergeefs waren. Ik zag hem ongeveer twee jaar later te Thames Ditton. Hij diende toen in het leger van Surrey en was op de brede weg naar de put des verderfs.

Ik bleef de mensen te Ewell aansporen tot bekering, tot ik bijna de hele gemeente in beroering bracht en de mensen hun stem zeer begonnen te verheffen tegen mij en de weinige eenvoudigen die mij volgden. Toen zij echter in aantal toenamen, kreeg ik meer vrijmoedigheid. Op een avond dacht ik erover om een tekst te kiezen, wat ik ook deed, uit het Hooglied van Salomo 4:12: "Mijn zuster, o bruid, gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein". Daarna ondervond ik dat mijn hart was als een opspringende fontein. De volgende morgen vloeiden de Schriftgedeelten in mijn gemoed, tot ik verlangde om ze uit te gieten. Uit de verschillende teksten moesten wel verschillende aandachtspunten voortvloeien. De Schriften waren echt dag en nacht mijn overdenking. Als ik uit mijn werk kwam, was ik gewoon mijn boek te nemen, het korenveld in te wandelen, te gaan zitten tussen het staande koren en daar te lezen, te bidden en te spreken met mijn Verlosser, Die mij Zijn goedertierenheid zo duidelijk betoonde.

Ik bleef gewoonlijk in de eenzame velden tot negen of tien uur in de avond en het was alsof ik baadde in een rivier van vreugde. 's Morgens stond ik gewoonlijk zeer vroeg op en had zeer kostelijke ogenblikken in het gebed, waardoor mijn ziel verootmoedigd werd. Hierdoor kon ik in vrede naar mijn werk gaan, terwijl ik wist en gevoelde dat alles recht lag tussen Christus en mijn geweten. Ik wist dat alles goed was, als dit zo was. Soms kreeg ik minder vertroosting en namen de vijanden die mij vervolgden in aantal toe. Dan verlangde ik naar de dag des Heeren, in de hoop dat enigen van de broeders mij zouden vertroosten en bemoedigen in het werk, omdat ze zagen dat verschillende zielen onder mij ontwaakt waren.

Ik vergiste mij echter, want de goede man die onder hen naar mijn mening de sierlijkste christen was, zocht precies de hoofdstukken uit om voor te lezen aan de mensen, waarvan hij dacht dat ze mij het meest zouden benauwen. Ik sprak ook met één of twee predikanten. Ik merkte echter dat er op het voorhoofd van alle aardse vertroosters geschreven stond: "Hier is geen schuilplaats." Dit deed mij in stof en as naar huis terugkeren, terwijl ik God smeekte of Hij mij nooit zou toestaan om Zijn Naam ooit weer op mijn lippen te nemen. Ik smeekte om de vergeving van de Majesteit en beloofde nooit meer zo aanmatigend te zijn om mijn mond in Zijn Naam te openen, als Hij mij vergeving zou schenken.

Ik was er nu van overtuigd dat ik het bij het verkeerde eind had, de predikant te Kingston en zijn rechtvaardige kinderen keurden het niet goed. Ik was ervan overtuigd dat ik mij te veel had aangemattigd. Die avond ging ik naar huis en ik besloot nooit meer te preken. Het was sabbat en naar mijn gewoonte preekte ik dan soms. Die avond ging ik echter niet naar de plaats van samenkomst, maar ik ging naar mijn huis. Ik troostte mijzelf met de gedachte dat ik ermee zou stoppen en hoopte dat de mensen te Kingston het mij niet meer moeilijk zouden maken. Zodra ik mijzelf vrede en veiligheid beloofd had begon de beproeving, want ik hoorde mijn arme dochter in het geloof, de trap op komen en begon te beven. Ze kwam binnen en riep: "William, kom, ben je nog niet klaar? Alle kerkzangers zijn gekomen om je te horen en met je te redetwisten. Het huis is vol mensen en je moet direct komen."

Ik snelde weg en verborg mij achter een oud gordijn om te bidden, maar ik kon het niet. "O, wat heb ik deze dag moeten lijden vanwege het preken en moet ik mij nu weer met haast tot dat gevaarlijke werk begeven? Ik heb geen kamer om mijzelf in terug te trekken om tot God te bidden. Als ik preek, word ik zeer benauwd door Gods kinderen, die mij zeggen dat ik niet moet lopen voor ik gezonden ben. Ik heb mijn hand aan de ploeg geslagen en als ik achterom zie, ben ik niet geschikt voor het Koninkrijk van God. Toen werden deze woorden met kracht in mijn gemoed gedrukt: "Wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des mensen Zich schamen voor de engelen Gods", Lukas 9:26. Ik stond op, ging vertwijfeld mee en vond het hele huis vol mensen. Ik preekte uit deze tekst: "Op deze Petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen", Matthéüs 16:18. Ik ging deze tekst verklaren en God gaf mij grote vrijmoedigheid in het werk en een mond en wijsheid die ze niet konden tegenspreken of bestrijden. Ze hadden van tevoren afgesproken dat ze mij zouden weerspreken, als ik iets verkeerd zou zeggen. God stopte echter hun mond en opende de mijne.

Na deze avond bleef ik twee of drie keer per week preken en God zorgde ervoor dat ik gelukkig was te midden van alle tegenstand en bedreiging, die ik toen ondervond. Op sabbat ging ik gewoonlijk gelukkig naar de samenkomst, maar ik ging altijd bedroefd naar huis. Daarom haatte ik die plaats en zag ik op tegen het aanbreken van de sabbat. Toch kon ik niet wegblijven. Er werden soms echter door enkele goede mensen, aan wie verteld was dat ik liep voor ik gezonden was, veel pijlen naar mij geschoten vanaf de kansel. Daarom probeerde ik heel goed te luisteren naar hetgeen zij leerden en dat met mijn leer te vergelijken. Gewoonlijk bemerkte ik dat er een goudmijn van de aangenaamste bevinding lag in de meeste teksten waarover ik hen hoorde handelen, en dat die kostelijke goudmijn zelden door hen werd aangeboord. Zij konden er niet in komen, omdat ze niet zo diep waren doorgeleid. Een man kan niet duiken, tenzij hij gewend is aan diep water. Niet één van de twintig dominees die daar kwamen preken, kon mijn zielennoed en mijn zalige verlossing beschrijven. Deze overwegingen maakten dat hun pijlen mij niet konden schaden. Ik raakte er in mijn hart meer en meer van overtuigd dat ik bestemd was voor de bediening en deze overtuiging raakte ik niet kwijt tot ik in het openbaar het Evangelie mocht verkondigen.

Het gebeurde eens op een sabbat te Kingston dat de predikant niet kwam. Er was een heer uit Londen aan wie was verteld dat ik preekte te Ewell. Hij was eigenaar van de plaats waar wij samenkwamen en liet mij uit de consistorie halen, met het verzoek of ik de preekstoel wilde beklimmen. Ik weigerde, maar hij bleef aandringen en zijn vrouw berispte mij vanwege deze weigering. Ik wilde echter de Bijbel niet nemen, een tekst kiezen of de preekstoel opgaan, maar ik ging achter de kathedraal staan en sprak vol angst en beven een stichtelijk woord. Het scheen dat de Heere het zegende en de mensen leken er blij mee te zijn, want ze vroegen mij om 's middags te preken, wat ik weigerde.

Ik was zeer verbaasd toen ik zag dat de goede man, die in mijn ogen zo Godvruchtig was, geërgerd was toen ik achter de kathedraal ging staan. Ik dacht zelfs dat hij het gebouw verlaten zou. Ik hield nauwlettend in de gaten wat dit te betekenen had en waarom hij zoveel ergernis ten opzichte van mij toonde, terwijl ik hem zo achtte, hoewel hij ongeveer twaalf maanden geleden mij zo schuchter tegemoet was getreden. Spoedig ontdekte ik de reden ervan. Hij scheen een vreemdeling te zijn van de vergeving der zonden. Daarom liet mijn spreken over verzoening, niets over van zijn godsdienst en vervulde het hem met naijver. Dit merkte ik al spoedig en het verbijsterde mij, omdat ik vaak mensen had horen zeggen dat er genade op het gezicht

van deze man getekend lag. En dat was ook zo, ja, zelfs zijn voeten schenen zo van genade te getuigen, dat ik jaloers op hem was en als hem wilde zijn.

Maar ach! ach! God ziet niet zoals de mens ziet. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar God ziet het hart aan. Dit overtuigde mij ervan dat een somber gezicht, een voorzichtige wandel en stamelend spreken iemand niet tot een kind van God maken. Dit alles wordt namelijk gevonden waar trots, eigengerechtigheid, vijandschap tegen de waarheid en de kracht daarvan, ongeloof en iedere andere zonde van het hart heersen en de overhand hebben. Dit zag ik duidelijk bij veel mensen. Hoe meer uiterlijk vertoon van heiligheid iemand heeft, hoe verder hij van God is. Als het geweten van die mens niet gereinigd is door het bloed van Christus, zijn de tollenaar en de hoer dichterbij het Koninkrijk der hemelen dan hij. Hoe ontstelde het mij toen ik zag, dat zoveel van deze mensen die ik heilig achtte, zo weinig wisten van de vergeving der zonden! Ach, wat is godsdienst zonder vergeving? Een mens moet vergeving ontvangen of hij zal veroordeeld worden, en mensen ervan overtuigen dat ze vergeving ontvangen hebben als dat niet zo is, is vechten tegen het oordeel van hun eigen geweten.

Nu God mijn ogen had geopend, zodat ik deze dingen zag, benijdde ik geen van hen nog langer, maar ik loofde God met mijn hele hart, omdat Hij mij Zelf onderwezen had zonder algemene middelen te gebruiken. Ik was ook verbolgen op mijzelf, omdat ik net zo'n sierlijk christen wenste te zijn als enige anderen, van wie ik nu zag dat ze evenzeer vervuld waren met de zonde der begeerlijkheid als de ergste woekeraar in de wereld. Als de Bijbel echter waar is, en ik ben ervan overtuigd dat ze waar is, kunnen zulke mensen het Koninkrijk van God niet binnengaan. Ach", zei ik, "hoe weinigen zijn er op de weg der bekering! Hoe weinigen belijden het Evangelie als wij hen vergelijken met de wereldlingen! Niet één op de vijf van hen kan iets vertellen van de vergeving der zonden, hoewel God zegt, *dat Hij hen zal vergeven, die Hij zal doen overblijven*, Jeremia 50:20, en hen een hart zal geven dat dit weet. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik bleef preken te Ewell Marsh en de Heere was met mij. Mijn gemeente groeide, tot het kleine huis met het rieten dak vol hoorders zat. De Heere bezocht ons vaak met een lieflijke wind van de eeuwige heuvelen en maakte die kleine hut met het rieten dak tot een Bethel voor ons, ja, tot een echt huis Gods en tot de poorten des hemels! Een jongeman die onder mijn gehoor zat, vroeg mij met hem naar Horsham, zijn geboorteplaats, te reizen. Ik ging dus met hem mee en merkte dat daar onlangs het Evangelie gepreekt was en dat veel mensen zich daar verzamelden om het Woord te horen, als het de Heere behaagde om een predikant onder hen te zenden. Zij wensten dat ik voor hen preken zou en probeerden mij daartoe over te halen en ik stemde daarmee in. Toen vertelden ze het aan de mensen en zeer velen verzamelden zich. Voor het uur aanbrak, werd ik echter met vreze en beven vervuld. Ik wilde mij nu een poosje afzonderen. Een vrouw bracht mij naar een kamer waar een portret hing van de heer Whitefield, een man die ik nooit had ontmoet, maar over wie ik vaak had horen spreken. Ach, dacht ik, moet ik het werk van die grote man gaan doen? Hoe zal ik erdoor komen? Ik dacht hierover na tot ik radeloos was.

Nadat ik met de Heere geworsteld had in het gebed, kreeg ik weer wat moed en preekte over deze tekst: "Ga uit en aanschouwt, gij dochteren van Sion, de koning Salomo met de kroon, waarmede hem zijn moeder kroonde op de dag zijner bruiloft, en op de dag der vreugde zijns harten", Hoogl. 3:11. Ik was overweldigd met vrees en schaamte. Tegen het eind van de preek werd dit echter minder. Het spreken voor zoveel mensen gaf mij meer moed voor de toekomst en grotere vrijmoedigheid in het voorgaan.

Ik bleef twee keer per week te Ewell preken en mijn kleine kudde groeide zeer. Ik merkte dat naarmate ik meer preekte, er meer stof in mijn hart werd uitgestort en ik meer inzicht kreeg. Wij ondervonden veel tegenstand en bedreiging van de goddelozen, maar God stond nooit één van hen toe om ons kwaad te doen.

Op een avond had ik een preek gehouden waarbij ik vol vuur was geweest en mijn hart zeer verruimd was en het ook een heerlijke tijd scheen voor veel van mijn hoorders, en wij hadden veel van zulke tijden, want God maakte onze kleine heuvel tot een aangename, zonnige oever. De volgende morgen ontwaakte ik echter net als Simson, toen zijn hoofd geschoren was door de Filistijnen, beroofd van al mijn vrede en troost. Mijn Heere was geweken en alles was weg. "Hij heeft een bundel geld in zijn hand genomen, ten bestemde dage zal hij naar zijn huis komen", Spreuken 7:20. Ik wist echter niet wanneer die bestemde dag zou aanbreken. O, hoe verschrikkelijk is het vertrek van de Heere voor een ziel, die zich heeft kunnen verlustigen in een zoete toegang tot Hem en gemeenschap met Hem! Het is als de tweede dood. Nooit verkeerde ik in grotere benauwdheid. Ik twistte met de zon, omdat ze mij bescheen. Ach", zei ik, "waarom schijnt u op mijn onwaardige lichaam, nu mijn Zaligmaker geweken is? Hij is geweken en ik ben alleen gelaten. Mijn God is weggegaan en ik weet niet wanneer ik mij weer zal verblijden in Zijn zoete tegenwoordigheid. O engelen, u kunt Hem altijd zien en u kunt zich altijd verblijden omdat Zijn lieflijk aangezicht u toelacht. U woont tot in alle eeuwigheid te Pniël, u kunt Zijn lof zingen zonder gekweld te worden door een verzoekende duivel of gehinderd te worden door een lichaam der zonde en des doods! Ik kan nu echter niet naderen zonder door beide geplaagd te worden. O, dat ik met u kon ruilen! Ja, ik benijd u zelfs de heerlijke glans, die mijn dierbare Verlosser verspreidt! O vogels, zing niet voor mij, probeer mijn oren niet te bekoren met jullie noten. Jullie hebben geen zonde, jullie kunnen zingen wanneer je wilt! Mijn zangtijd is voorbij, mijn God is geweken en alles is weg. O, dat ik kon stoppen met het werk en het bos ingaan! Ik zou Hem nalopen, zoals Elia toen hij naar de Horeb ging, tot ik verhongerde en stierf. Ik zou neerknielen en bidden tot Hij mijn ziel vertroostte, zelfs als ik mij zou doodbidden. Maar ach, er ligt een juk op mijn nek. Ik moet ieder uur van de dag werken om een stukje brood en ik verdien nog niet half genoeg om mijn natuurlijk lichaam te onderhouden. Waartoe dient dit lichaam der zonde en des doods, als God de ziel heeft verlaten? Waarom zou ik mij inspannen om dit lichaam te voeden, als mijn God geweken is? Nee, ik wil liever sterven dan leven, als mijn God niet meer tot mij komt. O mijn dierbare Zaligmaker, waarom hebt U mij Uw liefde betoond en mijn ziel getrokken om U zo lief te hebben? Was het om mij te tonen wat het verlies van onbegrensde zaligheid betekent en de hel des te heter te maken voor mij? O, wat hebt U Zich een moeite getroost om mijn ziel te winnen! U hebt al mijn gedachten gevangen en mijn diepste genegenheid opgewekt! U speende mij van elke aardse troost en gunde mij geen rust voor U mijn hele hart in bezit genomen had! Ik beleed U mijn vele zonden en zei U zelfs dat U mij moest verdoemen, omdat ik het verdiende. O, hebt U mij die heerlijke openbaring en verlossing geschonken om mij te verstrikken in mijn eigen belijdenissen en mij op grond van mijn eigen vonnis naar de hel te zenden? O Heere, wij arme stervelingen spannen ons vaak zo in om de genegenheid van elkaar te winnen, en triomferen onbarmhartig wanneer wij een overwinning hebben behaald."

Maar mijn dierbare Verlosser zal niet veranderlijk zijn in Zijn liefde! Nee, Hij verandert niet, Hij kan niet bedriegen. "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?", Genesis 18:25. Verre zij het van God dat Hij onrecht zou doen! Verre zij het van de dierbare Verlosser de ziel te bedriegen, die krank van liefde is! Werk! Ik kan en ik zal niet werken. Mijn God is geweken en ik zal Hem nalopen." Ik wierp mijn zeis neer op het gras en ging de velden en de bossen in om te zoeken naar de Beste der vrienden, maar het was die dag tevergeefs. "Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik

riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet", Hoogl. 5:6. Ik werd aangevochten om te geloven dat ik gezondigd had tegen de Heilige Geest en dat er geen vergeving voor mij was in deze wereld of in de toekomst. Mijn hart was te hard om te bidden en mijn ogen te droog om te wenen.

Ik bleef zo gesteld tot de volgende sabbat en de verzoeking bleef mij bij op de weg naar Kingston.

"Ach", zei ik, "waarom hoor ik het Woord van God? Er is geen vergeving voor de zonde tegen de Heilige Geest. Ik kan maar beter teruggaan. Niemand zal met mij meeleven, ze hebben mij mijn geluk misgund en sommigen van hen hebben zich gedragen alsof ze mij weer zouden willen terugjagen naar de poorten van de hel, waar ik vandaan kwam.

Zij handelden met mij als de vroedvrouw met Peres, toen ze met hem twistte omdat hij het eerst geboren was: "Hoe zijt gij doorgebroken? Op u is, de breuk", Genesis 38:29. Kortom, ik draaide mij om met de bedoeling terug te keren en ik dacht dat ik alles zou opgeven en niet meer zou gaan, want er was geen slachtoffer meer voor de zonde, omdat ik schuldig was aan de "grote overtreding", Psalm 19:14. Ik besloot echter om nog één keer te gaan en dan het luisteren voorgoed vaarwel te zeggen.

Toen ik bij de kerk aankwam, hoorde ik dat ds. Brookbanks zou preken. Onder hem had ik soms troost genoten, ik was daarom blij te zien dat hij de preekstoel beklom. Toen hij handelde over de liefde van God, sprak hij als volgt: "sommigen van u hebben deze liefde van God gesmaakt. Uw zielen zijn vervuld met troost. U dacht dat deze troost nooit meer van u zou wijken en u hebt uw aangename gestalte gekoesterd tot u uw troost bent kwijtgeraakt. Nu vecht de satan u aan om te geloven dat u tegen de Heilige Geest gezondigd hebt en u denkt dat God verandert, zoals uw gestalte ook verandert." Zo stipte hij mijn zaak aan en hij sloeg de spijker precies op de kop. Ik wist dat dit van God was, omdat ik dit nooit aan iemand verteld had. De satan vluchtte onmiddellijk, mijn ziel kwam in vrijheid en ik beklom weer de berg der verheerlijking, waar ik daarvoor al was geweest.

O, wat een lieflijke zegen is een bevindelijke bediening! "Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, zij zijn alle uwe", 1 Korinthe 3:22.

Ik bleef daar de hele dag en hoorde hem 's avonds opnieuw. Toen ik omstreeks tien uur in de avond naar huis terugkeerde, genoot ik een onbeschrijflijke vreugde en vrede. Het was in de winter en erg donker. Toen ik kwam in de velden tussen Kingston Common en Ewell Marsh, waar ik was aangevochten om terug te keren, was de nabijheid van de Zaligmaker zo kostelijk voor mijn ziel, dat ik de duivel wel moest tarten. "Op deze plaats", zei ik, "vertelde je mij dat ik tegen de Heilige Geest gezondigd had en dat het tevergeefs zou zijn wanneer ik vaker zou opgaan en het Woord zou horen. Er was geen troost en vergeving meer voor mij! O, ellendeling!" Ik stampte met mijn voet en sloeg met mijn stok op de grond. Ik zei: "Kom nu, kom nu, de Heere is bij mij, ja, omring mij als bijen, in de Naam des Heeren zal ik je verhouwen." Zo stond ik stil en tarte de satan en ik kon wel met de apostelen zeggen: "De duivelen zijn ons onderworpen in Uw Naam", Lukas 10:17. Toen liep ik verder, ik sprak met mijn dierbare Verlosser en verheugde mij in Hem, zodat ik dacht dat de bossen en de heggen mijn stem wel moesten horen.

De volgende week, toen ik voor zover ik mij herinner aan het werk was, kreeg ik *een zeer heerlijk gezicht van die stad, het hemelse Jeruzalem, die genoemd wordt in het boek der Openbaring.*

Het was overdag en ik had er een klaar gezicht op. God toonde mij haar lieflijke fundamenten, haar pilaren, haar poorten, haar heerlijke licht en de eden, beloften en het verzoenende bloed van het Lam waardoor zij onwankelbaar staat. Ja, iedere volmaaktheid van de Godheid is als een eeuwig onderpand. Ik zal er niet verder over uitweiden, om geen aanstoot meer te geven. Ik zag echter dat Gods uitverkorenen op zulk een vaste grond stonden dat ik opkeek, weende en de Zaligmaker prees. Ik zei: "Ik sta even vast als Uw troon, ik heb hetzelfde fundament." Dit strekte tot bevestiging: "Die op de Heere vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt", Psalm 125:1. De reden hiervan is dat de Allerhoogste haar vastzet. O, de zoete liefde van de dierbare Verlosser! De oneindige waardij van Zijn grote zaligheid! Wij zullen de waardij van Christus nooit kennen voor wij vervuld zijn met alle volheid van God in de hemel en volmaakte kennis hebben van de staat van de veroordeelden in de hel. Dan, en niet eerder, zullen wij de oneindige waardij van de onderscheid makende genade van de dierbare Verlosser kennen. Maar ik zal de draad weer oppakken.

De zoetste ogenblikken die ik had, waren gewoonlijk de momenten waarop ik vroeg in de morgen bad. Dit zoete voorrecht mocht ik bijna twaalf maanden genieten, uitgezonderd enkele tussenpozen. En de avonden, als ik de Bijbel las, waren bijna even zoet voor mij.

Ik werd echter plotseling beroofd van deze zalige voorrechten door een slaapzucht, waardoor ik geheel werd overweldigd. Zodra ik de Bijbel in handen nam, voelde ik mijzelf slaperig worden. Als ik bad, viel ik op mijn knieën in slaap. 's Morgens kon ik zelden wakker worden voor de tijd waarop ik aan het werk moest en dan kon ik geen tijd nemen om te bidden. Dit deed mij kermend naar mijn werk gaan met een hard hart. Wekenlang zwoegde ik onder deze slaapzucht en ik kon haar niet overwinnen. Ik dacht dat ik beter maar om zeven uur naar bed kon gaan, dan 's morgens zo lang te blijven liggen ten koste van zoveel zoete gemeenschap met Christus. Gewoonlijk werd ik om drie uur wakker, maar nu kon ik niet voor zes uur opstaan. Al mijn pogingen om mijn slaapzucht te overwinnen, waren echter tevergeefs. Het kwam mij voor dat ik ertegen moest bidden, maar ik dacht dat dit geen verzoeking kon zijn. Ik wist dat zoete slaap een gave van God is, Psalm 127:2, kanttekeningen. Dat had ik ook genoten, maar dit was geen zoete slaap, want ik had er een afkeer van. Tenslotte bad ik echter tot God om mij op een bepaald uur te doen ontwaken en dat deed Hij. Ik was echter zo overstelpt dat ik niet kon opstaan. Het bevreesdde mij dat mijn lichaam mij zo hinderde en mijn voornemens verijdelde, tot mij dit Schriftwoord voor de geest kwam: "Zonder Mij kunt gij niets doen", Johannes 15:5. Zo ondervond ik het ook. Daarom bad ik de Heere om dit weg te nemen, wat Hij ook deed.

Korte tijd later kwam de arme man die onder mijn prediking was wakker geschud, naar mij toe en zei: "Ik weet niet wat ik moet doen." Ik vroeg hem: "Wat is er aan de hand?" Hij antwoordde: "Wij moeten twee of drie keer in de week om drie uur opstaan om de wagen met kruit te laden, maar ik heb dan zoveel slaap dat ik niet op tijd wakker kan worden. De mannen zeggen mij dat ik zolang opblijf om te preken en te lezen, dat ik mijn werk niet kan doen, zodat andere mensen dat moeten doen." Hij vervolgde: "Ik ben om zeven uur naar bed gegaan om vroeg te kunnen opstaan, maar ik kan de slaapzucht niet overwinnen." Ik zei hem hoe ik daardoor was overvallen en gaf hem de raad om te bidden. Dat deed hij en hij raakte zijn slaapzucht kwijt.

Lezer, wees op uw hoede voor de slaapduivel, want hij is net zo gevaarlijk als welke duivel ook. Als u begint te roepen: "Een weinig slapen, een weinig sluimeren, een weinig handvouwen, al nederliggende, zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man", Spreuken 6:10, 11.

Ik had allang de begeerte gekoesterd om in een gezin te werken waar God gevreesd werd, omdat degenen voor wie ik toen werkte, gezworen vijanden van Hem bleken te zijn. Bovendien dacht ik dat zij mij meer onderwijs konden geven in de wegen van God dan ik tot dan toe had genoten. Hier had ik geen oude christen om mee te spreken en niemand om mij een woord van troost toe te voegen. Ik moest al deze kinderkens voeden, of ik nu gelukkig was of ellendig, maar geen van hen kon mij enige troost schenken. Soms bad ik in het verborgen tot de Heere of Hij mij wilde laten werken onder mensen die Zijn Naam vreesden. Vaak had ik echter geen opening wanneer ik deze smeekbeden opzond, omdat ik ontevreden scheen met de plaats waar God mij had gesteld.

Op een dag stuurde mijn baas mij echter weg uit de tuin, omdat ik weigerde om op de dag des Heeren te werken. Toen hield ik een afscheidspraak voor mijn kleine kudde, die ik zo hartelijk liefhad. Mijn tekst was: "Door het geloof heeft hij het Pascha uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou", Hebr. 11:28. De ogen van de arme mensen stroomden over van tranen en het afscheid was zeer aandoenlijk. Eén van hen, die korte tijd daarvoor had gezegd dat hij niet verdrietig zou zijn wanneer ik hen zou hebben verlaten, omdat ik zo streng voor hen was, scheen meer geroerd te zijn dan de anderen, nu de laatste avond was aangebroken, want hij ging de hele nacht niet naar bed, maar bleef opzitten in de keuken in mijn huis. Ik geloof dat zijn geweten hem veroordeelde, want hij had mijn verdraagzaamheid zeer op de proef gesteld door zijn wispelturigheid.

's Morgens liep ik rond en weende bij de gedachte dat ik het kleine huis met het rieten dak zou verlaten, waar ik had gewoond en zoveel zoete ogenblikken had ervaren. Ik moest de dierbare Verlosser wel vertellen dat er niemand zou zijn om Zijn Naam te verkondigen en voor Zijn eer te strijden, als ik weggegaan zou zijn. Ze zouden Zijn Naam misbruiken en met Zijn kinderen handelen naar hun goeddunken, tenzij de geprezen Majesteit Zich zou laten verbidden en een andere predikant onder hen zou zenden. Zo "sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind", 1 Korinthe 13:11.

Ik ging nu naar Ditton en werd daar kolendrager.

Ik dacht dat ik daar in de hemel zou zijn, omdat mijn meester en meesteres oude belijders waren. Ik lette nauwlettend op, of de Heere met mij was op de weg en ik merkte dat Hij met mij was. Als Hij van mij geweken zou zijn, had ik zeker geweten dat ik een verkeerde stap had gedaan. Omdat ik echter merkte dat Hij mij zo dierbaar was en dat Hij bij mij was, was alles goed.

Toen ik aan mijn nieuwe beroep gewend was geraakt, merkte ik dat mijn hart uitging naar de arme mensen die ik te Ewell achtergelaten had. Ik koesterde een grotere liefde voor hen dan voor mijn eigen gezin. Ja, ik moest wel af en toe op woensdagavond naar Ewell gaan, nadat ik mijn werk had verricht, en voor hen preken. Om elf of twaalf uur 's avonds vergezelden ze mij een mijl of twee op mijn weg naar huis. Gewoonlijk scheidden wij van elkaar na een gebed op de onherbergzame dorpsweide. Deze deur werd echter spoedig gesloten. De goede man verliet zijn huis. Eén van mijn arme kinderen wilde zijn deur voor mij openen, maar zijn baas vertelde hem dat hij hem en zijn gezin op straat zou zetten, wanneer hij dat deed. Ik kon daar dus niet meer heen, omdat ik geen plaats had om te preken.

Ik verwachtte nu de hemel op aarde, omdat ik werk had bij mensen die allang de waarheid beleden. Ik merkte echter spoedig dat ik mij vergist had en had berouw in stof en as dat ik had gebeden of ik Ewell mocht verlaten. Mijn meester laakte altijd de leer van de verkiezing, de toegerekende gerechtigheid en de volharding der heiligen. Dit waren juist de waarheden die de God des hemels aan mijn ziel had geopenbaard als haar eeuwige fundament. Deze man had Christus dertig jaar beleden en toch was hij zo blind voor de weg der zaligheid. Wat nog erger was, hij ergerde zich aan het fundament van het verbond der genade. Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? Wel, wij moeten met Paulus zeggen dat zulke mensen "altijd leren en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen", 2 Timótheüs 3:7.

Hoe werd mijn zwakke ziel hierdoor ontsteld, vooral omdat ik had verwacht hier de hoogste trap van vrijheid van het Evangelie en standvastigheid te treffen. Maar ach! Ik vond geen godsdienst zoals de godsdienst die ik had achtergelaten. Daarom wenste ik dat ik weer in Ewell was om gerstebrood te eten, want ik begon te walgen van dit christendom. Mijn meesteres sprak de hele dag over godsdienst als de gelegenheid zich voordeed, maar mijn hart was toegesloten voor alles wat zij zei, want in al haar gesprekken vertelde ze mij welke grote daden zij voor de zaak van God verricht had, terwijl ik er een vermaak in vond om de mensen te vertellen wat God voor mij had gedaan. Daarom konden onze harten niet dichterbij elkaar komen dan de Noordpool en de Zuidpool.

Spoedig merkte ik dat zij mijn geluk benijdde. Ik geloof echter dat haar geweten haar soms in het verborgen beschuldigde van huichelarij. Dan waren er gebeden nodig, dat wil zeggen dat ik moest neerknielen en God voor haar bidden zodra de gelegenheid zich voordeed. Toen ik haar gangen naging, begon ik te vermoeden wat haar verschrikkelijke staat was. Daarom begaf ik mij met grote tegenzin tot het gebed, tot mijn ziel er een afkeer van kreeg. Ik kon mijn gebedsgaven nergens mee vergelijken dan met Davids harp. Iedere keer dat de duivel Saul aangreep, moest David op de harp spelen. Zonder muziek kon de duivel niet bezworen worden. Iedere keer dat mijn meesteres gewetenswroeging had, moest ik bidden. Kortom, de duivel met wie ik te maken had, was veranderd in een engel des lichts, een godsdienstige duivel, daarom moest hij met gebed bezworen worden.

Ik was verbaasd dat ik een vrouw, die zich zoveel moeite had getroost om het Evangelie op verschillende plaatsen te brengen, predikanten in haar huis te ontvangen en de wereld zo te doen branden voor de dienst van God, op een bepaalde wijze zag handelen. Ze was zo onkundig dat ze van geen enkel gedeelte uit het Woord van God de betekenis wist. Ik vroeg haar eens of God haar ooit antwoord gegeven had op haar gebeden en of ze de verzoening van Christus in haar geweten ontvangen had? Het enige antwoord dat ik hierop kreeg, was: "Toen wij eerst met deze zaak begonnen, waren wij arm en ik bad God of Hij ons vooruit wilde helpen in de wereld. Daarna

kwamen deze woorden mij in gedachten: "Uw beginsel zal wel gering zijn, maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden", Job 8:7. Ik zei haar dat deze woorden alleen een belofte bevatten voor tijdelijke zaken, want ze had alleen daarom gebeden. Dit was alles wat ik uit haar kon krijgen, er werd niet gesproken over geloof, bekering en wedergeboorte. Moge God mijn ziel verlossen van zo'n oppervlakkige belijdenis als deze!

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik werd uitgenodigd om het Woord van God te Woking te preken. Dus ging ik en God zegende de preek rijk voor veel zielen. Hij liet mij gewoonlijk kermend naar mijn werk gaan en naar huis terugkeren, terwijl ik Hem bad mij te vergeven als ik liep voor ik

gezonden was. Ik kreeg echter vaak de aanvechting om te geloven dat dit zo was. Dit deed mij beloven om nooit meer te gaan preken, maar als de dag des Heeren aanbrak, lag het niet meer in mijn vermogen om weg te blijven dan om een wereld te scheppen. Soms werd ik zo vervuld met vrees als ik erover dacht om weg te lopen voor het werk, dat ik beefde in mijzelf en de hele weg in de banden verkeerde. Toen ik echter begon te spreken, weken de banden en vloten ze. Zodra ik echter weer naar huis ging, kwamen mijn banden terug of, zoals Paulus zegt, ik ging "gebonden zijnde door de Geest", Handelingen 20:22. De verzoeken kwamen weer zoals gewoonlijk en ik smeekte of God mij nooit meer de moed wilde geven om in Zijn Naam te spreken, als het Hem mishaagde.

Toen ik enige maanden zo was voortgegaan, nam ik mij vast voor om het op te geven en er zo niet mee door te gaan. Ik leed onder het harde werken en de diepe armoede, werd gekweld door de duivel en verkeerde de hele nacht op de weg om op tijd thuis te kunnen zijn om mijn werk te doen. Dus koos ik een andere weg toen de volgende sabbat aanbrak. Het kwam mij echter duur te staan en daarom ging ik opnieuw naar Ninevé en preekte wat God mij beval.

Twee of drie jaar bleef ik in deze toestand. Soms twijfelde ik eraan of ik wel tot het werk geroepen was, hoewel ik twintig of dertig zegels had op mijn bediening. Mijn ziel had dezelfde weeën om zekerheid te verkrijgen omtrent mijn roeping tot de bediening, als ik had "om mijn roeping en verkiezing vast te maken", 2 Petrus 1:10. Uit de Schrift blijkt dat anderen hetzelfde kenden. Mozes twistte hierover met de Heere en er werden verschillende wonderen gedaan om hem te overtuigen. Jeremia zei God dat hij niet kon spreken, omdat hij een kind was en vervloekte tenslotte de dag van zijn geboorte en de man die de tijding het eerst bracht. En mijn arme broeder Jona reisde over land en zee om te ontsnappen, hoewel wij allemaal weten dat het een slechte reis voor hem werd. Daarom moet hij die vreemdeling is van deze inwendige roeping van God tot het werk van predikant, twijfelen of zijn roeping wel van Hem is. "En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welke zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?", Rom. 10:14, 15. Ook staat er: "Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkewijs als Aäron", Hebréeën 5:4. En als God iemand roept, zal Hij hem dat laten weten. God maakte aan gans Israël bekend dat Samuël tot een profeet des Heeren gezalfd was. En God zal in onze dagen Zijn ganse geestelijke Israël bekendmaken, wie dienstknechten van Christus zijn en wie niet, door hun bevinding en kracht. Als ze geen weet hebben van bevinding en geen kracht hebben, werden ze niet door God gezonden, zoals er staat geschreven: "Maar waarlijk, ik ben vol kracht van de Geest des HEEREN", Micha 3:8. Ik heb gezien dat Paulus hiermee de valse apostelen tart: "Maar ik zal haast tot u komen zo de Heere wil, en ik zal dan verstaan niet de woorden dergenen die opgeblazen zijn, maar de kracht. Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht", 1 Korinthe 4:19, 20. Bevinding is ook nodig voor het werk van een predikant, want bevinding werkt hoop, Rom. 5:4, en goede hoop geeft de predikant moed, zoals er staat geschreven: "De hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons is gegeven", Rom. 5:5. Luther zegt dat verzoeking, overdenking en gebed iemand tot een predikant maken. Een predikant die slechts door de mensen gekozen is, kan voor een tijd de mensen behagen, maar als Hij door Christus is verkoren, zal hij zich beijveren "opdat hij Dien moge behagen, Die hem tot de krijg aangenomen heeft", 2 Timótheüs 2:4.

Omdat bekend was dat ik zeer arm was, bood een vriend mij nu en dan één of twee shilling aan.

Deze durfde ik niet aan te nemen, omdat de satan mij vaak achtervolgde met dit Schriftgedeelte: "Hebbende opzicht daarover, niet uit bedwang, maar gewilliglijk, noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed", 1 Petrus 5:2. Om mij te hoeden voor vuil gewin, was ik bereid om honger telijden tot de Heere deze woorden aan mijn hart toepaste: "De arbeider is zijn loon waardig", Lukas 10:7. Gedurende de tijd dat ik vrijuit preekte, hoopte ik de oorzaak af te snijden voor hen die een oorzaak zochten, zoals Paulus zegt. Ondanks mijn grote zorg om geen aanleiding te geven, vonden mijn vijanden middelen genoeg om mij te belasteren. God toonde mij dat het niet in mijn vermogen lag om aan het kruis te ontkomen, want op een dag werd mij toegevoegd dat ik alle meubels uit het huis van een arme man had weggehaald en zelfs geen kaarsenstandaard voor de arme man had overgelaten! Dit raakte mij diep en ik kwam in opstand tegen het kruis. Spoedig daarna werd er rondverteld dat ik een arme man al zijn spek had ontnomen, zodat zijn kinderen honger leden. Voor deze dingen was lijdzaamheid nodig en ik merkte dat de woorden van de Zaligmaker bewaarheid werden: "Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volg Mij", Markus 8:34. Ik merkte dat hier lijdzaamheid voor nodig was en daar had ik zo weinig van, want toen het ene gerucht het andere opvolgde, was ik net als Job, geneigd mijn geboortedag te vervloeken. Spoedig daarna ging het gerucht dat ik van de dorpsweide een gans had gestolen die aan een arme man toebehoorde.

Kort daarna werd het gerucht verspreid dat ik een paar varkens die geroosterd werden, had gestolen uit de schutstal van een arme man, dat verschillende mensen mij gezien hadden en ook hadden gezien dat ik ze in een zak meenam. Hierna werd mij een brief gestuurd door een man die een gedaante van godsvrucht had, en slechts een gedaante. Hierin betuigde hij zijn grote droefheid, omdat hij had gehoord dat ik om geld preekte. Hij was hier zeer verwonderd over, omdat hij mij kende als een man die God vreesde en dacht dat ik mij verre zou houden van het bezoedelen van de eer van Christus. Ik had toen schulden en verhongerde bijna vanwege gebrek aan noodzakelijke levensbehoeften, wat wel te verwachten was, omdat ik een gezin van vijf personen moest onderhouden met een karig loontje van 10 shilling per week. Al die tijd had ik om niet gediend, daarom was deze brief een harde klap voor mij. Nadat God mijn hoofd verheven heeft, deed ik een beroep op de man die mij de brief schreef om hem een kleine gift te vragen voor de bouw van de kapel te Worpolsdon in Surrey en ik twijfelde er niet aan dat hij graag aan mijn verzoek zou willen voldoen, omdat hij een vermogend en alleenstaand man was, die, blijkens zijn brief zo'n vijand van gierigheid was. Ik kon echter nog geen halve duit uit zijn geldkist krijgen. Dit overtuigde mij ervan dat hij, toen hij de brief schreef, naar het Kentse spreekwoord, *mijn koren met zijn eigen maat mat*. Als wij echter gemeten hebben, moeten wij aan Gods eis voldoen en God zegt dat gierigheid een doorn is die het Evangelie verstikt, Markus 4:7, dat gierigaards vrienden van de wereld en vijanden van God zijn, Jakobus 4:4, dat ze slaven van de aarde zijn, Pred. 4:8, slijk op zich laden, Habakuk 2:6, de armen vermalen, Jesaja 3:15, de pest zijn van de samenleving, onderdrukkers van een volk zijn, Pred. 4:1, schandvlekken voor de kerk van God, Johannes 12:6, voorwerpen van Gods haat, Psalm 10:3, dienstknechten van de Mammon, Matthéüs 6:24, overspelers van de wereld, Ef. 5:5, en erfgenamen van het oordeel, Job 24:18, Psalm 17:14, Luk 16:25. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik ondervond dat het mij moeite genoeg kostte om mijn dagelijks kruis te dragen en dat al mijn inspanningen om de achting van de wereld te winnen tevergeefs waren. Het is ook weinig beter dan strijden tegen de besluiten van God, als wij ons inspannen om achting te verkrijgen, want God heeft gezegd dat wij door alle mensen gehaat zullen worden om Zijns Naams wil. Ook ligt het niet in onze macht om dat te voorkomen. Het

volgende schriftgedeelte was mij echter tot grote troost: "Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen, want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u geweest zijn", Matthéüs 5:11, 12. Deze beledigingen verzoenden mij weer met het kruis en gaven mij zoveel vrijmoedigheid in mijn bediening dat ik werd als een koperen muur of een ijzeren pilaar. Daarom voelde ik er daarna heel weinig van.

Mijn meesteres, die merkte dat ik tot de bediening geroepen werd, beijverde zich om mij van de berg te doen afkomen. Ik geloof dat zij mij, mijn zoete vreugde in Christus evenzeer benijdde als Saul Samuël en David hun geluk benijdde. Ze wilde dat ik met haar meeging naar Kingston naar een zogenaamd gezelschap, waar haar broer vragen zou stellen. Dus ging ik met haar mee. Toen wij daar kwamen, waren er verschillende mensen bijeengekomen en wij gingen bij hen zitten. Omdat er niemand was om voor de mensen te spreken, opende ik mijn mond en sprak een stichtelijk woord uit de Schrift tot haar broer kwam. Mijn meesteres wilde echter dat ik mijn mond zou houden, omdat ik niet wist hoe het er bij hen aan toeling. Dus gehoorzaamde ik haar en zei niets meer. Zo zaten wij bijna een uur in stilte bij elkaar.

Tenslotte kwam haar broer en begon ons vragen te stellen over een werk der genade in onze ziel. Toen hij bij mij kwam, noemde ik een paar bijzondere zaken die een mens, naar ik wist, moest kennen als hij verlost was. Het scheen hem nogal te verwarren. Hij zei: 'sommige mensen houden inbeelding voor geloof.' Ik zei hem dat geloof vergeving en vrede zou schenken in het geweten door het bloed van de Verlosser, maar dat inbeelding dat niet kon doen. Verbeelding zetelde slechts in het hoofd, maar geloof werkte in het hart. Ik wist ten dele waarvoor ik daar gebracht was en daarom was ik vastbesloten om het Evangelie dat ik van de Heere ontvangen had en het werk van de Geest in mijn ziel, te verdedigen. Omdat ik vermoedde dat zij mij van mijn troost wilden beroven, was ik vastbesloten om hen tegen te staan. Zo richtte hij zijn pijlen op mijn vertroosting en ik richtte de mijne op zijn lauwe belijdenis. Hij citeerde enige oude schrijvers en ik haalde de Bijbel aan en bracht hem natuurlijk tot zwijgen. Dit stelde mijn meesteres heel erg teleur. Op weg naar huis vroeg zij wat ik van haar broer dacht. Ik zei haar dat ik niet wist wat hij was in Gods verbond, maar dat zijn ziel dood was, als Gods woorden waarheid waren, waaraan ik voor mij niet twijfelde. Ik ging niet meer naar die bijeenkomst, want ze scheen mij niets meer te zijn dan een kweekschool voor huichelaars en dat bleek ook zo te zijn. Het was paarden voor de zwijnen werpen en huichelaars leren om te spreken over het werk van de Heilige Geest. Dit leerden zij slechts van anderen, maar zij hadden het zelf niet ondervonden. Een gezelschap zou onder leiding moeten staan van een man die bevindelijke kennis heeft en die het kostelijke van het snode scheiden kan, Jer. 15:19. Anders zal hij het werk van de duivel doen, ik bedoel dat hij onkruid zal zaaien "midden in de tarwe", Matthéüs 13:25, of de kinderen van de boze, zal brengen onder de kinderen van het Koninkrijk.

Wanneer mijn lezer mensen ziet in Gods huis die hun ogen omhoog draaien, hun handen opheffen en kermen bij iedere zin, mag hij wel vrezen dat dit zonderlinge mensen zijn, wier begin ligt op zo'n gezelschap en die daar tot opwas zijn gekomen. Toen Jezus klaagde bij het graf van Lazarus, was dit een droefheid van het hart. De omstanders konden zien dat Hij weende en dat al Zijn vrienden in droef gepeins verzonken waren, zodat zelfs de goddeloze toeschouwers uitriepen: "Ziet, hoe lief Hij hem had!", Johannes 11:36. Al die aanstellerij, dat luide roepen en die bespottelijke gebaren die te zien zijn waar het arminianisme wordt gepredikt, zijn weinig beter dan duivelse waanzin. Toen Petrus' hoorders uitriepen: "Wat zullen wij doen, mannen

broeders?", Handelingen 2:37, verkeerden zij niet onder de prediking van zondeloze volmaaktheid of vrije wil, maar onder de verschrikkelijke aanklacht dat zij hun handen hadden bezoedeld met onschuldig bloed, die op lieflijke wijze van haar scherpte werd ontdaan door de verootmoedigende belofte van vrije genade en de belofte van de Heilige Geest, zoals u kunt lezen in het tweede hoofdstuk van Handelingen. In mijn grootste nood of onder de zoetste verootmoedigingen, liet ik nooit een sterveling mijn gekerm of geroep horen, als ik dat kon voorkomen. Ik heb het altijd bestraft bij anderen en heb mij voorgenomen nooit zulke basiliskus-eieren uit te broeden, maar ze in stukken te drukken, tot er een adder uitberst, Jes. 59:5.

Mijn lezer zou kunnen tegenwerpen: "Wie verbiedt het om te kermen voor de mensen?"

Ik antwoord dat God het verbiedt, zoals er staat geschreven: "En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder, het geslacht van het huis van David bijzonder en hunlieder vrouwen bijzonder; en het geslacht van het huis van Nathan bijzonder en hun vrouwen bijzonder. Het geslacht van het huis van Levi bijzonder en hun vrouwen bijzonder; het geslacht van Simeï bijzonder, en hun vrouwen bijzonder. Al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder", Zacharia 12:12 - 14. De woorden die ik heb aangehaald, moeten niet zo verstaan of toegepast worden als sommige Quakers ze toepassen. Ze zeggen namelijk dat een jong stel nadat het getrouwd is, enige tijd van elkaar gescheiden moet worden om te klagen voor zij samenkomen, dit is echter niets anders dan klagen naar elkaar. "Wie heeft dit van uw hand geëist", Jes. 1:12. God niet, dat weet ik zeker, want Hij zegt: "Wanneer een man een nieuwe vrouw zal genomen hebben, die zal in het heir niet uittrekken en men zal hem geen last opleggen, een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis en zijn vrouw die hij genomen heeft, verheugen", Deut. 24:5. Hieruit blijkt dat God niet vraagt dat de aardse bruidegom en bruid naar elkaar wenen, want de dag van de bruiloft wordt in de Schrift genoemd "de dag der vreugde" van het hart van een man, Hoogl. 3:11.

Maar het klagen dat God bedoelt, is het zien op de gekruisigde Christus dat wij ontvangen onder de werking van de Heilige Geest, zoals er staat geschreven: "Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene", Zach. 12:10. En dan volgt dat zij zullen rouwklagen, elk bijzonder en hun vrouwen bijzonder. Zulke mensen verdraaien het Woord van God en zij verklaren in het openbaar dat zij geen onderscheid kennen tussen een vleselijk huwelijk en een geestelijke geboorte.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Toen mijn meesteres merkte dat zij mij de vrede en het geluk dat ik toen genoot, niet geheel kon ontnemen, ging ze anders te werk. Iedere predikant of belijder die er aan huis kwam, vertelde zij dat ik preekte en omdat ik niet met haar kon bidden, vertelde zij dat ik geestelijk zo hoogmoedig was dat ik mij niet met haar tot het gebed wilde begeven. Het was echter niet mijn hoogmoed maar haar trots, die de mond van het gebed stopte, want hoe kan iemand het ene moment met mensen bidden en het volgende moment met hen twisten? Iedere christen of predikant die langskwam, zocht mij, - na een kort gesprek met haar, - op de werf op en zei: "Zo, mijn vriend, ik hoor dat u preekt, wacht u ervoor om te lopen voor u gezonden bent." Anderen kwamen naar mij toe en zeiden: "Wacht u voor hoogmoed, beste vriend, hoogmoed is

gevaarlijk." En anderen spraken met mij over het belang van het werk van een predikant, zonder mij te zeggen waarin ik bekwaam was.

Deze dingen werden mij toegevoegd, tot mijn ziel in mij terneergebogen raakte. Deze waarschuwingen waren voor mij niet passend, want ik was al eens weggelopen voor het werk en had er zwaar voor geleden. Daarom wist ik dat dit van mijn meesteres kwam en niet van God. Ook was het gevaar van hoogmoed voor mij niet zo groot, omdat vleselijke belijders mijn ziel de hele dag kwelden en er thuis een arm gezin was dat brood nodig had. Ik ging gebukt onder zware arbeid voor tien shilling per week en had geen kleren om in te preken, behalve een bombazijnen jas, een oude, leren broek, linnen kousen en opgelapte schoenen. Een Godvrezende die zo gekleed gaat, op zijn nek het knellende juk draagt van een huichelaar, die dagelijks strijdt tegen de vrede van zijn geweten en de troost van zijn ziel, zal niet veel redenen vinden om zich hoogmoedig te verheffen.

Tenslotte begon ik de waarschuwingen van deze mannen te weerleggen met Gods Woord, wat hun mond stopte. Want als zij mij waarschuwden om voorzichtig te zijn, antwoordde ik, dat al mijn oppassendheid niet zou helpen, omdat wij al onze bekommernis op de Heere moeten werpen, Die voor ons zorgt, 1 Petrus 5:7. Ook staat er: "Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid", 1 Petrus 1:5. Als zij mij vertelden dat ik mij moest wachten voor hoogmoed, antwoordde ik dat dezelfde Christus Die mij verlost had van de vloek der wet, mij ook had bevrijd "van list en geweld", Psalm 72:14, en van al het andere kwaad, Genesis 48:16. Als zij spraken over de wijsheid die een predikant nodig heeft, antwoordde ik dat Christus "ons geworden is wijsheid van God", 1 Korinthe 1:30, dat Christus beloofd had, mij mond en wijsheid te geven, welke niet zouden kunnen tegenspreken noch wederstaan, allen die zich tegen mij zetten, Lukas 21:15, en dat Hij mij het geloof had geschonken om te geloven dat Hij dit zeker zou nakomen. Ik merkte dat een paar evangelische antwoorden voldoende waren, om de mond te stoppen van zulke wettische raadgevers die onze gedachten van Christus afleiden in plaats van ons tot Hem te leiden, zonder Wie wij niets kunnen doen, Johannes 15:5.

Mijn meesteres hield mij de hele dag in de gaten en als zij mij onder etenstijd één van de

bijgebouwen zag binnengaan, dacht ze dat ik mij begaf tot het gebed en volgde ze mij met het verzoek of ze zich met mij mocht verenigen in het gebed en of ik voor haar wilde bidden. In plaats daarvan bad ik God om mij van haar te verlossen. Toen zij merkte dat ik gebruik maakte van een klein gebouwtje aan de oever van de Theems, om te bidden of een avondgebed te lezen na mijn werk, deed ze de deur op slot, hoewel het verder nergens voor gebruikt werd. Kortom, ik kan haar met niemand anders vergelijken dan met de vijanden van Stefanus, van wie wordt gezegd dat zij hun tanden knersten tegen hem, toen zijn gezicht voor het sanhedrin, glansde als dat van een engel.

Lezer, bent u een jonge christen? Wacht u dan voor deze mensen die uw troost roven, die een lans in hun mond hebben om de kracht en het leven van de Godzaligheid af te snijden en die slechts jaloers zijn op uw geluk en het u misgunnen, omdat zijzelf er niet mee zijn bedeed. Zij zouden u liever net zo dood maken als zij zelf zijn, dan de vlammen van de jaloersheid te voelen. Blijf dicht bij Christus, vereffen de rekeningen tussen Hem en uw geweten twee of drie keer per dag, verwacht uw dagelijkse penning van Hem en "uw verwachting zal niet afgesneden worden", Spreuken 23:18.

Ware godsdienst bestaat in een zuiver en hemelsgezind gemoed, een gereinigd en vreedzaam geweten en evangelische hartstochten die uitgaan naar de dierbare Verlosser. Dit alles kunt u niet genieten, tenzij u een nauwe vereniging en

gemeenschap met Christus kent. Deze gemeenschap wordt in stand gehouden door een levend geloof en vurig gebed. Er is veel hoofd- en mondgodsdienst in deze wereld, waar weinig gevonden wordt van deze levende godsdienst. Ik was soms verwonderd wanneer ik erover dacht, hoe zulke verharde huichelaars onder het Evangelie kunnen zitten. Maar de Schrift overtuigde mij ervan dat het altijd zo is geweest, want zelfs de duivelen waren in de hemel voor zij daaruit geworpen werden, Kaïn behoorde tot de eerste gemeente, Kanaän tot de tweede, Ismaël tot de derde, Ezau tot de vierde, Saul was onder de profeten, Judas onder de apostelen, Nikolaus onder de diakenen en Ananias en Saffira onder de eerste christenen. Zo zegt de Zaligmaker: "Laat ze beide, het onkruid en de tarwe tezamen opwassen tot de oogst", Matthéüs 13:30. Ik weet dat de taal van mijn hart was: "Heere, zal ik het uittrekken?" Maar de Heere zegt: "Laat ze beide tezamen opwassen tot de oogst." Ik geloof dat Davids vingers jeukten om iets tegen het onkruid te doen, toen hij zei: "Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners?", Psalm 94:16. Alle morgen zal ik alle goddelozen des lands verdelgen, om uit de stad des HEEREN alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien", Psalm 101:8. David kon echter niet alle huichelaars uitroeien, want toen hij van Saul verlost was, vond Achitofel hem en kwam hij zelfs aan zijn tafel, onder zijn raadslieden en in zijn geweten. Hij was zijn raadgever, zijn leidsman en zijn vertrouwelijke vriend.

Ik zat eens in een postkoets met twee heren, die met elkaar spraken over bedriegers. De ene vertelde hoe hij door een oplichter was bedrogen, waarop de ander opmerkte: Als er ook maar één dwaas in de wereld is, zal een schurk hem wel weten te vinden." Wat hij zei, is waar.

als iemand als David zulke huichelaars niet kon ontvluchten, hoe zullen wij dat dan kunnen? De dierbare Verlosser moest deze weg ook gaan. Toen een vrouw met medelijden bewogen, Jezus in het geloof wilde zalven voor Zijn begrafenis, wilde Judas dat de zalf te gelde gemaakt werd, onder het voorwendsel om de armen te helpen. Toen de Zaligmaker hongerde of dorstte, kon Hij de vrouw bij de bron om water vragen en toen Hij Zijn volgelingen te eten gaf, kon Hij dat doen door middel van een wonder. Judas droeg de beurs en hij beminde wat daarin werd gedaan, want hij was een dief. Als de Heere een avondmaal bereidt, is Judas er ook en wanneer Hij bedroefd afscheid neemt, verkoopt Judas Zijn bloed. Als Hij in de hof in de diepste angst verkeert, komt Judas als generaal aan de spits van het leger van de satan en kust Hem. De voornaamste bevelhebbers lopen in het midden en de arme, onwetende zielen, gewapend met de wapens van de verbolgenheid, achteraan. Zo ging onze dierbare Verlosser dit pad ook. Hij werd net als wij gekweld door een huichelaar. Toch liet Hij het over aan Zijn hemelse Vader om Judas uit te trekken. Wij moeten het ook aan Christus overlaten om het onkruid uit te trekken.

Ondanks al mijn pogingen om de godsvrucht in mijn ziel levendig te houden, doofde deze vrouw soms veel van het vuur, want ze kwam en twistte met mij tot ik boos werd en dan verlieten mijn vrede en troost mij. Als dit zo was, had zij een feestmaal en moest ik vasten, want zij kon mij niet doen vasten als de Bruidegom bij mij was. Wanneer boosheid Hem echter deed weggaan, vastte ik. Tenslotte raakte ik zo ontbloot van Godsvrucht, dat haar geest over mij kwam, als ik haar hoorde twisten, zelfs wanneer ik aan het eind van de werf was. Uiteindelijk voelde ik mij gewond en naakt. "Ach, zei ik, "hoe heb ik geworsteld om deze zoete gesteldheid te verkrijgen en wat moet ik nu hard werken om haar te behouden! Predikanten en gewone mensen, de kerk en de wereld verwonderen zich erover dat ik mijn eerste liefde niet heb verlaten en proberen mij te verstaan te geven dat ik spoedig dit zoete leven zal moeten missen en geleid zal worden tot een leven door het geloof, dat geen leven of liefde kent, volgens

hun zeggen." Als een predikant preekte tegen de vertroostende kracht van de godsvrucht, begon ik te beven, want ik zou liever mijn leven hebben willen missen dan mijn troost. Ik merkte echter dat geen van hen zo'n punt kon ophelderen met het Woord van God aan zijn zijde, want er is geen woord in het hele Boek van God dat spreekt tegen geestelijk leven en Goddelijke liefde in de ziel van een gelovige. Nee, iedere belofte is zwanger van deze zegeningen en ze worden toegepast in de ziel van de mensen door de Heilige Geest. Het Evangelie moet verkondigd worden om dit leven en deze liefde aan te wakkeren en te voeden, waar levendmakende genade, die het hart doet branden, heeft gewerkt.

Mijn geweten sloeg mij vaak, omdat ik mijn meesteres niet bestrafte en sprak over haar verschrikkelijke staat, maar de gedachte dat ik arbeider was en zij mijn meesteres, weerhield mij daarvan. Als er een eerzaam christen langskwam, nam zij onmiddellijk de Bijbel en legde die open in haar schoot. Een belijder zou haar zelden zonder de Bijbel zien en toch geloof ik echt dat ze nauwelijks een hoofdstuk las in een jaar. Op een dag kroop ik onder een heg in de tuin en bad daar tot God of Hij mij in staat zou willen stellen om met haar te spreken over haar ellendige staat. Zodra ik teruggegaan was naar de werf, riep ze mij naar binnen en zei mij dat ze wilde dat ik met haar bad. Dit was een zeer pijnlijke taak voor mij. Ik maakte echter aanstalten om neer te knielen of, anders gezegd, mijn harp te bespelen. Zij weerhield mij echter door te zeggen: "stop, William, ik wil wat met je bespreken, ik wil weten wat je denkt van de staat van mijn ziel." Ik antwoordde: "Ik ben uw knecht of arbeider en daarom is het mijn plicht u te gehoorzamen. Als u mij echter vragen stelt over Goddelijke zaken, zet u mij op de stoel van een evangeliedienaar en daarom moet ik de gedachten aan dienstbaarheid opzij zetten en u, als voor Gods aangezicht zeggen wat u naar mijn mening echt bent. Wat mij betreft, ik geloof dat u een huichelaar bent in Gods oog. Uw godsdienst is niets anders dan het misleiden van uzelf en anderen en ik kan u ook in geen enkel opzicht oprecht noemen."

Ze ontstak in woede en zei: "Jij kunt hier geen oordeel over geven."

Ik zei haar dat zij, als zij dat werkelijk dacht, mij niet om raad had moeten vragen. En ik vertelde haar hoe zij kon weten of ik haar de waarheid verteld had of niet. Als zij in haar binnenkamer zou gaan en God zou bidden om haar geweten zijn werk te laten doen en als haar geweten niet hetzelfde tegen haar getuigde als ik, had zij gelijk en ik ongelijk. Haar geweten en ik velden echter hetzelfde oordeel en nadat ik met haar had gesproken en zij enigszins tot bedaren was gekomen, bad ik met haar en smeekte God de boodschap te zegenen.

Dit was de laatste keer dat ik ooit met haar bad. Hierna ging zij naar Kingston en vertelde de mensen daar dat ik haar een huichelaar had genoemd, zonder hen te zeggen dat zij had gevraagd wat ik over haar staat dacht of te vermelden dat ik als dienstknecht mij voor haar had verontschuldigd. Dit nam veel eerbare mensen tegen mij in. Het werd de predikanten uit Londen meegedeeld en zware beschuldigingen werden tegen mij geuit vanwege mijn onbezonnen gedrag. Gods Woord gaf mij echter een rechtvaardiging voor mijn weloverwogen bestraffing en mijn geweten ook. Zoals de achtenswaardige Bunyan zegt: *"Als er wat vaker zo getrouw werd gehandeld, zou het gezelschap van de Godzaligen te heet zijn voor praatgrage mensen."* Veel goede mensen, die mij beschuldigden en medelijden met haar hadden, genazen haar breuk op het lichtst, "zeggende: Vrede, vrede, doch daar is geen vrede", Jeremia 8:11. Toen ze ging klagen bij een achtenswaardig man, zei hij dat hij geloofde dat ik haar echt de waarheid had gezegd, want hij had vaak gezegd dat ze onder al haar vrienden niet één getrouwe vriend had, die haar kon vertellen in welke staat zij verkeerde.

Op een dag toen ik bad en zeer vrijmoedig met Christus kon spreken en een zoete toegang had tot Hem, vroeg ik de gezegende Majesteit waarom Hij mij in deze plaats hield, waar niets was dan zonde en ellende? Toen ik opstond, wist ik de reden. Voor ik naar die plaats ging, was ik niet beter geschikt voor het predikantschap dan een kind.

Ik had zo lang in mijn overtuigingen gelopen en daarna was ik gezegend met zo'n verootmoedigende verlossing, dat mijn geest als een gespeend kind was. Wie een Bijbel of gezangboek droeg, zag ik als een voortreffelijk kind van God en aan zulke mensen onthulde ik alles wat ik had ervaren, want ik verwachtte niet dat er een huichelaar was onder hen die onder het Evangelie zaten. Daarom werd het voortdurend op mijn gemoed gedrukt dat ik onderscheid moest leren maken tussen de ware genade in christenen en de imitatie van huichelaars en dat ik zou uitgaan in de openbare bediening, zodra ik daartoe geschikt was gemaakt door het onderwijs van deze vrouw. Ik ondervond dat "de getuigenis van Jezus, de geest der profetie" was voor mij, Openbaring 19:10, want het was zo dat er voortdurend deuren voor mij geopend werden, zodra ik de werf verliet. Ik moet erkennen dat ik veel verschuldigd ben aan deze vrouw, als voornaamste instrument in Gods hand voor iedere preek die ik tegen huichelaars kon houden. Ik zag er spoedig de vruchten van toen ik in het openbaar preekte, omdat God mij als instrument gebruikte om een grote hoeveelheid oud zuurdesem uit te zuiveren. Het was ook tot verder nut, omdat het mij in staat stelde vervolging te verdragen en deze huichelachtige belijders tegen te staan.

Een geest van zachtmoedigheid is uitnemend, als er tere gewetens moeten worden onderzocht of bevestigde kuddes gevoed moeten worden. Maar als Elisa wordt geroepen om het werk van Elia te doen, heeft hij een dubbel deel van de geest van Elia nodig. Als zo'n geest van kracht en een geest waardoor wij God kunnen verbidden er in onze dagen zou zijn, zouden sommige achtbare mannen deze een slechte geest noemen, hoewel de Schrift ons zegt dat zij die deze geest weerstonden, de Heilige Geest weerstonden, waaruit duidelijk blijkt dat de geest van Elia en van Stefanus dezelfde geest waren. Zo staat er geschreven: "Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd de Heilige Geest, gelijk uw vaders, alzo ook gij. Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd?", Handelingen 7:51, 52. Sommigen in onze dagen noemen dit een oudtestamentische geest, waarmee ze erop zinspelen dat de geest van het Nieuwe Testament verschilt van die van het Oude. Zo willen zij liever het Wezen van de Heilige Geest delen, dan toe te geven dat Hij Zijn gaven uitdeelt "aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkterwijs Hij wil", 1 Korinthe 12:11.

Ik ondervond dat ik uit alle schuilplaatsen verdreven moest worden, hetzij in de wereld of in de kerk van God, en moest staan in de beloofde kracht van de Heere alleen. Ik heb alle reden om God hiervoor altijd te loven, hoewel het beproevend was voor vlees en bloed. Ik zou hier niet zoveel over hebben moeten vermelden, maar ik denk dat het nuttig kan zijn voor arme, pas bekeerde mensen die, als zij in hun eerste liefde verkeren, gekweld worden door dorre, wettische, bittere belijders, die nooit kennis hebben gehad aan de plaag van het menselijke hart of aan de zegening van Gods Geest, opdat ze hen zouden mijden. Omdat ik er ten volle van overtuigd was dat ik daar gehouden werd voor het bovengenoemde doel, bleef ik daar met grotere blijdschap, hoewel ik dagelijks meer troost moest missen.

Toen het gerucht dat ik mensen beroofde van hun spek, ganzen en varkens, wijd verspreid was en veel vleselijke mensen dit gerucht geloofden, werd er een strik gespannen om mij en het Evangelie tot een voorwerp van verachting te maken. Er was een groep jongemannen te Ditton, in het algemeen boerenzonen. Eén van hen kwam onder mijn gehoor en deed alsof hij geraakt was door het Woord. Hij scheen vele

weken lang zeer ernstig te zijn. Volgens de geruchten kwamen deze jongemannen gewoonlijk bij elkaar in een kroeg te Weston Green om te kaarten en andere afleiding te zoeken. Deze jongeman zat onder mijn gehoor, terwijl de anderen herrie schopten voor de deur van het gebouw. Zijn metgezellen betichtten mij vaak van preken om geld. Op een avond volgde hij mij naar huis en zei dat hij gehoord had dat ik erg arm was. Omdat ik zijn ziel voedde met mijn preken, moest hij helpen om mij in tijdelijk opzicht te voeden, omdat hij het zich goed kon veroorloven. Ik zei hem dat God voor mij zou zorgen en als ik hem tot nut had mogen zijn, was dat alles wat ik wenste. Hij stond erop dat ik zijn geschenk aannam, maar ik wilde dat in geen geval doen. Een paar dagen later spraken ze schande van mij, omdat ik geld had aangenomen van deze jongeman. Ik geloof echter dat zijn geweten hem drong om de waarheid te vertellen tegen zijn metgezellen, want dit lasteren hield spoedig op en de jongeman zat daarna nooit meer onder mijn bediening en wilde mij ook niet onderweg tegenkomen, als hij dit maar enigszins kon vermijden. Zo zetten ze strikken op de weg en spreidden ze een net uit voor mijn voeten, maar God zorgde ervoor dat mijn voeten daarin niet verstrikt raakten.

Ook te Wooking kwam er, nadat ik in de open lucht gepreekt had, een vriend die mij vroeg hem een snuifje te geven. Hij gebruikte de gelegenheid om geld in mijn doos te laten vallen, dat ik eruit nam en weer aan hem teruggaf. Toen vertelde hij mij dat het niet van hem was, maar dat een jongeman die mij gehoord had, aangeklaagd werd door zijn geweten en hem had gevraagd het mij te geven. Omdat hij echter dacht dat ik het niet wilde hebben, had hij het in mijn snuifdoos gedaan. Ik zei hem het weer aan de jongeman terug te geven. Dat deed hij en spoedig daarna bevond dezelfde jongeman zich onder de oproerkraaiers en bespotters van het Evangelie. Zo sneed God "de oorzaak af dergenen die oorzaak hebben willen", 2 Korinthe 11:12, en bewaarde mij, zodat ik niet viel in de kuil die zij gegraven hadden, Psalm 35:7.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Mijn meesteres maakte mij bijna net zo dood als zijzelf was, door mij voortdurend te vervolgen. Zij twistte voortdurend met mij en dit deed mijn troost wijken. Dan gaf ik er niet om, wat er van mij zou worden. Ik kwam soms zo onder de invloed van haar kijfachtige geest dat ik al het zicht op de Zaligmaker en op het lieflijke verbond der genade verloor en zeer neerslachtig werd. Ik piekerde de hele dag en overdacht de grote zielennoed die ik had moeten doorstaan. Sinds de Heere mij echter in Zijn barmhartigheid had verlost en onder Zijn kinderen had gezet, behandelde zij mij slechter dan de wereld. Een Saul is echt erger dan een leger Filistijnen.

Ik verwonder mij er niet over dat Simson wilde dat de mannen van Juda niet zelf op hem zouden aanvallen en dat zij hem met een eed zwoeren dat niet te doen, hoewel ze daarna ervoor zorgden dat hij gebonden werd en hem in de handen van zijn vijanden overleverden. In onze dagen zijn er veel van zulke binders, die door mensenvrees en ellendig wetticisme, geestelijk gezinde mensen in de banden brengen. Gewoonlijk liggen wij geboeid in deze banden tot de Geest van God over ons komt en dan zijn ze als touw voor het vuur, Richt. 15:14.

In deze zwaarmoedigheid verloor ik het gezicht op de dierbare Verlosser en ik dwaalde in werkheiligheid terug naar de Horeb, waar ik niets vond dan de aardbeving, de wind en het vuur. De wet woedde met hernieuwde kracht in mijn geweten en hield mij in de banden. Mijn hart werd hard en mijn geest verward, zodat ik gebonden was door de Geest, Handelingen 20:22, en ik de zalige genieting van de vrijheid van het Evangelie was kwijtgeraakt. Toen ik merkte dat ik zo in banden lag, kreeg ik zware verzoeken. Ik werd aangevochten om zeer harde gedachten van God te hebben,

omdat Hij mij in de handen van zulke mensen bracht en toeliet dat ik zo uit alle vrede en geluk gedreven werd door iemand die, naar het getuigenis van de Schrift, de grootste huichelaar in de wereld scheen te zijn. Omdat mijn gebeden niet verhoord werden, begon ik dit heerlijke voorrecht gering te schatten en het gevolg was dat mijn vreugden verdorpen als het groene gras.

Toen de wet zo begon te woeden in mijn geweten, kreeg de zonde de overhand over mij. Hoe meer ik streed tegen mijn dagelijkse gebreken, hoe meer ik struikelde en hoe meer ze mij deden vallen. Hoe meer ik struikelde, hoe meer ik murmureerde, tot het ongeloof geheel de overhand kreeg over mij en mijn hart zich tegen de Heere vergramde, Spreuken 19:3.

Mijn meesteres had nu een feestmaaltijd, de getuige die haar kwelde, scheen gedood te zijn, de arme Simson was gebonden en "de Filistijnen juichten hem tegemoet", Richt. 15:14. Zodra de banden van de arme dwaas waren losgemaakt, sloeg het jukbeen haar weer. Zo duurt de zege van de huichelaar maar kort, als de onschuldige zich tegen hem opmaakt, Job 17:8.

Ik bleef lang in deze wettische gesteldheid, waarin ik vruchteloos in eigen kracht tegen de zonde streed. Mijn gebeden werden net zo wettisch als mijn gesteldheid en ze bestonden erin dat ik God vroeg mij te helpen bij het werk. Maar ach! Waar wij zelf werken, zal God onze Helper niet zijn, want dat maakt Hem niet tot "Alles in allen." Deze gebeden brachten echter niets teweeg, daarom was het vergeefse moeite.

Mijn meester, die een Arminiaan was, sprak gewoonlijk met mij over goede werken en ik hield nauwlettend in de gaten welke goede werken zich in hem openbaarden. Ik vond er echter geen, daarom besepte ik dat hij het wel zei, maar niet deed. Ik merkte ook over het algemeen dat het ware geloof werkte, hoewel het niet durfde te roemen, maar dat het arminianisme roemde, hoewel het niet werkte. Want de man met heel zijn vrije wil, al zijn volmaaktheid en goede werken, hield zich bezig met zulke dingen die mij met stomheid sloegen en mijn geweten aan de poorten van de hel brachten.

Nadat ik ongeveer zes weken in deze wettische doolhof gedwaald had, zonder dat het zich enigszins liet aanzien dat ik eruit kwam, werd ik bijna wanhopig onder de last van een hard hart, een levenloze hoop en een verkilde genegenheid, zonder de macht om mijn vorige geluk weer te hervinden. Soms zag ik de christelijke vrijheid, maar ik kon mij er niet in verheugen, want ik was besloten en kon niet uitkomen, Psalm 88:9. Dit maakte mij bijna radeloos, omdat een evangelisch gezicht op het verbond mijn omstandigheden eerder verergerde.

Toen ik op een dag, toen ik er, naar ik meende, het slechtst aan toe was en beroofd was van alle troost, naar een veld ging dat op korte afstand van de stad lag om een paard in de wei te zetten en ik weende onder deze erbarmelijke toestand van mijn gemoed, besloot ik dat ik in het veld zou neerliggen en bidden tot God mij hoorde en verlost. Ik was vastbesloten niet op te staan voor Hij mijn ziel uit de benauwdheid voerde. Daarom bracht ik het paard in de wei en koos ik een plek die ik geschikt achtte. Ik nam mij voor daar te sterven of verlossing te ontvangen. Voor zover ik mij kan herinneren sprak ik de Almachtige op de volgende wijze aan: "O God! Als deze verandering in mijn ziel is gewerkt door mij of door enig ander wezen of schepsel buiten U, dan kan ik niet verwachten dat U die zult erkennen of zegenen. Als U het niet hebt gedaan, vertel mij dan wie het wel heeft gedaan, vertel mij, o Heere, wie mijn ziel heeft kunnen verlossen van zulke verzoeken, schuld, wanhoop en ontsteltenis en wie mij die verlossing en onuitsprekelijke liefde tot U schonk. Wie mijn ziel heeft kunnen spenen van ieder ander voorwerp en U nog dierbaarder voor mij heeft kunnen maken dan mijn eigen leven? Als het Uw werk niet is, vertel mij dan wie het heeft gedaan en laat mij

het ergste weten. Maar als het Uw eigen werk was, erken het dan, o Heere, als zodanig. Als U erkent dat het Uw werk was, dan moet ik de Uwe zijn en als ik de Uwe ben, neem mij dan voor Uw rekening en verlos mij uit deze erbarmelijke toestand van mijn gemoed, die mij nu overmant. Ik kan zo niet verder, ik zal niet opstaan voor ik verlost ben. Als ik de Uwe ben, erken mij dan als Uw kind en verlos mij. Maar als dat niet zo is, verdelg mij dan, want als ik de Uwe niet ben, dan laat het mij onverschillig wat er van mij wordt."

Ik had nog niet zo lang gebeden of de voorhang van Mozes scheurde van boven af tot beneden toe en Christus, "het Einde der wet tot rechtvaardigheid", werd op lieflijke wijze aan mijn ziel geopenbaard. Ik zou deze gebeurtenis niet vermeld hebben, als niet mogelijk een arme ziel, die in hetzelfde net verstrikt is geraakt, dit zou lezen. Ik denk dat geen enkele bevindelijke christen er aanstoot aan zal nemen, omdat hij dit in meerdere of mindere mate zelf heeft ervaren. En de man die een vijand is van de ware godsdienst, kan dit niet veroordelen, omdat hij het niet verstaat. Bevindelijke godsdienst zal nooit veracht worden door de wijzen en kan niet veroordeeld worden door de dwazen.

Ik werd verlost door de toepassing van de volgende teksten. "Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde", Jesaja 45:22. "Dat, hetwelk bevestigd is van gedachten, zult Gij bewaren in allerlei vrede, want het heeft op U vertrouwd", Jesaja 26:3, zie kanttekeningen. "Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in de Heere HEERE is een eeuwige rotssteen", Jesaja 26:4. Vanaf dat moment kon ik mijzelf zien als volmaakt in Christus Jezus en "onbevlekt", gerechtvaardigd door Zijn gerechtigheid, zoals er staat geschreven: "Geheel zijt gij schoon, en er is geen gebrek aan u", Hoogl. 4:7. En zolang ik Christus door het geloof mocht zien als mijn gerechtigheid, mijn kracht, mijn hoop, mijn vrede, mijn wijsheid, mijn heiligheid, mijn licht, mijn weg, mijn poort, mijn toevlucht, mijn sterkte, mijn deel, mijn Hoofd, mijn Plaatsbekleder, mijn Advocaat, mijn Raadgever, mijn Leidsman, mijn Verlosser, mijn Meester, mijn God en Heere, ja, zolang ik door het geloof zo op Christus mocht zien, zag ik dat ik volmaakt was in Hem, omdat Hij ons zo aan God voorstelt. Nu was alles goed voor mij. Mijn hart vond vrede en geluk en Christus was Alles in allen voor mijn ziel. Ik zag terug op mijn dwaasheid en begreep goed wat de waarschuwing van de apostel betekende, toen hij zei: 'staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen', Galaten 5:1. Ik zag duidelijk dat ik weer terug was gedwaald naar de wet en dat Mozes mij opnieuw zijn rekeningen voor mijn dagelijkse zwakheden had voorgehouden. Dus had ik geprobeerd de zaak met Mozes bij te leggen, maar tevergeefs, want hoe meer ik tegen de zonde streed, hoe meer de wet woedde en de kracht van de zonde groter maakte. Nadat Mozes mijn ogen had verblind met zijn sluier, bracht hij mijn geweten in de gevangenis en sloeg mij in de boeien. Dat verhardde mijn hart en wekte de vijandschap van mijn gemoed op tegen de Heere. Dit is het voorbeeld van werkheiligheid. Lezer, probeer nooit rekeningen te vereffenen met Mozes zonder de toegerekende gerechtigheid en een algenoegzame verzoening in de hand van het geloof te nemen. Als u dat doet, zult u met uw voeten in het blok terechtkomen en daar liggen tot u ziet op het grote Rantsoen, Dat u alleen verlossen kan.

Terwijl mijn ziel op deze zoete berg met haar luisterrijke, blinkende top verkeerde, had ik een aangenaam zicht op de moeilijke wegen waarover mijn ziel was gegaan. Met recht kon Job hiervan zeggen: "De roofvogel heeft het pad niet gekend en het oog der kraai heeft het niet gezien. De jonge hoogmoedige dieren hebben het niet betreden, de felle leeuw is daarover niet heengegaan", Job 28:7, 8. Ik had nu een zoete gemeenschap met de Heere, ik had een helderder zicht op het eeuwig geprezen verbond dan ooit en ik ondervond wat Hiskia zei, dat men bij deze beproevingen leeft en dat in dit alles het leven van zijn geest was. Geen gemoedsgesteldheid op de aarde

is zo zoet als deze, die voortvloeit uit een gelovig gezicht op de gekruisigde Christus, terwijl de onverdiende liefde voor zondaren, die Hem ertoe bewoog om zondaren voor Zijn rekening te nemen en voor hen te sterven, zoet in de ziel vloeit en haar welriekende balsem verspreidt over ieder vermogen van de ziel. Dit doet de ziel opspringen in de lente van Goddelijke en eeuwige liefde, tot de wereld en al haar ijdele genoegens alle drukkende lasten aan de voet van de berg achtergelaten worden. O, dat mijn lezer veel van deze eb en vloed ervaren mag! Dan zal hij de schrijver niet brandmerken als een dweper, want het is werkelijk een bevindelijk baden in de rivier van Ezechiël. Ik genoot deze heerlijke gemoedsgesteldheid voor enige tijd na deze lange en pijnlijke oefening onder de geest der dienstbaarheid en ik dacht echt dat het onmogelijk was dat Mozes mij weer gevangen zou nemen, omdat ik de werken van het wetticisme zo duidelijk zag. Maar ach, "in Gods licht zien wij het licht", Psalm 36:10, en als Hij Zijn aangezicht verbergt, worden wij spoedig benauwd.

Omdat ik merkte dat God mij met Zijn dienstwerk had belast, was ik vastbesloten mijn werk als kolendrager op te geven, omdat ik geen gemeenschap met God kon hebben terwijl ik dit werk deed. Daarom maakte ik mijn voornemen aan mijn baas bekend en verliet hem ook. Mijn ziel was nooit gelukkiger dan toen ik verlost werd van dat ellendige gezelschap, dat ellendige werk en die ellendige meesteres. Er werden nu veel deuren voor mij geopend, ik had nu de vrijheid om de koorden van Sion lang te maken en haar pinnen vast in te steken en uit te breken ter rechter- en ter linkerzijde.

Omdat mijn ziel enige tijd zo aangenaam gesteld was geweest, verkondigde ik voornamelijk troost in mijn preken. Dit trok veel mensen om mij te horen, zowel goede als slechte. Daarom had ik ter beproeving een ander kruis nodig. Mijn meesteres, die niet goedkeurde dat ik mijn betrekking bij haar had opgezegd, vertelde aan verscheidene predikanten en christenen dat ik hen plotseling had verlaten, voor ze een andere knecht hadden. De waarheid was dat dezelfde persoon die ik opgevolgd was, mijn plaats innam bij mijn vertrek en dat ik het werk van mijn hemelse Vader ging doen. Mijn meesteres nam het hart van veel goede mannen echter tegen mij in, door te zeggen dat mijn vertrek schadelijk was voor hun zaken. Zelfs dit was nuttig voor mij, omdat het ertoe diende dat ik gespeend werd van alle menselijke steunpilaren en mij ertoe bracht om alleen op mijn beminde Verlosser te vertrouwen. Ieder kwaad gerucht dreef mij uit tot gebed. In antwoord daarop merkte ik dat het getuigenis van mijn God nog met mij was.

Mijn afscheid van het kolendragen was als Jakobs afscheid van het hoeden van de schapen en mijn meesteres wilde mij even graag voor weinig of niets in dienstbaarheid houden, als Laban Jakob wilde houden omdat hij zag dat zijn veestapel groeide. God had mijn gezicht echter gericht naar de berg Gilead en mijn werk was het vergaderen van veel getuigen voor Hem.

Omdat ik een lange tijd zeer aangenaam gesteld was, verkondigde ik de mensen voortdurend troost en mijn preken waren voor een goed deel doortrokken van de vreugde van de berg waartoe sommigen van de arme, beproefde mensen niet konden geraken. Daarom behaagde het de Heere om mijn ziel in de boeien te slaan, opdat ik zou spreken tot hen die in de vreselijke put verkeerden. Ik merkte dat mijn boeien verzaard werden en verwachtte dat ze, zoals gewoonlijk, zouden breken zodra ik de preekstoel beklom. Maar nee, ik moest in het blok blijven staan, zoals een goede man het noemt. Ik bedoel hiermee dat ik in de banden moest preken. Terwijl mijn ziel zo terneergeslagen was, preekte ik over schriftgedeelten die pasten bij de zwaarmoedigheid van die tijd. Ik was zeer verbaasd te merken, dat de mensen er

welwillend naar luisterden, dat ze ermee instemden en zich erover verheugden. Toen ik van de preekstoel afkwam, durfde ik hen niet aan te kijken, omdat ik dacht dat ik hen zo'n ernstige en zwaarmoedige boodschap had gebracht. Maar ach, ze grepen mijn hand, zegenden mij en schenen in vervoering te zijn. Dit was een pad dat ik niet eerder had begaan, daarom wist ik niet wat ik ervan denken moest.

's Middags was het weer hetzelfde. Ach", zei ik, "houdt God mijn ziel in ellende en zegent Hij hen met zoveel troost onder mijn bediening? Ik zal toch niet het Evangelie aan anderen preken en zelf een verwerpene zijn?" Daarom was ik zeer verontrust toen ik zag dat zij zo gelukkig waren, terwijl mijn ziel in mij neergebogen was. Soms, wanneer ik in mijn preken sprak over de noden van mijn ziel, schenen zij met vreugde vervuld te zijn. Ik kon de bedoeling hiervan niet begrijpen. Hun vreugde scheen mij hetzelfde te zijn als het geroep van de Filistijnen toen Simson gebonden was. Tenslotte begon ik hun geluk te benijden en mijn hart was met droefheid vervuld toen ik zag, dat zij zoveel troost ontvingen onder het woord terwijl er geen druppel troost in mijn hart vloeiende. Ik verstond dit tekstgedeelte nooit, tot ik uit die ellendige toestand bevrijd was: "Doch hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid", 2 Korinthe 1:6.

Op weg naar huis was ik zeer bedroefd vanwege deze ongewone ervaring. Ik bleef echter in de banden, wat ik ook deed, en kon mijzelf er ook niet uit bidden. Tenslotte was ik vervuld met bittere jaloezie en benijdde het geluk van degenen die zich verheugden in de dierbare Verlosser. Deze betreurenswaardige gemoedsgesteldheid vervulde mij met verschrikking, de gedachte dat mijn hart vervuld zou worden met wrevel ten opzichte van hen die de zoete werkingen van de Heilige Geest genoten! Ach", zei ik, "dit is niet beter dan zondigen tegen de Heilige Geest Gods." Ik zat nu verstrikt in een nieuwe verborgenheid en kon deze op geen enkele wijze oplossen. Ik bleef nog steeds preken over teksten die spraken van moeiten, zoals deze: "Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen", Job 23:10. "Wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde", 2 Korinthe 5:4. "Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun lange klederen gewassen", Openbaring 7:14. "Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou", Job 23:2. Onder deze sombere preken werden de mensen die mij hoorden, rijk gezegend, zodat hun vreugde mijn ellende tenslotte verzwaarde en ik geneigd was hen hun troost te misgunnen, omdat ik de hele dag treurde zonder de zon te zien. Ik wilde veel liever wegllopen voor het werk dan blijven en troost verkondigen aan anderen, terwijl mijn ziel in mij neergebogen was.

Ik heb vaak gedacht dat het evenzeer deze zielsbenauwdheid was die de profeten deed uitroepen: "de last van het woord des Heeren" als de zware oordelen die in dat woord lagen opgesloten. De banden waarin ik toen verkeerde, gingen gepaard met een andere pijnlijke beproeving, die van de geestelijke jaloezie. Want als ik jonge christenen onder mijn bediening zag zegevieren in de liefde van Christus, terwijl ik treurde vanwege de verberging van het aangezicht van de Zaligmaker, in boeien reisde, gekweld werd door de satan en benauwd was vanwege de hardheid van mijn hart en toch moest preken vanwege de vrees voor afvalligheid die mij zo benauwde, dan kon ik niet verdragen dat de Verlosser anderen zulke Goddelijke vertroosting deed smaken, terwijl mij Zijn gezegende nabijheid werd ontzegd. Deze ervaring leerde mij heel goed de betekenis van de dringende bede en ootmoedige belijdenis van de bruid uit het Hooglied van Salomo: "Zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm, want de liefde is sterk als de dood, de ijver is hard als het graf, haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN. Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen, ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken, al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten", Hoogl. 8:6, 7.

Terwijl ik met deze bittere jaloezie was vervuld, preekte ik vaak over teksten als deze: "Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen dat geen God is. Ik dan zal hen tot ijver verwekken, door een dwaas volk", Deut. 32:21. En: "De zaligheid is de heidenen geworden, om hen tot jaloersheid te verwekken", Rom. 11:11. Ook dit scheen mijn hoorders rijke troost te schenken. De leerstukken die ik koos, veranderden als mijn gemoedsgesteldheid wisselde, omdat ik er altijd toe werd aangezet om een tekst te kiezen die paste bij mijn gevoelens. Zo hield God mij in de banden om te spreken tot hen die gebonden waren, als één die met hen gebonden was deed Hij mij reizen in het donker om te spreken tot hen, over wie de dageraad nog maar pas was opgegaan en slingerde Hij mij door de twijfel om te spreken tot twijfelachtige zielen. Terwijl ik zo neerslachtig was, ontkwamen er onder mijn bediening velen aan de vreselijke put, omdat ik tot hen sprak in de taal van hun benauwdheden. Dit verstond ik echter pas later, ook begreep ik voor ik hieruit verlost werd, niet wat Paulus bedoelde met het arbeiden om kinderen te baren, totdat Christus een gestalte in hen krijgt, Galaten 4:19.

Ik ging op een avond preken in het huis van een goede vrouw die in grote benauwdheid scheen te verkeren. Ik vroeg haar wat de reden was waarom zij zo bedroefd keek. Zij vertelde mij dat haar man nooit veel van de kracht van het Evangelie had gesmaakt, hoewel hij zich lang had laten leiden door het Evangelie, maar dat zij veel had mogen smaken van de aangename gemeenschap met Christus. "Maar onlangs", zei ze met tranen in haar ogen, "is mijn echtgenoot gezegend met rijke vertroosting en mijn troost is geheel geweken. Dit is als toen de Heere Saul verliet en tot David ging. Ik kan mijzelf met niemand dan met Saul vergelijken, want ik benijd mijn echtgenoot echt mijn geluk." Dat ik zulke dingen hoorde van een oude moeder in Israël, was een lieflijke bemoediging voor mij. Omdat ik in hetzelfde net verstrikt was, kon ik het haar op gevoelige wijze beschrijven en haar vanuit de Schrift tonen dat anderen hetzelfde hadden ervaren. Mijn woorden werden gezegend voor haar en zij werd uit de benauwdheid verlost. Toen ik merkte dat zij verlost was door mijn woorden en dat de Heere mij voorbijgegaan was, maakte dit mijn ellende des te groter. Ik benijdde haar net als de anderen en ging kermend naar huis, bijna wanhopig.

Mijn vrouw, die zag dat ik gedurig terneergeslagen was, begon zich daarover te verwonderen, omdat ze gezien had dat ik vroeger zo gelukkig en ijverig was in de wegen des Heeren. Dit had haar, geloof ik, tot jaloersheid verwekt toen zij in zielsbenauwdheid verkeerde. Omdat ze zag dat ik nu terneergeslagen was, terwijl ze meende dat ik een sterk geloof had, gaf dit haar enige grond om te hopen dat haar godsdienst oprecht was. Ze zag namelijk dat ik in benauwdheid verkeerde, net als zij, wat haar zeer vertroostte, ook scheen ik niet zo opgewekt en gelukkig te zijn als voorheen. Dit maakte mijn ellende des te groter. Ik herinnerde mij dat ik dag en nacht voor haar had gebeden, haar had vermaand, over haar had gewaakt, haar had gewaarschuwd en nu had God mijn gebeden voor haar verhoord en mij verstoten. Dus benijdde ik haar ook.

Terwijl ik zo zwaarmoedig was, scheen mijn vrouw zich zeer koel ten opzichte van mij te gedragen, naar ik dacht, en opgewekter met andere mensen te spreken dan met mij. Dit was een nieuwe kwelling voor mij en een geest van huwelijksijver of vleselijke jaloezie kwam over mij. Ik was jaloers op mijn vrouw, hoewel zonder de minste reden. Deze jaloersheid werd zo hevig dat ik niet kon verdragen dat iemand naar haar keek. Dit had ik nooit eerder gevoeld, ik kon ook niet bekijken hoe het zou aflopen. Mijn vrouw begon mij tenslotte te tergen en zei dat ze aan mijn staat twijfelde. Dit was echt zeer grievend voor mijn ziel. Ik zei haar dat ze niet moest zegevieren, want zo zeker als zij geboren was, zou de geest waaronder ik nu zwoegde over haar komen, zodra de Heere mij verlost. En zo geschiedde, zij verkeerde vele maanden, zo niet enige jaren,

onder deze geest. Zo scherpt Lea Rachel op, scherpt Rachel Lea op en scherpen zij beiden Jakob op. Onder dit jaloerse gekrakeel werkt verootmoedigende genade, worden er vurige gebeden opgezonden door de partijen die menen dat zij benadeeld zijn en bevestigen duidelijke antwoorden van God, hun zielen in het geloof. "Dewijl de HEERE gehoord heeft, dat ik gehaat was, zo heeft Hij mij ook deze gegeven", zei Lea, Genesis 29:33. "De Heere is gewis met mij", zei haar geloof. "Toen zei Rachel: God heeft mij gericht, en ook mijn stem verhoord en heeft mij een zoon gegeven, daarom noemde zij zijn naam Dan", Genesis 30:6. En Jakob zei: "Tenware de God mijns vaders, de God Abrahams, en de Vreze Izaks, bij mij geweest ware, zekerlijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben. God heeft mijn ellende, aangezien", Genesis 31:42. Zo beproefden zij elkaar en God beproefde en louterde hen allen.

Ik verkeerde vele weken in deze pijnlijke bezoeking, tot ik bijna radeloos was, en tenslotte twijfelde ik zelfs aan mijn zaligheid. Dit dreef mij ertoe uit om met God te worstelen in het gebed, maar er kwam geen verlossing. Ik had veel stof en grote vrijmoedigheid om te spreken op de preekstoel en de kracht van God paarde zich aan het woord dat gesproken werd. Tenslotte was ik verbolgen vanwege het geluk van de mensen en zwoer ik heimelijk dat ik geen troost meer aan anderen zou verkondigen als ik zelf aan het verderf overgegeven was.

Het gebeurde eens, terwijl ik op weg was naar huis, tussen Cobham en Esher, dat ik hevig werd aangevochten om te geloven dat God mij voor altijd had verworpen, dat Hij Zich nooit meer aan mij zou openbaren, dat ik de onvergeeflijke zonde had gedaan, dat mijn harde hart en verschrikkelijke woede vanwege de troost van anderen daar een bewijs van waren en dat mijn jaloezie en mijn vaste voornemen om nooit meer te preken, niets anders waren dan de opstand die op de troon zit en heerst in de harten van zulke zondaren. Dit dreef mij onderweg uit tot het gebed, maar toen ik merkte dat mijn gebed vruchteloos bleef, zei ik de eeuwig geprezen en altijd heerlijke God, dat ik, als Hij mij naar de hel zond, voor alle verdoemden, zowel duivelen als mensen, zou verklaren tot Zijn schande, dat Hij mij had geroepen door Zijn genade, mij had wedergeboren door Zijn Geest en had verzegeld tot de dag van de eeuwige verlossing, mijn ziel had vervuld met de troost van de Heilige Geest en mij had gerechtvaardigd en geheiligd overeenkomstig Zijn eigen Woord, maar dat Zijn getrouwheid nu gefaald had en dat ik was teleurgesteld in mijn hoop.

Zeer spoedig daarna begonnen mijn banden te breken en de gezegende Verlosser, verlost mijn ziel uit al mijn benauwdheden. Hij was even zoet voor mijn ziel als ooit tevoren. Nu kon ik duidelijk zien waarom ik zo was geoefend. Daarop begon ik te preken over de getrouwheid en onveranderlijkheid van God, de onmogelijkheid van het omkomen van een gelovige en te verkondigen dat God, als Hij ons door bezoeken bracht tot de poorten van de hel, ons zeker vandaar zou opvoeren, want de kloof van Gods besluit was bepaald en geen verkoren vat zou daarover gaan. Zo ondervond ik dat God mij zolang in benauwdheid had gehouden om te voelen wat er omgaat in het geweten van benauwde mensen en hen te troosten met mijn beproevingen. Zo had Hij mij nu verlost uit al mijn vrees, opdat ik hun zielen zou kunnen bevestigen in het geloof in de onveranderlijke liefde van God. Dit leerstuk was nu op lieflijke wijze aan mij verzegeld en ik preekte dit met alle gezag. De leer van de volharding der heiligen werd door mijn kudde met blijdschap ontvangen als een zeer troostrijke leer waardoor de ziel werd bevestigd.

Zo, lezer, sprak ik wat de Heilige Geest gaf te spreken en Die werkte door middel van mijn verschillende kruisen, zoals door predikanten van de Anglicaanse Kerk wordt

gezegd bij hun wijding. Wij kunnen ook nooit anderen door onze prediking van nut zijn, tenzij dat zo is, want een predikant moet zijn kudde leiden en dat zag ik duidelijk. Geloofd zij God, Die mij bekwaamde om mijn weg zuiver te maken, door er naar Zijn Woord acht op te geven.

Toen ik mijn roeping vastgemaakt had door de bevinding van de waarheid en met Gods Woord had aangetoond dat mijn bevinding echt was, leidde ik mijn kudde in dezelfde leer waardoor mijn ziel zo bevestigd was, zoals er staat geschreven: "Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo, hoor het en bemerk gij het voor u", Job 5:27. Zo proeft de predikant alles voor Gods kinderen. Ezechiël moest de rol opeten voor hij aan anderen profeteerde en Johannes moest het kleine boek eten en het bittere en het zoete proeven, voor hij opnieuw mocht profeteren. Jeremia moest eerst het Woord van God zoeken en het ook opeten, voor hij anderen kon voeden. Als dit de beleving is van een predikant, mag hij met Paulus zeggen: "Gij allen zijt mijner genade mede deelachtig", Filipp. 1:7.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Na mijn verlossing kon ik duidelijk zien dat deze beproeving aan mij was geopenbaard voor ze kwam, maar ach: "Maar God spreekt een of tweemaal, doch men let niet daarop. In de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hun kastijding", Job 33:14-- 16.

Ik had op een nacht de volgende droom die mij zeer verschrikte. Ik droomde dat ik in een groot veld was en zie, een beest met een lelijke gedaante en met een vreselijk voorkomen rende zeer onstuimig met open bek op mij af. Dit beest leek enigszins op een leeuw, het was ruig behaard en had een angstwekkend grote muil. Toen het zo onstuimig op mij afrende, keerde het plotseling terug toen het minder dan een meter van mij verwijderd was, wat mij zeer verbaasde, omdat het zo dicht bij mij gekomen was. Het ontzagwekkende voorkomen van dit schepsel vervulde mij in mijn slaap met grote angst, vooral omdat het plotseling voor de tweede keer op mij afkwam en dicht bij mij scheen te komen. Toch keerde het opeens weer terug, net als de vorige keer. Een derde keer vloog het schepsel op mij af, maar nog steeds werd het tegengehouden toen het zeer dicht tot mij genaderd was. Toen ik zag dat het niet bij mij kon komen, stond ik tenslotte stil om te zien wat de reden was. Toen zag ik dat er een keten om de lendenen van het beest was en aan het eind van de keten stond Eén van de schoonste mannen Die ik ooit had gezien, met een gezicht dat blonk als het gezicht van een engel. Hij hield de keten in Zijn hand en terwijl ik Hem in het gezicht keek, lachte Hij liefelijk naar mij en hield Hij het beest dicht bij Zijn voeten. Toen ik zag dat het schepsel aan de ketting lag, nam ik stenen op en wierp ze naar hem en door het bewegen van mijn armen werd ik wakker.

De gedachte drong zich sterk aan mij op dat deze droom van God kwam als een voorspel op een verzoeking, hij scheen zo Schriftuurlijk.

Ik overdacht dat de duivel met een hond en een leeuw vergeleken wordt.

- Ten eerste met een hond: "Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame van het geweld des honds", Psalm 22:21.
- In de tweede plaats met een leeuw: "Zijt nuchter en waakt, want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, dewelke wederstaat, vast zijnde in het geloof", 1 Petrus 5:8, 9.

De ketting die ik zag in mijn droom, bleek ook Schriftuurlijk te zijn: "En ik zag een Engel afkomen uit de hemel, hebbende de sleutel des afgronds, en een grote keten in

zijn handen, en hij greep de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem duizend jaren", Openbaring 20:1, 2. Deze Engel is Christus Jezus, de Engel van het eeuwige verbond, zoals blijkt uit het feit dat Hij de sleutel van de bodemloze put draagt. Zo kunt u lezen: "Ik leef, en Ik ben dood geweest, en ziet, Ik ben levend in alle eeuwigheid, Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods", Openbaring 1:18. Het werpen van stenen naar het beest blijkt ook Schriftuurlijk te zijn. Zo staat er geschreven: "De HEERE der heirscharen zal hen beschutten, en zij zullen eten. En zij zullen hen met slingerstenen ten onder brengen", Zacharia 9:15.

Nadat ik van dit inwendige kruis verlost was, kreeg ik spoedig enige uitwendige kruisen. Deze kruisen zijn echter niets, wanneer ze vergeleken worden met de verberging van Gods aangezicht. Dit lijkt het meest van alles op de hel, omdat Zijn afkeurende blikken in een wolk, altijd op toorn wijzen zoals er staat geschreven: "In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen", Jesaja 54:8.

In het algemeen ondervond ik dat er dagelijks een kruis was dat ik moest opnemen en dat ik soms veel meer moest dragen dan geloof en lijdzzaamheid kunnen verdragen. Niets is echter zo verschrikkelijk voor een gekoesterd kind, dan de verberging van het aangezicht van zijn Vader.

Mijn volgende kruis bestond in de tegenstand die ik ondervond van dwaalzieke mannen. Te Farnham in Surrey, begon een doopsgezinde predikant die de vrije wil verkondigde, op mij af te geven zodra ik mijn boodschap had gebracht en deze woordentwist duurde tot middernacht. God maakte mij echter bekwaam om stand te houden tot hij helemaal buiten adem was en ik geloof dat hij ook geen munitie meer had. Het stellen van vleselijk verstand tegenover de besluiten van God is als het pogen om een koperen berg omver te werpen met een spinnenweb. De man, die woedend was en verpletterend was verslagen, daagde mij naderhand uit om een woordentwist met hem te hebben in een bar. Hij zou daarheen veel vrienden meebrengen, als getuigen van de grote daden van de vrije wil. Ik had echter geen reden om daarheen te gaan en redevoeringen aan te horen over de zegetekenen van de vrije wil. Ik kon ze dichterbij huis wel krijgen, want mijn eigen hart zei mij dat de duivel zelf op de troon zit, waar de vrije wil wordt gekoesterd. Sinds de val van Adam is er nooit iemand, uitgezonderd Christus, in de wereld geweest met een vrije wil, die niet was onder de heerschappij van de duivel en niet door hem werd gevangengenomen, zodat hij steeds weer in dezelfde zonde verviel. Dus zond ik die man bericht dat ik zou blijven preken op de plaatsen waarvoor ik een roeping had, dat ik niet voor de duivel zou wijken wanneer ik hem ontmoette, maar dat ik geen opdracht had om de satan tegemoet te gaan of met hem op onheilige grond te twisten.

Hierna bestookte een Ariaanse baptist mij te Worpolsdon in Surrey en hij nam anderen mee. Zij vielen mij bij tijd en wijle aan gedurende een jaar of twee, maar God gaf mij de bekwaamheid om hun dwalingen te bestrijden, zodra zij ze zelf aan het licht hadden gebracht. Ik verloor door deze avondwolven niet één schaap.

Sommigen van mijn vrienden waren soms boos op mij, omdat ik zo vurig en scherp was in mijn preken, maar de bestraffingen van de Zaligmaker aan het adres van de engelen van de gemeenten in Openbaring ondersteunden mij en billikten mijn vurigheid. Ook konden mijn vrienden mij niet overhalen om een stomme hond te zijn, terwijl deze honden de kudde achtervolgden. Er was ook een Schotse afvallige te Guildford, die een helder verstand had. Hij twistte soms met deze oude,

vooraanstaande Ariaan en mij werd gezegd dat hij diens argumenten ontkrachtte. Spoedig daarna viel hij echter zelf in die dwaling en verviel hij in openlijke godslastering, zodat hij nu een Ariaan is in leer en in leven. Deze gebeurtenis leerde mij dat een helder verstand niet genoeg is om de duivel uit het hart te houden. Satan geeft niets om ons hoofd, hij wil ons hart hebben: de sterk gewapende bewaart zijn hof, Lukas 11:21. De duivel is in dit opzicht de aap van God, want God zegt: "Mijn zoon, geef mij uw hart", Spreuken 23:26. Ik merkte dat deze tegenstand mij tot groot nut was, want God had mij met zo'n ongewone zachtmoedigheid bedeed toen ik voor het eerst uitging om te preken, dat ik mijzelf wat te teer vond om de hele raad van God te verkondigen. Ik was meer geschikt voor verpleegster dan voor soldaat. Maar toen deze arianen kwamen om het fundament van mijn hoop aan stukken te slaan, maakte deze zachtmoedigheid plaats voor een vurige ijver. Als ik in het verborgene voor God kwam, was mijn ziel overstelpt door berouw, maar wanneer ik de preekstoel beklom, deed ik de ijver aan als een mantel, Jesaja 59:17.

Vaarwel zachtmoedigheid, wanneer wij met duivelen te doen hebben! God geve dat mijn ingewanden nooit rommelen van medelijden vanwege zachtmoedigheid, waar de wraak des hemels brandt vanwege verbolgenheid. Toen onze dierbare Verlosser met Zijn volgelingen Maria en Martha was bij het graf van hun broeder, weende Hij en kermde Hij in de geest. Maar als Hij Kapernaüm bestraft, de addereengebroedsels vermaant, de kopers en de verkopers uit de tempel verjaagt, dan verteert de ijver van Gods huis Hem en openbaart Hij Zich als de verschrikkelijke Rechter. Zo ziet u de rechtvaardige God en de Zaligmaker, Die zo wonderlijk werden geopenbaard bij de Rode Zee. Christus zag met medelijden neer op Zijn Israël, Hij leidde hen als een kudde, verlost hen en redde hen, maar Hij zag als Rechter neer op de Egyptenaren en deed hen ten onder gaan. Zie dan, hoe een rechtvaardige God en Zaligmaker, Immanuël, God met ons, zowel goedheid als strengheid toont. Als Losser verlost Hij Israël en als rechtvaardig God gaf Hij Egypte als hun losprijs. Maar ik zal de draad weer oppakken.

Ik ondervond dat de satan mij bestookte met de verschrikkelijkste aanvechtingen om Ariaan te worden. Hij schoot voortdurend zijn pijlen af op mijn verstand en deed mij hun vervloekte spitsvondigheid onophoudelijk voor de geest komen.

Terwijl ik zwoegde onder deze verschrikkelijke verzoeken, gaf God mij een zeer kostelijke belofte: "Roep tot Mij, en Ik zal u antwoorden en Ik zal u bekendmaken grote en vaste dingen, die gij niet weet", Jer. 33:3. Dit Schriftgedeelte vervulde de Heere op zoete wijze aan mijn ziel, nadat Hij had toegelaten dat ik lang verzocht werd, want Hij gaf mij een zeer heerlijk visioen te Ripley Common, precies bij de kroeg die "De Hut" genoemd wordt.

Daar toonde Hij mij in het licht van de Schrift, Zijn Godheid en liet Hij mij zien *dat iedere volmaaktheid van de Godheid, door God de Heilige Geest wordt toegekend aan Jezus Christus*. Ik denk dat het oordeel, de openbaring en de toepassing van de Heilige Geest voldoende zijn om iedere christen op dit punt zekerheid te geven, al zouden alle arianen in de wereld dat tegenspreken. Ik kon zien dat de Godheid van de Zaligmaker voor ons bevestigd werd, door de volgende getuigenissen.

- Eerst door het getuigenis van God de Vader, Hebreeën 1:8: "En de Vader Die Mij gezonden heeft, Die heeft Zelf van Mij getuigd", Johannes 5:37.
- In de tweede plaats door God de Zaligmaker, Openbaring 1:8: "Hoewel Ik van Mijzelf getuig, zo is nochtans Mijn getuigenis waarachtig", Johannes 8:14.
- In de derde plaats door God de Heilige Geest, zoals er staat geschreven: "Hij zei tot hen: Hoe noemt Hem dan David in de Geest zijn Heere? zeggende: De Heere heeft

gezegd tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. Indien Hem dan David noemt zijn Heere, hoe is Hij zijn Zoon? En niemand kon Hem een woord antwoorden", Matthéüs 22:43 - 46.

- In de vierde plaats door de engelen: "En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids", Lukas 2:10, 11.
- Ten vijfde door de patriarchen, Genesis 4:8, 15, 16 en Genesis 22:14 - 16.
- Ten zesde door de profeten Jeremia 23:5, 6 en Jesaja 40:3 en 43:10, 11.
- Ten zevende door de apostelen, 1 Johannes 5:20, Rom. 9:5, Judas vers 2 en 5.
- Ten achtste door de aanbidding van al de heirlegers des hemels, Hebreeën 1:6.
- Ten negende door het getuigenis van de duivelen, Handelingen 16:17.
- En ten tiende door de voorzegde bekentenis van alle verdoemden, Jesaja 8:21, 22.

Ik zag duidelijk dat, wanneer er geen drie onderscheiden Personen of persoonlijke Zelfstandigheden in de Godheid zouden zijn, de wet, als de bediening des doods tenietgedaan zou worden, want geen mens wordt ter dood gebracht door het tijdelijke of geestelijke zwaard, dan door de mond van twee of, maximaal, drie getuigen, Deut. 17:6. Neem de tijdelijke dood weg en de eeuwige dood wordt onttroond.

Daarom werd Israël, in de beschuldigingen die tegen hen werden ingebracht, aangeklaagd vanwege het zondigen tegen de drie heerlijke Personen in de Godheid, ja, tegen iedere Persoon afzonderlijk, overeenkomstig de Schrift.

- In de eerste plaats zondigden zij tegen de Vader, Deut. 32:6, de eeuwige Wetgever, Die Zijn Engel beloofde te zenden, de Engel van het eeuwige verbond, Die hen hun ongeloof niet zou vergeven, Exodus 23:21-- 24. Dit was Christus, de Steenrots Die volgde en door Wie zij gedood werden.
- Ten tweede zondigden zij tegen Christus Zelf, de Steenrots Die volgde, zoals er staat geschreven: "Hij versmaadde de Rotssteen zijns heils", Deut. 32:15.
- Ten derde, "zij zijn wederspanning geworden en zij hebben Zijn Heilige Geest smarten aangedaan, daarom is Hij hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf heeft tegen hen gestreden", Jesaja 63:10. Zo is de Drie-enige God een snel Getuige tegen een ongelovig en opstandig Israël, Maléachi 3:5. Zo zien wij dat zij zondigden tegen de Wetgever op de berg, de Middelaar in de wolk en de Heilige Geest van alle genade in Mozes, Aäron en Mirjam.

als door uw verklaring geen plaats overblijft voor de eeuwig geprezen Drie-eenheid, heeft de wet geen kracht meer. Daarom valt de troon des oordeels dan ook. Recht is gefundeerd op een gebod en gericht wil zeggen dat een oordeel ten uitvoer wordt gebracht aan overtreders van een gebod: "Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons", Psalm 89:15, neem de eerste zaak weg en de laatste valt.

Met betrekking tot **het verbond der genade**, geeft de Vader aan de Zoon de rol van de verborgen besluiten of het boek des levens en niemand dan Hij kan dat openen, Openbaring 5:2-- 5. De Zoon neemt het boek en vervult de voorwaarden, Openbaring 5:7, Psalm 50:7. De Heilige Geest verschijnt als Getuige en Verzegelaar van het verbond, Openbaring 1:4, 3:1 en 5:1 en verzegelt het getuigenis aan het hart van iedere verkoren discipel Jes. 8:16. Zo zijn er "Drie Die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze Drie zijn één", 1 Johannes 5:7. Neem de Goddelijke Getuigen weg en het verbond der genade heeft geen wezenlijke betekenis. Zo doet de Ariaan de Wet en het Evangelie beide teniet, doet hij de troon der genade

en de troon des oordeels vallen en zet hij een sluis open voor het snelstromende water van het athéisme en deïsme, zodat ze de christelijke wereld kunnen overstromen.

Als Christus een waarachtige engel zou zijn, zou Hij het boek niet kunnen openen of het kunnen inzien, want engelen zijn schepselen. Hij Die verlost, moet de allerhoogste God zijn, Psalm 78:35. Als Christus slechts een bloot schepsel zou zijn, zijn de engelen afgodendienaars, Hebr. 4:6, zijn de apostelen afgodendienaars, Lukas 24:52, en is Zijn verlossing krachteloos, want niemand kan zijn broeder verlossen of God een rantsoen voor hem geven, Psalm 49:8. Als Christus een schepsel zou zijn, is Hij dood en geenszins de Opstanding en het Leven, want geen man kan zijn ziel bij het leven houden, Psalm 22:30. Als Christus slechts mens zou zijn, geldt, dat zij vervloekt zijn, die vlees tot hun arm stellen en in hun hart afwijken van de HEERE, Jer. 17:5. Bovendien, als Christus niet de God is Die hemel en aarde gemaakt heeft, is Hij vergaan Jer. 10:11. Maar Christus is de Heere uit de hemel, 1 Korinthe 15:47, en zalig zijn zij die op Hem betrouwen, Psalm 2:12.

Maar ik zal de draad weer oppakken.

Te Ditton werd ik voortdurend omsingeld door de arminianen, die een slechte invloed hadden op iedere mens die maar de minste ernst vertoonde. Deze dingen beproefden mijn ziel zeer, omdat ik onkundig was van zulke dwalingen. Ik had nooit ketterse boeken gelezen, sinds God mij in de vrijheid van het Evangelie had gesteld, daarom wist ik niet hoe ik moest omgaan met dwalingen, behalve dan de dwaling van het arminianisme, waarin ik gevallen was toen ik nog maar net op de weg was, zoals verhaald wordt in mijn boek *Arminiaanse geraamte*. Daarom wist ik niet wat dit betekende, want alle andere dwalingen waren geheel nieuw voor mij. Van deze twee zou ik liever een Deïst zijn dan een Arminiaan, want een overtuigd Deïst schroeit zijn eigen geweten toe, zodat hij naar de hel gaat in de gemakkelijke stoel van de gevoelloosheid. De Arminiaan echter, die met open ogen strijdt tegen de soevereiniteit van God, levert de meeste van zijn veldslagen onder de vrees en verschrikking van de hel.

Te Richmond had ik zowel met arminiaanse als met antinomiaanse dwalingen te kampen. Van de laatste had ik nog nooit gehoord. Ook wist ik niet wat ik moest doen met zo'n vreemd beest, dat alleen uit een tong scheen te bestaan en geen hart had. Spoedig merkte ik echter dat het geen schaap was, omdat het geen teken had, Ezechiël 9:6, en het niet kon grazen in de groene weiden, Psalm 79:13. Ik zag dat het een te luidruchtig schepsel was om te legeren in de middag, Hoogl. 1:7. Ik zei de goede mensen te Richmond in het openbaar van de preekstoel, dat dit beest als een strik gezonden was om twee of drie van hen te verstrikken en weg te voeren en dat ik in mijn hart meende te weten wie dat waren. En mijn oordeel was juist, want slechts deze mensen kwamen in de strikken van deze dwaling. Spoedig daarna zeiden zij dat ze geen inzetten meer nodig hadden. Ze zeiden dat de wet er niet meer was, dat de sabbat of dag des Heeren niet gehouden hoefde te worden en dat alle prediking ijdel was.

Nadat ik twee of drie jaar had moeten waden door de wateren van deze dwaling, werden ze gestuit in hun stroom. De baptist te Farnham die de vrije wil verkondigde, verliet het slagveld vanwege gebrek aan munitie. De arianen te Guildford klaagden dat zij niet rustig onder mijn gehoor konden zitten, daarom verlieten zij de kudde en de herder met verontwaardiging. Ik had echter liever dat zij de schaapherder haatten dan dat zij de schapen doodden.

Te Ditton bad ik God dag en nacht en nodigde ik anderen uit om met mij te bidden om het vertrek van de arminianen. Op een avond kwam juist degene om wiens vertrek wij hadden gebeden, en ook om dat van zijn vrouw, langs, om mij te zeggen dat zij de plaats gingen verlaten. Zo liet God een antwoord geven op ons gebed door de persoon om wiens vertrek wij zo vurig hadden gebeden. Ook uit Richmond trokken de antinomiaanse hoorders weg en ze namen de mensen met zich mee van wie wij vermoedden dat zij geen levende takken van de ware wijnstok waren, Johannes 15:2.

Nadat deze storm was overgewaaid, begon ik wat rust te ervaren in mijn bediening en hoopte ik op een wapenstilstand. Maar ach, "wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods", Handelingen 14:22. Want spoedig nadat deze wervelwind van dwaling was gaan liggen, moest ik in Londen preken, in een kapel die te vergelijken was met een nest horzels. Op deze plaats preekte de ene avond een Deïst, een andere avond een Antinomiaan, daarna een Ariaan, toen een Arminiaan en vervolgens een man die verkondigde, dat de zielen van overledenen de aarde weer bezochten na de dood! Tenslotte verscheen God echter en sloot Hij de Arminiaan op in de gevangenis. De Deïst zei de preekstoel vaarwel en ging andere goden dienen. De Antinomiaan ging terug naar Schotland, waar hij vandaan kwam. De Ariaan raakte zijn klanten kwijt en verliet zijn winkel. Maar God gaf mij gebed om te smeken of Hij mij een plaats wilde beschikken om in te preken, opdat ik zou ontkomen aan "de woningen der leeuwinen, aan de bergen der luipaarden", Hoogl. 4:8. En geloofd zij Zijn heilige Naam in eeuwigheid, Hij leidde mij en mijn kleine kudde naar Bethel, waar wij het opgerichte teken gezalfd hebben. De ellendige David zegt: "Ik ben velen als een wonder geweest", Psalm 71:7, en ik denk dat ik zeggen mag: "Ik ook." Maar ik ben mijzelf tot een groter wonder dan iemand anders, wanneer ik mijzelf zie als een mens zonder talenten, vermogens of kennis, niets dan een gekrookt riet en toch werd ik ondersteund door de almachtige hand van een zeer genadig God! Ik ben er verwonderd over geweest dat ik tot nu toe niet gevallen ben. Nee, bij tijden heb ik gedacht dat het onmogelijk was dat zo'n weerloze worm zich door zulk een tegenstand zou worstelen, terwijl zovelen die pilaren leken, bezweken zijn. Maar deze woorden zijn mijn ziel vaak tot grote troost geweest: "De wet zijns Gods is in zijn hart, zijn gangen zullen niet slijben", Psalm 37:31. En ook: "Wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan, wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn", Micha 7:8.

Ik merkte in al deze moeiten dat God mijn moeiten in evenwicht hield met veel vertroosting, want hoewel dwaalzieke mannen zich tegen mij kantten, gaf God dat veel vrome zielen mij genegen waren en naar mij hoorden. Als ik zo'n scherpe prediking had gebracht dat veel vormendienaars en huichelaars tegen mij uitvoeren, stuurde God een ellendige ziel die lieflijk gezegend was onder dezelfde preek. Zo heeft "God, Die de nederigen vertroost, ons getroost door de komst van Titus", 2 Korinthe 7:6. En ik ben er in mijn geweten van overtuigd dat God mij gezegend heeft met een volk dat net zo liefhebbend, vrijgevig, rechtzinnig, ootmoedig en opmerkzaam is in het algemeen, als enig volk waar ik ooit voor heb gestaan. Voor hun nut en profijt zijn mijn eenvoudige geschriften met name bedoeld. Moge God ze zegenen voor het overblijfsel van Zijn uitverkorenen, die zullen achterblijven als de arme, verdrukte kolendrager er niet meer zal zijn! *Amen, ja amen!*

SLOT

Zo, geachte lezer, heb ik u iets verteld van de voornaamste handelingen van de Heere met mij, ja, zelfs zoveel als ik mij kan herinneren en zo nauwkeurig als ik het op dit moment kan vertellen, omdat het ongeveer 12 jaar geleden is sinds het de Heere

behaagde mij vrijheid uit te roepen. Maar de angsten der hel en de voorsmaak van de hemel kunnen in dit leven nooit goed worden afgeschilderd, nee, niet door geleerden en nog veel minder door mij.

Maar als mijn lezer een arme, twijfelmoedige, beproefde zondaar is, die zichzelf moet aanklagen, dan kan hij zeggen: "Ik heb gelezen over al uw beproevingen en het waren er vele. Een zeer barmhartig God heeft u daardoor geholpen, maar de mijne zijn erger dan die u hebt genoemd." Ik had niet één van mijn verzoeken kunnen noemen om die te verdedigen, als de Schrift erover had gezwezen, maar omdat dit niet zo is, heb ik erop toegezien dat ik die en die alleen vermeldde en dat op duidelijke wijze. Er was één verzoeking waarvan ik veertien maanden of langer last had en die veel erger was dan alle verzoeken die ik hier heb verteld, omdat ze geheel gericht was tegen de eeuwig geprezen Zoon van God. Satan richt zijn venijnigste pijlen op de Zaligmaker, want Hij is de Rots der ergernis. Hij was het die de kop van satan vermorzelde en dat zal hij nooit vergeten. Als satan ons ertoe kan aanzetten om tegen Christus te strijden, heeft hij zijn werk volbracht, als genade het niet verhoedt.

Als er in de Bijbel wordt verwezen naar de verschrikkelijke verzoeking waarover ik heb gezwezen, dan is het in één van de volgende teksten: "menigerlei", 1 Petrus 1:6, "velerlei", Jakobus 1:2 en "allerlei soort", Rom. 7:8, zie kanttekeningen. Zelfs deze verschrikkelijke beproeving was mij tot nut in mijn bediening, want eens ontmoette ik een arme, ontwaakte ziel die zeer terneergeslagen was en graag iets wilde onthullen van zijn zware strijd. Het was echter te zwart om het uit te spreken en alle strijd was gericht tegen de dierbare Verlosser, het voornaamste mikpunt van de vurige pijlen van satan. De arme man sprak slechts een half woord en ik raadde de rest. Toen vertelde ik hem over mijn aanvechtingen en de verzoeking verloor haar kracht. Hij kon verlicht ademhalen en ontving daarna veel troost.

Over het geheel genomen merkte ik, dat hetgeen Luther zegt waarheid is, namelijk dat "aanvechting, overdenking en gebed," een leraar vormen. Deze aanvechtingen waren mij van zeer groot nut, zowel toen ik nog naar de kerk ging, als nadat ik geroepen werd om te prediken. Want als ik onder de verkondiging van het Woord zat, waren mijn aanvechtingen soms zó hevig, dat ik niets van hetgeen er van de predikstoel kwam kon aannemen, tenzij het duidelijk uit het woord van God bewezen kon worden. Droevige en hevige aanvechtingen maken, dat iemand goed let op de grond van zijn hoop, en op de aanstelling van zijn weg, want als hij voor zijn geloof en hoop de goedkeuring van God mist, kan hij niet voldaan zijn, vanwege de hevige strijd, die er tussen hem en de Satan plaats heeft.

Ik herinner mij daar, dat ik eens een heer te Kingston hoorde prediken. Hij scheen het er voornamelijk op toe te leggen, om het volk troost toe te spreken. Hij zei: "Sommigen onder u zijn bedroefd, omdat zij geen ondervinding hebben van een diepgaand, wettisch werk in hun hart. U meent, dat uw overtuigingen niet sterk genoeg geweest zijn, en daarom wordt u daarover erg geslingerd. Maar, waarom toch? Als de Heere, door de achterdeur, een vurige kool in uw hart gelegd heeft, dan is het uw werk om die aan te blazen." Velen, waren over deze uitdrukking ten zeerste verheugd, en sommigen die met mij mee naar huis gingen, verblijdden zich daarover bijzonder. Ik zei echter niets, maar dacht, dat als zij zoveel geloof hechtten aan, en zo getroost werden door dergelijke onschriftuurlijke uitdrukkingen, zij zichzelf bedrogen. Wat was er toch in die

woorden, dat hen in het uur der verzoeking kon staande houden? Niets, nee niets. Maar het is zoals de wijze man zegt: "De slechte gelooft alle woorden, maar de kloekzinnige merkt op zijn gang." Ik hoop, dat de Heere mij, naar het weinigje licht mij gegeven,

verwaardigen zal, om mij kort te houden bij "het woord Zijner genade, dat ons kan wijsmaken tot zaligheid" door de Geest des geloofs, die is in Christus Jezus onze Heere.

Wellicht is mijn lezer begerig om te weten of ik vóór mijn roeping buitengewoon goddeloos was. Daar ik u beloofd heb, zowel de donkere- als de lichte zijde te laten zien, wil ik het u vertellen. Van kinds aan was ik van natuur zeer geneigd tot gekscheren, en kon ik de mensen netjes nadoen. Daarom geloof ik, dat ik een allereendigst lasteraar zou geworden zijn, als de Heere mij dat door sommige zware overtuigingen niet belet had. Deze overtuigingen ondervond ik jarenlang, totdat zij ten laatste in een oprechte verandering van hart overgingen, waarvoor ik tot in eeuwigheid, een schuldenaar aan vrije genade zal blijven. Inderdaad, ik kreeg nu en dan zulke hevige nepen in mijn consciëntie, dat ik het veld inliep en urenlang weende. Gingen echter deze overtuigingen weer over, dan sloeg ik gewoonlijk de weg der ijdelheid weer in.

Wat het kaartspelen betreft, daar had ik een afkeer van. Ik heb ook in mijn hele leven nooit met de kaarten gespeeld, want ik wilde het niet leren. Andere spelen om geld, haatte mijn ziel. Waarzeggerij hield ik voor een duivelswerk en dat doe ik nog. Dikwijls smartte het mij, als ik zag hoe 'wellustige dochters van Belial' uit de kelders en spinden⁵ van hun meesters stalen, om daarmee de zogenaamde waarzegsters te belonen, voor het voorspellen van de toekomst. Dit bestaat dan voornamelijk in een leugenachtige voorzegging omtrent de één of ander die zij beminnen en met wie zij spoedig denken te trouwen. Dit is het geslacht van de Mammon, die het loon der ongerechtigheid ontvangen van de kinderen Belials. Maar ik was zeer gesteld op vrolijk gezelschap, zingen, schertsen, grappen maken, verhaaltjes vertellen en dergelijke, om de zotten te doen lachen. Daar heb ik echter naderhand duur genoeg voor moeten betalen. De wettische nepen in de consciëntie zijn niet voldoende om "het veulen van een woudezel," in toom te houden, Job 11 : 12. Hij moet met een beter "toom en gebit," Ps. 32:9, worden gebreedeld.

Ik heb het slechte gedeelte van mijn leven niet aangehaald, om anderen in de zonde voort te helpen, maar om te laten zien waarom ik zo droevig werd verzocht, en opdat het tot waarschuwing voor anderen dienen mocht. Als de ware boetvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zullen zij dan verschijnen, die in hun onboetvaardigheid sterven?

Maar als mijn lezer begerig is, om meer in het bijzonder mijn geslachtsboom te leren kennen, dan moet ik hem naar mijn geboorteplaats Cranbrook, in het woud van Kent, zenden.

Het huis waarin ik geboren werd, ligt tussen Goudhurst en Cranbrook, omtrent in het midden tussen die twee parochies, maar het behoort tot de parochie van Cranbrook. Als iemand de gewone weg van Goudhurst naar Cranbrook loopt, komt hij aan een klein groentje, met wat genoemd wordt het oude Park aan de linker- en het Glassenbury-huis, vroeger de woonplaats van Mijnheer Walter Robarts, aan de rechterzijde. Door dat parkje loopt een weg, links door het woud totdat men te Cranbrook komt. Ongeveer een vierde mijl daarvandaan komt u op de straatweg, aan een plaats genoemd "*de vier wegen*"⁶, waar vier paden of wegen elkaar kruisen. Op die plaats staan drie huizen, een boerenhofstee aan de linkerhand en twee kleine huisjes

⁵ Een spinde is een provisiekast.

⁶ Engels: Four Wents; viersprong. De 2 huisjes zijn nu als één grote dubbele woning.

aan de rechterhand. In het eerste van die huisjes aan de rechterhand, is de plaats waar mijn moeder mij heeft voortgebracht "om vele kwade dagen te zien."

Maar geloofd zij grote genade. "Ik weet in wie ik geloofd heb," en door genade vertrouw ik, dat Jezus "het pand dat ik Hem heb toevertrouwd, tot op die dag zal bewaren."

Lezer, vaarwel. Is enig gedeelte van dit verhaal voor u tot nut, verheerlijk dan de Heere te mijnen opzichte en gedenk, voor de troon der genade Hem, die met datgene wat de Heere hem gegeven heeft, u dienen wil.

William Huntington S.S.

2. DE NAAKTE BOOG VAN GOD

of:

**Zichtbare tentoonspreading van de oordelen van God over de vijanden van de
waarheid.**

Uw boog werd geheel ontbloot: Habakuk 3:8, 9.

*Hij heeft Zijn boog gespannen, en die bereid. Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige
vervolgers te werk stellen.*

Psalm 7:13, 14.

Door

William Huntington S.S.

**Dienaar van het Evangelie in de Providence Chapel, (Voorzienigheidskapel)
Gray's Inn Lane,
Londen**

AAN DE LEZER

Christen lezer, als u zulk één bent.

Dagelijkse opmerking van de oordelen, goedertierenheden, zegeningen en beschikkingen van de Goddelijke Voorzienigheid, dient zeer tot versterking van het geloof, omdat God beloofd heeft dat "de hand des Heeren bekend zal worden aan Zijn knechten, en dat Hij Zijn vijanden zal gram worden", Jes. 66: 14.

Hetzelve is insgelijks tot voldoende bewijs van de waarheid en geloofwaardigheid van de heilige schrift, omdat wij aan de ene kant Gods oordelen dagelijks over de goddelozen aan het licht gebracht zien, zowel als Zijn dagelijkse goedertierenheid zich zichtbaar aan de vromen vertoont. Daarom wordt ons bevolen te zien "de goedertierenheid en de gestrengheid Gods", Rom. 11: 22.

Ik ben ten volle overtuigd dat de gehele reeks van gebeurtenissen, in de verborgen raad van God van alle eeuwigheid gelegd waren en door de Heilige Geest aan Gods uitnemende dienstknechten werden bekend gemaakt, en dat 'het rondwentelende rad van de tijd' deszelfs prijzen en nieten doet te voorschijn komen, en dat dit snelgaande rad dit even zo vlug zal doen als het draait, totdat de gehele verborgenheid Gods vervuld zal zijn, gelijk Hij Zijn dienstknechten de profeten verkondigd heeft", Openb. 10: 7. De zichtbare daadzaken met Gods Woord te vergelijken en dezelve in het spoor te volgen, en tot God hun eerste Oorzaak op te voeren, is een zalige bezigheid voor een geestelijk gemoed en een uitstekend tegengif tegen ijdelheid. "Wie is wijs? Die neme deze dingen waar, en dat ze verstandig letten op de goedertierenheden des Heeren", Ps. 107: 43. Het is als een verwijt op Israël gelegd, dat zij haast Zijn werken vergaten, "en zij die niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk Zijner handen, zal Hij afbreken en niet bouwen", Ps. 28: 5.

Een oplettend oog op de hand van God is een grote vijand van ongeloof, zelfs Thomas, hoewel hij het getuigenis van tien mannen voor een verdichtsels hield, geloofde toch hetgeen hij zag. Ja, zelfs de moordenaars van Gods Zoon, toen zij de gehele gedaante van de natuur bewogen zagen en geschokt, zeiden: "Waarlijk deze was Gods Zoon."

David, na een behoorlijke opmerking van de hand van God die zo zichtbaar voor en over hem verscheen, was gedrongen om te belijden dat goedertierenheid en weldadigheid hem al zijn dagen gevolgd waren. En de vrome, oude Jakob op zijn doodsbed, erkende dat God hem, van dat hij was tot op die dag, gevoed en door Zijn Engel van alle kwaad verlost had.

Beproevingen en zwarigheden hebben die strekking om ons te leiden tot deze hemelse kunst van opmerkzaamheid. In diepe armoede verschijnt de vriendelijke Voorzienigheid van God op het klaarst. In vervolgingen vertonen zich Zijn oordelen over de goddelozen, en in zielsbenauwdheden wordt Zijn ondersteunende, zonde onderbrengende en zielvertroostende genade, openbaar gemaakt. Zo zag de arme weduwe in haar nood, de bron van een goede Voorzienigheid in haar "kruik met olie", 2 Kon. 4: 7, en David in zijn hooggaande zielsdroefenis, vond Gods genade wonderbaar, die hem uit de kuil trok, en zijn voeten vast op de rotssteen stelde. Het vervolgde Israël insgelijks bij de Rode Zee, zag het verderf en de verwoesting in zegepraal rijden.

Een Christen is niet in zijn rechte element als zijn oog is afgetrokken van Gods hand of handenwerk. Als iemand in tegenspoed geen oog op God heeft, dan heeft hij zwaar werk om onder dezelve staande te blijven, en die ziel, die in voorspoed geen oog op

God heeft, ontrooft Hem dagelijks de schatting van lof die hij Hem verschuldigd is, en gaat, door Zijn weldaden in vergetelheid te begraven, de kortste weg om de goede hand van zijn Formeerder te sluiten. Onopmerksaamheid, ondankbaarheid en gierigheid zijn voldoende om een vloek op al onze tijdelijke zegeningen te brengen, en hij die roemt op zijn eigen wijsheid, verstand, naarstigheid, wordt gezegd "te offeren aan zijn garen, en te roken aan zijn net", Habákuk 1: 16.

Dit is geen handelwijze als van een Christen, maar als van de koning van Babylon die op zijn paleis wandelde, op zijn hoogheid, eer en gebouwen roemende, totdat de donderstem van God van de hemel, hem van het dak van zijn paleis en van het toppunt van zijn eer neervelde, en hem gelijk maakte aan het redeloos gedierte. Tot zo lang, dat zeven jaren over zijn hoofd waren voorbij gegaan, en toen hij weer bij zijn verstand kwam, toen bekende hij dat "de Allerhoogste regeerde".

Ik moet bekennen dat ik maar al te dikwijls, tot Gods oneer en tot mijn zielesmart van mijn wachttorens ben geweest, maar de weinige opmerkingen die ik van Zijn Voorzienigheid gemaakt heb, hebben luid verkondigd, Zijn tere en vaderlijke zorg, zowel voor mij als voor mijn huisgezin. En de oordelen die ik gezien heb dat een rechtvaardig God over Zijn vijanden gebracht heeft, hebben niet minder luid Zijn onderscheidende genade en vreselijke Majesteit bekend gemaakt, terwijl mijn zwakheden en onvolmaaktheden mij even zoet in Zijn grote verdraagzaamheid, goedheid, genade, getrouwheid en onveranderlijke liefde in Christus Jezus hebben onderwezen.

Ik wenste graag over ieder van deze vier onderwerpen een kort stukje te schrijven, als de Allerhoogste mijn leven zal believen te sparen. Maar voor het tegenwoordige denk ik hoofdzakelijk over de oordelen Gods te handelen, van welke ik weet dat Hij over de vervolgers gebracht heeft, die mij hebben tegengestaan. Ja mij, die het meest onwaardige werktuig ben, hetwelk de Heere ooit in Zijn wijngaard gebruikt heeft, maar door de genade Gods ben ik wat ik ben.

Als mijn lezer een tegenstander van de waarheid is, dan mag God hetzelfde voor hem als een waarschuwing zegenen, en als hij een waar Christen is, dan mag de genade zich zo veel te zoeter vertonen. Laat ons dan zingen van goedertierenheid en van oordeel, maar goedertierenheid staat bovenaan, daarom moeten wij van goedertierenheid zingen in de hoogste sleutel. Had Gods Woord verboden, dan zou ik dit verhaal van Gods geduchte oordelen niet in de wereld uitgezonden hebben. Maar toen God Farao verwekte als een doel voor Zijn wraak, zo geschiedde dit, opdat Zijn Naam, als een God van rechtvaardigheid zowel als van barmhartigheid, bekend zou worden over de gehele aarde. Ook de Handelingen der Apostelen zijn vol verhalen van Gods oordelen.

Ik zou de naweeën van de mensen over wie die oordelen gekomen zijn niet vermeld hebben, had de heilige schrift mij, de namen van Pashur, Ananias, de zonen van Sceva de Jood, Saffira, Herodes, Elymas de tovenaars, enz. niet aangegeven, die allen onderscheiden worden voorgesteld zowel in hun handelingen als met hun namen.

Daarom behoren wij de werken van God op te merken, opdat wij onder de mensen Zijn daden mogen vertellen en met de heilige man Gods zeggen: "Hetgeen bij de Almachtige is, zal ik niet verbergen."

God moge dit afschrikwekkende verhaal voor enige arme ziel zegenen, die in strijd is met haar Maker, als dit geschiedt, zal ik mijn loon hebben. Geve de Heere ons voorspoed in al de netten die wij mogen uitwerpen!

Lezer, vaarwel!

Tot uw dienst in het Evangelie, William Huntington SS.

DE NAAKTE BOOG VAN GOD

1. Te Kingston aan de Teems in Surrey, behaagde het God mij krachtdadig te overtuigen van het kwaad van de zonde en van het vreselijke gericht Gods, waaraan ik was blootgesteld. Zijn zware hand deed mijn geest neerbuigen, en de benauwdheden van mijn ziel tekenden zich in menige duistere trek op mijn vervallen gelaat, zodat mijn medegenoten in het werk dit gemakkelijk konden bemerken, daar de verschrikkingen Gods, in slagorden tegenover mij staande, mij verhinderden om met hen mee te doen in hun ijdele en vuile gesprekken, of om met hen te gaan in de herbergen. Dit zette mij tot een doelwit en maakte mij het onderwerp van al hun eden en boosheid. Maar één man in het bijzonder was mij een allerverschrikkelijkste vijand. Bij tijden uitte hij zulke godslasteringen, dat ik genoodzaakt ben geweest de boomgaard te verlaten en in de velden rond te dolen, als een pelikaan in de woestijn of een steenuil in de wildernis. Dit geschiedde in een tijd dat ik een huisgezin, van de sobere bedeling van acht schellingen per week moest onderhouden, en van dit loon moest ik er twee geven voor een gemeubileerde kamer. Daarom kon ik er slecht tegen om tijd te verliezen door op deze eenzame weg rond te dwalen. Diezelfde man nu werd na verloop van enige tijd ziek, en daar God mijn ziel uit de benauwdheid verlost had, zo besloot ik hem eens te gaan bezoeken, en deed dit ook. Zodra ik hem zag begon deze dappere voorvechter van satans rijk in tranen weg te smelten, en dat op het zien van een man, naar wiens hoofd hij vroeger zo vele en zo zware vloeken geslingerd had. Ik stond verbaasd die man zo neergedrukt en neergebogen te zien onder de scherpe schichten van de alles overwinnende en zegevierende dood, die in zijn gezondheid kon roemen op zijn kracht, op zijn dapperheid, op zijn uitspattingen, en op zijn minachten van alle gedachten aan God en aan het toekomstend oordeel. Ik vroeg hem of ik voor hem wilde bidden. Hij schreide en zei: ja. Ik deed het dan, maar het gebed keerde weer in mijn boezem, want eer ik nog vertrok vervloekte hij het been van zijn eigen lichaam, toen hij zag dat de dood daarop zijn eerste aanval deed, en weldra daarop sloot hij zijn ogen in droefenis. Zijn naam was Costar.

Zo worden de goddelozen afgesneden als het gras dat afgemaaid wordt, en onder de brandende toorn van God, verdorren zij als het groene gras.

2. Van Kingston ging ik te Sunbury in Middlesex wonen. Mijn schuld, benauwdheid en aanvechting gingen tegelijk met mij mee. Ik had dikwijls onwetend met mijn lippen beleden dat ik "verstrikt en gebonden was met de ketenen van mijn zonde," en had gebeden (maar zonder hart) om de ontferming van Gods genade, om mij te ontbinden. Maar nu was ik door eigen ervaring bekend met de inhoud van deze woorden, alsmede met dat andere woord uit de kerkdienst: "Verlos mij van de listen en aanvallen des duivels, van Uw gramschap en de eeuwige verdoemenis." Deze waren de smekingen van mijn bezwaard hart, die ik steunend en kermend opzond. Daar ik nu de gehele zomer en de voorgaande winter in deze gevaarvolle diepten van geopenbaarde gramschap doorgebracht had, ging het gezin bij wie ik diende naar Londen, en liet een vrouw van de geringste soort achter, om het huis te bewaren. Zij bespeurde al snel de droefheid van mijn gemoed en mijn tere gezetheid op heiligheid. Ik was soms genoodzaakt haar te bestraffen en op andere tijden haar weer te vermanen, zodat zij haar mond als met een breidel, van zonde inhield, hoewel ik geloof dat het haar een grote smart en hartzeer was. Op sommige gelegenheden wilde zij over godsdienst spreken, en zich in een kleed van heiligheid vertonen. Deze geveinsdheid werd door haar aangenomen, met het doel mij uit te horen. Omdat ik zeer verlangde iemand te hebben die deel had in mijn lot, zo liet ik mij dikwijls iets ontvallen van de droevige verzoeken, waaronder ik gebukt ging. Ik bemerkte dat het spreken met haar mijn

smart verzachtte en mijn druk lichter maakte, en dus hield ik haar voor een vriendin die medelijden met mij had. Maar daarna dreef zij met alles de spot, maakte het belachelijk, brak uit in gemene taal, en vertoonde zich in al de trekken naar het beeld des duivels. Echter moeten wij niet anders verwachten, dan dat deze zwijnen van hun geveinsde belijdenis omkeren tot hun vroegere vuilheid, en onze zielen met verwijten verscheuren als wij zo dwaas zijn om onze parels hen voor te werpen. Gedurende het overige van de winter hoorde ik niets uit haar mond dan verachting en bespottung van al wat heilig of ernstig was, en wat ik haar had gezegd van mijn smartelijke verzoeken, wierp zij mij in mijn aangezicht, dat was eveneens als een stervende dode te slaan.

Maar in de zomer ontkwam ik van de gesel van haar tong, en ging te Ewell in Surrey wonen. Hier werd korte tijd daarna mij, door zekere Mr. Harkle, een winkelier, bericht, dat diezelfde vrouw uitermate krank was geweest, en in haar ziekte werd zij hevig aangevochten om haar kind dat bij haar lag, te vermoorden. Zij, vreemde dat zij deze verschrikkelijke misdaad zou volvoeren, sprong uit haar bed, en liep naakt in de voorplaats, werd met geweld weer binnen gebracht, en gaf kort daarop de geest. Zo viel zij en stierf onder de aanvechtingen van de satan, met wie zij zo dikwijls gespot en gelachen had, en van wie God mij in Zijn goedertierenheid verlost. Is niet het verderf voor de verkeerden, ja, wat vreemds voor de werkers der ongerechtigheid?", Job 31: 3. Dus was "het gejuich van die ellendige, goddeloze kost, en de vreugde van die geveinsde voor een ogenblik", Job 20: 5, en gelijk zij over de ellende gelachen, en "in het verderf zich verblijd had, zo bleef zij niet ongestraft, en was niet onschuldig", Spreuk. 17: 5. Haar naam was Cole.

3. Te Ewell begon ik het eerst voor God te spreken, en inderdaad, ik was zo wonderlijk verlost geworden en was met zoveel gevoel van eeuwige liefde in Christus Jezus verwaardigd, dat ik daartoe werd gedrongen. (Maar meer hiervan zo ik hoop, in een afzonderlijk stuk, zo de Heere wil.) Dit prediken van Christus verwekte mij vele vijanden, maar één man in het bijzonder scheen meer tegen mij verbitterd dan iemand anders. Het was zeldzaam dat ik hem voorbijging zonder vele zware vloeken. De heer bij wie ik tuinman was maakte buskruid, hij had vele mensen aan het werk en veroorloofde mij, de groenten aan het werkvolk te geven die niet in het huisgezin benodigd waren. Gewoonlijk gaf ik deze bittere vijand het grootste deel om te trachten, was het mogelijk, het kwade te overwinnen door het goede. Hij was gewoon hetgeen ik bracht, van mijn handen met een glimlach aan te nemen en mij te bedanken. Maar zodra had ik mijn rug niet toegekeerd, of hij bestormde mijn oren met alle eden en vervloeking die zijn venijnige lippen maar konden uiten of het hart opgeven. Gods lankmoedige barmhartigheid liet hem toe, om zo als een vervolger, gedurende ongeveer zes maanden te heersen. Na verloop van deze tijd legde God Zijn zware hand op hem, terwijl hij aan zijn werk was, op dezelfde plaats waar hij gewoonlijk zijn godslasteringen uitbraakte. Hij werd ziek naar huis gedragen, en binnen weinige uren begon zijn overvloeiende schuld op te breken, en de sluizen van wraak en gramschap geopend te worden. Dit verontrustte zijn verstokte consciëntie in die mate, dat zijn akelig gezicht, al de verschrikkingen van de verdoemden scheen uit te drukken. Hij begon belijdenis te doen van hetgeen hij gevoelde, en tot anderen te zeggen welk een gevaarvolle reis hij stond te ondernemen. Maar God sloeg hem met stomheid, hetwelk veroorzaakte dat hij huilde evenals een hond, en brulde evenals een stier, totdat hij genoodzaakt was zich aan de noodlottige schichten van de dood te onderwerpen. Zijn naam was Toppin.

Dit was nog een pijl uit Gods pijlkoker, en hoewel het voor velen een lichte zaak mag schijnen, midden in hun gezondheid op hun kracht en op hun dapperheid te roemen,

om de lippen van de waarheid te weerstaan, en de arm van de Almachtige te tarten. Wanneer de strikken van de dood hun vleselijke gemoederen beginnen te omgeven, en de pijnen van de hel hun schuldige consciënties beginnen in te nemen, dan helaas bevinden zij toch, dat een weinig gevoel van deze dingen genoegzaam is, om in één ogenblik al hun geroemde kracht te doen verdwijnen.

4. Een andere man werd door mijn meester als voerman gebruikt, om met zijn paarden te rijden. Ik had hem dikwijls over zijn zweren bestraft, en vrijmoedig met hem gesproken over de staat van zijn ziel. Hij antwoordde mij, dat hij in zijn leven nooit een ogenblik bekommerd was geweest over de toekomst, of wat er van hem hiernamaals zou worden. Ik zei hem, dat ik dit niet kon geloven, maar hij verzekerde mij op zijn woord, dat hij daarover nooit enige zorg gehad had, Ik trachtte daarom dikwijls in het gesprek met hem, enige ernstige gedachten in zijn gemoed op te wekken, daar hij zo uitermate ongevoelig scheen. Maar aangezien hij geen gevoel had ging het zeer zwaar en moeilijk om met hem te redeneren. Ook was het van weinig nut met hem over de Schriftuur te spreken, daar hij noch lezen noch schrijven kon. Niettemin hield ik vol, gedurig tot hem over zijn toestand en over hetgeen de Zaligmaker voor ons was komen doen, te spreken, totdat hij eindelijk aandachtig wilde luisteren, en één of tweemaal met mij mee ging om de waarheid te horen. Ik waarschuwde hem ook dikwijls tegen het verkwisten van zijn geld in onmatigheid, en dat hij zo doende zijn huisgezin en zijn gezondheid benadeelde, door welk middel voor een tijd lang enig beslag op hem scheen gelegd te zijn. Maar zodra kwam hij niet in enige verzoeking die hem aanstond, of hij brak door alle banden heen in de grootste losbandigheid uit, en dus deed hij zijn best om, zoals hij het noemde, zijn tevoren verloren tijd weer in te halen.

Op een morgen, toen ik vroeg naar de tuin ging, kwam ik hem op weg tegemoet, terwijl hij bezig was zijn paarden in te spannen. Eer ik bij hem kwam bemerkte ik, dat hij waggelde van sterke drank. Toen zei hij: Tuinman, geef mij een snuifje. Ik zei: Philip, je bent dronken, en bent de gehele nacht dronken geweest. Hierop lachte hij verachtelijk tegen mij, liet zijn hoofd hangen, en zei dat hij nog meer dronken zijn zou eer het avond was, en dat was ook zo, want hij kwam van Wandsworth terug zo dronken als het maar kon. Te Ewell stond hij er evenwel op, om nog een pint appelwijn mee te hebben, de herbergierster weigerde het hem, maar hij hield aan om nog een halve pint, en wilde niet gaan of hij moest die hebben, hij kreeg die dan ook. Toen hij die had gedronken, had hij veel moeite om boven op de wagen te komen, en in de gemeenteweide van Epsom zweepten hij zijn paarden in een galop en hield ze in die gang, tot aan de afgang van de eerste heuvel op die weide. Maar in deze woeste loop verloor hij zijn houvast, gleed af van de bank, en daar het brede wagenrad over zijn hoofd, schouders en handen ging, werd hij de dood ten prooi gelaten. Zijn naam was Philip Cooke.

Deze was nog een pijl van de naakte Boog van God. Dit gebeurde juist op een dag toen de wedrennen te Epsom plaats hadden. Enige mensen te paard, de tegenoverliggende heuvel afkomende, zagen dat vreselijke voorval, en ik dacht dat God die buit op de weg, tot een teugel op de steigerende loopbaan van de plezierzoekers had laten liggen. Ik ging er heen, en aanschouwde dat lijk. Ik ondervond vele zielsbedroevende gedachten, over de helse loop die ik vreesde, dat zijn uit het lichaam gescheiden geest, genomen had. Ik keerde naar huis terug, en schreide de gehele nacht door. Bidden voor hem kon ik niet, want ik wist dat zijn verdoemenis voor eeuwig beslist was, voor dat enige bede uit mijn mond kon komen tot het genadig oor van God.

De volgende dag, zijnde de dag des Heeren, ging ik iemand horen preken te Mitchain. Zijn tekst was: "Wij hebben een Voorspreker bij de Vader," enz. In deze leerrede sprak hij veel van ons medelijden ten opzichte van onze medeschepselen, ja, hij daalde veel af tot bijzondere voorvallen, maar maakte zeer veel gewag van onze onmeedogendheid ten opzichte van Christus. Ik beschouwde dit als een ernstige bestraffing van Godswege voor mij. Want die heer had mij nooit tevoren gezien, en niemand daar was bekend met de boven verhaalde gebeurtenis. De prediker was Mr. Joss, die, naar ik geloof, één van de voortreffelijkste arbeiders in Gods wijngaard is. Ik dacht, God zond deze boodschap tot mijn bestraffing, omdat ik de gehele nacht over iemand gehuild had, die zo onnadenkend geweest was omtrent zijn Maker, en zo achteloos omtrent zijn ziel.

5. Ook ik predikte, bestrafte, vermaande en nodigde velen van dit arme volk tot Christus Jezus, en nadat ik dit een tijd lang had gedaan, bemerkte ik, dat ik niet tevergeefs gearbeid had. Enigen werden krachtdadig bewerkt, één in het bijzonder, wiens naam was Webb, alsook zijn vrouw. Toen deze man onder zijn medewerklieden ernstig scheen te worden, ontstak hun woede tegen hem in grote mate, temeer, daar ik in het huis van Webb predikte. Eén van die mannen, besloot om hem uit zijn werk gezet te krijgen. Deze man was ijverig daarop uit, en misleide het oor van de meester met leugenachtige berichten. Deze daardoor opgezet, zei tot Webb, dat hij dit en dat van hem vorderde, hetwelk hij moest doen, of hij zou op de volgende zaterdag geen werk meer hebben. Deze arme man van wie ik zeer veel hield, kwam met zijn klachten bij mij. Hij vertelde mij ook van het boze plan, dat zijn werkmetsgezellen tegen hem gesmeed, en de leugens die zij verzonnen hadden, alsook de onmogelijke taak die zijn meester hem had opgelegd. Hij voegde er nog aan toe dat hij niet graag uit zijn werk zou raken, temeer daar zijn parochie (van welke hij onderstand moest krijgen als hij geen werk had), zeer ver afgelegen was, zijnde in Gloucestershire. Ik zei hem, dat wij het tot God moesten gaan zeggen, en dat hij dan wachten moest en zien, of Die niet al hun raad tot zothed zou maken. Wij baden dan samen tot God, iedere morgen vroeg, de gehele week door, en toen het zaterdagavond werd, sprak de meester geen woord om hem van zijn werk te ontslaan.

De vijand, ziende dat zijn maatregelen gedwarsboemd waren, liep uit zijn werk, ging naar het bierhuis en was de gehele week door, aanhoudend dronken. Deze omstandigheid bracht de arme Webb dieper in de gunst van zijn meester dan ooit, en hij werd zeer toornig op die andere persoon. Het gevolg van deze drinkerij was, dat die man in een diep verval geraakte, en naar huis gebracht werd, tot zijn parochie te Whitton in Middlesex. En toen de angsten van de dood zijn consciëntie begonnen te doen ontwaken, bekende hij, dat hij verschillende keren zijns meesters eigendom ontvreemd had, en daarop boog hij zijn hoofd voor "de koning der verschrikkingen", Job 18: 14. Zijn naam was Hall. "Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen, en gij zult de vergelding der goddelozen zien", Ps. 91: 8.

6. Van Ewell verhuisde ik naar Thames Ditton in Surrey, waar ik spoedig het verzoek kreeg om het Woord van God te Woking te prediken, en enige tijd daarna werd ik uitgenodigd om te Worpelsdon te prediken. Ik nam deze uitnodiging aan en een groot aantal mensen kwam om te horen. Ik deed een leerrede over de woorden uit het Evangelie van Johannes: "Geloofd gij in de Zoon van God?", Joh. 9: 35. Ik vond in dit werk veel vrijheid en kracht om te spreken, ook waren de hoorders zeer aandachtig. Toen de predikatie geëindigd was, kwam een aanzienlijk landbouwer met een goed voorkomen tot mij, en zei: "God geve mij dat geloof, hetwelk u gepredikt hebt". Ik antwoordde: "Amen! Het zij zo, het geloof is een gave Gods." Deze begon van die tijd

af de Schriften te onderzoeken, voegde zich bij hen die God vreesden, en betoonde zich een tijd lang overtuigd, en scheen zeer ernstig. Maar kort daarop kwam een predikant bij hem, die verlangde dat hij met hem ging rijden om een jachtpartij te maken. Hij behoorde tot de vastgestelde kerk van Engeland, (let daarop wel) niet van de kerk van God. Was dat het geval geweest, dan zou hij niet hebben gaan jagen. De landbouwer ging te paard zitten en reed met deze geestelijke jager uit. Misschien was deze vriendelijke uitnodiging en dit bezoek wel aangelegd, om het gemoed van de landbouwer af te trekken, van hetgeen genoemd wordt: *Methodistenmelancholie*.

Welk onderricht de kerkelijke liefhebber van de jacht hem gaf, weet ik niet, maar op zijn terugkeren van de jacht, betoonde hij zich een spotter, lachte met de leer die hij gehoord had, en vervolgde degenen die deze leer toegedaan waren, of die aannamen. Maar God stelde weldra paal en perk aan zijn vervolging, door hem te bezoeken en op een ziekbed neer te werpen. Iemand van mijn gemeente, met wie hij wel placht om te gaan, bezocht hem in deze toestand, en vroeg hem, wat hij nu wel van die leer dacht, die hij vroeger gehoord had. Hij zei, dat hij wist dat die leer de waarheid was, en dat zijn geweten hem dit zei, en dit gezegd had, als hij tegen deze leer gesproken had. God liet hem echter niet meer toe deze te horen, want hij ging naar zijn eeuwig huis eer er veertien dagen om waren, na welk tijdsverloop ik weer daar moest prediken. Dergelijke blinde leidslieden "sluiten het Koninkrijk Gods voor de mensen, zelf gaan zij niet in, en die ingaan zouden, verhinderen zij. Wee hunner!", Matth. 23: 13.

7. Toen het Woord van God opwies en in deze parochie grond won, zo verbitterde dit de blinde leidsman zeer. Daarom dacht hij het nodig, zich met enige leerredenen van twee stuivers per stuk te voorzien, geschikt om de aanwas van het Evangelie te verhinderen. U weet, stomme honden kunnen niet bassen, zonder een geschreven preek voor zich. Eén van deze twee-stuivers "mengelmoes" werd voor zijn gemeente op de dag des Heeren opgedist, met de bedoeling om mij verachtelijk te maken, waarbij hij zich vermaakte om mij te noemen: *een kerel van achter de ploeg, die voorgeeft ingevingen te hebben*. Als deze Goddelijke arbeider naar huis was gegaan en zijn Bijbel gelezen had, dan zou hij hebben kunnen vinden, hoe Elisa achter de ploeg was, met twaalf juk runderen voor hem, toen God Elia zond om hem te roepen", 1 Kon. 19: 19. En de Bijbel zegt ons, dat een dubbele maat van Gods Geest op hem was. Daarom ben ik niet de eerste ploeger, die voorgeeft een ingeving te hebben, en wat mij betreft, ik wilde liever een geestelijk ploeger zijn, dan een jagend geestelijke. Want ik voor mij geloof, dat iedere prediker die gebruikt wordt om de verborgenheden Gods op te ploegen en het hart van een zondaar te bewerken, een geestelijke ploeger is. "Niemand," zegt Christus, "die zijn hand aan de ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods." Jeremia beveelt ons een braakland te ploegen (de braakgrond van het hart), en niet te zaaien onder de doornen. Waarom ik aan mijn ploeg, en hij op de jacht.

Niettemin, dit vals geroep van brand in de kerk, zond menigeen brandende van woede naar het preekhuis, en geen wonder, daar het leger gemonsterd en met wapenen uitgerust was, door een gestudeerde meester. Ik houd voor vast, dat een hoop algemeen volk, aangeblazen vanaf de preekstoel en aangemoedigd door een rechtbank, denken zou dat zij Gode een dienst deden, wanneer zij de kerk van Christus in bloed deden zwemmen. "De tijd zal komen, dat een ieder die u zal doden zal menen, Gode een dienst te doen, en al deze dingen zullen zij u doen, omdat zij de Vader niet kennen, noch Mij."

Onder dit onboetvaardige leger was er één die zich woedender betoonde dan al de overigen. Hij zat voor mij en lachte mij in het aangezicht uit, ik mocht prediken wat en

hoe ik kon. Dan ging hij heen en vertelde het volk welke poetsen hij gespeeld had met arme vrouwen, die mij kwamen horen. Maar hij was zo berucht om zijn liegen, dat hij zelfs tot een spreekwoord geworden was. Daarom wilde niemand hem geloven, ook zelfs niet dan, wanneer hij de waarheid sprak. God liet deze man toe, omstreeks twee jaren te regeren, en legde hem toen op een ziekbed. In die tijd kwam een jonge man hem bezoeken, die hem vroeg wat hij toen dacht van de leer van het Evangelie. Hij zei: "Loop heen, met uw verd ... onzin, en laat mij niets meer daarvan horen." God vatte hem bij zijn woord, en beroofde hem aanstonds van zijn spraak en van zijn verstand. De Heere sloeg hem in één ogenblik met zinneloosheid en stomheid, en weldra kwam de voorloper van de dood, het leven door zijn aderen wegjagen. Toen dit plaats vond, vocht hij even als een tijger. Met welke gezichten van de hel zijn verstand bezet was, kan ik niet bepaald opgeven, maar spoedig sloot de dood zijn ogen. Zij naam was M. N. "Dus spande de Almachtige Zijn boog en bereidde dezelve. Hij maakte dodelijke wapenen voor hem gereed. Hij stelde Zijn pijlen te werk tegen de hittige vervolgers", Ps. 7: 13, 14.

8. Op een dag predikte ik te Woking in Surrey, uit deze woorden: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?", 1 Kor. 15: 55. Op die dag kwamen er uit nieuwsgierigheid twee arme weduwen om mij te horen. Zij wonnen hun brood met zand te graven en het te verkopen. Enige dagen daarop gingen zij, met sommige van hun kinderen bij zich, zand graven op Sen Heath. Terwijl de vrouwen in een gat onder de grond groeven, zei één van de kinderen: "Moeder, kom van onderen weg, de grond beweegt." Maar zij hadden geen vermogen meer om weg te gaan, de grond viel in, en overdekte hen beiden. Dus zond God mij, om hun lijkpredikatie te doen, en liet die achtervolgd worden door een vreemde en ongewone begrafenis. "De pestilentie die in de donkerheid wandelt," is Gods dienares, en zo ook "het verderf, dat op de middag verwoest!", Ps. 91: 6.

Ik was nu enige tijd te Thames Ditton in de ellendige bezigheid geweest om kolen te dragen, en in het droevige gezelschap van kolendragers die dagelijks met hun eden en gemene gesprekken mijn oren vermoeiden, zodat mijn ziel in mij neergebogen was. Maar wanneer ik slechts in een stal of op een hooizolder, of in één of andere bergplaats kon geraken om een ogenblik met God in het gebed door te brengen, dan was het mij alsof ik in de derde hemel opgetrokken was, zo zoet gevoelde ik "het gerommel Zijner ingewanden en Zijner barmhartigheden jegens mij", Jes. 63: 15.

Op een dag in zielsbenauwdheid verkerende, vroeg ik Zijn gezegende Majesteit, waarom Hij toch toeliet dat ik onder dergelijke mensen moest werken, daar Hij mijn geweten zo teer gemaakt had omtrent de zonde, en mij zo' n heilige afkeer ervan had gegeven. Ik voegde er bij dat ik vreesde, dat mijn hart langzamerhand onder dit alles zou verharden, en ik verzocht en smeekte Hem om mij ergens elders heen te zenden om te wonen, al was het ook in een bos, liever dan dat ik moest aanhoren, de vuile, ongebonden en ondeugende gesprekken van de goddelozen. Als antwoord op dit gebed zond de Heere mij deze woorden als een krachtige bestraffing: "Men steekt geen kaars aan en zet die onder een korenmaat!", Matth. 5: 15. Van dat uur af was ik ten volle overtuigd, dat ik nog zou verschijnen in een meer openbare betrekking, en na die tijd bad ik nooit weer om in een bos te mogen wonen.

Daar ik de gehele plaats zag overgegeven aan godslastering en losbandigheid, zo vond ik een verlangen in mij, om voor deze ellendige wezens te prediken, en hoopte dat God het voor hen gezegend mocht doen zijn want het smartte mij, hun goddeloosheid te zien en te horen.

Het gebeurde op zekere dag, dat ik en anderen met mij, een schuit met kolen losten. Ik ging in die tijd onder zware aanvechtingen gebukt, en tot verzwaring van mijn last,

leed ik grote armoede, zodat onze etenskast thuis leeg was. Velerlei aanvechtingen van binnen en vuile gesprekken van buiten, brachten mij teneinde raad. De mannen kwamen kort daarop met elkaar overeen en maakten afspraak, om in de herberg hun middagmaal te gaan eten. Ik begaf mij onder in de tent of kajuit van het schip en worstelde ernstig met God in het gebed, zeggende Hem, dat mijn kleinen broodgebrek hadden, en hoe zwaar mij dit viel, hen te zien lijden, waarop Hij mij dit zoete zielverkwikkende antwoord zond: Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk)", Openb. 11: 9. Nadat ik grote vrijmoedigheid met God in het gebed vond, zo schreide ik van blijdschap, en vroeg Hem verder, waarom zulk een groot verlangen naar de zaligheid van zielen in mijn hart ontstoken was, als de Heere mij voor hen niet dienstbaar wilde maken, zoals Hij mij voor vele anderen dienstbaar gemaakt had? Waarop ik dit antwoord kreeg: "Ziet, Ik heb u een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten", Openb. 3: 8. Ik stond op van mijn knieën, veegde mijn ogen af en ging van daar weg met "Mijn aangezicht niet meer droevig", 1 Sam. 1: 18. Ik had een betere maaltijd genoten dan iemand van hen, en vond daarbij de zalige ervaring, dat "de mens niet leeft van brood alleen, maar bij alles dat uit des Heeren mond uitgaat", Deut. 8: 3.

Op diezelfde dag zei ik tot een vriend, dat ik het Evangelie te Ditton zou prediken. Spoedig hierop werd er een deur geopend voor een andere man, maar God gaf hem slechts weinig te zeggen. De man was een belijder uit Londen, maar ik heb reden te vrezen dat hij geen bezitter was van de genade Gods. En voorwaar, zijn goddeloos leven maakte dit spoedig ten duidelijkste openbaar. De volgende week werd ik verzocht op die plaats, voor een talrijk gehoor te prediken die zeer aandachtig schenen, en Gods tegenwoordigheid was gedurende enige weken in grote mate met mij. Er waren velen die mij met toegenegenheid hoorden, en de leer die ik voordroeg zeer prezen. Maar daar sommige personen, die goede klanten waren voor de herbergiers, min of meer ernstig schenen te worden, en daarbij mijn ijverig uitvaren tegen losbandigheid, verwekte dit welhaast een storm die mijn hoofd enige jaren achtereen geweldig trof. Niettegenstaande dat, kwamen velen toch luisteren, en enige weinigen schenen in waarheid geroepen te zijn.

9. Eén man in het bijzonder scheen overtuigd te zijn, en spoedig daarna bracht hij zijn vrouw mee, die het Woord scheen te ontvangen als "die bij de weg bezaaid zijn", Matth. 13: 19. Of liever, zij begon waar zij moest geëindigd hebben, te weten met vreugde. Omdat de wereld toen over haar begon te lachen, "verdorde al haar vreugde", Mark. 4: 6, en zij hield op langer te komen horen. Daarom schaamde zij zich het Evangelie van Christus, begon haar man tegen te staan, en ook hij verliet tot mijn grote zielesmart mijn gehoor. Weldra daarna zag ik dat hij in het "gestoelte der spotters" was gaan zitten, Ps. 1:1.

Op een dag ging ik hem voorbij, en kreeg van hem de volgende schimpscheut: "Wel, Meester Ingeving, zeg mij, bent u wedergeboren? Mijn ziel had gevoel van zijn wrede bespottingen, Hebr. 11: 36, maar ik gaf er geen antwoord op.

Evenwel, niet lang daarna had hij een verschrikkelijke droom, namelijk dat het einde van de wereld was gekomen, en dat God vuur en zwavel van de hemel regende op de goddelozen. Hij zag de gelukzaligheid van de vromen, en onder dezen, degenen die hij veracht en bespot had, maar zijn deel was met de verdoemden. Omdat hij in zijn slaap vreselijk ontroerd was, zo trachtte hij van onder die verschrikkelijke storm te ontkomen, en de bedstede vast grijpende, werd hij terstond wakker en beseft terstond dat zijn consciëntie krachtdadig ontwaakt was, zowel als hij zelf. In grote gemoedsangst ging hij schreiend naar enige van zijn metgezellen, vertelde hen zijn

droom en de benauwdheid waarin hij nu om die droom verkeerde. Maar hij vond niet meer mededogen bij hen, dan Judas bij de overpriesters, toen hij in zijn radeloze wanhoop bekende, dat "hij had gezondigd, verradende het onschuldige Bloed, wiens troosteloze antwoord was: "Wat gaat ons dat aan? gij mag toezien" Matth. 27:4 - 6.

Niettemin scheen het dat deze droom van God kwam. "God spreekt één of tweemaal, doch men let niet daarop, in de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt ", Job 33: 14, 15.

Deze droom bleek genoegzaam te zijn om de lippen en de mond van verachting en bespottung te stoppen, om de kracht van zijn tabernakel te doen verflensen, hem in een grote neerslachtigheid te brengen, ja, hem op zijn doodsbed neer te leggen. Eén van mijn vrienden bezocht hem, en op zijn eigen verzoek aan deze ging ik naar hem toe en deed een gebed voor hem, sprak met hem, en had een kleine hoop op de welvaart van zijn ziel. Maar een mens, onder het ontwaakt gevoel van Gods gramschap en in de angsten van de dood, doet zodanige belijdenissen en geeft zulke vloed van tranen op, dat het zeer moeilijk is, op dergelijke tijden een ware bekering te onderkennen van een zodanige, die slechts natuurlijk is. De man was spoedig in de eeuwigheid, en weet nu zeker of Goddelijke ingeving een wezenlijk vereiste is, al dan niet. Zijn naam was Munfield.

Spoedig hierop was er een vrouw, die een keuken had naast de kamer waarin ik predikte, die een partij schuitenvoerders nodigde om bij haar te komen drinken. Zij deden de deur van de keuken open, die naast de deur van de plaats van mijn samenkomst was, en zongen en dronken daar samen, met het doel mij te storen en te verhinderen dat ik gehoord zou worden. Daar dit evenwel het gewenste doel niet had, zo ging zij naar boven en stampte zo luid met haar schoenhakken, dat ik nauwelijks een woord van hetgeen ik sprak, kon horen. Maar toen zij beseften dat ik toch voortging, en dat de kamer vol hoorders was, beraamden zij het volgende plan. Deze goddeloze dronken vrouw zou in de vergadering komen en één van de arme vrouwen slaan, die daar zaten om het Woord te horen, en in geval enige van mijn vrienden haar handen zouden willen vasthouden of haar buiten zetten, zou zij roepen, Moord! Hetwelk voor die woeste hoop het teken was om tot haar hulp binnen te komen. Dit werd volgens de afspraak uitgevoerd. Het boze gepeupel kwam binnen, brak de deur in stukken, brandden duivelsdrek en gooiden drek uit een secreet gehaald, in de vergaderplaats. Nadat dezen zich zo geweerd, en enige banken gebroken hadden, was deze manmoedige heldin, die een voorgangster van deze goddeloze bende was, nog niet tevreden met de reeds aangerichte verwoesting, maar vernielde een geheel venster tot splinters. De plaats als kerk en ik zelf als leraar een toelating hebbende, zo lieten wij een dagvaarding doen, en trokken enige van de belhamels voor de rechtbank, maar zonder iets, "Wreekt uzelfen niet beminden," enz. daarmee te winnen, want ik bemerkte spoedig uit hun stuurs voorkomen, "dat het recht in gal verkeerd was en de vrucht der gerechtigheid in alsem", Amos 6:12.

Dus gingen Waarheid en Onschuld treurende en rouwklagende heen, en wel met recht mochten zij dit doen, daar zij hun twee zusters Gerechtigheid en Billijkheid, in het gerichtshof dood zagen liggen.

Onze tegenpartijders dan, meer aanmoediging gekregen hebbende dan wij, wachtten met blauwe linten op hun hoeden enz. ons op toen wij naar huis kwamen, en toen zij in de plaats kwamen, was de gehele parochie in zegepraal. De klokken werden dadelijk geluid, en mijn kleine woonhuisje werd van alle kanten omringd. Mijn afbeelding werd gemaakt en verbrand, en een godslasterlijke rede werd als een lijkpreek gehouden over die beeltenis van stro en oude lappen. In onuitsprekelijke baldadigheid werd er

gezongen, bij wijze van een plechtig volkslied. Nadat dit verricht was, riepen zij allen als een enig man, dat zij voor de Hoge Kerk waren, en waarlijk, niemand die de hoogte van hun goddeloosheid zag en aanschouwde, kon dat met recht betwijfelen, want waren zij heidenen of Turken geweest, dan zouden zij beschaamd over zulk gedrag geweest zijn. Ik sloot mij zelf op voor enige uren en riep tot God, Wiens mishagen zich tegen hen scheen te vertonen, door het zenden van een hevige regenbui, die een einde maakte aan hun lijkoptocht. Op dat ogenblik kwam dit woord met kracht op mijn hart: "Die lieden die met u twisten, zullen vergaan", Jes. 41: 11.

Enige dagen hierna was deze vrouwelijke tegenpartij die mij zozeer vijandig was, in het huis van mijn vriend, en in dezelfde kamer waar ik preekte. Deze sprak met haar over haar gruwelijke boosheid. Zij antwoordde: "Ik weet, hij spreekt de waarheid, maar ik zal hoe langer hoe erger worden." Hierop zei mijn vriend haar, dat zij te veel gedronken had, maar zij herhaalde, dat zij nog dronkener zou zijn eer het avond was, of woorden die iets zodanigs te kennen gaven. Deze arme ellendeling had een medegenoot die kort bij mijn tentje woonde. Daar hielden zij gewoonlijk hun raadplegingen met een deel schuitenvoerders, die hen hielpen om hun goddeloze plannen uit te voeren. Diezelfde avond gedroeg zij zich zo slecht, dat zelfs de herbergiers haar buiten de deur zetten, zij bleef evenwel aanhouden met de buurt te verontrusten tot middernacht, en om vijf uur in de morgenstond werd zij dood gevonden voor de deur van de bovengenoemde nauw bevriende medegenoot. De gehele buurt was op de been en maakte een groot geraas, en kort daarop hoorde men een geschreeuw van verschillende kanten. Ik vroeg naar de oorzaak van dit oproer, en men zei mij, dat ik of iemand van mijn hoorders, met geweld de handen aan haar hadden geslagen, want zij vonden hier en daar droppels bloed langs de weg die zij gekomen was. Er werd om een ambtenaar gezonden om het lijk te schouwen, en een vergadering van de gezworenen belegd. Daarna werd er een geneesheer bijgehaald, om te zien waar de wond gegeven was, maar na onderzoek werd bevonden dat haar dood een gevolg was van het drinken, en geenszins van een geweldige slag. Zo werd zij openlijk ten toon gesteld, tot schande en beschaming van al haar goddeloze medegenoten. Haar naam was Barret.

"Alle morgen geeft de rechtvaardige HEERE Zijn recht in het licht, daar ontbreekt niet, doch de verkeerde weet van geen schaamte", Zef. 3: 5. Nadat dit oordeel op een zo kennelijke en in het oog vallende wijs zich vertoond had, scheen de blijdschap en aanmoediging, die enigen van mijn vijanden van de rechtbank gekregen hadden, voor enige tijd zichtbaar ingebonden, en inderdaad, "het gejuich en de zegepraal des goddelozen is meestal maar kort en voor een ogenblik", Job 20: 5. Ik geloof, dat verschillende mensen in staat waren, het vlammeende zwaard van God te zien uitgetrokken en gebruikt tot verdediging van Waarheid en Onschuld, hoewel het tijdelijke zwaard zich een verdediger van de misdaad vertoonde. Mijn gemeente genoot nu een weinig verademing, wij wandelden genoegelijk en getroost in de wegen Gods, maar dit was niet van lange duur.

10. Er was in de plaats een heer komen wonen, die een groot gevolg van dienstboden had. Deze gaven door hun getal aanzien, en de hulp van de kelder van hun meester, een nieuw leven aan de overwonnen bende. Dit veroorzaakte dat mijn burens hun krachten op nieuw verenigden tot een vernieuwde aanval. Nadat zij het enige weken veel erger gemaakt hadden dan de vorige reis, vertoonde zich Gods gespannen Boog andermaal. Een arme jongen, die lange tijd aan de deur had staan vloeken, werd krank en te bed gebracht. Diezelfde avond ging een kameraad van hem zien hoe het met hem was, en vond hem gevaarlijk ziek. Hij vroeg hem, hoe laat het was? Hij antwoordde: elf uur. Ach! zei hij, "te twaalf uur zal het met mij gedaan zijn." Toen de klok twaalf sloeg

zwoer hij een verschrikkelijke eed, maar de Goddelijke wraak maakte het hengsel van zijn kaakbeen los, het viel neer, en hij, de maat van zijn zonde vol gemaakt hebbende, werd niet meer toegelaten te zweren. Dit was weer een pijl uit Gods pijlkoker.

Maar deze omstandigheid stuitte slechts weinig de woede van de razende hoop. Geruggesteund als zij waren door de rechtbank, aangevuurd vanaf de predikstoel, waarbij nog de ondersteuning kwam die zij van de dienaren van de parochie kregen. Deze allen, gaven hulp genoeg om enige handen tegen Christus te sterken, in het bijzonder wanneer inbindende genade onthouden wordt. Weldra waren daarom onze deuren en vensters weer in stukken gebroken, ja, zelfs een deel van een naburige muur werd omgeworpen, om hun stoffen te leveren, waarmee zij konden kwaad doen. De eigenaar van de muur, niet tot de onze behorende, vervoegde zich bij een predikant (die het tijdelijke zwaard van God in handen had) en hij kreeg herstel en wegruiming van zijn bezwaren. De vijanden werden genoodzaakt de muur op hun kosten weer op te bouwen, maar de schade die wij geleden hadden, daarvoor konden wij geen vergoeding krijgen. Dus waren wij genoodzaakt de vernieling die bij ons aangericht was, op onze eigen kosten te herstellen. Dit deed ons klaar en duidelijk zien, dat onze vergeefse verzoeken, die wij in een staat van onwetendheid opgezonden en voor de overheden gebracht hadden om gunst te vinden, ter uitoefening van het recht en ter handhaving van de waarheid, nooit gehoord waren, omdat Waarheid de grootste vijand scheen te zijn, die zij hadden.

11. Enige tijd na deze kwam in onze vergadering, terwijl ik predikte een man, gekleed met een vrouwenmuts, rok en zwart oliekleurige mantel, zijn aangezicht ingesmeerd met vet dat met roet zwart gemaakt was. Hij ging in een hoek staan, en stond zonder zich te bewegen, totdat de hoorders in verwarring gebracht waren, en toen ging hij weer heen.

De andere dag werden wij in het dorp nageschreeuwd en uitgejouwd, en men vertelde dat de duivel de avond tevoren in onze vergadering geweest was. Bij de uitkomst bleek dit bijna waar te zijn, want niet vele dagen daarna werd deze zelfde man voor schuld naar de gevangenis te Kingston gebracht, maar omdat hij een vriend van de Hoge Kerk was, zo deden een predikant met enige anderen een inzameling en leverden bijdragen om hem los te krijgen, en dit werd ook in korte tijd bewerkstelligd.

Evenwel, hoewel hij weer in het openbaar verscheen, zo beschimpte hij ons niet meer, maar eens, terwijl hij op zijn stoel zat, nam de duivel werkelijk zijn intrek in hem. Hij sprong op, schreeuwde luid, liep geheel uitzinnig naar de Bijbel en het Gemene Gebedenboek, toen vloog hij de straat op, en moest met geweld weer naar huis gebracht en op bed gelegd worden. Maar hij zei tot zijn medegenoten in het vervolgen, dat hij nog een uitloop doen moest, en dat die zijn laatste zijn zou. Daarop ontvluchtte hij andermaal, en zonder enig ander bedeksel dan zijn hemd, liep hij op de plaats van de Rode Leeuw, daar werd hij weer gegrepen, naar huis terug gebracht, aangekleed en weer in zijn stoel gezet. Voor de derde maal ontsnapte hij nog eens uit hun handen, en liep de zogenaamde Moulseylaan, met het doel, achtervolgd te worden door zijn medevervolgers. En toen zij hem vast hadden, beet hij naar hen evenals een hond. Met kracht en geweld brachten zij hem terug en zetten hem nog eens in zijn stoel, waar hij binnen korte tijd zijn ogen sloot in de dood. Zijn naam was Scurving. Dus "zond God onder hen de hittigheid Zijns toorns, verbolgenheid en verstoordheid en benauwdheid, met uitzending der boden van veel kwaads", Ps. 78: 49.

Na deze geduchte openbaring van Gods gramschap, hadden wij als ik het zo noemen mag, een wapenstilstand, en werden vergund tot het gebed en de prediking te vergaderen en samen te komen, zonder met ons leven in onze hand te gaan.

Het gezin, van wie de dienstboden gewoonlijk de voorgangers waren, keerde tegen de winter terug naar Londen. Wij begonnen nu te denken dat wij gestreden hadden als "goede krijgsknechten van Christus," 2 Tim. 2: 3, en door Gods eeuwige liefde waren wij meer dan overwinnaars", Rom. 8: 37. Onze vijanden sloten hun monden voor ons, en wij waren in de hoop, dat de laatste Boog die gespannen was, "de pijl der verlossing des Heeren" had afgeschoten, 2 Kon. 13: 17.

Wij hadden daarom nu het voorrecht om met enige vreedzame en aangename samenkomsten begunstigd te worden. Onze harten waren zalig aan elkaar verbonden, en hoe meer gevaren wij doorgeworsteld waren, des te zichtbaarder verscheen de hand van God, en des te onoverwinnelijker bevonden wij Zijn wapenrusting te zijn.

In deze "dag des voorspoeds" waren wij blij, maar eer weinige maanden voorbij waren, kwam "de dag des tegenspoeds," in welke wij genoodzaakt waren "toe te zien," Pred. 7: 14, bevindende door smartelijke ervaringen dat "wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods", Hand. 14: 22.

In de volgende lente keerde die familie naar Ditton terug, dit gaf nieuwe hoop en leven aan onze vijanden, die tot hiertoe niets gehad hadden dan een gedurige nederlaag. Daarom deden zij de eerstkomende preekavond een nieuwe aanval op Loths deur, om te zien of hun voormalige bondgenoten zich weer met hen verenigen zouden in deze goddeloze en tevoren niet aangezegde oorlog. Dit deden zij. Toen wierpen zij bakstenen en keien, totdat er geen glasruit meer overbleef. De vensterluiken, die een duim dik waren, en met ijzeren bouten overdwars gesloten, werden eveneens in stukken geslagen en vernield, op zo'n wijze, dat wij genoodzaakt waren al de vensters met bakstenen toe te metselen, het gebruik van glas geheel nalatende, zodat wij naderhand altijd genoodzaakt waren licht aan te steken, zowel 's zomers als 's winters.

Toen deze aanval geëindigd was, berichtte men ons, dat onze vijanden raad hielden, hoe zij de volgende predikavond het zouden aanleggen. Een opperbediende in een zeker huisgezin nam op zich om de eerste aanvoerder te zijn, en hij verbond zich met vele eden, om de kerel (menende mij) uit zijn hol te jagen, want zo geliefde hij de predikstoel te noemen. Maar in deze onderneming slaagde

hij niet beter dan die "veertig Joden, die zich met eden vervloekt hadden, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben", Hand. 23: 12.

De avond kwam. Ik hoorde ze te wapen blazen, vergezeld van een bende met ruwe muziek. Enigen riepen de verstrooide hopen, door het luiden van de kerkklokken, uit hun wijd en zijd verspreide kwartieren samen. Anderen riepen met vloeken en schreeuwen ten strijde, terwijl nog anderen niet minder bezig waren om de plaats met bakstenen en keien te bestormen. Ik zat in mijn huis en hoorde hun geraas en oproer, zodat mijn ziel in mijn binnenste bewogen en neergedrukt werd. Waarlijk, er kwamen gedachten in mij op, "om op de dag van de strijd om te keren", Ps. 78: 9. Maar dit woord dreef mijn lafhartigheid op de vlucht: "Die zijn leven wil behouden zal hetzelfde verliezen, maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden", Matth. 16: 25. Daarop verliet ik mijn woning, en ging door de verwarde scharen van deze woeste bende naar onze kerk, met geen andere wapenrusting dan een half korreltje geloof in mijn hart, en een klein bijbeltje in mijn zak.

Zo gewapend, verkondigde ik mijn boodschap, en keerde veilig en ongedeerd weer naar huis, zonder bloot gegeven te zijn aan de bedreigingen van hun goddeloze aanvoerder, die zo het scheen juist afwezig was. Naderhand berichtte men ons dat hij op die dag naar Londen gezonden was, maar vreemde dat hij te laat weer thuis zou zijn, zo reed hij in galop op zijn reis naar huis, opdat hij zijn eed niet mocht breken en

zijn belofte nakomen. Maar eer hij nog binnen het bereik was om het gejuich uit hun legerplaats te kunnen horen, wierp zijn paard hem op de grond. Hij werd naar een herberg gedragen, en lag daar verschillende dagen bebloed. Dus streed zijn paard niet minder, dan Bileams ezelin voor Israël, hoewel hun berijders dwaas genoeg waren om tegen hetzelfde te strijden.

Voorzeker zal God Zich stellen tegen diegenen, die kwaad smeden tegen Hem, zij verzinnen een boosaardig ontwerp, "Zij hebben kwaad tegen U aangelegd, zij hebben een schandelijke daad bedacht, maar zullen niets vermogen. Want Gij zult ze zetten tot een wit, met Uw pezen zult Gij op hun aangezicht toelleggen", Ps. 21: 12, 13. Omdat deze "voorzegging" tegen Israël de gewenste uitwerking niet gehad had, zo werd er een raad belegd door de ambtenaren van de parochie. Zij bestelden een middagmaal in een herberg, en nadat zij hun beraadslagingen besloten hadden, kwamen zij tot het navolgende besluit: dat aan de rechtbank moest worden kennis gegeven, dat ik mij zelf in hun parochie had ingedrongen, zonder enig wettig domicilie te hebben genomen, en dat zo mogelijk terstond een dagvaarding zou worden bezorgd, nadat aan de vrederechters kennis zou gegeven zijn, "dat één die slechts als vreemdeling hier was komen wonen, reeds nu alleszins wilde rechter zijn", Gen. 19: 9.

- Vooreerst werd er een klacht ingebracht tegen de vruchtbare baarmoeder van mijn huisvrouw, die gewoonlijk elk jaar een kind ter wereld bracht. Zij zeiden, hij heeft een groot huisgezin, maar voorzeker, dit was geen grote misdaad, aangezien wij bevolen worden "vruchtbaar te zijn en te vermenigvuldigen", Gen. 1: 28.
- Daarna werd aanmerking gemaakt op mijn armoede, van wie niemand de kwade gevolgen gevoelde dan ik zelf, omdat ik altijd zorg droeg om mijn schulden te betalen, en als armoede en eerlijkheid samen gepaard zijn, dan zijn zij zeker gunstiger voor de deugd dan voor de ondeugd. Dit kon daarom geen grote zonde zijn, omdat het "God is Die arm en rijk maakt. Hij is het, Die vernedert en Die verhoogt."
- Mijn beroep werd toen in de weegschaal gelegd, en werd bevonden niet meer te zijn dan het zware werk van kolen dragen, tegen tien schellingen in de week. "Een arm man, die de geringen verdrukt, is een wegvagende regen, totdat er geen brood zij", Spreuk. 28: 3.
- Nu ten laatste, de zwaarste misdaad van allen was, dat ik, die zulk een groot gezin had, die zo arm en zo onwetend was, slechts een indringer in hun parochie was. En dat ik mij zo vermetel achte om predikant te zijn, ja, bovendien te prediken tegen de kerk, tegen de predikant van de plaats, en tegen de gehele parochie. Deze beschuldiging was inderdaad waar, en daartegen was niets te doen, als zij Gods Woord voorstonden.

Een dagvaarding werd dan gezonden, en algemeen vertoonde zich veel vreugd bij de gedachten om deze vijand van de kerk te doen verhuizen. Zij gingen aan één van mijn burens zeggen, welke dappere daden zij gedaan en welk groot werk zij verricht hadden. Hetwelk zonder twijfel alle lof verdiende, omdat het gedaan was tot verdediging van de kerk. Deze buurman ontbood mij heimelijk bij zich, en verhaalde mij hun handelingen, tegen mij gehouden. Hij was een inzamelaar van de schattingen van de koning, hij ontving mijn schatting en gaf mij een kwitantie met het doel mij zo, als een inwoner van de parochie te vestigen. Toen de tijd gekomen was, gehoorzaamde ik de dagvaarding, en omdat mijn armoede in een zeer beklagenswaardig licht was voorgesteld geworden, droeg ik zorg om zo goed gekleed voor de dag te komen als mogelijk.

Een zeker heer, die God vreesde, was tegenwoordig om mij geld te bezorgen als ik het nodig had. Twee advocaten insgelijks kwamen van Londen, om mij de hulp te bieden, die de zaak mocht vereisen. Deze twee rechtsgeleerden traden voor mij in en verzochten van de overheden om mijn wettig recht op de parochie van Thames Ditton te erkennen. Vooreerst als een predikant die een toelating had om te prediken, en ten tweede als iemand die de schatting van de koning betaald had, de rechtbank trad tot dit verzoek toe en bewilligde hetzelfde.

Een heer nam mij in zijn wagen en reed mij naar huis, terwijl mijn vijanden met schaamte gebrandmerkt werden, nadat Gods zichtbare verijdeling van al de maatregelen van dit wijze Sanhedrin, zo duidelijk en klaar bleek. Na mijn terugkering verzamelde ik mijn kudde bijeen, en hield een leerrede over die tekst: "Zij zeiden onder de heidenen: zij zullen daar niet langer wonen", Klaagl. 4: 15. Maar God zegt: "De bepalingen van onze woningen zijn vastgesteld." En zo ondervonden wij het, want nog een andere man, wie zij ook voor een vijand van hun kerk hielden, werd eveneens voor de rechtbank gedaagd, en hij kwam naar huis terug als een erkende inwoner van de parochie, zowel als ik. Dus konden zij noch de aanvoerder, noch de onderhorigen doen verhuizen.

Toen wij onze godsdienst geëindigd hadden, scheidden wij in vrede van elkaar, gevoelende ons gelukkig en zeggende even als het oude Israël: "Zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd, evenwel hebben zij mij niet vermocht", Ps. 129: 1, 2. En het is niet te denken dat zij ooit zullen overmogen, zo lang als God nog één enige ziel door Zijn genade te roepen heeft. "Ik zal werken," zegt God, "en wie zal het keren? " Deze wereld is een toneel om op te spelen, een steiger om op te werken en een plaats van graven om op te rusten. En wanneer het menselijk geslacht hun rol zal hebben uitgespeeld, zal het gebouw van de genade voltooid zijn. En wanneer de doden de voor hen vastgestelde rust zullen gehad hebben, zal het laatste uur in de tijd slaan, en dat zal aanbrengen het "middernachtelijk geroep: Ziet, de Bruidegom komt", Matth. 25: 6. Dan zal dit toneel omver vallen, deze steiger worden afgebroken, en "allen die in de graven slapen, zullen ontwaken, sommigen tot het eeuwige leven, en sommigen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing", Dan. 12: 2. Dan zal verschijnen de Zon der gerechtigheid, Wiens heerlijke stralen de gezegende morgen van de eeuwige dag zullen doen aanbreken, in welke de oprechten gewis zullen heersen, Ps. 49: 15.

Wij stelden vele pogingen in het werk om recht te krijgen tegen degenen die ons mishandeld hadden, maar het bleek dat al ons pogen tevergeefs was: "Want de satan is niet tegen zichzelf verdeeld, indien hij dit was, hoe zou zijn rijk bestaan?", Matth. 12: 26.

12. Onze teleurstelling in deze, gaf aan onze vijanden nieuwe aanmoediging, want zij riepen als in zegepraal uit: "Er is geen wet voor hen!" Zij gingen moedig weg, menende dat zij mochten doen al wat zij wilden. Daarom kwamen op een avond twee mannen, één van hen was Rooms. Zij vloekten tegen mij op een vreselijke wijze, tot zelfs binnen in onze vergaderplaats. Eén van hen viel kort daarop uit een boot in de Theems, maar door de liefderijke barmhartigheid Gods werd zijn leven nog gespaard. Weinige dagen daarna viel de andere ook overboord, maar hij ontkwam zo ternauwernood, dat er nauwelijks één schrede was tussen hem en de dood. Dit verontrustte zijn consciëntie in grote mate, zodat op zijn aangezicht de verschrikkingen te lezen stonden, die hij in zijn binnenste gevoelde. Zijn gewrichten zelfs werden los en zijn knieën stieten tegen elkaar. Dit voorval trof hen beiden zo krachtig, dat toen zij eens aan het eten waren, zij tegen elkaar spraken, wat een ongelukkige plaats Ditton

was, omdat zij van die tijd af dat zij daar gekomen waren niets dan tegenspoed gehad hadden. Fortuin, Geluk en Toeval zijn de drie-eenheid van dwazen, waren zij wijzer geweest, zij zouden hoger op gezien hebben.

13. Des Heeren mishagen werd duidelijk gezien in een ander oordeel, hetwelk zich onder de klokkenluiders openbaarde. Deze luidden gedurig de kerkklokken, of om te maken dat mijn stem niet kon gehoord worden, of om hun medemakkers in de boosheid op te roepen, om mij en mijn hoorders te verstoren. Op een zondagavond waren zij in het bijzonder weer bezig geweest om te luiden, en nadat het gebrom gedaan was, gingen zij met elkaar aan het worstelen. Onder deze woeste spelen op Gods heilige dag viel één van hen en brak zijn been, en nu is hij gegaan "naar het huis der samenkomst van alle levenden", Job 30: 23.

14. Nog een andere arme verharde jongeling raakte verward in een touw van de klok, en werd zo heen en weer geslingerd, dat hij genoodzaakt was opneming te verzoeken in een hospitaal in Londen. Toen hij van daar terugkeerde was hij kreupel en is het gebleven tot nu toe. Dus "klopt God ze samen als goddelozen, in een plaats daar aanschouwers zijn", Job 34: 26. Maar wat zal ik zeggen? Een onwetend gemoed, een onboetvaardig hart en een dichtgeschroeid geweten zijn een maliënkolder door de duivel bij iemand aangetrokken. En overgelaten te worden om daarin te leven en te sterven, is een vreselijk oordeel van God.

Onze Zaligmaker noemt dit: "satans wapenrusting, op welke hij vertrouwt", en wanneer de Heere deze wegneemt, wordt de roof gezegd uitgedeeld te worden, dat is, zoals ik het bevat: de duivel neemt de wapenrusting, en "de Zaligmaker ziel en lichaam beide", Luk. 11: 22. Zonder traktement of vaste bezoldiging predikte ik onder de inwoners van Thames Ditton, zes achtereenvolgende jaren, en zelden gebeurde het mij in die gehele tijd, dat er een dag voorbij ging, dat ik niet met schreiende ogen in het gebed tot God kwam. Maar God beantwoordde mijn gebeden in mijn boezem, zij keerden weer, en God antwoordde hen tot beschaming van hun aangezicht. Hoe verschrikkelijk moet niet de staat van een volk zijn, wanneer de harten van hen die God vrezen, tegen hen verhard worden, de mond der gebeden voor hen toegesloten wordt, en wanneer God verklaart dat Zijn Geest niet meer met hen zal twisten? Het zal wel voor hen zijn, als het "de inwoners van Sodom en Gomorra niet verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels dan henlieden!"

15. De man van wie ik in het begin van dit stuk melding gemaakt heb als de dienstdoende priester, en die de spotlijkdienst hield toen ze mijn beeltenis verbrandden, ondervond korte tijd daarna de verschrikkingen van een schuldig geweten, en verklaarde dat de helse boze geesten hem vervolgden waar hij ook heen ging. Eens sprong hij in een vijver, maar werd er nog levend uitgehaald, daarna trachtte hij uit een venster te springen, maar werd gelukkig daarin verhinderd. Om kort te gaan, zijn verstandelijke vermogens waren een geruime tijd lang, zeer gekrenkt, maar nu enige tijd geleden is hij een weinig beter. Niettemin, tot op heden toe overkomen hem vele drukwegen, ik hoop in de Heere dat hij nu zijn dwaling en verkeerdheid heeft ingezien, want naar men mij bericht heeft, antwoordde hij eens toen één van zijn vroegere metgezellen hem vroeg, waarom hij ons niet meer uitschold en uitschold, zoals hij eertijds placht te doen: "Laat hen gaan, zij zijn wijzer dan wij."

O! Het is verschrikkelijk de strijd te ondernemen tegen Christus, Die daar is de Heere der heirscharen, geweldig in de strijd. Hij is steeds gezeten op Zijn witte paard, en voert een gespannen boog tegen Zijn vijanden, zowel als een kroon voor Zijn vrienden. "En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die daarop zat had een boog, en Hem is een

kroon gegeven, en Hij ging uit, overwinnende en opdat Hij overwon", Openb. 6: 2. Geve God dat deze arme man genade mag vinden in Zijn ogen, zoals Hij hem verlost heeft, om verachting uit te storten over Zijn Woord en gebod, en dat wij een antwoord mogen krijgen op dat gebed, hetwelk dikwijls in schijnheiligheid nagesproken wordt: "Vergeef onze vijanden, vervolgers en lasteraars, en bekeer ze van harte."

16. Niettegenstaande de Almachtige Zijn oordelen op een zo zichtbare wijze voor hen had ten toon gespreid, volhardden zij toch zeer hardnekkig in ons te vervolgen, zo zelfs, dat velen die hen eerst in hun goddeloosheid heimelijk hadden aangemoedigd, beschaamd waren wanneer zij 's morgens onze verwoeste vergaderplaats aanschouwden. De weg was bezaaid met bakstenen, keien en oud tuingereedschap. Dit laatste werd door deze weerbarstige bende van ruwe muzikanten gebezigd om te maken, dat mijn stem niet kon gehoord worden, en opdat ik in mijn preken in de war zou raken. Op een avond toen ik over deze belangrijke tekst handelde: "De opstanding der doden en het toekomstige oordeel", Hebr. 6: 2, stond er iemand aan de deur om te spotten, geweld te maken en de vergadering in verwarring te brengen. Toen ik eindigde uitte hij deze verschrikkelijke woorden: "V--e kerel, al wat hij zegt zijn leugens". En zo ging hij heen.

Maar niet vele dagen daarna reed hij in een chaise met een paard, (hij was zeer dronken door het gebruik van sterke drank) en dreef zijn paard op een verwoede wijze voort. Zijn rijtuig stootte tegen enige stukken hout en viel omver, zijn hoofd kwam neer op één van die stukken hout, zijn kaakbeen brak, hij kreeg een wond midden door zijn wang, en één van zijn oren werd bijna afgescheurd. Toen hij opstond zei hij: "O God! Waarom ben ik toch zo dronken?" Ten gevolge van deze val moest hij verschillende dagen lang zijn bed houden, en nadat hij een weinig hersteld was, was zijn vervolgingsgeest een weinig gestuit, en wanneer hij mij of mijn vrouw op de weg tegenkwam, groette hij ons vriendelijk.

Het scheen in deze of God juist die leden strafte, die gezondigd hadden. De mond die gevloekt had, en het oor dat gehoord had, werden in het bijzonder getroffen. Dit gaf mij enige aanleiding om te hopen dat hij zijn verkeerdheid inzag.

De wonden echter, die hij door deze val gekregen had, bleken ongeneeslijk te zijn. Zijn wang in het bijzonder, stelde alle pogingen van de meest ervaren wondhelers teleur, leidde hem andermaal op een ziekbed, en ten laatste in het graf.

Ik onthoud mij om zijn naam te noemen, ook zal ik niet in bijzonderheden treden omtrent zijn dood. Ik wil die liever niet vermelden, omdat zijn weduwe die in Londen woont, dikwijls onder mijn gehoor komt, en zoals men mij gezegd heeft, een vrouw is die waarlijk God vreest.

Deze hevige vervolging welke zo vele jaren voortduurde, had deels zijn oorsprong en kwam voort van een vrouw, die in een oneerlijke en onwettige verbintenis stond met een zeker heer. Ook droeg het vrederecht dat op enige afstand van Ditton zijn verblijf hield, veel bij tot deze vervolging. Deze juffer, die zichzelf om brood verhuurde, klaagde tegen hem over mijn prediken van het Evangelie, dat die haar zo hinderlijk was. En inderdaad, dit was geen wonder, omdat haar onheilig beroep, voor het Evangelie zo aanstotelijk was. Deze deugdzame klacht was niet spoediger ingebracht als er acht op geslagen werd, want er kwam een man tot mij, juist toen ik op het punt stond op de predikstoel te gaan, vergezeld van een aantal anderen om hem te helpen en bij te staan, als het nodig was. Hij verlangde mijn toelating te zien, en ook de toelating van de vergaderplaats, en zei mij terzelfder tijd, dat hem gelast was om daarnaar onderzoek te doen. Na vele dreigementen beklom ik de predikstoel en

predikte: "En nu dan Heere, ziet op hun dreigingen, en geeft Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw Woord te spreken, daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door de Naam van Uw heilig Kind Jezus", Hand. 4: 29, 30.

De volgende reis toen ik zou prediken, kwam de bovengenoemde persoon weer, en verlangde mijn last te weten om te prediken. Ik liet hem mijn toelating zien, maar de huisbaas bij wie de vergaderplaats was, weigerde zijn toelating van de vergaderplaats te tonen, dit veroorzaakte veel verwarring en een grote menigte dreigementen. Niettegenstaande dit alles klom ik op en preekte uit de volgende tekst: "Hebben wij u niet ernstig aangezegd, dat gij in deze Naam niet zoudt leren, en ziet, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het Bloed van deze Mens over ons brengen", Hand. 5: 28. Dit lastige volk kwam voor de derde maal, makende hetzelfde soort van geraas als tevoren, waarop ik preekte over die tekst: "En zij hielden niet op alle dagen in de tempel en bij de huizen te leren, en Jezus Christus te verkondigen", Hand. 5: 42.

Ten laatste zagen wij na verloop van tijd, kennelijk dat deel van de kerkdienst vervuld, hetwelk door onze vervolgers gebeden wordt, en het werd tot onze gunst beantwoord, te weten: "dat die kwaden, welke de boosheid en list van duivel of mensen tegen ons in het werk stellen, tot niet gebracht en door de Voorzienigheid van God in Zijn grote goedertierenheid verijdeld mogen worden, opdat wij Zijn knechten, vrij van alle vervolgingen en ongedeed, altijd Hem mogen dankzeggen in Zijn heilige kerk, door Jezus Christus."

Het is te vrezen dat deze heren zeer verlegen zullen zijn, wanneer zij verschijnen voor de Rechter van levenden en doden, omdat zij zichzelf op aarde gemaakt hebben als strikken, om zielen voor de satan te vangen. En het zal deze vrouwen niet beter gaan, die zichzelf verhuurd hebben in de dienst van de zonde, voor wie bezoldiging niet minder is dan "de dood" in al zijn uitgestrektheid, Rom. 6: 23.

17. Sedert ik mijn huis te Ditton verlaten heb, is die vrouw welke ik op het oog heb, van een kind bevallen, en daarop van hem die haar onderhield, verlaten.

18. Een ander van deze spotters met het heerlijk Evangelie van de Zoon van God, is verdrongen gevonden in een vijver. Omdat de Voorzienigheid hem in zijn zaken tegen was en hij diep in de schuld geraakte, gaf dit aanleiding dat de mensen argwaan koesterden, dat hij zichzelf had te kort gedaan.

19. Een andere belhamel en aanvoerder van deze losbandige hoop is sindsdien heimelijk met een som geld weggegaan die hem niet toebehoorde, latende een vrouw met haar gezin over aan de barmhartigheid van een ongestuvige wereld.

Ook enige anderen, die het onvermoeidste waren in het ons te vervolgen, schijnen een allerwanhopigst leven te leiden, in opstand tegen God. En geen wonder, want als het Evangelie en de Evangeliedienaars niet zijn "een reuke des levens ten leven, zo zijn ze "een reuke des doods ten dood", 2 Kor. 2: 16.

Daarom, zij die het Evangelie prediken, zijn "Gode een goede reuk van Christus, beide in degenen die behouden worden, en in degenen die verloren gaan." 2 Kor. 2: 15.

20. Toen ik de parochie van Ewell verliet, (ik heb daarvan melding gemaakt in het begin van dit stuk) waren daar twee mensen, die zeer bittere vijanden van het Evangelie waren, hetwelk ik onder hen predikte. Eén van deze mannen viel mij dikwijls aan op de openbare weg, trok scheve gezichten, of, zoals zijn onbeschaamdheid dat noemde, hij keek mij aan om mij verlegen te maken, en deed op allerlei wijze zijn best, om mij boos te doen worden.

Zijn vrouw kwam mij dikwijls horen. Dit was hem zeer hinderlijk, en daarom sloeg en mishandelde hij haar menigmaal. Eens in het bijzonder trok hij haar uit het bed, sloeg haar op een wrede wijze met een grote stok, en daarna joeg hij haar naakt buiten de deur, op de gemeenteweide van Ewell, waar zij aan de strengheid van een vriesnacht blootgesteld was.

De volgende morgen ging hij om haar te zoeken, en had enig vermoeden dat zij door de strengheid van het weer omgekomen was. Ten laatste vond hij de arme, lijdende vrouw, nauwelijks nog levend, zij had beschutting gevonden in een stulp onder een weinig stro, waar zij naar alle waarschijnlijkheid, had zij er een weinig langer gebleven, een slachtoffer van zijn beestachtigheid zou geworden zijn.

Maar de Alziende God liet hem niet toe lang te heersen, kort daarna werd hij met een langdurige en zware aanval van krankheid bezocht. Gedurende die tijd verlangde hij mij te zien, ik ging één en andermaal naar hem toe van Ditton. Hij scheen zeer bedroefd, en schreide aanhoudend, maar bleek tot het laatste ogenblik van zijn leven, zeer onwetend te zijn van het plan van zaligheid. "Dus sterft een man als hij verzwakt is, en de mens geeft de geest, waar is hij dan?", Job 14: 10. De naam van deze man was Sargant.

21. Een ander man was eveneens een groot tegenstander van het Evangelie, maar meer op zichzelf. Hij zou ons nooit openlijk bespotten, maar hij strooide vele verschrikkelijke leugens uit, om ons en

de godsdienst verachtelijk te maken. De Heilige Schrift, het gebed en alles wat heilig is, maakte hij bespottelijk, hij verzekerde dat ons bidden niets anders was, dan kruipen achter een kat om te zien wie haar het eerst kon vangen. En deze grove ongerijmdheid verklaarde hij de waarheid te zijn, en dat hij zelf een ooggetuige van die handeling geweest was. De gespannen boog van God echter, deed weldra die weerbarstige tong ophouden, want zoals hij eens drijvende was zoals zij dat noemen, een stoof van buskruid, bestaande uit vele vaten, kwam er brand binnen in het drooghuis, en dit deelde de vlammen mee aan de zeven waarin het buskruid was. Allen sprongen dadelijk in de lucht, maakten het gebouw met de grond gelijk, en slingerden de arme spotter met het Woord van God en met het gebed, in één ogenblik in de eeuwigheid, latende hem niet toe, dat hij de Naam van de Heere kon aanroepen. Zijn naam was Gatten.

Wij mogen wel terecht zeggen met David: "Hoe vreselijk zijt Gij in Uw werken, o Heere, om de grootheid Van Uw sterkte zullen zich Uw vijanden U geveinsdelijk onderwerpen!", Ps. 66: 3.

Ik zal mij nu tevreden houden met het bijbrengen van de voorgaande bewijzen en blijken van Gods goedheid en barmhartigheid, ten opzichte van mij en mijn kleine kudde. Door al de bedreigingen, stenigingen en strijden waarmee wij aangevallen werden, heeft God ons tot heden toe bewaard. En gewis: "Behalve als de Heere die bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden, toen zouden zij ons levendig verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak. De Heere zij geloofd, Die ons in hun tanden niet heeft overgegeven tot een roof", Ps. 124: 2, 3, 6.

Dus, Christenlezer, heb ik u kort verhaald hoe God Zijn boog gespannen heeft en die bereid, Ps. 7: 13, en hoe Hij "Zijn pijlen heeft uitgezonden en de vervolgers verdaan", Ps. 144: 6.

Als mijn lezer iemand is van het getal van degenen die zijn mond kan openen tegen de Godsdienst van Jezus Christus, zou hij beter doen eerst neer te zitten, en met zich zelf

te overleggen of hij machtig is, alles bijzettende wat hij kan, hoewel met een getal van tien duizend, Hem te ontmoeten, Die hem tegen komt met twintig duizend. Als hij daartoe niet in staat is, zou hij beter doen een gezantschap van belijdenis en gebeden uit te zenden, terwijl hij nog ver af is, en begeren hetgeen tot Evangelievrede dient, Luk. 14:31.

Ware godsdienst is de zaak van God, en wie zich ook daartegen verzet, God zal ze verdedigen. Geen tegenstander kan de overhand behouden in deze strijd. De God der heirscharen zal steeds het veld behouden, en iedere vijand van deze grote Koning zal ondervinden, dat "Zijn pijlen scherp zijn!", Ps. 45: 6.

Misschien lezer, bent u iemand die gelukkig verlost is van deze goddeloze oorlog, en gewillig gemaakt om een goed krijgsknecht van Christus te zijn. Als dit zo is, verblijd u dan met Paulus en zeg: "Jezus Christus heeft in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid betoond, tot een voorbeeld van degenen die in Hem geloven zullen tot het eeuwige leven."

Maar als u één bent van de vervolgdten, schep dan moed uit dit geschrevene, sta vast in de Heere, en wacht op Zijn hand. "God zal op uw vijanden haastig met een pijl schieten, hun plagen zijn er, en hun tong zal ze doen aanstoten tegen hen zelf, een ieder die ze ziet zal zich wegpakken. En alle mensen zullen vrezen en Gods werk verkondigen, en Zijn doen verstandelijk aanmerken", Ps. 64: 8, 9, 10.

Einde.

3. DE LAATSTE WIL EN TESTAMENT VAN WILLIAM HUNTINGTON

In leven Bedienaar van het Evangelie in Providence Chapel, Londen.

Een dienstknecht van Christus en om Zijnentwil ook van de Kerk.

Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, Jesaja 38: 1.

Een wijs man beschikt zijn zaken met recht, Psalm 112: 5.

VOORREDE.

Geliefde broeders en zusters in het geloof van onze Heere Jezus Christus.

Daar ik een oorgetuige geweest ben van veel twistredenen en een ooggetuige van menigvuldige geschillen in onderscheiden families, betreffende de laatste beschikking over hun tijdelijk goed, en daar ik soortgelijke twisting en tweedracht wens te vermijden, was mijn gedachte, dat het ten hoogste noodzakelijk was om mijn laatste wil en mijn testament te maken, volgens die wetten, welke niet herroepen mogen worden. En daar ik in tijden van nood ondervonden heb, dat ulieden naast God mijn beste vrienden zijn, zo dacht ik het gepast te zijn, u er een gedrukt afschrift van te geven, opdat ulieden daardoor de voldoening zou smaken, te weten op welke wijze ik zowel over mijn levende als dode have beschikt heb, welke, zoals u licht zult begrijpen, niet zulk een grote waarde vertegenwoordigd.

Om eveneens die eindeloze onenigheden, rechtsgedingen en verongelijkingen te voorkomen, waardoor de onschuldigen zo herhaaldelijk gekweld worden na het overlijden van welmenende maar verkeerd ingelichte testamentmakers, zo heb ik nu acht jaren geleden iemand verzocht of Hij het op zich zou willen nemen, mijn enige uiterste Wiluitvoerder te zijn, en Die, ik ben er ten volle van overtuigd, zonder verandering is of schaduw van omkering, Jak. 1: 17. De heerlijke Persoon, die ik uitgekozen heb, is (met alle eerbied zij het gezegd.) mijn gemeenzaamste en mildadige Meester, in Wiens dienst ik al het goed verzameld heb, dat nu mijn eigendom is, uitgenomen een oude lederen wijnzak (Jozua 9: 4) een spinnenweb (Jes. 59: 5) een wegwerpelijk kleed (Jes. 64: 6) een bewindsel des aangezichts (Jes 25: 7) een paar bevlekte schoenen (Jozua 9: 5) een bed dat te kort en een deksel dat te smal is (Jes. 28: 20) een oude roestige wapenrusting (Lukas 11: 22) en een gebroken anker van een vergaand schip (Jes. 33: 23), welke door een listige advocaat in een valse en bedrieglijke vrede gehouden worden, hoewel er geen waarschijnlijkheid bestond, dat ik ze verliezen zou.

In deze armzalige, ongelukkige, blinde, ellendige en naakte toestand (Openb. 3: 17), trad ik in dienst bij mijn tegenwoordige onwaardeerbare Meester, die zó laag neerboog om mij te wassen, te kleden en te voeden, (Openb. 3: 18) en een eeuwige overeenkomst met mij te maken, of liever, *een eeuwige overeenkomst aan mij te openbaren.*

Zeer vriendelijk vertelde Hij mij, dat Hij zelf mij, mijn werk zou leren en dat Hij mij zo weelderig als een dienstknecht zou opvoeden, opdat ik eindelijk Zijn zoon mocht worden (Spr. 29: 21). Mijn loon zou zijn één penning per dag, van de Jeruzalemse munt. Twee penningen gaf Hij mij als handgeld bij mijn indiensttreding, (Lukas 10: 35) van welke ik er één dikwijls verloren heb, maar met behulp van een kaars en de bezem van zelfonderzoek heb ik haar teruggevonden tot vertroosting van mijn eigen ziel en van vele anderen. Deze penning werd nooit roestig, want ik kon er het beeld en

opschrift altijd duidelijk van onderscheiden. Bovendien vertelde mijn Meester mij ook nog, dat ik een erfgenaam zou zijn, van de oneindige Godheid en een mede-erfgenaam met Hem van die

onbegrijpelijke erfenis, of om het met Zijn eigen woorden uit te drukken: *Mijn Vader zal uw Vader en mijn God zal uw God zijn*, Joh. 20: 17.

Ik was door verbazing aangegrepen over de gemeenzaamheid, de onverwachte en onverdiende gunst van een Vreemde, terwijl zoveel van mijn bekenden zich verhielden van mijn klacht, en zich hielden als of zij niet wisten dat mijn ziel in tegenspoed verkeerde. Zeer verheugde het mij aldus van mijn oude meester ontslagen te worden, daar ik zeer toornig op hem was en door droevige ervaring wist, welke vreselijke bezoldiging ik zou ontvangen als mijn levensdraad zou zijn afgesneden. Onder vele tranen deelde ik mijn tegenwoordige Meester mee, *dat ik getrouw geweest was aan de onrechtvaardige Mammon*, waarop Hij antwoordde: *Ik zal u de ware rijkdom geven*.

Toen de bestemde dag aangebroken was, trad ik in mijn nieuwe dienst met onuitsprekelijke vreugde en vol van heerlijkheid, en gedurende een geruime tijd verrichtte ik mijn werk uit liefde tot mijn Meester, *en met een eenvoudig oog*, Matth. 6: 22. Maar toen het verbond tussen ons gemaakt, getekend en verzegeld was en toen ik in staat was de inhoud te lezen, en zag dat het Hem niet mogelijk was mij ooit weer te ontslaan of de overeenkomst te vernietigen, begon ik, mijn oor lenende aan slechte raad, mijn voordeel te doen met haar vastigheid. Toen mijn Meester dit bemerkte, verbood Hij mij in de ontvangkamer te komen en zei, dat ik aan de deur moest blijven staan. Spoedig werd ik gewaar dat mijn hovaardigheid mij uit de opperzaal geworpen had en dat mijn hoge geest mij deze val berokkend had, Spr. 17: 18. Elke nederige die naar boven ging werd binnen gelaten, maar tot mij werd gezegd: *Geef deze man plaats*. Aldus was mijn bovenste plaats gedurende vele weken leeg en was ik genoodzaakt met schaamte de laagste plaats te nemen en te staan op de gaanderij als een portier en een schouwspel voor anderen.

Daar ik anderen in- en uit zag gaan en weelde vinden, Joh. 10: 9, werd mijn ziel zo met jaloersheid vervuld, dat de vlam er van, al mijn liefde tot de Meester en het gezin, ja, zelfs alle aangename vereniging met hen scheen te verteren, Hoogl. 8: 6. Hier raakte het verbond uit mijn gezicht en begon ik te vrezen voor altijd ontslagen te zullen worden. Toen mijn hoop begon te zinken, kwam zinneloze wraakzucht boven en was het niet, dat mijn mond als met een breidel was dicht gebonden, dan zou ik tot mijn zonde nog overtreding toegevoegd, mijn Meester dwaas beschuldigd en mijn redenen tegen God vermenigvuldigd hebben. Ja, ik zei in mijn haasten dat beide, profeten en apostelen, leugenaars waren, Psalm 116: 11.

In deze toestand bleef ik geruime tijd liggen, te trots zijnde om iemand van het gezin te vragen mijn voorspraak te willen zijn, daar ik eertijds de betrekking van sleuteldrager vervuld had. Maar daar ik al verder wegzonk, verviel ik zelfs van mijn ambt als portier en eer ik het zelf wist was ik in het verbeterhuis gebracht. Ik begon nu tegen te spartelen, maar bemerkte al spoedig dat mijn voeten in de stok gelegd waren, Job 43: 27. Maar ach, aan welke wrede jaloezie, aan welke duisternis en vreze, aan welke verschrikking en angst, aan welke spijt en wrevel was ik hier in deze duistere cel ten prooi! Ik was zonder licht met alleen een schemering door de traliën, door welke ik velen zag heen en weer gaan. Hier echter werd ten laatste mijn hoogmoed geheel verbroken, en werd ik een smekeling gemaakt. Aan de één vroeg ik om een appel (of belofte) en aan een ander vroeg ik om een weinig wijn (of vertroosting). Maar het vuur van de jaloersheid vlamde zo hoog in mijn binnenste op, dat ik mijn geestelijke smaak geheel verloren had, alles was zo onsmakelijk, dat, om de woorden van Job te gebruiken, *het niet meer smaak had als het witte eens dooiers*, Job 6: 6.

In deze toestand bleef ik voortgaan, totdat mijn ziel weigerde getroost te worden, Ps. 77: 2. Maar daar ik een ander persoon de ontvangkamer zag binnen gaan, verzocht ik haar mijn Meester te willen meedelen, *dat ik krank was van liefde*, Hoogl. 2: 5, en daar het wel was met haar ziel smeekte ik haar eens aan Jozef te willen gedenken. Spoedig hierna kreeg ik over mijn gedrag terug te denken, al de tijd dat ik in dit verbeterhuis was opgesloten gehouden en werd ik gewaar, dat ik nagelaten had smeekschriften bij Zijne Majesteit in te dienen, het welk was zonde tot zonde toedoen, Job 15:4. Deze overpeinzing veroorzaakte, dat ik deze smartelijke klacht op zond: *Hij besluit iemand en hij kan niet uitkomen*. Daar ik enige verlichting vond zwelgde ik mijn speeksel in, Job. 7: 19, en zocht naar een Schriftuurlijk bewijs, wat een moedig geloof recht gaf om te handelen. Ten laatste kreeg ik houvast aan deze besliste verklaring: *Ziet, zo Hij mij doodde zou ik niet hopen!* Mijn gezegende Heere hoorde het, want naderhand leerde ik dat Hij slechts achter de muur stond, Hoogl. 2: 9. Kort

hierop daalde dat zoete woord in mijn gemoed: *Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan*, Lukas 16: 12. Ik gevoelde dat het woord *mijn* op mij toepasselijk was en veranderde het daarom in een Schriftuurlijk gebod: *Ik ben Uwe, behoudt mij*, Psalm 119: 94. Ik kwam nu in een geestvervoering, en zag een licht in het verbeterhuis schijnen, terwijl mijn gezegende en heilige Meester, Zichzelf vertoonde door de traliën in al Zijn geverfde klederen en scheen op mijn onwaardige ziel met ongewone luister, Joh. 14: 21. Ik dacht dat mijn geloof Hem even duidelijk zag als enig natuurlijk oog Hem ooit zag, toen Hij aan het kruis hing, Lukas 12: 10. Het woord, wat Hij aan mijn ziel toepaste was: *zo wie Ik liefheb die bestraf en kastijd Ik en Ik gesel een iegelijk zoon die Ik aanneem*. Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, Hoogl. 6: 6. Maar toen Hij Zijn gezegende en krachtige hand door het gat van de deur stak, werd mijn hart zo verwijdd dat mijn ingewand om Zijntwil ontroerd werd, Hoogl. 5: 4.

Ik dacht dat ik tot Hem opzag totdat mijn ziel als wegsmolt, en in een gelovig gezicht van zijn stervende liefde, zag ik mijn lage ondankbaarheid in al haar mismaaktheid, dat mij deed uitroepen: *Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en ik heb berouw in stof en as*, Job. 42: 5, 6. Ik ondervond nu zo'n zielsvreugde, dat ik niet anders dacht dan dat ik sliep en het een droom was, daar ik het voor onmogelijk hield dat zo één als ik, dermate van God begunstigd kon worden. Maar toen ik mij begon te bewegen ondervond ik, dat ik mijn keten werkelijk verloren had en ondervond ik opnieuw een zoete verwijding van mijn ziel. Dit vervulde mijn mond met lachen en mijn tong met gejuich, terwijl ik uitriep: *Toen de Heere mijn gevangenis wendde, was ik als degenen die dromen*, Psalm 126: 1. Dit was de tweede maal dat Hij kwam, om zijn werk aan mijn ziel te verlevendigen, nadat ik mij gedurende een lange tijd tegen Hem gesteld had. En nu leidde Hij mij opnieuw in het wijnhuis en de liefde was Zijn banier over mij, Hoogl. 2: 4. Ik was ook verblijd er onder te zijn. Echter kon ik niet nalaten op mijzelf te staren voor mijn lage ondankbaarheid, want hoewel Hij mij vergiffenis geschonken had, kon ik mijzelf geen vergiffenis schenken. Maar als hij door de kamer wandelde riep hij deze en gene toe: "Geef deze man plaats", terwijl voor deze tot mij het bevel gericht werd om plaats te geven. Deze laatste stem was de aangenaamste, want het is beter dat men tot u zegge: *komt hier boven aan, dan dat men u vernedere voor het aangezicht eens prinsen, die uw ogen gezien hebben*, Spr. 25: 7. Nog nooit had ik zo'n hoge plaats gehad, mijn gewone plaats was ongeveer aan het midden van de tafel, maar nu was ze naast de Meester zelf. Ik zat en weende en in mijn hart overlaadde ik Hem met zegeningen. In al Zijn zoete gesprekken, eindigde Hij met een zegen voor Petrus in het bijzonder. Wel is het waar dat dit niet mijn ware naam was, dit weerhield mij echter niet, dat ik mij dit alles toe-eigende. Want hoewel ik hem niet met vreselijke eden had verloochend, wist ik toch dat er genoeg vloeken in mijn hart waren opgeweld, ja, dat het alleen Zijn wederhoudende genade geweest was, die mij belet had ze uit te spreken. Nochtans

mogen allen die Hij uit het verbeterhuis brengt, avondmaal met Hem houden, Openb. 3: 20, en krijgen zij, die aan het hoofd van de tafel geplaatst zijn, de grootste portie, ja, vijf maal groter dan de anderen. Maar deze eer wordt altijd vooraf gegaan door de nederigheid, Spr. 14: 33.

Toen ik mijn blikken op de aanzittenden richtte, zag ik dat velen in zijn tegenwoordigheid lager geplaatst werden. Weer anderen waren mooi op weg om portiers te worden, het is echter beter een dorpelwachter te zijn in zijn geestelijk huis, dan te wonen in de tenten der goddeloosheid.

Deze goedertieren daad van vermenigvuldigende vergiffenis heeft zulk een zielsvernederende uitwerking, dat ze mij bekleedde met ware ootmoed en mij leerde vele dagen achtereen, te wandelen in de paden van zelfverfoeiing. Ook scheen de eeuwige verkiezing hier helder in door, want klaar is het dat God, aan enige duizenden dienstknechten tegelijk, hun doodvonnis heeft aangezegd, die minder schuldig stonden aan opstandigheid van hart als ik, dit was als een zoon. Ja, ook heeft Hij vele dienstknechten ontnomen, al de versierselen die Hij hen gegeven had en hen voor eeuwig uit zijn huis gezet, hoewel zij minder schuldig waren aan opstandigheid van hart als ik. Maar dit is overeenkomstig Zijn eigen wetten, want aan een dienstknecht is niets verzekerd, maar aan een zoon alles. "Zo zegt de Heere, Heere: Wanneer de vorst aan iemand van zijn zonen een geschenk zal geven van zijn erfenis, dat zullen zijn zonen hebben, het zal haar bezitting zijn in erfenis. Wanneer hij van zijn erfenis een geschenk zal geven aan één van zijn knechten, die zal dat hebben tot het vrij-jaar toe, dan zal het tot de vorst wederkeren, het is immers zijn erfenis, zijn zonen zullen het hebben. En de vorst zal niets nemen van de erfenis van het volk, om haar van haar bezitting te beroven. Van zijn bezitting zal hij zijn zonen erf nalaten, opdat niet Mijn volk een iegelijk uit zijn erfenis verstrooid worde, Ezech. 46: 16, 17 en 18. De Zaligmaker verklaart deze woorden aldus: *Want wie heeft, zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben, maar wie niet heeft van die zal genomen worden, ook dat hij heeft*, Matth. 13: 12. Bij tijden onthield mijn Meester mij, mijn dagelijkse penning, opdat mijn geloof zou leren te roepen, dingen die niet zijn alsof zij waren. Evenals God soms spreekt van dingen die nog gebeuren moeten, alsof ze al geschied waren, zo eigent het geloof zich ook zaken toe, welke zij niet in haar bezit heeft. Aldus is *het geloof een vaste grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet*, Hebr. 11: 1.

Mijn vrienden zouden echter bezwaar tegen deze mijn wil kunnen inbrengen en zeggen, *dat een testament niet van kracht is zolang de testamentmaker leeft*.

Hoewel dit in sommige gevallen waar is, nochtans niet in alle. Wij genieten de nalatenschap van het Nieuw Testament en nochtans is er getuigd dat de Testamentmaker eeuwig leeft, en velen genoten de nalatenschap voor Christus' dood, terwijl het zwaard van de gerechtigheid sliep, In de loop van mijn bediening ben ik door vele personen bezocht geworden, die mij raad kwamen vragen omtrent het maken van hun laatste wil. Hun grootste zorg scheen hierover te lopen, of zij wel een vaste vleselijke arm zouden vinden om hun executeur te zijn en een eerlijk rechtsgeleerde om hun testament te maken.

Ik geloof niet dat zij in hun zoeken naar een eerlijk rechtsgeleerde, beter zullen slagen dan Salomon in zijn zoeken naar een eerlijke vrouw. Ik heb opgemerkt dat geen van deze testamentmakers er een woord over repte, dat Jezus Christus nodig was in de beschikking van hun zaken. Die Wonderlijke Raadsman werd geheel buiten de zaak gehouden, zij hielden raad, maar niet met Hem. Abraham echter handelde op een

geheel andere wijze. Hij neemt Eliëzer zijn knecht (die een getrouw, Godvrezend man was) om zijn executeur te zijn. Hij doet hem eerst zweren bij God en geeft hem al zijn goed over en zegt hem hoe hij heeft te handelen. In het geloof zendt hij hem om een vrouw voor zijn zoon en erfgenaam te zoeken, en het moet er zo één zijn die uitverkoren is door de Engel van het eeuwige Verbond. En als de Engel niet zou vervullen hetgeen Abrahams geloof, zijn knecht had doen op zich nemen, dan zou de executeur vrij zijn van de eed van de testamentmaker.

Toen Abraham zo dus zijn testament gemaakt had en zijn God en Zaligmaker door het geloof had gebonden (Die een erfgenaam is van alles, rijk in zegeningen, rechtvaardig in al Zijn wegen en in staat alles uit te voeren wat het geloof Hem toevertrouwt) toen stierf hij en gaf zijn zoon in het geloof aan Christus over. Izak oogste de vruchten van het vertrouwen van zijn vader.

Ten eerste kreeg hij een deugdelijke huisvrouw, Gen. 24: 67, en één die bij God vermocht in het gebed, een liefhebbende, gelovige, biddende huisvrouw is waarlijk een hulp.

Ten tweede werd zij vruchtbaar gemaakt in antwoord op Izaks gebed. "Izak zaaide in datzelfde land en hij vond in datzelfde jaar honderd maten, want de Heere zegende hem. En die man werd groot. Ja, hij werd doorgaans groter, totdat hij zeer groot geworden was." Dit is zijn zaken richten overeenkomstig Gods gebod. Laat uw weduwen achter en Ik zal hen in het leven behouden en laat uw weduwen op Mij vertrouwen, Jer. 40: 11.

Ook in Amrams testament scheen het geloof het grootste aandeel te hebben, zowel in het redden van het leven van Mozes, als in hem te bewaren. Het geloof zag dat het een schoon kind was en dat verzwakte de vrees voor het gebod van de koning. Het geloof bouwde de drijvende wieg en verborg hem er gedurende drie maanden in, het gelovig gebed bracht Gods bewarende hand over hem, de biezen bedekten hem en geen krokodil durfde hem te naderen. De arme Mozes was veroordeeld zodra hij ter wereld kwam, want het vonnis viel op het geslacht niet op de misdaad: *de zonen zult gij doden!* Aldus was hij door de wet van een tiran dood, zodra hij ter wereld kwam en moest de vallei der schaduw des doods binnentreden, zodra hij het levenslicht aanschouwde. Maar niettegenstaande dit alles, geeft het geloof dit kind aan God over, die de goddeloze weerhield zijn voornemen uit te voeren. De wetgever moest het kind op zijn eigen kosten groot brengen en hij die het doodvonnis tekende werd de grootvader van het aangenomen kind. Mozes moest leven in het huis van zijn eigen vader onder de bescherming van de prinses, terwijl het geloof van de ouders een dubbele vergelding ontving.

Ten eerste dat hun zoon leefde en ten tweede, dat zij door het hof betaald werden voor het zogen van hun eigen kind. Ten laatste openbaarde zich het geloof als een erfdeel in Mozes, hij verachte zijn aanneming, zag op het loon. Hij verkoos het kruis van Christus en zag de Onzienlijke, werd een profeet, een middelaar en ten laatste werd hij koning gemaakt in Jeschurun. Dit zijn enige van de gezegende vruchten, als men God aanstelt tot een Voogd over zijn nazaad. Izak en Jacob handelden zo met hun kinderen, eerst zegend zij hen in de Naam van God, gaven hen en alles wat zij hadden aan Hem in het geloof over en smeekten daarna om Zijn genade en Voorzienigheid hen ten goede.

Als men zijn testament maakt en zijn kinderen overgeeft in de handen van een rijk wereldling, zonder God in het gebed te zoeken of zijn geloof op Hem te stellen, is dit de enige weg waarin onze kinderen, van hun kindsheid af door de duivel heen en weer geslingerd zullen worden, Markus 9: 22. Nochtans, hebben alleen zij die in Christus geloven, dit voorrecht om hun eigendom aan God over te geven, als zij nalaten wat

werkelijk hun eigendom is. Onrechtvaardig verkregen goed, zal spoedig door Gods vloek vergaan zijn, maar is het op een eerlijke wijze in de vreze Gods verworven, en dat in antwoord op het gebed in het geloof, dan wordt het geheiligd en aangenaam voor ons gemaakt met een gevoel van Zijn eeuwige liefde in Christus Jezus. Daarom staat er ook: *De zegen des Heeren die maakt rijk en Hij voegt er geen smart bij*, Spr. 10: 22.

O, hoe aangenaam is het om terug te mogen zien en dan te zien hoe alle tijdelijke en geestelijke zegeningen, zoveel antwoorden zijn op het gebed en zoveel dierbare beloften aan ons vervuld. Gebedsverhoringen zijn voor ons bewijzen dat wij zonen van God zijn door het geloof, Joh. 5: 14 en 15, en geestelijke zegeningen geven ons te kennen dat wij erfgenamen der belofte zijn, Gal 4: 38. O, gezegende broederschap! O, gezegende erfenis! *Ik heb uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve*, zegt de lieflijke Psalmist in Israël, Psalm 119: 111.

Lezer, welke uiterste wil en welk testament u ook verplicht zult zijn om voor de mensen te maken, opdat uw bezitting voor uw nageslacht zou bewaard blijven, draag dan toch zorg dat uw geloof, een andere wil met God maakt. Deze laatste wil zal de zekerste zijn. De getrouwheid en oprechtheid van mensen mogen falen, maar *de goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen die Hem vrezen en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen*, Psalm 103: 17.

Lezer, dat het u wel ga!

Uw dienstwillige,

William Huntington S.S.

DE UITERSTE WIL EN TESTAMENT

In de Naam van God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Amen.

Ik William Huntington, arbeider in des Heeren wijngaard te Effingham, Woking en Richmond in Surey en te St. Mary-le-Bone en Sunbury in het graafschap Middlesex, ten deze tijde mijn verblijf houdende in Winchester Row, in het graafschap Middlesex, tevoren genoemd, en door rijke genade goed bij mijn verstand en geheugen zijnde, overpeinzende mijn zekere nadering tot de dood en tot het huis, bestemd voor alle levenden, zo maak ik en verklaar dit te zijn mijn Uiterste Wil en Testament, gemaakt, deze tiende dag van Juni in het jaar onzes Heeren één duizend zeven honderd en drieëntachtig, (1783) in wijze en in vorm als volgt:

Dat is te zeggen:

Ten eerste: Ik beveel mijn ziel in handen van de God van Abraham, Izak en Jacob, in de beoefening van dat geloof, hetwelk Gods uitverkorenen eigen is, en Zijn naam zij geloofd zonder enige twijfel, van mijn aandeel in het Eeuwige Verbond.

Ook wens ik, de Vader aller barmhartigheden en de God aller vertroosting te loven, dat Hij mij zondaar, een eeuwige liefde heeft toegedragen, dat Hij mijn onwaardige naam geschreven heeft in het Boek des Levens, dat Hij mij gesteld heeft in de handen van Zijn geliefde Zoon, dat Hij mij door Hem, tot eeuwige zaligheid, leven en heerlijkheid verordineerd heeft, en dat Hij mij tot Hem getrokken en in Hem aangenomen, en mij heeft wedergeboren tot een levende hoop door Zijn heerlijke opstanding uit de doden.

En ook wens ik, gelijke eer toe te brengen aan Christus Jezus mijn Heere, wie ik geloof te zijn evangelijsk, Fil. 2: 6, eenswezens, Hebr. 1: 8, en de mede Eeuwige, Openb. 1: 17, met God de Vader. Slechts onderscheiden in Persoon, ambt en Naam, Die hoewel hij naar Zijn Godheid is zonder geslachtsrekening, Hebr. 7: 3, nochtans is, de eeuwige Zoon van God de Vader, verbondsgewijze, Hebr. 1: 5. Zijn gegenereerde Zoon door Zijn geestelijke ontvangenis, Hand. 13: 33, Lukas 1: 85. Zijn gehoorzame Zoon zowel in leven als dood, Fil. 2: 8, en krachtig bewezen is dit te zijn, uit zijn opstanding uit de doden, Rom. 1: 4. Mijn ziel aanbidt deze Vriend der vriendelozen, omdat Hij mijn onwaardige naam en persoon heeft aangenomen, mijn natuur aangedaan en mijn zonden op Zich heeft genomen. Daar Hij Zich als mijn Borg in mijn plaats gesteld en mijn oneindige schuld betaald heeft, mij een eeuwige gerechtigheid heeft verworven door het geloof in Zijn vlekkeloos leven, mij vrede en vergiffenis heeft geschonken door het geloof in zijn bloed, mij heeft gegeven volhardende genade en kracht door het geloof in Zijn arm. Ook Zich aan mij heeft willen openbaren en Zich heeft willen neerbuigen om woning in mij te maken en mij heeft geschonken de gezegende hoop, dat ik eeuwig met Hem zal zijn in heerlijkheid.

Noch kan ik mij onthouden, gelijke eer toe te brengen aan Jehovah de Heilige Geest, voor Zijn verlichtende en levendmakende invloeden. Daar Hij mij in alle waarheid geleid en de dierbare liefde van God in mijn hart heeft uitgestort. Daar Hij zo neerbuigend goed heeft willen zijn, aan mijn ziel te arbeiden als de Geest des gebeds, de Geest des geloofs en de Geest der Goddelijke vertroosting. Mijn ziel heeft verzegeld, Zijn getuigenis in mij gegeven, en voor Zijn bewerking als een Onderpand van mijn eeuwige erfenis. De eeuwig geprezen en heerlijke Drie-eenheid in Eenheid,

zij de eer van mijn ganse, vrije, volle, volbrachte en eeuwige zaligheid van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

En dit is de wil des Vaders Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uiterste dage. En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage, Joh. 6: 39 en 40.

Ten tweede geef ik mijn lichaam over aan mijn allerbarmhartigste Zaligmaker, Die de Opstanding is en het Leven. Die Zich heeft willen neerbuigen er woning in te maken en belooft heeft hetzelfde wederom op te wekken, te veranderen, te maken als het Zijne en het te vervullen met al Zijn volheid in eeuwigheid. Om ontbonden te worden op Zijn eigen bestemde tijd, door welke middelen het Hem ook moge behagen, en gelegd te worden daar, waar Zijn oneindige wijsheid het zal denken goed te zijn, vast gelovende dat door rijke genade, mijn vlees zal rusten in de hoop van een heerlijke opstanding.

Huis en goed is een erve van de vaders, maar een verstandige vrouw is van de Heere, Spr. 19: 14.

Laat uw wezen achter en Ik zal hen in het leven behouden en laat uw weduwen op Mij vertrouwen, Jer. 49: 11.

Ten derde: Maria mijn vrouw, het kostelijkste van al het levende wat ik hier bezit, geef en vermaak ik aan Christus Jezus mijn Zaligmaker en rijke Verzorger. Die haar van alle eeuwigheid voor mij bestemd en haar op een wonderbaarlijke wijze tot mij gebracht heeft. Die ik genomen heb om te hebben en te houden, en heb ook weinig reden om berouw van de koop te hebben. Ik laat en vermaak haar, met alles wat zij heeft en is, in geval zij mij mocht overleven, aan mijn reeds genoemde Zaligmaker, om na mijn overlijden in weduwschap te blijven of om aan een ander gegeven te worden, zoals mijn Executeur zal goed vinden.

En nu o, Heere! Smeek ik U, mij voor haar te horen. Het is U bekend hoe zij altijd ten zeerste verkleefd is geweest aan Mozes en hoe ijverig en tevergeefs zij gezocht heeft om zijn graf te vinden. Hetwelk U, in Uw oneindige wijsheid en barmhartigheid goed gedacht hebt, te verbergen. Dat het U moge behagen de aangevallen echtscheiding door te doen gaan en haar krachtdadig te kruisigen aan alle verwachting van een dode man en aan alle hoop in een dodend verbond. Dat zij ook niet langer een bijwif moge zijn in mededeelgenootschap met Hagar. En wat die weinige, vervloekte overblijfselen van eigengerechtigheid betreft, waar zij altijd zo uitermate veel mee op gehad heeft, zo smee ik U die te willen verderven met al datgene wat nog van haar eigen maaksel mocht zijn, opdat zij zonder toevlucht zijnde, de Steenrots mocht omhelzen, Job 24: 8. Amen.

Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des Heeren, des buiks vrucht is een beloning, Psalm 127: 3.

Ten vierde: Mijn oudste zoon Gad (wiens naam een *hoop* betekent) en die ik zo noemde, daar ik op een wonderlijke wijze van een hevige vervolging verlost werd, nadat ik lang en tot moe wordens toe gestreden had. Deze mijn genoemde zoon laat en vermaak ik, aan de allesoverwinnende overste Leidsman der zaligheid of wel, de Heere der Heirscharen, geweldig in de strijd.

En nu, o Heere! Smeek ik U te horen, het gebed van de arme, zwakke testamentmaker. Dat deze mijn zoon gemaakt moge worden tot een vaandeldrager in het kamp van Uw heiligen en dat de banier van eeuwige liefde over zijn hoofd mocht ontplooid worden. Dat U hem wilde bekleden, Hem voeden, wapenen en beschermen. En gezegend is hij die Gad ruimte maakt. Dat hij mocht wonen als een leeuw in Uw kracht. Wees Gij zijn hoog Vertrek en Toevlucht, zijn Schild ter verdediging en zijn krachtige Beukelaar. Maak hem een dapper verdediger van de Eeuwige Verkiezing, opdat hij moge verscheuren de verbroken arm van vrije wil, en de verheven arm van verdrukking en helpen verdoen de ganse hovaardige kroon, Deut. 33: 20.

Toen werden kinderkens tot Hem gebracht, opdat Hij hen de handen zou opleggen en bidden en de discipelen bestraffen dezelve. Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens en verhindert hen niet tot Mij te komen, want derzulken is het koninkrijk der hemelen, Matth. 19: 13 en 14.

Ten vijfde: Ebenezer, mijn tweede zoon (wiens naam betekent een *steen der hulp*) en die ik zo noemde, om de gedachtenis aan Gods vriendelijke voorzienigheid te bewaren, die ik bij zijn geboorte ondervond, toen ik in diepe armoede verkeerde.

En ik geef en vermaak mijn zoon Ebenezer aan Christus Jezus, mijn enige, onwankelbare Rots, welke de poorten der hel nimmer zullen overweldigen. En nu, o Heere, Gij Rotsteen Israëls, mijn uiterste Wilsuitvoerder en voor immer gezegende Erfgenaam, Die mij gebracht hebt tot het geloof, dat U het enige fundament van het evangelische Sion bent en ook draagt het ganse gewicht van het werk der barmhartigheid. U, de eeuwiggezegende en voornaamste Hoeksteen, wiens alomtegenwoordig zijnde kracht, het ganse levende gebouw tezamen voegt. Hoewel enige van de bouwstoffen in de hemel, andere op de aarde en weer andere nog niet in wezen zijn, en waarvan mijn ziel gelooft, dat de Hemelen Hem eenmaal zullen openbaren, in al de heerlijke majesteit der Godheid. Als de Omega, de Voleinder van het geloof, als de versierende Hoofdsteen, die het gebouw zal kronen en de eeuwige eer zal dragen, terwijl al de miljoenen verlost, vervuld zijnde met schitterende stralen van Uw vreselijke heerlijkheid uit zullen barsten in hemelse toeroepingen: *Genade, genade zij dezelve!*, Zach. 4: 7. Ach, dat mijn zoon voor Uw aangezicht mocht leven, dat hij gemaakt mocht worden tot een levende steen in uw verborgen gebouw, als het bestaanbaar kon zijn met Uw soevereine wil en welbehagen! Houd Gij ook over hem de wacht, met al de ouderlijke zorg van een eeuwigdurend, eeuwig levend en eeuwig liefhebbend Vader! Amen.

Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in haar jeugd, onze dochters als hoekstenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis. Psalm 144:12.

Ten zesde. Ruth, mijn oudste nog in leven zijnde dochter, (wier naam betekent *gevuld*) die ik zo noemde omdat mijn vrouw in arbeid kwam, terwijl zij bezig was met tarwe te rapen achter de maaiers in het veld. Zij was genoodzaakt naar huis te gaan, nog eer zij haar schoot met koren gevuld had en dit geschiedde niet zonder grote moeite.

Toen de tijd aan brak om het kind een naam te geven, richtten wij een klein feest aan. Het tweede gerecht bestond uit het koren door mijn vrouw geraapt, wat meer overvloedig geweest zou zijn, als de kleine Ruth wat minder spoed gemaakt had.

Mijn dochter Ruth, hetzij door leven of dood, geef en vermaak ik aan de tegenbeeldige Boaz, voorheen in Bethlehem Juda, in het land Kanaän, maar nu Koning der koningen

in Jeruzalem, Die naar ik geloof, de enige Echtgenoot is van de uitverkoren dochter Gods.

En nu, o Heere, mijn Verlosser, U die de naaste Bloedverwant van mijn ziel bent! U die ons niet versmaad hebt in onze lage staat, maar vrijwillig onze natuur hebt willen aannemen en alzo vervulde het werk van de lossers, toen de engelen (die door schepping nader aan ons verwant waren) een half uur het stilzwijgen bewaarden, Openb. 8: 1, daar zij niet ten gunste van ons durfden spreken. Nee, U was het, U, de eeuwiggezegende Bruidegom, Die de wil van het besluit opende, en op U nam om te vervullen de voorwaarden, verbonden aan een huwelijksverbond, Openb. 5: 5. Ja, U was het, Die onze ziel in liefde ondertrouwde, toen onze eerste man gestorven was, Rom. 7: 2. U vernederde Uzelf om genoemd te worden, *de Man wie de schoen uitgetogen was*, Deut. 25: 9 en 10. Hoewel Uw vijanden U in het aangezicht spuwden, hebt U de vrouw van de verstorvene gehuwd, Deut. 25: 3. U hebt de verpande erfenis gelost en U een eeuwige Naam gesteld, die niet uitgeroeid zal worden, Jes. 55: 13.

Zeker, U hebt kloekzinnig gedaan in Efratha, en Uw Naam vermaard gemaakt in Bethlehem! O Heere! Maak mijn dochter als Ruth de Moabitische, en hoewel Gij Uw schoen geworpen hebt op Edom, Psalm 60:10, nochtans wilde Gij zo laag bukken om in de schoenen van Moab te staan, terwijl u de arme Ruth liet rapen onder hen, die vruchten verzamelen tot het eeuwige leven. Ach, Heere! dat zij zich maar dicht moge houden bij uw dienstmaagden, Spr. 9: 3. En laat de Satan haar nooit vinden in enig ander veld, Deut. 22: 25. En wanneer U de wan in Uw hand zult nemen om Uw dorsvloer te doorzuiveren, dat zij dan evenals Maria veilig aan Uw voeten mag zitten, bedekt met de mantel van Uw gerechtigheid. Laat de geestelijke oogsters die het loon ontvangen, hetwelk de genade geeft, vele handvullen voor haar laten vallen om te rapen, totdat zij blijkt ingebonden te zijn in het bundelke der levenden, 1 Sam. 25: 29, als een deel van die korenhoop, die ter zijner tijd opgevoerd wordt, Job 5: 26, als Uw eerstelingen, Jozua 1: 18. Opdat U, Die zo overvloedig hebt gezaaid en zij die zo vlijtig hebben geoogst met al de zwakken in het geloof, die geraapt hebben, zich tot in alle eeuwigheid tezamen mogen verblijden. O, dat haar loon volkomen moge zijn van U, Gij soevereine Heere, God van Israël, onder wiens vleugelen mijn geloof haar wilde brengen tot de waarheid. Amen.

De goede zal zijn kinds kinderen doen erven, maar het vermogen van de zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd, Spr. 13; 22.

Ten zevende: Mijn dochter Naomi, de jongste nu in leven zijnde dochter (welker naam betekent *aangenaamheid*). Ik noemde haar alzo, om in gedachtenis te houden Gods voorzienige zorg over ons tijdens haar geboorte. Ik had mijn werk verlaten en daarmee een gemeubileerde kamer, en was naar Ditton verhuisd waar ik slechts een ongemeubileerde kamer als verblijf kon vinden. Hoewel ik elke dag verwachtte dat mijn vrouw bevallen zou. Het behaagde God echter een paar vrienden te verwekken, die de kamer meubileerden en dezelve van de nodige geriefelijkheden voorzagen, ten tijde toen er behoefte aan was. Hier liet God de dag van morgen voor zichzelf zorgen. Hier om is de naam van het kind 'aangenaamheid'. En ik geef en vermaak mijn dochter Naomi aan de God van mijn Vader Abraham, voor wiens aangezicht ik gewandeld heb. De Engel die mij verlost heeft van alle kwaad, de God aller genade en de Voorzienigheid, Die mij gevoed heeft van dat ik was, tot op deze dag, en vastgesteld heeft de bepalingen van mijn woning.

En nu o, Heere God, genadig en barmhartig, traag tot toorn en van grote goedertierenheid, Die in antwoord op het gebed mijn dochter terug gebracht hebt, van de poorten van de dood. Op het ootmoedigst smee ik U, haar uit mijn handen te

willen aannemen en maak mijn geloof bekwaam, om Uw zorgdragende voorzienigheid over haar af te smeken. Dat U haar mocht zijn tot een Gids en Leidsman, als ook haar Vader en haar Vriend! Dat Uw gezegende hand zich niet tegen haar kere, noch dat U duldt, dat haar naam genoemd wordt Mara! O, maak haar tot één van Uw achtenswaardige vrouwen, tot een begenadigd moeder in Israël. Leidt haar door al de gevaren, waarmee de onervarenen in hun jeugd omringd zijn en bewaar haar voet van verstrikt te worden in de netten, die gespannen zijn om de zielen voor de Satan te vangen. Zijn niet de kinderen een erfdeel komende van U? En is de vrucht des buiks niet Uw eigen beloning? Bent U niet de Formeerder van haar aanzien en de Behoeder van haar leven? Aan wiens hoede dan aan de Uwe zou ik haar dan kunnen toevertrouwen? U, Die zo goed bekend bent door Uw dierbare Namen, als een Vader der wezen, een Man der weduwen, een Vriend der eenzamen en een hulp dergenen die geen helper hebben. In waarheid bezit U al deze eigenschappen in de overtreffende trap en in elke betekenis van deze woorden.

Ik vraag niet om tijdelijk goed, om eer, schoonheid, vermaak of een lang leven, maar mijn gebed is alleen, of Uzelf haar Deel mag zijn. Uw liefde in het hart uitgestort, is de beste erfenis. Uw oneindigheid kan de onbeperkte wens vervullen, die de vrijmoedigste geest in staat is te doen en Uw eeuwigheid doet elke gedachte weerkeren, tot het de gelovige ziel zoet vervuld met oneindige voldoening. O, dat deze mijn dochter voor Uw aangezicht mocht leven en dat zij de God van haar vader mocht leren kennen en laat Uw zegeningen over mijn geslacht, te boven gaan de zegeningen van hun voorvaderen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen. Amen, ja Amen.

En nu broeders, ik beveel u Gode en het Woord Zijner genade. Die machtig is u op te bouwen en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden, Hand. 20: 32.

Ten achtste. Al de arme schapen, die U door mijn dienst geroepen hebt en al degenen over wie de Heilige Geest mij tot een opziener gesteld heeft, tezamen met al diegenen, die ik door de liefde van Christus, gedrongen werd lief te hebben, er voor te zorgen of te voeden. Deze allen, met hun gehele verzorging, geef ik over aan de Herder en Opziener der zielen, Christus Jezus mijn Heere, aan Wie zij toebehoren door gift, door koop en door overwinning, namelijk als de gift van Zijn Vader, de gekochten door Zijn bloed en de zegetekenen van Zijn overwinning.

En nu, o Heere God, de Oude van Dagen en het Einde van de tijden, de Alfa en de Omega, onze eeuwige Vader, Die van alle eeuwigheid verordineerd was tot een toekomstig Hoofd en tot een toebrenghend Herder, die onze namen, personen en hun getal ontving, zelfs eer de aarde was geschapen of alles in orde gesteld. U, de grote 'Ik Ben', U, de enige eeuwige NU en het enige Middelpunt van de eeuwigheid. Wie geen ruimte kan afmeten en in Wie het verleden en het toekomstige Zich voor altijd verliezen, o U, die onbegrijpelijk bent en nochtans ten volle bekend in Juda. Hoewel onzienlijk, nochtans ziet het geloof U. En hoewel U de Enige Bezitter bent van de onsterfelijkheid, wilt U nochtans bij de sterfelijken wonen. Ootmoedig smee ik U, ten allen tijde te willen tonen, dat U de waakzame, zorgdragende en tere Herder Israëls bent. Verzamel hen uit het midden van de bokken, breng terug, hen die afgedwaald zijn, heel hen die ziek zijn, verbindt de verbrokenen en voedt hen die versmachten. Laat geen oor verloren gaan, Amos 3: 12, of één klauw achterblijven. Daar het gebleken is dat U onberispelijk bent in alle delen van het verbond, van eeuw tot eeuw en Uw Woord bevestigd hebt tot in duizend geslachten. Zo behage het U, Uw uitverkorenen te versterken, te bevestigen en vast te stellen in het sterkste geloof hieraan.

En nu, o Heere, verlos hen allen van die godonterende ongevoeligheid van de Deist, die hen zó duur komt te staan, Ezech, 8: 12. En van de vervloekte misleiding van de Ariaan, 2 Petrus 2: 1. Ook van het vleselijk vertrouwen en de roekeloze vermetelheid van de Antinomiaan, 2 Kor. 13: 2, en van het bittere en ondraaglijke juk van de zelfgenoegzame Arminiaan, Hand. 15: 10. Van de vrijwillige dienst van de wereldlingen en van het vreselijke en onverwachte einde van de gehele stam van de Farizeeën. Amen, ja Amen.

Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zodanig zijn de zonen der jeugd.

Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker met dezelfde gevuld heeft. Zij zullen niet beschaamd worden als zij met de vijanden spreken zullen in de poort, Psalm 127: 4, 5.

Ten negende: Het kind dat staat te komen, en allen die nog zouden komen, of het weinigen of velen, manlijke of vrouwelijke zijn. Deze allen geef en vermaak ik aan de Vader der Geesten van alle vlees, of wel de Tweede Adam, de levendmakende Geest, de Heere des hemels, de eeuwig gezegende Immanuël, onze God en *God met ons*. Om door Zijn kracht bewaard, en door Zijn scepter bestuurd te worden en alleen tot Zijn volstreckte beschikking te zijn.

En nu, o Heere, Die niet versmaad hebt de eenvoudige offeranden van de jonge kinderen, toen zij U in de tempel hun onbekende Hosanna's offerden. Maar Die uw vijanden ten scherpste berispt, en op een wonderlijke wijze de mond gestopt hebt, door de lippen van jonge kinderen en zuigelingen, uit welker mond Gij Uw lof hebt toe bereid tot volmaakte roem. O, laat het aankomende geslacht instemmen met de onschuldige en heilige uitroepen: "Hosanna, Gij Zone Davids"! Of: "Verlos Heere, wij smeken U." Ja, laat hen opstaan en U gezegend noemen.

Rijkelijk hebt U Uw onwaardeerbare liefdegift weggeschonken aan vele van Uw uitverkorenen, en dat in verschillende ouderdom. Enigen zijn met de Heilige Geest vervuld geweest vanaf hun moeders lichaam, anderen hebben vanaf hun kindsheid de Heilige Schriften geweten. Weer anderen waren verordineerd tot profeten eer zij noch ontvangen of geboren waren. En twee duizend kinderen vielen in eenmaal als martelaren voor Uw waarheid, verzegelden die met hun bloed en stierven in de hoop van het Evangelie. Nog anderen hebben U, de Messias, ter elfder ure gevonden, terwijl de stervende moordenaar aan het kruis, de overtuigingen van zonde en de smarten van de dood, hand aan hand voelde gaan en gelijke tred houden. Zodat een geestelijke geboorte en een langzame dood elkaar in één uitverkoren vat op dezelfde tijd ontmoetten. Maar geloofd zij Uw Naam, de geestelijke geboorte nam de prikkel van de dood weg. Zeker, dit was een dubbele verlossing of een jubileum dat niet was uitgeroepen. Dat men het lijk van een moordenaar aan het hout zag hangen, terwijl de ziel bezig was met het zingen van hemelse lofzangen in het Paradijs! Maar dit zijn enige van de onderscheidende daden van Uw soevereine genade! *O Heere, dat U eens mocht willen geven, dat ons nageslacht, vele van deze wonderlijke tentoonspreidingen van Uw onverdiende en eeuwige liefde, mochten zien en voor zichzelf ondervinden. En dat uw Geest, Die op ons is en Uw woorden, die U in onze mond gelegd hebt, niet mogen wijken van onze mond, noch van de mond van ons zaad, noch van de mond van het zaad na ons, van nu aan tot in eeuwigheid toe. Amen, ja Amen.*

Vereert de Heere van uw goed en van de eerstelingen van al uw inkomsten. Zo zullen uw schuren met overvloed vervuld worden en uw perskuipen van most overlopen, Spr. 3: 9 en 10.

Ten tiende: Al het wereldse goed dat ik nu bezit of nog zal bezitten, hetzij dat het veel of weinig, hier of in den vreemde is, met alles wat ik in de toekomst het mijne mag noemen, of het geld, boeken, huizen of land moge zijn, tezamen met al mijn roerende en onroerende goederen, of ze bestaan in meubelen, klederen, bedden of beddengoed en eindelijk mijn levende en dode have, welke waarde het ook moge vertegenwoordigen, dit alles en elk deel afzonderlijk, laat ik na, vermaak en geef ik, aan *Jehovah Jireh*, de Heere die het voorziet en dat ten goede van mijn vrouw en kinderen, die Hij mij heeft geschonken, Hem nederig smekende, dat Hij deze goederen moge vermenigvuldigen, heiligen en zegenen tot hun dagelijks gebruik.

En nu, o Heere, Die ons geschonken hebt alles wat tot het leven én de Godzaligheid behoort en ons door de gave van het geloof, gemaakt hebt tot erfgenamen van de belofte van dit en van het toekomstige leven, is mijn ootmoedigste bede te willen horen, het onvolmaakte smeekgebed van Uw knecht, hetwelk wordt voortgebracht met onbedrieglijke lippen. Bent U niet die algemene Voogd van de geestelijke weduwen? Rom. 3 en 4, van wezen? 2 Kor. 6: 17 en 18, en van dwazen? 1 Cor. 4: 10. Gaf U de kinderen Israëls het land Kanaän niet om-niet, en betaalde U hun verteringen daar niet met eer? Ja, hun kleding was aan hen niet verouderd, hun schoenen niet versleten tijdens het gaan, hun voet is niet gezwollen door de reis. De Rotssteen gaf hen water om hun dorst te lessen en de dorre woestijn was hen als een kanaal waardoor het hen achterna vloeiende. De hemelen verschaften hen hemels brood en de koppen van de Leviathans hebt U verpletterd en tot spijs gegeven aan het volk in dorre plaatsen. De hemel regende op hen gevleugeld gevogelte als het zand der zeeën en vlees, totdat het de ingang van de deuren van hun tenten toesloot. O, aanbiddelijke Voorzienigheid! Maar boven dit alles zondigden zij nog! O, wrede ondankbaarheid! Heere, wat is toch de mens! U geeft ons de hemel om niet en wilt U er ons zelf brengen. Amen, ja Amen.

Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan, Psalm 127: 1.

Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd, maar die dit alles gebouwd heeft is God, Hebr. 3: 4.

Ten elfde. De Kapel, welke ons de goedertieren, de onverdiende en onverwachte Voorzienigheid van God heeft geschonken, om welke reden zij ook haar tegenwoordige naam draagt, Providence Chapel, (Voorzienigheids kapel). Het gehele bestuur hiervan draag ik op aan de Heere Jezus Christus, als ook de leiding van de bestuurders, het toezicht over de predikstoel, de leiding van de predikers, het opzicht over hun leer, het weiden van de kudde, de voorbereiding van hun harten, de bekwaammaking van hun oren en het toezicht op hun wandel. Dit alles draag ik op, aan de alleenwijze Opperherder van alle levenden en van alle dingen. De enige opperste Heerser over alles dat zienlijk en dat onzienlijk is, hetzij in de hemel of op aarde. Die de almachtige Schepper is van de hemel en de aarde en de enige Beschikker van alle dingen.

En nu, o Heere, Die de hemelen, ja, de hemel der hemelen niet kunnen omvatten, hoe veel te minder dit kleine huis dat wij gebouwd hebben. Wendt u dan nog tot het gebed van uw knecht en zegent U dit huis. Dat Uw ogen open zijn nacht en dag over dit huis, en dat het voor duizenden tot een Bethel moge worden. Richt de treden van sabbatschenders, lasteraars en de laagste van de stervelingen, zodat zij deze vloer betreden. Dat soevereine genade en stervende liefde in hun grootste kracht tentoongespreid worden en in hun volste mate. En wilt U geven, dat in het opschrijven van de volken, van miljoenen gezegd worde: *deze en die is daar uit God geboren*. O Heere, maakt U de predikstoel als de gouden bellen van Aäron en maakt U de tong van

elke beproefde en trouwe dienaar als een gouden klepel. Dat vreugde en blijdschap daar in gevonden moge worden, dankzegging en een stem des gejuichs. Laat nooit een droge vormelijkheid er vaste voet in krijgen. Laat een geestelijk tovenaer er nooit zijn stem verheffen. Laat het priesterschap er nooit voorspoedig zijn. Dat geen vleselijke uitvindingen, hoe strelend die ook voor vlees en bloed mogen zijn, geen menselijke overleveringen, hoe oud of in welke hoge achting die ook mogen staan, noch ook enige leringen van de duivels, hoe diep of van welke tijd zij ook mogen zijn, er ooit in verkondigd worden. Maar laat Uw waarheid vergezeld worden door dat geloof, dat Uw eigen gave is. Dat men zich daar altijd tot U wende en Uw Naam aanroep in de taal van Uw eigen allerheiligst Woord. En mocht u er ten allen tijde aangebeden worden door Uw dienstknechten, in de zalige genieting van Uw eigen eeuwige liefde, altijd bewonderd in Uw schitterend en allerheerlijkst licht. En maak dat U slechts gediend wordt in Uw Eigen Geest. O Heere der Heeren, weest U ons alles in allen en wilt U geven, dat alle predikers van welke sekte ook, die U voorstellen als het enige Geschenk en eeuwig deel voor zondaren, gezegend mogen worden met Uw eeuwig getuigenis, Uw ondersteunende hand en de onuitsprekelijke vertroostingen van Uw eeuwige Geest. En wilt U hun eerlijke arbeid kronen met een tienduizendvoudige zegen. Amen, ja Amen.

EEN VRIJWILLIG OFFER.

Gij zijt niet uws zelfs, want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn, 1 Kor. 6:19, 20.

Want hetzij dat wij leven, wij leven de Heere, hetzij dat wij sterven wij sterven de Heere. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren, Rom. 14: 8.

Ten twaalfde: Al mijn kracht, lichamelijke gezondheid, en mijn bestemde tijd, als ook al de bekwaamheden, welke God mij als de God van de natuur heeft geschonken. En eveneens al de bovennatuurlijke gaven, als daar zijn: kennis, geloof, ijver, nuttigheid, spraak, vreze, liefde, verwijding van het hart, welke God het beste kan beoordelen, die Hij als de God van de genade vrij en onverdiend aan mij heeft weggeschonken. En eindelijk de vreugde, vrede, gelukzaligheid of het geluk, welke Hij mij genadig in hoop heeft gegeven, als de God der heerlijkheid, deze alle wens ik van ganser harte, alleen op te offeren aan de dienst van mijn enige Meester, Christus Jezus de Heere. Om daar over te beschikken ter verheerlijking van Zijn eigen Naam en ten goede van Zijn eigen uitverkorenen.

En nu o, Heere, die het gebed hoort, laat mijn smeking voor Uw aangezicht komen. Wil nooit toestaan, dat mijn lippen U vleien of mijn wederstrevige wil U verzoekt. Als ik iets ken van mijn eigen hart, dan kan ik zeggen dat ik geen begeerte heb naar een bisschops salaris, maar wel, dat er een krachtige deur voor mij geopend mocht worden, 1 Kor. 16: 9. Ook zal ik er nooit om vragen, dat de machthebbende hand van een valse zogenaamde geestelijk heer mij opgelegd wordt, maar alleen dat U, eeuwig gezegende Herder en Opziener der zielen, Uw hand op mij wilt leggen en dat niet slechts eenmaal maar dat dezelve in elke tijd van nood vergezeld mocht zijn met: "*Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste,*" Openb. 1: 17.

Wat betreft mijn haken naar diakenschappen, dekenschappen, predikambten of welke andere kerkelijke bevordering het ook moge zijn, deze zal ik zelfs in het gebed nimmer aanhalen, hetwelk een heilige betaamt, maar alleen dit, dat ik een uitgebreid arbeidsveld moge hebben om het Evangelie te verkondigen, met die voeding en kleding, waarvan mijn Hemelse Vader weet dat ik die nodig heb, eer ik Hem bid,

Matth. 6: 8. En dat mij eveneens vernederende genade geschonken mag worden, om daarmee vergenoegd te zijn, 1 Tim. 6: 8. Ik zal nooit bidden om kerkelijke titels of enige andere vleselijke waardigheid, maar ik hoop dat ik tevreden zal zijn met de titel van *een getrouw arbeider*. Ook zal ik nooit naar enige andere waardigheid staan, als die, welke Uw Woord toestaat, namelijk die, *dat ik Uw zoon ben door het geloof en een erfgenaam van Uw eeuwig koninkrijk*.

En wil mij toestaan, o Heere, dat ik u in herinnering breng die ernstige smekingen, die ik eens met vele tranen opzond in het woud tussen Petworth en Horsham in Sussex, en waarop u mij een antwoord van vrede gaf. U weet dat ik gedrongen werd ze op te zenden, door de droeve herinnering aan een zeker man, die ten tijde van vervolging en verdrukking sterk scheen te staan in het geloof, maar die toen hij in voorspoed kwam, vreselijk viel en sinds die tijd zoals gebleken is, nog verder is afgevallen. U weet, dat ik U ernstig smeekte mij de volgende zegeningen te willen schenken, opdat ik niet evenals hij mocht vallen.

Ten eerste, dat U mij in der waarheid wilde zegenen, met het inwendig getuigenis van Uw Geest, met Uw ondersteunende hand en Uw zielsvertroostende tegenwoordigheid.

Ten tweede, dat U mij overvloedig nuttig mocht maken in mijn bediening en vruchtbaar in mijn leven en mij mocht zegenen met ijver, kennis en vlijt, om mijn geslacht te dienen terwijl het nog heden genoemd wordt.

Ten derde, dat het U mocht behagen om zowel mijn geestelijk als tijdelijk deel in Uw eigen handen te houden, en mij een sterk geloof te geven om dagelijks van U af te hangen voor wat mijn ziel, mijn lichaam of mijn gezin mocht behoeven.

Ten vierde, dat U mijn uitgaven en die van mijn gezin door dit leven wilde bekostigen, opdat ik een vrijgevig gemoed en een tere consciëntie mocht behouden. En dat ik dagelijks van U mocht ontvangen een geopend hart, een milde hand en een edele en edelmoedige geest, zoals dat het evangelie en de verkondiger daarvan betaamt. Dat ik ook Uw waarheid niet mocht binden in de predikstoel als om de begeerlijkheid te verdedigen en zo het vonnis van de verdoemenis over mijzelf te verzegelen, als ik er tegen predikte. Ja, opdat ik niet terwijl ik anderen predikte om niet te begeren, ikzelf het Heilige zou beroven, Rom. 2: 22.

Ten vijfde en ten laatste, dat U mij in mijn stervensuur mocht bekwamen om mijn ziel, mijn vrouw en mijn gezin in Uw handen over te geven in de volle zekerheid van het geestelijk geloof. Dat U op al deze zaken, mij een antwoord van vrede gaf.

Nu dan, o Heere, laat dit alles bekrachtigd worden in de hemelen en wil het op Uw eigen bestemde tijd hier op aarde goed maken.

En welke leer het U ook moge behagen in antwoord op het gebed te openbaren, hetzij die gepredikt of geschreven moet worden, hetzij deze de zondaren aangenaam of onaangenaam zal zijn. O Heere, wil mij dan genade geven, die te verkondigen of te schrijven, zonder opgeblazen te worden door de goedkeuring van de ware broeders of bevreesd door de vleselijke vrees voor de valse broeders. Als allen mij fronsend aanzien, wilt U mij toelachen, wie zich ook tegen mij mag stellen, wilt U mij voortleiden. Wie mij ook moge veroordelen of beschuldigen, wilt U mij rechtvaardigen. Als de

ganse wereld mij zou vervloeken, mocht U mij dan zegenen. En onder Uw gezegende vleugelen zal ik dan liefelijk zingen, want daar zal ik veilig genoeg zijn voor de vreze des kwaads. "Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zowel voor een volk als voor een man alleen?" O Heere,

dat de huichelachtige mens niet regere en geen strik voor het volk zal zijn. Amen, ja Amen.

KLEINE LEGATEN.

Weldadigheid en trouw zij met u, 2 Sam 15: 20.

En hetgeen gij van mij gehoord hebt, onder vele getuigen, betrouwt dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren, 2 Tim. 2: 2.

Ten dertiende: **Dat allergezegendste Boek Gods, de Heilige Bijbel**, alsook een uitnemende verhandeling over ***De soevereiniteit Gods***, geschreven door die uitmuntende dienstknecht van Christus, Elisa Cole, het geleerde werk van Boston, ***Beschouwing van het verbond der Genade*** en die gouden Foenix in zijn kooi, ***des Christensreize***, geschreven door de eerwaarde John Bunyan, Doktor in de Godgeleerdheid en Meester in de allegorische kunst. Al de hierboven genoemde onwaardeerbare boeken, wil en wens ik - onbevlekt, ongeschonden, onveranderd en zonder enige aanhalingen, aanwijzingen, aantekeningen of omschrijvingen, wélke het ook mogen zijn, - na te laten, aan iedere erfgenaam van de belofte in de Christelijke wereld, als een rijke geestelijke schat door Goddelijke schenking, om die te bezitten, te houden en tot de dood toe te genieten, en die dan over te dragen als een erfelijke bezitting aan hun erfgenamen en opvolgers, of wie in deze wereld zal blijken in de verbondslinie te zijn. Als zij hun geslachtsregister kunnen bewijzen door de rechtzinnigheid van hun beginselen, de zuiverheid van hun Geest, en de oprechtheid in hun praktijk, opdat die door hen genoten worden, totdat er geen tijd meer zal zijn. En moge de Heere, die de mens leert wat nuttig is, hen bekwamen altijd van oog tot oog te zien, totdat zij in staat zijn met alle heiligen te kennen, welke de diepte en lengte en breedte zij van de liefde Gods in Christus Jezus onze Heere.

Dit geve God in zijn oneindige barmhartigheid tot Zijn eigen eer, tot hun tegenwoordige beschutting, en tot hun eeuwige vertroosting. Amen, ja Amen.

De Heilige Bijbel, Luthers ***Verklaring van de Brief aan de Galaten***, Bunjans ***Verhandeling van Jeruzalems zondaar gezaligd*** als ook zijn ***Komst en Welkom tot Jezus Christus***. Eveneens Romaine's ***Leven en Wandel des Geloofs*** en eindelijk een gedeelte van Marshall's ***Evangelische verborgenheid der Heiligmaking***, deze wil en wens ik na te laten, als een uitgezochte borst tot vertroosting, aan het jonge nageslacht van Sion. Onze zeer teer, liefhebbende en altijd geëerbiedigde moeder - zaliger en eeuwigdurende gedachtenis, - om die te bezitten en te bewaren, tot zij in het geloof bevestigd zijn en hen dan af te staan aan hun nakomend geslacht van eeuw tot eeuw, als een rijke toediening onder God, van geestelijk zakgeld om hen zoals ze op het ogenblik zijn, geschonken te worden, geheel onvervalst, zonder enige verknoeiing, vermindering of weglating, welke die ook mogen zijn.

En moge de Heere het legaat zegenen aan al Zijn kleinen, die te zwak zijn om door het geloof te wandelen, te schroomvallig om hun vertrouwen te stellen in een God, Die Zich verborgen houdt en te zeer gehecht aan zelfvertrouwen om zich te werpen op soevereine genade, door Christus geopenbaard in een onvoorwaardelijke belofte.

Moge de Heere aller Heeren hen laven met de gevoelige borsten van vertroosting, en hen niet spenen totdat zij in staat zijn te leven, uitwonende uit het lichaam en inwonende bij de Heere! Amen, ja Amen.

Opdat gij moogt zuigen en verzadigd worden van de borsten harer vertroosting, opdat gij moogt uitzuigen en u verlustigen met de glans harer heerlijkheid, Jes. 66: 11.

Ik heb u met melk gevoed en niet met vaste spijs, want gij vermocht toen nog niet. Ja, gij vermoogt ook nu nog niet, 1 Cor. 5: 2.

Dit is het deel des goddeloze mensen van God en de erve zijner redenen van God, Job 20: 29.

Ten veertiende: De volgende boeken, getiteld: Mr. Baxters *Roepstem tot de onbekeerden*, Mr. Joseph Alleine's *Alarm*; Thomas á Kempis, Al de werken van de weleerwaarde Mr. Goodwin,⁷ alsook al de banbliksems van het Pausdom, déze laat ik na en vermaak ik aan het talrijke bastaardgeslacht van Evangeliebespotters en aan de gehele familie van de onbeschaamde hoer Hagar, om twee uren na mijn dood onder hen verdeeld te worden, of zoveel maanden vroeger als het de Paus van Rome zal gepast oordelen.

Deze laat ik na als een geseling met schorpioenen aan alle ogendienaars, die niet kunnen werken zonder de zweep, aan al degenen die hinken tussen de dienst van God en de Mammon en aan al degenen die het lichte juk van Christus verwerpen voor het juk van de dienstbaarheid, en zich vastklemmen aan de sterkte van de Satan liever, dan dat zij de vrijheid van het Evangelie zouden aannemen op de lichte voorwaarden van zelfverloochening en van oprechte ootmoed van een onvermogen schuldenaar, uit genade door de Borg gelost. En moge de God aller vertroosting de erfgenamen van zulke wettische bedriegerij er zo ziek van hart door maken, als Hij dat mijn arme ziel gedaan heeft, en hen krachtdadig leren, zich te hoeden voor de leer van de Farizeeën, welke is huichelarij en niet anders dan het binden van ondragelijke lasten op de schouders van de mensen, die zij zelf nooit met één van hun vingers aanroerden.

Ten vijftiende. De volgende boeken getiteld: Seneca's *Zedelessen, de Oude en Nieuw Ganse plicht des Mensen*, en al deze voortbrengselen van onwetendheid, getiteld de Wekelijkse Voorbereidingen. Die Vriend van Mozes, genoemd *De Praktijk der Godzaligheid*, dat hoog geroemde samenstelsel van vleselijke uitvinding, getiteld *de Christelijke Vermaner, de Kruimpjes der vertroosting*, Sherlock over *De Dood*. De aantekeningen van Fleetwood, Stackhouse, Southwell, alsook dat godlasterlijk voortbrengsel van misleiding, genoemd *de Turkse Koran*, samen met al de *Apocriefe Boeken*, - het boek der Wijsheid uitgezonderd. Betreffende al deze boeken is mijn wil en verlangen, dat die gelijk verdeeld zullen worden onder al die Farizeeën in het koninkrijk van Groot-Brittannië, die de soevereine genade van God verwerpen en de gezegende ingeving van God de Heilige Geest loochenen, opdat die mogen dienen tot een geschikte voedster voor hun tegenwoordige trots en als een zekere voorbode voor hun eeuwige beschaming. Onder voorbehoud echter, dat ze niet langer door hen bezeten worden, dan zij in de staat van onwetendheid en van ongeloof blijven. Mocht ter eniger tijd één van de hierboven genoemde erfgenamen tot het Christelijk geloof bekeerd worden, zo zullen zij onmiddellijk al hun recht en aanspraak op de hier boven aangehaalde erfgoederen verbeuren en zullen zij in geen geval enig gedeelte er van, langer behouden dan de tijd dat zij in wettische blindheid van gemoed en hardheid van harten leven en volharden.

⁷ Goodwin is waarschijnlijk een ander dan Thomas Goodwin, die Huntington in zijn afscheidsprek prijst.

Ten laatste: *De Verklaring* en andere werken van die onsterfelijke en allerellendigste Doktor Samuel Clarke, als ook de boeken geschreven door de heer Mr. Elliot en de heer Lindsey. Mochten zij bij mijn dood in mijn studeerkamer gevonden worden, dan is mijn wil en verlangen dat die zullen verbrand worden te Tyburn door de handen van de algemene beul binnen twee uren na mijn teraardebestelling, voor welk werk niet meer betaald zal worden als dertien en een halve stuiver.

Daar ik de bestelling van mijn verschillende zaken nu met moeite heb voleindigd, zo beken en verklaar ik, bij de tegenwoordige afneming van mijn dagen en in tegenwoordigheid van de hieronder genoemde getuigen, dat al de hier voorgenoemde artikelen zijn vermaakt en vastgesteld, geheel overeenkomstig mijn gemoed en wil. Alle welke ik niet van plan ben ooit te vernietigen, teniet te doen, te veranderen of te herroepen, als bewijs waarvan ik hier nog aan heb toegevoegd mijn handtekening op deze tiende dag van maart in het jaar onzes Heeren zeventienhonderd vier en tachtig. (10 maart 1784)

WILLIAM HUNTINGTON.

Getuigen hiervan:

Mr. DIENSTBAARHEIDSHAAT en

Mr. VRIJHEIDSLIEFDE.

4. HET ZALIG STERVEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

"Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven", Openbaring 14:13.

Twee brieven uit het Engels vertaald door Ds. J. van Zweden

Aan de heer BENSLEY,
TUNBRIDGE WELLS.

5 Juli 1813.

Geachte heer,

Daar het uw verlangen was om elke bijzonderheid, aangaande de laatste weken van onze geliefde, vertrokken vriend te vernemen, wil ik zoveel ik mij herinneren kan u meedelen, mij voegende naar uw verzoek.

Vroeg op vrijdag morgen 11 juni, werd Mr. Huntington op een hevige en verontrustende manier ziek, dat voortduurde in toeneming tot de volgende Dag des Heeren, wanneer het verklaard werd dat hij in groot gevaar was. 's Maandags herstelde hij een weinig en op dinsdag, hoewel te ziek om het bed te verlaten, maakte hij het zijn voornemen om de volgende vrijdag naar Tunbridge Wells te gaan. En als gevolg van dit zijn besluit, verliet hij om zes uur in de morgen Hermes House (zijn huis), vergezeld van Mevrouw Sanderson (dit was zijn tweede vrouw). Zijn zwakheid was duidelijk zichtbaar, daar hij met moeite beneden en in het rijtuig kon komen.

Nadat hij vertrokken was, verwachtten ik en Juffrouw Sanderson, wetende hoe slecht hij zich gevoelde, na verloop van enige uren zijn terugkomst. Hij, niettegenstaande zijn zwak lichaam, kwam de reis tamelijk goed door, en nadat hij ongeveer tien dagen te Tunbridge geweest was, gedurende welke hij soms een weinig beter was en dan weer opnieuw inviel, ontvingen wij een schrijven van hem, waarin hij zijn wens te kennen gaf, dat wij ons met hem zouden verenigen.

Wij zijn dus vanhier vertrokken en de 29ste juni daar gearriveerd, zoals u weet. Ik zal de schok nooit vergeten die ik kreeg, toen wij in de kamer kwamen. Hij strekte zijn hand uit en kuste ons beiden, maar niemand van ons kon spreken. Van dat ogenblik af was ik overtuigd, dat (menselijk gesproken) hij niet meer herstellen zou, en het kwam mij voor, dat zijn einde met rasse schreden naderde. Als u zich het herinnert, dat toen u in de kamer kwam, en hem zei dat u zo verblijd was, dat hij er zo getroost uitzag, hij antwoordde: Waarom zou ik er anders uitzien? Deze veertig jaar heeft de dood voor mij zijn prikkel verloren, ik ben niet meer bevreesd voor de dood, dan ik ben voor mijn nachtmuts.

Toen u en Mr. Over hem de volgende morgen verlieten, was ik overtuigd uit zijn voorkomen en gebaren, dat hij er van verzekerd was in zijn gemoed, u niet meer te zullen zien. Die dag was hij erg ziek, maar tegen de avond weer wat beter. Hij was bijzonder opgewekt en getroost en zat op, boven zijn gewone tijd en verraste ons zeer toen hij verklaarde, dat het zijn voornemen was om *nog eens met ons de avondmaaltijd te houden*. Hij zei dat hij een lust en trek gevoelde. Wetende hoe ziek hij

was, zo oordeelden wij het als een heel ongunstig geval, wat het gevolg heeft bewezen. Ik zal dat maal nooit vergeten. Het was het laatste waar wij met elkaar aan deelnamen.

Met een zwakke en trillende stem, maar op een plechtige en indrukwekkende manier, vroeg hij om een zegen.

Gedurende de maaltijd maakte hij voor de eerste maal sinds zijn ziekte, melding van zijn gemeente. Hij sprak van hen die standvastig bij zijn dienst gebleven waren en zei, dat de zegeningen van God altijd op hen rusten zouden. Van anderen, die zich geërgerd hadden gevoeld, omdat hij hen zonder voorbehoud de volle raad van God verkondigd had. Van anderen, die meegevoerd waren geworden door iedere nieuwe leraar die onder ons verscheen. En van sommige anderen die voorgoed de Kapel verlaten hadden. Ook van de verschillende karakters van de belijders onder de gemeente, en welke zegeningen en oordelen van God op hen komen zouden. Hij sprak op een krachtige en beslissende wijze. Hij vertelde ons, dat er spoedig zware beproevingen over de kerk zouden komen, wanneer het openbaar zou worden dat niemand behouden kon worden dan alleen zij, die vasthielden aan wat hij had voortgebracht.

Hij maakte een helder onderscheid tussen hen die, omdat ze niet konden geraken tot zijn standaard (maatstaf), of niet hadden ondervonden de voortreffelijke waarheden die hij voortbracht, zich om die oorzaak vijandig gevoelden tegen hem en tegen zijn leer, dat deze de voorkeur zouden geven aan een leraar met een oppervlakkige ervaring. En wanneer ze hem een heilige hoorden beschrijven, en bevonden dat zij tot zijn standaard konden geraken, verzekerde rustten, zijnde goed tevreden met hun staat. Hij gaf te kennen, dat hij er sommigen van deze beschrijving, wist te zijn onder zijn gemeente.

Toen sprak hij op een liefelijke en aanmoedigende manier van anderen, die wanneer ze de volle raad van God hoorden verkondigen en gevoelden hoeveel zij tekort kwamen, om die reden zich bedroefd gevoelden en ernstiglijk tot God baden, om Zijn eigen werk voort te zetten en hen te bevestigen in elke noodzakelijke waarheid.

Op Mevrouw Sandersons opmerking, wensende dat zij het alles herzamelen kon, wat hij gezegd had met betrekking tot de kerk, zo antwoordde hij, dat hij nog veel meer te zeggen had, wat wij op een andere tijd van zijn lippen konden neerschrijven. Maar dit kon tot ons groot verdriet nooit gedaan worden: die nacht was zijn laatste.

Toen sprak hij in de hoogste spreekwijze, van erkentelijke toegenegenheid aan Mevrouw Sanderson. En dankende haar voor haar liefderijke, onophoudelijke oplettendheid tot hem, zei hij: dat zij al wat mogelijk was gedaan te worden, voor hem gedaan had. Hij sprak van de grote zegen die zij voor hem geweest was, en dat van af het ogenblik dat hij haar gekend had, hij haar altijd op een gelijkvormige wijze had bevonden: vriendelijk, gelovig en toegenegen of hartelijk. Hoewel ik hem dikwijls van tevoren reeds zoveel had horen zeggen, niettemin, een nadere bekrachtiging daar van in zijn stervensuren, was zo bevredigend als dat het stipt eerlijk en waar was. Toen voegde hij er aan toe: *"In de Naam des Heeren zegen ik u allen voor mijn vertrek en beveel u in Zijn handen."*

Deze zegening, uitgesproken op een manier zo plechtig en hartelijk, kunnen wij nooit vergeten. Hij zei nog vele andere dingen, uitdrukken zijn scheiding van ons in volkomen vrede en vereniging. En na herhaalde dankbetuigingen voegde hij er bij: "Nu mijn geliefden, moet u mij alle drie voor deze nacht naar bed brengen." Toen één van ons aanbood om een bediende te roepen, zei hij: "Nee, u zult geheel voldoende zijn, u zult eens zien wat een man ik ben." Ziende ons erg aangedaan, zei hij: „Dikwijls denk ik, dat het niet meer lang duren zal of wij zullen, de één na de ander, onze hoofden neerleggen op dezelfde peluw."

Hij kwam in bed met minder moeite dan gewoonlijk en zei voordat hij zich neerlegde: "God zegene u allen."

Die nacht zat ik bij hem op. Hij sliep zeer weinig, was onrustig en zijn koorts erg hoog. Vroeg in de morgen bespeurde ik in hem een grote verandering en vreesde voor het ergste. Ik riep Mevrouw Sanderson, die om de geneesheer zond die het opzicht over hem had en ook om een zeer kundig dokter. Bloedafname werd aanbevolen en menig ander ding werd geprobeerd, maar alles zonder uitwerking. Want nadat elk geneesmiddel was aangewend, werd hij klaarblijkelijk steeds erger en zijn ademhaling werd steeds korter en korter.

Wij stonden allen rondom hem, samen met Mr. Morgan en Mr. Stone. Hij kwam ons voor als zijnde zonder pijn, was kalm en bedaard en nadat hij drie maal diep adem had gehaald, bemerkte ik dat het met hem gedaan was. Ongeveer twintig minuten voor negen ontflood hem zijn geest.

Voor enige ogenblikken was alles stil. *"Let op de vromen en ziet naar de oprechten, want het einde van die man zal vrede zijn."*

De hele rest van de dag was hij blijkbaar in stil gebed geweest, maar zijn stem was hij kwijt. Als gevolg van een hoeveelheid bloed dat zich in zijn hoofd gevestigd had, gaf dit een wild voorkomen aan zijn ogen en beroofde hem voor de laatste ogenblikken van zijn gezicht. Daar hij veel slijm in zijn keel had, en zijn kracht niet toereikend was om te kunnen hoesten, verhinderde hem dit te spreken, hoewel hij daartoe menige poging aanwendde. Nu en dan konden wij hem verstaanbaar horen zeggen in een zeer lage fluistering: „Kom, mijn Vader!, Loof God, prijst Hem!" Het was merkbaar dat ongetwijfeld zijn einde naderde. Hij kende Mevrouw Sandersons stem nog, want, hoewel hij haar niet kon zien, keerde hij naar haar toe toen zij het bed naderde en nam enige minuten voor zijn dood nog wat water uit haar hand. De uitdrukking van zijn gelaat was een hemelse onderwerping en berusting, en met die indruk stierf hij.

Tijdens zijn hele ziekte was hij opmerkelijk geduldig en droeg zijn lijden met grote dapperheid. Menige nacht zat ik bij hem op, en hoewel hij niet slapen kon heeft hij toch zelfs niet één ogenblik gemord. Eén nacht zei hij: "O, wat een onuitsprekelijke barmhartigheid om in het bezit te zijn van een goede hoop, door genade! Dikwijls denk ik aan mijn vorige bekommelingen, toen ik rondzwierf van paal naar pilaar, zoekende rust, maar geen rust vindende. Geloofd zij God, dat het zo nu niet is. Waar Christus zich eens laat welgevallen te komen, daar komt die arme zondaar thuis, en hij neemt zijn huis met zich mee, overal waar hij gaat. Nu maai ik de voordelen van mijn belijdenis. Wat een arm ellendig schepsel zou ik zijn als ik zonder God was, geen hoop hebbende in deze wereld! Maar mijn consciëntie beschuldigt mij niet. Ik heb mijn God getrouw en oprecht bemind en gediend, hebbende barmhartigheid verkregen om getrouw te zijn."

Hij was ver van blij te zijn, voordat hij de stad verliet. En de dag waarop hij aankwam bij de Wells, werd hij zeer beproefd in zijn gemoed. Maar gedurende het overige van zijn ziekte genoot hij een vaste vrede, een hemelse onderwerping en een gevoelig besef van dankbaarheid tegenover God, voor Zijn goedheid aan hem bewezen, in de voorzienigheid als ook in de genade. Menigmaal vergeleek hij zijn vroegere armoede met zijn tegenwoordige welstand. Zijn scherpe worstelingen, harde arbeid en harde kost, met zijn genoeglijk thuis en geestelijke zegeningen. En dan weende hij van dankbaarheid aan God, voor Zijn onverdiende goedheid aan zo'n onwaardige.

Op zekere tijd vóór zijn dood, was hij als dood voor alle dingen daar hij vroeger zijn genoeg in had gevonden. Van de bomen die hij geplant en welker groei hij met zoveel zorgvuldigheid had beschouwd, nam hij lopend in zijn tuin, geen notitie meer.

Zijn broeikas, waaraan hij van tevoren zo veel tijd had besteed, trad hij nu nauwelijks meer binnen. Het scheen inderdaad alsof alles zijn kracht verloren had, om hem te behagen. Hoewel hij weinig zei, drukte zijn gelaat echter uit dat hij een inwendige zoete vrede bezat. Zijn voorkomen getuigde dat hij in een hogere wereld leefde, want zijn gemoed was daar, hoewel zijn arm gekweld lichaam bij ons was.

Voor een zekere tijd, had hij een sterke indruk in zijn gemoed dat zijn einde nabij was en herhaaldelijk sprak hij daarvan. Maar omdat we hem daar al menig jaar van tevoren over hadden horen spreken, en omdat het een kwade dag voor ons zou zijn, die we 't liefst ver van ons wensten af te zetten, gaven we er niet zo veel acht op.

Nadat hij thuis gekomen was van de woensdagsdienst, veertien dagen voordat hij zijn laatste preek gedaan had, terwijl hij in zijn studeerkamer was en ik hem hielp om zijn jas uit te trekken, zei hij, "Betsy, mijn werk is bijna afgelopen, nog slechts een paar keren meer en alles zal voorbij zijn."

Ik zei, "Nee, mijnheer, ik hoop het niet."

Maar hij antwoordde, "Je kunt er vast op rekenen, dat het zo is. O, hoe verlang ik om mijn gezegende Zaligmaker te zien! Wat een heerlijke toekomst en uitzicht licht er voor mij, om met Hem te zijn, waar mijn geloof deze veertig jaren op gevestigd was!"

De nacht voordat hij ziek werd, verzocht hij Mr. en Mrs. Over om hem te zien. Hij was zeer opgeruimd en hartelijk, en scheen erg onwillig om van hen te scheiden. Na de avondmaaltijd was hij zo opgewekt, als ik hem in lange tijd niet gezien had. Hij had een aanzienlijk lang gesprek met Mevrouw Sanderson over de genietingen van de Hemel op de meest wonderlijke manier, totdat het scheen alsof hij boven de aarde verheven werd.

Tijdens zijn ziekte kwam Mr. Edward Aldridge hem herhaaldelijk zien. Hij scheen zeer ingenomen te zijn met zijn gezelschap en sprak vrij met hem, wat zal blijken uit het volgende uittreksel uit zijn brief:

"In de vele onderhandelingen die ik met Mr. Huntington gehad heb gedurende zijn ziekte, vond ik zijn gemoed volkomen rustig en zijn gesprekken en omgang geestelijk. De koning der verschrikking was voor hem ontwapend, en de dood die zijn prikkel verloren had, werd overdacht met de uiterste bedaardheid. Hij vertoonde zich als iemand die een reis gaat maken, goed voorbereid en uitgerust voor alle dingen op de weg. Hij zei, "dat er geen twijfel of zwaarigheid was. Maar dat het alles recht en helder was in zijn naderen tot God. Dat kwijtschelding vrede had voortgebracht, wedergeboorte, liefde en rechtvaardigmaking kan nooit omgestoten worden."

De laatste dag waarop ik met hem omging, waren mijn gevoelens scherp omtrent het vooruitzicht, nl. dat we onze meest waardige herder gingen verliezen, de beste bekende en de oprechtste vriend die ik ooit gehad heb.

Mijn troost en genoegen was hem meer aangelegen, dan die van zichzelf, en daarbij drukte hij enige bekommering uit omtrent het welzijn van de kerk, maar niet één woord van klagen of murmureren over de bedeling Gods.

Over mijn opmerking, dat we hier veel genoten van de tegenwoordigheid van God, maar dat het beste nog komende was, nam hij dat op, op zijn gewone wijze en zette het breder uiteen, zeggende, *de tegenwoordigheid van God was Zijn Heilige Geest*. "Waar zou ik heengaan voor Uw Geest? en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?" Ook zei hij, dat de boze dit niet kon verdragen of uitstaan. "U zult ze verdrijven, gelijk rook verdreven wordt, gelijk

was voor het vuur smelt, zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht." Ter vergelijking haalde hij aan, Psalm 1: 4, 5. Daarna sprak hij over de familie van Juffrouw Bull. Hij zei, dat toen zij onder hem geroepen was, ze allen verdord en gedood waren in hun belijdenis en dat haar oudste zoon zelfs zo ver was gegaan, dat hij zijn Bijbel verbrandde. Een zekere vriend uit London arriveerde en ons gesprek was beëindigd. Maar de diepe indruk van Gods getrouwheid, barmhartigheid en waarheid bleef, en ik hoop dat die nooit door mij vergeten zal worden.

Hij was nooit ernstig ziek geweest, maar in deze en een vorige ziekte, enige maanden geleden, was het juist zowat het tegendeel. In onderscheiden preken onlangs gedaan, gaf hij te kennen, *een nederig maar onbepaald vertrouwen in de liefde van God aan zijn ziel, en zijn eigen vurige liefde en verbondenheid aan zijn geliefde en gezegende Zaligmaker*, zoals hij Hem herhaaldelijk noemde.

Na het prediken, ongeveer twee weken voor zijn laatste ziekte, zei hij dat zijn werk nu bijna afgelopen was. Ook gaf hij te kennen de goedheid van God aan hem, door zijn tabernakel weg te nemen op zo'n zachte en liefelijke manier. En dat hij verlangde om zijn gezegende Verlosser te gaan zien, die hij verklaarde al gezien te hebben (in zijn bekering), 1 Kor. 9: 1. Hij leed enige pijn in zijn ingewanden en had menige onrustige nacht, maar drukte bijna nog met zijn laatste ademtocht zijn dankbaarheid uit tot God, die zo liefderijk met hem wilde handelen.

Zo eindigde, op de eerste dag van juli 1813, het leven van een man beroemd als prediker, grondig en geleerd in goddelijke wetenschappen en ervaring, arbeidende in het werk des Heeren terwijl hij de kracht had, zijnde gedienschtig en nuttig, beide voor stad en land, over een uitgestrektheid die niet volkomen zal worden geweten, voor en voordat hij verschijnen zal met hen die door hem gesteld zijn tot rechtvaardigen in het Koninkrijk van onze Heere, om te schijnen als de sterren, eeuwig en altoos.

In zijn laatste preek die hij predikte over Openbaring 3: 31, op de avond van de 9de juni, gaf hij een beknopte samenvatting van de leerstellingen die hij bestendig had gepredikt, en bestrafte het gedrag van sommigen die zich hadden afgescheiden van de waarheid, verklarende dat hij vrij was van het bloed van de mensen en dat hij niet had nagelaten de volle raad van God te verklaren. Dit werd uitgesproken met zo'n sterke nadruk en maakte zo'n verbazende indruk op velen van zijn hoorders, dat het een verborgen overtuiging op velen achterliet, dat dit zijn laatste preek zou zijn." E.A.

U zag hem, zoals u zich herinneren zult, de dag voordat hij zijn huis verliet, en had een bevredigend en stichtend onderhoud met hem. Later hoorde ik van Mevrouw Sanderson, dat, voor hij Pentonville verliet, hij ernstig tot God bad, dat Hij het niet toe laten zou, om hem ooit weer terug te doen keren. Menigmaal merkte hij op aan haar Eerwaardigheid, dat het onmogelijk was om te beschrijven, in welk een hatelijk licht hij deze wereld zag. Zijn toegenegenheid voor haar en voor ons, bleef tot het laatste ongetwijfeld dezelfde, wat een grote vertroosting was voor ons allen. De herinnering dat hij van ons scheidde in zo'n volkomen liefde, zal altijd een genoegen voor ons zijn, totdat we elkaar weer ontmoeten om niet meer te scheiden. Ik weet dat zeer velen zijn verlies diep zullen gevoelen en velen wensen wellicht, dat hij nog eens onder ons mocht zijn. Maar waren zij (gelijk wij bestendig de gewoonte hadden om te doen) getuigen geweest van de zwakheden waarmee hij moest arbeiden, vele maanden voordat hij het prediken naliet (hoewel hij op de kansel zo werd bijgestaan dat niemand

het kon opmerken), hadden zij gezien het lijden gedurende zijn ziekte, zijn ernstig verlangen om thuis te zijn, zijn gestorvenheid aan alle dingen onder de zon, en de vernederende omstandigheden voor de menselijke natuur, waaronder hij moest arbeiden de laatste paar weken, en daarbij wetende de heerlijke toekomst die voor hem lag, dan is het onmogelijk om de afgunstige wens uit te drukken, om één van beide, zijn hemelleven verlengd te zien, óf hem wedergeroepen te zien tot deze ellendige wereld. Hoewel we wel mogen bidden om te sterven als hij en hopen om hem daarboven spoedig te mogen ontmoeten.

Hoe nader Mr. Huntington het einde van zijn waardig leven tegemoet ging, des te nauwer was zijn gemeenschap met God. Het grootste gedeelte van de dag besteedde hij aan verborgen gebed en meditatie. Zijn gemoed scheen bestendig verbonden aan de beschouwing van de heerlijke toekomst die voor hem lag. Hoewel zijn gedrag tegenover ons vriendelijk en hartelijk was, toch had hij zijn vrolijke gemeenzaamheid, geestige invallen, die zonderlinge verandering van gemoed, helemaal verloren. Deze waren de hoofdkenmerken van zijn natuurlijke gemoedsgesteldheid. Het was dikwijls zijn gewoonte, om enige uren stil te zitten in zijn studeervertrek, samen met Mevrouw Sanderson, terwijl zijn geest blijkbaar veel bezig was. En als hij eens een opmerking maakte, dan was het uitdrukkelijk over de blijdschap die voor hem lag of van de goedheid van God voor hem. Publiek of openlijk nieuws en nationale belangen waar hij altijd zo'n groot belang in gesteld had, nam hij niet langer waar in die mate van aangelegenheid, die hij dikwijls geopenbaard had van de kansel en in het verborgen, beide.

Maar hier kan ik niet nalaten op te merken, dat tot het uiterste toe, zijn gehechtheid aan zijn Soeverein (de koning) dezelfde bleef, en hiervan ben ik overtuigd, dat geen ijveriger vaderlander (patriot) geen getrouwer onderdaan, of geen onoverwinnelijker kampioen voor zijn koning en land, ooit de Britse natie eer bewezen heeft. In hem heeft Engeland één van haar 'beste bolwerken' verloren. Niet slechts hijzelf gehoorzaamde nauwkeurig haar wetten, maar handhaafde en verdedigde die tegen alle gevaarlijke leerstellingen en gelijke grondbeginselen die de tegenwoordige tijd kenmerken, en die, daar zij er naar streven om het echte fundament van het koninkrijk te ondermijnen, ook haar ondergang bij gelegenheid zullen volvoeren. Al de spitsvondigheden (sofisterijen) van de meest verfijnde Jacobijnen, al de schijnbare voordelen voorgesteld door de misnoegden, konden hem nooit, zelfs niet één ogenblik in zijn getrouwheid aan zijn Soeverein schokken, noch hem doen vergeten dat "de machten die er zijn van God gesteld zijn." De naderende storm waardoor natie en kerk bedreigd zou worden, had hij lang tevoren voorspeld en zag die nu snel aankomen. Maar hij was er wel van verzekerd dat God hem spoedig zou verplaatsen en wegnemen voor het kwaad dat komende was. En als al de dingen van deze wereld als van voor zijn gezicht schenen te verdwijnen, des te meer glansrijker scheen dat heerlijke uitzicht dat voor hem lag.

In zo'n gemoedsgestalte wenste hij zeer weinig om bezoek te hebben en gewillig schikte hij zich naar de bevelen van de medische wetenschap, dat hij geen gezelschap zou hebben. Tijdens zijn ziekte, toen hij te Pentonville was, kwamen velen om naar zijn gezondheid te vernemen, maar weinigen vroegen om hem te mogen zien, uitgezonderd een zeker deel van zijn eigen familie. Hun verlangen werd herhaaldelijk hem bekend gemaakt maar hij weigerde steeds, verwachtende (buiten twijfel) een weinig herstel nadat hij de verandering van lucht beproefd zou hebben bij de Wells.

Terwijl hij daar was, kreeg hij veel meer bezoek. Maar hoewel hij, nadat ze vertrokken waren zijn waardering uitdrukte over hun vriendelijkheid en toegenegenheid om te komen, toch was het uit wat hij er bijvoegde duidelijk, dat het hem beter bevalen zou zijn, als hij niet gestoord was geworden in zijn meditatieën.

Ik ben vast overtuigd, dat zij die steeds bij hem waren, voor dit gedrag, dat alleen ontstond uit de hemelse stand waarin hij met zijn geest verkeerde, de schuld of blaam zullen krijgen. En in het bijzonder haar aan wie (na God) hij zeker het meest verschuldigd was, voor het tijdelijke en huiselijke genoeg dat hij genoot gedurende zijn laatste jaren. Hiervan was hij tot het laatste toe overtuigd, en dikwijls prees hij God in mijn tegenwoordigheid, dat Hij hem eenmaal in kennis had doen komen met Mevrouw Sanderson.

Voor zijn familie is zij altijd een milddadige weldoenster en een echte vriendin geweest. Hoewel men haar gedrag in vele opzichten, zich verkeerd heeft voorgesteld. Ik weet dat lastertaal dikwijls het gewone gevolg is van voorname diensten, en hoogmoed en afgunst zo spoedig gereed zijn om gunsten aan te nemen, als dat ze haastig zijn om die te vergeten.

Ook kan het, hoewel onrechtvaardig, toegeschreven worden aan belanghebbende oorzaken. Maar de persoon op wie ten onrechte de blaam geworpen wordt, is door een goede besturende hand in te hoge staat geplaatst om ondersteuning nodig te hebben, of om gunsten te verlangen van anderen, voor haar eigen gewin. Zij was geheel onbekend met de dankbare bijdrage van toegenegenheid aan haar bewezen door haar gescheiden echtvriend, tot na zijn dood. Hoewel het zeker een genot voor haar was, om te zien hoeveel hij voor haar wenste te doen, niettemin, in elk ander opzicht, voor zover het haarzelf betrof, is het gevolg van de zaak waarop ik zinspeel, een feit van geen of weinig belang. Dit zal altijd haar bevrediging zijn, dat de consciëntie (een getrouw gezant) haar nooit zal beschuldigen van enige onterechte zaak, maar altijd hoog bewijzen de oprechtheid van haar gedrag. En in die grote dag wanneer het masker van allen zal afgeworpen worden, en ieder zijn rechtvaardig vonnis zal ontvangen, dan zal het gezien worden dat een volle vergelding haar geschonken zal worden voor al haar liefdadigheid, bewezen aan Gods meest getrouw dienstknecht. Gelijk er een wet is van wedervergelding, zo is er ook gelijkerwijs een wet van beloning: " Voor zoveel gij dit één van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij aangedaan."

Ik beschouw het, dat ik in Mr. Huntington verloren heb, een getrouw leraar, een liefderijke beschermer, een toegenegen vader in Christus en een oprechte vriend. Zij, die zijn waarde als leraar kenden, zullen zijn verlies diep betreuren. Maar de liefde en dankbaarheid die ik tot hem gevoel, aangaande zijn gedrag tegenover mij in onderscheiding van andere personen, kan maar alleen door mij geweten worden. Het is wat ik niet kan beschrijven, maar nooit ophouden zal te ondervinden, totdat mijn lang gewenste oproep zal komen, om hem dan te ontmoeten in eindeloze heerlijkheid. Want geloofd zij God, ik treur niet als degenen die geen hoop hebben.

We hebben grote reden om dankbaar te zijn, daar we mogen zeggen, hoe Mevrouw Sanderson bijgestaan wordt onder deze zware droeve tijding.

Zij verenigt zich met Juffrouw Sanderson in liefderijk aandenken, tot Mevrouw Bensley en uzelf.

En geloof mij, geliefde mijnheer, dat ik altijd zal blijven:

Uw oprechte,

ELIZABETH FALKLAND

Aan Mejuffrouw Falkland.

Genade, barmhartigheid en vrede zij u toegewenst.

Vele dankbetuigingen ben ik verschuldigd aan u, mijn geliefde vriendin, voor het verslag dat u mij gegeven hebt over de laatste ogenblikken van onze zeer geachte en getrouwe vriend en herder in de Heere Jezus Christus. Van wie het in waarheid mag gezegd worden, dat hij een brandend en schijnend licht was en een ijverig, onvermoeid dienaar van het eeuwigdurend Evangelie, doende het werk van een evangelist getrouw. "De leraars nu zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, eeuwiglijk en altoos," Dan. 12: 3.

Toen ik hem, tengevolge van zijn onverwachte en hevige ziekte te Pentonville bezocht, en hij enige liefdevolle vragen gedaan had aangaande de familie, vertelde hij mij zeer ernstig dat zijn werk afgelopen was, en dat hij niet veel langer met ons kon zijn. Ontsteld door het gezegde, vroeg ik hem, of hij ook enige gewichtige indrukken op zijn gemoed had, dat de Heere hem spoedig zou verplaatsen.

Hierop antwoordde hij, "dat hij God hartelijk gebeden had om het te doen, want hij had al meer dan veertig jaren in de wijngaard gearbeid en was moe van deze ellendige, zondige wereld." Daarna zei hij, "dat hij niet met list had omgegaan, noch bedrieglijk met het Woord van God gehandeld, en dat hij nu mocht delen in het genot van die waarheden die hij zolang aan anderen had gepredikt."

Sprekende met hem over enige punten uit de ervaring, zei hij, dat hij gedurende vorige ziekten nooit zo begunstigd was geworden, met zulke zoete en hemelse gezichten, als nu de laatste tijd zich bij hem ophielden. Dat hij niets wist van die verrukkende vreugden waarvan hij wel gehoord had in anderen. Maar gevoelde en genoot een gedurige, grondige vrede, de uitwerking van de vergeving der zonden en de vrucht van de Heilige en gezegende Geest. Toen merkte hij op, dat hoewel hij vroeger veel genoeg had gehad in de werken van de schepping, hem nu niets meer kon bekoren van al hetgeen, dat zich onder de zon bevond.

Na verder gesproken te hebben over de zware beproevingen die hij reeds lang tevoren over de kerk had zien hangen, vertelde hij mij, dat het zijn voornemen was om de volgende morgen het land in te gaan, zijnde besloten om zijn tijdelijke belangen te regelen en zijn uiterste wil (testament) te maken, wat alles hij al in zijn hart geregeld had, maar thuis niet kon uitvoeren wegens de menigvuldige verstoringen die hij daar ontmoette.

Dit besluit bekrachtigde hij toen ik hem weer zag, voor de laatste maal te Tunbridge Wells, twee dagen voor zijn dood, zeggende dat deze dingen het onderwerp waren geweest van zijn gebed voor de laatste acht maanden van zijn leven.

Wensende nog wat nadere onderrichting te verkrijgen aangaande alles dat gebeurd is gedurende de paar laatste dagen van zijn ziekte, heeft Mevrouw Sanderson mij begunstigd met de volgende bijzonderheden:

Het gesprek dat leidde tot de samenstelling van zijn grafschrift zal ik beknopt vermelden, ten minste voor zoveel ik mij herinneren kan. Het was zoals volgt: "Niettegenstaande de tegenstand die ik ondervonden heb gedurende de gehele tijd van mijn bediening, de spot en hoon waarmee ik behandeld ben, de schandelijke lasteringen die mij toegerekend zijn, de haat die ik ondervonden heb van belijder

en goddeloze beide. Nochtans door al deze beproevingen heeft God mij gesterkt, en gaf mij zo'n ijver, dat ik in staat gesteld ben om de waarheid onverschrokken te prediken. Hetzij dan dat ze het horen zoude of hetzij dat ze het zouden nalaten. Ze hebben de gehele raad Gods uit mijn mond gehoord, want Hij heeft mij van het begin af aan getrouw gemaakt. Het is mijn gedurig streven geweest om mijn Heere te verhogen en het schepsel te verlagen. Ik heb God geëerd en Hij heeft mij geëerd, zelfs in mijn ouderdom."

Toen sprak hij van de oordelen die zijn vijanden getroffen hadden en met veel warmte voegde hij er aan toe, "Zij die mij en mijn God zo wreed behandeld hebben zal ik wederom zien, om als een getuige tegenover hen te verschijnen en hoewel het voor mij niet is om te zeggen, echter zal het bekend en geweten worden, nadat ik vertrokken zal zijn, dat er een profeet onder hen geweest is."

Toen zei hij: "Neem een pen en schrijf mijn grafschrift als volgt:

"Hier ligt de kolendrager."

Denk eraan, ik wil het zó hebben. En alsof het maar één zin was, ging hij verder:

"Hier ligt de kolendrager."

"Geliefd van zijn God, maar veracht van de mensen.

De Alwetende Rechter zal in de grote gerichtsdag dit bevestigen en bekrachtigen, tot beschaming van vele duizenden, want Engeland en haar hoofdstad zal weten dat er een profeet onder hen geweest is."

WILLIAM HUNTINGTON S.S."

Hij was dikwijls zo overweldigd door de goedheid van God aan hem bewezen, dat hij soms schreide als een kind, en zei, "Wat een welgevalligheid is het in de almachtige God, om acht te slaan op zulk een arme snode opstandeling als ik ben! Mijn familie was de verachtste van de gehele parochie, echter heeft God overvloedige eer op mij gelegd door mijn werk te zegenen, zelfs nog in mijn ouderdom. Maar mijn werk is gedaan, ik zal hier niet lang meer zijn. De weg die voor mij ligt is effen, er zijn geen twijfelingen noch vrezen, alles is helder en ik ben zo zeker van de hemel alsof ik er al in was. God zal hen die op Hem vertrouwen nooit verlaten noch begeven. Hoe groot is Zijn goedheid aan mij, door zo liefderijk met mij te handelen en zo welgevallig mijn tabernakel langzamerhand los te maken!"

Ik heb gedurende zijn ziekte, niet één murmurend woord van hem gehoord, en hoewel zijn lichamelijk lijden groot was, was hij toch kalm en onderworpen en wachtte geduldig op zijn aflossing. Alleen zei hij eens, "Hij vertoeft lang. Waarom blijft Zijn wagen zolang achter?"

We hebben onze geliefde vriend verloren. Maar ik hoop dat we zijn laatste vermaning in ons gemoed mogen blijven omdragen, om er aan te denken hoe wij gehoord, en vast te houden aan wat wij ontvangen hebben. Ik verwacht hem weer te ontmoeten, als Hij zal zeggen, "Zie hier, Ik, en de kinderen die Gij mij gegeven hebt."

E. Sanderson

Geen gedachte hebbende dat het de laatste maal zou zijn, dat ik hem zou zien toen ik hem verliet te Tunbridge Wells, een dag voor zijn dood. Daarom was ik te meer ontsteld toen de bedroevende tijding van die gebeurtenis mij bereikte, dat zonder twijfel grote doorzoekingen des harten zal veroorzaken, en duchtig gevoeld en beklaagd worden door hen, die de krachtige uitwerkingen van zijn bediening hebben ondervonden en de voorbeelden van zijn hartelijke en stichtelijke gemeenschaps-oefeningen. Ons verlies is inderdaad groot. We zijn echter niet van elkaar gescheiden, als zij die elkaar nooit meer verwachten te ontmoeten. Maar hopen daar te komen waar treurigheid en droefheid zullen wegvliegen. En daar houden de bozen op van beroering, en rusten de vermoeiden van kracht. Laat ons daarom niet treuren als hen die geen hoop hebben, maar de roede kussen en Hem die ze besteld heeft, gedenkende dat ons verlies zijn eeuwige winst is. Want, op onze zeer waarde vriend mogen wij gerust toepassen de woorden van Paulus: *"Hij heeft de goede strijd gestreden, hij heeft de loop met vreugde geëindigd, en is nu heengegaan om de erfenis als zijn beloning te ontvangen, die beloofd is aan al de heiligen in het licht."*

O, dat wij ook mogen sterven de dood van de rechtvaardigen, en ons einde mag zijn gelijk het zijne! Dat zij zo. Amen.

P.S.

De boosaardige lasteringen waar u op wees, die in omloop zijn omtrent Mevrouw Sandersons gedrag, noodzaken mij om mijn zwak getuigenis hierbij te voegen. Tegen al zulke duivelse aantijgingen, die zo wreed als dat ze onbillijk zijn. Ik ben een levende getuige, van de liefde en achting die er bestond tussen haar Eerwaardigheid en haar man, die mijzelf meer dan eens, in van elkaar verwijderde tijdperken, vertrouwelijk verteld heeft van de tere en hartelijke zorg die zij hem toewijdde, en van haar onbaatzuchtig vertrouwen, door haar gehele eigendom zonder voorbehoud tot zijn beschikking te stellen. "Nijd dood de slechte", maar, "hij die God vreest zal van hen ontkomen."

Mocht die God, die de rechtszaak van de weduwe verdedigt, haar een volle beloning geven voor al de tederheid en zorg, bewezen aan Zijn getrouwe, beweldadigde dienstknecht, onze waardige vriend!

Mevrouw B. verenigt zich in welwillende achting, met de vrouwen met wie ik u alle zegeningen toewens, die onze hemelse Vader ons wil toedelen.

Ik verblijf, uw getrouwe

T. BENSLEY.

Kort na de dood van Huntington, gaf zijn zoon **Ebenezer** een serie brieven van zijn vader uit, met de titel: *Nalezingen van de wijnoogst*. Ook de laatste preek van Huntington over Openbaring 3 gaf hij aan de pers.

Tussen Ebenezer en zijn vader was er de laatste jaren verwijdering gekomen.

Uit de nagelaten brieven worden regelmatig opmerkingen gemaakt ten nadeel van Lady Sanderson. Andere brieven tonen juist haar oprecht karakter. Misschien dat de verhouding tussen sommige kinderen van Huntington en zijn tweede vrouw niet goed is geweest.

Ebenezer schrijft op bladzij 48:

"Ik zal steeds reden hebben om met de innigste gevoelens van dankbaarheid en liefde ten opzichte van God, te erkennen, dat tijdens het laatste jaar van mijns vaders verblijf in deze aardse tabernakel, de satan erin geslaagd is om de genegenheid van de beste der vaders van mij te vervreemden, dat hij mij niet (er)kende. Gedurende die tijd behaagde het de Almachtige, alle vertrouwen op een vleses arm bij mij uit te rukken, te verdelen en mij nabij het oordeel te brengen. Maar ik bleef vasthouden dat de Heere mij niet zou verlaten, totdat Hij gedaan zou hebben wat Hij gesproken had. Want Zijn Woord verklaart: "Over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen".

BEGRAFENIS

De droeve mare werd snel in iedere hoek van het land bekend. Hoe deze tijding door Huntingtons vrienden werd ontvangen, kan men beoordelen naar de uitwerking, die zij op één van hen, namelijk Cornelius Tozer, had. Hij riep uit: "O, wat een droevige tijding en wat een ontzettend verlies!" Hij bleef deze woorden herhalen toen hij stil zijn werk deed en weende en tegelijk trachtte zijn tranen te verbergen voor zijn omgeving. Zodra ik thuis kwam, deelde ik mijn vrouw het droevige nieuws mee. Wij bleven twee uur lang zitten en gaven uiting aan onze droefheid. Ik heb mijn vader, moeder, twee broers, twee zusters en een kind verloren, maar nooit voelde ik zo'n diepe droefheid als bij de dood van onze geestelijke leidsman."

Er werd besloten dat Huntington, in overeenstemming met de wens, die hij herhaaldelijk had te kennen gegeven, naast zijn vriend Jenkin Jenkins op het kerkhof achter de Jirehkapel te Lewes zou worden begraven.

De begrafenis vond plaats op donderdag 8 juli. De stoet, die bestond uit een lijkkoets met zes paarden, zeven rouwkoetsen en een groot aantal andere vervoersmiddelen, was meer dan een mijl lang. Er waren in Londen zoveel wagens gehuurd, dat de straten leeg waren en vreemdelingen naar de reden van deze ongewone rust vroegen. In de voorste koetsen zaten Huntingtons kinderen. Daarna volgde in de koets van Lady Sanderson, Lady Sanderson zelf, haar dochter en juffrouw Falkland. Daarna kwamen de rijtuigen met Huntingtons vrienden en de leden van zijn gemeente. Van tijd tot tijd, terwijl de trage, enorme, kronkelende stoet zich voortbewoog langs de stoffige weg, tussen de tuinhedgen en onder de stralen van de brandende julizon, hoorde men telkens weer de zachte klank van oude geestelijke liederen, die op oude wijzen werden gezongen, aanheffen en wegsterven, als een geïmproviseerde en spontane lijkzang. In ieder dorp stonden rijen verwonderde toeschouwers, en zo werd het stoffelijk overschot van de onbuigzame, oude Evangeliedienaar door een treurend volk, dat evenwel heel goed wist, dat er geen reden tot treuren bestond, behalve dan voor hen over hun eigen verlies, naar zijn laatste rustplaats gebracht: de groeve te Lewes.

De begrafenis vond plaats, in overeenstemming met Huntingtons uitdrukkelijke wens, in volstrekte stilte, zonder toespraken. Tot laat in de avond ging een onafgebroken stroom van bezoekers naar en van het graf. Er waren niet voldoende levensmiddelen aanwezig om de mensenmassa, die zich in de stad bevond, te voeden, zodat velen tegen hun wil gedwongen werden te vasten.

's Avonds preekte Ds. Joseph Chamberlain van Leicester in de kerk, terwijl hij tot tekst nam Jesaja 57 : 2: "Hij zal ingaan in vrede."

De daarop volgende Sabbat preekte hij in de Voorzienigheidskapel voor Huntingtons verlaten en bedroefde kudde. Naar men zegt, waren er tweeduizend hoorders, allen in diepe rouw, maar in overeenstemming met Huntingtons uitdrukkelijke wil was de preekstoel niet met rouwfloers omhangen en werd er in deze preek in het geheel niet over hém gesproken. En misschien deed deze verschrikkelijke stilte - een stilte, die de mensen het gevoel gaf, dat ze het moesten uitschreeuwen - de leegte, die ontstaan was door het sterven van Huntington, nog erger opvallen dan anders het geval zou zijn geweest. Hun leven was onverbrekkelijk met het zijne verbonden geweest. Een tijdlang waren zij als het ware verdoofd. Daarna bedreven zij rouw met een zeer grote rouwklage."

Toen zij na verloop van tijd weer, als alle christenen na zware beproevingen, in een toestand van berusting waren gekomen, lieten zij in hun kerk een prachtige marmeren plaat aanbrengen ter nagedachtenis aan hun overleden herder, en zij lieten daarop het grafschrift graveren, dat hij enkele dagen vóór zijn dood zelf had opgesteld. De gedenksteen zelf bestaat niet meer, maar de woorden kan men nog vinden op zijn grafsteen te Lewes, het kerkhof naast de Jireh-kapel.

In 2005 lag het verhoogde graf er verlaten bij. Tijdens een zware storm in 1987 beschadigde een omgevallen schoorsteen de stenen.

OVERZICHT HUNTINGTONS LEVENSEINDE

Huntington had in 1810 zijn boerderij-pastorie in Cricklewood moeten verlaten. Zijn huisbaas vertelde hem in de herfst van 1810 dat hij zijn huis zelf nodig had en hij verzocht hem zo spoedig mogelijk naar een andere woning uit te zien. Hij schreef hierover in november: "Ik heb de aanzegging ontvangen dat ik mijn huis moet verlaten op de volgende Lady-day (de dag van Maria Boodschap), maar ik prijs God dat Hij de kerk heeft doen afbranden, ik dank Hem, dat Hij mij dit huis doet verlaten, en ik prijs Hem voor alle narigheid, moeite en tegenwerking, die wij te verduren krijgen."

Veel had Huntington aan Cricklewood House verbouwd, hij had gehoopt dat hij er voor de rest van zijn leven kon blijven wonen. Het viel niet mee om van deze landelijke plaats afscheid te nemen, maar hij berustte in Gods wil. Overigens was het vele werk op de boerderij, al was het alleen al het instrueren van zijn personeel, al jaren te veel voor hem. Zijn tweede vrouw was hem gelukkig een goede steun, vooral als het ging over het financiële beheer. Zij wist met bekwame hand de scepter te zwaaien, al werd haar overdreven zuinigheid niet altijd gewaardeerd.

Op 25 maart 1811 vond de verhuizing plaats. Huntington en Lady Sanderson namen hun intrek in een ruim landhuis aan de Hermes Hill, in het noordoostelijk deel van Londen. Het huis stond vlakbij de Hermes Street, een doorgaande weg ten noorden van de bekende Pentonville Road, niet ver verwijderd van de Voorzienigheidskapel die toen in aanbouw was.

De laatste levensjaren van William Huntington waren zwaar. Zijn gezondheid ging achteruit. Op een zondag na de ochtenddienst gaf de dokter hem een trekpleister en toen kon hij weer verder gaan." 's Avonds preekte ik weer en God gaf grote getuigenis van het Woord van Zijn genade. In beide diensten was een aandachtig gehoor. Ik sprak voor God en het volk hoorde voor de eeuwigheid. Ik preek iedere avond. Zolang ik leef en ik kan preken, zal ik hiermee voortgaan. Ik hoop dat God mij zal wegnemen, zodra mijn werk klaar is. Mijn lichaamszwakte van de laatste tijd heeft gevolgen gehad, zodat het houden van lange preken voor mij te zwaar geworden is. Het werk op zondag verzwakt mij nog meer, wat vooral de volgende dag is te merken. Mijn benen zijn opgezwollen van het lange tijd staan."

Behalve zijn zwakke gezondheid, werd hij moe van de tegenstand die niet ophield. "Ik geloof dat er soms niet minder dan vijftig preekstoelen op één dag zijn, die tegen de 'Antinomiaan' waarschuwingen laten horen. En duizenden pamfletten worden op straat in Londen uitgedeeld, om het publiek te informeren, dat op een zekere avond, verschillende onderwerpen de kolendrager betreffende zullen worden besproken." Hij noemde twee of drie nieuwsbladen, die geheel gevuld waren met laster over hem. Maar geen nood, "dit werk vindt echter voortgang op kosten van de eer van mijn Meester, maar het geloof vertelt mij, dat de Heere God, de Beloner, dit zeker zal vergelden." De duivel en zijn handlangers zullen hun zin niet krijgen, "want ik geloof in mijn geweten, dat ik door de goede hand van mijn God op mij, meer zegen gehad heb op het werk van de Heere, dan welke predikant in dit land ook. Het is Gods werk en wie kan dat keren? Hoe meer ik word tegengewerkt, hoe meer ik word ondersteund. Dit maakt mij God zo bemind, dat ik Hem liefheb, Hem aanbid, Hem zegen, Hem prijs, Hem aankleef en Hem volg, met mijn gehele hart, met mijn gehele ziel, gemoed en krachten." "Lang, scherp en heet is mijn strijd, maar tot hiertoe heb ik het geloof behouden, hoewel mijn vlees en mijn hart vaak bijna zijn bezweken."

Na de revoluties onder de volken en de strijd in Europa tegen Napoleon, kwam er een religieuze opleving onder de volken. Plaatselijke opwekkingen kwamen regelmatig

voor. Niet alleen in het vasteland van Europa, ook in de Engelssprekende wereld kwam nieuwe belangstelling voor religie.

In de jaren 1811 en 1812 vonden onder de prediking van Huntington meer bekeringen plaats dan ooit tevoren. Toen hij op een zondagavond, geheel uitgeput hoorde, dat de in zijn ogen schamele preken voor deze en gene gezegend waren, veerde hij op. Het is onbegrijpelijk hoe hij in staat bleek om door te blijven gaan. Zelfs in 1811 publiceerde hij ten minste vijf boeken, een jaar later gevolgd door nog eens vier geschriften. Wel moest hij noodgedwongen diensten verzuimen en aan zijn helpers overdragen. Het viel voor zijn aanhang niet mee om dit te accepteren, maar dit werd weer vergoed door de keren dat hij weer op de kansel verscheen. De stroom van kerkgangers hield niet op en zijn populariteit bleef groot.

Ondanks de vele zegeningen die Huntington mocht ervaren, werd zijn verlangen naar het hemelse Jeruzalem sterker. Hij schreef aan Mary Duncan, de vrouw van de zeekapitein: "Maar er zal een einde komen aan deze ellende van alle ellenden en aan deze wereld, die het deel van de zondaar en onze vloek is, een wereld waarin de duivel regeert. Wij moeten zien op het gewicht van de heerlijkheid en de kortheid van de tijd tegen het onvergankelijke van de eeuwigheid afwegen. Dit lezen wij immers bij Paulus: "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid".

Naarmate de dag van zijn sterven dichterbij kwam, nam ook het verlangen naar de hemelse heerlijkheid toe. Hij kon niet nalaten om in zijn brieven te gewagen van de hoop die in hem was.

In een brief aan Joseph Chamberlain schreef hij: "Het kan nooit goed gaan, beste Joseph, altijd is er wel iets ontwricht, altijd is er iets niet in de haak, misplaatst of verder mismaakt. Soms wordt iets gemist, soms is iets gebrekkigs, totdat de gezegende tijd aanbreekt, wanneer wij Hem zullen zien, gelijk Hij is. Dan zullen wij naar Zijn gedaante worden veranderd, Zijn beeld dragen, met Zijn onsterfelijkheid bekleed worden, in Zijn stralen schijnen, in Zijn wellusten zwemmen, branden in Zijn liefde, overwinnen in Zijn overwinning, ons koesteren in Zijn heerlijkheid en met al Zijn volheid vervuld worden. Wij zullen volmaakt zijn in Eén, zien zoals wij zijn gezien, en kennen zoals wij gekend zijn. Dan zullen de hoge tonen van lofzegging in onze mond zijn en eeuwige blijdschap zal op ons hoofd wezen. Onze lieflijke, onvermoeide, niet aangevallen, niet onderbroken en nooit ophoudende bezigheid zal zijn om de volmaaktheden van God en van het Lam te verheerlijken, en dat voor altijd! Dit is, mijn lieve broeder, de heerlijkheid die ons is voorgesteld, waarvoor wij het kruis moeten verdragen en de schande verachten."

In zijn laatste jaar las hij vooral in het boek Openbaring. Hij zag in deze profetieën steeds meer de contouren van de eindtijd. ***Het duizendjarig rijk uit hoofdstuk 20 vatte hij letterlijk op.***

"De sabbatdag is de schaduw van duizend jaar, want het heilige en gezegende volk, die deel hebben aan de eerste opstanding, zullen leven en met Christus duizend jaren regeren."

In het laatste van de dagen zal de 'mens der zonde' worden geopenbaard, met wie niemand anders dan de Roomse paus wordt bedoeld. De Joden zullen tot het geloof in Christus bekeerd worden, voordat zij naar hun eigen land terugkeren. "Het overblijfsel van de onbekeerde Turken zal met de Joden in het land Israël oorlog voeren. Het gehele 39ste hoofdstuk van Ezechiël is een verslag van deze oorlog."

De Joden zullen Jeruzalem weer opbouwen, als alle natiën zich met hen zullen verheugen en nog eens vanuit Jeruzalem de geboden van de levende God zullen horen.' Met verlangen zag Huntington uit naar de tijd van de **'wederoprichting van alle dingen.'**

Huntington kon niet nalaten om zijn verstrooide kudde in het land te bezoeken. Toch moest hij zich hierin ook beperkingen opleggen. Op 14 juni 1812 preekte hij in zijn geboorteplaats, Cranbrook, over 2 Korinthe 5:4 en 5: *"Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde, nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven*

verslonden worde.' De kapel van Beeman was zo vol dat honderden niet naar binnen konden. Onder de kerkgangers was één van zijn vrienden, James Wilmhurst, die lange tijd ziek geweest was, en

gewenst had Huntington nog één keer te horen. Op dinsdag ging hij hem opzoeken en op donderdagmiddag ontsliep hij in vrede. De tekst van zijn preek was niet alleen toepasselijk op zijn vriend, maar ook op hem, want de bruiloftsdag was nu niet ver meer.

Vanuit Cranbrook reed hij naar Tunbridge Wells, waar Lady Sanderson en Eliza Falkland hem opwachtten om met hem terug te reizen naar Londen. Hij schreef op 4 augustus aan Rebecca Martin: "Ik had het erg naar mijn zin op deze reis. De gehele natuur scheen vrolijk te zijn, zoals zij altijd is wanneer God het hart vrolijk maakt. Ik had veel zachtmoedigheid, liefde tot de Heere en een afschuw van mijzelf in de geest. Zijn aanwezigheid was bij mij en ik was veel bezig met mediteren over wat Hij voor mij gedaan heeft en hoe Hij mij geleid heeft. Ik bewonderde het werk van Zijn handen en zag meer schoonheid in een bloem, een boom, een bos, een veld met koren, dan in al de werken van mensenhanden, ja, al de zeven wereldwonderen kunnen niet vergeleken worden met een veld met klaver en met de schoonheid van een weide. We zouden hieraan toe kunnen voegen, dat onze handen, die zoveel kunnen maken, óók door de Allerhoogste gemaakt zijn. Alleen onze handen, zijn al een bovenmate groot wonderwerk aan ons lichaam, waarvoor wij de grote Schepper behoren te aanbidden." Hij klaagt in deze brief over zijn vele tekortkomingen en bekent dat hij zich meer als een duivel dan als een doctor gedragen heeft. Maar dan voegt hij eraan toe: "Jezus zag op mij neer, en al de bergen versmolten in Zijn tegenwoordigheid." Ten slotte schrijft hij: "Becky, ik kan zonder Hem niet leven. Hij is het rad dat mij beweegt en de veer die mij levenskracht geeft en het gewicht dat voor mij de heerlijkheid opent, en als deze dingen er niet zijn, dan is er niets over dan de lege klokkenkast."

In een brief van 26 oktober 1812 schreef hij aan zijn vriend Chamberlain: "Het was in december vorig jaar veertig jaar geleden, dat mijn gezegende Zaligmaker door Zijn Geest mij beval om deze wereld vaarwel te zeggen." Hij bedoelt het gezicht dat hij op de ladder in de tuin van Sunbury ontving. "Deze plaats was een Bethel voor mij, want hier zag ik een zeer vast Huis (Ps. 31:3), onze deur der hoop (Hos. 2:14), onze levende ladder (Gen. 28:12) en de poort des hemels."

Vanwege toenemende verzwakking van het lichaam moest Huntington zich steeds meer gaan ontszeggen. De laatste maanden van zijn leven waren zwaar. Het viel voor hem niet mee om aan huis gekluisterd te zijn. Gelukkig had hij zijn tuin en kon hij zich in zijn prieel terugtrekken. Hij gaf opdracht om een nieuw en groter tuinhuis te bouwen, waar hij bezoek kon ontvangen. Zijn vrienden Samuel Turner en zijn vrouw logeerden een week in Hermes Hill, wat hem een goede afleiding bezorgde.

Door gebrek aan voldoende lichaamsbeweging, werd hij steeds dikker. De dokter probeerde met aderlaten verlichting te geven, wat niet veel hielp. Deze zag in de hoek

van Huntingtons slaapkamer een groot fluwelen kussen op de vloer liggen en vroeg hem waar dit voor diende. "O, daarop breng ik iedere avond mijn zaken in orde", antwoordde de kolendrager. "Maar misschien begrijpt u dit niet." Ook in Hermes Hill had hij een aparte plaats om te bidden, zoals hij dit destijds in zijn armoedige woning in Ewell al had. Hier boog hij zijn knieën om het aangezicht van zijn hemelse Vader te zoeken. Zijn lichaam werd steeds meer afgebroken, maar de gemeenschap met zijn Heere bleef krachtig en levend.

De winter was weer in aantocht. Ieder jaar zag hij tegen het koude weer op. De reumatiek speelde dan nog meer op. Hij verlangde naar de buitenlucht, maar nu moest hij binnen blijven. Op 8 december 1812 kreeg hij van Turner een brief, waarin deze mededeling deed van het sterven van een vriend, die Huntington ook goed gekend had. Het was Thomas Oworm, die zeventig jaar oud geworden was. Weer was één van zijn oude 'schapen' heengegaan, hoewel niet zonder hoop. Thomas miste nogal eens de zekerheid van het geloof. Op zijn sterfbed weken echter alle twijfels. Hij sprak tot zijn vrouw: "O, Molly, ik kon tot op dit uur God niet de mijne noemen, maar nu kan ik zeggen: Mijn Heere en mijn God. Nu is vervuld wat Mr. Huntington mij in Newark vertelde, want mijn beker is waarlijk overvloeiende." Op zijn grafsteen werd gebeiteld: "Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden." Huntington was blij dat de Heere Tommy had thuisgehaald. Hij schreef terug: "Vrede stond geschreven op het levenspad en aan het einde daarvan, en Jezus is zowel de Bewerker als de Voleinder van ons geloof. Hij is alles in allen."

In een brief die Huntington begin januari 1813 schreef, zei hij: "Ik ben nu erg zwak en oud en toch breng ik in mijn ouderdom nog vruchten voort." Rond de jaarwisseling had hij zijn vriend Beeman geschreven: "Zalig, driewerf zalig zijn wij, die Jakobs God tot onze hulp hebben. Die ons maakt tot wonderen in het oog van de wereld, voorwerpen van bewondering voor de engelen en raadsels voor onszelf. Ik ben een oude man en toch een nieuw schepsel. Mijn gang en mijn hand zijn onzeker geworden, en toch ben ik een koperen muur en een ijzeren wal. Eén en al broosheid, en toch in het bezit van een onvergankelijke kracht, een gekrookt riet en toch een onoverwinnelijke zuil. Spiernaakt en toch met zeven mantels versierd, gescheiden vanwege geestelijk overspel en toch een kuise maagd, bijna zeventig jaar oud, maar toch slechts veertig jaar, een veroordeelde misdadiger en toch rechtvaardig voor God, geweten en mensen."

De laatste brief die hij aan Mrs. Waddelow schreef is gedateerd op 11 februari. "Met heel veel moeite kan ik een paar regels krabbelen, want mijn hand beeft en is niet onder controle. Maar geloofd zij God, het geloof verbleekt niet en de hoop weet van geen verval. Hij wast, kleedt, heiligt ons, en geeft ons vrede, rust en troost, dat een lieflijke beloning is. Onder al dit werk zijn wij passief, als klei in de handen van de Pottenbakker, terwijl Hij Zichzelf een volk formeert om Zijn lof te verkondigen. Wij zijn onszelf niet, daarom zeg ik, wacht op Hem. De Zoon van God zegt: *Zij zullen niet beschaamd worden, die op Hem wachten.*'

Op 28 februari schreef Huntington Mary Hooper uit Lewes, - met de bijnaam Philomela, - één van de laatste pennenvruchten die van hem bewaard zijn gebleven. 'Ik ontving de brief van mijn vriendin en ik ben blij dat het getuigenis van Jezus in haar bevestigd wordt. De voornaamste zaak van het getuigenis van de Heere is, om onze verkiezing te openbaren door de aanneming tot kinderen. Het geloof ontvangt het getuigenis en ook Hem Die het getuigenis geeft. Zovelen Hem in hun genegenheden ontvangen, geeft Hij de kracht van het geloof om aanspraak te maken op hun kindschap en met vertrouwen uit te roepen: *"Abba, Vader!"* En dit is, mijn lieve Mary, de nieuwe naam, waarvan Jesaja zegt dat deze door de Heere zal genoemd worden.'

Deze VADERNAAM was hem steeds dierbaarder geworden. In zijn persoonlijke gebeden sprak hij de Heere vooral met 'Onze Vader' aan.

De laatste brieven die hij aan zijn vriend Joseph Chamberlain schreef, waren vol van verwachting. Tot zijn beschaming moest hij bekennen dat zijn hart niet altijd bij de eeuwige dingen was. Het geloof was niet altijd levendig, want er waren tijden dat 'het hart er niet bij is, dat er geen olie in de kruik is, geen opspringende fontein en overlopende beker.' Deze wisselingen zouden blijven, 'totdat die gezegende tijd aanbreekt, wanneer wij Hem zullen zien gelijk Hij is. Dan zullen we van gedaante veranderd worden, Zijn beeld dragen, met Zijn onsterfelijkheid bekleed worden.' De woorden van Psalm 45 waren hem tot troost: 'Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, zij zullen ingaan in des Konings paleis.' 'Dan zal het bruiloftskleed van een toegerekende gerechtigheid ons versieren, de Heilige Geest zal ons inwendig verheerlijken en het verzoenend bloed van Christus ons van elke verdorvenheid, vlek en rimpel hebben gewassen. De vrede zal onze voeten versieren en het leven, de gerechtigheid, de heerlijkheid en de eer zullen onze hoofden kronen.'

Ondanks de aftakeling van zijn lichaam, bleef zijn geest helder. Met steeds meer moeite leidde hij de zondagse en doordeweekse diensten. Zijn preekstoel kon hij haast niet meer beklimmen. Hij kon zich bijna niet meer voortbewegen. Op 6 juni 1813 leidde hij voor de laatste maal de zondagse diensten. De Voorzienigheidskapel was nog maar twee jaar oud, toen hij voor de lessenaar van de voorzanger, als een afgetakelde man het Woord bediende. 's Morgens sprak hij over 1 Korinthe 8:3: *'Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.'* Hij preekte met veel gevoel en vrijmoedigheid over de liefde van God die alle verstand te boven gaat. In de namiddagdienst bediende hij het Avondmaal, waarbij hij sprak over: 'De drinkbeker der dankzegging, die wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus?' Hij legde uit waartoe dit sacrament was ingesteld en wie de rechte Avondmaal-gangers zijn. Daarna deelde hij de tekenen van brood en wijn uit. Hij was zeer bewogen, toen hij eerst zelf het brood nam en daarna de rij van zesendertig personen van de eerste tafel langs ging. Langzaam gaf hij het brood en de beker door. Het was eigenlijk te veel voor hem, onder het zingen van enkele liederen moest hij twee keer gaan zitten. Vaak herhaalde hij de woorden: *'God is liefde! God is liefde!'* Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enige Zoon, Christus Jezus, gegeven heeft.' Hij zei dat hij die liefde geproefd en gesmaakt had en dat de satan hier keer op keer op af gekomen was. 'Hier ben ik,' riep hij uit, 'en de godsdienst die ik van God gekregen heb, is niet vergaan. Maar ik gevoel dat mijn werk bijna af is, mijn Meester heeft mij dat gezegd, maar kom leven, kom dood! Ik ben gebouwd op de Rots, Christus!' Toen sprak hij de profetische woorden: 'Gij zult de kolendrager niet lang meer bij u hebben en wanneer ik zal zijn heengegaan, zal geen ander in mijn plaats komen. Ik zal mijn licht met mij nemen.' Huntington was vervuld van hemelse blijdschap. De liefde doorstroomde zijn hart bij het zien op de tekenen van zijn lijdende Borg. 'O,' zei hij, 'ik wilde wel dat ik u kon vertellen hoe groot mijn vreugde geweest is.' Maar hierop liet hij een scherpe berisping volgen: 'Sommigen van u begeren wel de troost maar willen er niet naar leven.' Het deed hem verdriet dat zovelen van het geloof afvallen en zich tot de verleidingen van de duivel begeven. Nadat hij het Avondmaal bediend had, ontving hij de kracht om de preekstoel op te gaan en de Heere te danken voor al de bewezen weldaden. Na afloop van de dienst had hij nog een kort gesprek met de weduwe Peg Baker, die hij zoveel jaren kende. De oude vrouw werd gewaar dat dit een afscheidsgesprek was.

Zijn laatste preek in de Voorzienigheidskapel hield hij op woensdag 9 juni 1813 voor een volle kerk. Zijn tekst was uit Openbaring 3:3. *"Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief en gij zult niet weten op wat ure Ik over u komen zal."*

De maandag hierop ging hij 's middags de tuin in om naar zijn nieuwe zomerhuis te kijken. Het was zijn bedoeling om enkele bijzonderheden van zijn testament op te schrijven. Toen hij langzaam over de paden liep, kwamen deze woorden hem met kracht voor: *'Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven.'* Hij ging naar huis terug en toen zijn vrouw hem boven aan de trap tegenkwam, zag zij hoe ziek hij eruit zag. Zij volgde hem naar de slaapkamer om hem in bed te helpen. Hij was niet in staat om zich uit te kleden. De Lady liet een dokter halen die hem onderzocht. De volgende zondag ging zijn helper Algar Lock voor. Hij vertelde de gemeente hoe ziek hun herder en leraar was. Gods kinderen zochten met smeking Gods aangezicht en baden voor het herstel van hun leraar. In de week die was ingegaan, gingen velen naar de villa aan de Hermes Hill om hun trouw en meeleven te betuigen. De Lady hield hen allen buiten de deur. Dit deed zij zelfs met de kinderen die hun vader wilden bezoeken. Zij vertelde haar man niet dat zij hem graag wilden zien. De vermoeide en ernstig zieke Huntington lag op bed. Behalve de kwalen, waaraan hij al jaren leed, had hij een ernstige vorm van suikerziekte, die zijn lichaam afbrak. Zijn neef Thomas Young – zoon van zijn zuster – mocht wel binnenkomen. Hij sprak met hem over zijn gemeente. Vele jaren was hij bij hem uitgegaan en ingegaan. 'Zij hadden een leraar naar Gods hart gekregen', maar 'als ik zal zijn heengegaan, zullen zij zich leraars naar hun eigen hart vergaderen.'

Op 10 juni gingen zijn zoon Gad, John Over, diens vrouw en Edward Aldridge naar Hermes House. Zij kwamen diep onder de indruk van de geestelijke rust die van de zieke afstraalde. Twee dagen later kwamen zijn dochter Ruth en haar man hem opzoeken, maar zij kregen te horen 'dat de doctor niet gestoord wilde worden.' Dit verontrustte hen zeer. Huntington had de dag daarvoor een inzinking gekregen. Zijn voeten waren ijskoud en het leek erop dat zijn einde spoedig zou komen. Terwijl vrienden pogingen deden om zijn voeten te verwarmen, sprak hij: 'Deze voeten hebben mij vele mijlen gedragen om het Evangelie van Christus te verkondigen.'

De week die volgde, ging het wat beter. Hij stond, naar zijn gewoonte, om vier uur in de morgen op om te studeren. Enkele uren later ging het weer verkeerd en moest hij naar bed.

Op vrijdag 18 juni, heel vroeg in de morgen, stond de koets van de Lady voor het huis. Lady Sanderson en Thomas Bensley kwamen met de doodzieke man de deur uit en legden hem met veel moeite op de bank. Zo werd Huntington in alle stilte weggevoerd. De reis ging naar Tunbridge Wells. Onderweg moesten zij vaak stoppen, omdat Huntington niet meer verder kon. Enkele malen leek het erop dat hij de laatste adem zou uitblazen. Het einddoel van deze tocht was een villa aan de Mount Ephraim, gelegen op een heuvel. Naast dit huis woonde de advocaat van Lady Sanderson, Stone geheten. Een dag nadat zij Pentonville verlaten hadden, kwamen zij in Tunbridge Wells aan. Opnieuw werd Huntington gedragen. Hij lag goed en wel op bed of Stone kwam, vergezeld van een zekere Morgan, de slaapkamer binnen. Een nieuw testament werd opgemaakt, waarin de kapel aan zijn vrouw werd vermaakt. De inboedel van Hermes House kwam haar ook toe, evenals haar landhuis 'My Lady's Cottage'. De rechten van zijn boeken werden aan zijn zoon Ebenezer ontnomen en aan Bensley overgedragen. Na de dood van Lady Sanderson verviel het kerkgebouw aan de 'trustees', de bestuurders, die dan een jaarlijkse rente aan zoon William en zwager James Blake moesten betalen. Chamberlain moest Huntingtons opvolger worden en hiervoor een jaarwedde van tweehonderd pond krijgen.

Zijn bloeddruk was hoog, hij kon haast niet meer zien en kreeg moeite met spreken. Hij at maar heel weinig, maar dronk des te meer. Vanwege de suikerziekte was zijn dorst erg groot. Hij kon nog geen paar minuten zonder vocht. Dokters wilde hij niet

meer zien, omdat er volgens hem niets meer aan te doen was. Bezoek was teveel voor hem, hoewel hij naar zijn kinderen verlangde.

Gelukkig kwamen zijn kinderen en vrienden achter zijn geheime verblijfplaats. Op maandag 21 juni kwamen zijn vrienden Joseph Morris en Thomas Marchant uit Lewes hem opzoeken. 'Hij was een geheel ander mens geworden', zei Morris in een brief. 'Hij vertelde ons dat hij voorheen in druk nooit op zo'n bijzondere manier was bemoedigd, maar steeds zijn strijd alleen had moeten strijden. Nu ondervond hij juist het tegendeel en werd hij vijf dagen achtereen begunstigd met een diepe geestelijke rust, waarin hij op lieflijke wijze werd opgezocht door de Allerhoogste, zodat zijn ziel daaronder in berouw wegsmolt. Het gesprek dat hij met ons voerde, had in bijzondere mate betrekking op de eeuwige heerlijkheid en was niet meer de taal van een sterfelijk mens. Nooit tevoren heb ik zulke heerlijke en hemelse taal van iemands lippen gehoord.'

Toen zijn kinderen vernamen waar hun vader verbleef, kwamen zij bij elkaar om zich erover te beraden wie van hen naar Tunbridge Wells zou gaan. Inmiddels had Lady Sanderson Thomas Bensley en Eliza Falkland gewaarschuwd dat het einde naderde. Zijn eigen kinderen liet zij echter in het ongewisse. Deze spraken af dat Ruth met haar man en Naomi, de vrouw van Joseph Burrell, met de koets naar Tunbridge Wells zouden gaan. Zij arriveerden op 30 juni, huurden kamers in een hotel en begaven zich naar Mount Ephraim nummer 79. Ruth Blake hield aantekeningen bij van hun wederwaardigheden. Wat was de stervende blij dat hij enkelen van zijn kinderen zag. Hij vond het al zo vreemd dat zij niet kwamen opdagen. Het leek wel of zijn kracht terugkwam. Met tranen in de ogen omhelsde hij hen. Wat schrokken zij van hun vader. Hij sprak zacht en zijn lippen waren paars van de koorts. Behalve dat hij hun welstand wilde weten, vroeg hij hun hoe het met zijn gemeente was. Een verslag vertelt dat hij veel over zijn eigen 'kudde' sprak. Hij nodigde zijn kinderen uit om bij hem op de slaapkamer de maaltijd te gebruiken. Het leek wel of de eetlust wat terugkwam. Eliza Falkland schonk wat cider voor hem in en hij nam wat kaas. Met een zwakke stem vroeg hij een zegen, wat veel indruk maakte en onder de maaltijd sprak hij meer dan een uur over zijn gemeente! 'Hij noemde hen die standvastig onder zijn bediening gebleven waren en dat de zegen van God op hen zou rusten.' Ook merkte hij op dat velen zich van hem hadden afgekeerd, omdat zij zijn prediking te scherp vonden. Dezen zouden Gods zegen niet ondervinden. Het zou spoedig openbaar komen dat de gemeente 'zware beproevingen' zou moeten doorstaan. Alleen zij die zouden volharden in wat zij gehoord hadden, zouden zalig worden.

Wat was hij blij zijn kinderen bij hem te hebben. 'Jullie zijn mijn lieve kinderen en ik ben blij jullie te zien.' Hij prees zijn vrouw voor haar goede zorgen, maar gaf blijk haar niet te voorzien. Wel was hij verbaasd toen hij hoorde dat zijn kinderen in een hotel moesten slapen. Hij had toch kunnen weten, dat zijn vrouw hen altijd op een afstand gehouden had? Zijn schoonzoon James Blake dacht zeker dat hij nog beter zou worden, want hij zei: 'Ik hoop dat uw werk nog niet af is, want velen zijn gekomen tot aan de geboorte, maar er is geen kracht om te baren.' Maar Huntington schudde zijn hoofd en gaf als antwoord: 'Mijn lichaam is gebroken.' Hierop kon zijn dochter Ruth zich niet langer beheersen en gaf hem haar wens te kennen om met hun vader spoedig bij de Heere te mogen zijn.

Op dezelfde dag als de kinderen, waren Thomas Bensley en John Over gearriveerd. De volgende dag vertrokken zijn kinderen weer. Het was een ontroerend afscheid. Nooit meer zouden zij hem op aarde zien. Enkele uren later ging het hard achteruit. De Lady liet twee dokters halen, die verder weinig doen konden. Ook kwamen de advocaten Morgan en Stone bij zijn bed. Veel pijn had hij niet. 'Er is een tijd geweest dat ik ergere pijn had. Ik werd verteerd door koorts, terwijl ik geen bed had om op te liggen en zonder dat iemand zich om mij bekommerde. Maar nu zegent de Voorzienigheid

mij met alles wat nodig is om mijn lijden te verzachten.' Op een andere gelegenheid zei hij: 'Mijn

hart is vervuld van Gods goedertierenheid, en ik betreur het dat ik niet in staat ben de woorden te vinden om aan anderen duidelijk te maken wat ik gevoel.' De dood had voor hem haar verschrikking verloren. 'Alles is vlak voor mij', sprak hij. Er zijn geen "indiens" en geen "maars". Ik ben zo zeker van de hemel alsof ik daar al verkeerde.'

Hierna sprak Huntington niet veel meer, maar was hij steeds in gebed. Nu en dan hoorden zij hem zeggen: *'Mijn Vader, kom!'* en *'Gedankt zij God, prijs Hem!'* Morgan maakte zijn lippen nat, waarop de stervende sprak: 'God zegene u, mijnheer. Ik dank u en zegen Zijn heilige Naam.' Dan zakte hij weer weg. Soms hoorde men hem stamelen: *'Hij vertoeft lang. Waarom duurt het zo lang tot Zijn wagen komt?'*

Hij probeerde hierna nog wat te zeggen, maar dit lukte niet meer. De dood was nu vlakbij. Een hagelbui viel op Tunbridge Wells en ook Huntington hoorde de stenen vallen. Zij die rondom hem stonden, bogen zich voorover om nog wat woorden op te vangen. Zij hoorden de oude kolendrager lispelen: *'gezegend zij Zijn dierbare Naam.'* Toen gaf hij een diepe zucht en blies de laatste adem uit. Het was 1 juli 1813, twintig minuten voor negen. Hij was 68 jaar en vijf maanden, toen hij stierf.

In zijn testament van 1810 had Huntington bepaald dat hij 'in de grafkelder begraven wilde worden, die voor mij in Lewes gemaakt is, en dat zij mij naast wijlen mijn vriend Mr. Jenkins neerleggen.'

De begrafenis vond op donderdag 8 juli plaats. Velen waren uit Londen en andere plaatsen gekomen om hun leraar de laatste eer te bewijzen. De lange stoet zette zich vroeg in de morgen in beweging. In Godstone sloten de vrienden uit Londen zich achter de baar aan en zo ging de stoet in de richting van Lewes. De lijkkoets, getrokken door zes paarden, werd door zes koetsen voor de familieleden gevolgd. De Lady en haar dochters volgden in hun eigen koets, die zich niet bij de familie voegde. Daarna kwam een onafzienbare rij van paarden, rijtuigen en lopende mensen. Hoewel de gestorven predikant had bepaald dat alles rustig en zonder enige toespraak of gezang zou verlopen, werden op straat de liederen van hart gehoord.

Het duurde tot vijf uur in de middag voordat de onafzienbare rouwstoet de Jireh Chapel te Lewes bereikt had. Onder doodse stilte werd de kist in het graf bijgezet. Woorden werden niet gesproken, tranen werden wel veelvuldig geschreid. De droefheid was groot. Duizenden bewezen Huntington de laatste eer. Nooit eerder waren zoveel mensen in het stadje op de been. Na de begrafenis werd geen maaltijd aangericht. 's Avonds sprak Chamberlain in het kerkje voor een beperkt gehoor. De preekstoel was niet met een zwart kleed omfloerst, want dat wilde de overledene niet.

De volgende zondag was de Voorzienigheidskapel in Londen stampvol. Ook hier bediende Chamberlain het Woord. Hij hield een lange preek over Psalm 92:14: 'Die in het huis des HEEREN geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods.' Ook nu werd met geen woord over Huntington gerept. Hij was in stilte gestorven en in stilte begraven. Zijn einde was vrede en zijn getuigenis was niet vergaan. Zijn gemeente was door droefheid overstelpd en overal werden betraande gezichten gezien. Londen had een profeet verloren!

Verstrooide schapen

De herder was heengegaan en de schapen werden verstrooid. Het aantal kerkgangers in de grote Voorzienigheidskapel daalde met de week. James Bourne merkte op dat de gemeente zo slonk dat niet meer dan zestig personen in het gebouw overbleven. Lock en Burgess bedienden het Woord, maar zij konden niet in de schaduw staan van

Huntington. Joseph Chamberlain, die door hem in zijn testament was aangewezen om zijn opvolger te worden, had hiervoor bedankt en zich teruggetrokken tot zijn kapel in Leicester. Op den duur was het kerkbestuur niet in staat om de huur van de grond op te brengen en moesten de nabestaanden van de overleden voorganger bijspringen. Zijn oudste zoon Gad weigerde dit, omdat de gang van zaken in de gemeente zijns inziens, niet strookte met de wensen van zijn vader.

Thomas Bensley en Christopher Goulding bleven de belangrijkste 'trustees', bestuurders, die voor het beheer van de kapel moesten zorgen. Zij gaven aan de steenhouwer George Westmacott opdracht om een gedenkplaat in de kerk aan te brengen, om de nagedachtenis aan Huntington levend te houden. Niet lang bleef deze marmeren plaat de preekstoel markeren. In 1835 werd de kapel in opdracht van de rechtbank verkocht voor vierduizend pond, waarna deze werd omgebouwd tot een episcopale kerk. De gedenkplaat en de kansel werden verwijderd en in een zaal geplaatst in de Henry Street, waar een aantal volgelingen van Huntington samenkwam. Uiteindelijk werden deze 'ornamenten' ook hier verwijderd en kwam de marmeren plaat in slopershanden terecht. Enkele bezittingen van Huntington werden als relikwieën door een aantal volgelingen verzameld. Zijn stoel bracht zelfs 60 guineas op, twee paarden 105 pond, zijn koets 50 pond en een koffiepote 16 pond. Ook zijn bibliotheek werd geveild, waarvan de opbrengst 253 pond groot was. Ondanks het feit dat de handtekening van Huntington ontbrak, werd het laatste testament van juni 1813 toch uitgevoerd. De Voorzienigheidskapel kwam in handen van zijn vrouw, Lady Sanderson. De rechten van de boeken werden overgedragen aan Thomas Bensley en Huntingtons schoonzoon, William Clark.

In het testament van 17 januari 1810 werd zijn *bastaardzoon*, **John Fever** nog genoemd. Deze woonde in Faversham en zou 30 pond krijgen.

Zijn dochter Naomi had recht op zijn boeken en meubels, terwijl zij het huis aan de Riding House Lane kreeg geschenkt.

De kapel zou in handen van de 'trustees' komen. Het grote verschil tussen beide testamenten is dat bij het eerste document zijn kinderen veel meer zouden ontvangen, terwijl bij het laatste het meeste aan zijn vrouw werd vermaakt. Deze gang van zaken was natuurlijk tegen de wens van de kinderen.

Op 20 juli 1813 schreef de Lady een kort voorwoord, gericht aan de gemeente van de Voorzienigheids kapel, waarin zij niet over haar echtgenoot sprak, maar over 'onze dierbare en onschatbare pastor'. 'Ik geloof dat wat nu wordt uitgegeven, in Gods ogen welbehaaglijk is, waarvan mijn geweten mede getuigenis draagt.' Aan het slot sprak zij van haar 'overleden vriend', in plaats dat zij hem haar man noemde. Het voorwoord werd gevolgd door een kort verslag van het sterven, opgesteld door Elisabeth Falkland, waarop nogal wat kritiek loskwam, als zou dit verhaal een vertekend beeld geven. Zijn brieven werden als *Huntingtons Posthumous Letters* uitgegeven.

Sommige vrienden van Huntington weigerden brieven aan de Lady beschikbaar te stellen. Zo schreef Elisabeth Caffyn aan haar, dat zij van mening was dat de rechten van publicatie toekwamen aan Ebenezer Huntington. Zij was ervan verzekerd dat dit werk bij hem in goede handen was, temeer, daar hij 'een godvrezende jongeman is.' Deze brieven moesten in alle haast verschijnen, maar toch duurde het nog negen jaar, voordat het vierde en laatste deel van de pers kwam. Inmiddels had Ebenezer enkele bundels met brieven verzameld en deze laten drukken onder de titel van *Gleanings of the Vintage*, nalezingen van de wijnoogst. Hij schreef een voorwoord in het eerste deel, gedateerd op 3 augustus 1813, aan 'die hoorders van wijlen Mr. William Huntington,

S.S., wier harten God waarlijk besneden heeft.' Hij noemde zichzelf een 'onwaardige zoon en rentmeester van de verborgenheden van God.'

Hoe ging het Lady Sanderson verder? Zij wilde niet in het grote huis aan de Hermes Hill blijven wonen en liet de hele inboedel verkopen. De kinderen werden hierbij niet betrokken en Gad voelde zich niet geroepen om de rechter in te schakelen om over enkele stukken, waarop zij recht hadden, te kunnen beschikken. Daarna leefde zij niet lang meer. Op 19 mei 1817 tekende zij haar testament, niet met de naam van haar overleden echtgenoot, maar met de naam van haar eerste man. Zij verklaarde in 'goede gezondheid naar het lichaam te zijn' en te beschikken over 'een sterk vertrouwen in de genade van God tot mij, door een dierbare Verlosser.' Haar vermogen werd vermaakt aan haar schoonzoon Richard Sanderson en aan haar dochter, Elisabeth Skinner Sanderson. Ook bepaalde zij 'dat de opbrengst van de verkoop in Hermes House wordt betaald aan de kinderen van Huntington.' Zij beval de zorg van haar kinderen aan Mrs. Neal, 'de enige nog levende zuster van Mr. Huntington, die nu woont in mijn huis in Cranbrook.'

Op 9 november 1817 overleed de Lady in Tunbridge Wells, waar zij de laatste vier jaar van haar leven had doorgebracht. Zij werd begraven in de achtertuin van 'My Lady's Cottage', het landhuis dat haar man op Hazleden Hill bij Cranbrook had laten bouwen en aan haar had vermaakt. Zij stierf in eenzaamheid en werd ook zo begraven. Haar schoonzoon, Robert Burton, leidde de begrafenisplechtigheid, die verder alleen door haar kinderen werd bijgewoond. Het tekent haar karakter dat zij op deze eenzame plaats wilde begraven worden.

Huntingtons kinderen

Zeven van de dertien kinderen overleefden Huntington, vier zonen en drie dochters. Zijn dochters waren Ruth, Naomi en Lois. Ruth was getrouwd met James Blake, een lederverkoper. Naomi met John Wayte, een slager, en later met Joseph Francis Burrell. Lois huwde met William Clark, een kabinetmaker. Zijn zoons waren Gad, Ebenezer, William en Benjamin.

Gad was zadelmaker in Lewes, hij ging na de dood van zijn vader uit preken. Eerst sprak hij in een huis en later in een kleine kapel in de Poland Street in Londen. 'Zijn eerste tekst was uit Samuel, waar de personen beschreven worden die tot David in de spelonk van Adullam kwamen. De volgende preek ging over de barmhartige Samaritaan', schreef een ooggetuige. De gaven van zijn vader bezat hij niet, hij had een kinderlijk vertrouwen in zijn Heiland en versierde zijn belijdenis met een godvruchtige wandel. In de loop der jaren sprak hij op verschillende plaatsen, zoals voor een klein overblijfsel van volgelingen van Huntington in de Henry Street, Gray's Inn Road, ook in de hoofdstad. Op 9 september 1851 overleed hij in de leeftijd van 73 jaar.

William was harnasmaker en daarbij een eenvoudig christen. Hij woonde als vrijgezel tot aan zijn dood in Londen.

Benjamin, de jongste zoon, die zijn vader zoveel zorgen had veroorzaakt, bleef arm en leefde van het gegevene. Huntingtons vriend Parr uit de Throgmorton Street ontfermde zich over hem en liet hem, evenals aan drie andere kinderen, een bedrag na.

Ebenezer, die in Thames Ditton geboren was, in de tijd dat zijn vader het zo arm had en zoveel vijandschap ondervond, was wagenmaker van beroep tot aan zijn huwelijk in 1804. Zijn vader kocht voor hem een boekwinkel in Bloomsbury en gaf hem de rechten van al zijn publicaties. Zijn manier van zakendoen bleek niet al te succesvol, hoewel hij tot aan zijn dood op 1 maart 1821 deze winkel bleef aanhouden. Hij had veel te lijden door lichamelijke en psychische ongesteldheid. Zijn omgeving gaf een

goed getuigenis van hem vanwege zijn nauwgezette levenswandel en nabij leven met de Heere.

In een dagboekje schreef hij voornamelijk Bijbelteksten, die hem waren voorgekomen en waaruit hij troost putte. Zo lezen wij op 12 juni, toen zijn vader zo ziek was: 'Ik zag geheel Israël verstrooid op de bergen, als schapen die geen herder hebben', in het sterfjaar van zijn vader bij 12 maart: 'Werp uw zorg op de HEERE, en Hij zal u onderhouden'. Toen zijn vader was overleden, schreef hij: *'Ikabod, de eer is weggevoerd.'*

De houding van Lady Sanderson en haar aanhang betekende een kwelling voor hem. Toch mocht hij deze moeilijke weg in Gods handen overgeven en het oordeel van de rechtvaardigheid aan Hem toevertrouwen. Aan een vriend schreef hij in december 1815: 'Ik heb onder al deze gevoelens niet opgehouden, om de Wijsheid Die alles verordend en behaald heeft, te prijzen en groot te maken, in de verzekering dat alle dingen moeten medewerken ten goede, voor hen die God liefhebben en naar Zijn voornemen geroepen zijn.'

Cornelius Tozer, die Ebenezer van zeer nabij gekend had, gaf een goed getuigenis van hem. Deze wist op welke manier de Lady en haar vrienden hem hadden belasterd, zo erg zelfs dat Huntington, Ebenezer twee jaar vóór zijn sterven niet meer had willen ontmoeten. Terneergeslagen trok hij zich terug, maar nog hielden zijn vijanden niet op. Tozer gaf voorbeelden van de schandalige en onchristelijke behandeling die de zachtmoedige Ebenezer van de Lady en vooral van Thomas Bensley had te ondergaan. De Heere bleef de beroofde zoon nabij en vertroostte hem. Op zijn sterfbed prees hij de goedheid van zijn God. Hij zei: 'Ik ben op de Rots, Jezus Christus, waarvan Hij mijn ziel verzekerd heeft en Zichzelf zelfs aan mij heeft willen openbaren.' Zijn einde was vrede. Zijn vrouw sprak daarover: 'Ik ben zo vervuld met blijdschap over wat hij over zijn veiligheid in Jezus zei.' Hij werd begraven op de bekende begraafplaats, ***Bunhill Fields, in Londen***, waar het stof van velen van Gods knechten en kinderen mag rusten tot de jongste dag.

Huntingtons vrienden

Een aantal van Huntingtons persoonlijke vrienden overleefde hem. 'Old Peg' Baker overleed in 1817. Charles Martin in 1829. Thomas Oxenham in 1848. Samuel Turner in 1854. Mary Hooper (Philomela), stierf in 1834 en werd begraven in de graftombe van Huntington en Jenkins, achter de Jireh Chapel in Lewes. Samuel Turner had veel contact met haar op het laatst van haar leven en leidde dan ook de begrafenis. Met John Vinall, de opvolger van Jenkins, stond Mary op gespannen voet, zelfs zo dat zij hem niet wilde beluisteren. Zij leefde jarenlang in een geestelijke duisternis, maar de Heere kwam op haar sterfbed over en haar laatste woorden waren: *'Loof, loof, bid, bid gij allen.'*

Mary Martin uit Downham, aan wie Huntington ook zoveel brieven schreef, overleed in 1862 op 90-jarige leeftijd. Zij ging heen in vrede en werd begraven door de baptistenvoorganger John Grace. Deze gewaagde van de profetie die Huntington eens over haar had uitgesproken: 'De tijd zal komen, ja, de tijd zal komen, wanneer je zult belijden dat Christus Zijn belofte gestand doet, want Hij zal je met de volle verzekering van het geloof verzegelen en dan zul je verzegelen dat God waarachtig is aan het Woord van Zijn genade. Zij zullen niet beschaamd worden, die op Hem wachten.'

Zoals gezegd, volgde John Vinall, Jenkin Jenkins op als predikant van de 'Huntingtonian Chapel' in Lewes. Hij diende de gemeente 45 jaren en was een man van ongemene godsvrucht. Met veel zegen preekte hij ook in Brighton, Chichester en op

andere plaatsen, totdat hij in 1860 heenging. Ook hij werd begraven in de graftombe van Huntington en enkelen van zijn vrienden.

Isaac Beeman ging na de dood van zijn geestelijke vader in Cranbrook voor. Hij stierf in 1838 en werd opgevolgd door Henry Birch.

Een van de laatste vrienden van Huntington was George Holden, die de gemeente in de West Street in Brighton diende. Hij had omgang gehad met Huntington, Vinall, Jenkins en Baxter van Chichester en maakte hun aller levenseinde mee. Het nieuwsblad 'The Brighton Observer' besteedde in 1871 aandacht aan deze 'laatste van de school van Huntington.'

Joseph Chamberlain bleef de gemeente in Leicester tot aan zijn dood trouw en stierf in 1856 in de leeftijd van 78 jaar. Ook diende hij de verschillende gemeenten in zijn omgeving, waar Huntington meermalen had gepreekt, zoals in Downham en Littleport.

Een korte bekeringsgeschiedenis van Chamberlain verscheen in het Nederlands bij gebr. Hoge te Rotterdam. Het was beschreven in de vorm van een brief aan Huntington. Het werk van Gods Geest komt er helder in naar voren. Zijn persoon en leven getuigen van een bestendig aankleven van de waarheid die naar de Schrift is. Hij was wars van twist en tweedracht en viel op door grote wijsheid en intelligentie.

Het getuigenis van zijn sterven is aangrijpend. Hij ontsliep in de volle zekerheid van het geloof, waarbij hij Gods Naam gedurig prees en uitriep: *'Gelukkig! Gelukkig! Dierbare Jezus! Alles is vrede! Alles is goed. Dierbare, dierbare Jezus!'*

Bij het grafmonument van Huntington te Lewes bevinden zich 5 stenen met inscripties.

Eerste steen:

Ter nagedachtenis aan Thomas Marchant Sr., die dit leven op 2 februari 1832 verliet, oud 70 jaar. 'Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn.'

Ann, de vrouw van Thomas Marchant, die op 2 februari 1817 stierf, oud 87 jaar.

Tweede steen:

Hier ligt het lichaam van Mary Hooper, de dochter van Thomas en Mary Hooper, die in Jezus is ontslapen op 29 augustus 1810, oud 18 jaar.

Thomas Hooper, die dit leven op 27 mei 1830 verliet, oud 72 jaar.

Mary Hooper, zijn vrouw, die dit leven op 29 oktober 1833 verliet, oud 77 jaar. 'Zie, ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden', 2 Kron. 34:28.

Derde steen, Jenkin Jenkins.

Vierde steen, William Huntington.

Vijfde steen:

Hier ligt het lichaam van Ann, de vrouw van John Vinall, die dit leven op 2 december 1823 verliet, op de leeftijd van 43 jaar. 'Die in Jezus ontslapen zijn, zal God wederbrengen met Hem.'

Anna, zijn tweede vrouw, die dit leven op 2 maart 1851 verliet, oud 64 jaar. 'Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten.'

Benjamin, zoon van John en Ann Vinall, die op 16 maart 1856 is gestorven, oud 33 jaar.

Rev. John Vinall, gedurende meer dan vijfenveertig jaar predikant van deze kapel, die dit leven op 3 maart 1860 verliet, op de leeftijd van 78 jaar. 'Eén van de voornaamste der zondaren.' 'Door de genade van God heb ik de goede strijd gestreden, de loop voleindigd, het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij geven zal op die dag, en niet alleen mij, maar allen die Zijn verschijning hebben liefgehad, 2 Tim. 4:7.

Voortbestaan gemeenten

De schapen van de Voorzienigheidskapel werden verstrooid, maar de andere gemeenten bleven jarenlang bestaan. De profetie van Huntington dat hij geen opvolger zou hebben, was uitgekomen. Toch liet de Heere de echte schapen in de verstrooiing niet in de steek. We zagen hoe dat een klein overblijfsel zich rondom Gad Huntington vergaderde. Een zekere Edmund Robins werd door enkele gemeenteleden uitgenodigd om voor hen het Woord te bedienen. Hij preekte in de Conway Street, wat niet lang duurde omdat hij spoedig daarna overleed.

Een andere groep verzamelde zich rondom Huntingtons schoonzoon, Joseph Francis Burrell. Het had niet zo geboterd tussen Burrell en zijn schoonvader, wat misschien ook te maken had met de Lady. Huntington gaf hem in ieder geval geen toestemming om van de kapel gebruik te maken. Burrell zelf vond Chamberlain niet de meest geschikte kandidaat om zijn schoonvader op te volgen, omdat deze

in zijn ogen 'maar weinig bevinding' naar voren bracht. Een zekere Holland, die tot de bestuurders van de kapel behoorde, beloofde hem als opvolger van Huntington voor te dragen, maar dit liep op niets uit. 'De Lady verzette zich met kracht ertegen dat ik daar zou preken.' Alle pogingen die werden aangewend om Burrell op de kansel van de Voorzienigheidskapel te krijgen, liepen op niets uit. Burrell werd door neerslachtigheid en angst neergeworpen, hoewel op de bodem van zijn ziel een kleine hoop bleef branden. 'Toen de Heere met mij was,' schreef hij in zijn dagboek, 'ben ik met vleugelen als van een arend opgestegen, terwijl ik een onuitsprekelijke drang om te preken in mij gevoelde en stof genoeg had voor duizend preken. Maar God beproefde mijn teleurstellingen en liet toe, dat mensen zich tegen mij verzetten. Toch was er op de bodem van mijn hart een vaste verwachting dat de tijd nabij was.' Niet lang na de dood van Huntington vond hij een ruimte boven een stal en hier ging hij op 8 augustus 1813 voor het eerst voor. Hij vertelde wat God aan zijn ziel gedaan had en hoe hij zich geroepen wist om het Evangelie te verkondigen. Vanwege de toeloop van hoorders, was hij bang dat de vloer van het zaaltje het zou begeven. Een vriend keek naar een andere locatie uit en maakte bekend dat Burrell daar zou voorgaan. Nu zat de verzoeker ook niet stil, vooral toen hij verschillenden uit de gemeente van zijn schoonvader voor zich zag, die hij beschouwde als 'mannen van vermaardheid.' Toen hij begon te spreken over de woorden: 'Niet uit de werken, opdat niemand roeme', zonk hem alle moed in de schoenen en moest hij zijn preek abrupt afbreken. Sommigen liepen mopperend weg en zijn vrienden waren ontmoedigd. Dit was het begin van zware beproevingen, die moesten dienen om hem afhankelijk te maken en van alle hoogten en eigenwaan te zuiveren. De Heere gaf hem zegels op zijn werk. Na verloop van tijd verhuisde hij naar de Great Titchfield Street, niet ver bij de oude kapel van Huntington vandaan. Hier gaf hij les aan muzikleerlingen, maakte schilderijen en preekte iedere zondag. Een zwakke gezondheid noodzaakte hem om weinig naar buiten te kunnen, maar zijn trouwe kudde bleef hem opzoeken.

Elke maandagavond kwam een gezelschap bij hem thuis, waarvoor hij over de wegen des Heeren sprak. Onder hen was Thomas Nunn. Deze was een geoefende christen die

weldra zijn beste diaken werd en hem tot grote steun was. Een ander achtenswaardig lid was James Abbott, met wie hij zich ook erg verbonden voelde.

Ook James Bourne was één van de aanwezigen. Deze had hij in de Voorzienigheidskapel leren kennen. James werd krachtig bekeerd, en kwam in de Voorzienigheidskapel terecht. Er ontstond een controverse tussen hem en Huntington, waarschijnlijk door laster wat Huntington geloofde. Met al de heftigheid die Huntington eigen was, keerde hij zich tegen James tijdens de predicaties. Deze zware beproeving trof James zeer diep. Als knechten van God een kool nemen van het altaar om anderen te verteren in plaats van te verwarmen, doet dit heel veel schade. Deze methode komt overal voor en is voor de spreker schadelijk en voor de toehoorder zeer pijnlijk. Philpot schrijft *dat kanselgeschut verderfelijker is voor de aanvaller, dan voor de aangevallene*. Sterke karakters en leiders maken zich daaraan meer schuldig dan zwakkere personen. Komt deze beproeving van voortreffelijke predikanten die lof hebben in de kerken, dan valt ze des te zwaarder. De aangevallene komt alleen te staan, want zijn mee-levenden vallen meestal ook onder de kritiek als ze de beklaagde blijven steunen. *Mijn broeders ben ik vreemd en vind onder hen geen beschutters*. Huntington zei eens van Brooks, 'als iemand zijn vriend is, dan kan hij mijn vriend niet zijn.' Dergelijke vergaande verwijten verwoesten het leven van mensen en brengen grote schade toe aan kerken. De vrienden van Jezus, werden door het Sanhedrin net zo gevaarlijk beschouwd als hun Meester. Droevig is het als de vrienden van Jezus onderling elkaar als schadelijk beschouwen.

James Bourne verstond de schilderkunst, maar wat meer is, hij wist van de verborgenheden van Gods Koninkrijk af. Bourne was een bereisd man, die in contact kwam met velen van Gods kinderen. Hij leerde de zes zusters Gilpin uit Pulverbach in Shropshire kennen, die allen de Heere gingen vrezen. Zij waren dochters van de Anglicaanse predikant van deze plaats. Ook ontmoette hij hier Sukey Harley, eens een onwetende vrouw, die echter door Gods genade tot Christus gebracht was. Sukey was ongekunsteld in haar doen en laten en diep ingeleid in de heilgeheimen van Gods verbond. Rondom haar en de Gilpins verzamelde zich een groep van vromen, waarvoor Bourne ochtendlezingen hield. Hij was voor hen een geestelijke vader die Gods genade voor hen ontvouwde.

De 'zes zusters Gilpin' hadden een broer, Bernard Gilpin, die predikant werd in de Anglicaanse Kerk. Ook hij kwam met de bevinding van de heiligen in aanraking en voelde zich genooddaakt om zijn kerk te verlaten. Daarna ging hij drieëndertig jaar voor in de Port Vale kapel in Hertford. Hij was een verdediger van de waarheden die Huntington voorstond en wist ook *Wet en Evangelie* op de juiste wijze uiteen te zetten. Gilpin voelde zich verbonden met alle rechtgeaarde leerlingen van Huntington en met allen die de bevindelijke waarheid voorstonden. Evenals Huntington wees hij de volwassendoop af, maar hij stond niet afwijzend tegen gelijkgezinde Baptisten, zoals John Warburton, Joseph Charles Philpot en John Grace. A. Wilcockson, die zich verbonden wist met de leer en prediking van mannen als William Romaine, Joseph Irons en William Huntington, had grote moeite in zijn omgang met fanatieke Baptisten, en hij was de enige niet. Zijn bekering en kerkelijke visie is beschreven in zijn boek: *Gelovige Bastaards en ongelovige kinderen*.

De gemeenten van Richmond, Lewes en Cranbrook golden als specifieke gemeenten door Huntington onderwezen, hoewel de gemeente in Cranbrook later voor het baptistenstandpunt koos. In de laatste helft van de negentiende eeuw raakten de gemeenten van de volgelingen van de kolendrager steeds meer hoorders kwijt. Het voortschrijdend verval van het geestelijk en godsdienstig leven in Engeland ging ook

aan hun deur niet voorbij. Een klein overblijfsel bleef de beginselen van Huntington trouw en hield zijn schriftelijke nalatenschap in ere.

Philpot had veel achting voor de leerlingen van Huntington, hoewel hij vond dat zij hem vaak imiteerden. 'Sommigen van Huntingtons bewonderaars herinneren ons aan de hovelingen van Alexander de Grote, die hun vorst nabootsten door de ene schouder iets hoger op te trekken dan de andere. De fouten en gebreken van goede mensen worden vaak gemakkelijker nagevolgd dan hun genaden. Als we een mens navolgen in zijn uiterlijke gebreken, dan is dit niet iemand in zijn genade en kracht navolgen. Het is veel makkelijker om te zeggen: Ik ben van Paulus, ik ben van Petrus, dan om evenals zij te preken en hiernaar te leven.' Het volgen van één persoon heeft ongetwijfeld kwalijke kanten, die eenzijdigheid en isolement tot gevolg hebben.

Huntingtons boeken werden in de gehele Engelstalige wereld bekend, waardoor zijn invloed over de landsgrenzen heenging. Een zekere dr. Uriel S. Lindsley uit New Haven, Connecticut, Noord Amerika, kwam met zijn geschriften in aanraking en werd hierdoor ingenomen. De taal van Huntington vond aansluiting bij zijn eigen bevindingen. Omdat hij zich geestelijk op een eiland voelde, voelde hij zich gedrongen om contact te zoeken met volgelingen van Huntington. Hij kwam achter het adres van de uitgever van al zijn werken, Thomas Bensley, en hem schreef hij op 4 mei 1819 een uitvoerige brief. De bevindingen die hij beschrijft, doen bijna niet onder voor die van Huntington zelf. Het blijkt dat hij al veel boeken van de kolendrager gelezen heeft. Ook de briefwisseling met Elisabeth Morton, Jenkin Jenkins en Philomela is hem bekend. Hij wil weten wie de laatstgenoemde is en of zij nog leeft. William Huntington, zoals hij hem uit zijn geschriften heeft leren kennen, boeit hem zo dat hij spijt heeft, nooit met hem te hebben gecorrespondeerd. Ook vindt hij het jammer dat hij hem niet eerder in levende lijve heeft gezien, gehoord en gesproken. Verschillende vragen vuurt hij op Bensley af. 'Is er een prediker die als Elisa het dubbele deel van zijn geest heeft ontvangen?' 'Hoe gaat het met de kerken die hij gesticht heeft.' 'Heeft de Heere hen een magerheid in hun ziel gezonden, worden zij overvloedig gevoed in de vreze des Heeren?'

Ook stelt hij vragen over Huntingtons manier van preken: 'Preekte hij altijd met zijn ogen gericht op de noordwest hoek van de kerk, terwijl hij met zijn rechterhand de bovenste linkerknoop van zijn jas vasthield en dat de gehele dienst door?' Het laatste hadden plaatsgenoten van hem beweerd, die hem in Londen hadden beluisterd. Ook vraagt hij of zijn vrouw nog leeft en of zijn kinderen in zijn voetstappen voortgaan. Dan volgen wat vragen over uitdrukkingen in boeken die hem niet duidelijk zijn.

Merkwaardig is dat deze Amerikaan puntsgewijs een beschrijving geeft van wie Huntington eigenlijk was. In zeven punten tekent hij hem in zijn geestelijk leven. Als derde punt noemt hij: 'Toen de Vader de Zoon in Hem als de Hoop der heerlijkheid ging openbaren, wist hij nauwelijks of dit in of buiten het lichaam geschiedde.' Hij tekent hem ook in zijn strijd met de satan en met de mondbelijders. De beproevingen die hij moest ondergaan, noemt hij zeer diep, met de bedoeling om hem 'van vat tot vat te ontledigen.'

Tenslotte geeft de Amerikaan uit New Haven een verslag van zijn bekering, die veel overeenkomst heeft met die van Huntington. Zijn overtuigingen waren diep en verliepen met grote verschrikking. Deze gingen gepaard met visionaire beelden van de toekomstige toorn van God. De duisternis die zijn gemoed bevangen hield, verdween door een persoonlijke overgave van zijn ziel aan God in Christus, waardoor het pak van zijn schuld werd weggenomen. Drie dagen later 'zag ik voor de eerste maal het

Middelaarskarakter en de heerlijkheid van Jezus Christus, met zo'n heerlijkheid dat mijn gehele ziel hierdoor werd ingenomen.' Vanaf die tijd bleef hij twaalf maanden achtereen in 'een bijna onafgebroken gemeenschap met God.'

Nederlandse volgelingen van Huntington

We kunnen de Nederlandse lezers van Huntingtons boeken niet direct als zijn volgelingen beschouwen. Wel kunnen we zeggen dat zijn publicaties velen tot zegen geweest zijn, ja, sommigen tot eeuwig zieleheil. Het duurde wel tot 50 jaar na Huntingtons dood, dat de eerste boeken vertaald werden. Zoals, *Het Koninkrijk der Hemelen*, *De Geloofsbank Philomela*, *Klein Geloof en de Rechtvaardigmaking van een zondaar*, etc. Deze werden bij Gods volk met grote waardering gelezen. Vooral de geoefenden onder Gods kinderen, bemerkten de zeldzame diepgang die in de preken naar voren komt. De persoonlijke geloofskennis van de Vader, verzoend in Christus, de persoonlijke kennis van de Heilige Geest als Verzegelaar en als Onderpand van de toekomstige erfenis, komen regelmatig aan de orde. Deze diep-doorleefde zaken komen in heel weinig geschriften voor. Ze werden met blijdschap gelezen en men sprak ervan op de gezelschappen en schreef erover in hun correspondentie.

Men vond ook aansluiting bij zijn leer, dat het geloof in Christus de ziel rechtvaardigt voor God, zoals het in de Heidelberger Catechismus ook geleerd wordt. Deze leer verdedigde Huntington zonder inmenging van traditie, zonder inschaling in vakken en standen, zonder menselijke ervaringen, maar geheel naar de lijn van de Heilige Schrift. Juist door de Schrift te laten spreken, komen de onderscheiden geloofsstanden het meest tot openbaring, worden de kleingelovigen onderwezen en de geoefenden getroost.

Anderen werden bemoedigd wanneer ze lazen welke diepe wegen Huntington heeft moeten gaan in de eerste overtuigingen en welke beproevingen zijn deel werden na de openbaring van Jezus Christus. Want daartegen komt de vrome godsdienstige mens in verzet, haalt de schouder op en beschuldigt een oprecht gelovig van lichtvaardig of oppervlakkig geloof.

Anderen vonden in zijn boeken, de tentoonspreiding van Gods oordelen over de haters van Sion en de verachters van Zijn volk. De ervaring die zij persoonlijk doorleefden, wordt in Huntingtons boeken beschreven.

Weer anderen vonden overeenstemming met de kruiswegen die de Heere met Zijn kinderen houdt om hen aan een lijdende Borg gelijkvormig te maken, opdat ze eens de eeuwig gezegende Borg en Middelaar naar ziel en lichaam gelijkvormig mogen worden.

Ook waren er gelovigen die overeenstemming kregen met zijn heldere leerstellingen over Wet en Evangelie. Dat de Wet een tuchtmeester tot Christus is en dat in het Evangelievoorschrift alle geboden en inzettingen van God beschreven worden, als zijnde Gods wil in Christus als de enige regel van ons leven. Hoewel deze leerstelling veel onbegrip veroorzaakte bij een aantal lezers, verwarring bij hen die min of meer in de Wet verstrikt gebleven zijn nadat zij Christus hebben mogen leren kennen, ja, soms haat bij hen die heimelijk op de werken der wet - hoe Evangelisch men het omschrijft - blijven rusten en steunen. De Heere heeft een aantal lezers uit de boeien van de Wet verlost door middel van zijn preken en boeken, en hen gebracht tot de heerlijke vrijheid van het geloof in Jezus Christus. Deze hebben dezelfde smaad en verachting als Huntington moeten en mogen ondergaan. Want een kruis om Christus' wil, is een kroon.

Ook zijn er gelovigen geweest die Huntingtons visie over het duizendjarig rijk met vreugde begroet hebben. Evenals hij hebben zij een hoop gekregen op de Eerste Opstanding, om met de martelaren en de getuigen van Christus bij Hem opgenomen te mogen worden om met Hem vanuit de hemel te regeren op aarde. Deze leer was in de Engelssprekende wereld niet nieuw, maar in Nederland werd dit als ketterij beschouwd, die men zowel als de personen die dit geloofden, moet mijden.

Kortom, God heeft Huntington die eer aangedaan, dat hij nog spreekt nadat hij gestorven is. Zijn ziel mag zich al bijna 200 jaar in de zalige nabijheid van Christus verheugen. Er is een gemeenschap der heiligen op aarde en er is gemeenschap met de kerk die boven is.

Mij is een lezer van Huntingtons werken bekend, die de Heere smeekte om iets van deze gemeenschap te mogen ervaren. Kort daarna opende hij een boek van hem en las een zin die Huntington tot een vriend sprak: *Wij zullen de eeuwigheid met elkaar bij de Heere doorbrengen*. Dit wilde de Heere gebruiken om de gemeenschap der heiligen te beoefenen door de Heilige Geest, die van de hemel gezonden is om de eenheid tussen het Hoofd en de leden onderling, te realiseren. Huntington zal met de hele kerk des Heeren de triomf behalen, naar ziel en lichaam, over alle machten van de zonde en de hel, om onze eeuwig geprezen Zaligmaker tot in eeuwigheid te loven en te prijzen. 'En hun werken volgen met hen.'

Vandaar dat het tot blijdschap stemt om 200 jaar na zijn dood, al de Nederlandstalige werken opnieuw te laten verschijnen in 10 volumes.

Nog een gedachtenis aan William Huntington door Paul Avril

Onder het gehoor van William Huntington mochten o.a. gerekend worden Mr. Hannah, hoofd van de huishouding van prinses Charlotte. Verschillende leden van de Koninklijke hofhouding waren nu en dan vertegenwoordigd.

Eén van Huntingtons uitstekende hoorders was Paul Avril, afstammeling van een uitgeweken Hugenoten familie.

Op 24 oktober 1776, hoorde Avril, Huntington in de Margrietstraat een preek uitspreken over Openbaring 4 : 2: "En terstond werd ik in de Geest." Huntington was toen 31 en Avril 30 jaar. Avril zegt: "Grote troost stroomde in mijn ziel ... mijn hart brandde binnen in mij terwijl Christus tot mij sprak door Zijn Evangeliebasuun. Terwijl Hij mij door Zijn Geest de Schriften opende, door een gering instrument."

Op woensdagavond, 13 december 1778, werd ik gezegend onder het gehoor van Mr. Huntington over Jesaja 35 : 3: "Versterkt de slappe handen en stelt de struikelende knieën vast." Ik werd dikwijls gezegend onder de bediening van deze getrouwe knecht des Heeren.

In 't laatst van 1783 tekende ik in voor het Arminiaans geraamte." O, dit boek! Het werd zeer aan mijn ziel gezegend, om mij van de Arminiaanse overblijfselen te verlossen. Of de geneigdheid om op de wet van Mozes te leunen, een vervloekte bittere wortel die gedurig opspringt om Gods ware, uitverkoren kinderen te benauwen. God hechte Zijn zegel aan dit boek, ik ben getuige. Laat hen, die het willen veroordelen, dat dan maar doen.

Nu⁸ zat ik meer dan ooit onder Mr. Huntingtons bediening. Ik bevond dat de kracht het Woord vergezelde. Hij is een dierbare, ware man Gods.

⁸ Nadat Huntington prediker was te Londen

In februari 1784, heb ik verschillende preken van Mr. Huntington beluisterd, en mijn ziel mocht onder allen zich verlustigen. Ik genoot er een bijzondere zegen onder.

Op maandagavond 19 april, sprak Mr. Huntington over Num. 6 : 24-26: "De Heere zegene u, en behoede u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede !" De goede man vertelde ons, dat hij veel van de zegening in de tekst genoemd, waar mocht nemen terwijl hij voor ons sprak. Ik kan er van getuigen want ik mocht veel van 's Heeren tegenwoordigheid genieten terwijl ik deze preek beluisterde. Alsook lang daarna in overdenkingen en herinneringen daarover. Ik loof de Heere dat ik de meeste boeken van Mr. Huntington gelezen heb, in 't bijzonder zijn "Koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed."

Op 11 december 1796 's avonds, op de dag des Heeren sprak Mr. Huntington over Johannes 14 : 19, 20: "Nog een kleine tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien, maar gij zult Mij zien, want Ik leef, en gij zult leven. In die dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u." O, de kracht die met deze preek, voor mijn ziel gepaard ging! Het was niet slechts in woord maar in kracht. Toen hij de woorden: "Maar gij zult Mij zien", uiteenzette, kon ik met het oog des geloofs, wat mijn bevinding betreft, oog in oog met Hem zien. "Gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht." Hij haalde aan: "Want ik ben door de wet der Wet gestorven opdat ik Gode leven zou". O, het licht en de vrijheid, liefde en vrede die ik genoot! Ik dacht aan de liefde van mijn ondertrouw. Alles wat Christus tot mij gesproken had herinnerde ik mij, in overeenstemming met Zijn belofte. Ik gedacht aan Hem uit het klein gebergte, want de wet des Geestes des levens had mij vrijgemaakt. Dit beleefde ik wederom: "Uw zonden, die vele waren, zijn u vergeven, ga heen in vrede." Zulken hebben veel lief. O, hoe dierbaar was 1 Korinthe 13 voor mijn ziel! Het is een hoofdstuk dat over de liefde handelt. O, de gelukzaligheid om opnieuw, onder de zoete liefdeblijken, de vergeving der zonden toegepast te mogen beleven, welk een gemak brengt dat mee.

Op maandagavond 23 januari 1797, sprak Huntington over 1 Johannes 2: 28: "En nu, blijft in Hem." O, hoe gezegend was deze gehele, dierbare preek voor mij! Hoe gepast voor mijn geval! Ik was zo vervoerd dat ik amper zonder fouten schrijven kon.

Huntingtons preken waren zelden korter dan anderhalf uur, want zelden bleef hij bij zijn tekst. Maar ondanks zijn afdwalen, overtrof niemand hem, in de kunst zich beknopt uit te drukken als het het kardinale punt van de Waarheid betrof.

De predikant Samuel Adams, zei: "Slechts degenen die Huntington hebben horen preken, kunnen enig idee hebben van de diepe geestelijke kennis die hem vergund was. Of kunnen waarnemen, hetgeen degenen gevoelden, die de heerlijke Evangeliewaarheden van zijn lippen gehoord hebben. Ik zal nimmer de indruk vergeten die ik had, onder de eerste preek die ik van hem hoorde. Ik kon alleen maar wenen en bidden. Ik gevoelde een onuitsprekelijke vrede. Zijn geschriften geven slechts een zwak idee van deze terecht wonderlijke en heilige man. Zijn gezag als prediker, vond zelden zijns gelijke, zij werd nimmer overtroffen."

Jozua Lamb van Bottesford vertelt: 'toen Mr. Huntington in Newark kwam preken, kwamen op één van die gelegenheden twee baptistenpredikanten hem beluisteren. Toen ze uit de kapel kwamen, verklaarde de één dat hij nimmermeer zou gaan preken, want hij kon goed zien dat hij niet gezonden was. En de andere beefde van het hoofd tot de voeten.

Mr. Pickering vertelde mij, "Ik kon nauwelijks een denkbeeld vormen van de grootheid, majesteit en heerlijkheid die met het Woord gepaard ging."

Thomas Burgess, predikant in Deptford, zegt: "Ik had vele kwade geruchten van die grote man Gods

gehoord, en dacht dat hij een zeer verschrikkelijk persoon was. Ik ging hem echter toch beluisteren. Hij sprak over Romeinen 8 : 2: "Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus, heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods", en werd liefelijk ingeleid. Hij zette geheel mijn bevinding uiteen, van begin tot eind. En mijn ziel is vanaf die tijd tot nu, aan hem verbonden geweest. Burgess bleef vriendschap met Huntington onderhouden. Op 11 juli 1813 hield hij een gedachtenispreek op het overlijden van zijn dierbare vriend. De tekst was genomen uit Psalm 37:37. "Het vredevolle einde van de oprechte". Uitgegeven door Eb. Huntington, Bloomsbury. 1813.

Levensloop van Huntington in jaartallen

1745 William Hunt geboren aan de Four Wents bij Cranbrook (2 februari). Moeder, Elisabeth gehuwd met William Hunt, zijn echte vader was Barnabas Russel.

1750 Gedoopt in de parochiekerk van Cranbrook (14 november).

1751 Bezoekt de dorpsschool en enige tijd de 'Free Grammar School'.

1753 Boodschappenjongen van Squire Cook.

1759 Werkt in Battle Abey.

1762 Dienstknecht van Henry Friend, predikant van Frittenden (1 ½ jaar). Leert Susan Fever kennen.

1764 Werkt bij zwager Daniël Young in Tenterden als leerling geweermaker.

1765 Neemt afscheid van Susan Fever.

Werkt in Rolvenden als koetsier.

1766 Susan krijgt kind, John Fever, magistraat sommeert hem voor de rechtbank te komen.

1767 Wagenrijder in Charing.

Enkele maanden ziek.

Verlaat Cranbrook, werkt in Tunbridge Wells, Arundel, Chichester, zwerft richting Londen, werkt in Epsom (enkele maanden) en in Riverhead in Kent.

1768 Brengt de kerstdagen in Stratford in Essex door, zwerft door Essex

1769 Werkt bij een boer en bij landedelman Fitch in Danbury.

Wordt ziek en verblijft in 'The Bell' bij Danbury.

Bedelt door Essex en bezoekt Chelmsford, Horndon on the Hill, Billericay, gaat bij Tilbury de Theems over naar Gravesend.

Wordt tuinman in Greenhithe in Kent.

Verandert zijn naam in Huntington.

Trouwt met Mary Short uit Dorsetshire.

Betrekt een woning in Mortlake (1e heilige plaats).

Tuinman bij de heren Clive in Mortlake.

1770 Dood van eerste kind.

1771 Dochter Ruth geboren.

Overtuigd van zonde.

Verhuist van Mortlake naar Kingston (2e heilige plaats).

Werkt bij Low in Hampton Wick.

1772 Onder diepere overtuiging van zonden.
 Tuinman in Sunbury (3e heilige plaats).

1773 Verlossing van zijn ziel in een tuin in Sunbury.

1774 Hoort voor het eerst het Evangelie (Torial Joss in Richmond).
 Gaat naar de niet Methodistenkapel in Kingston.
 Verhuist naar Ewell Marsh (4e heilige plaats).
 Tuinman bij een buskruitmaker.
 Preekt in Ewell (Ann Webb eerste bekeerling).
 Dochter Naomi geboren.

1775 Verhuist naar Thames Ditton (5e heilige plaats).
 Werkt als kolendrager (14 maanden).
 Schrijft 'Geestelijke zeereis'.
 Contact met John Chapman uit Hounslow Heath.

1776 Bevestigd als predikant in Woking door Torial Joss.

1777 Werkt als schoenmaker (10 maanden).
 Opstootje in Thames Ditton tegen zijn prediking.
 Zoon Gad geboren.

1778 Verschijnt voor de rechtbank in verband met preken.

1779 Zoon Ebenezer geboren.

Preekt in Londen in de Margaret Street kapel.
 Contact met James en Peg Baker in Oxford Street.

1780 Verhuist naar een ander huis in Thames Ditton.

1781 Zijn eerste boek 'Het arminiaans geraamte' verschijnen.

1782 Verhuist van Thames Ditton naar Paddington bij Londen, 29 Winchester Row.

1783 De Voorzienigheidskapel gebouwd in de Little Titchfield Street, Marylebone, Londen.

1784 Publiceert 'Het Koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed' en 'De Geloofsbank'.

1785 Publiceert 'Brieven over het geloof, deel 1'.

1786 Bekering van Elisabeth Morton van het roomse geloof.
 Preekt in Bristol, Bath en in andere plaatsen.
 Begint door de weekse diensten in Monkwell Street.

1787 Preekt in Gainsborough in Lincolnshire.

1788 Preekt in Birmingham.
 Brand in de Voorzienigheidskapel.

1790 Verhuist naar Church Street, Paddington.
 Publiceert 'Geschiedenis van Kleingeloof'.

1792 Preekt in Northampton (John Adams), Birmingham en Bath. Jenkin Jenkins hoort hem voor het eerst preken.
 Controverse met Rowland Hill over de wet.

1793 Ongeluk met zijn paard in Hyde Park Corner.
 Ontmoet de Blakers in Bolney.

1794 Publiceert 'Levende Getuigenissen, deel 1'.
 1796 Preekt in Plymouth Dock.
 Graf gekocht in Petersham door John Chapman.
 1797 Bethlehem chapel in Richmond in gebruik genomen.
 Publiceert 'Brieven over het geloof, deel 2'.
 1799 Verhuist naar een boerderij in Cricklewood, Hendon.
 Ontvangt koets met paarden.
 Publiceert briefwisseling met Mary Hooper (*Noctua Aurita*).
 1801 Contact met Charles Martin en gezin uit Downham 1802.
 Publiceert 'De Geloofsbank,' deel 2.
 1803 Ontmoet Lady Sanderson.
 Pelligrini schildert zijn portret.
 Bouwt kapel in Cranbrook (Isaac Beeman).
 1804 Bezoekt Bolney en omgeving met Lady Sanderson.
 Dood van Richard Hatton, zijn assistent.
 Dood van William Blaker uit Bolney (10 december).
 1805 W.J. Brook uit Brighton hoort hem in Bolney.
 Opent kapel van Brook in Brighton.
 1806 Zijn vrouw sterft (op 9 december, 63 jaar oud) en wordt op kerkhof in Petersham begraven.
 1807 Preekt in Portsmouth.

 Brook preekt in de Voorzienigheidskapel Breuk met Brook.

 Preekt in Ely en omgeving.

 Bezoekt zieke Philip Morris in Lewes.
 1808 Preekt in Grub Street Londen (i.p.v. Monkswell Street).

 Opent kapellen in Leicester, Grantham en Sleaford.

 Trouwt met Lady Elisabeth Sanderson (15 augustus).

 Bouwt 'My Lady's Cottage' bij Cranbrook.

 Contact met Joseph Chamberlain uit Leicester.
 1809 Ongeluk op terugreis van Cranbrook.
 Opent kapel in Chichester.

 Publiceert 'Het hemelse werkvolk en zijn wonderlijke uitbetaling'.

 1810 Dood van James Baker (februari).

 Opent kapel in Bristol.

De Voorzienigheidskapel door brand verwoest (13 juli).

Preekt voorlopig in de Grub Street.

Dood van Jenkin Jenkins (2 september).

Eerste steen gelegd voor nieuw kerkgebouw aan Gray's Inn Lane in Londen (21 november).

1811 Verhuist naar Hermes Hill, Pentonville in Londen (25 maart).

Opent nieuwe Voorzienigheidskapel aan Gray's Inn Lane (20 juni).

Dood van. W.J. Brook (21 september).

1813 Laatste preek in de Voorzienigheidskapel (9 juni).

Gaat doodziek naar Tunbridge Wells (18 juni).

Overlijdt in Tunbridge Wells (1 juli).

Wordt begraven in Lewes achter de Jireh Chapel (8 juli).

6. OVERZICHT HUNTINGTONS PUBLICATIES

Gepubliceerde geschriften tijdens Huntingtons leven

1780 A Spiritual Sea Voyage. Verse

1783 The Arminian Skeleton

The Naked Bow

1784 The Bank of Faith. Part 1

The Kingdom of Heaven Taken by Prayer Spiritual Birth. Verse

An Innocent Game for Babes in Grace

The Poor Christian's Last Will and Testament 1785 Epistles of Faith. Part 1

Letters on Ministerial Qualifications

1786 The Law Established by the Faith of Christ Tidings from Wallingford (T. Pentycross) Zion's Alarm

1787 A Sermon on the Dimensions of Eternal Love

Popish Controversy. Letters to and from Miss Morton

The Justification of a Sinner and Satan's Lawsuit with him

The Modern Plasterer Detected (Cottingham)

The Shunamite. Verse

Music and Odours of the Saints

1788 Free Thoughts in Captivity

The Servant of the Lord Described

Spoils taken from the Tower (James Davidson)

Way and Fare of a Wayfaring Man

1789 A Rule and a Riddle. Part 1

A Rule and a Riddle. Part 2

The Bond Child brought to the Test

The Coalheaver's Confession

The Lawyers Complaint

Letter to Rev. Caleb Evans

1790 The History of Little Faith

The Cry of Little Faith

1791 The Broken Cistern and the Springing Well (Dr. John Ryland Sr.)

Excommunication of Adams (Letter to John Ryland Jr.) 1792

Hieroglyphical Print of the Church of God

Key to Hieroglyphical Print

The Barber; or, Timothy Priestley Shaved. Part 1

The Funeral of Arminianism

The Moral Law not injured by the Gospel (Rowland Hill)

The Bank of Charity for Relieving the Lord's Poor

And Answer to Fools and a Word to the Wise (Maria De Fleury)
 The Barber; or, Timothy Priestley Shaved. Part 2
 1793 A Feeble Despute with a Wise and Learned Man
 Forty Stripes Save None for Satan (William Vessey)
 1794 Letter to Torial Joss
 Advocates for Devils Refuted (E. Winchester)
 The Mystery of Godliness Living Testimonies. Part 1
 Mozes Unveiled in the Face of God
 The Child of Liberty in Legal Bondage
 1795 A Lying Prophet Examined (Richard Brothers)
 1796 Light Shining in Darkness. Part 1
 Utility of Books and Excellency of the Parchments
 1797 Living Testimonies. Part 2
 The Breath of the Lord and the Sieve of Vanity
 Epistles of Faith. Part 2
 The Wise and Foolish Virgins
 1798 Discoveries and Cautions from the Streets of Zion
 Watchword and Warning
 1799 Correspondence between Noctua Aurita and Philomela
 1800 A Portion to Seven and also to Eight
 The Loss and Restoration of the Image of God in Man
 1801 Letter to Joseph Britton of Downham
 1802 Contemplations of the God of Israel
 1803 The Bank of Faith. Part 2
 1804 The Destruction of Death by the Fountain of Life
 'Onesimus' in the Balance (Garnet Terry)
 Every Divine Law in the Heart of Christ
 The Joy of Faith in the Shadow of Death (William Blaker)
 1806 Light Shining in Darkness. Part 2
 The Son of God in Triumph
 The Emblems of the Spirit and His Eternal Uncion
 1807 The Eternal Setting of the Sun
 1808 The Saint's Seed-time and Harvest
 Doctrines of Garrett Refuted
 1809 The Coalheaver's Scraps
 Coalheaver Comments on Zio's Traveller
 The Heavenly Workfolks and their Mystic Pay
 The Love of Christ Always the Same. Part 1, 2, 3
 The Apartments, Equipage, and Parade of Immanuel

1811 Zion's Gates and Pleasant Fruits

The Colour of the Fields, and their Fitness for the Sickle Works in **20 Volumes**,
Bensley Edition

The Glory of the Second House Last Fragments of J. Jenkins, W.A.

1812 Naphtali, or Holy Wrestling

Lamentations of Satan. Part 1

Lamentations of Satan. Part 2

1813 The Glorious Ministration of the Spirit of God

Final Exhortation. His last Sermon